

Jurnal

Carol I al României

Volumul I • 1881-1887

POLIROM

CAROL I AL ROMÂNIEI

JURNAL

Jurnal

Carol I al României

VOLUMUL I • 1881-1887

Stabilirea textului, traducere din limba germană, studiu introductiv și note de Vasile Docea

Studiu introductiv

I. Jurnalul din mâna regelui

Însemnări zilnice și memorii: îndeletniciri obișnuite ale casei regale

Pentru casa regală a României, însemnările zilnice și scrierile memorialistice par să fi fost lucruri obișnuite. Câțiva dintre membrii ei s-au bucurat chiar de o reală popularitate ca autori de însemnări autobiografice. Între cele mai citite – un fel de bestseller – se numără „memoriile” întemeietorului dinastiei, regele Carol I (1839-1914, principe al României din 1866, rege din 1881), și amintirile reginei Maria (1875-1938, regină din 1914), intitulate *Povestea vieții mele* și publicate mai întâi în limba engleză (1934-1936), apoi în diferite traduceri, inclusiv în limba română[1]. Despre fiul acesteia, regele Carol al II-lea (1893-1953, rege între 1930 și 1940), știm că a năzuit să scrie o autobiografie de proporții, motiv pentru care și-ar fi luat cu el, când a fost alungat din țară în 1940, un mare număr de documente personale[2]. Nu a reușit să ducă la îndeplinire acest proiect, în schimb a lăsat o lucrare cu pronunțat caracter memorialistic, *În zodia Satanei*, tipărită acum câțiva ani[3]. Fratele său, prințul Nicolae,

---

1. Mary, Queen of Romania, *The Story of My Life*, vol. I-III, Cassell, Londra/Toronto/Melbourne/Sydney, 1934-1936; Maria, Regina României, *Povestea vieții mele*, vol. I-III, traducere de Mărgărita Miller-Verghy, Editura „Adevărul”, București, f.a. (în două ediții); aceeași traducere a fost publicată într-o a treia ediție, în 1990-1991, tot în trei volume, la Editura Moldova din Iași.
2. Prințul Paul de România, „Scrisoare către cititori”, în Regele Carol al II-lea, *În zodia Satanei. Reflexiuni asupra politicii internaționale*, ediție îngrijită de J. Rotaru, T. Velter și H. Șerbănescu, Editura Universitaria, București, 1994, p. 5.
3. Vezi nota precedentă.

a început să-și scrie memoriile, dar s-a oprit după câteva zeci de pagini, care au fost publicate, la rândul lor, abia în anii din urmă[4]. Regina Elisabeta (1843-1916) – Carmen Sylva, ca poetă –, cea mai înzestrată cu talent literar dintre membrii casei regale, a lăsat o lucrare memorialistică, *Mein Pentenwinkel. Lebenserinnerungen*[5], dar și articole având acest caracter, risipite în presa vremii. Inegale din punct de vedere literar și lipsite, majoritatea, de pretenții artistice, aceste scrieri au, în special pentru istorici, importanța pe care o dețin, de obicei, sursele provenite din vârful piramidei politice : una foarte mare.

De o importanță cel puțin egală sunt *însemnările zilnice* ale membrilor casei regale. Astăzi știm că regele Carol I și soția sa Elisabeta au ținut jurnale, regele Ferdinand și regina Maria de asemenea, iar exemplul lor a fost urmat de Carol al II-lea. Majoritatea acestor însemnări au rămas inedite. Au fost publicate până astăzi doar câteva fragmente din jurnalul lui Carol I[6], din cel al lui Carol al II-lea[7] și din însemnările zilnice ale reginei Maria[8].

De când știm că există un jurnal al regelui Carol I și când a început să-l scrie ?

Întemeietorul tradiției jurnalelor în casa regală a României a fost Carol I, membru al liniei șvabe a neamului Hohenzollern, ales principe constituțional al României în 1866 și devenit rege în 1881. Începuturile însemnărilor sale zilnice nu sunt legate însă de nici unul dintre aceste momente. Carol a adus cu sine, la venirea în noua patrie, obișnuința notațiilor jurnaliere. Model pare să-i fi fost tatăl său, principele Karl Anton de Hohenzollern, ale cărui însemnări s-au

4. Prințul Nicolae de Hohenzollern, *În umbra coroanei României*, Documente, amintiri și comentarii editate de Gheorghe Buzatu, Stela Cheptea și Sorin Pârvu, Editura Moldova, Iași, 1991. Memoriile prințului sunt cuprinse în paginile 27-86 ale volumului.
5. Prima ediție a fost publicată la Frankfurt am Main, în 1908, apoi au apărut alte șapte ediții.
6. Mai jos descriu amănunțit ce fragmente au fost publicate și în ce condiții.
7. Regele Carol al II-lea al României, *Însemnări zilnice. 1937-1951*, vol. I, *11 martie 1937 – 4 septembrie 1938*, ediție îngrijită de Viorica Moisuc și Nicolae Rauș, Scripta, București, 1995 ; Carol al II-lea, *Între datorie și pasiune. Însemnări zilnice*, vol. II, *1939-1940*, ediție îngrijită de Marcel-Dumitru Ciucă și Narcis Dorin Ion, Șansa SRL, București, 1996.
8. Maria, Regina României, *Însemnări zilnice (decembrie 1918 – decembrie 1919)*, vol. I, traducere de V. Costache și S. Racoviceanu, ediție îngrijită de V. Arimia, Editura Albatros, București, 1996.

pierdut în mare măsură într-un incendiu care a cuprins castelul familiei din Sigmaringen în aprilie 1893[9]. Îndemnuri pentru ținerea unui jurnal îi va fi dat, așa cum voi arăta ceva mai jos, educatorul său din vremea copilăriei și adolescenței, Georg Schaefer.

Poate părea o curiozitate că jurnalul lui Carol I a fost ignorat de istorici, mai cu seamă de cei care au studiat un aspect sau altul al domniei monarhului. Faptul e cu atât mai greu de explicat dacă avem în vedere că, deja cu multă vreme în urmă, ideea existenței acestei scrieri devenise o certitudine. Încă din 1914, la câteva zile după moartea regelui, într-o reuniune comemorativă a Academiei Române, Nicolae Iorga presupunea că monarhul defunct ar fi lăsat în urma sa un jurnal, pe care istoricul nu-l văzuse însă niciodată. Referindu-se la partea timpurie a jurnalului, la însemnările dinaintea venirii lui Carol în România, Iorga credea că vor fi

> fericiți aceia cari le vor avea întregi și vor putea înfățișa tinerilor cum poate să fie întâia tinerețe a unui om adevărat, vrednic de voința superioară care i-a dat viață![10]

Istoricul nu spunea o noutate. Exprima, mai degrabă, sub o formă elogioasă la adresa regelui, o concluzie la care vor fi ajuns toți cei care citiseră cele patru volume ale *Însemnărilor martorului ocular*, „memoriile” lui Carol I redactate în mare măsură de Mite Kremnitz și publicate în mai multe variante, începând cu anul 1892. Cititorii își vor fi dat seama, fără îndoială, că era imposibil ca o lucrare atât de amănunțită și, mai ales, precisă cum erau *Însemnările martorului ocular* să nu se întemeieze pe un jurnal.

Existența jurnalului fusese făcută publică încă mai devreme. În 1902, maiorul Justus Scheibert, cartograf și istoric militar german, publicase un scurt fragment din jurnalul lui Carol I într-un volum ce conținea propriile-i memorii, obținând pentru aceasta, firește, acordul regelui[11]. Justus Scheibert făcea referință în mod explicit la jurnalul regelui, prin urmare îi atesta existența. Ceva mai târziu, în 1915, scriitorul Paul Lindenberg avea să dovedească și el că jurnalul există. Despre această împrejurare va fi vorba însă ceva mai departe.

După moartea regelui, jurnalul s-a păstrat în arhiva familiei regale. Nu știu din ce motive nu a fost publicat de urmașii săi regali. E posibil

---

9. K.Th. Zingeler, *Karl Anton Fürst von Hohenzollern. Ein Lebensbild nach seinen hinterlassenen Papieren*, Stuttgart/Leipzig, p. 72.
10. Nicolae Iorga, „Opera de istoric a regelui Carol I”, în *Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice*, Seria a II-a, t. XXXVII, București, 1914, p. 185.
11. Justus Scheibert, *Mit Schwert und Feder. Erinnerungen aus meinem Leben*, Berlin, 1902, p. 213.

ca aceștia să fi socotit prea intime acele însemnări și, ca atare, nepotrivite pentru a fi încredințate tiparului. Este la fel de posibil și ca intenția publicării să fi existat – supoziție sprijinită, între altele, de existența unei cópii a fragmentelor de jurnal corespunzătoare anului 1913, realizată de însuși regele Ferdinand[12] –, dar să nu se fi găsit persoana care să descifreze, să transcrie și să pregătească pentru tipar cele câteva mii de pagini ale însemnărilor.

După abdicarea forțată a regelui Mihai și înlăturarea monarhiei în decembrie 1947, jurnalul și întreaga arhivă personală a membrilor casei regale au fost confiscate de autoritățile comuniste. Abia începând cu anul 1990, accesul la însemnările zilnice ale membrilor casei regale, păstrate la Arhivele Statului din București, a devenit relativ liber.

Primele însemnări jurnaliere ale lui Carol I sunt din august-septembrie 1856[13], când tânărul prinț a făcut o călătorie prin Elveția și nordul Italiei. Excursia îi fusese „oferită" de tatăl său, ca recompensă pentru promovarea examenului de locotenent, susținut la Școala de ofițeri de la Münster. Avea pe atunci doar 17 ani și a fost însoțit de profesorul său Georg Schaefer, cel care îi coordonase studiile și îl îndrumase în perioada petrecută la Dresda, între anii 1850 și 1856. Amănuntul nu este lipsit de semnificație pentru tema noastră, deoarece, așa cum am notat mai sus, Georg Schaefer pare să fie cel care l-a îndemnat pe prinț să-și noteze într-un carnet faptele cotidiene[14].

Până prin 1860, notițele au un caracter ocazional. La fel ca acelea din 1856, sunt prilejuite mai ales de călătorii, precum cea din 1858 în Tirol. Abia din 1861 însemnările devin sistematice; atât de sistematice, încât e greu să găsești vreo zi din viața prințului, apoi a domnului și a regelui, care să nu fie reflectată în jurnal.

Cine și cum a folosit jurnalul regelui Carol I?

Felul în care a fost scris jurnalul ne lasă să tragem concluzia că rostul lui nu era acela de a memora trăiri, stări sufletești sau idei, ci de a fixa fapte. Este o mare deosebire între jurnal și scrisorile regelui, mai ales cele adresate apropiaților, în care predomină opiniile.

---

12. Arhivele Naționale ale României, Fond Casa Regală. Carol I. Personale, dos. III/13.
13. Loc. cit., fondul citat, dos. III/17.
14. Studiile prințului Carol la Dresda, între 1850 și 1856, sunt descrise de Georg Schaefer, fostul său guvernor, devenit între timp profesor la Școala tehnică superioară din Darmstadt, într-un memoriu din 1893, rămas inedit. Schaefer amintește acolo și primul jurnal al lui Carol, cel din vremea călătoriei prin Elveția și nordul Italiei. Loc. cit., Fond Casa Regală, dos. 26/1893.

Interesant este faptul că jurnalul conține uneori, la sfârșit de an, liste de scrisori primite și expediate în acel interval. De aici s-ar putea degaja încă o concluzie : regele făcea însemnări cu intenția de a le folosi mai târziu ca structură cronologică și faptică pentru eventuale memorii, la a căror substanță ar fi contribuit scrisorile și, poate, alte documente private și oficiale. De altfel, așa s-au petrecut lucrurile în cazul *Însemnărilor martorului ocular*, acele pseudo-memorii (deja amintite aici) care cuprind însă doar perioada dintre anii 1866 și 1881. Că regele avea intenția să continue acea lucrare, fie prin intermediul altcuiva, cum procedase deja atunci când încredințase scriitoarei Mite Kremnitz redactarea *Însemnărilor martorului ocular*, fie cu propria-i mână, este o supoziție în sprijinul căreia vine tocmai prezența listelor de scrisori în cuprinsul jurnalului după anul 1881.

Dintre însemnările zilnice din perioada dinaintea venirii lui Carol în România au fost folosite, până în prezent, doar cele relative la campania din Schleswig-Holstein din 1864, la care autorul, pe atunci locotenent de cavalerie într-un regiment de gardă prusac, a participat în calitate de ofițer de ordonanță al prințului moștenitor Friedrich Wilhelm al Prusiei (viitorul împărat Friedrich al III-lea al Germaniei). Ele sunt conținute într-un caiet de format mic, legat în scoarțe de piele neagră, cuprinzând 38 de file scrise mărunt, cu creionul, pe ambele fețe[15]. Încep cu data de 6 februarie, când prințul a plecat pe front, și se încheie la 17 mai, odată cu reîntoarcerea sa la Berlin, după semnarea armistițiului dintre Prusia, Austria și Danemarca. În același fond de arhivă se păstrează și un alt caiet[16], tot de format mic, legat în scoarțe roșii din piele, al cărui conținut este o copie manuscrisă a primului. Copia a fost realizată, se pare, de Mite Kremnitz, probabil în vremea când lucra la redactarea *Însemnărilor martorului ocular*, în scopul publicării separate a acelui fragment de jurnal. Scriitoarea a folosit fragmentul atunci când a redactat capitolul introductiv, cel despre tinerețea lui Carol I, din *Însemnările martorului ocular*[17], și l-a mai folosit o dată, ca sursă, când a elaborat biografia regelui, a cărei primă ediție a apărut în 1903[18], dar nu l-a mai publicat separat.

Abia mai târziu, în 1915, însemnările din Schleswig-Holstein au fost tipărite, parțial (aproximativ jumătate din conținutul textului

---

15. Loc. cit., Fond Casa Regală. Carol I. Personale, dos. III/25.
16. Loc. cit., fondul citat, dos. III/24.
17. *Aus dem Leben König Karls von Rumänien. Aufzeichnungen eines Augenzeugens*, vol. I, Stuttgart, 1894, pp. XXXVI-XXXVII.
18. Mite Kremnitz, *König Karl von Rumänien. Ein Lebensbild*, Breslau/Leipzig, 1903. Lucrarea a avut apoi mai multe ediții în limbile germană și română.

original), de Paul Lindenberg, biograful „oficial" al regelui[19]. În *Introducerea* acelei fascicule, Lindenberg arată că manuscrisul îi fusese înmânat de Carol I în primăvara anului 1914, regele dându-i totodată permisiunea de a-l publica, dacă socotea că textul prezintă interes. Selecția fragmentelor de însemnări din Schleswig-Holstein a fost operată, în scopul publicării, de Paul Lindenberg. Pentru un mare număr de zile, însemnările au fost suprimate total, iar pentru altele – doar parțial. Din „ediția Lindenberg", care se restrânge temporal la lunile februarie-mai 1864, lipsesc aprecierile critice ale prințului Carol la adresa felului în care au fost conduse operațiunile militare germane, însemnări despre pierderile umane pe câmpul de luptă, semnalarea unor insuccese parțiale ale trupelor prusace și austriece. Aceeași ediție ocolește toate referințele la prințesa franceză Anna Murat, amintită de prinț în jurnalul manuscris cu inițialele „A.M.", de care acesta se îndrăgostise cu un an în urmă, plănuind chiar să o ia în căsătorie[20]. De asemenea, ediția din 1915 nu conține multe dintre părerile și aprecierile tânărului prinț despre diferite persoane întâlnite în timpul campaniei, nici seria de însemnări despre boala fratelui său Friedrich, care a fost pe punctul de a-și pierde viața din cauza febrei tifoide. În „ediția Lindenberg" avem așadar o variantă prescurtată și „cosmetizată" a jurnalului din Schleswig-Holstein.

În sfârșit, merită a fi menționat aici un ultim episod al „carierei" editoriale a jurnalului regelui Carol I. Este vorba de publicarea, în revista *Erasmus* a studenților Facultății de Istorie a Universității din București, a unui fragment de jurnal, corespunzător ultimelor luni din viața monarhului (iunie-octombrie 1914). Textul nu este cel original, german, ci reproduce o traducere franceză realizată, se pare, de Constantin Diamandy[21].

Pentru istorici, jurnalul are, în ansamblu, o dublă însemnătate. Mai întâi, el conține o cronologie exactă a faptelor politice de mai

19. *Tagebuch des Königs Karl von Rumänien als Ordonanzoffizier des Kronprinzen Friedrich Wilhelm von Preußen im Feldzuge 1864*, mit Einleitung von Paul Lindenberg, Verlag Adolf Bonz & Comp., Stuttgart, 1915, 68 p. Pentru relațiile lui Paul Lindenberg cu regele Carol I, vezi Vasile Docea, „Un confident al regelui Carol I: scriitorul Paul Lindenberg", în G. Bădărău, L. Boicu, L. Nastasă (coord.), *Istoria ca lectură a lumii*, Fundația Academică „A.D. Xenopol", Iași, 1994, pp. 605-614.
20. Pentru acest episod, vezi Vasile Docea, „Proiectele matrimoniale ale principelui Carol I al României", *Arhiva genealogică*, Iași, IV (3-4), 1997, pp. 271-295.
21. Fragmentul a fost publicat, sub îngrijirea lui Gheorghe Zbuchea, în *Erasmus*, București, nr. 6, 1996.

mare sau mai mică importanță din România lui Carol I. Nu este o frescă a societății românești, în schimb are calitatea de inventar riguros al evenimentelor, întocmit cu extremă conștiinciozitate de cel care, timp de jumătate de secol, a fost „arbitrul" politicii românești. Apoi, jurnalul este un izvor indispensabil pentru reconstituirea biografiei regelui, mai cu seamă în ceea ce privește perioada care nu a fost cuprinsă în *Însemnările martorului ocular*.

Să evităm confuziile: ce sunt „memoriile" regelui Carol I?

Jurnalul regelui Carol I nu trebuie confundat nici o clipă cu „memoriile" acestuia. Istoricii știu foarte bine că e vorba de două scrieri diferite. Publicul larg s-ar putea să nu realizeze această distincție, așa încât, pentru a evita orice confuzie, voi face în continuare o scurtă prezentare a memoriilor monarhului.

În comunicarea prezentată de Nicolae Iorga în ședința din 17 octombrie 1914 a Academiei Române – pe care am amintit-o ceva mai sus –, istoricul îl considera pe regele Carol I autor unic al *Însemnărilor martorului ocular* și invoca drept argumente propriile-i amintiri: ori de câte ori regele i-a vorbit despre carte, a numit-o „Memoriile mele". Iorga arăta apoi că rolul unui oarecare „profesor german, care a scris și prefața", a constat „numai într-o revizie de stil, și aceea ușoară, căci însușirile de scriitor ale regelui Carol erau foarte reale"[22]. Fără a avea la îndemână vreo sursă, Nicolae Iorga s-a sprijinit în formularea opiniei sale despre paternitatea textului „memoriilor" pe propria-i intuiție, care, de această dată, așa cum vom vedea în continuare, i-a jucat o festă!

Nici una dintre ediții nu ne oferă vreo informație sigură despre identitatea autorului „memoriilor". Titlul edițiilor românești – *Memoriile regelui Carol I al României (De un martor ocular)* – pare el însuși echivoc, generator de confuzie. Cum poate cineva, un martor ocular, să scrie *memoriile* altcuiva? Logica și bunul-simț ne spun că poate, cel mult, în calitate de martor ocular, să scrie amintiri despre o altă persoană. Și dacă este așa, atunci de ce scrierea a fost intitulată *Memorii*? O ieșire din această dilemă ne este sugerată de titlul ediției originale, germane, a lucrării: *Aus dem Leben König Karls von Rumänien. Aufzeichnungen eines Augenzeugen* (*Din viața regelui Carol al României. Însemnările unui martor ocular*). În acest caz nu mai există nici un echivoc: titlul ne sugerează că altcineva, un

22. Nicolae Iorga, *op. cit.*, p. 182.

„martor ocular”, narează viața regelui. Sugestie confirmată apoi de felul în care a fost redactat textul, la persoana a treia.

Totuși, aceste constatări nu explică diferența dintre titlul ediției germane și cel al variantelor românești, așa cum nu ne oferă nici o lămurire despre identitatea autorului (autorilor) lucrării.

Opinia lui Nicolae Iorga, pe care am evocat-o mai sus, se află în relativă contradicție și cu explicațiile pe care ni le oferă prefața ediției franceze a „memoriilor”, publicată în anii 1894-1901:

> Se știe astăzi că redactarea a fost făcută de către domnul consilier intim dr. Schaefer, profesor de istoria artei la Universitatea din Darmstadt și fost educator al regelui. Dar este evident că această carte nu a putut fi scrisă decât cu ajutorul scrisorilor particulare și documentelor comunicate de către suveranul însuși[23].

Așadar, „profesorului german” amintit de Iorga i se atribuie aici un rol mult mai mare: el ar fi redactat textul.

În sfârșit, alte surse vorbesc despre o a treia persoană implicată în scrierea „memoriilor” regelui Carol I, scriitoarea Mite Kremnitz. Despre cei doi colaboratori ai regelui și despre rolul lor va fi vorba în continuare.

Am arătat mai sus în ce fel a fost asociat „memoriilor” lui Carol I numele lui Georg Schaefer. Acesta a fost educatorul lui Carol între anii 1850 și 1856. În vremea aceea, viitorul rege al României avea vârsta de 11-17 ani. În ce a constat contribuția lui Georg Schaefer la elaborarea „memoriilor”? Primul dintre cele patru volume ale ediției germane din 1894-1900 debutează cu un întins capitol introductiv (37 de pagini) intitulat „König Karls Jugendjahre” („Tinerețea regelui Carol”). Capitolul acesta nu mai apare în nici una dintre edițiile și variantele următoare. Sunt prezentate aici familia regelui, copilăria, anii de școală și studiile universitare, cariera militară și călătoriile de studii. În vederea elaborării acestui capitol, regele a solicitat ajutorul fostului său educator, cerându-i informații despre perioada în care cei doi s-au aflat împreună. Ca urmare, Georg Schaefer i-a expediat regelui două memorii. Primul, datat 12 mai 1893, cuprinde o serie de informații despre biografia educatorului și o prezentare generală a copilăriei și educației prințului[24]. Cel de-al doilea, din 15 iunie același an, conține relatarea amănunțită a studiilor lui Carol la Dresda, în anii 1850-1856[25]. Exactitatea informațiilor

---

23. *Notes sur la vie du Roi Charles de Roumanie. Par un témoin oculaire*, vol. I, Imprimerie de L’Indépendance Roumaine, București, 1894, p. I.
24. Arhivele Naționale ale României, Fond Casa Regală. Carol I. Personale, dos. V – N/350, 31 file.
25. Arhivele Naționale ale României, Fond Casa Regală, dos. 26/1893, 12 file.

reproduse de Georg Schaefer, precizia redării datelor, întâmplărilor și amănuntelor dovedesc faptul că, la rândul său, fostul educator s-a inspirat din propriul său jurnal. Informațiile conținute în cele două memorii se regăsesc în evocatul capitol introductiv, fără a acoperi însă decât o primă parte a acestuia, corespunzătoare perioadei cuprinse între nașterea lui Carol I (1839) și anul 1856. Forma finală în care au fost publicate în capitolul introductiv aceste informații nu este însă cea pe care le-a dat-o Georg Schaefer. Ea poartă amprenta celei care a redactat întreaga lucrare, scriitoarea Mite Kremnitz.

Mai multe surse vorbesc despre implicarea, în grade diferite, a scriitoarei germane în elaborarea „memoriilor" regelui Carol I. Mărturiile sunt contradictorii și în acest caz. Unele ziare și reviste ale timpului[26] o prezintă pe soția medicului regelui drept autoare unică. La fel procedează și Alexandru Tzigara-Samurcaș[27], un apropiat al scriitoarei și al casei regale. Acestor opinii pare să li se alăture, deși nu o face explicit, Renate Grebing, biografa lui Mite Kremnitz[28]. O variantă oarecum diferită ne este relatată, în amintirile ei, de către regina Maria, soția regelui Ferdinand. La venirea ei în țară, povestește regina, exista deja o ruptură între Mite Kremnitz și regina Elisabeta, a cărei secretară particulară fusese scriitoarea:

> Ruptura se făcuse, mi se pare, când unchiul (regele Carol I) propusese doamnei Kremnitz să-i ajute la scrierea *Memoriilor* lui, în loc de a cere aceasta lui Aunty (reginei Elisabeta), ea însăși poetă și scriitoare. Din punctul de vedere al unchiului, eu înțelegeam că nu putea cere concursul reginei, prea romantică și prea înflăcărată pentru o lucrare atât de precisă și cumpătată[29].

Conform acestei mărturii, a existat o colaborare directă între regele Carol I și scriitoarea Mite Kremnitz, în scopul elaborării „memoriilor" monarhului. Din corespondența celor doi reiese faptul că, încă de prin 1887-1888, Carol I a avut intenția de a colabora cu scriitoarea, dar că, efectiv, cei doi au început să lucreze împreună în 1891[30]. În februarie 1892, *Deutsche Revue* publica deja primul capitol,

26. *Nord und Süd*, vol. CXV, 1905, pp. 352-382; *Românul*, Arad, II (13), 17/30 ianuarie 1912, p. 9 și altele.
27. Alexandru Tzigara-Samurcaș, *Memorii*, vol. I (*1872-1910*), ediție îngrijită de Ioan Șerb și Florica Șerb, Editura Grai și suflet – Cultura națională, București, 1991, p. 72.
28. Renate Grebing, *Mite Kremnitz. Eine Vermittlerin der rumänischen Kultur in Deutschland*, Frankfurt am Main / Berlin, 1976, pp. 13-14, 188, 201.
29. Maria, Regina României, *Povestea vieții mele*, vol. II, traducere de Mărgărita Miller-Verghy, Editura Moldova, Iași, 1991, p. 137.
30. *Cf.* scrisoarea adresată de Mite Kremnitz lui Carol I la 5 noiembrie 1891: „*Deutsche Revue*, care a publicat în cursul acestui an câteva

sub titlul *Aus dem Leben König Karls von Rumänien. Nach den Aufzeichnungen eines Augenzeugen*[31]. Publicarea în foileton a continuat până în ianuarie 1894, apărând sub această formă doar textul corespunzător primului volum al ediției germane. Sub același titlu, lucrarea avea să apară, între anii 1894 și 1900, în patru volume, la Editura Cotta din Stuttgart. Numele scriitoarei nu apare pe această ediție și nu va fi trecut nici pe variantele franceză, română și engleză ale lucrării.

Totuși, regele începuse mult mai devreme să lucreze la memoriile sale, fapt dovedit de însemnările din jurnal. Astfel, într-o notiță din 9/21 iunie 1882, Carol I arată că a „dictat memorii întreaga seară”[32]. Nu aflăm cui i-a dictat în acel moment memoriile, așadar nu putem ști cu certitudine cu cine colabora atunci. Nu știm nici ce părți ale memoriilor erau avute în vedere. Putem bănui însă că i le dicta soției sale, care îi era în preajmă. Ideea colaborării cu regina Elisabeta, în fazele incipiente ale redactării memoriilor, este confirmată de o însemnare din 19/31 ianuarie 1885: „După-amiază acasă, cu Elisabeta, dictat memoriile mele”[33]. Dacă lucrurile au stat așa, atunci regina

---

minunate scrisori ale marelui împărat Wilhelm și ale lui Bismarck sub titlul *Despre viața contelui Roon*, mă hărțuiește de ceva vreme în problema unor însemnări ieșite de sub pana Majestății Voastre Regale. Am răspuns în mod repetat că nu am avut prilejul de a expune Majestății Voastre această rugăminte și că mă tem de un refuz. Dar, în definitiv, nu am dreptul să răspund negativ înainte de a supune aprobării Majestății Voastre dorința acestei importante reviste. Iată de ce mi-am îngăduit – și cer iertare pentru aceasta – să Vă scriu prezenta epistolă. Editorul de la *Deutsche Revue* consideră că publicarea unor aspecte din viața Majestății Voastre ar fi de cel mai mare interes politic. O hotărâre în acest sens nu este de competența mea; îmi amintesc doar că, atunci când am avut onoarea să prezint Majestății Voastre traducerea germană a *Participării României la războiul din 1877-1878* [e vorba de cartea lui T.C. Văcărescu *Participarea României la războiul din 1877-1878*, a cărei traducere germană a fost publicată în 1888 – *n.n.*], V-ați gândit în treacăt la o posibilitate de a face cunoscute publicului doritor câteva însemnări. Se înțelege de la sine că numele meu nu va fi pomenit, dar acestea sunt, desigur, detalii, care ar fi demne de interes doar dacă Majestatea Voastră Regală nu va refuza, așa cum mă tem, să ia în considerație această chestiune” (Arhivele Naționale ale României, Fond Casa Regală. Carol I. Personale, dos. V – N/236).

31. Publicația lunară *Deutsche Revue über das gesamte nationale Leben der Gegenwart* era editată de Richard Fleischer la Berlin, Stuttgart și Leipzig.
32. Vezi însemnarea din jurnal, în acest volum, p. 147.
33. Vezi *infra*, p. 337.

Elisabeta va fi avut un motiv în plus de supărare atunci când regele a început să colaboreze cu Mite Kremnitz. Situaţia pare să fi fost mai gravă decât o descrie regina Maria, care credea că regele nu-i solicitase colaborarea reginei. Dimpotrivă, el a început să lucreze cu regina Elisabeta, la care a renunţat apoi, în favoarea colaborării cu Mite Kremnitz.

Sursele folosite de Mite Kremnitz în redactarea „memoriilor" regelui, pe care i le-a pus la dispoziţie Carol I însuşi, au fost diverse. Am amintit deja de memoriul din 1893 al lui Georg Schaefer, important pentru reconstituirea copilăriei şi a primelor studii ale regelui. Structura cronologică şi faptică a „memoriilor" se întemeiază pe jurnalul monarhului. În sfârşit, o a treia sursă o constituie corespondenţa oficială şi cea privată a regelui, pe care acesta a selectat-o, fără îndoială, atunci când i-a dictat-o soţiei sale Elisabeta sau când, mai târziu, i-a pus-o la dispoziţie scriitoarei Mite Kremnitz.

Publicarea „memoriilor" debutează în februarie 1892, când *Deutsche Revue* începe să tipărească, în foileton, textul acestora, în împrejurările pe care le-am evocat mai sus. Separat, în volum, lucrarea s-a publicat în mai multe ediţii şi variante, în diferite limbi[34].

---

34. Iată-le, în ordinea cronologică a apariţiei:

a) *Memoriile regelui Carol I al României*, Editura „Lupta", partea I, 1892, 255 p.; partea a II-a, 1892 (pe copertă: 1893), 379 p. Această ediţie, incompletă, reprezintă traducerea românească a textului publicat în *Deutsche Revue*.

b) *Aus dem Leben König Karls von Rumänien. Aufzeichnungen eines Augenzeugen*, Verlag von J.G. Cotta'schen Buchhandlung, Stuttgart, vol. I, 1894, XLII + 380 p.; vol. II, 1894, IV + 485 p.; vol. III, 1897, IV + 502 p.; vol. IV, 1900, IV + 474 p. Este singura ediţie integrală a „memoriilor".

c) *Notes sur la vie du Roi Charles de Roumanie. Par un témoin oculaire*, Imprimerie de L'Indépendance Roumaine, Bucureşti, vol. I, 1894, VIII + 223 p.; vol. II, 1896, 254 p.; vol. III, 1899, 287 p.; vol. IV, 1901, 231 p.

d) *Din viaţa regelui Carol I al României. Notele unui martor ocular*, traduse din limba gemană la revista *România militară*, vol. III, Bucureşti, 1899, 499 p. Această ediţie conţine doar traducerea volumului al III-lea al ediţiei germane din 1894-1900.

e) *Reminiscenses of the King Karl of Roumania*, edited from the original with an introduction by Sidney Withman, Londra şi New York, 1899, XXXI + 367 p.

f) *Memoriile regelui Carol I al României (De un martor ocular)*, vol. I-XVII, Editura ziarului *Universul*, Bucureşti, 1909-1912.

g) Atât Alexandru Tzigara-Samurcaş (*op. cit.*, vol. I, p. 72), cât şi Renate Grebing (*op. cit.*, p. 201), biografa lui Mite Kremnitz, vorbesc despre

Așadar autorii „memoriilor” sunt regele Carol I, scriitoarea Mite Kremnitz și profesorul Georg Schaefer. Primul a fost coordonatorul întregii lucrări și principalul furnizor al surselor. Mite Kremnitz a primit sarcina redactării textului, în vreme ce Georg Schaefer a colaborat, furnizând informații, doar la elaborarea capitolului introductiv, care apare numai în ediția germană din 1894-1900. La toți aceștia ar trebui adăugată și regina Elisabeta, căreia, în faza incipientă a redactării, Carol I i-a dictat fragmente din memorii. Nu știm însă în ce măsură a contribuit ea la forma și conținutul textului.

II. Regele din jurnal

Ce conține jurnalul?

Însemnările zilnice ale lui Carol I cuprind perioada 1856-1914 și se păstrează la Arhivele Statului din București, în optsprezece caiete de mărimi diferite. Fiecărui an îi corespund, în medie, aproximativ 60 de pagini. De regulă, un caiet cuprinde însemnări din mai mulți ani consecutivi. Sunt redactate în limba germană, cu grafia fracturată (gotică) a secolului al XIX-lea. Scrisul este foarte mărunt, multe cuvinte sunt prescurtate, iar rândurile, înghesuite, acoperă întreaga suprafață a paginii, fără a lăsa măcar un colț nefolosit, dovadă a caracterului econom al regelui.

Autorul nu urmărește o idee anume, ci redă cu fidelitate fapte din viața zilnică. Aprecierile personale și comentariile, care ar putea da seama mai bine de gândurile regelui, sunt destul de rare, iar atunci când apar se reduc la câteva cuvinte.

Fiecare zi din jurnal începe cu înscrierea datei: denumirea zilei (luni, marți etc.), numărul de ordine al zilei în lună, apoi denumirea lunii. Anul este înscris pe frontispiciul fiecărei pagini de jurnal, fără

---

o a doua ediție în limba germană, nedatată, publicată probabil în preajma primului război mondial. Nu am reușit încă să identific această ediție, deși am căutat-o în biblioteci din Germania și din România.

h) *Din viața regelui Carol I. De un martor ocular*, prefață de Gheorghe I. Brătianu, ed. a II-a (revăzută), cu bibliografie și indice de nume, vol. I, Editura ziarului *Universul*, 1939, VII + 271 p.

i) *Din viața regelui Carol I (De un martor ocular)*, cu o prefață de J. Friedmann-Nicolescu, Editura „Cerma”, București, [1991], [IV] + 138 p. Ediția, parțială, cuprinde doar textul corespunzător anului 1866, reprodus după ediția românescă din 1909-1912.

j) *Memoriile regelui Carol I (De un martor ocular)*, ediție de Stelian Neagoe, vol. I-IV, Editura Scripta, București, 1992-1995.

a mai apărea apoi la începutul fiecărei zile. Pentru perioada de după venirea în România (după 1866), fiecare însemnare zilnică este datată dublu : în stilul nou (calendarul gregorian) și în stilul vechi (calendarul iulian), diferența dintre cele două stiluri fiind de 12 zile pentru secolul al XIX-lea (până la 1900), apoi de 13 zile (începând cu 1901).

Aproape fiecare zi din jurnal, atât înainte, cât mai ales după venirea lui Carol în România, începe cu o sumară descriere a vremii : temperatura aerului (în grade Réaumur), starea cerului, umiditatea etc. Faptul poate avea două explicații. Mai întâi ar fi vorba de profesiunea sa militară, pentru care starea vremii conta, pe atunci, foarte mult. Apoi, cauza ar putea fi chiar țara în care a domnit, unde majoritatea locuitorilor trăiau din agricultură. De altfel, notele despre starea recoltelor, vara și toamna, sunt frecvente.

Volumul de față conține însemnările zilnice ale regelui Carol I din anii 1881-1887. Însemnările se succed, în toată această perioadă, cu o regularitate aproape perfectă. Doar o singură zi – 19/31 martie 1884 – nu se regăsește în jurnal. Pentru toate celelalte există notițe, fie mai lungi și detaliate, fie sumare, de doar unul sau două rânduri. Lungimea însemnărilor are legătură, desigur, cu importanța pe care regele o va fi acordat faptelor și evenimentelor trăite. Astfel, el acordă un spațiu destul de mare vizitelor făcute în țară și în străinătate (Germania, Austria, Italia, Serbia etc.), sărbătorilor și aniversărilor la care participă, știrilor despre evenimentele politice din țările învecinate (Rusia, Bulgaria), dar și unor probleme personale sau de familie, cum ar fi, la un moment dat, starea îngrijorătoare a sănătății soției sale, regina Elisabeta. De asemenea, anumite evenimente naturale (furtuni, inundații, secetă etc.) sau catastrofe (incendii) îi oferă prilejul unor însemnări mai lungi. Însemnări scurte (uneori foarte scurte) întâlnim în perioade de acalmie politică, de vacanță parlamentară, de obicei vara, când regele se află la reședința de la Sinaia, altfel spus, atunci când în jurul său nu se întâmplă nimic important din punct de vedere politic.

Voi încerca să surprind în continuare câteva dintre lucrurile față de care regele manifestă o atenție deosebită în jurnalul său, dar și fapte, evenimente sau opinii care pot prezenta interes prin noutatea lor. Riscul de a lăsa multe lucruri pe dinafară în sumara descriere de mai jos este cât se poate de real. Mi-l asum, totuși.

O preocupare obsesivă : politica externă

Preocupările, gesturile, ritualurile, îngrijorările, eforturile, negocierile, scrisorile și politețurile legate de politica externă revin obsesiv în jurnal. Regele notează scrupulos, de exemplu, audiențele pe care le

acordă diplomaților străini, atât pe cele private, cât și pe cele oficiale, atât la prezentarea scrisorilor de acreditare sau rechemare, cât și a celor obișnuite, din timpul mandatului. O cronologie riguroasă a numirilor și retragerilor de diplomați străini poate fi făcută prin consultarea acestor însemnări. La fel, regele notează numirile de diplomați români în străinătate.

Jurnalul conține mai multe însemnări despre pregătirea și semnarea în 1883 a alianței României cu Puterile Centrale (Austro-Ungaria și Germania). Momentul a fost analizat până în prezent în mai multe lucrări istoriografice[35]. Ce aduce nou jurnalul este dezvăluirea nemijlocită a atitudinii regelui față de acea decizie de politică externă. Monarhul a participat direct, prin întâlnirile diplomatice și prin vizitele la Berlin și Viena, la apropierea României de Germania și Austro-Ungaria. Pe de altă parte, așa cum reiese din câteva însemnări, el a urmărit îndeaproape activitatea diplomaților și oamenilor politici români implicați în acel proiect. Contrar opiniei general răspândite printre istorici, conform căreia despre semnarea tratatului și conținutul acestuia au știut doar foarte puțini oameni (prim-miniștri și miniștri de Externe ai țărilor implicate), jurnalul ne dezvăluie că și alte persoane erau inițiate în amănuntele afacerii. Astfel, din însemnarea din 18/30 septembrie 1883 reiese că Iorgu Liteanu, ministrul plenipotențiar al României la Berlin, era la curent cu problema tratatului României cu Puterile Centrale. La fel și Petre P. Carp, ministrul României la Viena, și prințul Heinrich von Reuss, ministrul Germaniei în capitala Austro-Ungariei (însemnarea din 14/26 octombrie 1883). Prin urmare, „tratatul secret” de aderare a României la alianța Puterilor Centrale nu era câtuși de puțin secret.

Regele a fost extrem de interesat și de problema Dunării, fapt pe care jurnalul său îl dezvăluie cu prisosință. În perioada cuprinsă în acest volum al jurnalului, negocierile internaționale în problema Dunării au avut ca obiect predilect ideea constituirii unei Comisii Mixte care să asigure supravegherea navigației în sectorul mijlociu al fluviului, până la Galați (între Galați și vărsarea în mare, competențele reveneau Comisiei Europene a Dunării). Austro-Ungaria a dorit să trimită și ea reprezentanți în Comisia Mixtă, în ciuda faptului că nu era stat riveran. Ideea nu a fost agreată de unele state, printre care și România, ceea ce a condus la nesfârșite negocieri și la o răcire a relațiilor diplomatice româno-austriece. În contextul semnării actelor de aderare a României la alianța Puterilor Centrale, problema

35. De exemplu : Gheoghe Nicolae Căzan, Șerban Rădulescu-Zoner, *România și Tripla Alianță 1878-1914*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1979 ; Șerban Rădulescu-Zoner, *Dunărea, Marea Neagră și Puterile Centrale 1878-1898*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1982 etc.

Comisiei Mixte a devenit una de ordin secundar. Ea nu a mai constituit, după 1883, un motiv serios de îngrijorare pentru guvernele de la București și de la Viena.

Preocuparea față de relațiile cu vecinul de la răsărit, Imperiul Rus, este de asemenea larg reflectată de jurnal. Foarte multe însemnări apar în primăvara anului 1881, cu prilejul asasinării țarului Alexandru al II-lea. După acel moment, însemnările devin intermitente. Demn de notat este faptul că și în această perioadă – la fel ca în cele anterioare, dar și în scrisorile sale către apropiați[36] – regele vorbește despre o serie de intrigi rusești în Moldova (însemnările din 1/13 martie 1882, 15/27 februarie 1883, 27 mai/8 iunie 1883, 7/19 iunie 1884, 19 aprilie/1 mai 1885, 24 septembrie/6 octombrie 1886).

O altă problemă externă căreia regele i-a dedicat multe însemnări în jurnal a fost evoluția situației politice din Bulgaria și implicațiile ei internaționale. Pe la mijlocul anilor 1880, Alexandru de Battenberg, principele Bulgariei, a pierdut treptat sprijinul Rusiei, de care se bucurase la începutul domniei. Jurnalul surprinde cu multă atenție etapele acelui proces, ca și momentul alungării de pe tronul bulgar a principelui Alexandru, printr-un complot orchestrat de ruși. O revenire a acestuia la conducerea Bulgariei ar fi dus la complicarea situației internaționale și ar fi deschis posibilitatea izbucnirii unui război european. Din acest motiv, deși raporturile personale dintre Carol I și Alexandru de Battenberg erau bune, regele României s-a opus revenirii celui din urmă pe tronul Bulgariei. Jurnalul conține notarea expresă a opoziției regelui Carol I, fapt mai puțin cunoscut istoricilor.

Oglinda fidelă a politicii interne

Atenția față de politica internă și față de treburile statului este de asemenea reflectată de însemnările din jurnal. Regele consemnează întâlnirile aproape zilnice cu miniștri, ca și participarea sa la consiliile de miniștri, pe care le prezidează. Deși nu întotdeauna notează ce anume se discută, ne dăm seama că e vorba de problemele curente ale diferitelor ministere, dar mai ales de diverse proiecte legislative.

Întâlnirile cu miniștri nu sunt denumite „audiențe". Acestea din urmă, deși erau frecvente, aveau un caracter oarecum extraordinar. Ele sunt consemnate separat și constau în primirea de către monarh

36. În special în scrisorile către tatăl său, pe care le-am descris (cele din prima parte a domniei) în Vasile Docea, „Proiectele matrimoniale ale principelui Carol I al României", *op. cit.*, pp. 271-295.

a altor persoane. Întâlnirile cu miniștri, în schimb, erau o practică politică obișnuită. Erau un adevărat ritual, astfel încât, în puținele zile în care nu primea nici un ministru, Carol I se simţea dator să noteze în jurnal formulele: „Kein Minister” sau „Vormittags kein Minister” („Nici un ministru” sau „Înainte de amiază nici un ministru”).

Explicația „ritualului” vizitelor ministeriale se află în forma regimului constituțional din România din acea vreme. O prevedere a Constituției din 1866, menținută și după modificările de la sfârșitul anilor 1870 și prima parte a anilor 1880, acorda monarhului dreptul de veto absolut. Potrivit acestui drept, regele putea refuza sancționarea oricărei legi adoptate de Parlament, fără a fi nevoit să dea vreo explicație. Dacă legea nu era sancționată de rege, atunci ea nu putea fi pusă în aplicare. Altfel spus, era anulată. Această prerogativă regală plasa monarhia românească de după 1866 în ceea ce un cunoscut analist al domeniului, Karl Löwenstein, definea drept „varianta central-europeană a monarhiilor constituționale europene”[37]. Conform acestui model monarhic, regele nu are doar un rol decorativ, ci participă efectiv la exercitarea puterii în stat, revenindu-i un rol decisiv în actul de guvernare[38]. În timpul lungii sale domnii, Carol I a recurs doar rareori la dreptul său de veto absolut[39]. Proiectele de legi erau propuse Parlamentului mai ales de către miniștri. Aceștia știau, evident, că regele poate respinge legile care nu-i conveneau. Întâlnirile aproape zilnice dintre rege și miniștri aveau tocmai rolul de a se ajunge la un acord între cele două părți, chiar înainte ca proiectele să fie propuse Parlamentului spre a fi votate. În felul acesta, se evitau posibile conflicte, din care toate părțile ar fi avut de pierdut. Jurnalul regelui ne relatează astfel despre instituționalizarea unei practici politice pe cât de neoficiale, pe atât de necesare, despre care nu am fi aflat nimic dacă ne-am fi mulțumit cu lectura textelor constituționale.

---

37. Karl Löwenstein, *Die Monarchie im modernen Staat*, Frankfurt am Main, 1952, p. 26.
38. Am explicat pe larg acest lucru în Vasile Docea, „Das «europäische» Modell und die konstitutionelle Monarchie in Rumänien”, în Harald Heppner (ed.), *Die Rumänen und Europa vom Mittelalter bis zur Gegenwart*, Böhlau, Wien-Köln-Weimar, 1997, pp. 185-214. O opinie contrară, mai nou, în Edda Binder-Iijima, *Die Institutionalisierung der rumänischen Monarchie unter Carol I. 1866-1881*, R. Oldenbourg Verlag, München, 2003. Autoarea germană consideră că modelul monarhiei românești a fost cel parlamentar vest-european.
39. Am descris acele situații în Vasile Docea, *Străinii de-alături. Explorări în istoria minorităților și a comunicării interculturale*, Editura Universității de Vest, Timișoara, 2006, pp. 102-104.

În rest, jurnalul surprinde toate faptele semnificative din punct de vedere politic, de la micile intrigi personale până la lupta dintre conservatorii aflaţi în opoziţie şi liberalii de la guvernare. Ultima perioadă a lungii guvernări liberale (1876-1888) a fost, de altfel, cea a unei încleştări tot mai dure între adepţii celor două orientări politice. Volumul de faţă nu ajunge însă până la deznodământul acelei lupte. Despre căderea guvernului liberal condus de Ion C. Brătianu şi preluarea puterii de către un guvern conservator, în martie 1888, va fi vorba abia în volumul următor al jurnalului regelui Carol I.

Curtea iubirilor reprimate

De când mă preocupă istoria regelui Carol I al României, nu încetează să mă uimească speculaţiile unor autori privind „aventurile" erotice ale regelui. Ele se întemeiază pe zvonuri şi le lipseşte orice suport documentar şi logic. Tot ce am aflat în cercetările mele, care includ studierea jurnalului regelui, a corespondenţei sale şi a familiei, precum şi a altor mărturii „de epocă", m-a condus, dimpotrivă, la contrazicerea acestor ipoteze.

Zvonuri despre diferite episoade erotice din viaţa regelui Carol I au existat dintotdeauna[40]. Ele s-au întemeiat fie pe aluziile vreunui memorialist, fie pe bârfa din saloanele epocii, transmisă apoi din generaţie în generaţie, într-un mediu în care a spune despre cineva, fie el şi rege, că are cine ştie ce afaceri amoroase era oricum mai credibil decât a spune că nu are. Cine l-ar fi crezut pe cel care ar fi susţinut că regele Carol I şi-a consumat afectivitatea şi erotismul numai în familie, când predecesorul său, Cuza, avusese o îndelungată legătură extraconjugală pe care nici măcar nu s-a ostenit să o ascundă şi când urmaşul său, Ferdinand, în vremea în care era prinţ moştenitor, avea să stârnească un scandal public şi o dispută constituţională prin iubirea faţă de Elena Văcărescu? Iar mai târziu, pe timpul lui Carol al II-lea, naivul susţinător al austerităţii erotice a regelui Carol I nu ar fi părut o fiinţă picată din altă lume? Totuşi, zvonurile despre pretinsele aventuri ale lui Carol I au fost destul de firave şi nu s-au confirmat niciodată. Nu au fost confirmate nici măcar de literatura vădit ostilă casei regale, scrisă de pe poziţii

40. Am demontat un astfel de zvon, conform căruia regele Carol I ar fi tatăl istoricului de artă Alexandru Tzigara-Samurcaş, în studiul „Die «fremde» Dynastie als Vermittler deutsch-rumänisches Kulturaustausches", în Vasile Docea (coord.), *Relaţii româno-germane. Studii istorice / Deutsch-rumänische Beziehungen. Historische Studien*, Editura Accent, Cluj-Napoca, 2003, pp. 51-66.

răzbunătoare de către persoane care se aflaseră o vreme în apropierea curții și care, mai târziu, au fost îndepărtate[41].

Adesea, biografii lui Carol I și-au înțeles greșit personajul. Eroarea vine din ignorarea aspectelor personale ale vieții lui. Există câteva monografii ale epocii lui Carol I – în unele regele joacă un rol central –, însă nu există încă o biografie în sensul propriu al cuvântului, una în care să fie vorba de persoană, de ființa individuală, cu trăirile ei. Istoricii au preferat, de fiecare dată, să se documenteze mai degrabă din *Memoriile* regelui (scriere având un pronunțat caracter oficial, prin care este prezentată cititorului un soi de imagine publică a monarhului) decât din jurnalul său intim. Din pricina absenței unor studii serioase despre aspectele intime ale vieții sale, dar și din cauza accesului extrem de dificil la informațiile cuprinse în jurnalul regelui, imaginile lui Carol I conturate până acum rămân puțin credibile.

Încă de tânăr, deși era dotat cu o sensibilitate accentuată, Carol a învățat să-și reprime afectivitatea. La vârsta de unsprezece ani a fost despărțit de familie – de mamă! – pentru a fi trimis într-un oraș îndepărtat, la studii. N-a avut de ales, a trebuit să se adapteze. La 24 de ani a trebuit să renunțe, din motive politice, la iubirea disperată pentru o prințesă franceză, Anna Murat. Din scrisorile către tatăl său reiese că iubirea a fost atât de mare, încât pentru ea ar fi fost în stare să renunțe la rangul de ofițer și să se stabilească în Franța (el, un Hohenzollern!). Și-a reprimat iubirea, asumându-și „rațiunile de stat". Câțiva ani mai târziu, devenit între timp principe al României, s-a căsătorit cu prințesa Elisabeta de Wied. În căsătoria lor, încheiată cam în grabă, după ce alte proiecte matrimoniale se dovediseră irealizabile, nu a fost nimic romantic; ea a avut o motivație politică, ținând de nevoia consolidării noii dinastii. Totuși, pe termen lung, relațiile dintre cei doi au fost calde și destul de echilibrate. După „reprizele" anterioare de reprimare a afectivității, Carol a învățat să și-o controleze. Le pretindea același lucru celor din jur, iar când aceștia nu-i urmau exemplul, regele intervenea energic.

Două întâmplări, ambele consemnate în jurnal, aduc informații noi pentru înțelegerea felului de a fi și de a acționa al lui Carol I. Una este de pe la sfârșitul anului 1882 și începutul celui următor, iar cealaltă din anul 1886. Ele au rămas aproape necunoscute până în prezent.

În octombrie 1882, aflat la Sinaia împreună cu întreaga curte, regele află că două dintre domnișoarele însoțitoare ale reginei au

41. Precum Mite Kremnitz, cu romanul ei *La curtea din Ragusa*, sau Robert Scheffer, cu *Orient regal*.

relații intime cu doi bărbați. Regina obișnuia să se înconjoare cu fiice ale unor vechi familii boierești ajunse într-o stare materială precară, pe care le lua sub protecție. Una dintre ele, Lucie Ghica, era nepoata lui Grigore Ghica, fost domn al Moldovei între 1849 și 1856. Tatăl ei era Alexandru Ghica, al doilea fecior al fostului domn, iar mama era o descendentă a familiei Rosetti-Rosnovanu. Frații Luciei, Grigore și Jean, erau ofițeri[42]. Între Lucie Ghica și maiorul Nicolae Vlădoianu, ofițer în garda regelui, se naște o poveste secretă de iubire. Poveste nefericită, căci maiorul era deja însurat cu Iza, fiica principelui Dimitrie Ghica, președinte al Senatului. Regele află de această poveste în momentul în care, Lucie rămânând însărcinată, ea nu mai poate fi ascunsă. Reacția lui Carol I a fost energică, brutală chiar. Lucie este trimisă urgent la mama ei, la Cernăuți, iar Vlădoianu e destituit. Nici măcar intervențiile celor mai influenți doi oameni politici din țară la acel moment, prim-ministrul Ion C. Brătianu și prințul Dimitrie Ghica, socrul maiorului, nu reușesc să schimbe sau măcar să îndulcească decizia drastică a regelui. Onoarea și moralitatea casei regale par să stea, în opinia lui Carol I, înaintea oricăror alte calcule.

În același timp, regele află și despre povestea de dragoste dintre o altă domnișoară din anturajul reginei, Efrosina Grădișteanu, și baronul Paul Guillaume, atașat al legației Belgiei la București. Efrosina, fiică a lui Emanoil Grădișteanu, președinte al Curții de Conturi, și a Alexandrinei, născută Darvari[43], pare să nu fie la prima ei aventură romantică. „A fost cu Guillaume și cu încă alți domni”, notează Carol I în jurnalul său. Nici Efrosina, nici baronul belgian nu erau căsătoriți, așa încât soluția pare ceva mai simplă sau, oricum, nu atât de dureroasă ca în primul caz: căsătorirea celor doi. Astfel, moralitatea casei regale putea fi salvată. Numai că, în realitate, lucrurile nu au fost deloc simple. Baronul Guillaume, înțelegând miza jocului, a început să pună condiții. Acceptarea căsătoriei cu domnișoara care, conform spuselor lui Carol I, mai fusese și cu alți domni trebuia să-i aducă o compensație în altă parte, și anume în cariera sa diplomatică. Baronul înțelegea, de asemenea, că regele Carol, a cărui soră Maria era căsătorită cu un membru al familiei regale belgiene, contele Philipp de Flandra, îi putea asigura astfel de avantaje. Între rege și baron se desfășoară o destul de îndelungată negociere, prin intermediari. În cele din urmă, ei ajung la un compromis:

42. Informații genealogice preluate după Octav-George Lecca, *Familiile boierești române. Istorie și genealogie (după izvoare autentice)*, ediție îngrijită de Alexandru Condeescu, Editura Libra și Muzeul Literaturii Române, București, 2000, pp. 305-308.

43. *Ibidem*, p. 324.

Guillaume se căsătorește cu Efrosina, își consolidează poziția diplomatică, iar onoarea casei regale rămâne nepătată.

Puțin cunoscută până astăzi, povestea a mai fost relatată, cu unele inexactități, de memorialista Sabina Cantacuzino și de Robert Scheffer. Nici unul dintre cei doi însă nu o cunoștea direct, ci doar din ecourile pe care pare să le fi avut întâmplarea în epocă. Memorialista Sabina Cantacuzino, fiica lui Ion C. Brătianu, prim-ministru în acea perioadă, relatează și ea, pe scurt, cele întâmplate:

> Tot printre neplăcerile pricinuite de naiva ei încredere (a reginei Elisabeta, soția regelui Carol I) fu și așa-zisul scandal al domnișoarelor de onoare. Luase cu dânsa la Sinaia pe cele două domnișoare Lucie Ghica și Eufrosina Grădișteanu, pe Marie Assan, cu titlul de *Kammersängerin*, care cu dna Zoe Bengescu îi întregeau curtea. Ca să nu se plictisească *fetele*, invita seara câțiva tineri. Printre aceștia, baronul de Ring, ministrul Franței, și baronul Guillaume al Belgiei; principele de Wied, fratele reginei, era oaspetele ei de vară. La 9½ regina, foarte matinală, se retrăgea, ceilalți treceau în salonul fetelor și prelungeau serata foarte târziu. Nepoftiții din Sinaia prinseră de veste, organizară un serviciu de control al ieșirii din castel a ultimilor invitați și preveniră pe rege. Se adeveri că baronul de Ring și baronul Guillaume se duceau cam târziu acasă, iar principele de Wied în camera lui. Domnișoarele Ghica și Grădișteanu părăsiră curtea și diplomații plecară în concediu. Ministrul francez reveni la București pentru puțin timp, iar al Belgiei, care reprezenta un stat în care sora regelui Carol, contesa de Flandres, avea o mare influență, se căsători cu gentila Eufrosina. Lucie Ghica nu se mai văzu în București și Marie Assan deveni profesoară de canto[44].

Robert Scheffer, care a fost secretar al reginei Elisabeta între anii 1886 și 1891, amintește și el de „mici scandaluri” care avuseseră loc înainte de intrarea sa în funcție. În urma acelor scandaluri, credea Scheffer, ușa de la galeria care făcea legătura între castel și locuința aghiotanților regali se încuia noaptea, „din respect pentru virtutea domnișoarelor de onoare”[45].

Cea de-a doua întâmplare, din 1886, îi are drept actori pe pianistul Lubicz și pe Livia Maiorescu, fiica filosofului și omului politic Titu Maiorescu. Livia era domnișoară de onoare a reginei Elisabeta. În

44. Sabina Cantacuzino, *Din viața familiei Ion C. Brătianu*, vol. I, ediție îngrijită de Elisabeta Simion, Editura Albatros, București, 1993, pp. 106-107.

45. Robert Scheffer, *Orient regal. Cinci ani la curtea României*, traducere de Rodica Pânzaru, Editura Saeculum – Editura Vestala, București, 1997, p. 25.

data de 18/30 septembrie 1886, pe când se afla cu întreaga curte la Sinaia, regele notează în jurnal:

> Lubicz, care ar fi venit pentru muzică, a fost găsit seara târziu în castel, aici rendez-vous cu Maiorescu. Istorie incompletă, care va trebui ținută secretă. A fost concediat.

La început a existat o anumită incertitudine în legătură cu această știre. Se știa că pianistul Lubicz avea o aventură cu cineva de la castel, însă nu era încă destul de clar cu cine. Întreaga poveste s-a întâmplat pe fondul agravării neînțelegerilor dintre Titu Maiorescu și soția sa Clara, de care, de altfel, avea să divorțeze curând[46] (fapt notat, de asemenea, în jurnal de Carol I, în data de 7/19 decembrie 1886).

Într-o însemnare ulterioară din jurnalul său, din 19/31 decembrie 1886, regele consemnează că s-a găsit la Livia Maiorescu o scrisoare compromițătoare ce confirma bănuielile. Intervenția regelui a fost și de data aceasta cât se poate de dură: Livia Maiorescu a trebuit să-și dea demisia din postul deținut la curte. Încă o dată, moralitatea casei regale era salvată.

În spatele tronului

Carol I nu a ținut un jurnal pentru a nota în paginile lui cine știe ce frământări sufletești, incertitudini intime sau crize existențiale. Dimpotrivă, el consemnează cu predilecție ceea ce se întâmplă în exteriorul său, ca un fel de cronicar. Uneori însă, din spatele acestor însemnări neutre, parcă impersonale, apare omul. Nu de puține ori, regele își consemnează admirația pentru peisaje. Natura îl impresionează pe fostul călător și cățărător din Alpi, din vremea tinereții. Împrejurimile castelului din Sinaia sunt descrise adesea ca „minunate". Mult mai rar, el consemnează impresiile lăsate asupra sa de oameni: cutare este „plăcut", altul e „grosolan" etc.

S-a spus adesea despre Carol I că ar fi fost atât de rece, de distant și neprietenos, încât nici măcar vizite nu făcea vreodată altora. Constantin Argetoianu, care prezintă în *Memoriile* sale viața mondenă a Bucureștiului de la sfârșitul secolului al XIX-lea, scrie că regele participa doar la cele două baluri anuale date de el însuși, fără să meargă niciodată la balurile date de alții. Jurnalul contrazice această imagine. Deși nu o face foarte des, regele merge la balurile altora. De asemenea, îl aflăm făcând vizite. În Sinaia, îl vizitează de mai

46. Eugen Lovinescu, „Titu Maiorescu", în *Scrieri*, vol. VII, ediție îngrijită de Eugen Simion, Editura Minerva, București, 1978, pp. 387-391.

multe ori pe prințul Dimitrie Ghica, iar în București, pe C.A. Rosetti (care era pe moarte), pe prim-ministrul Ion C. Brătianu (în 17/29 iunie 1883, când acesta era suferind), pe medicul Carol Davila (în 10/22 iunie 1884). Cu ocazia călătoriilor în străinătate, în Germania, Austria, Italia etc., vizitele făcute de Carol I erau cât se poate de obișnuite; la fel și cu prilejul destul de deselor călătorii prin țară.

Merge la spectacole de teatru sau muzică, nu atât de frecvent însă precum soția sa. În stagiunea din iarna 1881-1882, de exemplu, a asistat la patru spectacole: un concert în care a interpretat la pian Elena Bibescu și unde a cântat Marie Assan (3/15 decembrie 1881); un spectacol cu opera *Aida* (11/23 decembrie 1882); un altul cu opera *Traviata* (11/23 ianuarie 1882); un spectacol cu o „piesă socială" (15/27 martie 1882). De obicei, însemnările sunt sărace, fără comentarii. Uneori notează o scurtă impresie, precum „spectacol bun" sau „reprezentație slabă". Alteori, destul de rar, e ceva mai darnic în comentarii, precum în însemnarea din 7/19 ianuarie 1883: „Ora 8 plecat cu Candiano la teatru. Prima operă românească, *Haiducul*, în trei acte, nu e rea, muzica plăcută, foarte plin și multe aplauze".

La fel face cu lucrările de artă pe care le vede prin diferite locuri. Cumpără foarte multe obiecte de artă, atât în țară, cât mai ales în străinătate. Uneori își consemnează pe scurt impresiile în legătură cu cele văzute. Iată o însemnare, din multele aflate în jurnal, prilejuită de vizitarea, la 22 septembrie/4 octombrie 1885, a catedralei Mitropoliei din Iași, proaspăt pictată de Gheorghe Tăttărescu: „Ora 9 la Mitropolie, liturghie, vizitat în detaliu noua Mitropolie. Pictura lui Tătărăscu slabă".

Carol I consemnează conștiincios implicarea sa, pas cu pas și etapă cu etapă, în construirea Castelului Peleș din Sinaia. În perioada cuprinsă în acest prim volum (1881-1887) au loc ultima fază a construcției și finisarea castelului. La 7/25 septembrie 1883, regele scrie despre mutarea în castelul proaspăt terminat (înainte de acest moment, în jurnal e consemnată șederea în pavilionul de vânătoare, o construcție ridicată anterior castelului). Tot acum se introduce iluminatul electric, atât în castelul din Sinaia, cât și la palatul din București.

În intervalul de timp cuprins în acest volum al jurnalului, relațiile lui Carol I cu soția sa par să fie încă normale. Ele aveau să se strice vizibil abia la începutul anilor 1890, în împrejurări pe care nu doresc să le anticipez. Acum însă, însemnările din jurnal, laconice cum sunt, ne lasă să ghicim totuși o anumită afecțiune a regelui față de soție. Este de-a dreptul îngrijorat de câte ori Elisabeta e bolnavă. O dovedesc mai cu seamă însemnările din ianuarie-februarie 1882, când regina a suferit de o gravă boală la ureche, care i-a pus viața în pericol. Soțul notează îngrijorat toate fazele bolii, cu perioade disperate, de dureri îngrozitoare, dar și cu intervale de liniște și

speranță. Are grijă să-i asigure bolnavei asistența celor mai buni medici, pe care îi aduce chiar și din străinătate. În urma acelei boli, Elisabeta și-a pierdut parțial auzul.

Perechea regală nu avea copii. Unica lor fiică, Maria, născută în 1870, a murit la patru ani, de scarlatină. Felul în care s-au raportat regele Carol I și soția sa Elisabeta la problema moștenitorilor a rămas, până acum, necunoscut în istoriografie. De la moartea Mariei, cei doi nu au încetat să spere că vor mai avea copii. Însemnările din jurnal lasă să se întrevadă această speranță, deși protagoniștii nu mai erau chiar tineri. La 29 iulie/10 august 1883, regele crede că Elisabeta e însărcinată, fără alte urmări însă. Era anul când regina împlinea deja 40 de ani, regele fiind cu patru ani mai în vârstă. În 10/22 martie 1884, el consemnează, vizibil dezamăgit, menstruația soției, adăugând: „altă sarcină falsă". La 30 iunie/12 iulie 1884, crede că „Elisabeta ar putea fi însărcinată", însă câteva zile mai târziu, în 1/13 iulie, constată că s-au înșelat. Aceeași scenă se repetă în septembrie 1885. Speranțele celor doi au o dublă semnificație. Pe de o parte, e vorba de dorința firească a unui cuplu, oricare ar fi el, de a avea copii. Pentru Elisabeta, căreia îi murise o fiică, dorința de a compensa această pierdere prin nașterea unui alt copil trebuie să fi fost cu atât mai mare. Pe de altă parte, întreaga problemă avea o dimensiune politică. Regele trebuia să aibă un urmaș, care să poată moșteni tronul, conform constituției. Speranțele cuplului regal nu s-au împlinit, motiv pentru care moștenitor al tronului avea să fie declarat prințul Ferdinand, fiu al fratelui regelui. Jurnalul conține multe notițe despre această problemă, ca și despre prima venire în România a foarte tânărului Ferdinand (Nando, în jurnal).

Multe alte însemnări sunt dedicate relațiilor cu membrii din Germania ai familiei sale (părinții, frații și sora). În contextul acestor relații, cele cu tatăl său au ocupat primul loc. Principele Karl Anton de Hohenzollern – *papa* din jurnal – i-a fost toată viața un foarte atent sfătuitor, iar Carol l-a iubit și l-a respectat enorm. Momentul în care afecțiunea fiului devine vizibilă este cel al morții principelui Karl Anton, în 21 mai/2 iunie 1885. Carol, chemat în prealabil de familie la castelul din Sigmaringen, a fost de față, iar însemnările din jurnal îi preiau emoția și durerea.

Despre bani e vorba destul de rar în jurnal. Regele amintește uneori câteva cifre, pentru a însemna cât l-a costat un obiect de artă, un cadou, o moșie sau închirierea unei vile pe Riviera genoveză, unde și-a petrecut câteva săptămâni în vara anului 1883. La fel sunt consemnate și donațiile, ca și moștenirea de un milion de mărci germane care i-a revenit în urma morții tatălui (însemnare din 14/26 iulie 1885). Jurnalul nu e folosit pentru calcule contabile. Pentru astfel de îndeletniciri, regele avea caiete separate.

Faptele și împrejurările evocate în acest text introductiv sunt doar câteva dintre cele consemnate de rege. Jurnalul său cuprinde nu doar mai multe ca număr, dar și ceea ce, aici, nu poate fi reprodus : amprenta personalității regelui. Doar parcurgerea atentă, filă cu filă, a jurnalului ne-o dezvăluie. Printre zile foarte încărcate în evenimente și trăiri, aflăm zile în care nu se întâmplă aproape nimic. Deși cele din urmă sunt destul de multe, nu le-am exclus din textul publicat în această ediție. Zilele goale fac parte din viața regelui în aceeași măsură ca și zilele pline. Fără ele, imaginea pe care ne-am face-o despre rege și jurnalul său ar fi una falsă. Deoarece, așa cum crede un prodigios autor de însemnări zilnice și, totodată, teoretician ocazional al genului[47], jurnalul este „un text căruia doar continuitatea îi conferă întregul înțeles".

Vasile Docea

---

47. Axel Hardivilliers, *Journal d'une graphomanie*, Les Impressions Nouvelles, Paris, 2001, fragment reprodus în antologia lui Philippe Lejeune și Catherine Bogaert, *Journal intime. Histoire et anthologie*, Les Éditions Textuel, Paris, 2006, p. 440.

Notă asupra ediției

Această ediție a jurnalului regelui Carol I al României, al cărei prim volum apare acum, dar care va avea în total patru tomuri, cuprinde însemnările din intervalul 1881-1914. Perioada este cuprinsă așadar între proclamarea regatului și moartea regelui. Textul manuscris, în limba germană, greu lizibil, l-am descifrat și transcris, lucrând cu intermitențe, cu lungi întreruperi, în perioada 1996-2006. În paralel l-am tradus în limba română, îndeletnicire mult mai ușoară decât descifrarea propriu-zisă.

Originalul manuscris al textului cuprins în acest volum se află în București, la *Arhivele Naționale ale României, Fondul Casa Regală. Carol I. Personale.* Caietul cuprinzând însemnările zilnice ale regelui din anii 1881-1887, al căror conținut îl reproduc integral aici, are cota *III/30-1881-1887*. Numără 200 de file, scrise pe ambele fețe. La începutul anilor 1990 am avut acces la caietele originale ale jurnalului regelui Carol I. Din păcate, nu mi-am însemnat atunci nici dimensiunile caietelor, nici alte date fizice sau tehnice despre acestea. Între timp, Arhivele Naționale au blocat cercetătorilor orice acces la originalele jurnalului, astfel încât mi-e imposibil să fac o descriere cât de cât corectă a aspectului caietelor. Îmi aduc aminte doar că filele erau aproximativ de dimensiunile obișnuite ale unor caiete de școală. Caietele jurnalului erau, parțial cel puțin, îmbrăcate în piele. Unele erau de culoare roșie, altele negre și brune. Pe la mijlocul anilor 1990, Arhivele Naționale mi-au pus totuși la dispoziție microfilme ale manuscrisului, pe care le-am putut studia nestingherit. Am obținut, de asemenea, cópii fotografice ale jurnalului, de bună calitate, realizate după acele microfilme. Descifrarea, transcrierea și traducerea textului le-am făcut utilizând acele fotocopii.

În textul manuscris, care e în limba germană, regele a folosit, de regulă, grafia fracturată (gotică) a secolului al XIX-lea. Majoritatea numelor de persoane sunt transcrise însă cu grafie latină.

Deoarece însemnările zilnice ale regelui sunt, de obicei, laconice, textul jurnalului poate părea destul de ermetic cititorului mai puțin familiarizat cu istoria acelei perioade. A fost nevoie, de aceea, să identific situațiile și personajele evocate de rege. În privința celor din urmă, acest lucru nu l-am putut face în totalitate. Am reușit să identific foarte multe dintre persoanele care apar în jurnal și să găsesc informații despre ele, informații pe care le reproduc pe scurt în note. Altele însă au rămas neidentificate.

Sursele bibliografice pe care le-am utilizat în scopul identificării situațiilor și persoanelor au fost de două tipuri: a) instrumente de lucru, precum dicționare, enciclopedii etc.; b) lucrări speciale, dedicate unui aspect istoric sau unei personalități. În notele istorice sau biografice de la sfârșitul lucrării am citat doar lucrări aparținând acestei din urmă categorii. Sursele din prima categorie, de tipul instrumentelor de lucru, le enumăr la sfârșitul acestei note asupra ediției, fără să mai fac referință expresă la ele în notele de la sfârșitul volumului.

În jurnal, numele de persoane apar adesea în forme diferite. Le-am transcris într-o formă unică. Pentru români, am folosit forma pe care am considerat-o a fi cea încetățenită (*Brătianu* în loc de *Bratiano*, *Bălăceanu* în loc de *Balacéno* sau *Balaceano*, *Ionescu* în loc de *Ionesco* etc.). Numele străine le-am transcris, majoritatea, în forma originală în care apar în jurnal, îndreptând tacit câteva erori și inconsecvențe. Am făcut totuși unele excepții de la această metodă. Mai întâi, am transcris numele rusești nu așa cum le-a notat regele, ci conform transcrierii lor în limba română (*Uruzov* în loc de *Ourousoff*). Apoi, numele soției regelui nu l-am transcris așa cum îl notează autorul jurnalului, adică *Elisabeth*, ci așa cum este cunoscută regina în limba română: *Elisabeta*.

Denumirile geografice, inclusiv numele localităților, le-am transcris, de regulă, în forma lor originală, așa cum apar în jurnal. Am renunțat totuși la forma *Bucuresci*, în favoarea celei de *București*.

Temperatura atmosferică apare frecvent notată în jurnal. Regele o dă în grade Réaumur[1]. Pentru a putea compara cu scala Celsius – cu care suntem obișnuiți să operăm –, redau în continuare un tabel de echivalențe:

---

1. Denumirea vine de la numele fizicianului și naturalistului francez René Antoine Ferchault Réaumur (1683-1757), care a inventat scala ce-i poartă numele. Pe scala Réaumur, punctul de topire a gheții este notat cu zero, iar punctul de fierbere a apei cu 80 de grade.

Grade Réaumur	Grade Celsius
30	37,5
25	31,25
20	25
15	18,5
10	12,5
5	6,25
0	0
–5	–6,25
–10	–12,5
–15	–18,75
–20	–25

În originalul german, frazele din jurnal sunt, de cele mai multe ori, eliptice. De regulă, perfectul compus al verbelor este redat fără folosirea verbelor auxiliare *a fi* sau *a avea* (de exemplu, regele scrie *gegangen*, și nu *bin gegangen* – adică *mers*, și nu *am mers*). În traducere, am încercat să reproduc stilul eliptic al originalului. Am adăugat foarte rar verbul auxiliar din perfectul compus, doar acolo unde, altfel, apărea riscul de a pierde înțelesul frazei.

V.D.

Lista dicționarelor, enciclopediilor, genealogiilor și repertoriilor folosite la redactarea notelor de la sfârșitul volumului

Allgemeine Deutsche Biographie, 55 vol., Duncker & Humbolt, Berlin, 1875-1912.

Almanach de Gotha…, 1857, 1879, 1908.

Candrea, I.-Aurel, Adamescu, Gh., *Dicționarul enciclopedic ilustrat „Cartea Românească”*, Editura Cartea Românească, București, 1926.

Cannuyer, Christian, *Casele regale și suverane din Europa*, ediție îngrijită de Nicolae-Șerban Tanașoca, Editura Gavrilă, București, 1996.

Enciclopedia istoriografiei românești, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1978.

La Grande Encyclopédie, H. Lamirault et C-ie, Paris, f.a.

Lecca, Octav-George, *Familiile boierești române. Istorie și genealogie (după izvoare autentice)*, ediție de Alexandru Condeescu, Editura Libra și Muzeul Literaturii Române, București, 2000.

Malone, Dumas (ed.), *Dictionary of American Biography*, vol. VIII, Charles Scriber's Sons, New York, 1963.

Mic dicționar enciclopedic, ed. a III-a, revăzută și adăugită, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1986.

Neue Deutsche Biographie, 22 vol., Duncker & Humbolt, Berlin, 1953-2005.

The New Encyclopedia Britanica, ed. a XV-a, vol. 5, Chicago etc., 1992.

Predescu, Lucian, *Enciclopedia Cugetarea*, București, 1940.

Rădulescu, Mihai Sorin, *Elita liberală românească (1866-1900)*, Editura ALL Educational, București, 1998.

Rusu, Dorina N., *Istoria Academiei Române. Repere cronologice*, Editura Academiei Române, București, 1992.

Rusu, Dorina N., *Membrii Academiei Române 1866-1999. Dicționar*, ed. a II-a, Editura Academiei Române, București, 1999.

Vapereau, G., *Dictionnaire universel des contemporaines*, Hachette, Paris, 1880.

Vasiliu, Lucian, Holban, Ioan (coord.), *Cimitirul Eternitatea din Iași*, Editura „Cronica", Iași, 1995.

Vollmer, Hans (ed.), *Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler*, Leipzig, vol. 16 (1923), 32 (1938), 36 (1947).

Carol I al României

Jurnal

Cuprinsul jurnalului

Anul 1881

Anul 1882

Anul 1883

Anul 1884

Anul 1885

Anul 1886

Anul 1887

Anul 1881

Monat Jänner.

Bucuresci.

Samstag 1ten Jänner / 20. Dez. / [illegible] … Victoria … Kaiser … Belgien, Schweden … Baden, Hessen … [illegible] … 8½ … 11½ … [illegible]

Sonntag 2ten Jänner / 21. Dez. / [illegible] … President … 11½ … [illegible] … conseil general … [illegible] … Successor … [illegible]

Montag 3ten Jänner / 22. Dez. / [illegible] … 4 Uhr … 5 Uhr … [illegible] … Conservativen … [illegible]

Dienstag 4ten Jänner / 23. Dez. / [illegible] … 2 Uhr … Sachsen … [illegible] … 11 … [illegible]

București

Sâmbătă, 1 ianuarie 1881/20 decembrie 1880

Vreme bună. Dimineața scris depeșe. Orele 1-2½ audiențe. Plimbare cu trăsura și pe jos cu Elisabeta (Cotroceni), vreme cu totul de primăvară și cald. Ora 4½ domnul Wight [corect White – *n.ed.*][1] ; îmi aduce scrisori de la regina Victoria. Primim depeșe de la împăratul Austriei, împăratul, împărăteasa și kronprințul Germaniei, regii Belgiei, Suediei, Saxoniei, marii duci de Baden, Hessa etc., arhiducele Albrecht, arhiducesa Maria. Îi telegrafiez contelui Stillfried[2] și îi confer Marea Cruce a Ordinului Steaua României. Ora 8½ la Clubul Ofițerilor, unde sunt și doamnele, se dansează, rămas acolo până la 11½.

Duminică, 2 ianuarie 1881/21 decembrie 1880

Vreme mohorâtă, întunecată, ploaie și vânt. Ora 11½ primit pe președintele Curții de Conturi, care ne înmânează o adresă, prin care Curtea mulțumește pentru rezolvarea succesiunii[3]. Brătianu[4] la mine. Camerele au astăzi ședință. Ora 1 primit Consiliul General din Ilfov, Aurelian[5] dă citire unei adrese de mulțumire privind succesiunea, apoi se înfățișează o delegație din Bacău, în același scop. Toată după-amiaza audiențe. Seara Bălăceanu[6] la masă, se întoarce la Viena, s-a împăcat cu Boerescu[7].

Luni, 3 ianuarie 1881/22 decembrie 1880

Vreme mohorâtă, foarte întuneric. Nici un ministru, scris. După-amiaza câteva audiențe. Ora 5 Tornielli[8] la mine, s-a întors din Italia. Vorbim mai ales despre problema greacă. Îi spun că românii din provinciile de acolo sunt de partea albanezilor și nu doresc să fie absorbiți de Grecia[9]. Seara cu Elisabeta[10]. Boerescu și R. Mihai[11] încă la mine.

Conservatorii l-au ales ca șef pe L. Catargi[12]. Tinerii conservatori nu sunt cu ei.

Marți, 4 ianuarie 1881/23 decembrie 1880

Vreme mohorâtă, blândă. Dimineața Slăniceanu[13] la mine. Camerele au luat concediu până pe 12/24 ianuarie. Brătianu la mine, pleacă din nou la țară. I-am vorbit despre românii din Epir, Thessalia și Macedonia, i-am spus că trebuie să-i încurajăm, în interesul păcii. Dacă grecii știu că românii de acolo sunt de partea albanezilor, probabil nu vor porni război. Ora 2 primit pe contele Wesdehlen[14], îmi aduce, din partea marelui duce de Saxonia, o scrisoare cu Marea Cruce a Șoimului Alb. Seara Kalinderu[15] la masă, se întoarce la Berlin pentru problema mutării la București a sediului Societății Căilor Ferate. Ora 11 în pat.

Miercuri, 5 ianuarie 1881/24 decembrie 1880

Vreme mohorâtă. Dimineața Mitilineu[16] la mine, Boerescu în concediu. Ora 11 Conta[17], i-am vorbit despre școlile din Macedonia. Ora 12 venit mitropolitul cu icoanele. Rămâne la dejun, apoi merge la înmormântarea doamnei Cariagdi, soția primarului[18]. După-amiaza Teriachiu[19], care pleacă de asemenea în concediu, în Moldova. Promenadă în Cișmigiu, vreme blândă. Prefectul Poliției la mine. Seara cu Elisabeta.

Joi, 6 ianuarie 1881/25 decembrie 1880.
Nașterea Domnului

Ploaie, ninsoare și vânt. Întreaga zi acasă, cu Elisabeta. Scris. Ora 5 Mitilineu la mine. Seara scris.

Vineri, 7 ianuarie 1881/26 decembrie 1880.
A doua zi a Crăciunului românesc

–2 °R[éaumur]. Vreme frumoasă, vânt rece. Ora 10 la Biserica Silvestru, până la 11. R. Mihai, Procopie Dumitrescu[20]. Ora 11½ Mitilineu la mine, pentru audiențele miniștrilor plenipotențiari rus și grec. După-amiaza scris. Seara cu Elisabeta.

Sâmbătă, 8 ianuarie 1881/27 decembrie 1880.
A treia zi a Crăciunului românesc

–6 °R, vreme senină. Ora 10 Slăniceanu la mine. Majoritatea miniștrilor în concediu. După-amiaza cu Elisabeta. Scris. Ora 5 primit pe prințul Uruzov[21], pare foarte tânăr, e chiar plăcut. Seara citit și scris. Elisabeta are dureri la mână.

Duminică, 9 ianuarie 1881/28 decembrie 1880

Vreme splendidă. Ora 10 la capela episcopală, apoi la episcop. Pe jos înapoi, senin și soare. După-amiaza singur, nici o audiență. Ora 5 primit pe Razis[22], nou-numitul ministru plenipotențiar grec, nu e foarte distins. Seara cu Elisabeta.

Luni, 10 ianuarie 1881/29 decembrie 1880

Vreme frumoasă. Ora 11½ dimineața primire oficială a ministrului plenipotențiar rus, prințul Uruzov, care înmânează scrisoarea de acreditare, generalul Slăniceanu îl înlocuiește pe Boerescu, aflat în concediu. Prințul Uruzov ține o cuvântare foarte simpatică. După aceasta e primit de Elisabeta, care are un braț suferind. După-amiaza promenadă cu Magheru[23] de-a lungul Dâmboviței. Ora 5 Iacobson[24], audiență de rămas-bun. Seara scris.

Marți, 11 ianuarie 1881/30 decembrie 1880

Vreme frumoasă. Ora 11½ dimineața primit în audiență oficială pe ministrul plenipotențiar grec Razis, pentru predarea scrisorii de acreditare, pe care a uitat-o la hotel. Colonelul Dabija[25] înlocuiește pe Boerescu. După-amiaza audiențe. Ora 5 primit pe colonelul sârb Nicolici, vine de la Galați (Comisia Dunării, care s-a încheiat acum, fără rezultat[26]). Elisabeta dureri de cap.

Miercuri, 12 ianuarie 1881/31 decembrie 1880

Vreme de primăvară. Dimineața Boerescu, unele conferiri de ordine. Gianni[27] pentru grațieri. După-amiaza plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, Filaret-Cotroceni. Brațul ei încă nu e bine. La Stöhr[28]. Seara împărțit cadourile, la 40 de persoane. Elisabeta primește flori. Scris. Nenumărate depeșe din toată țara. Treaz până la ora 11, vreme blândă.

Joi, 1/13 ianuarie 1881. Anul nou

Vreme mohorâtă, ninsoare în aer, –6 °R. Ora 9½ împărțit cadouri lui Stöhr și Schmidt. Ora 10½ plecat *en gala* la Mitropolie. Miniștri, demnitari, *chefs de corps* etc. Mitropolitul mă întâmpină. Liturghie până la ora 11½. Apoi trecut *en revue* trupele și defilare. Primit la mitropolit, discursuri. Abia la 12½ înapoi la Palat. Primit pe lipoveni. Dejunat cu Elisabeta. După-amiaza Văcărescu[29] și col. Crețeanu[30] la mine. Scris. Primit multe telegrame. Cinat la ora 6, apoi cu Elisabeta. Ora 10 în salonul cu goblenuri, *cercle diplomatique*, întreg corpul diplomatic *en grand complet*, cu tot personalul alături. Dans animat. Elisabeta rămâne până la ora 1, eu o conduc pe contesa Tornielli la supeu. Contesa Wesdehlen e în stânga mea. Până la ora 3,

apoi privit cotilionul, vorbit cu enorm de multă lume. Balul durează până la ora 4.

Vineri, 2/14 ianuarie

Ploaie, ninsoare. +1 °R. Dimineața făcut ordine, scris. Ora 1½ Văcărescu, ora 2 col. Crețeanu. Orele 2½-3½ plimbare cu trăsura, cu Elisabeta. Aer bun, nu prea multă zăpadă. Ora 5½ prefectul Poliției. Seara scris.

Sâmbătă, 3/15 ianuarie

Viscol puternic, –5 °R, vânt rece. Ora 10 Boerescu la mine. După-amiaza scris, cu Elisabeta, brațul ei mai bine. Orele 5-6½ vorbit cu I. Ghica[31] despre cuțovlahi și albanezi. Seara scris.

Duminică, 4/16 ianuarie

Zăpadă adâncă. –5 °R. Ninge încă peste tot. Ora 11 prefectul Poliției la mine, vine de la Brătianu. Liteanu[32] îmi scrie că diferiți ambasadori la Berlin sunt pentru regat, care, după cum spun ei, depinde doar de România. Ora 1½ Cernat[33] la mine. 2½-3½ plimbare cu sania, cu Elisabeta, aer minunat. Ora 5 ministrul plenipotențiar turc Suleiman Bey[34] cu Cara-Theodory-Effendi, membru al Comisiei Dunării, la mine, vorbit mult despre Albania. Seara scris.

Luni, 5/17 ianuarie

Zăpadă adâncă. –4 °R. Nins abundent în toată țara. Ora 10 Slăniceanu la mine. Batalionul-școală pentru dorobanți a fost instalat aici. Ora 11¾ venit mitropolitul cu icoanele. L-am reținut la dejun, este de părere ca Biserica românească să fie declarată complet independentă față de Patriarhia din Constantinopol, opinie pe care o împărtășesc. După-amiaza scris. Bălăceanu i-a înmânat ordinul meu arhiducelui Rainer la Viena. Sandro[35] mulțumește telegrafic pentru noua Virtute Militară pe care i-am trimis-o. Seara cu Elisabeta, apoi scris, ceva dureri de ochi. Ceață deasă, foarte rece, –9 °R. Grecii se înarmează în continuare, nimeni nu crede însă în război. Turcii rămân extrem de rezervați, sunt sprijiniți de Germania.

Marți, 6/18 ianuarie. Boboteaza

–19 °R. Ceață, mai târziu soare, –12 °R. Ora 10¾ la Biserica Zlătari. Mitropolitul bolnav, aici doar un episcop, ceremonia principală în biserică. Procesiune la Dâmbovița, acolo doar detașamente ale tuturor trupelor, la apă numai ceremonia Iordanului, foarte scurtă, 5 min., foarte frig. Apoi trupele defilează la pod, la ora 11¼ totul gata. Pe jos acasă, însoțit de miniștri, șefi de corpuri și public. 2½-3½ plimbare cu sania, cu Elisabeta, zăpadă adâncă și simțitor de frig. Ora 5

D. Sturdza[36] la mine. Ora 6 dineu pentru toți ofițerii de stat-major, 70 tacâmuri, cerc până la ora 9.

Miercuri, 7/19 ianuarie

–4 °R. Vremea se schimbă, mai puțin rece. Ora 10 Boerescu la mine. În Viena se crede că Gladstone[37] instigă la război. După-amiaza scris. Ploaie și ghețuș. Cu Elisabeta. Seara scris și citit.

Joi, 8/20 ianuarie

Moină. Dimineața scris. După-amiaza plimbare cu sania, cu Elisabeta, aer foarte blând. Seara, însă, ploaie. Prefectul Poliției la mine. Alegeri suplimentare pentru Cameră și Senat, ieșit aproape toți candidații guvernului.

Vineri, 9/21 ianuarie

Moină. Dimineața ministrul de Război. După-amiaza acasă cu Elisabeta. Seara la Opera italiană, *Hughenoții*. Eu rămân până la ora 11. Fulguiește iarăși.

Sâmbătă, 10/22 ianuarie

–8 °R. Frig. Vreme frumoasă. Dimineața Conta, vorbit despre școlile din Macedonia și că el ar trebui să trimită bani lui Apostol Mărgărit[38]. Ora 11 Boerescu, la Viena e indispoziție, din cauza opoziției noastre energice în problema Dunării. După-amiaza promenadă. Elisabeta patinează. Jumătate de oră acolo, D. Ghica[39] de asemenea prezent. Seara scris. Ceață deasă și frig de –10 °R.

Duminică, 11/23 ianuarie

–14 °R. Ora 10 cu sania la capela episcopală, foarte frig. Pe jos înapoi. Orele 1-4½ audiențe. 5-6 Brătianu la mine, vine de la țară, e iarăși complet proaspăt, crede că pe 10 mai ar trebui proclamat regatul. Seara scris și citit. Elisabeta la concert. Ninsoare.

Luni, 12/24 ianuarie

Viscol puternic, –5 °R. Dimineața nici un ministru, scris. Scrisoare de la Fritz[40], din Berlin. Camerele s-au reunit iarăși, votează unele credite. Kogălniceanu[41] îmi scrie din Paris și își oferă demisia. Toată ziua acasă, ninge, însă nu e frig. Seara scris.

Marți, 13/25 ianuarie

–17 °R. Vreme senină. Dimineața nici un ministru. După-amiaza promenadă în Cișmigiu, simțitor de frig. La Stöhr. –12 °R la apusul soarelui. Seara Brătianu cu soția[42] la masă, până la ora 8, conversat. –20 °R.

Miercuri, 14/26 ianuarie

–19 °R. Dimineața nici un ministru. Camerele lucrează puțin. După-amiaza acasă, scris. Ora 5 Teriachiu la mine, vine din Moldova, în Iași totul e liniștit. Seara cu Elisabeta, mai târziu scris și citit, până la ora 11. Ceva viscol, nu prea frig.

Joi, 15/27 ianuarie

–6 °R. Zăpadă în aer. Nici un ministru. Ora 11½ în Cișmigiu, patinat pentru prima dată. Gheața proastă. Cu Elisabeta acolo, până la 12¾. După-amiaza scris. Ora 5 Gusti[43] din Iași la mine. Seara citit. Elisabeta la concert.

Vineri, 16/28 ianuarie

–4 °R. Dimineața Dabija, apoi Slăniceanu la mine. După-amiaza plimbare cu sania, cu Elisabeta. Aer bun. Seara scris. Boerescu la mine. Viscol.

Sâmbătă, 17/29 ianuarie

–1 °R. Zăpadă fină, apoi moină. I. Ghica îmi transmite că albanezii sunt gata să se unească cu românii din Macedonia, ei vor trimite împreună o delegație la Constantinopol pentru a protesta împotriva anexării la Grecia. Probabil va avea loc o conferință a ambasadorilor la Constantinopol, spre a delibera în legătură cu conflictul greco-turc. Ora 11 Gianni la mine, Camerele lucrează foarte încet, nu au votat încă nici un proiect de interes. Conservatorii și fracțiunea Vernescu[44] și Ionescu[45], ce formează un fel de partid, țin pe loc, prin lungi discursuri, activitatea Camerei. Senatul s-a constituit abia acum. Gr. Sturdza[46] a sosit aici. Orele 12-1 pe gheață. Elisabeta patinează. Moină, foarte puțină zăpadă. După-amiaza audiențe, vine și Țankov[47], cu care vorbesc despre Bulgaria. Ora 10¼ la bal, la teatru, Elisabeta și toate doamnele în costume românești, chiar și cele din corpul diplomatic, contesele Tornielli, Wesdehlen, mad. Jooris[48] etc., cald, plin. Toate lojele ocupate. Făcut cunoștință cu mad. Esipov, de asemenea în costum, pe care i l-a dat Elisabeta. Rusoaică și artistă (pian). Se dansează mult. Dansuri naționale etc. Tombolă cu lozuri frumoase, apoi licitație, câștigat multe premii. Vorbit mult cu miniștrii, acolo până la 1¾. Noaptea nu foarte frig.

Duminică, 18/30 ianuarie

–1 °R. Ceață. Elisabeta merge la ora 10 la biserică, apoi pe gheață. Eu acasă, scris. Orele 1-4 audiențe, de asemenea Cariagdi, care vine la mine pentru prima oară după moartea soției. 4-4¾ patinat cu Elisabeta, moină, apoi iarăși vreme rece, –5 °R. Ora 5½ acordat audiență

domnului Schuyler[49], care se prezintă în calitate de *chargé d'affaires* și consul general american. Seara scris și citit până la 10½.

Luni, 19/31 ianuarie

Moină, +2 °R. Vântos. Ora 10 Slăniceanu la mine, apoi Brătianu, care crede că guvernul, așa cum e constituit, ar putea funcționa o vreme, însă nu mult. Bugetul pentru anul în curs, echilibrat, a fost înaintat. Brătianu speră însă să aibă excedente pentru rectificări etc. Ora 11½ promenadă în Cișmigiu, unde Elisabeta patinează, gheața proastă. Ora 1 dejunat. Audiențe. Skobelev a obținut o mare victorie în Turkestan, probabil că odată cu aceasta războiul de acolo se va încheia. Îi telegrafiez. Marile puteri încă tratează cu Poarta, pentru a rezolva pașnic problema greacă. Camera nu a lucrat deloc astăzi, în ciuda numărului mare de legi înaintate de guvern. Conta a depus o lege mult prea lungă a învățământului și școlilor, care nu va fi votată în nici un caz în această sesiune.

Marți, 1 februarie/20 ianuarie

+1 °R, vreme mohorâtă. Dimineața Gianni și Dabija la mine. Trimis la Senat Legea minelor, nu e practică și e prost redactată. După--amiaza audiențe, Suțu[50], care ne invită la bal. Ora 6½ dineu de gală pentru prințul Uruzov, 40 persoane, amândoi mitropoliții, senatori, deputați din toate partidele. Cerc până la 9½.

Miercuri, 2 februarie/21 ianuarie

–10 °R. Ceva zăpadă. Dimineața Boerescu la mine, vorbit despre regat. Elisabeta pe gheață. După-amiaza acasă. Seara la ora 8 la Clubul Militar, colonelul Chirițescu ține acolo o prelegere despre călărași, până la ora 11. Pe jos înapoi. Elisabeta la teatru până la miezul nopții.

Joi, 3 februarie/22 ianuarie

Moină. Dimineața scris. 11½ pe gheață, patinat până la ora 1. Gheața foarte proastă. După-amiaza cu Elisabeta. Seara scris. –1 °R.

Vineri, 4 februarie/23 ianuarie

+1 °R. Ora 10 Slăniceanu la mine, 10½ Brătianu, care a primit seara trecută o depeșă de la Havas, conform căreia unul dintre nepoții mei ar fi fost răpit de trei bărbați necunoscuți. În aceeași noapte, depeșa a fost dezmințită. Probabil e o speculație la bursă și o infamie. Brătianu a fost adânc impresionat, a vorbit despre un guvernor român. 11½-12½ Teriachiu la mine, e descurajat, Camera nu-l prea agreează. După-amiaza acasă. Ora 5 Câmpineanu[51] la mine. Seara Stöhr. Elisabeta la concert. –1 °R.

Sâmbătă, 5 februarie/24 ianuarie

+10 °R. Ziarele publică depeșa despre așa-zisa răpire a prințului la Düsseldorf (?). Elisabeta pe gheață. Dimineața miniștrii. După-amiaza Maiorescu[52]. Seara la 8½ cu Elisabeta la Clubul Militar, unde se dansează, până la ora 11½, multe doamne, toalete frumoase. Ninge puțin.

Duminică, 6 februarie/25 ianuarie

Moină. Ora 10 la capela episcopală, la episcop, înapoi pe jos. După-amiaza de la 1 la 3½ audiențe, de asemenea generalul Manu[53], care mă invită la balul de la Jokey-Club[54]; refuz, căci Florescu[55] e vicepreședinte și până acum nu a venit niciodată la Palat. Manu mă roagă să nu țin seama de aceasta și totuși să vin. Seara cu Elisabeta. Ploaie.

Luni, 7 februarie/26 ianuarie.
Vânătoare la Dumitrana pe Argeș

Sculat la ora 7. Moină, ploaie și ceață groasă. Toți întreabă dacă vânătoarea va avea loc. Plecat la 8½, cu sania, însoțit de Candiano[56]. Pe lângă Măgurele spre Dumitrana, pe la ora 10 acolo, cale bună pentru sanie. Contele Hoyos[57], cu care pornesc spre pădure, acolo Petronievici[58], Bibescu[59], Haralambie[60], G. Cantacuzino[61], Știrbei[62], Lacaze, Cornescu[63], Manu, Dimancea[64], Manolescu[65] etc., 40 de persoane. La prima goană sunt doborâți trei lupi, câțiva iepuri. Ora 12½ mare dejun în pădure, ploaie. Ora 2½ a doua goană, doar câțiva iepuri. Ora 4½ plecat din Dumitrana. Ora 6 înapoi. În oraș, străzile într-o stare îngrozitoare. Seara cu Elisabeta. Ziarele sunt pline de povestea răpirii prințului și spun că Wilhelm[66] a inventat-o, ceea ce este foarte grav. Scris lui *papa*[67] despre aceasta. Impresia pe care o face aici întreaga poveste e nefavorabilă.

Marți, 8 februarie/27 ianuarie

Dezgheț complet, +4 °R. Străzile într-o stare teribilă. Dimineața Dabija la mine. Camerele nu fac aproape nimic. Ziarele românești publică și ele depeșele și spun că Wilhelm a trucat totul. După-amiaza acasă. Audiențe. Scris. Seara cu Elisabeta.

Miercuri, 9 februarie/28 ianuarie

Moină, ceață. Dimineața Brătianu la mine. Istoria lui Wilhelm cu trasul pe sfoară îi este încă neplăcută. E de părere că trebuie numit și un nou guvernor. După-amiaza acasă. Trimis pe Văcărescu la generalul Manu, ca să-i spună că nu voi veni la balul de la Jokey-Club. Cu Elisabeta, scris. Ora 8 la Cercul Militar, lt.-col. Brătianu[68] ține

o prelegere despre topografie. Acolo până la 11, conversat. Elisabeta până la 12 la teatru.

Joi, 10 februarie/29 ianuarie

Moină, ceață, mai târziu soare. Dimineața corectat istoria campaniei în Bulgaria. După-amiaza Slăniceanu la mine, mai târziu prefectul Poliției. Seara la ora 10¾ la bal la Suțu, foarte strălucitor, tot corpul diplomatic acolo. Conversat până la 1½. Apoi supeu, rămas până la 2½. Ora 3 înapoi[69].

Vineri, 11 februarie/30 ianuarie

Moină, +10 °R. Dimineața cu Elisabeta. Stöhr aici. După-amiaza audiențe. A murit sora Luisei (ducesa de Braganza)[70]. Doliu de 14 zile. Ora 5 Boerescu la mine. Seara scris. Brătianu la țară.

Sâmbătă, 12 februarie/31 ianuarie

Moină. Dimineața ministrul de Justiție. Procesul atentatului nu înaintează. După-amiaza audiențe, scris. Ora 4 Boerescu la mine, în legătură cu audiența pentru contele Wesdehlen, care urmează să-mi înmâneze Colanul Ordinului Vulturul Negru. Ora 6 dineu în onoarea trimisului grec Razis. Elisabeta nu e de față, cerc până la ora 8. Invitați I. Ghica, Th. Rosetti[71], Maiorescu.

Duminică, 1/13 februarie

–1 °R. Soare. Dimineața scris. Scrisoare de la *papa*, conținut trist, spune că Wilhelm s-a încurcat într-o rețea de minciuni și încă nu se știe ce să se creadă. După-amiaza audiențe de la 1 la 4. Ora 5 Lecomte[72] la mine. Seara cu Elisabeta, scris. Ora 11 în pat.

Luni, 2/14 februarie

–1 °R. Ora 10 Slăniceanu, hotărât în privința regimentelor de rezervă. Ora 11½ audiență oficială pentru contele Wesdehlen, pentru predarea Colanului Înaltului Ordin al Vulturului Negru. Îmi pun uniforma regimentului meu prusian de dragoni (nr. 9). La sosirea ministrului plenipotențiar fanfara intonează imnul prusian. Discurs și răspuns, eu îmi pun colanul. După-amiaza scris. Ora 5 Costinescu[73] la mine, până la ora 7 verificat bugetul Ministerului de Război, e vorba de organizarea unui al cincilea regiment de artilerie. Seara scris.

Marți, 3/15 februarie

–2 °R. Vreme frumoasă. Dimineața scris lui *papa*. Camerele au votat doar 11 legi. Comisia pentru buget aproape și-a încheiat treaba. După-amiaza audiențe. Plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, frig. Multă

forfotă pe străzi. Seara scris împăratului german, până la ora 12. Elisabeta la teatrul românesc. Tocmai a sosit pictorul Healy[74] din Chicago, urmează să-mi facă portretele în uniformă prusiană și austriacă.

Miercuri, 4/16 februarie

–6 °R. Ceață, chiciură, mai târziu soare. Ora 9½ primit pe Healy, care se apucă îndată de pictat. Elisabeta în costum național din anii mai vechi. Ora 10 Brătianu la mine, vorbește de guvern de fuziune și de faptul că L. Catargi solicită audiență. E de părere că trebuie să merg la nuntă la Berlin. Ora 11 Boerescu, apoi Conta la mine. După-amiaza scris. Seara cu Elisabeta, scris.

Joi, 5/17 februarie

–4 °R. Sculat la ora 6. Ora 8 plecat la gară. 8½ pornit cu trenul accelerat spre Crivina. Ajuns la 9½, de acolo cu săniile spre Pucheni, contele Hoyos cu mine, jumătate de oră. Acolo o primă goană, care durează o oră și jumătate, 800 țărani. Terminat abia la ora 1½. Dejunat, 50 persoane, vreme plăcută. Ora 3¼ pornit spre casă, prea târziu pentru o a doua goană. Ora 5 în Crivina. După 6 în București, întors împreună cu Ducros-Aubert[75]. Ora 6½ la Palat. Seara cu Elisabeta.

Vineri, 6/18 februarie

–3 °R. Vânt rece. Dimineața Știrbei și Teriachiu etc. la mine. Ora 1½ la fotograf, Elisabeta și Healy acolo, apoi promenadă. 5-7 discutat bugetul armatei cu Costinescu. Seara scris. Camera a dezbătut Legea pensiilor.

Sâmbătă, 7/19 februarie

–3 °R. Vânt. Dimineața la 10 D. Ghica, pe care îl rog să meargă la Berlin; nu poate, deoarece se simte rău, crede că ar trebui să merg eu. Ora 4 Brătianu, e și el de părere că ar trebui să merg, eu nu vreau, din cauza regatului. Vor merge Slăniceanu și Văcărescu. După-amiaza cu Elisabeta. Camerele votează legea conform căreia pensiile și salariile nu pot fi sechestrate, nu e foarte moral. Landau câștigă procesul împotriva noastră la Tribunalul imperial german și problema căilor ferate iese prost.

Duminică, 8/20 februarie

–7 °R. Ora 10 la capela episcopală, înapoi pe jos. 11½ Văcărescu, care va merge la Berlin. După-amiaza audiențe de la 1 la 4½. Healy mi-a început portretul. Seara scris și citit până la ora 11. Foarte frig, –8 °R.

Luni, 9/21 februarie

–6 °R. Dimineața Brătianu la mine. Boerescu a vrut să demisioneze din cauza legii pensiilor cu efect retroactiv. Criza ministerială a fost aplanată. Procesul din Leipzig nu are efecte atât de serioase precum ne-am temut, înaltul Tribunal regional a anulat răscumpărarea făcută de noi, este însă o treabă strict platonică. După-amiaza audiențe, pozat Healy. La mine Slăniceanu, care merge la Berlin. Seara scris kronprințului[76] până la 11½. Elisabeta la teatru.

Marți, 10/22 februarie

–7 °R. Dimineața pozat Healy. Gianni la mine. După-amiaza audiențe. Seara la ora 5 Boerescu la mine; a vrut să demisioneze, deoarece Legea pensiilor a fost votată cu efect retroactiv; este încă nemulțumit, de asemenea, din cauza chestiunii Dunării. Rămâne însă. Voinescu[77] a fost pe la 2½ la mine, vine din Brazilia și America de Nord, îmi aduce ordinul brazilian Steaua Sudului. Ora 6 Slăniceanu de asemenea aici, înainte de plecarea spre Berlin. Îi dau scrisori pentru împărat, kronprinț și Wilhelm de Prusia[78], vor ajunge acolo vineri seara. Nunta va fi duminică[79].

Miercuri, 11/23 februarie

–5 °R. Dimineața Brătianu la mine. Procesul din Leipzig în problema căilor ferate e doar în principiu foarte serios, însă nu are pentru noi nici o consecință, căci noi am cumpărat căile ferate și nimic nu mai poate fi întors. Gianni la mine. După-amiaza la fotograf, mă fotografiez în uniformă prusiană. Vizitat expoziția pentru Focșani, doamnele Brătianu și Văcărescu acolo. Seara Știrbei la mine. L. Catargi dorește să vină la mine, nu știe însă dacă îl voi primi bine. Seara la Club, prelegere a lui Lahovary[80] despre statul-major, acolo până la 11. Frig de –6 °R.

Joi, 12/24 februarie

–6 °R. Dimineața pozat Healy, prefectul Poliției aici. După-amiaza audiențe. Seara scris. Camerele nu lucrează aproape deloc și fac greutăți guvernului.

Vineri, 13/25 februarie

–8 °R. Chiciură. Elisabeta nu prea bine. Dimineața Dabija la mine, Kalinderu telegrafiază că procesul din Leipzig nu ne atinge și că poate să grăbească lichidarea societății, ceea ce pentru noi e foarte favorabil. Ora 2 baronul von Herz[81] la mine, care merge la Viena. 4-5½ promenadă de-a lungul Dâmboviței. Aer minunat. Seara scris lui Leopold[82]. Văcărescu și Slăniceanu au ajuns în Berlin.

Sâmbătă, 14/26 februarie

–9 °R. Chiciură și ceață. Dimineața Boerescu la mine; trebuie să răspundă notei privind chestiunea Dunării, Brătianu însă nu e de acord[83]. Hoyos aici, nefericit. Vești din Grecia, cum că nici pe departe nu sunt pregătiți ca să poată ataca. După-amiaza la Healy, câteva audiențe. Ora 5 prefectul Poliției la mine. Brătianu la țară, camera nu votează deloc. Domnii mei au fost primiți la Berlin de împărat etc. Seara scris până la 11. Bal mascat la Bibescu[84], unde am fost invitați, nu am acceptat. Foarte frig. Elisabeta puțin suferindă.

Duminică, 15/27 februarie

–6 °R. Chiciură. Dimineața scris. Conta la mine. După-amiaza între orele 1 și 4 audiențe, apoi cu Elisabeta, care nu se simte deloc bine. 4½-5½ promenadă în Cișmigiu, iluminat frumos, frig. Seara la ora 10 la balul de la Teatru, dat în folosul orașului Focșani. Toate doamnele în costume românești, întregul corp diplomatic de față. Acolo până la 12, vorbit cu multă lume. Foarte animat.

Luni, 16/28 februarie

–4 °R. Chiciură, ceață. Dimineața pozat Healy, la un portret pe care îl face pentru expoziția de artă (Salonul) din Paris, portret până la genunchi. După-amiaza audiențe, scris. 4½-5½ promenadă, înghețat. Seara cu Elisabeta, scris până la 11. La Berlin nunta lui Wilhelm de Prusia cu prințesa de Schleswig-Holstein, toate curțile au fost reprezentate prin rude și trimiși speciali. Slăniceanu și Văcărescu au fost primiți foarte amabil de împărat și împărăteasă. Ambasadorii s-au reunit la Constantinopol pentru o conferință, spre a decide în legătură cu conflictul greco-turc. Grecia pare să fie mai puțin războinică, deoarece armata ei se află în stare proastă. Administrația în țară nu merge bine sub Teriachiu. L. Catargi și Florescu s-au înscris pentru audiențe la Palat, opoziția se gândește probabil să forțeze intrarea în guvern.

Marți, 1 martie/17 februarie

Moină. Dimineața pozat Healy, Teriachiu la mine. Brătianu este încă la țară. După-amiaza acasă. Elisabeta nu prea bine. Seara mare bal la noi, începe la ora 10, noi ne facem punctual apariția, întregul corp diplomatic de față, 500 persoane, căldură enormă. Se dansează foarte animat. Ora 12½ supeu. Elisabeta se retrage. Eu rămân până la ora 2. Cotilion până la ora 4. Uniforma de artilerie.

Miercuri, 2 martie/18 februarie

Moină, mohorât. Dimineața scris. După-amiaza la ora 2 spre cazarma călărașilor (Ilfov), acolo inspectat un pluton cu carabine. Ora 3 înapoi,

frig umed. Ora 6 pe jos la Club. Lahovary ține o prelegere (continuare) despre statul-major. Acolo până la ora 10½, înapoi pe jos. Frig și neprietenos. Ora 11 în pat.

Joi, 3 martie / 19 februarie

–1 °R. Dimineața Boerescu la mine. Scris. După-amiaza pozat Healy. Prefectul Poliției la mine. Seara Stöhr; a fost în Sinaia. Ninge.

Vineri, 4 martie / 20 februarie

Vreme mohorâtă, ceva zăpadă. Dimineața nici un ministru, aproape toată ziua pozat lui Healy, pentru portretul pe care-l trimite la Paris; va fi în culori. Ora 5 Brătianu aici, este însă deprimat. Camera nu votează. Sentința de la Leipzig, care încă nu e cunoscută, agită apele aici. Seara scris. Elisabeta la teatru.

Sâmbătă, 5 martie / 21 februarie

Vreme mohorâtă, ceva îngheț, se dezgheață curând. Pozat încă un moment pentru Healy. Kogălniceanu îmi telegrafiază că președintele Republicii Franceze îmi conferă Medalia Militară franceză. După-amiaza audiențe, scris. Seara la ora 8½ la Clubul Militar, unde se dansează, damele în parte în costume românești, rămas acolo până la 11½, foarte plin. Înapoi pe jos, nu e frig.

Duminică, 6 martie / 22 februarie

Vreme de primăvară. Ora 10 la capela episcopală. Ora 11 înapoi. Scris. Ora 1 audiențe. Elisabeta pozează pentru Healy. Seara citit despre Carol al XII-lea al Suediei, studiat harta Peninsulei Balcanice. Încheierea carnavalului.

Luni, 7 martie / 23 februarie

Vreme de primăvară deplină, cald. Dimineața citit, nici un ministru. Orele 2-3½ plimbare cu trăsura, Filaret și Cotroceni. Cu Elisabeta. Seara scris. Pe Dunăre gheața pare să se fi pus în mișcare.

Marți, 8 martie / 24 februarie

Vreme ploioasă și vânt. Dimineața Dabija, semnat proiectul de lege pentru linia ferată Adjud-Ocna-București, respectiv Buzău-Cernavodă, pentru a fi depus la Cameră. Ziarele opoziției vorbesc din nou despre regat. Slăniceanu a primit la Berlin Ordinul Coroanei clasa I, iar Văcărescu, Vulturul Roșu clasa a II-a cu stea. După-amiaza cu Elisabeta și la Healy. Seara scris. La Constantinopol nu s-a decis încă nimic în privința Greciei.

Miercuri, 9 martie/25 februarie

Vreme ploioasă și timp de primăvară. Dimineața Boerescu la mine, i-a dat lui Hoyos nota verbală privind chestiunea Dunării, acesta însă nu e satisfăcut. După-amiaza ploaie. Scurtă plimbare cu trăsura, nu e frig. Orele 5-6 Brătianu la mine, vorbim despre Cameră, care nu lucrează, și despre chestiunea Dunării, în care Austria nu vrea să cedeze; de asemenea, despre regat, care trebuie făcut în mai.

Joi, 10 martie/26 februarie

Vreme de primăvară. Orele 11-12 Consiliu de miniștri, discutat conversia datoriilor statului, împrumutul domenial și bonurile de tezaur. Semnat mesajul către Cameră. Murit Laurian[85], profesorul meu de limba română, și C. Bolliac[86]. De asemenea Goga[87], cel care i-a salvat viața lui Brătianu. Văcărescu, întors ieri de la Berlin, îmi povestește de la ora 1½ la 3½. Orele 5-7 primit pe contele Wesdehlen; îmi aduce o scrisoare de la împărat, notificând căsătoria. Vorbim îndelung despre chestiunea Dunării, îi spun că Austria ar trebui să renunțe la votul decisiv. Seara scris până la 11, Mariei.

Vineri, 11 martie/27 februarie

Vreme de primăvară. Dimineața Teriachiu la mine, care vrea să demisioneze, e foarte slab ca ministru de Interne. Pozat Healy. Ora 1½ la Cazarma Cuza, acolo inspectat Batalionul de cadre al dorobanților. Rămas până la ora 3, foarte bine. Plimbare cu trăsura la Cotroceni și spre Târgoviște. Seara cu Elisabeta.

Sâmbătă, 12 martie/28 februarie

Vreme de primăvară. Dimineața Boerescu la mine; e de părere ca regatul să fie proclamat pe 8/20 aprilie, eu de asemenea, deoarece ziarele au vorbit prea mult despre 10/22 mai. Pozat Healy. După-amiaza cu Elisabeta. Sosit știrea despre căsătoria lui Gustav al Suediei[88] cu Victoria de Baden[89], foarte bucuros. Plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, la Cotroceni, în grădină, apoi la Filaret. Seara scris și citit până la 11.

Duminică, 1/13 martie

Vreme mohorâtă, nu rece. Ora 10 la capela episcopală, 11½ înapoi. Scris doamnei Laurian, scrisoare pentru ziare. Orele 1-4 audiențe. Pozat Healy. La masă primim depeșa lui Ghica[90] din Petersburg, cum că a fost un atentat oribil asupra împăratului Alexandru[91], iar acesta e rănit. Un sfert de oră mai târziu sosește depeșa că a murit. Foarte bulversat. Au fost aruncate bombe asupra trăsurii sale. Seara prefectul Poliției încă la mine. Prințul Uruzov nu a primit încă nici o veste. Urmașul la tron a fost proclamat împărat[92].

Luni, 2/14 martie

Vreme mohorâtă. Ora 9 deja prefectul Poliției la mine. Detaliile despre atentat oribile, a doua bombă i-a sfâșiat bietului împărat picioarele și pântecele. A murit lipsit de cunoștință, o oră mai târziu. Ora 10 Boerescu la mine. 10½ Slăniceanu, care s-a întors de la Berlin, prin Essen, unde a rămas două zile la Krupp. Este încântat de misiunea sa. După-amiaza pozat Healy, tabloul pentru Metz, Regimentul 1 Dragoni. Viscol cu zăpadă și doar 2 °R. Prefectul Poliției și Boerescu din nou la mine, pentru un requiem la Mitropolie. Primit telegramă de răspuns de la noul împărat Alexandru al III-lea. Foarte cordială. Îl trimit pe Candiano cu ea la prințul Uruzov. În Petersburg depunerea jurământului, aproape totul liniștit. Peste tot manifestări de simpatie față de împăratul decedat. Seara scris. Elisabeta, care e enorm de bulversată, foarte obosită. Sandro la Petersburg pentru înmormântare. Ziua de naștere a regelui Umberto[93].

Marți, 3/15 martie

–2 °R, mohorât, mai târziu mai cald și soare. Ora 10½ Teriachiu la mine. Ora 11 Dabija. Sentința Tribunalului din Leipzig are partea ei neplăcută, guvernul german ne sfătuiește să ne înțelegem cu Landau. Din toate acestea se vor ivi din nou mari neplăceri. După-amiaza pozat Healy, tablou pentru Elisabeta. Prefectul Poliției aici. Seara cu Elisabeta, scris, din nou mai frig.

Miercuri, 4/16 martie

–2 °R. Ceva zăpadă, vânt rece. Ora 10 dimineața Brătianu la mine, s-a întors de la Pitești. Este de asemenea adânc mișcat de moartea împăratului Alexandru. Ora 11 Boerescu, știri din Petersburg, conform cărora conjurația țintește departe, că s-a constituit o societate a conjuraților, care ar vrea să înlăture toți suveranii (?). După-amiaza pozat Healy. Orele 3-4 promenadă, cald și vântos. Ora 4½ Cernat și Candiano la mine, care pleacă în seara aceasta la Petersburg, cu încă trei subofițeri care au Crucea Sf. Gheorghe. Orele 5-6 prințul Uruzov la mine, e foarte abătut din cauza veștilor din Rusia. Ora 8½ Carp[94] la mine, care nu e împotriva intrării cu un anumit program în guvern, partidul său ar dori doar ca eu să mă pronunț. Ora 11 în pat.

Joi, 5/17 martie

–2 °R. Ceva zăpadă, frig și urât. 10-11½ plecat cu Elisabeta la Mitropolie, acolo slujbă religioasă solemnă pentru împăratul Alexandru al II-lea, de față corpul diplomatic, miniștri, reprezentanți ai tuturor partidelor, delegați ai celor decorați cu Crucea Sf. Gheorghe etc. Durat trei

sferturi de oră. Biserica puțin pătrunsă de igrasie. Oficiat mitropoliții și episcopii. Elisabeta foarte mișcată. Dejunat la ora 1. După-amiaza pozat Healy. Seara cu Elisabeta, scris.

Vineri, 6/18 martie

–2 °R. Vreme neprietenoasă. Dimineața scris, nici un ministru. Prefectul Poliției la mine. După-amiaza la Healy. Ora 4½ plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, totul cenușiu și neprietenos, încă nici un semn de primăvară. Seara citit. Lumină până la ora 6.

Sâmbătă, 7/19 martie

Vreme mohorâtă, ceva mai cald. Dimineața Boerescu la mine, spune că nu se mai vrea să se aștepte prea mult cu proclamarea regatului, poate deja peste 14 zile. Brătianu a discutat deja cu Hoyos despre aceasta. După-amiaza de la 4 la 6 plimbare cu trăsura la Văcărești. Aer plăcut. Elisabeta nu prea bine.

Duminică, 8/20 martie

Vreme splendidă, cald. +11 °R la umbră. Orele 10½-12 Brătianu la mine; crede că proclamarea regatului mai poate fi amânată cel mult o săptămână, căci se teme de un protest al Austriei. Tunurile de la Krupp trebuie să sosească în curând. Modificarea guvernului trebuie să aibă loc abia după proclamare. Orele 1-4½ audiențe. Pozat Healy până la 6. Seara scris.

Luni, 9/21 martie

Vreme de primăvară, cald, uscat, vântos. Orele 10-11½ Slăniceanu la mine. După-amiaza pozat Healy. Ora 4½ cu Elisabeta la Cotroceni, acolo Stöhr și mai târziu Healy, încă nimic verde. Început procesul lui Pietraru pentru atentatul asupra lui Brătianu, e de sperat că va fi condamnat. Seara scris.

Marți, 10/22 martie

Vreme frumoasă, caldă, +20 °R la umbră. Dimineața nici un ministru. Pozat Healy. După-amiaza audiențe. Ora 4 Boerescu la mine. Plecat cu Elisabeta la Cotroceni, pentru amenajări. Acolo Stöhr. Nori negri groși. Vânt. Ora 6 înapoi. Seara scris.

Miercuri, 11/23 martie

Frig, vântos, +5 °R. Puțin viscol. Ora 10 sosit Brătianu cu Boerescu. Proclamarea regatului fixată pentru 3 aprilie, stil nou. Discutat totul. Pietraru condamnat la 20 ani ocnă, iar complicii săi la 9 ani, un mare noroc. Ora 1 mitropolitul Moldovei, ora 2 inspecție la Batalionul 1

Vânători și la Regimentul 2 din Cazarma Alexandru, până la ora 4. Pe jos înapoi, pe un viscol puternic. Seara scris, frig.

Joi, 12/24 martie

–5 °R. Zăpadă, mai târziu se topește. Orele 10-11 Slăniceanu la mine. Pozat Healy. După-amiaza acasă, scris. Petrescu[95] aici. Seara cu Elisabeta.

Vineri, 13/25 martie

–2 °R, mai târziu mai cald, zăpada se topește. Dimineața nici un ministru. După-amiaza pozat Healy, care a terminat toate tablourile mele. Prințul Brâncoveanu[96] la mine. Seara scris.

Sâmbătă, 14/26 martie

Vreme de primăvară. Dimineața la Healy. Ora 11½ venit toți miniștrii la mine să declare că nu mai pot fi oprite Camerele Parlamentului să proclame regatul. Ședința de ieri, în care opoziția a atacat puternic guvernul, a scos din fire majoritatea în așa hal, încât nu mai dorește să aștepte nici o zi. Eu am avut doar o singură rezervă, că împăratul Alexandru nu a fost încă înmormântat. Miniștrii merg direct la Cameră, unde moțiunea este depusă de generalul Lecca[97]. Pe baza acesteia este făcută îndată legea, care e votată în unanimitate. La Senat este depusă aceeași moțiune și legea e votată și acolo. La ora 5 vine Brătianu la mine. Totul este gata. Întregul Senat vine pe jos la Palat, noi îl salutăm de la fereastră. La ora 6 ambele Camere sunt reunite în sala tronului, însă fără fracuri, vin direct de la sala de ședințe. D. Ghica citește legea, cu câteva cuvinte introductive. Eu răspund, discursul meu este salutat cu entuziasm. După aceea proclam legea, care are două articole, în prezența Camerelor. Facem cerc, pe toate fețele bucurie și emoție. Apoi ieșim cu președinții la balcon, unde lumea ne aclamă, muzică etc. Ora 6½, se termină. Regatul României e proclamat și sancționat prin lege. Cinat. Seara, orașul, decorat cu steaguri încă de la ora 2, e iluminat. Ora 8 mare ovație cu muzică. Comerțul orașului trimite o delegație cu un discurs. Îi primim în salonul alb, la fel celelalte delegații. Mișcare enormă pe străzi până la ora 11½ seara. Vestea cunoscută curând în toată țara. Murit unchiul Pepoli[98] la Bologna. Îi telegrafiez îndată mătușii Frieda. Sosit toată noaptea depeșe din țară. Entuziasm enorm.

Duminică, 15/27 martie

Vreme splendidă, foarte cald. Din cauza înmormântării împăratului Alexandru al II-lea se suspendă toate manifestațile, steagurile sunt scoase. Dimineața prefectul Poliției. Văcărescu. Enorm de multe depeșe din toată țara. Bucurie de nedescris. Ora 1 primit o deputăție a studenților

de la Universitate. Orele 1½-3 audiențe. Miniștrii de Război și de Justiție. Ora 4 venit Boerescu. A văzut câțiva miniștri, care însă, cu excepția lui Wight, nu s-au pronunțat. Seara scris. Enorm de multe depeșe, încă nici una din străinătate. Astăzi cald. Telegrafiat lui *papa*.

Luni, 16/28 martie

Vreme splendidă. Orașul împodobit festiv. Ora 10 Slăniceanu la mine. Ora 11 cu Elisabeta la Mitropolie. Te Deum, toate autoritățile de față. Jumătate de oră în stradă, aglomerație enormă. Ora 12 înapoi. S-a ținut de asemenea un Te Deum pentru Alexandru al II-lea. După-amiaza sosit multe depeșe din străinătate. Presa este în întregime favorabilă. După-amiaza și seara delegații și demonstrație cu torțe. Ovații. Mers cu trăsura prin orașul iluminat, până la ora 10. Bucurie enormă. Primit 400 depeșe.

Marți, 17/29 martie

Vreme splendidă, foarte cald. Orașul din nou împodobit festiv. Ora 11 primirea corpului de ofițeri în sala tronului, unde se află și drapelele, eu țin un cald discurs. Toți ofițerii ne aclamă. După aceea defilează trupele, totul pe jos. Elisabeta e la fereastră, enorm de multă lume, ținut până la ora 12½, foarte cald. După-amiaza scris. Sosit nenumărate depeșe, care sunt în totalitate favorabile. Se pare că marile puteri vor să se concerteze și apoi să ne recunoască toate odată. Am scris împăraților (*Mons. mon frère*). Bălăceanu telegrafiază că Haymerle[99] nu ar fi nefavorabil proclamației, se pare însă că împăratul Franz Josef ar avea rezerve. De la Berlin nici o veste, regimentul meu prusian, Stillfried și mulți ofițeri prusieni mă felicită. Ora 6 mare ovație a evreilor, iar la 8 a grecilor, cu buchete etc., țin discursuri cordiale.

Miercuri, 18/30 martie

Vreme caldă, minunată. Dimineața ministrul de Justiție și Boerescu. Veștile din străinătate sunt foarte favorabile, presa europeană măgulitoare. După-amiaza, cu Elisabeta, primit pe Jooris[100], care îmi aduce felicitări de la regele Leopold[101]. La Healy, care pleacă din nou la Paris. Ora 5 ovație a „Constructorului român”, care ne aduc buchete. Ora 5½ venit Brătianu; este și el mulțumit de situație. Camerele vor încheia acum bugetul. Seara din nou demonstrație cu torțe, cu muzică, entuziasmul este extraordinar.

Joi, 19/31 martie

Vânt rece. Ora 10 Slăniceanu. Ora 11 primit clerul înalt în sala tronului. Discurs. Ora 11½ Curtea de Casație și cea de Conturi cu discursuri, apoi cerc. Ora 1 audiențe. După-amiaza depeșe de peste

tot. Boerescu la mine. Veștile privind recunoașterea din ce în ce mai favorabilă, la fel și presa europeană. Generalul Ghica îmbolnăvit grav la Petersburg, sunt puține speranțe. Seara la 8 mare ovație a germanilor, demonstrație cu torțe, primim o delegație numeroasă. Două discursuri, Rietz și Teutschländer[102], eu le mulțumesc. Vânt foarte rece și puternic. Seara scris încă până la 11, lui *papa*. Camerele votează conversia. Kalinderu a ajuns în Berlin pentru procesul Landau.

Vineri, 1 aprilie/20 martie

+5 °R. Vreme rece, urâtă. Dimineața miniștrii. Ora 1½ primit pe ministrul plenipotențiar grec și pe marchizul de l'Aubespine[103], care mă felicită. Ora 5 Suleiman Bey, care mă felicită din însărcinarea sultanului. La Viena e o dispoziție bună. Ora 8 seara ovație a bărbierilor, care vin cu buchete. Scris până la 11½, multe depeșe. Vreme răcoroasă.

Sâmbătă, 2 aprilie/21 martie

Vreme caldă. Dimineața Brătianu la mine. L-a văzut pe Hoyos, care i-a vorbit din nou despre Dunăre. La Petersburg se dorește să luăm măsuri împotriva nihiliștilor. Ora 11½ primit conducerea Bisericii protestante germane. Ora 1 la Academia Rom. I. Ghica ține un discurs, eu răspund liber. Ora 4 cu Elisabeta la Cotroceni pentru amenajări. Basset[104] de asemenea acolo. Ploaie. Ora 6 l-am primit pe ministrul plenipotențiar Petronievici, care mă felicită. La masă Kalinderu, care îmi spune că în Berlin Kaufmann ar fi sechestrat 50.110 mărci (?). Scris până la 11. Generalul Ghica a murit în Petersburg.

Duminică, 3 aprilie/22 martie

Vreme de primăvară. Ora 10 în capela episcopală, liturghie solemnă. Ora 11 înapoi. Ora 1 începe primirea solemnă în sala tronului. Municipalitatea, corpul profesoral. Toți funcționarii de stat, în numele cărora ia cuvântul Brătianu. Țin trei cuvântări și una către comunitatea religioasă maghiară, primită separat. Se încheie la ora 3. Foarte obositor pentru Elisabeta. Scrisori de la părinți. Anglia și Italia ne-au recunoscut; sunt așteptate doar scrisorile. Ora 5 plimbare în trăsură, cu Elisabeta, adie un vânt răcoros. La ora 6 e banchet la Teatru, pentru Brătianu, eu îi scriu o scrisoare. Ora 8 ovație a coloniei italiene, ora 8½ a coloniei ungare, care sunt entuziasmate. Aduc buchete și țin discursuri, cărora eu le răspund.

Luni, 4 aprilie/23 martie

Vreme caldă. Dimineața Boerescu la mine. Anglia, Italia și Franța au recunoscut regatul. Rusia, Austria și Germania vor să ne recunoască abia după ce vom face o lege în privința socialiștilor (?). Pare să

pornească de la Rusia. Camerele votează bugetul. Ora 11½ primit clerul evreiesc. Ora 1½ primire solemnă, mai întâi Societatea Concordia și o Societate de tir. Discursuri. După aceea mare cerc în sala tronului, întreaga societate, domni și doamne, 200 persoane, apoi Societatea germană de tir, până la ora 3½. Ora 4½ primit pe Tornielli, ora 5 pe Wight, ora 6 pe Ducros-Aubert. Toți în uniformă, vin să mă felicite. Din toate părțile sosesc scrisori și depeșe, impresia este foarte mare în toată Europa. Serbia vrea să ne urmeze, lucru de care însă mă îndoiesc. Problema greacă pare să intre într-un stadiu pașnic. Principele Bulgariei este la Berlin, a devenit general prusian în suita gărzii de corp. Seara scris până la ora 11.

Marți, 5 aprilie/24 martie

+5 °R. Vânt rece. Dimineața scris. Primit enorm de multe scrisori de felicitare din străinătate. Ora 1½ primit Surorile Milostive, întemeiate de Elisabeta. Apoi Jokey-Clubul, generalul Manu ține un discurs. Florescu nu e prezent. Primit pe Keun[105], care mă felicită din partea regelui Olandei. Seara D. Sturdza la masă, pleacă în străinătate. Elisabeta fără voce, a răcit foarte tare.

Miercuri, 6 aprilie/25 martie

Vreme rece, urâtă. Dimineața nici un ministru. Între orele 1 și 2 primit delegații, multe discursuri. Generalul Cernat și colonelul Candiano s-au întors de la Petersburg, îmi relatează multe lucruri interesante. Ora 3 Boerescu la mine, îmi spune că cele trei imperii și America ne-au recunoscut. Așadar, în 10 zile întreaga campanie a luat sfârșit. Ora 4½ primit pe contele Hoyos, ora 5 pe prințul Uruzov, ora 5½ pe contele Wesdehlen, care mă felicită în numele suveranilor lor. Elisabeta e răcită și nu poate primi pe nimeni. Ora 8 seara o mare manifestație a comerțului românesc. Discursuri, eu răspund.

Joi, 7 aprilie/26 martie

Vreme rece. Ora 10 ministrul de Război la mine. Toată ziua acasă. Elisabeta foarte răcită și dureri de ochi. 1½ primit pe Schuyler, care mă felicită în numele guvernului american. Seara scris.

Vineri, 8 aprilie/27 martie

Vreme rece, neprietenoasă. Dimineața Boerescu la mine. Camerele votează bugetul, aproape terminat. După-amiaza scris. Depeșe. Seara cu Elisabeta. Depeșe de la împăratul Germaniei, care ne felicită pe mine și pe Elisabeta cu ocazia proclamării regatului. Ora 11½ în pat. Frig.

Sâmbătă, 9 aprilie/28 martie

Vreme rece, neprietenoasă, puțin verde. Dimineața Slăniceanu la mine. După-amiaza scris. Episcopul catolic la mine, vine de la Viena. După-amiaza scris. Seara cu Elisabeta. Multe depeșe. Ora 5 Brătianu la mine.

Duminică, 10 aprilie/29 martie

Vânt rece, vreme întunecată. Ora 10 la biserica catolică (Floriile), stat până la ora 11½, la episcop. Ora 1 primirea ministrului de Război din Bulgaria, generalul Ehrenroth[106], care mă felicită din însărcinarea lui Sandro. Ora 1½ primirea unei deputății din Galați, cu discursuri, apoi audiențe până la ora 4. Cu Elisabeta. Ora 6½ Rosetti[107], președintele Camerei, la masă, conversat până la ora 9. Elisabeta mai bine, dar obosită.

Luni, 11 aprilie/30 martie

Vânt îngrozitor de rece. +4 °R. Frig. Ora 10 spre Cotroceni, acolo încălecat și inspectat Batalionul de cadre, foarte rece și neplăcut, până la ora 10, călare înapoi, pe jumătate înghețat. Ora 1½ primirea coloniei austro-ungare, 30 persoane, Otto Herz ține un discurs, căruia eu îi răspund, vorbit cu fiecare în parte. Elisabeta nu e de față, căci e încă foarte obosită. Ora 3 la Academie, prezidat ședința, discutat ortografia românească, acolo până la 5, ținut un mic discurs. Ora 6½ dineu în cinstea generalului Ehrenroth, 16 persoane, cerc până la 8½. Elisabeta de față. Camerele au votat bugetul.

Marți, 12 aprilie/31 martie

Vânt rece, întunecat, neprietenos, doar puțin verde. Dimineața Boerescu la mine, discutat despre programul pentru 10 mai. În Cameră a fost votată linia ferată Ocna-Adjud. După-amiaza la ora 2 primit, cu Elisabeta, doamnele din corpul diplomatic. Ora 3 la Academie, prezidat ședința până la ora 5½, ortografia a fost încheiată. Primit pe Stanisforth[108], care a devenit consul al României la Londra. Regimentul meu austriac primește numele „Regele Carol I al României". Arhiducele Albrecht[109] ne felicită. Grecia acceptă condițiile marilor puteri. Seara scris până la 11.

Miercuri, 1/13 aprilie

Vânt rece. Ora 10 spre Casa de depuneri, acolo sfințirea Casei de economii, serviciu religios, toți miniștrii etc. de față. Vizitat totul, depus 300 franci la Casa de economii. Ora 11 înapoi. Ora 1½ primit pe contele Tornielli în audiență oficială, îmi înmânează scrisori de la regele Umberto, prin care el este confirmat. Scrisoare de răspuns.

Discursuri. Ora 2½ primire oficială a lui Ducros-Aubert; îmi înmânează scrisoarea de răspuns la notificarea noastră, care îl și confirmă totodată, și o scrisoare a președintelui Grévy[110], cu Medalia Militară franceză, care mi-a fost conferită. După-amiaza cu Elisabeta și m-am pregătit. Ora 8 la mica mănăstire, acolo spovedit (Gall). Ora 8½ înapoi. Sosit de la Petersburg corpul generalului Ghica; este purtat cu facle și escortă de la gară la Biserica Sărindari. +7 °R, mai puțin vânt.

Joi, 2/14 aprilie. Joia Verde

Vânt rece. Sculat la 7. Ora 8 la capela episcopală, liturghie mare și apoi împărtășanie. Văzut pe episcop. 8¾ înapoi. Ora 10 Slăniceanu la mine, apoi Boerescu și Gianni, până la ora 12½. După-amiaza audiențe, scris. 5-7¼ în capela episcopală, „Întunecare", „Motto", „Spălarea picioarelor" și „Stabat mater". Ora 7½ cinat. Seara scris până la 11. Vânt și foarte mohorât.

Vineri, 3/15 aprilie. Vinerea Mare

Vânt răcoros. Ora 9 la mica mănăstire, liturghie până la 10. Înainte de amiază scris. Prefectul Poliției la mine. După-amiaza Boerescu. Ora 2 primit în audiență oficială pe generalul Zurov; îmi notifică urcarea pe tron a împăratului Alexandru al III-lea și îmi înmânează o scrisoare prin care acesta mă felicită cu ocazia proclamării regatului. După aceea e primit de Elisabeta. După-amiaza avut mult de scris. Elisabeta are din nou dureri de gât și nu se simte deloc bine, și eu sunt foarte obosit. Ora 6 la mica mănăstire, acolo predică germană a abatelui, foarte bună, ținut până la 7, a fost plin și cald. Afară vânt rece. Ora 7½ cinat. Elisabeta merge la teatru, eu scris până la 11, lui *papa* etc. Camerele discută calea ferată pentru Dobrogea, însă nu pot cădea de acord asupra traseului, din care cauză proiectul e amânat pentru sesiunea următoare. Votat Legea străinilor[111].

Sâmbătă, 4/16 aprilie. Sâmbăta Mare catolică

Vânt mai puțin rece. Dimineața prefectul Poliției, Gianni. Nihiliștii vor fi expulzați acum din Iași. După-amiaza audiențe, scris, obosit și răcit. Ora 6½ dineu de gală pentru generalul Zurov, care a primit mai devreme Marele colan, 30 persoane. D. Ghica și Stătescu alături de mine, eu postesc, cerc până la ora 8. Elisabeta merge apoi la teatru, are însă din nou puternice dureri de gât. Witzleben[112] aici, fiica ei[113] are scarlatină. Scris lui *papa* până la 11½. Guturai.

Duminică, 5/17 aprilie. Paștile catolice

Vreme frumoasă, +14 °R. Ora 10 prefectul Poliției. Ora 10½ plecat cu trăsura la Bărăție, serviciu solemn oficiat de episcop, apoi Te

Deum pentru mine. Episcopul mă primește și mă conduce până la ușă. Ținut până la 12½. Apoi Brătianu la mine, care îmi înmânează demisia sa, cu rugămintea de a o primi (?). Ora 12¾ dejunat. După-amiaza scris, deloc bine, guturai îngrozitor. Înmormântarea prințului I. Ghica, cu participare enormă. Ora 5½ primit pe contele Hoyos în audiență oficială; îmi aduce scrisoarea de răspuns a împăratului Franz Josef[114], care e foarte amabilă și prin care îl confirmă pe Hoyos ca ministru plenipotențiar. Conversat până la ora 6, camera goblenurilor. Ora 6½ cinat. Seara scris. Guturaiul și mai puternic. Theodori[115] e aici.

Luni, 6/18 aprilie. Paștile catolice

Ora 10 primit pe D. Ghica și Rosetti, discutat cu ei despre criza de guvern, amândoi sunt de părere că Brătianu trebuie să rămână. Ora 10½ Slăniceanu, avansări, Crețeanu și Anghelescu[116] generali etc. 11½ primit în audiență oficială pe contele Wesdehlen; îmi înmânează răspunsul împăratului, felicitări cu ocazia proclamării regatului. După-amiaza la ora 2 primit clerul catolic, episcopul catolic ține o cuvântare. Ora 3 la ședința de închidere și la împărțirea premiilor Academiei, acolo până la 5, cuvântare. Plimbare cu trăsura spre Cotroceni. Ora 6 primit pe Brătianu; el nu vrea nicidecum să rămână în guvern, îl propune pe fratele său D. Brătianu[117], i se telegrafiază acestuia la Constantinopol. Seara cu Elisabeta, scris până la 11. Guturai puternic.

Marți, 7/19 aprilie

Vreme blândă. Ora 10 D. Ghica la mine; e de părere că Brătianu vrea să demisioneze în parte și din cauza doamnei Mavrogheni[118], este însă un pretext cât se poate de nedrept. Ora 10½ Slăniceanu, creat al cincilea regiment de artilerie. După-amiaza audiență, generalul Manu. Scris. Răcit foarte tare. Boerescu la mine, regretă și el criza de guvern, pe care parțial a provocat-o. R. Mihai la mine. D. Brătianu telegrafiază că a plecat din Constantinopol. Seara scris. Theodori încă la mine.

Miercuri, 8/20 aprilie

Ziua mea de naștere nu e sărbătorită, din cauză că e Săptămâna Mare românească. Dimineața primit, împreună cu Elisabeta, marina civilă și pe cea militară, dureri de cap. Prefectul Poliției la mine, căruia îi confer eghileții. Ora 1½ I. Brătianu la mine; se retrage definitiv, comunică aceasta Camerelor. Colonelul Bibescu la mine, vorbesc cu el despre Senat. Orele 4-6 cu Elisabeta la Cotroceni, aer minunat, în grădină, Stöhr și Schultz aici. Ora 6 înapoi. Primit pe

Stătescu, tratat cu el în privința guvernului. Ora 8 Câmpineanu, care e, de fapt, destul de exclusiv și nu vrea să intre. Ora 9 Dumitru Brătianu, care tocmai a sosit, e complet proaspăt și pregătit să formeze guvernul. Vede situația favorabil. Conversat până la ora 11, obosit și tare răcit.

Joi, 9/21 aprilie

Noaptea ploaie. Aer de primăvară, cald. Ora 11 D. Ghica la mine, vorbit cu el despre guvern. Ora 11½ Slăniceanu, apoi Teriachiu, care vede greutăți pentru Moldova. Lume toată după-amiaza, obosit și răcit. Dumba[119], membru al Reichstagului din Viena, care e foarte interesant, Mișea, generalul Cerkez[120] etc. 4-6 cu Elisabeta la Cotroceni, furtună și ploaie, aer minunat. D. Brătianu la mine; nu a putut încă să formeze guvernul, o va face însă mâine.

Vineri, 10/22 aprilie. Vinerea Mare

Vreme minunată, noaptea ploaie. Dimineața D. Brătianu la mine, guvernul e gata. Boerescu a plecat la țară, probabil nemulțumit că nu a mai fost consultat. După-amiaza scris. Orele 4-6 cu Elisabeta la Cotroceni. Aer minunat. Ora 6 noul guvern a depus jurământul, iar eu am insistat să se formeze chiar astăzi. Elisabeta îi primește și ea pe domni. Ora 9 cinat. Nu am mers la Mitropolie, căci sunt încă răcit.

Sâmbătă 11/23 aprilie. Sâmbăta Mare

Noaptea ploaie. Vreme mohorâtă, dar caldă. Ora 10 D. Brătianu la mine. Sturdza acceptă, telegrafiază din Jena, urmează să vină în 10 zile. Ora 1½ primit în audiență oficială pe Jooris, îmi aduce răspunsul la scrisoarea mea către regele Belgiei. Ora 4 cu Elisabeta la Cotroceni, acolo până la 6. Vânt răcoros. Seara scris. Din cauza răcelii, nu merg la Înviere, miniștrii se duc.

Duminică, 12/24 aprilie. Sfintele Paști

Vreme mohorâtă, ceva ploaie. Dimineața citit și scris. După-amiaza venit rușii cu pâine și ouă. Ora 2 colonelul Fălcoianu[121]. Ploaie toată ziua. Ora 4½ D. Brătianu, ora 5 Urechia[122] la mine. Invitat D. Brătianu la masă. Toarnă toată noaptea.

Luni, 13/25 aprilie. Sfintele Paști

Vremea ceva mai bună, foarte rece. Ora 10 Slăniceanu la mine. Îi scriu lui I. Brătianu, care nu vrea ca eu să-l vizitez la țară. După-amiaza scris. Ora 4 mers cu trăsura la mitropolit, vorbit despre încoronare și ungere, împotriva ambelor. Ora 5 Kalinderu, care pleacă la Paris. Procesul Landau încă în amânare. Seara scris.

Marți, 14/26 aprilie

Vreme mohorâtă, rece. Dimineața Stătescu la mine, ora 11 D. Brătianu. Primit la ora 1½ pe trimisul Greciei, la 2 pe Keun, îmi înmânează scrisori de la regii Greciei și Danemarcei, ca răspuns la notificarea mea. Ora 5 prefectul Poliției. Seara scris lui Leopold.

Miercuri, 15/27 aprilie

Vremea mai bună. Dimineața scris. Ora 1 Gianni la mine, care va pleca în Anglia, în problema liniei ferate din Dobrogea. Ora 1½ Davila[123], apoi D. Brătianu. Orele 4-5 plimbare cu trăsura, observat lucrările la Dâmbovița, la Apele de la Văcărești[124]. Ora 5 Consiliu de miniștri în problema programului, puncte de vedere diferite, încât nu se ajunge la o decizie, unii vor să facă festivitatea la Șosea, eu și Stătescu împotrivă. Văzut desenul coroanei. Seara la 8½ Kretzulescu[125] la mine; vine de la Roma, eu îi propun postul din St. Petersburg, el nu e prea atras. Ora 10 pus să-l cheme încă pe Urechia pentru program, eu sunt pentru Mitropolie și pentru înmânarea coroanei în sala tronului, îl însărcinez să pregătească proiectul. Elisabeta este și ea pentru sala tronului.

Sinaia

Joi, 16/28 aprilie. București-Sinaia

Furtună puternică, deloc frig. Dimineața scris. Ora 10 prefectul Poliției și 10½ D. Brătianu, discutat programul pentru 10 mai, decis ca ceremonia să aibă loc totuși la Mitropolie. Ora 11 la gară, miniștrii acolo. 11½ plecarea cu trenul special. Stătescu merge cu mine până la Crivina. Spre Câmpina, fără a trece prin Ploiești, acolo întâmpinare. În munți, ceva mai mohorât. Ora 3 sosire în Sinaia. Întâmpinare, școlari, cântece, Te Deum la biserică. Nu e rece, însă e mohorât. Pe munți e zăpadă. Vizitat toate construcțiile. În castel sunt dușumelele. Umblat peste tot cu Elisabeta. Cinat cu toții la ora 6½. Seara cu Elisabeta. Ora 8 la șantier, ceva ploaie. Castelul, iluminat bengalez, devine feeric, un mare foc și la cariera de piatră.

Vineri, 17/29 aprilie

Ploaie torențială. Dimineața cu Elisabeta pe verandă, apoi scris până la ora 12, dejunat *à deux*. După-amiaza vremea se mai înseninează. Singur pe șantier. Discutat cu Schultz amenajările pentru castel. La pavilionul de vânătoare, unde se lucrează, urmează să fie complet

terminat pe 1 iunie. Ora 6½ cinat doar cu Elisabeta. Seara citit. Trimis regimentului meu un portret cu dedicație. Francezii și-au început expediția împotriva Tunisiei. În Grecia domnește agitația, din cauză că guvernul e înclinat să accepte propunerile marilor puteri. Situația regelui este gravă. Românii din Macedonia s-au adresat Porții pentru a protesta împotriva cedării părților românești către Grecia. Sandro s-a întors la Sofia.

Sâmbătă, 18/30 aprilie

Vreme rece și mohorâtă, plouă în toată țara, munții sunt acoperiți în întregime de zăpadă. Dimineața la șantier, se lucrează foarte puțin. Knechtel nivelează terenul pentru parc. Ora 1½ venit Urechia de la București, aduce programul pentru 10 mai, e modificat așa cum am dorit. Ora 3 primit pe Hartley[126], care vine din India, mergem cu toții împreună la pavilionul de vânătoare pentru ceai, apoi la castel. Ora 6 cei doi domni se întorc la București. Primit desenul pentru noul Ordin al Coroanei, care urmează să fie întemeiat la 10 mai. I. Brătianu îmi scrie că la Viena există temeri privind un război între Turcia și Grecia. Eu cred că grecii nu sunt pregătiți de război. Elisabeta răcită destul de tare. Seara vânt puternic și foarte frig. Scris până la ora 10. Sturdza e la Berlin și urmează să vină curând în București, pentru a prelua Ministerul Finanțelor. Conversia va începe curând, hârtiile tocmai au fost depuse.

Duminică, 1 mai/19 aprilie

Vânt foarte rece, vremea se înseninează, toți munții sunt ninși. Ora 9 la biserică, apoi în vale cu Knechtel. Ora 12 dejunat cu Elisabeta. Ora 1 venit Theodori, de asemenea Stöhr, cu el la construcție. Băut ceai în pavilionul de vânătoare, Const. Manu aici. Seara cinat singur, scris. +1 °R.

Luni, 2 mai/20 aprilie

Vreme minunată, foarte senin. Ora 10 cu Elisabeta la construcție. Acolo Stöhr, care se întoarce seara la București. La dejun Alexandru Știrbei cu soția. La 1½ vine I. Brătianu cu soția. Mergem împreună în vale. Brătienii se întorc însă la 3½ la București. Băut ceai în pavilionul de vânătoare. Ora 5 înapoi. Cinat cu toții. Seara scris.

Marți, 3 mai/21 aprilie

Vreme minunată. Dimineața la construcție. Ora 12½ Kretzulescu la dejun. Venit Văcărescu și generalul Crețeanu, cu ei după-amiaza la șantier. Seara pleacă toți, și Theodori, la București. Seara citit.

Miercuri, 4 mai/22 aprilie

Vreme minunată, cald. Dimineața la construcție. După-amiaza Kretzulescu la mine, pleacă la St. Petersburg ca ministru plenipotențiar, cu el la șantier. Seara scris.

Joi, 5 mai/23 aprilie. Sf. Gheorghe

Vreme minunată. Ora 9 la biserică. La șantier și promenadă. După-amiaza venit Slăniceanu și Grădișteanu. Manu. Băut ceai împreună la pavilionul de vânătoare. 6½ cinat. Seara scris. Frig.

Vineri, 6 mai/24 aprilie. Sf. Elisabeta

Ora 9 Te Deum. Pe șantier. Vin cu trenul D. Brătianu, L. Catargi cu soția[127] de la Belgrad și Radu Mihai cu soția de la București. Dejun, Slăniceanu, Cariagdi, Manu și Grădișteanu încă aici. După-amiaza lucrat cu D. Brătianu. Majoritatea pleacă înapoi la ora 6. R. Mihai și Cariagdi rămân la masă. Seara conversat despre program. Vreme frumoasă.

Sâmbătă, 7 mai/25 aprilie

Vreme minunată. Promenadă și în vale. La dejun Cariagdi, Pherekyde cu soția[128] și R. Mihai, după aceea discutat cu el programul pentru 10 mai. Ora 4 ceai în pavilionul de vânătoare, de față și Davila, care vine seara la masă.

Duminică, 8 mai/26 aprilie

Vreme mohorâtă. Dimineața scris. Ora 12 sosește ministrul englez Wight, îmi aduce o scrisoare de la regină, ca răspuns la notificarea mea. Rămâne la dejun; de asemenea Urechia, care a venit cu el. După-amiaza conversat, băut ceai în pavilionul de vânătoare, promenadă. La ora 6, Wight, Urechia, Davila și baronul Simons, care a adus scrisori pentru Elisabeta, pleacă la București. Cinat doar cu Elisabeta. Seara scris. Conflictul greco-turc pare să fi fost complet aplanat.

Luni, 9 mai/27 aprilie

Ploaie, furtună, scris toată dimineața. După-amiaza audiență pentru colonelul Vârnav. Ploaie. Cu Elisabeta. Seara scris.

Marți, 10 mai/28 aprilie

Plouă toată ziua. Dimineața la construcție. Primit scrisoare de la Leopold, care-mi scrie că va veni cu Ferdinand și Carlo[129]. Ora 2 venit colonelul Bibescu, care-mi relatează despre Cameră, ce s-a deschis ieri. Îmi spune că Brătianu s-a retras de fapt din cauza

doamnei Mavrogheni, care este oaia lui neagră, și că el vede intrigi peste tot. Îi transmit să sprijine candidatura lui Mavrogheni[130] pentru Italia. Cu Bibescu la șantier. Seara scris lui *papa*. Vremea ceva mai bună.

Miercuri, 11 mai/29 aprilie

Mohorât și rece, nu plouă. Dimineața la construcție, foarte ud. Ora 12½ venit D. Sturdza, dejunat *à trois*, conversat toată după-amiaza, el a fost la Sigmaringen și Viena, după aceea cu dânsul și Elisabeta la șantier. La ora 6 se întoarce la București. Împrumutul de 120 milioane a fost acoperit de 20 de ori, un succes enorm. Camerele lucrează. Seara ploaie.

Joi, 12 mai/30 aprilie

Toată ziua ploaie torențială. Construcția trebuie sistată. Dimineața pe șantier. Ora 2 George Lahovary[131] la mine, îmi aduce o lucrare pentru Societatea Geografică. După-amiaza scris. Seara rupere de nori.

Vineri, 1/13 mai

Ploaie torențială, care ține toată noaptea. Prahova, Peleșul și [pârâul] Rău enorme. E de temut că se va produce o întrerupere a căii ferate. Dimineața scris. La dejun Lahovary și Theodori, care vine de la București. După-amiază cu Elisabeta. Seara furtună și ploaie torențială. Prahova spumegă și vuiește. Camerele au votat la București Codul Militar. Sandro amenință la Sofia cu abdicarea, vrea să modifice Constituția, l-a numit pe generalul Ehrenroth prim-ministru și ministru de Interne[132].

Sâmbătă, 2/14 mai

Vremea mai bună, după ce întreaga noapte a vuit și a turnat. Calea ferată întreruptă în 15 locuri, defileul distrus complet. Prahova e enormă. Din această cauză nu ne putem întoarce la București. Dimineața la gară, la Prahova și la șantier, unde a plouat puternic înăuntru. Ora 12½ dejunat cu Elisabeta. Vânt rece. După-amiază la șantier. Venit Crețeanu și Stătescu, cu trăsurile. Ora 6½ cinat toți împreună. Ne gândim să ne întoarcem la București cu trenul, prin Ungaria.

Duminică, 3/15 mai. Sinaia-Cotroceni

Uragan cu ploaie, vreme îngrozitoare. Sculat la ora 7, contramandat plecarea programată pentru ora 10. Pe verandă. Prahova din nou mare. Venit Stătescu, este hotărât să plece, căci sunt de temut

întreruperi încă și mai mari. 11½ dejunat. Ora 12 plecăm cu trăsurile, pe ploaie torențială, prin Horezu pe jos. Ora 1¾ în Comarnic, unde e vreme bună. Cu un tren improvizat până la al doilea pod peste Prahova. Apoi cu o drezină, foarte rapid, la Câmpina, Dabija acolo. 2 km pe jos, apoi cu trenul până la București. Ora 6 sosirea, toți miniștrii la Cotroceni, doamne etc. Vremea mai bună, însă rece. În toată țara inundații și întreruperi. Seara D. Brătianu la mine.

Cotroceni

Luni, 4/16 mai

Vremea cenușie. Din toate locurile sosesc vești rele despre pagube mari făcute de ape. Siretul a inundat totul, linia ferată Galați-Tecuci întreruptă. Multe poduri distruse. Dimineața Slăniceanu la mine. După-amiază Cernat, Radu Mihai, pentru program. Ora 3 în oraș, acolo până la ora 5½, ploaie torențială. Seara cu Elisabeta, scris.

Marți, 5/17 mai

Vreme frumoasă. Dimineața Stătescu la mine, din cauza tribunei. Guturai. Sturdza la mine, D. Brătianu i-a spus că nu e bine să fie înființat ordinul Coroana României. Ora 1½ cu Elisabeta la Palat. Primit pe trimisul extraordinar al Spaniei, Aladro[133], care îmi înmânează o notificare. Episcopul catolic îmi aduce o scrisoare de la Papa. Petronievic și marchizul de l'Aubespine îmi mai aduc scrisori de răspuns. Audiențe. La mine D. Brătianu, care pleacă la Vârciorova. Ora 6½ în Cotroceni. Kogălniceanu la masă, conversat până la ora 9. Vreme rece.

Miercuri, 6/18 mai

Vreme frumoasă. În munți plouă și toate apele sunt încă enorme. Dimineața miniștri. După-amiază audiențe. Mitropolitul, Boerescu. O explozie la Pirotehnie, 7 morți. Seara încă Urechia la mine, pentru felul coroanei.

Joi, 7/19 mai

Vreme frumoasă. Dimineața Stătescu la mine. Ora 1 în oraș, primit doi delegați din Berlin, Russel și Schwöbich, pentru căile ferate. Ora 4 înapoi la Cotroceni. Înnorat, ploaie. Ora 5¼ plecat din gara Târgoviște, cu Stătescu, spre Titu. Răcoare și ploaie, ajuns într-o oră și un sfert. Ora 7 sosește trenul de la Vârciorova cu Leopold și fiii săi Ferdinand și Carlo. Cu ei Werner, Arnim, Schilgen și Gröbbels. Ora 9 sosirea în București, gara nouă, în gară 200 persoane de la

Cameră, Senat, Guvern etc. Conversat o jumătate de oră, cu trenul spre Cotroceni, acolo Elisabeta și Curtea la gară. Băut ceai împreună, conversat până la ora 12.

Vineri, 8/20 mai

Vreme frumoasă. Ora 8½ dejunat împreună, plimbat în grădină. Ora 11 D. Brătianu la mine, pentru convenția căilor ferate cu Berlinul, ordinul [Coroana României], problema Dunării. După-amiază Liteanu îmi aduce ordinul Oldenburg cu lanț. Ora 5 cu Leopold și copiii în oraș, la Palat. Ora 6½ înapoi, cinat pe verandă. Seara cântat copiii germani în curte, până la 9½. Căile ferate sunt întrerupte în multe locuri și de aceea moldovenii nu pot veni; legătura între Mărășești și Buzău pare să se fi restabilit. Unii sunt împotriva creării unui al doilea ordin românesc. Rosetti vrea să-l dirijeze pe D. Brătianu și nu vrea să accepte.

Sâmbătă, 9/21 mai

Vreme frumoasă. Promenadă în grădină cu Elisabeta, Leopold și copiii. Ora 11 Leopold primește guvernul, apoi eu am consiliu, insist să se facă ordinul Coroana României. D. Brătianu este pentru, crede numai că ar trebui amânat. După-amiază plecat cu trăsura la Palat, acolo primit la ora 5, în uniformă austriacă, pe feldmareșalul Bauer; îmi aduce o scrisoare de felicitare de la împăratul austriac, apoi mi-i prezintă pe cei trei ofițeri ai săi. Ora 6, coroanele sunt duse de către guvern, în procesiune festivă, la Mitropolie. Ora 8½ mare retragere cu torțe și aducerea drapelelor întregii armate la Palat. Camera a votat ordinul Coroana României. D. Brătianu a mai venit încă la ora 9 la mine.

Duminică, 10/22 mai

Vremea e foarte amenințătoare, nori peste tot. Ora 8 cântă Azilul Sf. Elena. Ora 11 plecăm cu trenul special spre gara Târgoviște, cerul e foarte întunecat. Acolo primirea personalului căilor ferate, cadouri. Se formează coloana, eu călare, cu toate steagurile și muzica înaintea mea. Ploaie, care încetează curând. Elisabeta, într-o trăsură cu opt cai, împreună cu Leopold, Ferdinand și Carlo. O oră până la Mitropolie, după ora 12 acolo, entuziasm enorm, totul decorat minunat, urcat Dealul Mitropoliei pe jos. Mitropoliții ne întâmpină, în biserică singuri (familia) cu mitropoliții. Începerea sfințirii solemne a coroanelor, semnătură. Coloana pleacă mai departe, spre Palat. Primire a guvernului, generalul Bauer, corpul diplomatic, doamne. Procesiunea de încoronare ajunge la ora două. Primirea coroanelor în sala tronului, discursuri; al meu e salutat furtunos. Defilare a tuturor delegaților, 4.000. La ora 4 se încheie. Eu o clipă la Șosea, unde e banchetul pentru delegați. Ora 6 cinat *en famille*. Seara iluminație și o tură cu trăsura. Ora 11 la Cotroceni.

1881 Monat Mai.

Moskau

Sonnabend 9/21ᵗ Mai. [illegible]

Sonntag 10/22ᵗ Mai. [illegible]

Montag 11/23ᵗ Mai. [illegible]

Dienstag 12/24ᵗ Mai. [illegible]

Mittwoch 13/25ᵗ Mai. [illegible]

Luni, 11/23 mai

Dimineața ploaie. Ora 11 la Palat. Miniștrii etc. Dejunat. Ora 2 procesiune sărbătorească pe bulevard, care e cu totul *magnifique* : 40 trăsuri. Ia parte întregul comerț, durat două ore, vreme minunată. Ora 6 dineu de gală, generalul Bauer, Aladro (Spania), 50 persoane. Seara teatru festiv, totul iluminat. Ploaie.

Marți, 12/24 mai

Ploaie torențială, rupere de nori. Contramandat parada, după ce trupele s-au udat până la piele. Ora 4 la Palat, D. Brătianu la mine, Slăniceanu, Cernat. După-amiază rămas în Palat. Toarnă toată ziua, distrugeri enorme provocate de ape. Podurile peste Siret sfărâmate. Ora 6 cinat în Palat. Ora 7 plecat spre Cotroceni, foarte umed.

Miercuri, 13/25 mai

Vremea ceva mai bună, comandat parada. Ora 11 la Palat, primit guvernul. Ora 1½ are loc parada pe bulevard, foarte cald, defilarea durat o oră, foarte bună. Toate drapelele, enorm de multă lume pe străzi. Ora 4 primit pe feldmareșalul Bauer în audiență de plecare, îmi vorbește de problema Dunării, în care D. Brătianu nu vrea să cedeze deloc. Am decorat misiunea austriacă. Ora 5 primit pe Ducros-Aubert și pe domnii săi. Ora 6½ cinat. Seara Brătianu la mine. Ora 8½ ovații cu facle, apoi o tură prin orașul iluminat. 10½ la Cotroceni, eu merg cu Leopold, Elisabeta cu copiii.

Joi, 14/26 mai

Vreme ploioasă. Dimineața miniștri, apoi cu Leopold și copiii. După-amiaza audiențe. Seara cinat pe verandă. În Sinaia, ploaie torențială, nu se poate construi.

Vineri, 15/27 mai

Ploaie. Peste noapte, turnat. Kretzulescu, care pleacă la Roma. După-amiaza cu Ferdinand și Carlo la Arsenal, muzeu și la mitropolit. Seara ploaie torențială. Cinat cu ai mei, Werner, Arnim, Schilgen și Gröbbels. Seara cu Leopold până la 11.

Sâmbătă, 16/28 mai

Umezeală și căldură. Distrugeri enorme provocate de ape, recolta în pericol. Ploaia nu încetează. Miniștri la mine. După-amiaza audiențe. Rupere de nori, care ține jumătate de oră. 5-6 la monetărie. Seara împreună, Ferdinand nu prea bine.

Duminică, 17/29 mai

Vremea mai bună, foarte umed. Cu Leopold și copiii la capela episcopală. Ora 11 înapoi. Audiențe. Ora 1½ plecat la curse, sub amenințarea unei furtuni, care nu a mai izbucnit, acolo până la 5½. Vreme bună, doar vânt puternic. Elisabeta și copiii pleacă la ora 5. Mers cu trăsura, la Șosea, cu Leopold. Cinat la 6¾. După aceea D. Brătianu la mine. În Bulgaria lucrurile iau o întorsătură serioasă. Seara împreună. Ferdinand încă nu se simte prea bine.

Luni, 18/30 mai

Vremea mult mai bună. Dimineața miniștri. Siretul a făcut devastări enorme. Se agită problema Dunării, nu se cedează deloc. În Bulgaria s-a format un partid împotriva principelui. Vânt puternic. Fotograful aici. După-amiaza audiențe. Kogălniceanu îndelung la mine. Mavrogheni, care e foarte suferind, nu vrea totuși să accepte postul din Italia. Seara cu Leopold în grădină.

Marți, 19/31 mai

Vreme minunată. Dimineața Stătescu la mine, Camerele nu lucrează deloc. Aranjamentul cu Berlinul privind căile ferate va trece cu greu. După-amiaza Elisabeta cu copiii la fotograf. Audiențe; de asemenea, Leopold. Promenadă cu el prin grădină, la ora 6½ merge la cină la contele Wesdehlen, rămâne până la 10½. Noi cinăm cu Ferdinand și Carlo și îi invităm pe Schilgen și Gröbbels. Camerele îi fac lui D. Brătianu noi greutăți. Se simte enorm lipsa lui I. Brătianu, el nu vrea însă să se mai ocupe de treburi. Partidul Conservator a căzut în descompunere.

Miercuri, 1 iunie/20 mai

Vreme frumoasă, răcoare. Ora 7 sculat. Ora 8 condus pe Ferdinand și Carlo la gară, se întorc la Düsseldorf cu Schilgen și Gröbbels. Miniștri, D. Ghica etc. 8½ dejunat cu Elisabeta și Leopold, rămas împreună. Guvernul hotărât Ordinul Coroanei. După-amiaza Kogălniceanu. Plimbat cu Leopold în grădină. D. Brătianu de două ori la mine. Seara împreună.

Joi, 2 iunie/21 mai. Constantin și Elena

Dimineața cu Leopold și Elisabeta. Ministrul de Război la mine. După-amiaza audiență, Iorgu-Radu[134], senatorul care a fost în opoziție personală. Vremea e bună. Werner și Arnim la noi. Promenadă cu Leopold în grădină. Seara I. Brătianu cu soția la masă. S-a întors, e proaspăt.

Vineri, 3 iunie/22 mai

Vreme frumoasă, aer ușor. Dimineața cu Elisabeta și Leopold în grădină. Nici un ministru. După-amiaza audiențe. Camerele nu lucrează. Totul stă pe loc. Seara D. Brătianu la mine. Promenadă cu Leopold.

Sâmbătă, 4 iunie/23 mai

Vreme frumoasă. Ora 8½ Elisabeta primește o scrisoare de la Roggenbach, care o anunță că soacra mea a fost foarte bolnavă. Elisabeta bulversată. Promenadă în grădină. Pherekyde la mine, pentru ordinul Coroana României. După-amiaza audiențe. Hoyos, i-am vorbit despre chestiunea Dunării, că nu putem accepta pur și simplu Comisia Mixtă. Cu Leopold în oraș, foarte cald. Seara împreună.

Duminică, 5 iunie/24 mai. Rusaliile catolice

Foarte cald. Cu Leopold la liturghie și predică în mica mănăstire. Jumătate de oră, apoi la Palat. Stöhr aici. După-amiaza audiențe. Promenadă cu Leopold în grădină. Seara în Cișmigiu serbare pentru cei inundați de Siret. Bazar și artificii.

Luni, 6 iunie/25 mai

Vreme minunată, foarte cald. Dimineața cu Leopold la Palat, Consiliu de miniștri. Ora 1 înapoi. Werner și Arnim la noi până la ora 3. Audiențe, promenadă cu Leopold. Seară frumoasă.

Marți, 7 iunie/26 mai

Vreme frumoasă, vânt. Dimineața D. Brătianu, interpelare în Cameră în chestiunea Dunării. Legea căilor ferate, pentru amânarea datoriei, nu va trece. După-amiaza audiențe. Ora 4 cu Leopold la Palat, în oraș. După aceea plecat la Moși, foarte animat, praf enorm. Cald, înapoi la ora 6½. Seara în grădină până la ora 10, plimbat. Davila aici. Lună frumoasă.

Miercuri, 8 iunie/27 mai

Cer acoperit. Barometrul foarte jos. Cu Leopold și Elisabeta în grădină. Înainte de amiază nici un ministru. Foarte umed. Ora 1½ audiențe. Pritbalensky și Iacobson, care e transferat la Salonic. Ora 6½ Werner și Arnim la masă. Ora 8 venit Sturdza, apoi D. Brătianu, la Cameră un mare scandal din cauza chestiunii Dunării. D. Brătianu a amenințat cu demisia. Cerut votul Camerei. Conflictul aplanat.

Joi, 9 iunie/28 mai

Răcoare, vântos. În grădină. Ora 10½ Slăniceanu, apoi Stătescu și Sturdza; ei speră, însă eu nu cred, să mai obțină câteva legi de la Cameră. I. Brătianu și-a prezentat demisia din Senat. Situația nu e clară deloc. După-amiaza audiențe. Seara nori și ceva mai răcoare. Noapte cu lună, rece. Cu Leopold.

Vineri, 10 iunie/29 mai

Vreme foarte rece. Dimineața nici un ministru, treburile nu merg deloc, totul liniștit, Camerele nu lucrează. După-amiaza audiențe, mers cu Leopold la Palat. Stöhr aici, care vine de la Sinaia. Ora 6½ Brătianu încă la mine, e foarte nemulțumit. Werner la masă, conversat până la 11. Frig.

Sâmbătă, 11 iunie/30 mai

Vreme răcoroasă. Ploaie. Dimineața Elisabeta cu Leopold la fotograf. Ora 10 Chițu[135] la mine, care îmi spune că nu are Camera încredere în capacitatea lui D. Brătianu; se teme de o criză, îmi mai vorbește de chestiunea Dunării. Ora 1 dejunat, nici un ministru la mine. După-amiaza audiențe. Ploaie torențială. Seara cu Leopold.

Duminică, 12 iunie/31 mai. Rusaliile românești

Vreme răcoroasă. Dimineața cu Leopold în grădină. Scris. Orele 1-2 audiențe. Cu Elisabeta la Ateneu, pentru acordarea premiilor Concordiei. Discursuri. Durat 2 ore. Apoi la Palat cu Leopold, care a făcut vizite. Ora 6 înapoi. Primit pe Costinescu, e de părere că D. Brătianu nu se poate menține. D. Brătianu la mine. La masă Werner și Arnim, până la ora 10. Frig.

Sinaia

Luni, 1/13 iunie. Cotroceni-Sinaia

Ora 7½ dejunat cu Elisabeta și Leopold. Vreme frumoasă, răcoare. Ora 8¾ la gară, acolo mitropolitul, contele Wesdehlen, D. Ghica, Rosetti, toți miniștrii, curtea etc. își iau rămas-bun de la Leopold. Ora 9 plecarea, direct spre Comarnic, ora 12 acolo. Răcoare, vânt rece. Cu trăsurile spre Sinaia. Leopold merge cu Elisabeta, eu cu Werner. Ora 1¼ acolo. La biserică, apoi îndată la construcție, unde se află și Stöhr. Din cauza ploilor zilnice, nu s-a putut face mare lucru. Ora 4 în pavilionul de vânătoare, care e proaspăt zugrăvit, băut ceai. Până la ora 6½ vizitat întregul șantier cu Leopold,

Elisabeta, Werner etc. Ora 6½ cinat. Seara muzică. Vânt ca de uragan, foarte rece. –5 °R. Vremea se îmbunătățește însă.

Marți, 2/14 iunie. Sinaia

Vreme minunată, vânt rece. Vizitat mănăstirea cu Leopold. Ora 9½ la șantier, verificat întregul castel *en détail*, până la ora 12. Ora 12½ dejunat. După-amiaza la cascade și peste Clopotnița cu Leopold, Arnim, doamnele, colonelul Dunka[136]. Vremea frumoasă. Ora 5 băut ceai în pavilionul de vânătoare, cu Elisabeta, Werner și familia Duca[137]. La castel. Împreună până la 10½. Ploaie.

Cotroceni

Miercuri, 3/15 iunie. Sinaia-Cotroceni

Vreme minunată. Leopold cu Elisabeta deja mai devreme o promenadă. Dejunat abia către ora 9. Eu scris. 9½-11¾ cu Elisabeta și Leopold pe șantier, Stöhr și Schultz acolo. Dejunat. Ora 12¾ plecat din Sinaia spre Predeal cu trenul, ora 1½ acolo. Rămas-bun de la Leopold, care pleacă spre Pesta și Viena, cu trenul, însoțit de Werner și Arnim. Noi plecăm în același timp cu trenul special prin Sinaia până la Izvor, iar de acolo cu trăsurile spre Comarnic, foarte prăfos, ora 3 acolo. Ora 3½ cu trenul special mai departe. Ora 7 sosirea la Cotroceni, miniștrii etc. de față. D. Brătianu la mine. La Cameră treaba merge bine acum, votează legi. Comisia Dunării se amână probabil. Cinat cu Elisabeta pe verandă. Cald. Citit până la ora 10.

Joi, 4/16 iunie. Cotroceni

Vreme frumoasă. Orele 10-11 furtună puternică, rupere de nori. Plouă aproape toată ziua, foarte întunecat. Ora 10½ Slăniceanu, apoi Sturdza la mine. Situația e foarte nesigură. După-amiaza audiențe. Ora 4 Slăniceanu la mine, care a primit vot de blam în Senat. Ora 5 venit D. Brătianu, îmi spune că Sturdza și Stătescu au demisionat, Camera nu lucrează. Totul este încurcat, Rosetti și I. Brătianu lasă să se întâmple. Seara cu Elisabeta. Leopold sosit în Pesta, pleacă mâine spre Viena, Elveția-Sigmaringen.

Vineri, 5/17 iunie

Vremea mai bună. Ora 10 Stătescu la mine, îmi vorbește despre situație, care e cu neputință de menținut. Camerele vor să-l silească pe D. Brătianu să demisioneze. După-amiaza ploaie, furtună. Ora 4 plecat cu trăsura la Palat, D. Brătianu și D. Sturdza la mine. Totul

e încurcat. Camerele nu vor mai lucra. Slăniceanu demisionat. Ora 6½ înapoi. Furtună, ploaie. Seara cu Elisabeta.

Sâmbătă, 6/18 iunie

Vreme frumoasă, nu cald. Depeșă de la Leopold, care a ajuns în Sigmaringen. Ora 11 Pherekyde la mine. Stătescu a demisionat definitiv. După-amiaza audiențe. D. Brătianu la mine, acum vrea să demisioneze, dar e încă nehotărât, ar fi mai bine dacă nu ar mai ezita, căci situația nu mai poate fi menținută. Seara cu Elisabeta. Răcoare.

Duminică, 7/19 iunie

Vreme frumoasă. Ora 10 la capela episcopală. Ora 11 la Palat. Primit pe Rosetti, consultat în privința crizei. Consideră că nu merge treaba cu D. Brătianu. 12½ la Cotroceni. 1-4 audiențe, D. Ghica la mine, declară că I. Brătianu ar trebui să formeze guvernul. Ora 5 D. Brătianu la mine, nu mai dorește să demisioneze; încerc să-l lămuresc, să cedeze măcar în fața majorității din Cameră. Seara cu Elisabeta în grădină, foarte rece. În Petersburg, Stöhr a primit de la Milan[138] Ordinul Sf. Andrei.

Luni, 8/20 iunie

Vreme minunată. Dimineața nici un ministru. Radu Mihai e de părere că Brătianu demisionează astăzi. Ora 1½ audiențe. Ora 4 D. Brătianu, care a înaintat Camerei demisia întregului cabinet. Primit pe Wolowsky, redactor la *Messager de Vienne*. Ora 5 în oraș. Primit pe Rosetti și D. Ghica, președinții Camerelor, consultat în privința crizei de guvern. Ei îl propun pe I. Brătianu. Ora 6½ la Cotroceni. 8½ I. Brătianu la mine, acceptă.

Marți, 9/21 iunie

Vreme minunată, cald. Dimineața prefectul Poliției, apoi D. Brătianu, care îl propune pe fratele său ca succesor, îl consideră mai bun decât Rosetti. Ora 1½ în oraș. D. Brătianu îmi aduce hârtiile. Ora 2 primit pe I. Brătianu, care consideră că Rosetti ar dori să fie președinte al guvernului, eu îl numesc însă pe el. Ora 3 la examenul liceelor, la Universitate. Ora 5 la Palat. 5½ depus jurământul noul cabinet, cu I. Brătianu ca președinte și Rosetti la Interne. Ora 6½ la Cotroceni. Seara plimbat prin grădină cu Elisabeta și Davila, cald.

Miercuri, 10/22 iunie

Vreme minunată, cald. Vântos. Ora 9 inspecție a dorobanților (cadre) pe platou. Ora 10½ înapoi. Urechia la mine. Ora 2 audiențe. Ora 3 la examen. Seara I. Brătianu și soția la masă. Camerele l-au ales președinte al Consiliului.

Joi, 11/23 iunie

Vreme minunată. Ora 10 venit Stătescu; chestiunea Dunării amânată la Galați. După-amiaza audiențe, de asemenea Hartley, care vizitează portul din Constanța și va face planurile. Elisabeta la examen. Ora 5 audiențe. Seara cu Elisabeta în grădină.

Vineri, 12/24 iunie

Vreme frumoasă, puțin cald. Ora 9 inspectat Batalionul 4 Vânători și Regimentul 2 Infanterie. Ora 11 înapoi. După-amiaza Slăniceanu la mine, a cerut Senatului o anchetă. Ar putea probabil să devină din nou ministru. Ora 4 la Seminar, pentru examen. Ora 5½ la Palat, Rosetti la mine. Camerele lucrează destoinic. Ora 7 la Cotroceni. Seara scris. Umezeală.

Sâmbătă, 13/25 iunie

Vreme frumoasă. Dimineața Stătescu și Pherekyde la mine. În Bulgaria s-a procedat cu cea mai mare brutalitate, pentru a reuși în alegeri. Camerele votează conversia pentru transcrierea datoriei față de Berlin, nu însă și convenția cu Bleichröder, ci autorizează pe Brătianu să facă un împrumut și să plătească datoria. Bleichröder și comp. trebuie să accepte aranjamentul. Antrepozitele și docurile sunt de asemenea votate, la fel conversia obligațiunilor de 7% în 5%. Senatul și Camera lucrează acum enorm de repede pentru a termina totul. Vor lucra până pe 18/30 luna aceasta. După-amiaza audiențe. Seara D. Sturdza invitat la masă, plimbat cu el până la 10 prin grădină. Foarte umed. În Rusia lucrurile arată foarte trist. Împăratul Alexandru al III-lea nu se înfățișează nicăieri. Chestiunea Dunării e amânată fără a se ajunge la rezultatul pentru care noi am întins mâna[139], în Viena este mare nemulțumire în această privință.

Duminică, 14/26 iunie

Vreme frumoasă și caldă. Dimineața Cernat, apoi Manu la mine, care vrea să demisioneze din armată. Ora 1 punerea pietrei de temelie la Biserica Doamna Bălașa, ne întâmpină mitropolitul, Bibescu și Văcărescu, aranjat foarte drăguț, serviciu religios, vizitat azilul de femei, acolo până la 3. Vizitat expoziția de icoane. Ora 4 audiențe, Teriachiu, apoi Ion Ghica. Seara cu Elisabeta.

Luni, 15/27 iunie

Vreme frumoasă, foarte cald. Ora 9 inspectat pe platou cele două batalioane de geniu, până la ora 10½, apoi Stătescu la mine. În Bulgaria domnește mare nemulțumire, Sandro a rupt în bucăți petiția înaintată pentru menținerea în vigoare a Constituției.

După-amiaza scris. Vizitat Școala de Comerț, apoi asistat la examen. Seara târziu prefectul Poliției la mine. Camerele au mai votat câteva legi, în trei zile vor termina. Ploaie și furtună.

Marți, 16/28 iunie

Vreme umedă, înnorat. Dimineața la ora 10 Rosetti la mine, Stătescu, apoi Petrescu și, la sfârșit, Radu Mihai. Ora 1 mitropolitul Moldovei, furtună puternică și rupere de nori, durat jumătate de oră. Venit generalii Racoviță și Anghelescu. Ora 4½ plecat cu trăsura în oraș. 5-6½ I. Brătianu la mine, vorbit cu el despre armată. Camerele au votat aproape tot. 4,5 milioane pentru armată. Seara ploaie torențială, care ține toată noaptea.

Miercuri, 17/29 iunie

Cer acoperit, umezeală. Ora 9 inspectat două baterii ale Batalioanelor 1 și 3 din Regimentul 2 Artilerie, până la 10½. Teren desfundat. Ora 11 Urechia la mine, discutat cu el despre repararea mănăstirilor și bisericilor. După-amiaza nici o audiență. Văcărescu la mine, care pleacă în concediu în străinătate. Scris. Seara D. Brătianu. Cu Elisabeta în grădină.

Joi, 18/30 iunie. Închiderea Camerelor

Vreme umedă. Dimineața Stătescu la mine, în problema cuvântării pentru Cameră, care va fi citită de miniștri. Ora 11½ audiențe. Kretzulescu, care va merge la St. Petersburg. Camera nu mai are cvorum, Senatul mai votează câteva scurte legi. Răscumpărarea liniei ferate Cernavodă-Constanța e amânată[140]. Senatul nu a izbutit să facă o cercetare în privința votului de blam dat lui Slăniceanu. După-amiaza ploaie și furtună, care țin toată seara și noaptea. În Sinaia ninge deja de trei zile, din care pricină nu se lucrează aproape deloc. În Bulgaria alegerile au ieșit în favoarea pretențiilor lui Sandro; au fost organizate cu comisari militari și s-a acționat cu lipsă de scrupule.

Vineri, 1 iulie/19 iunie

Ploaie torențială, foarte întunecat. Contramandat inspecția. Ora 10 Rosetti la mine, e și el nefericit din cauza ploilor, care distrug recolta din anul acesta. Căile ferate întrerupte. După-amiaza audiențe. Elisabeta la examene. Scris. Seara cu Elisabeta în grădină.

Sâmbătă, 2 iulie/20 iunie

Vreme ploioasă. Dimineața Stătescu, apoi I. Brătianu la mine, hotărât în privința manevrelor. După-amiaza la Palat, acolo Stöhr. Ora 6½ înapoi. Seara cu Davila în grădină.

Duminică, 3 iulie/21 iunie

Vreme caldă. Ora 10 la capela episcopală. După-amiaza audiențe. Ploaie. În Ploiești a fost dezvelită statuia „Libertatea”. Seara cu Elisabeta.

Luni, 4 iulie/22 iunie

Dimineața puțină ploaie, nici un ministru. Recolta e deja puternic afectată. Audiențe. După-amiaza la Palat, Rosetti la mine. Ora 5 pe platoul de la Cotroceni, făcut exerciții practice, până la ora 7, cu o companie din Batalionul de cadre al Regimentului de Infanterie. Vreme rece.

Marți, 5 iulie/23 iunie

Vreme mohorâtă, ceva vânt. 9-11 inspectat Regimentul 2 Roșiori, foarte bine. După-amiaza la mine Coco Sturdza[141], care vine de la Sofia; alegerile au ieșit în favoarea lui Sandro, agitația este însă foarte mare, iar rezultatul final îi va fi (în doi ani) foarte nefavorabil. Ora 3 la Școala Normală pentru examinare, întâmpinat de Crețescu[142], Cariagdi, Davila, Barbu Constantinescu[143] etc., văzut toate clasele, până la 5. Ploaie, la Palat până la 6. La masă Rosetti cu soția, conversat până la 9. Seară rece.

Miercuri, 6 iulie/24 iunie

Vreme frumoasă, caldă. Dimineața Brătianu la mine, care pleacă din nou la țară, vorbit despre Ministerul de Război. Venit Stătescu. După-amiaza audiențe, foarte cald. La mine domnul Lörne, deputat în Berlin. Ora 5 mers cu trăsura, cu Elisabeta, la Vitan, vizitat lucrările de regularizare a Dâmboviței, prin oraș spre Cotroceni. Enorm de cald. Elisabeta a obosit foarte tare. Ora 11 la culcare.

Joi, 7 iulie/25 iunie

Enorm de cald, prima zi foarte caldă. Dimineața nici un ministru, citit. După-amiaza Petronievici la mine, se duce ca ministru plenipotențiar la Berlin. Ora 4½ plecat cu trăsura în oraș, Stöhr aici. Venit Stătescu. 6½ la Cotroceni. Elisabeta aici. Seara la un concert, târziu înapoi, enorm de apăsător și fierbinte. Grecii au ocupat Arta, pe care turcii le-au cedat-o.

Vineri, 8 iulie/26 iunie

Vreme frumoasă și caldă, foarte umed. Ora 10 la Școala Militară, acolo până la 12½, examinat și eu. Cer acoperit. Orele 1-3 audiențe. D. Brătianu la mine, izbucnit furtună îngrozitoare, cu uragan, ploaie torențială, care va dăuna enorm recoltei. Seara sosit depeșe, conform

cărora în Moldova s-a petrecut un accident de cale ferată, ca urmare a furtunii. Rosetti se afla în tren, însă a rămas neatins.

Sâmbătă, 9 iulie/27 iunie

Vreme frumoasă. Dimineaţa Pherekyde la mine. După-amiaza câteva audienţe, acasă. Seara cu Elisabeta în grădină. Orele 8½-11 Bălăceanu la mine, care a sosit de la Viena. Atmosferă apăsătoare.

Duminică, 10 iulie/28 iunie

Vreme umedă. O furtună puternică în oraş, ploaie torenţială. Ora 11 Pherekyde la mine, pentru împărţirea premiilor, deoarece Urechia e absent. Ora 6 audienţe, şi Rosetti, care s-a întors întreg din Moldova. Seara în grădină. Frumos, răcoare.

Luni, 11 iulie/29 iunie. Sf. Petru şi Pavel

Vreme frumoasă. În judeţe ploaie (mană), care afectează enorm recolta. Dimineaţa Stătescu şi Dabija. Ora 1 la Academie, împărţirea premiilor pentru şcoala primară, de faţă Rosetti, Urechia şi Pherekyde. Ţinut o oră; discursuri. La Palat. Ora 3 vizitat Societatea de Gimnastică, bazin de înot. Împărţire a premiilor. Ora 5 în Cotroceni. Audienţe. Seara Brătianu cu soţia la masă. Vorbit şi despre Azilul Elena, amândoi sunt împotrivă, vor să-l desfiinţeze (?). Seară rece.

Marţi, 12 iulie/30 iunie

Vreme frumoasă, răcoroasă. Ora 10 Rosetti, 11 Stătescu la mine, Kogălniceanu a demisionat de la Paris, numit pe Callimaki-Catargi[144] acolo, Ion Ghica la Londra. Elisabeta se duce la ora 1 la împărţirea premiilor pentru fete. Orele 1-3 audienţe, Callimaki-Catargi la mine, D. Brătianu. Seara cu Davila în grădină, vorbeşte despre Azil. Vreme rece.

Miercuri, 1/13 iulie

Vreme răcoroasă. Ora 10 Brătianu la mine, îmi vorbeşte despre problema Dunării, în care va trebui luată o decizie; e destul de serios, căci Anglia vrea să recunoască votul preponderent al Austriei. Ora 1 împărţire a premiilor pentru şcoala secundară, la Academie. Cuvântări, discursul meu a făcut o impresie bună, a fost compus de mine în întregime. Durat o oră, mitropolitul de asemenea acolo. La Palat, primit pe Pencovici[145], discutat despre chestiunea Dunării, apoi Stătescu. Orele 4-5 la Azilul Elena, ministrul Cultelor şi multă lume. Cântece, văzut desenele, examinat în clase. Ora 5 primit pe I. Ghica, merge la Londra ca ministru plenipotenţiar; ora 5½ Kretzulescu, care pleacă la Petersburg, C. Sturdza, care merge la Sofia. Marea Adunare a acceptat la Şistov toate condiţiile lui Sandro, ceea ce e bine pentru

moment, însă pentru viitor și pentru el este foarte grav[146]. Ora 6 prefectul Poliției. Ora 7 cinat. Seara încă Petrescu, foarte rece. Scris până la 11.

Sinaia

Joi, 2/14 iulie. Cotroceni-Sinaia

Înnorat și rece. Ora 9 plecarea din Cotroceni, mitropolitul, miniștrii, primarul și încă multă lume, doamne etc. Plecarea cu trenul special, direct. Ora 11½ în Comarnic. Rosetti merge cu noi până la Crivina, o oră cu trenul din Comarnic până la Sinaia. Dejunat. Colonelul Fălcoianu, Duca etc. Compania 1 Vânători din Batalionul 4 și fanfara. Ora 2½ la construcție, care e mult rămasă în urmă, din cauză că a plouat zilnic. Vremea foarte frumoasă, cald. Ora 6½ cinat. Seara ceva ploaie.

Vineri, 3/15 iulie

Vreme minunată, cald. Ora 10 cu Elisabeta la pavilionul de vânătoare, acolo amenajat, e gata. Ora 12½ dejunat, invitat B. Boerescu. După-amiaza cu Elisabeta și cu doamnele la noua carieră din mijlocul pădurii, foarte pitoresc, drum frumos. Înapoi pe șoseaua de la Bușteni. Abia la ora 8 în Sinaia. Seara citit.

Sâmbătă, 4/16 iulie

Vreme minunată. Dimineața cu Elisabeta la pavilionul de vânătoare, foarte cald. La șantier. Dejunat în pavilionul de vânătoare, iar mai târziu băut ceai acolo. Promenadă cu Elisabeta. Cinat la ora 7.

Duminică, 5/17 iulie

Vreme frumoasă. Ora 9 la biserică. Dimineața acasă. Venit trenul special cu excursioniști, multă lume, nici un cunoscut. Ora 11½ dejunat, prefectul Teodorescu și Sinaitul etc. După-amiaza la pavilionul de vânătoare. Venit Stöhr de la București. Seara scris. Seară rece.

Luni, 6/18 iulie

Cer acoperit, rece. Ora 10 la construcție, discutat planuri, amenajare, decor. Dejunat în pavilionul de vânătoare. Promenadă. Seara scris.

Marți, 7/19 iulie

Vreme minunată. Dimineața scris. Ora 12 contesa Wesdehlen la dejun în pavilionul de vânătoare. Apoi Stöhr. Ora 4 promenadă cu Elisabeta la cascade. Ora 6½ cinat. Seara scris mamei.

Miercuri, 8/20 iulie

Vreme minunată, foarte cald. Dimineața la șantier cu Stöhr și la pavilionul de vânătoare, acolo dejunat. Kogălniceanu și familia lui Candiano. După-amiaza venit colonelul Bibescu. La masă Davila. Seara scris.

Joi, 9/21 iulie

Vreme minunată. Toată dimineața amenajat cu Stöhr în pavilionul de vânătoare. Ora 1 sosit Lucie Ghica[147], au fost toată iarna în Corfu. Venit Basset. Ora 3 I. Brătianu, discutat cu el, apoi plecat cu trăsura la pavilionul de vânătoare. Slăniceanu a fost numit *chef d'état-major*, Manu inspector al artileriei, Mavrogheni va merge ca ministru plenipotențiar la Roma, Teriachiu va fi numit unul dintre directorii de la căile ferate. Ora 6½ cinat, invitat pe Brătianu la masă. Trimisul brazilian va ajunge mâine în București. A fost trimis și un ministru plenipotențiar persan, pentru a-mi aduce Ordinul Soarelui și Leului. Scrisoare de la Leopold din Gastein, unde l-a văzut și pe împăratul Austriei. Vreme rece.

Vineri, 10/22 iulie

Căldură enormă. Ora 9½ la D. Ghica, apoi la castel, cu Stöhr, despre Schultz, care e cam insuportabil. Ora 12 primit pe I. Brătianu în pavilionul de vânătoare. Ora 12½ invitat pe D. Ghica împreună cu familia la dejun. Ploaie cu furtună. Brătianu se întoarce la București. Basset și Stöhr încă la mine, pleacă la București. Basset în concediu.

Sâmbătă, 11/23 iulie

Vreme mohorâtă. Dimineața la construcție. Ora 12½ la dejun contele și contesa Wesdehlen, contele Tornielli cu colonelul italian Lanza. Ora 4 invitat pe ultimii doi la ceai, în pavilionul de vânătoare. Seara Stătescu. Sosit Pherekyde, discutat cu el până la 10. Ploaie și complet întuneric.

Duminică, 12/24 iulie

Vreme mohorâtă, ploioasă, vânt puternic. Ora 9 la biserică. Primit pe episcopul de Argeș. Ora 10½ D. Ghica mi-a prezentat consiliul de administrație al Societății de Construcții. Ora 12 ajuns trimisul brazilian. Dejunat singur. Ora 3 primit în audiență oficială, în pavilionul de vânătoare, pe baronul Aguiar. Eu port cordonul brazilian, Elisabeta alături, Stătescu și anturajul, discurs. După aceea l-am invitat la ceai. Ora 4 concediat. Ora 6½ l-am invitat la dineul de gală, împreună cu Ducros-Aubert, Stătescu și Pherekyde cu soțiile, colonelul Voinescu. I l-am atașat pe tânărul Lahovary. Seara ploaie, împreună până la ora 9. Muzică.

Luni, 13/25 iulie

Vreme ploioasă. Dimineața Stătescu la mine. Ora 12 la pavilionul de vânătoare, 12½ trimisul brazilian, Stătescu la dejun, mai târziu ceai, acolo până la ora 4. Venit generalul Crețeanu și Theodori. La șantier, unde este ridicat turnul.

Marți, 14/26 iulie

Vreme frumoasă. Ora 10 acordat audiență de rămas-bun trimisului brazilian, care îmi înmânează o scrisoare de felicitare din partea împăratului, cu prilejul proclamării regatului. I-am acordat Cordonul Coroanei României. Ora 11 Stătescu la mine, reglat probleme legate de medalii. Ora 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare, invitat pe Esarcu[148], care vine de la Atena. Acolo toată după-amiaza. Seara scris.

Miercuri, 15/27 iulie

Vreme minunată, foarte cald. Ora 10 primit pe generalul Slăniceanu, care e numit șef al Statului-Major al Armatei. Ora 10½ Stătescu la mine, lucrat cu el până la 12. L-am invitat la D. Ghica, pentru mâine, cu familia. Rosetti venit de la București, la dejun cu C. Boerescu[149] și Slăniceanu cu soțiile. Ora 4 ceai în Foișor, Rosetti aici, la masă cu soția[150], ei pleacă în străinătate. Murit prințul August de Saxa-Coburg, tatăl lui Philipp[151]. Seară minunată, stele căzătoare. Pe verandă până la 9½. În București arșiță mare. Peste tot recolta e în mod sigur mediocră.

Joi, 16/28 iulie

Ploaie torențială, vreme dezolantă. Ora 9, arhiducele Eugen[152] îmi telegrafiază că nu vine. Contramandat totul. La dejun Rosetti și Stătescu cu soția, care se întorc la București. Sosit Mavrogheni cu soția și Davila. Plouă toată ziua, la construcție e ud. Ora 6½ Mavrogheni, Davila și Mărgărit din Macedonia cu Caradjiani[153] la masă; după masă cei doi rămân două ore la mine, vorbim despre românii din Albania.

Vineri, 17/29 iulie

Vreme de furtună, cu ceață, rece, ploioasă. Ora 10 promenadă la Prahova, care e destul de mare. Ora 12½ D. Brătianu, Mavrogheni, G. Cantacuzino cu copiii săi, T. Ghica la dejun. După-amiaza cu D. Brătianu. Ora 4 ceai în pavilionul de vânătoare, Mavrogheni, apoi la castel. Ora 6 pleacă toți la București. Elisabeta își ia rămas-bun de la doamna Mavrogheni, care își însoțește soțul la Roma, nu mai poate rămâne în București din cauza lui Filipescu[154]. Elisabeta e

foarte întristată. Seara Davila la masă. Philipp de Coburg îmi mulțumește pentru condoleanțe. Frig.

Sâmbătă, 18/30 iulie

Furtună puternică, vreme frumoasă. Dimineața scris. La construcție, turnul cel mare e gata de zidit. Rămân încă multe construcții netencuite. Ora 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare, cald. Ora 3 venit Cariagdi cu tânărul Matac, prezentat planul terenului pentru construcții. Cotroceni, ca palat, rămâne încă departe de oraș. Davila aici. Ora 6½ cinat, nimeni la masă. Seară rece. Scris până la ora 10½.

Duminică, 19/31 iulie

Vreme minunată, vânt rece. Ora 9 plecat călare din Sinaia, mers până dincolo de Poiana Țapului, acolo arhiducele Eugen, care se află la Brașov, la Regimentul 2 Husari. El vine cu trăsura, eu îl invit să încalece pe Coma. Ora 10¼ în Sinaia. Companie de onoare pentru arhiduce. Fanfara intonează imnul austriac. Îi confer ordinul meu. Vizitat mănăstirea, apoi el merge cu Elisabeta, cu trăsura, la castel, eu merg pe jos, cu căpitanul de cavalerie baronul von Weigelsberg, de la ulani. Vizitat totul în detaliu. Ora 12½ dejun în pavilionul de vânătoare, muzică, invitat pe D. Ghica împreună cu soția, 20 persoane. După masă se dansează. Promenadă cu el până la prima cascadă, cald. Ora 4, după ceai, el pleacă înapoi. Eu merg cu dânsul, cu trăsura, până la tunel (Bușteni). Rămas-bun. Înapoi cu Candiano. Ora 5½ din nou în pavilionul de vânătoare. La masă Bălăceanu. Dintr-o confuzie, însărcinatul cu afaceri austriac nu i-a fost prezentat arhiducelui, din care cauză acesta e foarte revoltat. Primit scrisoare de la *papa*, el scrie că mama are dorința cea mai fierbinte de a veni în septembrie la noi, dânsul nu are nimic împotrivă. Carola și Albert[155] la Sigmaringen.

Luni, 1 august/20 iulie. Sf. Ilie

Vreme minunată. Noaptea frig. Dimineața la ora 10 Costinescu la mine, aduce statutele Societății de Construcții și ale Creditului Mobiliar. Eu le aprob. Ora 11 la șantier. 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare, invitat pe Bălăceanu, Costinescu, doamna Cernat[156] și Candiano cu soția. Magheru intrat în serviciu. După-amiaza scris în pavilionul de vânătoare. Venit Theodori. La șantier. Seara Bălăceanu la masă, pleacă la Viena. Scris până la ora 10½.

Marți, 2 august/21 iulie

Vreme frumoasă. Dimineața la construcție, enorm de cald. Ora 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare. După-amiaza promenadă la șantier, cu Elisabeta. Seara scris.

Miercuri, 3 august/22 iulie

Foarte umed, acoperit. Ora 10½ început o cură cu apă rece, masaj. După aceea plimbat puțin, ploaie torențială, furtună. Ora 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare. Contele și contesa Wesdehlen, Jooris și Filitis de la Curtea de Casație cu soția, ploaie torențială, mers cu trăsura la pavilionul de vânătoare, împreună până la ora 2. Scris. Ora 4 la șantier, din nou ploaie torențială, care face pagube enorme la construcție și ține în loc toate lucrările, dezolant. Seara frig.

Joi, 4 august/23 iulie

Vreme mohorâtă. 10½ la băi. Ploaie torențială. Mers cu Theodori încolo și-ncoace. Dejunat în pavilionul de vânătoare, invitat pe Ducros-Aubert și pe secretarul său. La șantier. Dureri de gât. Seara scris. Theodori la București.

Vineri, 5 august/24 iulie

Vreme frumoasă, foarte cald. Răcit puternic. 10½ la băi, apoi promenadă. Dejunat în pavilionul de vânătoare. După-amiaza promenadă la cascadă. La șantier. Seara scris.

Sâmbătă, 6 august/25 iulie

Cald. Răcit foarte tare, dureri de cap, suspect de gripă. Ora 10½ făcut baie, promenadă. Dejunat în pavilionul de vânătoare, aici generalul Crețeanu. Ora 5 la șantier. Sărbătoarea punerii ultimului căprior de acoperiș la turnul cel mare. Muzică, totul decorat. Cuvântare. Toate lucrările întrerupte. În turn. Decorat pe Schultz cu ordinul Coroana României clasa a II-a. Seara devreme în pat. Dureri de cap.

Duminică, 7 august/26 iulie

Vreme minunată. Ceva mai bine. 10½ la cură, promenadă. Enorm de cald. Venit călare ofițerii Regimentului 3 Husari din Brașov, 18 persoane. La ora 12½ i-am invitat la dejun. Toast. După-amiaza dans și horă, până la ora 5. Venit Brătianu și Dabija cu soția[157]. Aceștia la masă, de asemenea Carp și Theodori. Seara discutat cu Brătianu. Trebuie să plece la Marienbad, pentru cură.

Luni, 8 august/27 iulie

Vreme minunată, enorm de cald. Ora 10½ cu Theodori la băi. Dureri de cap și destul de obosit. La dejun, în pavilionul de vânătoare, Carp și domnul cu doamna Dabija, conversat până la ora 3. Mai târziu la șantier. La mine Stöhr cu Heymann[158] din Hamburg, care urmează să preia amenajarea castelului. Turnul va fi acum acoperit. Ceva

furtună și puțină ploaie. Seara răcoare. Theodori la București. Seara încă ceva dureri de cap.

Marți, 9 august/28 iulie

Vreme frumoasă, enorm de cald. 10½ cură, mă simt ceva mai bine. Ora 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare. 4½ la șantier. Seara scris. Furtună. Sturdza la mine. Cernat și soția la masă.

Miercuri, 10 august/29 iulie

Vreme frumoasă. Enorm de cald. Dimineața cură, încă obosit. Dejunat în pavilionul de vânătoare. Cu Elisabeta la șantier, care înaintează încet. Seara citit.

Joi, 11 august/30 iulie

Vreme frumoasă. Enorm de cald. 10½ cură. 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare. Invitat pe generalul Cernat. După-amiaza la șantier. Seara scris. Seară rece.

Vineri, 12 august/31 iulie

Vreme minunată. Cură, la șantier. Ora 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare. După-amiaza văzut mostre cu Heymann și Stöhr. Promenadă cu Elisabeta. Seara scris.

Sâmbătă, 1/13 august

Vreme minunată, cald. Cură, plecat cu trăsura la pavilionul de vânătoare. După-amiaza la șantier. Seara citit. Noaptea ceva ploaie.

Duminică, 2/14 august

Vreme minunată, cald. Ora 9 la biserică. Ora 10½ cu Elisabeta, văzut dușurile de la băi. Ora 11½ Wütherich la mine. Ora 12½ D. Ghica cu familia și generalul Cernat la dejun. O ușoară anghină. Promenadă cu Elisabeta și la șantier. Seara scris. Umezeală enormă.

Luni, 3/15 august

Atmosferă de furtună. Ora 8 cu Elisabeta la cură de apă rece. Ora 8½ dejunat. Ora 10½ la construcție, îndemnat pe Schütz, ca să se lucreze mai repede. Ora 12½ dejun în pavilionul de vânătoare. După-amiaza venit R. Mihai, aduce cu el un mic urs. Ora 5 la construcție. Seara umezeală de furtună.

Marți, 4/16 august

Vânt puternic din nord, răcoare. Ora 8 cu Elisabeta la cură. Ora 10½ la construcție, care acum înaintează. Încheiat contracte pentru

zugrăvit și plafoane. Ora 12½ dejun, invitat R. Mihai. Ora 4½ la șantier. Promenadă cu Elisabeta. Furtună, foarte rece. Seara scris.

Miercuri, 5/17 august

+5 °R, frig, nu bate vântul. Ora 8 la cură cu Elisabeta. Ora 10½ la șantier, cald. Ora 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare. Ora 4 la șantier. Discutat amenajările cu Heymann. Seara scris până la 10½. Răcoare. Vreme senină.

Joi, 6/18 august

Vreme minunată, vânt puternic. Ora 8 la cură cu Elisabeta. Promenadă. La construcție, unde totul e în regulă. Ora 12½ la pavilionul de vânătoare generalul Manu, care se prezintă ca inspector al artileriei. Domnul și doamna Suțu. După-amiaza scris. Ora 4 la ceai Davila cu fiica, domnul Siemons și Mohr, de la ziarul din Köln, care vine de la Sofia, vizitat construcția cu ei. Depeșă de mulțumire de la împăratul Franz Josef, din Ischl. Bătrânul duce a murit în Gastein. Seara ceva ploaie, vânt rece, scris lui Leopold în privința tablourilor pentru castel.

Vineri, 7/19 august

Vreme minunată. Noaptea stele. Ora 8 la cură. 10½ la construcție. 12½ prințul Uruzov, Davila, Mohr și Siemons la dejun. Apoi cântă cei de la Azil, veniți din Brebu, până la ora 3. Ora 4 ceai, venit Candiano. La construcție. Primit scrisoare de la mama, care îmi promite că va veni în septembrie. Seara i-am scris și eu.

Sâmbătă, 8/20 august

Vreme minunată. Ora 8 la cură. Mai târziu la construcție. 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare. Scris. La șantier. Venit colonelul Blaremberg cu soția[159], își iau rămas-bun, deoarece călătoresc la Paris. La masă de asemenea Urechia. Seara muzică. Vulpianu aici.

Duminică, 9/21 august

Vreme minunată. Ora 8 cură. Ora 9 la biserică. 10½ Urechia la mine, lucrat. Ora 12½ dejunat, întreaga zi la mănăstire. Horă. Venit Stöhr. Seara scris.

Luni, 10/22 august

Vreme minunată. Căldură enormă. Ora 8 cură. La construcție, care merge înainte. Ora 12½ la pavilionul de vânătoare, nimeni invitat. Promenadă cu Elisabeta. Seara scris.

Marți, 11/23 august

Arșiță mare. Seceta dăunează porumbului. La construcție, cu Heymann, discutat amenajările. La dejun doamna L. Văcărescu. Cu Elisabeta la șantier. Seara de asemenea foarte cald.

Miercuri, 12/24 august

Arșiță enormă. Ora 8 cu Elisabeta la cură. Ora 10 la construcție, cu Heymann și Healey. Discutat amenajările. La dejun G. Bibescu și D. Știrbey cu soția, vizitat șantierul. Seara N. Catargi și Robescu[160], directorul poștelor, la masă. Mare secetă în țară. Seara scris.

Joi, 13/25 august

Arșiță enormă. Ora 8 cu Elisabeta la cură, o dor tare dinții. Ora 10 la construcție cu Stöhr și Heymann, discutat amenajările. Arșiță dogoritoare. Lipsă de ploi în toată țara, pericol pentru porumb, celelalte recolte au rămas sub medie. Pleacă Heymann. Ora 12 dejunat în pavilionul de vânătoare, Elisabeta dureri foarte mari. După-amiaza la construcție. Sosit domnul Behr, reprezentantul firmei Bembé din Mainz. Vizitat șantierul și discutat despre amenajări cu el și cu Stöhr. Ora 7 cinat. Generalul Cerkez rănit la Iași, a fost transportat la Viena (Döbling). Seara Elisabeta dureri. Ora 10½ acasă.

Vineri, 14/26 august

Vreme minunată, căldură enormă. Ora 8 singur la cură. Elisabeta ceva mai bine. Ora 10½ la șantier. Discutat cu domnii Behr și Stöhr decorațiunile din sufragerie, acolo până la 1. Dejunat în pavilionul de vânătoare, sosit Theodori și Joory. Elisabeta operație dentară. Ora 4½ la construcție, turnul aproape terminat. Incendiu în pădure. Ora 5½ la D. Ghica, vizitat cu el casa unde urmează să locuiască Andrassy[161], e foarte drăguță. Promenadă cu D. Ghica până la ora 7. Elisabeta dureri de cap, nu vine la masă. Seara pe verandă.

Sâmbătă, 15/27 august. Sf. Maria.
Hramul Mănăstirii Sinaia

Ora 8 la cură, Elisabeta mai bine. Ora 9 la biserică, foarte plin. Cor. Ora 10½ la construcție, discutat diferite lucruri cu Schultz. 12½ D. Ghica etc. la dejun, Elisabeta nu. Venit două trenuri speciale cu 1.600 persoane. După-amiaza acasă. Venit Rosetti, lucrat cu el. Seara la dineu, Elisabeta vine mai târziu. Căldură enormă. În țară e pericol pentru porumb, dacă nu plouă curând.

Duminică, 16/28 august

Vreme minunată. Vânt puternic. La cură cu Elisabeta, început dușurile. Dimineața cu Elisabeta la șantier. Discutat cu domnii Behr și

Stöhr despre sufragerie. Venit enorm de multă lume cu trenul special. 3.000 de persoane în Sinaia. La masă Rosetti, Urechia, Pantazi Ghica[162]. După-amiaza scris. Horă. Seara citit.

Luni, 17/29 august

Vreme minunată, căldură enormă. Ora 8 cură de dușuri. 10½ la construcție. Îl trimit pe Vlădoianu[163] la Predeal, să-l întâmpine pe Andrassy. Ora 12 dejunat în Foișor. Invitat pe doamna Mohr cu fiul ei, care probabil se însoară cu E. Grădișteanu[164]. Ora 4 la construcție. Ora 6 la mănăstire, vânt puternic din nord, foarte frig. Totul acoperit, incendiu în pădure, întreaga vale plină de fum și praf. Ora 6½ sosit Andrassy, însoțit de Voinescu, consulul nostru la Pesta și Cluj. A fost întâmpinat la gară de Rosetti, care a revenit, și de D. Ghica. Se instalează în vila Duport. Ora 7½ vine la noi, îl primim în camera mea. Ora 8 dineu, invitați Rosetti, D. Ghica, familia Suțu, muzică. Furtună, ploaie. După cină, conversat până la ora 10½. Seară rece și întunecată.

Marți, 18/30 august

Vreme rece și mohorâtă, ploaie. Dimineața la mănăstire. Ora 11½ plecat cu trăsura la contele Andrassy, vizită, apoi plecat împreună cu el la pavilionul de vânătoare, pentru dejun. Invitați D. Ghica, Rosetti, Beliu[165]. Ora 2 promenadă cu Elisabeta la cascade. Ora 4 ceai în pavilionul de vânătoare, apoi vizitat castelul, de care Andrassy e încântat. Ora 7 dineu, invitați Wesdehlen și Ducros-Aubert, Rosetti, care pleacă iarăși. Seara muzică până la ora 10. Vremea din nou senină.

Miercuri, 19/31 august

Vreme minunată. Dimineața la șantier, discutat cu Behr și Stöhr decorațiunile pentru sala cea mare. Ora 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare, contele Andrassy, contele Bethlehm, baronul Keresty cu soția[166], fiica generalului Florescu. Ora 2 plecat călare cu contele Andrassy spre Poiana Țapului și în Valea Iepei, foarte cald, munții neasemuit de frumoși. Ora 4½ înapoi la pavilionul de vânătoare. Acolo băut ceai. Pe jos prin pădure. Ora 6 Andrassy se duce acasă. Ora 7 dineu, invitați D. Ghica și familia sa. Seara contele Andrassy încă până la ora 11 la mine, vorbit mult despre Congresul de la Berlin, despre Rusia, nu am atins problema Dunării. Mi-a vorbit despre bunele raporturi dintre România și Austro-Ungaria. Despre presa din ambele țări, căreia nu trebuie să i se dea importanță.

Joi, 1 septembrie/20 august

Ora 8 baie de dușuri. Vreme minunată, răcoare, vânt. Venit Davila de la expoziția românească de la Sibiu. Ora 11½ venit Andrassy, arătat mănăstirea, apoi dejunat. Ora 12¾ pleacă înapoi la Pesta. Vlădoianu îl însoțește până la Predeal. După-amiaza scris. Ora 4 la

construcție. Vreme minunată. Ora 6½ domnul de Rosny, Urechia și P. Ghica la masă. Seara conversat.

Vineri, 2 septembrie/21 august

Vreme frumoasă, vânt foarte rece. Cură. 10½ la construcție, cu Stöhr. 12½ Rosny, Urechia, însărcinatul cu afaceri englez la dejun. Fotografii. Mai târziu din nou la construcție. La masă Jooris cu soția, N. Kretzulescu și Aladro, însărcinatul cu afaceri spaniol. Seara conversat până la ora 10. Venit Dabija.

Sâmbătă, 3 septembrie/22 august

Vreme întunecată, furtună, ceva ploaie. Cură. Ora 11 plecat cu trenul special, cu Dabija, la Cocorăști, dincolo de Câmpina. Nori frumoși pe cer, care se îndreaptă spre Sinaia. Cernat și Mărculescu mă întâmpină la cantonul 23. Tabăra la 800 metri de acolo. Trupele în fața corturilor. Dejun cu ofițerii. Izbucnește furtuna, dar numai pentru câteva minute. După aceea vreme minunată. 2-4½ manevre, foarte cald. Ora 5 din nou spre Sinaia, ora 6 acolo, foarte rece. Seara scris. Vremea foarte senină și rece.

Duminică, 4 septembrie/23 august

Vreme frumoasă, vânt rece. Ora 8 cură, 9 la biserică. La construcție, discutat amenajările cu Behr. Scris toată după-amiaza și seara.

Luni, 5 septembrie/24 august

Vreme frumoasă, răcoare. Ora 9½ D. Ghica la mine, în legătură cu construcția palatului din București. 10½ la construcție. La dejun contele Hoyos și contele și contesa Wesdehlen. Contele Hoyos îmi vorbește despre călătoria lui Davila la Sibiu. Ora 5 cu D. Ghica la șantier, până la 7. Seara citit.

Marți, 6 septembrie/25 august

Vreme frumoasă. Cură. Promenadă, la construcție. Dejun în pavilionul de vânătoare. După-amiaza scris. La construcție. Seara doamna Mavrocordat și Lahovary la masă.

Miercuri, 7 septembrie/26 august

Ziua de naștere a lui *papa* – 70 de ani. Vreme frumoasă. Cură. La șantier. După amiaza din nou pe șantier. Sosit toate stofele pentru amenajări. Acolo până la 6. Vreme rece.

Joi, 8 septembrie/27 august

Vreme mohorâtă. Cură. Ales cu Elisabeta stofele pentru amenajări. La dejun Ducros-Aubert și Boerescu. După-amiaza cu Elisabeta la construcție. Seara scris.

Vineri, 9 septembrie/28 august

Vreme mohorâtă, cald. Cură. În toată țara o secetă îngrozitoare, compromite porumbul cu totul și nu se poate ara. La șantier. Reglat cu Behr toate amenajările. A murit prințul Friedrich al Țărilor de Jos, tatăl Mariei de Wied[167]. Împăratul Wilhelm și împăratul Alexandru al III-lea se întâlnesc la Danzig. Brătianu s-a întors în țară de la cura sa la Marienbad.

Sâmbătă, 10 septembrie/29 august

Vreme răcoroasă, vântoasă. Cură. La construcție cu Behr, Stöhr etc., controlat încă o dată socotelile. 250.000 franci pentru 6 camere. La dejun Davila. La poștă. Venit Filipescu, vizitat tot castelul cu el. Seara rămâne la cină, conversat cu el până la ora 10. Mama a plecat din Weinburg[168], rămâne peste noapte în München. Seară foarte rece.

Duminică, 11 septembrie/30 august

Vreme frumoasă. Ora 8 cură. 9 la biserică, rugăciune cu ocazia aniversării zilei Griviței. Trecut în revistă compania de vânători. Căpitanul Ciocanelli. Ora 11 dejun la companie, în cazarmă. Toast. Ora 12½ D. Ghica cu familia și ofițerii la prânz. După-amiaza scris. Răcoare.

Luni, 12 septembrie/31 august

Vreme minunată. Foarte cald. Dimineața aranjat pentru mama. Ora 12½ dejunat la pavilionul de vânătoare. Ora 4 domnul și doamna Rosetti la ceai, apoi la castel. Cu Stöhr. Brătianu s-a întors foarte suferind. Seara scris. Noi ne-am mutat.

Marți, 1/13 septembrie

Enorm de cald. Vânt. Amenajat toată dimineața, decorat. Ora 12½ Rosetti cu soția și Siemons, Mohr la prânz. După-amiaza scris. Ora 4½ la castel, apoi la pavilionul de vânătoare.

Miercuri, 2/14 septembrie

Vremea cam amenințătoare. Vânt dinspre nord. Ora 8 cură. Pregătiri, vin 1.000 de oameni cu trenul special, merg spre Predeal. Ora 11 Rosetti la mine. Instanțele din Berlin au respins cererile lui Kaufmann. Ora 12½ dejunat. După-amiaza scris. Ora 4 plecat cu trenul special la Predeal, D. Ghica, Rosetti cu soția, contele Wesdehlen etc. merg cu mine. Ora 4½ în Predeal, 1.000 de oameni, toată gara plină. Ora 5 sosește trenul cu scumpa mea mamă. Revedere emoționantă, Rosetti ține o cuvântare foarte frumoasă.

Ora 5¼ plecare spre Sinaia. 5¾ acolo, întâmpinare. La biserică. Azilul Elena cântă. Horă. Ora 7 dineu, Ghica, Rosetti, Wesdehlen, colonelul Fălcoianu. Retragere cu torțe. Orele 9-10 încă împreună. Lindheim și Maerken sunt în suită.

Joi, 3/15 septembrie

Vreme frumoasă. Ora 8 cură. Dejunat cu mama și Elisabeta. 10½ vizitat castelul. 12½ prânz în pavilionul de vânătoare. Rămas împreună acolo. Ora 4 promenadă. 6½ cinat. Seara împreună până la 11. Mama e bine.

Vineri, 4/16 septembrie

Vânt rece din nord. Vremea bună. Ora 8 cură. Dimineața cu mama. Ora 12½ luat prânzul la mănăstire. Crețeanu invitat. După-amiaza la pavilionul de vânătoare. Vizitat castelul cu mama. Seara împreună, nimeni invitat. *Papa* la Weinburg, Maria a sosit acolo. Brătianu și Stătescu au ajuns la București, preiau din nou ministerele. Decorat pe Mohr de la ziarul din Köln. Regele Kalikana îmi scrie și îmi trimite ordinul său și fotografia[169]. Văcărescu pleacă la Karlsruhe, la nunta lui Gustav.

Sâmbătă, 5/17 septembrie

Vreme frumoasă, dar rece. Ora 8 cură. 8½ dejunat cu mama și Elisabeta. Înainte de amiază cu mama. Ora 12 cu Maerken la pavilionul de vânătoare. 12¾ luat prânzul. Brătianu venit de la București, este refăcut. Haralamb, Câmpineanu, Mănescu[170] etc. După masa de prânz conversat îndelung cu Brătianu, l-a văzut pe Haymerle la Viena, foarte nemulțumit de întrevedere. Mai târziu cu mama la castel. Ora 6 Werndel la mine, pentru armele cu repetiție. Ora 7 Brătianu, D. Ghica, familia Suțu la masă. Seara cu mama.

Duminică, 6/18 septembrie

Vreme minunată, vânt din nord. Ora 8 cură. Ora 8¾ primit pe mitropolit, care a venit de la București. Ora 9 biserică și cor, mitropolitul îi dă stareței mitra. Ora 10, se încheie. Ora 12½ la prânz mitropolitul, D. Brătianu, care vine de la București, Filipescu. După-amiaza cu mitropolitul la pavilionul de vânătoare și la castel. Ora 4 horă, ceai. Seara încă cu Filipescu la castel. Ora 7 cinat. Maerken la mine.

Luni, 7/19 septembrie

Vreme minunată, foarte cald. Ora 8 cură. 9½ promenadă cu mama. Vizitat băile. Ora 12½ luat prânzul în pavilionul de vânătoare. După-amiaza cu mama și Elisabeta la șantier. Seara nimeni la masă, rămas împreună.

Marți, 8/20 septembrie

Vreme frumoasă. Ora 8 băi. Ora 9 la biserică (Sf. Maria), cor. Ora 10½ cu mama și Elisabeta la șantier. Venit Zettler din München[171]. Ora 12½ luat prânzul la mănăstire, 24 persoane, Boerescu aici. După-amiaza cu Zettler la șantier, hotărât în privința ferestrelor. Horă până la ora 6, cald. La masă Jooris și Cariagdi.

Miercuri, 9/21 septembrie

Noaptea furtună fără ploaie. Ora 8 cură. Noaptea a fost ucis inginerul meu Kosinski. La Karlsruhe nunta lui Gustav al Suediei cu Victoria de Baden. Seara Cernat și Lahovary la masă.

Joi, 10/22 septembrie

Vreme oribilă. Ceață groasă, ploaie. Ora 8 cură, promenadă. 8¾ dejunat cu mama și Elisabeta. Toată dimineața cu mama, scris. Cernat și Lahovary. După-amiaza discutat cu Brătianu. Ora 4½ ia ceaiul cu noi și cu soția sa. Pleacă înapoi la București. Seara nimeni la masă. Cu mama până la ora 10.

Vineri, 11/23 septembrie

Vreme minunată, foarte cald. Ora 8 cură. Dejunat cu mama. Dimineața scris, cu Maerken pe jos la pavilionul de vânătoare, promenadă cu mama și Elisabeta. Ora 7 cina. Contele și contesa Wesdehlen, contesa Pourtalès[172], doamne de tot felul, contele Leyden, secretar al misiunii germane. Împreună până la ora 9. Ploaie. Leopold a fost la nuntă în Karlsruhe. Gustav și Victoria ai Suediei pleacă spre Stockholm. Presa austriacă ne amenință în problema Dunării.

Sâmbătă, 12/24 septembrie

Vreme rece și umedă. Întreaga dimineață tratat cu Zettler în privința decorațiunilor din castel, care vor costa până la 80.000 mărci. La prânz Radu Mihai și colonelul Gorjan[173]. După-amiaza la castel cu mama și Elisabeta. Acolo și Zettler, care pleacă. Ora 6½ cina, Stătescu și soția, Radu Mihai. Seara cu mama. Frig.

Duminică, 13/25 septembrie

Viscol cu zăpadă. Frig, totul alb în munți. Ora 9 biserică și cor. Mama puțin răcită, rămâne în cameră, noi luăm dejunul la ea. După-amiaza cu mama, scris. Seara câteva persoane la masă.

Luni, 14/26 septembrie

Vreme oribilă, frig și umezeală. Nici o cură. Ora 9 cor în biserică. Mama rămâne în cameră toată ziua. Ora 12½ Stătescu, Pherekyde,

Dabija cu soțiile la prânz. După-amiaza cu Elisabeta la castel. Seara cu mama. Frig.

Marți, 15/27 septembrie

Vreme rece și umedă. Mama rămâne în cameră. Dimineața scris. Ora 1 contele Tornielli la mine, iau masa numai cu el, Elisabeta cu mama. După-amiaza Urechia la mine. Seara, la cină, de Rosny, Heinrich și Bărcănescu. Maerken la mine, îi confer Cordonul Coroanei României, ceea ce îl bucură enorm. Frig.

Miercuri, 16/28 septembrie

Frig și umed. Toți munții ninși. Dimineața la mama, care e mai bine, vine la dejun. După-amiaza cu Elisabeta la pavilionul de vânătoare și la castel. Frig. Candiano intră de serviciu. Seara cinat cu mama.

Joi, 17/29 septembrie

Vreme senină, frig, vânt. Ora 8 ultimul duș. Ora 9 promenadă cu mama și Elisabeta, până la 10½, apoi ele se duc la pavilionul de vânătoare. Eu la castel, unde se zugrăvește curtea interioară. 12½ luat prânzul în pavilionul de vânătoare. Vremea din nou închisă și îngrozitor de frig. Ora 4 cu mama la castel, apoi promenadă cu Elisabeta, vânt foarte rece. Seara Cernat, Lahovary, Taman la masă. Seara mama la mine.

Vineri, 18/30 septembrie

Vreme mohorâtă, vânt de gheață. Dimineața cu mama, eu merg la castel. 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare. După-amiaza scris. Mama la mănăstire, la ora 4. Eu cu Elisabeta încă o promenadă, pentru a ne încălzi. Ora 6½ cinat. Cernat la masă. Seara mama la mine, până la ora 10. Prințul Napoleon[174] a ajuns în București. Rosetti și Brătianu l-au vizitat, el pleacă mai departe la Viena, fără a ne face o vizită. Aceasta pentru a ne sfida. Kronprințul și kronprințesa au fost la Weinburg.

Sâmbătă, 1 octombrie/19 septembrie

Vreme mohorâtă, rece, neprietenoasă. Ora 9 la mama. 10½ plecat din Sinaia cu trenul special, cu Cernat. Mama și Elisabeta mă conduc până la gară. Ora 12 în Câmpina. La gară încălecat. Trupele din tabăra de la Cocorăști se află deja pe poziții. Începutul manevrelor. Va fi atacată și împresurată poziția puternică de la Câmpina. Până la ora 3½. Adunat toți ofițerii. Ora 4¾ plecare înapoi spre Sinaia. Ora 6 acolo, foarte frig. Ora 6¾ cinat, Kretzulescu la masă. Seara cu mama.

Duminică, 2 octombrie/20 septembrie

Vreme mohorâtă, umed. Ora 9 biserică, Elisabeta și mama de asemenea. Apoi promenadă împreună spre castel. La dejun Th. Rosetti, care îl însoțește pe J. Ulbach. După-amiaza mergem la pavilionul de vânătoare, unde se bea ceai. Seara, la masă, Rosetti, Ulbach etc., căruia îi dau, înainte de despărțire, Marea Cruce de ofițer al Coroanei României. E foarte emoționat și recunoscător. Ora 11 în pat.

Luni, 3 octombrie/21 septembrie

Vreme neprietenoasă, vânt care împrăștie ceața. Dimineața cu mama și Elisabeta pe verandă. După aceea la castel, unde am stabilit cu Stöhr că la iarnă nu se poate lucra absolut deloc și că nu ne putem muta acolo într-un an. Totul umed. Luat prânzul la pavilionul de vânătoare și băut ceai. Vreme oribilă. Ora 5½ primit pe doamna Golescu. Ora 6½ cinat. Slăniceanu aici. Seara cu mama. Ploaie.

Marți, 4 octombrie/22 septembrie

Vreme oribilă, ceață, ploaie, vânt. Dimineața cu mama pe verandă. La prânz, prințul și prințesa Bibescu și Slăniceanu. După aceea cântă muzica, până la ora 3. Ploaie torențială toată după-amiaza. Acasă cu mama, scris. Seara împreună până la ora 10. Foarte frig.

Miercuri, 5 octombrie/23 septembrie

Vremea mai bună, însă mai rece. Ora 10½ cu mama și Elisabeta la castel. Luat prânzul în pavilionul de vânătoare. Promenadă cu mama la stâncile lui Healey. Mai târziu cu Elisabeta la castel. Seara împreună. Foarte frig.

Cotroceni

Joi, 6 octombrie/24 septembrie. Sinaia-București

Vânt rece. Vremea ceva mai bună. Ora 9½ cu mama și Elisabeta la construcție. Șoimii de pe turn terminați. La castel până la ora 11. Ora 12 luat prânzul. Ora 1 plecare din Sinaia cu trenul special, foarte frig. Venit Văcărescu. În Crivina colonelul Fălcoianu. Ora 4½ sosire. Mare întâmpinare la gara Târgoviște, miniștri, cler, multe doamne cu buchete. Primarul ține o cuvântare foarte frumoasă în cinstea mamei. Mers cu trăsura prin tot orașul, care e împodobit cu steaguri. Spre Cotroceni. Ora 6 acolo. Ora 6½ cinat *à trois*. Mare dineu pentru suită. Seara întreg orașul iluminat. Noi nu mai ieșim

însă. Noapte senină cu lună, foarte frig. În București vremea destul de mohorâtă.

Vineri, 7 octombrie/25 septembrie

Vreme minunată, vânt rece. Ora 8½ dejunat *à trois*. Promenadă în toată grădina, multe flori de chica-voinicului. După-amiaza audiențe. Promenadă cu mama în grădină. Cinat *à trois*. Seara împreună. Noapte senină cu lună.

Sâmbătă, 8 octombrie/26 septembrie

Vreme mohorâtă. Dimineața promenadă cu mama în grădină. Ora 11½ primit cu ea pe episcopul catolic Paoli[175]. După-amiaza audiențe. Ora 3 mers cu trăsura, cu mama și Elisabeta, la Mitropolie. Asistat la Te Deum. Spre Cotroceni prin oraș. Ora 5 Ducros-Aubert în audiență. Ora 6½ cinat cu suita și cu domnul și doamna Văcărescu. Seara cu mama.

Duminică, 9 octombrie/27 septembrie

Vreme mohorâtă. Ora 10 cu mama la capela episcopală. La episcop. 11½ înapoi. Azilul Elena în grădină. Ora 12 generalul Florescu și colonelul Blaremberg la mine, pentru a mă ruga să vin la curse. Promis pentru duminica viitoare. Ora 1½ primit cu mama și Elisabeta Consiliul Municipal pentru Instrucțiune Publică. Audiențe până la ora 3. Mers cu trăsura la palatul din oraș. Mama și Elisabeta la Azil. Ora 5½ primit pe prințul Uruzov. Seara cu mama. Banchet pentru Rosetti. Vremea mai bună. Clar de lună.

Luni, 10 octombrie/28 septembrie

Vremea mai bună. Dimineața promenadă în grădină. Ora 11 venit la mine Consiliul de miniștri, mă roagă să primesc Bene Merenti. Mama îi primește apoi pe miniștri. Ora 1½ audiențe. Cu mama și Elisabeta la Palat, vizitat totul. Orele 5-6½ audiențe. Seara Callimaki-Catargi la mine, până la ora 10. Baronul Haymerle a murit subit la Viena.

Marți, 11 octombrie/29 septembrie

Vreme mohorâtă, ceață, însă nu și frig. Ora 8½ luat dejunul cu mama. Orele 10-12 inspectat batalionul Brigadei de Călărași la Malmaison. Orele 1-3 audiențe la mama, eu de față. Promenadă cu mama în grădină. Seara cu mama până la ora 10. Vreme mohorâtă.

Miercuri, 12 octombrie/30 septembrie

Ploaie torențială toată ziua. Dimineața Urechia la mine. Elisabeta merge cu mama la școli. După-amiaza audiențe. La masă Alecsandri[176], prefectul Poliției cu soția. Seara cu mama.

Joi, 1/13 octombrie

Vreme blândă. Dimineața cu mama în grădină. 11-12½ Brătianu la mine. După-amiaza cu mama. Ora 4 la Palat. Orele 5-6 audiențe cu mama. La masă contesele Pourtalès și Wesdehlen, contele Leyden și Liteanu. Seara cu mama până la ora 10½. Elisabeta foarte obosită. Vremea se face mai bună.

Vineri, 2/14 octombrie

Vreme minunată, foarte cald. Dimineața promenadă cu mama în grădină. Rosetti și Dabija la mine. După-amiaza vizitat cu mama lucrările de pe Dâmbovița. Ora 4 înapoi. Seara cu mama.

Sâmbătă, 3/15 octombrie

Vreme minunată, umezeală. Promenadă cu mama în grădină. Ora 10½ Sturdza la mine, care merge la Berlin. Stătescu. După-amiaza Slăniceanu, Crețeanu, la Ministerul de Război se vorbește de schimbarea uniformei. Cu mama și Elisabeta în Cișmigiu, la Palat și la Șosea. Ora 5 audiențe. Seara concert cu clopote, care e cu totul încântător, 6 copii. Cu mama.

Duminică, 4/16 octombrie

Vreme minunată, foarte cald. Ora 10 cu mama și Elisabeta la biserica de la Azil. Liturghie, cor. Vizitat stabilimentul. Ora 10½ înapoi. În grădină. Ora 1 Cernat. Ora 2 la curse, până la ora 5, acolo generalul Florescu și Manu. Dat premiu. Marghiloman[177]. Vreme splendidă. Ora 5½ primit pe prințul moștenitor de Schönburg. 6½ delegație a comerțului la mama. Seara demonstrație cu torțe.

Călătorie în Valahia Mică

Luni, 5/17 octombrie. București-Turnu-Severin

Vreme mohorâtă. Vânt. Ora 7¾ dejunat *à trois*. Ora 9 plecarea, la gară foarte multe persoane pentru rămas-bun. Ora 12 în Pitești. Plouă și din cauza aceasta trenul nu poate înainta pe podul peste Argeș. Mare întâmpinare. I. Brătianu acolo, care merge cu noi. Slatina, Craiova (ora 3½), enorme întâmpinări călduroase, flori etc. Vremea mai bună. Din păcate ajungem la Balota odată cu întunericul. Ora 6½ Turnu-Severin, care e iluminat strălucitor. Întâmpinare enormă. Ora 7 la Vârciorova. Despărțire tristă de scumpa mea mamă. Lindheim, Maerken. Bălăceanu venit de la Viena. Brătianu și Fălcoianu merg până la Orșova. Noi ne întoarcem cu trenul special la Severin. Primire, iluminare în oraș. Prezentare a autorităților în

casa lui Scafeși, unde locuim. Cinat numai cu Elisabeta la ora 9. Demonstrație cu torțe. Ora 11 în pat, obosit.

Marți, 6/18 octombrie. Turnu-Severin-Craiova

Vreme minunată. Ora 9 la inspecția Regimentului 17 Dorobanți pe platoul din Severin, vânt foarte rece. Durat o oră și jumătate. Inspectat pompierii, călărașii, dotările etc. Ora 11½ dejun, toasturi. Audiențe. Elisabeta vizitează grădina. Ora 1½ plecare cu Elisabeta, Brătianu, domnișoara Grădișteanu, maiorul Magheru (Văcărescu s-a întors la București). Foarte cald, călătorie frumoasă. Ora 4½ sosire la Craiova. Mare întâmpinare, prin tot orașul, care e decorat, biserică, Te Deum. Descins la doamna Glogoveanu[178]. Primire a doamnelor și a autorităților. M-am simțit foarte rău, dureri puternice de cap, nu pot veni la dineu, Elisabeta merge singură. Chemat doctorul Vercescu[179], la pat. Febră, vomă, îngrozitor de rău.

Miercuri, 7/19 octombrie. Craiova

Vreme îngrozitoare. Mult mai bine, doar puțină amețeală și ceva dureri de cap. Sculat la 8½. Elisabeta are și ea dureri de cap. Brătianu la noi. Ploaie. Contramandat totul. Elisabeta merge la masa de prânz la 12½. Toată după-amiaza acasă. Ploaie. Cumpărat o casă de bani de la Chițu. Ora 6½ la cină, militari în majoritate. Generalul Anghelescu ține un toast, eu răspund. Cerc până la 8½. Elisabeta merge la teatru, reprezentație la grădină. Eu la ora 10 în pat.

Joi, 8/20 octombrie. Craiova-București

Vreme rece, mohorâtă, vântoasă. Ora 9 venit Brătianu și Dabija. Totul a fost contramandat, plecăm direct la București. Ora 9½ la gară cu o trăsură închisă. Acolo lume puțină. Ora 10¼ plecarea cu trenul special. 11¾ în Slatina, acolo dejunat în gară, 20 persoane. Ora 12½ mai departe. 2¼ în Pitești. Nici o întâmpinare. Brătianu rămâne acolo. Ora 5 sosirea la Cotroceni. Rosetti, Stătescu la gară, șefii de corpuri etc. Basset la mine, a fost la Sinaia, unde lucrările înaintează foarte încet din cauza vremii. Anul viitor încă enorme cheltuieli. Ora 7 cinat cu Elisabeta. Seara citit și scris. Vremea din nou mai bună.

Cotroceni

Vineri, 9/21 octombrie

Vreme minunată. Depeșă de la mama, care a ajuns ieri la Weinburg. Wilhelm a fost bolnav, Leopold la Karlsruhe. Dimineața Dabija la mine,

pentru serbarea din Focșani. Cu Elisabeta în grădină. După-amiaza prefectul Poliției. Orele 3-5 la Palat, acolo Stöhr, în Sinaia s-au oprit lucrările din cauza ploii. Seara scris.

Sâmbătă, 10/22 octombrie

Ploaie torențială, complet întuneric, nu și frig. Dimineața Stătescu la mine. Chestiunea Dunării pare să fi fost amânată pentru primăvară. După-amiaza N. Bibescu la mine, care acum e cu totul de acord. Ora 5 Wight, care s-a întors din străinătate. Seara cu Elisabeta, scris. Vreme senină, foarte umed.

Duminică, 11/23 octombrie

Ceață groasă, însă nu și frig. Ora 11 N. Kretzulescu la mine, care se întoarce la St. Petersburg. Orele 1-4 audiențe. Domnul Staub, negustor de aici, se prezintă în calitate de consul general al Elveției. După-amiaza și seara cu Elisabeta. Scris.

Luni, 12/24 octombrie

Vreme minunată, enorm de cald. Cu Elisabeta în grădină. Dimineața scris. După-amiaza cu Elisabeta. Plimbare cu trăsura și la Palat. Seara discutat cu Stöhr comenzile pentru Heymann (Sinaia). Scris până la 11.

Marți, 13/25 octombrie

Vreme întunecată, umezeală și căldură. Barometrul foarte coborât. Dimineața Rosetti, Dabija și Stătescu la mine. După-amiaza ploaie torențială. Venit Dabija, pentru a amâna serbarea căilor ferate de la Focșani. Ora 5 locotenentul Prittwitz-Gaffron de la Regimentul 5 Ulani (Düsseldorf) la mine. Seara scris. Ploaie.

Miercuri, 14/26 octombrie

Vreme frumoasă, ceva vânt. Păcat că inaugurarea a fost amânată. Dimineața cu Elisabeta în grădină, scris. Nici un ministru. După-amiaza plimbat cu Elisabeta. Venit prefectul Poliției. Seara scris. Destul de cald.

Joi, 15/27 octombrie

Furtună și ploaie, frig. Scrisoare de la mama. Wilhelm are tifos, toți pleacă de la Weinburg, pentru a merge la Sigmaringen. Ora 10½ Brătianu la mine, vorbim despre problema Dunării. Regele Italiei vine la Viena. Stătescu la mine. După-amiaza viscol puternic de zăpadă, încât totul se face alb. Vânt și frig. Seara scris.

Vineri, 16/28 octombrie

Vremea ceva mai bună, întunecată și rece. Dimineața Rosetti la mine. În grădină. După-amiaza audiențe. Cu Elisabeta. Seara scris. Vremea din nou urâtă, plouă. Regele și regina Italiei au ajuns în Viena.

Sâmbătă, 17/29 octombrie

Vreme mohorâtă, ploaie măruntă. Hotărât serbarea pentru mâine. După-amiaza audiențe, baronul Bela d'Atzel (Ungaria) îndelung la mine. Ora 4½ Pherekyde, care vine de la Paris, i-a văzut pe Grévy și pe Gambetta[180]. Voinescu de la Pesta la mine, schimbă cu Frank de la Constantinopol; va fi regretat în Ungaria, căci Voinescu e în foarte bune relații cu Andrassy. Seara cu Elisabeta, scris. Vremea pare să se strice din nou.

Excursie la Focșani

Duminică, 18/30 octombrie. București-Focșani

Ora 7½ sculat. Vreme mohorâtă, ploioasă. Ora 8 dejunat cu Elisabeta. Ora 9 plecarea din Cotroceni, cu trenul special. Miniștrii Dabija, Stătescu, Pherekyde, cu soțiile, Urechia, Radu Mihai cu soția sa, apoi un mare număr de invitați, deputați, senatori etc., din partea presei. Ploaie. Ora 10½ în Ploiești, mare întâmpinare, 10 minute. Ora 12½ sosirea în Buzău, vremea se înseninează. Acolo mare întâmpinare, episcopul face slujba de sfințire sub un baldachin. Apoi discursuri și prezentarea întregului personal care a construit linia Buzău-Mărășești, mers jumătate de oră mai departe pe noua linie, podul peste Buzău. Ne oprim la fiecare stație și episcopul sfințește clădirile. Ora 2½ în Râmnicu Sărat, mare întâmpinare, discurs, prezentarea autorităților, 10 min. Familia Suțu aici. Toate stațiile împodobite cu flori și steaguri. Ora 4¼ sosirea în Focșani. Enorm de mulți oameni, primire strălucitoare. Slujbă de sfințire și punerea ultimei cărămizi la gară, discursuri, prezentare a autorităților. Ora 5 plecat spre sala de banchet, în casa unde locuim. Un depozit amenajat încântător ca sală de masă, cu verdeață și baldachin, 160 de tacâmuri. Eu rostesc primul toast, o lungă cuvântare, care are succes, pe urmă Dabija, Gusti ca primar al Iașului, apoi cuvântări măgulitoare ale lui Orleanu, primar la Focșani, și Voinov[181] ca senator. Se încheie la ora 8. Mers cu trăsura prin orașul iluminat. Totul frumos decorat. Descins la Tufelciu. Seara ceai și dans, de față multe doamne, până la 11½. Demonstrație cu torțe.

Luni, 19/31 octombrie. Focșani-București

Ora 7½ sculat, vreme mohorâtă, umedă și rece. Ora 9 inspectat pe jos trupele din Focșani, mânuire și defilare, enorm de murdar. Apoi

inspectat închisoarea, gimnaziul, care e în construcție. Elisabeta vizitează cu Dabija două școli. Ora 11½ prânz în casa lui Tufelciu. Prezenți miniștri cu soțiile lor, Slăniceanu etc. Ora 1 plecat spre gară, prin orașul decorat, în trăsură deschisă, cu Elisabeta și doamna Orleanu, acolo din nou toate autoritățile. Ora 1¼ plecarea din Focșani. Doamne, episcopul de Buzău și miniștri cu noi în vagon. Ora 2½ în Râmnic, mică primire. Ora 4 în Buzău, acolo îi dau lui Frunză, care a condus construcția căii ferate, Crucea de comandor al Ordinului Coroanei. Ora 6½ în Ploiești, complet întuneric, vântul s-a făcut foarte puternic. Aer de ninsoare. Ora 7¾ sosirea la Cotroceni. Elisabeta destul de obosită, cinat îndată. Seara citit încă până la 10. Ploaie și furtună. Regele Italiei a primit un regiment, a fost întâmpinat cu mare distincție la Viena. Mitropolitul de Belgrad a fost destituit, o măsură serioasă. Alegerile în Germania au ieșit împotriva lui Bismarck. Gambetta președinte al Camerei.

Cotroceni

Marți, 1 noiembrie/20 octombrie

Vreme mohorâtă. Sculat târziu. Dimineața Rosetti la mine. Toată ziua acasă, nici o audiență. Puțin în grădină, nu e frig, însă e foarte umed. Cu Elisabeta. Seara citit.

Miercuri, 2 noiembrie/21 octombrie

Furtună puternică. Dimineața nici un ministru. Ora 11½ D. Ghica la mine. După-amiaza audiențe de la 1 la 4. Furtună cu ploaie torențială. Seara citit. Elisabeta merge la teatru, operă italiană. Ploaie.

Joi, 3 noiembrie/22 octombrie

Vreme mohorâtă și ploioasă, frig umed. Ora 11 Stătescu. 11½ Brătianu la mine; este iarăși îngrijorat din cauza situației, pe care o vede în negru, crede că trebuie să fim enorm de prevăzători. Are o dispoziție proastă, nu știu de ce. După-amiaza audiențe. A fost prefectul Poliției la mine. Seara am semnat împreună cu Elisabeta o scrisoare pentru Prințul de Wales[182], îi trimit Steaua României de ziua lui (9 noiembrie). Se vorbește despre intrarea lui Andrassy ca ministru de Externe. Viscol cu zăpadă.

Vineri, 4 noiembrie/23 octombrie

Rece și ploios. Ora 10¼ Rosetti la mine, fiul său e foarte bolnav; e complet descurajat, chiar și din punct de vedere politic. Chestiunea Dunării e din nou agitată enorm în presa noastră. După-amiaza

audiențe, cu Elisabeta. Seara scris până la 11. Voinescu s-a împușcat. Clar de lună, frig simțitor.

Sâmbătă, 5 noiembrie/24 octombrie

Vreme minunată, înghețat. Ora 9½ promenadă cu Elisabeta prin grădină. Stătescu și Dabija la mine. După-amiaza plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, pe la Văcărești și la Palat. Ora 5 înapoi. Seara scris. Noapte frumoasă cu clar de lună, destul de frig. Barometrul enorm de ridicat.

Duminică, 6 noiembrie/25 octombrie

Vreme mohorâtă, rece, vânt cu zăpadă. Ora 9½ plecat cu trăsura la capela episcopală. Liturghie, după aceea la episcop. Ora 11½ înapoi. Ora 1½ primit pe trimisul Greciei în audiență privată, de asemenea pe I. Ghica, sosit de la Londra; plecase deja de acolo atunci când i-am trimis lui Wales scrisoarea cu ordinul. După-amiaza cu Elisabeta. Seara scris. Frig, clar de lună.

Luni, 7 noiembrie/26 octombrie. Sf. Dumitru

Vreme blândă, plăcută. Dimineața cu Elisabeta în grădină, Davila aici. Ora 1 cu Elisabeta la Palat. Ora 2 primire oficială a misiunii din Persia: generalul Beriman-Han, ministru (șeful misiunii), generalul Kerim Han, atașat militar la Paris, și Artaky Nevronz, secretar de legație. Îmi aduc ordinul persan Soarele și Leul cu diamante. Discurs, eu răspund, după aceea sunt prezentați Elisabetei. Rămas în Palat până la 4½. Mers cu trăsura la D. Ghica, acolo mare primire precum la Londra, eu îl felicit. Ora 5½ înapoi la Cotroceni. Ceață deasă, mohorât, execrabil. Seara scris.

Miercuri, 8 noiembrie/27 octombrie

Vreme blândă, cețoasă. Ora 10½ Rosetti la mine. În grădină. După-amiaza cu Elisabeta. Venit Stătescu, decorat misiunea persană, Marele Cordon al Stelei României ministrului plenipotențiar, Marele Cordon al Coroanei României generalului, titlul de comandor al Coroanei României secretarului. Ora 5¾ plecat cu trăsura, cu Elisabeta, la Palat. Ora 6½ dineu de gală pentru misiunea persană, care își ia rămas-bun după aceea. La 9½ plecat înapoi spre Cotroceni, vreme senină, nu prea rece. La masă am purtat ordinul Soarele și Leul cu diamante și am ținut un toast în sănătatea șahului Persiei.

Miercuri, 9 noiembrie/28 octombrie

Vreme minunată, vânt tăios din nord-est. Dimineața nici un ministru. După-amiaza audiențe. Promenadă în grădină. Seara scris. Destul de frig.

Joi, 10 noiembrie/29 octombrie

Vreme minunată, vânt deloc, rece. Ora 11 Brătianu la mine. După-amiaza multe audiențe. În grădină. Seara scris. Marele duce de Baden grav bolnav.

Vineri, 11 noiembrie/30 octombrie

Vreme minunată, cald. Dimineața Rosetti la mine. Colonelul Berindei[183] cu bugetul de la Război. Dabija. După-amiaza primit cu Elisabeta familia Hoyos, o oră. Vin de la Viena. Seara scris.

Sâmbătă, 12 noiembrie/31 octombrie

Vreme minunată, cald. Dimineața Stătescu la mine, vorbit despre chestiunea Dunării, care e dezbătută mult și foarte pasional în ziare. Callimaki-Catargi demisionat. După-amiaza la ora 1 călărit spre Herăstrău, acolo participat la concursul de pluguri, 80 de bucăți. Vizitat expoziția. De față Aurelian și Marghiloman, Blaremberg etc. Ora 4 înapoi. Seara cu Elisabeta. Bismarck amenință cu retragerea, din cauza rezultatului alegerilor. Gambetta a fost însărcinat cu formarea cabinetului. Seara scris.

Duminică, 1/13 noiembrie

Vreme minunată. Dimineața promenadă prin grădină cu Elisabeta. Ora 1 plecat cu Elisabeta la împărțirea premiilor Comisiei Agricole de Ilfov. Vizitat încă o dată expoziția. Împărțirea premiilor, discurs, eu răspund. Apoi horă, de față D. Ghica, Dabija, Cariagdi, Aurelian etc. Ora 3½ înapoi. Orele 5-6 audiență contelui Wesdehlen. Seara cu Elisabeta. Fiica lui Witzleben s-a logodit cu inginerul Cuțarida[184].

Luni, 2/14 noiembrie

Vreme frumoasă, nu rece, puțină ceață. Ora 10½ vizitat Regimentul 3 Călărași (colonel Polizu), generalul Radovici[185] cu mine. Exerciții ale regimentului, care merg foarte bine, luptă pedestră, călărit rapid. Ora 12, se termină. Adunat toți ofițerii, exprimat satisfacția mea. Ora 1 mitropolitul la mine, discutat despre Legea Sinodului, eu împotrivă. Ora 2 venit Stătescu. Diferite conflicte cu Turcia. Mers cu trăsura la Palat. Văcărescu acolo. Ora 5 la Cotroceni, destul de rece. Seara cu Elisabeta. Guvernul Gambetta s-a format, are un program ostil. Bismarck pare să persiste în privința demisiei sale. Marele duce de Baden e mai bine, împăratul german se simte rău. Seara vremea a devenit mai mohorâtă. Ora 10½ în pat. Basset trebuie să vadă la Filaret un cal, pe care probabil îl voi cumpăra.

Excursie la Sinaia

Marți, 3/15 noiembrie. Cotroceni-Sinaia

Aniversarea căsătoriei noastre. Ora 7½ sculat. Ploaie, către ora 9 se înseninează. Ora 9½ plecat de la Cotroceni cu trenul special. La gară Rosetti, căruia i-a scris Elisabeta că se va face pânza pentru săracii din țară, Dabija, prefectul Poliției, Văcărescu. Ora 10½ la Ploiești. Vreme minunată, linia complet liberă. Ora 1 sosire în Sinaia, foarte frumos și rece. La mănăstire, biserică, apoi îndată cu Elisabeta la castel, Stöhr și Schultz acolo. S-a făcut destul de mult, castelul e tencuit și toate ferestrele provizorii au fost montate. Acolo până la 5. Apoi până la pavilionul de vânătoare. Ora 6 cinat, 6 tacâmuri. Seara scris. Elisabeta obosită.

Miercuri, 4/16 noiembrie. Sinaia

Vreme minunată, rece și vântoasă. În vale foarte plăcut. Ora 10 la castel, trecut cu Stöhr și Schultz prin toate încăperile, vestibulul și scările nu au fost încă începute. Ora 12½ dejunat. Venit Basset. După-amiaza discutat cu el totul în castel. Ora 4 la ceai în pavilionul de vânătoare. Apoi încă o promenadă cu Elisabeta, pe poteci, până la ora 5, întuneric. Aer minunat, nici un nor pe cer. Ora 6½ cinat. Seara citit. Elisabeta are un puseu ușor de febră. Ora 11 în pat. Acalmie.

Joi, 5/17 noiembrie. Sinaia-Cotroceni

Vreme minunată, foarte cald și acalmie. Ora 10 cu Elisabeta la castel, luat toate hotărârile definitive cu Basset, Stöhr și Schulz. Ora 12½ la pavilionul de vânătoare. Ora 1 dejunat, invitat cavalerul von Klaudy (mareșal al grajdurilor împăratului Austriei). Ora 2 împreună la castel, arătat totul lui Klaudy, foarte cald, aer minunat. Până la ora 3 la castel, ora 4 plecare din Sinaia, cu trenul special, de față Ene, prefectul etc. Ora 6½ în Crivina, acolo Fălcoianu. Ceață deasă, frig umed. Ora 7½ sosirea la Cotroceni. Aici Dabija, prefectul Poliției, Văcărescu. Ora 8 cinat. Seara citit. Gambetta a format guvernul francez. Ceață deasă.

Cotroceni

Vineri, 6/18 noiembrie. Cotroceni

Vreme mohorâtă, cețoasă, rece. Ora 10 Rosetti la mine, discutat despre administrație. 11-12½ Brătianu, el e de părere că trebuie făcut totul pentru armată. Vede întotdeauna pericole în afară, ceea ce eu nu împărtășesc. Bismarck va face clericalilor toate concesiile,

va ajunge la pace cu Roma, spre a-și impune programul economic. Noi am câștigat procesele din Berlin împotriva lui Kaufmann-Landau. Se va urmări acum lichidarea Societății Căilor Ferate. Eu am fost pentru această soluție încă de acum câteva luni. După-amiaza audiențe, citit. Elisabeta seara în grădină.

Sâmbătă, 7/19 noiembrie

Vreme mohorâtă, neprietenoasă. Dimineața nici un ministru. În grădină. Elisabeta nu prea bine. După-amiaza audiențe, Țancov, apoi Stătescu. Cu Elisabeta. Ora 5 D. Rosetti[186] din Iași, care mă roagă să devin protector al Creditului Urban din Iași. Seara citit, cu Elisabeta. Marele duce de Baden e în afara pericolului. Kalnoky ar urma să devină urmașul lui Haymerle.

Duminică, 8/20 noiembrie. Sf. Mihail

Vremea mai bună. Ora 10 la capela episcopală, simțitor de frig. La episcop, discutat despre înțelegerea cu Roma. Ora 11½ la Cotroceni. Soare și cald. Orele 1-6 audiențe. Seara cu Elisabeta, care se simte obosită.

Luni, 9/21 noiembrie

Vreme minunată, +2 °R, mai târziu cu totul cald. Dimineața în grădină. Ora 11½ Pherekyde. După-amiaza audiențe. Esarcu la mine, a fost la Sofia și Adrianopol. Ora 5 Ducros-Aubert, care pleacă în concediu. Seara citit. Împăratul german nu e bine.

Marți, 10/22 noiembrie

Vreme frumoasă. Ora 10 Rosetti. După-amiaza și seara audiențe. În grădină. Helene Waldeck s-a logodit cu Leopold al Angliei[187]. Sandro îmi telegrafiază în numele Rahovei, de aniversarea luării ei. Seara citit. Brătianu la țară.

Miercuri, 11/23 noiembrie

Vreme minunată, cald. Dimineața nici un ministru. După-amiaza plimbare cu trăsura la Dâmbovița, apoi la Palat. Șantierul nu e gata încă. Ora 5 Boerescu la mine, vorbim despre Societatea de Construcții, cea din Viena ar trebui să fuzioneze cu cele de aici. Seara scris. Elisabeta e bine din nou.

Joi, 12/24 noiembrie

Vreme frumoasă. Dimineața Stătescu, apoi Brătianu; Pherekyde merge ca ministru plenipotențiar la Paris. După-amiaza la Palat, apoi încă în grădină. Elisabeta febră. Seara Wight. Scris.

Vineri, 13/25 noiembrie

Vreme frumoasă. Ora 10 dimineața la Palat, acolo Consiliu de miniștri până la 12½. Discutat mesajul Tronului, care se referă mult la chestiunea Dunării. După-amiaza audiențe, în grădină. Seara scris.

Sâmbătă, 14/26 noiembrie

Ceață, mai târziu vreme frumoasă. Dimineața colonelul Berindei la mine, pentru bugetul armatei. După-amiaza Văcărescu. Orele 5-6 D. Brătianu, care nu e prea încântat de mutarea în Cameră. Seara scris.

Duminică, 15/27 noiembrie. Deschiderea Camerei

Vreme mohorâtă, cețoasă și foarte întunecată, frig umed. Dimineața cu Elisabeta. Ora 10 mers cu trăsura la Palat. Ora 11¾ plecat de acolo spre Cameră, în ținută de gală, adjutanții călare, generalul Crețeanu cu mine, puțină lume în oraș. Primire caldă în Cameră, citit mesajul Tronului, care durează jumătate de oră, foarte întuneric, eu sunt întrerupt de câteva ori prin aclamații, în locurile unde vorbesc despre libertatea navigației pe Dunăre, pe care noi o apărăm. De față întregul corp diplomatic și multe doamne. Ora 12¾ înapoi la Palat, schimbat. Ora 1¼ la Cotroceni, dejunat. După-amiaza între 2½ și 3½ audiențe, enorm de întuneric, umezeală pătrunzătoare. Seara scris. Împăratul german este iarăși bine, de asemenea marele duce de Baden, cu totul în afara pericolului. Gambetta este încă nehotărât în politica sa, noii ambasadori și miniștrii plenipotențiari nu au fost încă numiți. Duce o campanie împotriva Senatului.

Luni, 16/28 noiembrie

Ceață deasă, chiciură. Dimineața Davila la mine, îmi spune că D. Ghica a căzut și s-a rănit grav la genunchi. Ar putea să stea două luni la pat, ceea ce ar fi de-a dreptul supărător în acest moment, căci el poate avea o bună influență asupra Senatului, al cărui președinte a fost. Ora 11½ Stătescu, care spune că mesajul Tronului a făcut o bună impresie. Wight îl consideră un document strălucit. Hoyos e nenorocit, nu e satisfăcut, însă ar dori ca numai o expresie, „sous prétexte de l'épisootie", să fie modificată în textul oficial. După-amiaza nici o audiență. Ora 4 Stöhr, care vine de la Sinaia, relatează despre incendiul din pădure de la Valea Țepei, care a fost stins. A fost pericol mare, vremea acolo este cât se poate de rece și foarte uscată. Ora 5 Schultz, discutăm amenajările și despre Heymann, cu care va avea multe greutăți. Camera a avut cvorum, l-a ales ca președinte pe D. Brătianu, el va face însă greutăți guvernului. Chițu, Lecca, Aurelian ca vicepreședinți. Mârzescu[188] sau Fleva[189] va fi al patrulea. Seara scris lui *papa*.

Marți, 17/29 noiembrie

Ceață groasă, frig umed, chiciură. Ora 10 Rosetti la mine. Ora 11 Dabija, care a încheiat, în sfârșit, conflictul cu Guilloux, arbitrajul a ieșit în favoarea sa. După-amiaza Emil Ghica, cel care va pleca la Sofia; îi dau, pentru Sandro, o scrisoare și ordinul Coroana României. Fratele său a demisionat de la Ministerul de Externe, din cauza traducerii franceze a mesajului Tronului și a cuvântului *pretext*, care a stârnit discuții peste tot – *cuvent* (cauză). Conform depeșelor de la Viena, acolo sunt foarte prost dispuși din cauza mesajului Tronului, ziarele *Fremdenblatt*, *Alte und Neue Presse* au articole vehemente, consideră neprietenoasă chiar și forma. Este reproșată și expresia *prétexte d'épisootie*[190]. Furtuna se va potoli însă. Seara cu Elisabeta, apoi scris, până la ora 11. Fleva a fost ales al patrulea vicepreședinte. Senatul nu a avut cvorum încă. La Cameră s-a constituit biroul.

Miercuri, 18/30 noiembrie

Ceață groasă, frig umed. Dimineața Urechia la mine; consideră că întâmpină mari piedici la proiectul său de lege a salariilor, pe care el l-a publicat, spre a se apăra, în *Monitor*. După-amiaza Emil Ghica va pleca la Sofia; îi trimit lui Sandro Marele Cordon al Coroanei României, îi recomand să intervină pentru tratatul comercial. Camerele sunt pe deplin constituite. Senatul l-a ales ca președinte pe D. Ghica, din păcate însă el nu va putea apărea la Senat mai devreme de două luni. Bibescu, Lecca vicepreședinți. Prefectul Poliției la mine. A venit Gr. Sturdza, pentru a țese intrigi. Problema evreiască e agitată foarte mult în Moldova. Bismarck are mari lupte în Reichstagul german, nu are majoritate, pe care să se poată sprijini. În Rusia par să existe deja nemulțumiri împotriva lui Ignatiev, se vorbește de demisia sa. Apar din nou zvonuri despre atentate. Nihiliștii se răzbună.

Joi, 1 decembrie/19 noiembrie

Ceață groasă, chiciură. Ora 10 I. Brătianu la mine. Vorbim despre situație, crede că la Viena se vor consola în curând. Orele 11½-1 Stătescu vine cu Pherekyde la mine, căruia îi dau Marea Cruce de ofițer al Coroanei României și care își ia rămas-bun înainte de a pleca la Paris ca ministru plenipotențiar. Discutat chestiunea Dunării și soluția ei. Vom trimite, printr-o notă circulară, propunerile noastre, cu care Austria probabil va fi de acord, noi o vom accepta ca președinte al Comisiei. După-amiaza audiențe. Guilloux, care îmi oferă serviciile sale pentru soluție. Seara scris lui Bamberg. Elisabeta la teatru.

Vineri, 2 decembrie/20 noiembrie

Ceață, umed. În Sinaia e încă vremea cea mai frumoasă. Ora 10½ Rosetti la mine, speră că va funcționa Camera. După-amiaza audiențe. Stöhr și Schultz aici, discutat despre construcții. Seara scris.

Sâmbătă, 3 decembrie/21 noiembrie. Intrarea în biserică

Vreme minunată. Dimineața Stătescu la mine, îmi spune că Hoyos a primit ordin de la Viena să întrerupă relațiile oficiale cu guvernul, iar problemele curente să le reglementeze doar în scris. Bălăceanu telegrafiază că la Viena sunt prost dispuși și consideră fără precedent faptul că mesajul Tronului poate avea un asemenea limbaj. Furtuna va trece. Promenadă cu Elisabeta în grădină. Colonelul Bibescu la mine, apoi I. Ghica, înainte de a pleca la Londra. Kalnoky este încă la Petersburg. Seara citit.

Duminică, 4 decembrie/22 noiembrie

Vreme frumoasă. Dimineața cu Elisabeta, citit, în grădină. Orele 1-4 audiențe. Mitropolitul, Voinescu, cel transferat de la Pesta la Constantinopol, în calitate de consul. Orele 5-6½ D. Brătianu, care vrea să deschidă o subscripție pentru arme, din cauza atitudinii Austriei; am reușit să îi schimb planul, dar a rămas încă puțin agitat. Seara cu Elisabeta, citit.

Luni, 5 decembrie/23 noiembrie

Vremea bună, rece. Ora 10½ Brătianu la mine; crede că mesajul Tronului, care a fost necesar pentru țară, ar putea avea ca efect retragerea guvernului, eu consider că explicațiile vor fi de ajuns. Toată presa europeană se ocupă de noi, fără a se pronunța pentru sau împotrivă. Ziarele engleze cred că Austria va lua măsuri. După-amiaza cu Elisabeta la Palat, Stöhr aici, rămas până la ora 4½. Seara eclipsă de lună. Citit și scris până la 11.

București

Marți, 6 decembrie/24 noiembrie

Vreme frumoasă, vânt rece. Ora 10½ Rosetti la mine. Presa este foarte iritată și chiar violentă împotriva Austriei. Ziarul *Fremdenblatt* (oficios) are un articol de fond despre suspendarea lui Hoyos, la Viena se speră că se va ajunge la un aranjament. Ziarele engleze sunt de partea noastră. Promenadă în grădină. Elisabeta pleacă la ora 1 în oraș, eu la ora 3, prin Filaret, vânt rece. Zăpadă în aer. Prefectul Poliției la mine. Interpelări la Cameră. Seara Elisabeta la

teatru. Stöhr la mine, se întoarce la Sinaia. Citit până la 11. Noapte senină și rece. –4 °R.

Miercuri, 7 decembrie/25 noiembrie

–2 °R, ceață, mai târziu vreme frumoasă. Ora 9 dejunat cu Elisabeta. Ora 10 colonelul Berindei la mine, pentru buget etc. Ora 11 Urechia, apoi Rosetti cu o delegație din Dobrogea. După-amiaza scris, amenajat. Seara Elisabeta la teatru. Citit până la 11½.

Joi, 8 decembrie/26 noiembrie

Vreme mohorâtă. După-amiaza Brătianu la mine, crede că se va rezolva în curând conflictul cu Austria. Venit Rosetti. După-amiaza câteva audiențe. Seara scris.

Vineri, 9 decembrie/27 noiembrie

Viscol întreaga zi. Venit Stătescu, spune că la Viena sunt foarte agitați din cauza articolelor din ziare. *Românul* a fost însă prea dur. După-amiaza prefectul Poliției, apoi Cernat la mine. Seara încă Văcărescu. Elisabeta la teatru. Scris.

Sâmbătă, 10 decembrie/28 noiembrie. Aniversarea Plevnei

Vreme mohorâtă, rece și umedă, ninsoare și ploaie. Ora 10½ primit Consiliul de miniștri, ei îi înmânează Elisabetei Ordinul Coroanei cu diamante. În Viena mare incendiu la teatru, 300 morți. Noi trimitem 10.000 franci, iar primarul de aici îi telegrafiază celui din Viena. Ora 11 pe Dealul Spirii, acolo slujbă la biserică, toți generalii etc. de față. Contramandat parade. La Malmaison, unde altă slujbă în biserica de acolo. Ora 12 înapoi, ud. După-amiaza Hartley la mine, prezintă planurile portului din Constanța. Ora 6½ dineu de gală, toți generalii și coloneii, 50 persoane. Elisabeta de față. Eu țin un toast, răspunde Cernat, căruia îi confer Cordonul Ordinului Coroanei. Cerc până la 9¼.

Duminică, 11 decembrie/29 noiembrie

Vreme mohorâtă, plin de apă pe străzi. Ora 10 la capela episcopală. La episcop, văzut pe Brătianu acolo. 1-4 audiențe. Ora 5 D. Sturdza la mine. Seara cu Elisabeta. În incendiul Teatrului din Viena ar fi murit 900 persoane (?). Moină.

Luni, 12 decembrie/30 noiembrie

Ceață groasă, cald, foarte umed. Dimineața nici un ministru. Ora 2 venit Stătescu, îmi arată o depeșă de la Bălăceanu, care l-a văzut pe Kalnoky; acesta i-a declarat că, dacă ar fi venit din partea unei mari puteri, mesajul Tronului ar fi fost considerat un caz de război, iar

ministrul plenipotențiar ar fi fost rechemat îndată. Deoarece Austria dorește să rămână însă în bune raporturi cu noi, i-a ordonat lui Hoyos să mențină doar relații în scris cu guvernul român. Mesajul Tronului ar fi un act ostil și jignitor pentru Austria, ne-ar rămâne nouă să luăm inițiativa de a-l repara. Kalnoky regretă că mi-a fost pus în gură un asemenea discurs jignitor, el ar avea cel mai adânc respect pentru mine. Împăratul ar urma acum să hotărască dacă e cazul să se ia măsuri. La Berlin și Petersburg atitudinea ar fi de asemenea împotriva noastră. Stătescu telegrafiază că nu am avut intenția să jignim Austria. După-amiaza și seara citit și scris.

Marți, 1/13 decembrie

Ceață groasă, cu ploaie. Dimineața Rosetti, Dabija, prefectul Poliției. Brătianu nu se simte prea bine. După-amiaza audiențe. Senatul votează adresa. Ora 6 venit Rosetti cu Chițu, care a depus jurământul ca ministru de Finanțe. Din nou scandal la Cameră, căci D. Brătianu prezidează prost, majoritatea este nemulțumită de el. I. Brătianu preia definitiv Ministerul de Război.

Miercuri, 2/14 decembrie

Viscol. Ora 10½ venit Stătescu. Bălăceanu telegrafiază că speră să poată fi stins conflictul printr-o declarație a Consiliului de miniștri, prin care acesta să regrete că mesajului Tronului i-a fost dat un înțeles pe care nu l-a avut și să declare că în nici un caz nu a dorit să jignească Austria etc. Kalnoky e la Pesta. Ora 2 venit iarăși Stătescu. Bălăceanu telegrafiază că proiectul de adresă a Camerei pune totul din nou în discuție. Declarația ar trebui trimisă totuși. Văcărescu la mine. Cu Elisabeta.

Joi, 3/15 decembrie

–2 °R, vântos. Ora 11 Stătescu și Rosetti. Brătianu e încă bolnav. Ora 11½ primirea adresei Senatului. Vicepreședintele Lecca mi-o înmânează. Eu răspund. Cerc, de față generalul Florescu, Adrian, Manu. G. Cantacuzino, Știrbey etc. După-amiaza, la ora 2½, mers cu trăsura la D. Ghica (președintele Senatului), el stă la pat, se simte însă mult mai bine. Rămas trei sferturi de oră, înapoi pe jos, vânt rece și ghețuș. Seara depeșă de la Viena, articol din *Fremdenblatt* (oficios), în care este semnalat un articol destul de amenințător împotriva noastră. Ni se cere satisfacție pentru mesajul Tronului. Ora 8½ concert la teatru, interpretează Elena Bibescu[191], M. Assan[192] cântă pentru Asociația săracilor, foarte plin, ținut până la 11. Dezbaterea adresei la Cameră.

Vineri, 4/16 decembrie

–6 °R. Vânt rece. Dimineața Rosetti și Dabija. Ora 12 Brătianu, îmi spune că va face astăzi declarații în Cameră, în privința mesajului Tronului. După-amiaza audiențe. Seara scris și citit. După discursul lui Brătianu, adresa este luată în considerare la Cameră. Ora 11 în pat.

Sâmbătă, 5/17 decembrie

–4 °R. Soare. Dimineața nici un ministru. Discursul lui Brătianu va aduce greu satisfacție la Viena. Textul a fost transmis de Havas mult modificat. După-amiaza venit colonelul Catargi; a fost în Rusia, unde pare să domnească anarhia. Seara citit. Elisabeta la teatru.

Duminică, 6/18 decembrie

–2 °R. Dimineața Elisabeta la biserică. Promenadă cu Candiano în grădina Cișmigiu. Orele 1½-4 audiențe. Orele 5-6 Carp. La Cameră, unde ieri Ionescu, Vernescu și Blaremberg au făcut mare scandal în dezbaterea adresei, în chestiunea Dunării și în privința publicării de către Callimaki-Catargi a documentelor relative la aceasta, pe care Ionescu vrea să le citească. Infamie a lui Callimaki-Catargi. Seara nunta fiicei lui Witzleben, eu îi dăruiesc o brățară. Cu Elisabeta.

Luni, 7/19 decembrie

–1 °R. Soare. Ora 9 Brătianu îmi trimite o depeșă, în care Bălăceanu telegrafiază că, dacă noi ne-am exprima regretul în legătură cu forma mesajului Tronului, totul poate fi aplanat. Ora 10½ Chițu la mine. Ora 11 Stătescu la mine, îmi aduce trei depeșe de la Bălăceanu, conform cărora Kalnoky e iritat din cauza discuțiilor din Cameră. Se pare că nu vrea încă să cedeze. Ora 2 plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, spre Pantelimon, rece, dar frumos. Ora 3½ înapoi. Camera a votat adresa, sesiune furtunoasă. Prefectul Poliției la mine, pentru a mă întreba de primirea adresei, pe care îndată o stabilesc pentru mâine, spre a pune capăt poveștii. În Viena sunt dezlănțuiți din cauza adresei. La masă primesc o depeșă de la Brătianu, pe care i-a trimis-o Bălăceanu, conform căreia acolo nu sunt deloc mulțumiți și Bălăceanu cere să plece. Elisabeta la teatru. Prefectul Poliției la mine, depeșă de la Bălăceanu, care telegrafiază din nou; Kalnoky nu poate da un răspuns definitiv înainte de a prezenta problema împăratului (?). Totul încă sub semnul întrebării.

Marți, 8/20 decembrie

Mohorât, –2 °R. Brătianu a venit încă de la ora 9½ la mine, nici o veste de la Bălăceanu, eu insist să se pună din nou bine cu Viena.

Adresa Camerei e și ea prea violentă, având în vedere situația delicată, dar nu mai poate fi schimbat nimic. Ora 11½ primirea adresei Camerei. D. Brătianu îi dă citire, eu răspund scurt. Vorbit cu toți deputații care au venit. Stătescu la mine, îi spun să-i telegrafieze lui Bălăceanu „nous regrettons tous ce qui a pu blesser le gouvernement autrichien". Problema va fi însă greu de netezit. *Fremdenblatt* (oficios) declară că discursul lui Brătianu nu poate produce satisfacție. *Neue freie Presse* îl găsește îndestulător. După-amiaza acasă. Audiențe. Seara scris.

Miercuri, 9/21 decembrie

Mohorât. Dimineața Urechia, apoi Stătescu la mine. Hoyos a primit ordin să plece la Viena, a fost la Brătianu și i l-a arătat, spune că nu este încă o ruptură și că depinde acum de guvern să o evite. Ne-am rătăcit într-o fundătură din care e greu de ieșit. După-amiaza audiențe. Melchisedec. Câmpineanu. Seara la orele 8½-12 Kalinderu la mine, chestiunea căilor ferate e aproape încheiată. A fost la Sigmaringen, mi-a adus scrisori. Spune că mesajul Tronului a făcut cea mai proastă impresie, a fost provocator.

Joi, 10/22 decembrie

Soare, cald. Dimineața nici un ministru, nemaipomenit că Brătianu nu a venit spre a-mi relata conversația sa cu Hoyos, care pleacă astăzi. După-amiaza plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, prin Filaret, la Cotroceni, un moment în grădină. Vântul destul de proaspăt, aduce vreme frumoasă, soare. Ora 4½ audiențe. 5-6 Brătianu la mine, e destul de deprimat, a avut o lungă discuție cu Hoyos, i-a spus „ne demandez pas que nous nous humilions". Hoyos crede că „une déclaration franche et loyale, que nous regrettons des passages du message", ar pune capăt neînțelegerii. Miniștrii vor face o redactare. Hoyos e însoțit de nevasta lui. Seara Elisabeta la teatru, eu scris mamei până la ora 11. Presa are din nou articole măgulitoare pentru noi.

Vineri, 11/23 decembrie

Vreme frumoasă, se dezgheață. Dimineața Rosetti, apoi Stătescu, care a primit iarăși multe depeșe de la Bălăceanu; guvernul austriac solicită o declarație categorică, în care să apară „les passages qui ont pu être considérés blessants", noi vrem doar „qui ont pu être" și se va face un proiect de notă. După-amiaza plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, la Băneasa. Seara audiențe, Stătescu nu a venit, merge îngrozitor de încet. Ora 8 cu Elisabeta la teatru, *Aida* cu Wilde.

Sâmbătă, 12/24 decembrie. Sf. Spiridon

Ora 9½ la Biserica Sf. Spiridon, până la 11. Stătescu nu a terminat proiectul încă, trimit să-l aducă. Orele 2-3 discutat cu el, redactarea sa nu va satisface. După-amiaza audiențe. Generalul Adrian[193], pe care nu l-am mai văzut de zece ani. Seara scris.

Duminică, 13/25 decembrie. Crăciunul catolic

Vânt puternic, –1 °R, apoi se dezgheață. Ora 9½ la capela episcopală, ascultat trei liturghii. Ora 11, se termină. Acasă pe jos. După-amiaza audiențe de la ora 1½ la ora 5½. Seara Elisabeta la concert, scris până la ora 10½.

Luni, 14/26 decembrie

Vreme minunată. Dimineața Chițu la mine. Ora 11½ Brătianu, care crede că va fi rezolvat conflictul cu Viena. Încă nici un răspuns de la Bălăceanu. După-amiaza audiențe. Seara scris. Elisabeta îi are pe Frebelli până la 11½.

Marți, 15/27 decembrie

Vreme frumoasă. Ora 9½ Brătianu îmi trimite o depeșă de la Bălăceanu, conform căreia conflictul cu guvernul din Viena este complet rezolvat, iar Kalnoky e mulțumit de declarație și speră că va exista cea mai bună înțelegere între România și Austro-Ungaria. Ora 10½ Rosetti, apoi Dabija. Orele 11½-12½ pe gheață. Elisabeta acolo, pistă frumos amenajată de Clubul de patinaj. După-amiaza la ora 2 Stătescu, care îmi spune că guvernul austriac e complet satisfăcut. Mitropolitul din Iași la mine. Seara Kalinderu la masă, scris până la 10½.

Miercuri, 16/28 decembrie

Vreme minunată, foarte cald. Depeșele din Viena arată că toate ziarele sunt mulțumite de aplanarea conflictului. Ziarul oficial publică nota trimisă de Stătescu lui Bălăceanu. Urechia la mine. 11½-12½ pe gheață, foarte cald. După-amiaza audiențe. Seara scris. Elisabeta la teatru.

Joi, 17/29 decembrie

Ziua de naștere a Elisabetei. Dimineața ceață, apoi soare, cald. Cu Elisabeta până la 10. Ora 10½ primit pe amândoi mitropoliții, care au venit pentru felicitări. Ora 11 Consiliu de miniștri. Brătianu îi înmânează Elisabetei un frumos buchet de flori, Rosetti îi adresează un emoționant discurs, scris de el, și îi înmânează diploma pe pergament a Ordinului Coroanei. Apoi primit suita. Toți aduc flori, plante etc. Ora 12 își fac apariția, pentru felicitări, președinții Senatului (colonelul

Bibescu) și Camerei (D. Brătianu), cu buchete. Prefectul Poliției. Elisabeta a fost copleșită cu daruri și atenții. După-amiaza scris. Audiențe. Ora 6½ domnul și doamna Brătianu la masă. Ora 7½ demonstrație cu torțe și retragere, foarte frig. Brătianu aici până la 9. Ziarele de opoziție de aici au articole infame despre nota trimisă de Stătescu lui Bălăceanu.

Vineri, 18/30 decembrie

Vreme minunată, cald. Ora 10½ Rosetti la mine; întâmpină în Cameră o anumită opoziție din partea prietenilor săi politici. Orele 11½-1 pe gheață. După-amiaza audiențe, scris. Seara lucrat.

Sâmbătă, 19/31 decembrie

Ceață groasă, chiciură, puțin răcit, Elisabeta obosită. 11-12½ Stătescu la mine. Mi-a citit circulara în chestiunea Dunării. După-amiaza audiențe, scris nenumărate depeșe. Durere de cap. Ora 6½ mare dineu parlamentar, biroul Senatului și cel al Camerei, mulți senatori și deputați, miniștrii Rosetti și Chițu, cerc până la ora 9. Camerele au luat deja vacanță până pe 10 ianuarie. Fiica doamnei Witzleben foarte bolnavă. Seara scris încă depeșe. Ceață groasă, –4 °R.

Anul 1882

1882.

Monat Januar.

Bukarest.

Sonntag 1te Januar /20 Dezember 81./ [illegible] Kapelle [illegible]

Montag 2te Januar /21te Dezember/ [illegible]

Dienstag 3te Januar /22te Dez./ [illegible]

Mittwoch 4te Januar /23te Dez./ [illegible]

Donnerstag 5te Januar /24te Dez./ [illegible]

Freitag 6te Januar /25te Dez./ [illegible]

Samstag 7te Januar /26te Dez./ [illegible]

Sonntag 8te Januar /27te Dez./ [illegible]

București

Duminică, 1 ianuarie/20 decembrie

Vreme mohorâtă, vânt rece. –5 °R. Ora 10 la capela episcopală. După aceea la episcop, discutat cu el despre Roma, văzut pe Esarcu, care trebuie eventual să meargă acolo, pentru a negocia cu Papa[194]. Pe jos acasă, răcit. Orele 1½-4 audiențe. Apoi Stöhr la mine. Ora 5 G. Bibescu. Seara scris. Multe depeșe ca răspuns, împăratul austriac foarte cordial. Împărăteasa Germaniei, kronprințul. Carola, arhiducele Albrecht etc.

Luni, 2 ianuarie/21 decembrie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază Chițu. Elisabeta pe gheață, eu nu, foarte răcit. După-amiaza audiențe, cu Elisabeta. Fiica doamnei Witzleben foarte grav bolnavă. Seara scris.

Marți, 3 ianuarie/22 decembrie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază Rosetti, care vorbește de retragerea sa. Dabija. Elisabeta pe gheață. După-amiaza, orele 2-4, Heymann din Hamburg, Stöhr și Schultz la o consfătuire privind mobilierul din Sinaia. Audiențe. Seara scris.

Miercuri, 4 ianuarie/23 decembrie

Ceață groasă, opacă. Ora 10 Brătianu, 11 Stătescu, apoi Urechia. După-amiaza Stöhr. Audiențe, scris. Seara cu Elisabeta. Sosit contele Hoyos.

Joi, 5 ianuarie/24 decembrie. Crăciunul

Ceață, –3 °R. Înainte de amiază Stătescu, pentru grațieri. Ora 12 mitropolitul cu icoanele. Cântece. Ia masa cu noi și cu doamnele. După-amiaza audiențe. Seara scris.

Vineri, 6 ianuarie/25 decembrie. Nașterea Domnului

Vreme frumoasă, soare. Ora 11 cu Elisabeta la mitropolit. În paraclisul său încântător, liturghie cu cor. Jumătate de oră, foarte cald, apoi la el. Ora 12 înapoi. După-amiaza scris. Cu Elisabeta. Vreme minunată. Ora 5 primit pe contele Hoyos, i-am exprimat bucuria pentru revenirea lui. Vorbit despre mesajul Tronului, el îmi spune că lui Kalnoky i-au trebuit mult tact și moderație pentru a trata întreaga situație. Seara scris lungă scrisoare lui *papa*. Ora 11 în pat.

Sâmbătă, 7 ianuarie/26 decembrie

Vreme minunată, cald. Ora 11 pe gheață, unde Elisabeta patinează, promenadă în Cișmigiu cu Candiano. După-amiaza cu Elisabeta, scris. Prefectul Poliției la mine. Seara la ora 8½ pe gheață. Luciul gheții iluminat, artificii, dezgheț, enorm de multă lume. Jumătate de oră acolo. Apoi citit până la ora 11. Fiica doamnei Witzleben mai bine.

Duminică, 8 ianuarie/27 decembrie

Vreme minunată, dezgheț. Înainte de amiază cu Elisabeta, Theodori, apoi citit. Ora 2 plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, până dincolo de Băneasa, patru cai, cald, dar foarte murdar. Ora 3½ înapoi. După-amiaza și seara scris, lui Fritz, la Berlin. În Franța sunt alegeri pentru Senat, care dau câștig de cauză republicanilor, e îndoielnic însă că Senatul se va arăta docil față de Gambetta.

Luni, 9 ianuarie/28 decembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază nici un ministru. Împăratul german a emis o hotărâre, pe care Bismarck a semnat-o, conform căreia el se face responsabil personal pentru toate actele statului. E foarte grav pentru sistemul constituțional din Germania. După-amiaza plimbare cu trăsura. Ora 5 Pherekyde la mine, care vine de la Paris; l-a văzut și pe Gambetta, care e destul de indiferent față de chestiunile noastre, e complet ocupat cu problemele interne, care nu merg așa cum ar dori. Seara cu Elisabeta, scris până la ora 11. –1 °R.

Marți, 10 ianuarie/29 decembrie

Vreme mohorâtă, cețoasă. Înainte de amiază Rosetti la mine, care insistă asupra demisiei sale. Stătescu. Orele 2-4½ hotărât amenajările pentru Sinaia cu Basset și Heymann. Ora 5 L. Catargi de la Belgrad. Seara cu Elisabeta.

Miercuri, 11 ianuarie/30 decembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază Stătescu. Ora 11½ pe gheață. Elisabeta patinează. Se dezgheață puternic. După-amiaza Văcărescu. Cu Elisabeta, care nu se simte prea bine. Seara scris. Ora 11 în pat.

Joi, 12 ianuarie/31 decembrie

Vreme frumoasă, cald. Dimineața nici un ministru. Basset pentru buget, care are un deficit din cauza noilor cheltuieli din Sinaia, 180.000 franci peste venituri. După-amiaza promenadă cu Candiano, la Stöhr, care a venit de la Sinaia. Seara Elisabeta foarte rău, gripă, febră puternică. Theodori la ora 9 încă aici. Împărțit Curții și Casei cadourile de Crăciun. Ora 11 în pat. Dezgheț.

Vineri, 1/13 ianuarie. Anul Nou

Vreme blândă. Elisabeta încă febră și foarte slăbită. Ora 8 sculat. Ora 9¼ Stöhr, apoi Schultz, după aceea Knechtel și primit pe telegrafiști. Ora 10¼ plecat cu trăsura, *en gala*, la Mitropolie. Mitropolitul mă întâmpină. De față miniștrii, șefi, militari etc. Liturghie până la 11½. Trecut *en revue* garda de onoare. La mitropolit, el și Rosetti țin câte o cuvântare. Eu răspund. Ora 12 plecat. Vreme de primăvară. Ora 1½ primit o delegație a birjarilor ruși. Elisabeta s-a simțit foarte rău. Ora 2 luat masa. După-amiaza Stöhr, pentru ferestrele de la Sinaia, și Zettler. Primit multe depeșe. Ora 6½ cinat. Cu Elisabeta, care e obosită. Scris. Văzut toate saloanele. Ora 10, cu Elisabeta, care se simte foarte rău, în încăperea goblenurilor, aici ținut *cercle diplomatique*. Corpul diplomatic este complet, cu excepția lui Ducros-Aubert, rechemat. Hoyos m-a felicitat în numele colegilor săi, i-am spus că sper acum ca în acest an bunele relații cu Austria să se lege cordial. În salonul alb, altfel aproape gol, mitropolitul, episcopul catolic, câțiva miniștri, generali. În salonul roșu câteva persoane. Sala tronului destul de plină, mai ales cu domni. Nu se prea poate dansa. Ora 1 *soupé*, eu o conduc pe contesa Hoyos, a cărei soră e și ea aici. Cotilion până la ora 3, eu rămân până la 2½. Elisabeta se retrage la *soupé*. Balul și bufetul foarte strălucitoare. Văcărescu face febră, rămâne însă până mă retrag și eu.

Sâmbătă, 2/14 ianuarie

–2 °R. Vreme minunată. Elisabeta încă foarte gripată și cu febră. Ora 9 dejunat. Aranjat. Ora 11 cu Vlădoianu pe gheață, patinat, destul de bine, contele și contesa Hoyos de asemenea acolo. După-amiaza Crețeanu la mine. Văcărescu bolnav. Citit. Generalul Florescu la mine. Seara cu Elisabeta.

Duminică, 3/15 ianuarie

–3 °R. Vreme minunată. Ora 10 mers cu trăsura la capela episcopală, îndelung la episcop, pe jos înapoi. Ora 11½ Stöhr pentru Sinaia. După-amiaza Cernat la mine. Ora 5 generalul Manu și George Lahovary pentru Societatea Geografică, care va fi reorganizată pe baze noi. În Dalmația de Sud revolte grave, care vor sili probabil Austria să ia serioase măsuri militare. Seara scris.

Luni, 4/16 ianuarie

–6 °R. Cer acoperit. Elisabeta se simte foarte obosită. Ora 11 Stătescu la mine. Problema mănăstirilor (cabinetele sunt preocupate de indemnități, noi trebuie să refuzăm energic). Orele 11¾-1 pe gheață, acolo Pherekyde, Vlădoianu, Hoyos etc. Aer rece, dar plăcut. După-amiaza scris. Văcărescu încă bolnav. Elisabeta din nou ceva febră. Ora 5 Calevič, noul ministru plenipotențiar sârb, de-a dreptul plăcut. Prefectul Poliției. Seara scris. Ceva zăpadă.

Marți, 5/17 ianuarie

Ceva zăpadă, dezgheț. Dimineața Stătescu la mine. Ora 12 venit mitropolitul cu icoanele, apoi luat prânzul cu noi. După-amiaza Crețeanu, Florescu și Basset. Ora 5 Urechia. Seara scris. –2 °R.

Miercuri, 6/18 ianuarie. Epifania-Botezul Domnului

–5 °R. Ceață groasă, chiciură. Ora 9 dejunat cu Elisabeta. Ora 10½ plecat cu trăsura direct la pavilionul de la Dâmbovița. Ceremonie foarte scurtă, mitropolitul bolnav, frig pătrunzător. Trupele stăteau de la biserică până la Dâmbovița. Câte un detașament de la fiecare corp. Defilare la fața locului. Ora 11 se termină totul și înapoi la Palat. Hoyos a fost acolo cu tânăra contesă Heberstein. Citit și scris până la 12½. Ora 1½ domnul Calevič, ministrul plenipotențiar sârb, în audiență oficială pentru înmânarea acreditivelor. Stătescu de față. Ora 2½ primit, cu Elisabeta, pe Aladro, pentru înmânarea Ordinului Maria-Louisa, pe care regele Alphonso[195] i l-a trimis Elisabetei. După-amiaza scris, cu Elisabeta. Basset pentru contractul Heymann. Seara Stöhr, care se întoarce iarăși la Sinaia. –4 °R.

Joi, 7/19 ianuarie. Sf. Ion

Îl trimit pe Candiano la Pitești să-l felicite pe Brătianu. Noaptea la 2¾ mare incendiu la circ, care a ars complet, cu cei mai frumoși cai[196]. Întregul oraș și împrejurimile luminate clar. Elisabeta și cu mine ne-am sculat. Toate camerele noastre luminate. Înainte de amiază Jooris la Elisabeta și la mine. Orele 11½-1 pe gheață, multă lume și colectă pentru circ, unde mă duc după aceea cu Pherekyde.

Caii zac în jur, carbonizaţi. Proprietarul complet fără grai. Ora 2 Văcărescu la mine, e din nou bine. Dezgheţ. Prefectul Poliţiei la mine, raportează despre incendiu, care a pus în pericol şi menajeria învecinată, unde animalele sălbatice urlau. Ora 6½ cinat cu Elisabeta. Ora 8¾ la gara Târgovişte, acolo Stătescu, prefectul Poliţiei şi casa militară. Ora 9 sosit prinţul Albert de Monaco[197]. Îi prezint persoanele, cu care mergem apoi la Palat. Aici băut ceai cu Elisabeta, rămas împreună până la ora 11. El vine de la Sigmaringen şi Viena.

Vineri, 8/20 ianuarie

Vreme minunată, foarte cald. Ora 9 dejunat cu Elisabeta, Monaco rămâne în camera sa. Nici un ministru. Ora 12½ luat prânzul cu el, *à trois*. După-amiaza plecat cu Monaco la mitropolit, vizitat Mitropolia. Ora 7 cinat. Elisabeta merge la culcare, căci are puternice dureri la ureche. Conversat până la 12¼. Biliard.

Sâmbătă, 9/21 ianuarie

Vreme frumoasă, se dezgheaţă. Elisabeta febrilă şi dureri la ureche. Înainte de amiază Stătescu, apoi cu Monaco în Cişmigiu. Ora 12½ luat prânzul *à trois*. Elisabeta trebuie să se retragă, din cauza puternicelor dureri la ureche. După-amiaza Monaco face vizite, eu rămân cu Elisabeta, care are dureri puternice şi febră mare. Ora 6½ cinat doar cu Monaco. Seara biliard, conversat până la 10¼. Noapte foarte rea, căci Elisabeta are dureri îngrozitoare, nu poate rămâne în pat.

Duminică, 10/22 ianuarie

Vreme mohorâtă. Elisabeta rău, dureri îngrozitoare, se pune din nou în pat. Înainte de amiază cu Monaco. Theodori îmi spune că starea Elisabetei e gravă, solicită o consultaţie. Orele 1½-3½ audienţe. Ora 4 Marcovici[198], Kalinderu[199] şi Kremnitz[200]; consideră că nu e prea rău cu Elisabeta. Ora 4½ Brătianu la mine; l-a pierdut pe fratele său Teodor, e foarte dezolat. Orele 5-6 Filipescu, pentru construcţia Palatului. Ora 6½ dineu pentru Monaco, sus, 24 persoane. El merge seara la Oteteleşanu[201]. Elisabeta seara ceva mai bine, are dureri mai puţine. Ora 11½ în pat. Noaptea bine, puţin neliniştită.

Luni, 11/23 ianuarie

Vreme mohorâtă, întunecată, tristă. Ora 9 dejunat cu Monaco. Ora 11 venit medicii. Elisabeta ceva mai bine, însă enorm de slăbită. Durerile la ureche ceva mai mici. Nici un ministru. Camera s-a întrunit din nou. Luat prânzul cu Monaco. Plecat cu el, cu trăsura, la Cotroceni, vreme rece, neprietenoasă. Ora 4 la Elisabeta, care are puternice dureri de cap şi febră mare. Durerea la ureche o lasă, însă

e puțin răcită. Ora 6½ cinat *à deux*. Ora 8 la teatru, *Traviata*, beneficiul pentru [...]. Până la ora 11. Elisabeta doarme bine noaptea. Căzut toate fondurile.

Marți, 12/24 ianuarie

Mohorât. Ora 9 dejunat *à deux*. Elisabeta ceva mai bine. Ora 10½ Rosetti, care își depune demisia la Cameră. Ora 11 Brătianu, discutat despre situație. După-amiază vizitat cu Monaco lucrările de la Dâmbovița, Văcărești, Filaret. La Elisabeta, care are febră ceva mai mare, foarte amețită. Ora 6½ cinat cu Monaco. Orele 8½-11 la teatru, pentru circ. Monaco merge la *soirée*. Elisabeta are dureri puternice. Paroxisme, care se repetă în fiecare clipă. Foarte slăbită. Noaptea febră, e foarte slabă.

Miercuri, 13/25 ianuarie

Vreme minunată. Dejunat singur. Înainte de amiază mult la Elisabeta. Marcovici, Kalinderu, Theodori, Kremnitz. Elisabeta foarte obosită. Urechea curge puțin. Ora 11½ Urechia la mine. 12½ dejunat cu Monaco. După-amiaza orele 3-4 plimbare cu trăsura, Băneasa, frig. Ora 5 la Elisabeta, care a avut iarăși paroxisme. Ora 6½ cinat cu Monaco. Seara jucat cu el biliard. Merge la ora 11½ la bal la C. Grădișteanu. Câtva timp, Elisabeta nu are nici o durere. Noaptea iarăși foarte rău, dureri violente. Ora 12½ cutremur puternic. Dormit puțin.

Joi, 14/26 ianuarie

Vreme minunată. Elisabeta foarte istovită. Ora 9 dejunat cu Monaco. Ora 11 Kalinderu, Marcovici, Kremnitz, Theodori examinat urechea, dureri puternice. Ora 1 luat masa cu Monaco. 3-4½ promenadă pe jos spre Cotroceni. Ora 5 la Elisabeta, care are din nou dureri violente. Ora 6½ cinat, conversat până la 10. Ora 10½ bal la Teatru, fast foarte strălucitor, toate doamnele în costume populare, întregul corp diplomatic. Tombolă. Cu Monaco în lojă. Licitație. Un portret al Elisabetei, 1.200 franci. Domnul Verona[202] din Galați, care i-a pictat rama. Ora 1½ înapoi. Elisabeta ceva mai bine.

Vineri, 15/27 ianuarie

Vreme mohorâtă. Ora 9 cu Elisabeta, mult mai bine, nici un paroxism. Ora 10½ Rosetti. Gambetta vrea să se retragă din guvern. Ora 1 dejunat cu Monaco, conversat. Orele 3½-4½ promenadă pe străzi, foarte murdar. Orele 5-6 la Elisabeta, care nu e bine deloc. Cinat, biliard până la ora 9½, apoi la Elisabeta, Theodori aici; ea e foarte descurajată și deloc bine.

Sâmbătă, 16/28 ianuarie

Vreme mohorâtă, rece și umedă. Înainte de amiază cu Monaco. Stătescu la mine. Elisabeta e mai bine în general, durerile au încetat, fără paroxisme. După-amiaza promenadă cu Monaco, aer execrabil. Ora 5 Elisabeta, care se simte foarte slăbită. Ora 6½ cinat. Ora 8½ cu Monaco la Clubul Ofițerilor, foarte plin. Toate soțiile de ofițeri de față. Dans, până la ora 11¼. Elisabetei i-a fost foarte rău. Noapte cu multe dureri.

Duminică, 17/29 ianuarie

Vreme întunecată, mohorâtă. Monaco merge la vânătoare. Înainte de amiază la Elisabeta, aici medicii, care insistă asupra hrănirii, pentru a se menține în putere. Ea slăbește din cauza supurării. Timpanul este străpuns. De aceea, treaba e și mai gravă, în orice caz, de lungă durată. Orele 1½-4 audiențe. La Elisabeta, care are un paroxism îngrozitor, e foarte slăbită. Monaco înapoi de la vânătoare la ora 6. Cinat cu el. Seara merge la nunta Grădișteanu-Ghica[203]. La Elisabeta, care e epuizată. Theodori încă aici. Sângerarea e foarte puternică. Ora 10½ la culcare.

Luni, 18/30 ianuarie

Noapte rea pentru Elisabeta, dureri și crampe la stomac. Vreme întunecată și tristă. Ora 9 dejunat cu Monaco. Ora 11 medicii. Elisabeta se simte mai bine. Brătianu la mine, vorbește despre domeniile care îmi sunt date. Ora 1 luat masa. La Elisabeta, care e din nou un pic suferindă. Promenadă cu Monaco până la ora 5. Ora 6½ cinat. Seara biliard. Ora 11 în pat. Elisabeta crampe la stomac, noaptea îi este mult mai bine, iar durerile aproape că încetează. Doarme bine până la ora 4.

Marți, 19/31 ianuarie

Ninge. Elisabeta se simte mai bine. Puroiul e mai vârtos, durerile vin când și când. Dejunat singur, căci Monaco nu se simte bine. Dabija la mine. Medicii sunt mulțumiți de starea Elisabetei. Durerile încetează întreaga zi. Ea este însă destul de descurajată. După-amiaza rămas acasă, căci a cam viscolit. Ora 6½ cinat cu Monaco. Seara biliard. El merge la ora 10½ la *soirée*. –4 °R. Elisabeta e foarte agitată noaptea și are dureri destul de mari. Urechea supurează foarte tare. Ora 11 în pat. Frecynet a format guvernul francez. Stöhr scrie ceva mai încurajator.

Miercuri, 1 februarie/20 ianuarie

–7 °R. Vreme frumoasă. Elisabeta se simte mai bine, e pe picioare mai mult timp. Stătescu și Urechia la mine. Ora 1 luat masa cu

Monaco. Orele 3-5 promenadă, mers cu el, cu trăsura, spre Cotroceni, destul de frig. Zăpadă. Seara Elisabeta aproape fără dureri. Ora 7 cinat. Ora 8½ Monaco ieșit, eu scris, cu Elisabeta. –6 °R, complet senin.

Joi, 2 februarie/21 ianuarie

Vreme minunată. –6 °R. Elisabeta n-a avut o noapte bună. Ora 9 dejunat cu Monaco. Înainte de amiază nici un ministru. Criza ministerială încă nerezolvată. Elisabeta dureri, se simte foarte slăbită. Murit Marco. După-amiaza promenadă cu Monaco. Orele 3-5 la moschee, pe stradă vânt destul de rece. Ora 5 Brâncoveanu. Ora 6½ cinat, biliard cu Monaco. Elisabeta mai bine. Ora 10 bal la Teatru pentru Circul Kremsler, la al cărui incendiu Elisabeta a făcut infecția la ureche. Fast strălucitor, cu tombolă, standuri, vânzătoare de flori etc. Dans, rămas până la ora 1, foarte plin. Elisabeta în trecere.

Vineri, 3 februarie/22 ianuarie

Vreme minunată. Elisabeta mai bine, doar ceva dureri. Ora 10½ Rosetti la mine. Ora 11½ pe gheață, până la 1. Luat masa cu Monaco, apoi cu el la Elisabeta, care e pe picioare întreaga după-amiază, vioaie. Ora 6½ cinat cu Monaco, conversat până la 10½. Elisabeta de-a dreptul bine.

Sâmbătă, 4 februarie/23 ianuarie

Vreme minunată. Monaco la Buftea, la vânătoare. Elisabeta asistă la dejunul meu. Înainte de amiază Stătescu. Brătianu a declarat majorității că se retrage, ca amenințare. Ora 1½ prințesa I. Ghica la mine. Elisabeta dureri violente toată după-amiaza. Theodori se teme pentru auz. Seara Elisabeta foarte slăbită. Ora 7 cinat cu Monaco.

Duminică, 5 februarie/24 ianuarie

Vreme mohorâtă. Elisabeta din nou mai bine. Ora 10 cu Monaco la capela episcopală. Promenadă în Cișmigiu. Orele 2½-4 audiențe. La Elisabeta, care are puține dureri. Orele 5-6½ Brătianu la mine, pentru problema guvernului. Seara cu Monaco.

Luni, 6 februarie/25 ianuarie

Vreme minunată, –6 °R. Întreaga țară e sub zăpadă. Elisabeta foarte bine, medicii sunt mulțumiți. După-amiază cu Monaco lungă promenadă, vizitat lucrările la Dâmbovița. Ora 5 înapoi, foarte frig. Elisabeta dureri, are un paroxism de trei ore, care o doboară de tot. Theodori aici, hotărâm să-l chemăm pe dr. Lucae de la Berlin. Noaptea destul de rău, dormit puțin.

Marți, 7 februarie/26 ianuarie

Vreme minunată. –10 °R. Înainte de amiază Dabija. Elisabeta slăbită, are puține dureri. I se telegrafiază doctorului Lasar. Ora 12½ dejunat cu Monaco, care vine apoi la Elisabeta, ea e destul de vioaie. Orele 3½-5 promenadă cu Monaco la Șosea, frig și mohorât. Seara la Elisabeta. Ora 7 cinat cu Monaco. El pleacă la ora 10 la Comănești, la vânătoare de urși, cu Știrbey. Foarte frig. Ora 11 în pat.

Miercuri, 8 februarie/27 ianuarie

Vreme minunată. –6 °R. Ora 9 Theodori, cu răspuns de la dr. Lucae din Berlin, care pornește deja, speră să ajungă vineri seara. Elisabeta cam istovită, are încontinuu dureri. Ora 11½ pe gheață, foarte cald, până la ora 1. După-amiaza scris. La Elisabeta. Ora 5 Rosetti, i-am mulțumit pentru perioada cât a fost ministru. Seara cinat singur. Ora 8½ prelegere la Clubul Militar, acolo până la 10½, foarte frig. Elisabeta foarte rău. Noaptea dureri puternice.

Joi, 9 februarie/28 ianuarie

Vreme minunată. –8 °R. Elisabeta istovită. Ora 10 ministrul de Război, generalul Anghelescu, la mine. Ora 11 G. Lecca, ministrul de Finanțe. Elisabeta un paroxism violent. Ora 1 luat masa singur. Durerile țin toată ziua, ea e complet distrusă, apoi Theodori aici. Seara ceva mai bine. Orele 5-6 Pherekyde la mine, se întoarce la Paris. Rămas acasă întreaga zi.

Vineri, 10 februarie/29 ianuarie

Elisabeta a avut prima noapte liniștită. Vreme minunată. –4 °R. Înainte de amiază Stătescu, prefectul Poliției. După-amiaza episcopul catolic, pentru înțelegerea cu Roma. Orele 3-4½ promenadă. Elisabeta nu mai are dureri aproape deloc și e foarte vioaie. Orele 5-6½ Brătianu la mine, e foarte răcit. Ora 9 sosit dr. Lucae de la Berlin, îl primim îndată. Elisabeta în pat. El e foarte plăcut. Ora 11½ în pat.

Sâmbătă, 11 februarie/30 ianuarie

Vreme blândă. Elisabeta noapte liniștită. Înainte de amiază Stătescu la mine. Brătianu nu se simte bine, pleacă la țară. D. Ghica îmbolnăvit foarte periculos, aproape că și-a pierdut orice speranță. Ora 10½ dr. Lucae, care o consultă pe Elisabeta, ora 11 consultație a tuturor medicilor. Lucae găsește normală evoluția infecției, spune însă că ar putea dura încă trei săptămâni. Elisabeta trebuie să rămână la pat. Ora 12½ la Elisabeta, care e puțin enervată, se așază în pat. După-amiaza promenadă cu Candiano. Încă nici o veste de la Monaco. Seara la Elisabeta, care are multe dureri. Scris până la ora 10½. Dr. Lucae aici. Seara încă la Elisabeta.

Duminică, 12 februarie/31 ianuarie

Dezgheţ. Elisabeta noapte proastă şi multe dureri. Ora 10 la capela episcopală, foarte mult la episcop, îi spun că tratativele cu Roma trebuie suspendate. Elisabeta ceva mai bine. Ora 1½ audienţe, scris, mult cu Elisabeta. Ora 5 prof. dr. Lucae cu Theodori, o oră aici. Povesteşte multe lucruri interesante despre acustică şi noi descoperiri. Seara scris. Lucae şi Theodori încă o dată aici, la ora 10.

Luni, 1/13 februarie

Prinţul moştenitor de Monaco s-a întors din Moldova la ora 6½ dimineaţa, nu a împuşcat nimic. Ora 9 dejunat cu el. Elisabeta nu a avut o noapte foarte bună. Lucae a venit cu medicii la ora 11. Ministrul de Război Anghelescu la mine. După-amiaza cu Monaco, care se duce şi la Elisabeta. Ora 6½ cinat cu el. Seara scris. Ora 10 dr. Lucae la Elisabeta.

Marţi, 2/14 februarie

Elisabeta noapte liniştită. Ora 9 dejunat cu Monaco. 10½ Dabija. După-amiaza promenadă cu Monaco spre Cotroceni, vânt rece. Ora 4½ înapoi. Ora 5 Lucae pentru ultima oară la Elisabeta. Îi dau Crucea de ofiţer al Coroanei, primeşte 6.000 franci. Este mulţumit de starea Elisabetei. Luat rămas-bun de la el. Orele 6-7 Carp la mine. Seara cu Monaco la Elisabeta, care e foarte vioaie. Venit doamnele, care merg la balul costumat de la Bibescu. Abia la ora 11 în pat.

Miercuri, 3/15 februarie

Vreme blândă. Elisabeta o noapte liniştită. Ora 9 dejunat cu Monaco. Lui D. Ghica îi merge mai bine. Monaco la Elisabeta. Urechia la mine. După-amiaza Stătescu la Elisabeta. Ora 7 cinat cu Monaco. Ora 8½ la Clubul Militar, prelegere (franceză) a căpitanului Berişteanu de la Artilerie, acolo până la ora 10½.

Joi, 4/16 februarie

Elisabeta o noapte nu prea bună, are din nou dureri violente şi nu e deloc bine. Istovită şi dureri de cap. Înainte de amiază generalul Anghelescu şi G. Lecca, lucrat cu ei. Vreme frumoasă, vântos. După-amiaza la Elisabeta, care e la pat. Orele 4½-5½ promenadă în oraş cu Monaco, destul de cald. Elisabeta dureri cu totul îngrozitoare, e complet epuizată. Theodori aici. Ora 7 cinat cu Monaco.

Vineri, 5/17 februarie

Vreme de primăvară. Cu cloral, Elisabeta a avut o noapte destul de liniştită. Este enorm de istovită. Monaco nu prea bine. Dejunat

singur. Înainte de amiază nici un ministru. Brătianu bolnav. Elisabeta aproape de a-și pierde cunoștința. Orele 2-3½ discutat reconstrucția Palatului cu arhitecții Gottereau[204], Savopulu și Cerkez[205]. Plimbare cu trăsura, cu Monaco, spre Văcărești, vânt rece, praf. Ora 5 Wight, îmi aduce o scrisoare de la Wales, mulțumiri pentru ordin. Ora 7 cinat cu Monaco. Seara, Elisabeta mai bine.

Sâmbătă, 6/18 februarie

Vreme mohorâtă, ceva ploaie. Elisabeta foarte epuizată. Stătescu și Chițu la mine. După-amiaza la Elisabeta, care are din nou dureri violente și greață, este cam demoralizată. Ora 6½ cinat cu Monaco. Seara cu el până la ora 10.

Duminică, 7/19 februarie

Elisabeta ceva mai bine, slăbită. Ora 10 la capela episcopală. Vreme de primăvară. După-amiaza de la 1 la 4½ audiențe. Elisabeta iarăși dureri puternice. Seara cu Monaco.

Luni, 8/20 februarie

Vreme de primăvară. Elisabeta dureri încă devreme. Monaco vizitează Azilul. Ministrul de Război Anghelescu și Lecca la mine. Ora 1 Monaco la Elisabeta pentru a-și lua rămas-bun. Luat masa abia la 1½. După-amiaza ploaie. Elisabeta mult mai bine după-amiaza și seara. Ora 7 cinat cu Monaco. Biliard.

Marți, 9/21 februarie

Vreme frumoasă. Sculat la ora 7, Elisabeta nu e bine, foarte obosită. Ora 8 la gară cu prințul moștenitor de Monaco. Pleacă la 8¼ spre Viena, apoi la Sigmaringen. Marchizul și lt.-col. Vartiadi îl însoțesc până la Vârciorova. D. Brătianu, Cariagdi etc. la gară. Ora 8½ dejunat la Elisabeta, ea e vioaie. Înainte de amiază Stătescu, Brătianu e încă la țară. *Timpul* e furios, deoarece am refuzat audiența coproprietarilor din Iași. Elisabeta e pe picioare aproape întreaga zi. Ora 5 N. Bibescu la mine, vrea să cedeze statului Piscul Craiului din Sinaia, în locul unui alt proces. Seara scris.

Miercuri, 10/22 februarie. Miercurea cenușii

Elisabeta de-a dreptul bine, e pe picioare toată ziua. Viscol cu zăpadă. –4 °R. Ora 10½ Urechia, apoi Brătianu, care vede situația destul de neagră. La Cameră Legea tocmelilor agricole, din cauza căreia se face multă agitație. Conservatorii vor ține o întrunire. Ora 5 Bălăceanu la mine, vine de la Viena. Ora 8½ la Club, prelegere a căpitanului Crăiniceanu[206]. Ora 10½ înapoi. Elisabeta are un paroxism, dureri îngrozitoare.

Joi, 11/23 februarie

Elisabeta dureri noaptea. Dimineața totul e umflat în jurul urechii, are friguri și nu e deloc bine. Ora 10 Anghelescu. Ora 11 Lecca, ministrul de Finanțe. Toată ziua acasă, la Elisabeta, care stă la pat, cu dureri puternice. Seara Theodori aici, se teme că puroiul a străpuns astăzi urechea. Discursul lui Skobelev de la Paris, împotriva germanității, face vâlvă. Austria luptă în Bosnia.

Vineri, 12/24 februarie

Elisabeta noapte foarte rea, cu dureri grozave, starea din nou gravă, deoarece puroiul s-a adunat și nu poate ieși, medicii vor să taie. Elisabeta complet epuizată, doarme mult ziua. Ora 11 Dabija la mine. După-amiaza plimbare cu trăsura, vreme de primăvară. Ora 4 toți medicii la Elisabeta, încă nu au tăiat, i se telegrafiază lui Lucae pentru a-i cere opinia. Ora 10 Theodori, Lucae a răspuns deja, este pentru. Elisabeta suferă cumplit.

Sâmbătă, 13/25 februarie

Elisabeta a dormit puțin, cu cloral, se simte enorm de slăbită, are febră. Ora 11 venit medicii, făcut tăietura în spatele urechii (Kremnitz), aproape fără cloroform. Ora 12 Brătianu la mine, este și el foarte îngrijorat, ca și mine. La Elisabeta, care nu poate vorbi, are dureri enorme, e aproape inconștientă, primește cloral pentru a dormi. După-amiaza plimbare cu trăsura, cu Candiano, spre Văcărești. Elisabeta doarme liniștită, nu are febră, durerile mai puține, doar la rană, care e foarte adâncă; e străpuns cartilagiul, care era inflamat.

Duminică, 14/26 februarie

Vreme minunată, cald. Elisabeta a dormit cu cloral. E foarte obosită, durerile mai mici. Înțepături în ureche. Orele 10-12 I. Brătianu la mine, e plin de compasiune. Discutat despre Legea tocmelilor agricole; comisia, alcătuită din reprezentanți ai tuturor partidelor, lucrează încet. Conservatorii sunt încă indispuși, din cauză că nu am primit delegația de la Iași. După-amiaza audiențe. Orele 4-5 plimbare cu trăsura la Șosea, enorm de multe trăsuri. Orele 5-6½ Wight; îmi aduce scrisoarea de notificare din partea reginei, îi arăt depeșa și răspunsul meu pentru regina Victoria, care e plină de compasiune față de Elisabeta. Seara Elisabeta febră, greață și amețeli. Theodori crede că e îngrijorător.

Luni, 15/27 februarie

Vreme minunată, prea uscat și cald. Elisabeta noapte bună. Ora 10 generalul Anghelescu, ora 11 Lecca, ministrul de Finanțe. Ora 12 primit în audiență oficială, cu discursuri, pe Keun, ca ministru rezident.

Elisabetei i s-a schimbat bandajul, ceea ce i-a provocat dureri enorme și prelungite, este complet istovită și doarme. Ora 2 inspectat recruții Regimentelor 6 și 21 Dorobanți în fața cazărmii Malmaison, cei din urmă foarte bine, până la ora 3½, apoi recruții Regimentului 3 Călărași, până la ora 4½. Ora 5 înapoi. Elisabeta vioaie. Ora 5½ Brătianu la mine. Seara scris.

Marți, 16/28 februarie

Mohorât, ploaie. Elisabeta noapte bună. Ora 10½ Urechia. Medicii sunt foarte mulțumiți de rană și de starea generală a Elisabetei. După-amiaza scris. Sârbii se află pe punctul de a proclama regatul, sunt sprijiniți de Austria. Vremea din nou frumoasă și caldă. Seara la Elisabeta, care se simte confortabil. Ora 11 Theodori aici, ea are din nou ceva dureri la ureche. Kalinderu ajuns la Sigmaringen, îi duce lui *papa* Ordinul Coroanei din partea mea.

Miercuri, 1 martie/17 februarie

Vreme minunată, din păcate nu plouă deloc, foarte uscat. Elisabeta vioaie, puține dureri. Ora 11 Stătescu, Brătianu la țară, a declarat majorității că nu se va întoarce decât atunci când aceasta se va hotărî să voteze legile finanțelor și bugetul. După-amiaza audiențe. La Elisabeta, care aude și cu urechea stângă. Orele 4-5 plimbare cu trăsura. Orele 5-6 Sturdza la mine, Camera a votat fără opoziție mai multe legi. Ora 8½ la Club, colonelul Arion[207] ține o prelegere despre arme. Acolo până la 11.

Joi, 2 martie/18 februarie

Vreme de primăvară. Elisabeta o noapte foarte bună. Ora 10½ Anghelescu, ministrul de Război, la mine. Lecca, discutarea bugetului va începe săptămâna viitoare. Monaco a ajuns în Sigmaringen. După-amiaza audiențe. La Elisabeta, care e foarte bine. Ora 4½ plimbare cu trăsura la Șosea, pe jos înapoi, la ora 6. Seara la Elisabeta, scris. Foarte apăsător și enorm de uscat.

Vineri, 3 martie/19 februarie

Vreme mohorâtă. Elisabeta foarte bine, doar obosită. Medicii satisfăcuți. Ora 11 Dabija la mine. Atentat asupra reginei Victoria la stația de cale ferată Windsor, fără urmări, noi telegrafiem îndată. După-amiaza singur, ceva ploaie. La Elisabeta. Ora 5 prefectul Poliției. Seara cu Elisabeta, scris. Ploaia încetează.

Sâmbătă, 4 martie/20 februarie

Furtună, foarte uscat. Elisabeta noapte foarte bună, vioaie. Ora 10½ Stătescu. Austria încuviințează ca Serbia să devină regat. Ora 11

Chițu. După-amiaza la Elisabeta. Orele 5-6 promenadă, cald și vântos. Seara scris. Brătianu încă la țară.

Duminică, 5 martie/21 februarie

Vreme minunată. Ora 10 la capela episcopală. Ora 11½ înapoi. Stöhr aici, sosit de la Sinaia. După-amiaza audiențe. La Elisabeta, care e foarte bine, nu mai are dureri. Orele 5-6½ Stöhr din nou aici, discutat despre construcția din Sinaia. Seara dureri de ochi.

Luni, 6 martie/22 februarie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază Anghelescu. Dureri de ochi. Elisabeta din ce în ce mai bine. După-amiaza audiențe. Stöhr, care se întoarce la Sinaia. Serbia a proclamat regatul, eu îi telegrafiez lui Milan al Serbiei. Orele 5-7 Costinescu la mine, pentru bugetul armatei. Seara cu Elisabeta, care e în picioare până la ora 9, nu mai are dureri.

Marți, 7 martie/23 februarie

Vreme mohorâtă. Elisabeta la dejunul meu. Ora 1½ contele Hoyos, care se interesează de starea Elisabetei, din însărcinarea împăratului. Orele 4-6 plimbare cu trăsura, Filaret-Cotroceni. D. Brătianu la mine. Primit depeșă de mulțumire de la Milan. Austria l-a recunoscut.

Miercuri, 8 martie/24 februarie

Vreme rece, +5 °R, înnorat, enorm de uscat. Ora 10½ Stătescu, ora 11½ Urechia la mine. Elisabeta este aproape complet restabilită. 7 săptămâni a durat boala grea. De două ori viața i-a fost în pericol. După-amiaza la ora 1½ prințul Obolenski, care consideră ridicolă proclamarea regatului Serbiei. Lichidatorul rus nu a ajuns încă la bilanț[208]. Skobelev a ajuns la Petersburg, împăratul e foarte enervat din cauza purtării sale în străinătate. Din nou Camera nu a votat aproape nimic. Brătianu încă la țară. Stagnare a afacerilor. După--amiaza cu Elisabeta, care asistă la cina mea. Rămâne în picioare până la ora 7½, e foarte vioaie. Noapte rece, senină.

Joi, 9 martie/25 februarie

Vreme minunată, enorm de uscat. Elisabeta foarte bine. Proaspătă și bine dispusă. Ora 10 Anghelescu, ora 11 Lecca. După-amiaza audiențe. Plimbare cu trăsura, praf enorm. Seara de la 9 la 12 Bălăceanu la mine, ia partea Austriei în toate.

Vineri, 10 martie/26 februarie

Vreme minunată. Înainte de amiază Dabija. Îmi vorbește despre calea ferată vicinală. Ora 1½ primit în audiență privată pe baronul

von Ring, plăcut. Ora 2½ Brătianu la mine, s-a întors de la țară, e mai bine. Ora 5½ prințul Știrbey. Seara scris. Elisabeta în picioare până la ora 8, foarte bine.

Sâmbătă, 11 martie/27 februarie

Vreme minunată. Înainte de amiază Chițu la mine. Legea pentru proprietatea funciară în Dobrogea discutată la Cameră. Ora 12 primit în audiență oficială pe baronul von Ring, noul ministru plenipotențiar al Franței. După-amiaza la Elisabeta, care e foarte bine. Orele 5½-6½ plimbare cu trăsura, cald, vântos, prăfos. Seara scris. Dureri de cap.

Duminică, 12 martie/28 februarie

Vreme vântoasă, enorm de uscată, praf. Ora 10 la capela episcopală, pe jos înapoi. La Elisabeta, care e restabilită complet. Ora 1½ audiențe. După-amiaza cu Elisabeta.

Luni, 1/13 martie

Vreme senină, răcoroasă, fără ploaie. Barometrul enorm de ridicat, vânt. Ora 10½ ministrul de Război, apoi Brătianu, care îmi vorbește despre intrigile rusești. Lecca, bugetul trebuie redus. După-amiaza episcopul catolic Paoli, merge la Monaco și Madrid. La Elisabeta. Seara scris. Ziua morții împăratului Alexandru al II-lea.

Marți, 2/14 martie

Mohorât și rece, fără perspective de ploaie. Înainte de amiază Dabija, trimis la Cameră proiectul pentru calea ferată transversală. Ora 1½ de l'Aubespine. Ora 2 Aladro. Audiențe până la ora 4. Rămas acasă cu Elisabeta. Seara citit. Vântos și rece. Ziua de naștere a regelui Italiei.

Miercuri, 3/15 martie

Uscat, senin, rece, vântos. Înainte de amiază Stătescu, apoi Urechia, care urmează să demisioneze. După-amiaza Știrbey și Marghiloman, pentru Jokey-Club. Eu dau 4.000 franci pentru colectă. Ora 5 promenadă, vânt rece. Ora 7, la cină principele Anton Radziwill și prințul Heinrich al XVIII-lea Reuss, care au sosit de la Constantinopol. Împreună până la 11. Doi domni de la misiune au plecat prin Egipt. Elisabeta foarte bine.

Joi, 4/16 martie

Uscat, vânt. Înainte de amiază ministrul de Război și Lecca. Senatul a votat calea ferată Cernavodă-Constanța. Ora 12 primit *en gala* pe principele Radziwill, prințul Reuss și maiorul Bevernförder. I-am reținut pentru dejun, până la ora 2, apoi ei fac un tur, merg la cazărmi. Ora 4½ plimbare cu trăsura. Ora 6½ dineu de gală pentru

misiunea prusiană la Constantinopol. Eu în uniforma de dragoni. Invitați Wesdehlen, generali, colonei etc., 40 persoane. După aceea Radziwill, care primește Steaua României, și Reuss, care primește Coroana României, la mine până la ora 10.

Vineri, 5/17 martie

Enorm de uscat, nici o perspectivă de ploaie. Înainte de amiază nici un ministru. Ora 1½ Suleiman Bey. Ora 2 prezidat Academia Română, până la ora 5. Mic discurs. Alecsandri, Poni[209] și Ștefănescu[210] țin conferințe. Acasă pe jos, prin Cișmigiu, praf enorm și vânt. Seara cu Elisabeta și scris. În Berlin scandal la Curtea de Conturi, din pricina căilor ferate. 50 de deputați ai opoziției demisionează. Insurecția din Dalmația terminată.

Sâmbătă, 6/18 martie

Nici un nor, vântos, enorm de uscat. Înainte de amiază nici un ministru. Brătianu merge iarăși la țară. Orele 2-5 inspecția Batalionului 1 Vânători, Niculescu, excelent. Regimentul 4 Infanterie, Cazarma Cuza și Azilul Militar. Ora 5½ maiorul Corvin, adjutantul lui Sandro, la mine. Seara scris.

Duminică, 7/19 martie

Vânt rece, nici o perspectivă de ploaie. În țară sunt peste tot incendii de localități și păduri. Ora 10 la capela episcopală. Ora 1 înapoi. După-amiaza audiențe. Cu Elisabeta, care se simte bine și în putere. Ora 5½ primit pe Razis. Seara cu Elisabeta, scris. Ora 11 în pat. Senin cu stele.

Luni, 8/20 martie

Vânt, cer fără nori. Ora 11 ministrul de Finanțe Lecca; este și el foarte îngrijorat din cauza secetei enorme și a vântului continuu. Semănăturile au suferit foarte mult. După-amiaza audiențe, cu Elisabeta. Seara scris.

Marți, 9/21 martie

Vânt, enorm de uscat. Înainte de amiază Stătescu, Dabija. După-amiază, de la 2 la 5, inspecția Batalionului 4 Vânători și a Regimentului 2 Infanterie, bine. Vizitat Cazarma Cuza. La Cotroceni, unde totul e încă gri, cald. Ora 6½ dineu pentru Calevič, ministrul sârb, 50 de persoane, cerc până la ora 9. Cerul acoperit.

Miercuri, 10/22 martie

Vântos. Ziua de naștere a împăratului german. Ora 10½ Lecca la mine. Pe Brătianu nu l-am mai văzut de mult. După-amiaza audiențe.

Orele 4½-6 plimbare cu trăsura, Văcărești, vânt puternic, praf enorm. Seara la Clubul Ofițerilor, colonelul Voinescu ține o conferință despre America și despre școala militară de acolo, rămas până la ora 10½, acasă pe jos. Senin și vânt.

Joi, 11/23 martie

Enorm de uscat, nici o perspectivă de ploaie. Din nou incendii în țară. Ora 10½ Lecca la mine. Ora 11 Brătianu, Camerele vor fi prelungite până la 30 aprilie stil vechi. După-amiaza, orele 2-4½, inspecția Batalionului 2 Geniu de la Cotroceni și a noii Pirotehnii. Vânt și praf. Seara cu Elisabeta, scris până la ora 11. Frig.

Vineri, 12/24 martie

Enorm de uscat, cer senin. E pericol pentru semănăturile din toamnă. Înainte de amiază nici un ministru, întreaga zi acasă. Cu Elisabeta. Camera votează calea ferată spre Dobrogea. Domeniile încă nu au ajuns pe ordinea de zi. Seara scris. Vânt.

Sâmbătă, 13/25 martie

Vânt puternic, enorm de uscat. Cerul însă acoperit. Înainte de amiază Stătescu, problema Dunării a fost discutată la Berlin și la Viena de Wolkenstein, în locul căruia este numit Hoyos. Bălăceanu a demisionat. Ora 11 Chițu, Camera votează repede acum. Tocmelile agricole pe ordinea de zi. Ora 2 în inspecție la Malmaison, Roșiori, Regimentul 2 Artilerie, vizitat Batalionul pentru servicii, provizii și brutărie, praf enorm pe care îl stârnește vântul. Cernat, Manu, Dunca etc. de față. Totul foarte bine. Exerciții pe jos, în deplasare, diferite reprize. Durat până la ora 6. Văzut noul armament. Vremea devine întunecată, vrea să plouă puțin, însă se oprește curând. Cinat la ora 6½. Cu Elisabeta. Seara scris și citit. Ziua împăratului german a fost sărbătorită demonstrativ în Petersburg și Viena. Ceva ploaie, vânt.

Duminică, 14/26 martie.
Aniversarea proclamării regatului

Noaptea nu plouă deloc, cerul acoperit, vânt. Înainte de amiază cu Elisabeta. Lecca îmi aduce o colecție de monede de la monetăria noastră. Ora 11 Te Deum la Mitropolie. Străzile sunt decorate cu drapele. Prefectul Poliției la mine. După-amiaza audiențe. Cu Elisabeta. Ora 5½ Bălăceanu, care insistă asupra demisiei sale. Seara orașul iluminat, vreme senină, vânt rece. Ora 9 ovații cu muzică. Elisabeta nu ia parte.

Luni, 15/27 martie

Vreme foarte senină, barometrul urcă, nici o perspectivă de ploaie. Ora 10 ministrul de Război. Ora 11 Brătianu; e puțin agitat din cauza chestiunii Dunării, dorește să-i scriu lui Bismarck, eu refuz. Disputa în problema domeniilor urmează să rămână pentru Paști, ceea ce înseamnă o amânare de durată. Tocmelile agricole sunt discutate de patru zile la Cameră. Stătescu aici. În Petersburg, Viena, Constantinopol, Atena, Te Deum pentru proclamarea regatului, colonia prezentă. După-amiaza prințul Obolenski, care primește Ordinul Coroanei clasa I, pleacă definitiv. Plimbare cu trăsura, cu Candiano, praf, însorit și senin. Seara la teatru, piesă socială, până la ora 11½.

Marți, 16/28 martie

Cerul acoperit, mai târziu soare, foarte cald. Înainte de amiază Dabija. Ora 2 inspecție a Jandarmilor călare și a celor pedeștri, a Bateriei de Pompieri, până la ora 4, foarte cald. Ora 6 încă Brătianu la mine, pentru contingentul din 1878, și Bălăceanu. Discuții aprinse la Cameră din cauza tocmelilor agricole. Orele 8½-10 vorbit cu D. Sturdza despre domenii, care urmează să ajungă la 500.000 franci. Începe să plouă.

Miercuri, 17/29 martie

Plouă toată noaptea, ceea ce era dorit de două luni. Se îmbunătățesc astfel perspectivele recoltei. Din păcate, ploaia încetează după-amiază. Ora 10½ ministrul de Război, apoi Urechia, bugetele au fost reduse toate. +10 °R. Ora 1½ audiențe. Babeș[211] la mine, se plânge de situația insuportabilă pe care ungurii le-au creat-o românilor, e foarte pornit împotriva guvernului austro-ungar. Orele 4½-5½ plimbare cu trăsura, cer de ploaie, aer minunat, umed. Seara cu Elisabeta. Telegramă de mulțumire de la împăratul Wilhelm. Vreme senină.

Joi, 18/30 martie

Vreme minunată, totul verde. Înainte de amiază ministrul de Război, apoi Lecca. Ora 12 Brătianu; l-a văzut pe Hoyos, care s-a întors de la Viena, în Austria nu vor să cedeze în chestiunea Dunării. Elisabeta îl primește și ea pe Brătianu. După-amiaza mitropolitul la mine. La fotograful Mandy, două ore acolo. Promenadă. Ora 5 prefectul Poliției. Ora 6½ dineu în onoarea baronului von Ring, ministrul plenipotențiar al Franței, 40 de persoane, cerc până la ora 9½. La Elisabeta. Seara cer senin. Scris.

Vineri, 19/31 martie

Vreme minunată. Cer fără nori. Înainte de amiază Stătescu la mine, discutat despre chestiunea Dunării. După-amiaza de la 1 la 4

audiențe. O delegație din Dobrogea. Camera a votat tocmelile agricole. A început bugetul; războiul, justiția, învățământul și lucrările publice au fost votate, aproape fără discuții. Ora 4½ plimbare cu trăsura și la Cotroceni, unde totul e verde. Vânt rece, pe cer nici un nor. Seara cu Elisabeta, scris și citit. În țară recolta pare să stea destul de bine, însă în curând va fi iarăși nevoie de ploaie. Câteva districte nu au avut ploaie aproape deloc. Camera urmează să fie prelungită până la sfârșitul lui aprilie, însă timp de 14 zile va fi vacanță de Paști.

Sâmbătă, 1 aprilie/20 martie

Cer fără nori, uscat și vântos. Înainte de amiază Chițu, ora 1½ audiențe. Camerele votează bugetul. Ora 4½ plimbare cu trăsura, cu Candiano, Filaret-Cotroceni, iar de acolo pe jos înapoi, destul de cald. Ora 8½ prezidat Societatea Geografică în sala Senatului. Scurt discurs, apoi conferințe de Ștefănescu, Sturdza și Drăghicescu[212], până la ora 11½, înapoi pe jos, cu Slăniceanu. Noapte senină, cu lună. Murit Bosianu[213].

Duminică, 2 aprilie/21 martie. Duminica Floriilor

Vreme minunată, foarte cald. Ora 10 la capela episcopală, sfințirea ramurilor de salcie și liturghie până la ora 11½. Ora 11¾ la răzvod[214] în grădina Cișmigiu, prezenți toți ofițerii, gardă de 300 soldați, șefii de corpuri adunați în jurul meu, discutat inspecția. Ora 1 înapoi. După-amiaza cu Elisabeta, împreună puțin prin grădină, ceea ce a obosit-o. Seara scris. Vremea uscată. Camerele s-au retras.

Luni, 3 aprilie/22 martie

Foarte vântos și cald, ceva nori. Ora 10 plecat cu trăsura la inaugurarea canalului de scurgere de la Apele Văcărești. Ceremonie religioasă de sfințire a betonului, pe care eu îl arunc în canal cu o lopată de argint, scurt discurs. Dintr-un pavilion, privire asupra marilor lucrări la Dâmbovița, foarte vântos. Ora 11½ înapoi. După--amiaza ministrul de Război. Elisabeta primește pe Hoyos în audiență de rămas-bun. Seara mohorât, vânt puternic și rece.

Marți, 4 aprilie/23 martie

Vreme mohorâtă, rece, fără ploaie, barometrul ridicat. Ora 10 venit Stöhr, care a sosit de la Sinaia. Nici un ministru. Bosianu a fost înmormântat. Ora 3 Stătescu la mine, discutat problema Dunării. Ora 5½ Brătianu, camerele au votat toate bugetele și au luat vacanță până pe 6/18 aprilie.

Miercuri, 5 aprilie/24 martie

Mohorât și rece, enorm de uscat. Ora 10 primit pe mitropolitul Moldovei. Ora 10½ Consiliu de miniștri în problema Dunării. Acceptăm Comisia Mixtă, fără a fi de acord însă cu aplicarea regulamentului de către aceasta. Până la ora 12¼. Ora 1½ la Academie, acolo prezidat ședința de încheiere. Împărțire a premiilor, ținut un mic discurs de despărțire, până la ora 3. Ora 4 cu Elisabeta, venit Stöhr. Ora 6½ Basset. Ora 8 la mica mănăstire, pentru sfânta spovedanie, ora 8½ înapoi. Cu Elisabeta, citit. Numai +4 °R. Vânt rece, aer de ninsoare.

Joia Verde, 6 aprilie/25 martie. Buna-Vestire

Sculat la ora 7. –2 °R cu vânt rece, în țară a nins de-a lungul munților, foarte rău pentru culturi, livezi și vii. Ora 8 la capela episcopală pentru sfânta împărtășanie. Ora 8¾ înapoi. Dejunat cu Elisabeta. Ora 10 plecat cu trăsura la Mitropolie, acolo asistat la sfințirea sfântului mir și la liturghie, slujba uleiului sfânt săvârșită de amândoi mitropoliții și de toți episcopii (13). Ținut până la ora 12. Acesta este un ulei prin care Biserica românească se așază într-o poziție de neatârnare față de Constantinopol. Ora 1½ primit cu Elisabeta Comitetul Presei, Rosetti și Laurian țin fiecare câte un discurs pentru Elisabeta. Reprezentate toate ziarele, *Resboiu* etc., *Grănicerul*, conversat jumătate de oră. Arătat masa de scris pe care Elisabeta o trimite în Anglia. Ora 2 Bălăceanu, care se întoarce la Viena. Problema Dunării. Ora 4 Lecca. Cu Elisabeta. Ora 5½ la liturghia întunecată, în capela episcopală catolică, cu Stabat Mater, ținut până la ora 7¼. Cinat. Vânt rece groaznic, îngheață iarăși. Ora 10 în pat.

Vinerea patimilor, 7 aprilie/26 martie. Vinerea Mare

–2 °R. Frig, noaptea vânt rece. Ora 9 la mica mănăstire, ora 10 înapoi pe jos. Ministrul de Război, mai târziu Lecca. După-amiaza cu Elisabeta. Urechia la mine. Văcărescu. Seara scris, cu Elisabeta. Vreme senină, foarte rece. Din această cauză, nu merg la Mitropolie.

Sâmbăta patimilor, 8 aprilie/27 martie

–1 °R. În țară, anume în Moldova, a nins. Înainte de amiază Stătescu la mine. După-amiază Văcărescu. Cu Elisabeta, care e obosită. Ora 6¼ cinat. Ora 10 supat cu Elisabeta, citit. Ora 11¾ plecat cu trăsura la Mitropolie, *en gala*, +2 °R, vânt rece. Învierea în aer liber, vânt rece. Trimis după aceea trupele acasă. Apoi lungi rugăciuni și cântece și, la sfârșit, liturghia, până la ora 3. Mitropolitul a oficiat slujba principală. În biserică un curent enorm și foarte frig. Ținut crucea, iscălit evangheliarul. Înapoi în trăsura deschisă. Ora 3½ în pat, foarte obosit și înfrigurat. Ziua morții scumpului nostru copil.

Duminica Paştilor, 9 aprilie/28 martie. Sfintele Paşti

Ora 8 sculat, vreme mohorâtă, vânt rece şi uscat. Ora 9½ la mica mănăstire, slujbă şi predică până la ora 11, înapoi pe jos, vânt neplăcut, cerul acoperit, însă nu poate să plouă. Cu Elisabeta. Ora 1½ primit pe birjarii ruşi. După-amiaza citit şi scris. În Sinaia ninsoare puternică. Ora 6½ cinat. Seara cu Elisabeta, devreme în pat.

Lunea Paştilor, 10 aprilie/29 martie. Sfintele Paşti

Vreme mohorâtă, vânt rece. Seceta e îngrijorătoare. Înainte de amiază cu Elisabeta. Ora 11½ primit pe Calevič, care îmi notifică proclamarea regatului Serbiei. După-amiaza la ora 2 primit pe contele Hoyos, care îmi înmânează scrisoarea sa de rechemare, o oră la mine. Ora 4½ în Cişmigiu, unde e mare serbare, cu bordei pentru vânzări etc. în folosul celor loviţi de incendiu. Cumpărat de 2.000 franci de la diferite doamne. Regată pe lac, mers peste tot până la ora 6. Vânt rece. Seara cu Elisabeta, citit.

Marţi, 11 aprilie/30 martie

Vreme frumoasă, dar încă vânt rece. În Sinaia zăpadă de un metru. Secetă cumplită în toată ţara. Înainte de amiază cu Elisabeta. Prefectul Poliţiei. După-amiaza citit. Orele 4½-5½ promenadă în Cişmigiu, unde enorm de multă lume. Ora 6½ dineu diplomatic, 40 de persoane. Elisabeta apare după dineu şi face cerc. Luat rămas-bun de la Hoyos, căruia îi confer Ordinul Coroanei. Toţi au fost în uniforme, împreună până la ora 9½. Elisabeta puţin obosită.

Miercuri, 12 aprilie/31 martie

Vreme senină. Barometrul, care a căzut puternic, se ridică din nou. Hoyos a plecat dis-de-dimineaţă, Stătescu şi întregul corp diplomatic la gară. Ora 10½ Stătescu la mine. La Petersburg, Giers a fost numit ministru de Externe în locul lui Gorceacov, care păstrează doar titlul de cancelar al Imperiului. În Egipt au izbucnit răscoale, un ministru a fost ucis. După-amiaza Câmpineanu la mine, s-a întors din străinătate. Problema căilor ferate sârbeşti pare să fie rezolvată, în Serbia însă lucrurile nu merg bine, în ciuda proclamării regatului. Seara vânt rece, +2 °R, cerul din nou senin, nici o perspectivă de ploaie. Scris până la ora 10½, lui Leopold, care e în Maroc.

Joi, 1/13 aprilie

+1 °R. Vânt rece, enorm de secetos. Lipsă de ploaie în toată ţara. Înainte de amiază nici un ministru, cu Elisabeta, scris. După-amiază ceva mai cald. Rămas acasă. Seara prefectul Poliţiei, cu Elisabeta, scris. Furtună.

Vineri, 2/14 aprilie

Vreme mai caldă. Barometrul cade, cer senin. Ora 10½ Stătescu la mine, pentru problema Dunării, se dorește extinderea Comisiei până la Brăila. Austria ne invită să semnăm împreună cu ea această modificare a Tratatului de la Berlin. După-amiaza cerul acoperit. Vânt din vest. Plimbare cu trăsura la Cotroceni. Seara înnorat, perspective de ploaie. Seara barometrul se ridică din nou. Cer senin, cu stele. Scris până la ora 11.

Sâmbătă, 3/15 aprilie

Senin și soare, foarte cald, vânt puternic dinspre vest. Lecca și Anghelescu la mine, vin de la Bacău și Craiova, pretutindeni secetă cumplită, foarte mari pagube la semănături. După-amiaza cu Elisabeta. Se înnorează din nou. Barometrul coboară foarte puțin. Seara cu Elisabeta, scris, citit până la ora 10½. Cald.

Duminică, 4/16 aprilie

Atmosferă foarte umedă, semne de ploaie. Ora 10 capela episcopală. După-amiaza audiențe. Soare. Ora 4 Stöhr, care vine de la Sinaia. În Cișmigiu serbare în folosul incendiaților. Cer urât, umezeală de furtună. Seara din nou furtună și vânt. Nu plouă. Barometrul staționează.

Luni, 5/17 aprilie

Noaptea nu plouă. Soare, mai târziu înnorat. Înainte de amiază Anghelescu, scris. Basset, Crețeanu. Ora 4 Stöhr, cad câteva picături de ploaie, se oprește însă. Din toată țara cele mai triste vești despre semănături. Dacă nu va ploua în următoarele 4-6 zile, recolta e pierdută. Porumbul nu poate fi săpat, din cauză că pământul e prea uscat. Seara scris.

Marți, 6/18 aprilie

Noaptea nu plouă. Dimineața soare, foarte umed, mai târziu acoperit. Ora 11 Brătianu la mine, discutat problema Dunării. După-amiaza Văcărescu. Orele 4½-6½ plimbare cu trăsura, cu Candiano. La Cotroceni. Semne de ploaie, vânt. Seara senin, scris.

Miercuri, 7/19 aprilie

Încă nu plouă. Secetă foarte mare. Înainte de amiază miniștri, Stătescu, Lecca, Urechia, toți îngrijorați din cauza recoltei. Ora 12 ploaie măruntă, care însă încetează curând. Ora 1 plecat cu trăsura la Cotroceni, acolo încălecat. Exerciții de manevră în aer liber ale Batalionului 9, Bateriei 6 și Escadronului 6. Diferiți recruți, destul

de bine, însă încet. După aceea critică și defilarea tuturor trupelor, 4.000 de oameni, până la ora 5. Călare înapoi, cu toți generalii de stat-major. Ora 5½ la Palat, cu Elisabeta. Seara din nou mohorât, semne de ploaie. Camerele și-au reluat lucrările, Senatul nu a avut cvorum. Rosetti a propus iarăși un proiect de lege, care va provoca agitație în țară. Statul ar urma să plătească toate datoriile pe care țăranii le au față de proprietarii de moșii. Scris până la ora 10½.

Joi, 8/20 aprilie. Ziua mea de naștere

Mohorât, însă nu plouă. Întregul oraș decorat cu steaguri. Ora 9 dejunat cu Elisabeta, îmi face cadou fotografia ei. Multe depeșe de la Camere. Acordat Serviciul Credincios. Florescu, Wütherich – Coroana României, Candiano – colonel, Cazimir – maior. Ora 11½ miniștrii mă felicită și îi conferă Elisabetei Ordinul Coroanei cu diamante. Apoi personalul casei etc. După-amiaza doamna Mavrogheni, sosită de la Roma. Orele 4-6 prima ieșire cu Elisabeta, prin oraș, la Cotroceni, Șosea. Seara scris.

Vineri, 9/21 aprilie

Secetă dezolantă. Înainte de amiază Stătescu, Dabija. După-amiaza Comisia Domenială pentru construirea Palatului ; nu este constituită încă, eu supărat din această cauză. Audiențe și scris până seara.

Sâmbătă, 10/22 aprilie

Nu plouă, înnorat. Înainte de amiază Stătescu, Lecca. Camerele lucrează puțin. După-amiază contele Tornielli, care merge în Italia, insistă în problema Dunării. Seara prefectul Poliției.

Duminică, 11/23 aprilie

Cer complet senin. Barometrul foarte ridicat. Peste tot în țară lumea e îngrijorată din cauza secetei cumplite, foarte grav. Înainte de amiază cu Elisabeta, citit. După-amiaza audiențe până la ora 4. Seara citit. Noapte răcoroasă, senină.

Luni, 12/24 aprilie

Cer fără nori. Vânt. Înainte de amiază Brătianu la mine, care e preocupat încontinuu de înarmarea oștirii. După-amiaza audiențe. În grădină, cu Elisabeta. Seara scris.

Marți, 13/25 aprilie

Cer fără nori. Vânt. Înainte de amiază Stătescu la mine. După-amiaza la ora 2 primit pe marchizul de Noailles, ambasadorul francez la Constantinopol, împreună cu baronul von Ring. Ora 3 colonelul

von Jahn de la Regimentul prusian 22 Infanterie, care face o călătorie de vacanță în Orient. Cerul foarte acoperit, amenințare de furtună, e umezeală foarte mare; am dejunat în grădină. Ora 5 primit pe baronul von Mayer în audiență privată, foarte plăcut, la mine până la ora 6. Din nou vreme senină. Seara cu Elisabeta, scris. Iarăși ceva nori.

Miercuri, 14/26 aprilie

Barometrul coborât. Ceva nori, mai târziu soare, foarte cald. Înainte de amiază Urechia și Lecca la mine. Camerele au votat Legea sanitară pentru Armată, care e îndreptată, de fapt, împotriva lui Davila. După-amiaza la ora 2 baronul von Mayer, ministrul plenipotențiar austriac, își prezintă acreditivele în audiență oficială. După aceea e primit de Elisabeta. Stătescu primește o depeșă de la Bălăceanu, care telegrafiază că, dacă se va tot amâna semnarea Convenției, Austria va cere extinderea autorității Comisiei Dunării până la Porțile de Fier. Orele 3-4½ Curticăpeanu la mine. Seara cu Elisabeta. Începe o furtună fără ploaie, iar barometrul urcă din nou. Vânt puternic. Seara scris. Senatul va amenda Legea tocmelilor agricole. Domeniile pentru mine nu au fost votate încă. Construcția Palatului, ceea ce înseamnă că aripa se va construi.

Sinaia

Joi, 15/27 aprilie. București-Sinaia

Nu plouă, nori, barometrul urcă. Ora 10 Brătianu la mine, discutat problema Dunării și poziția lui Rosetti, care îl pune pe Brătianu într-o situație enorm de dificilă. Ora 11 încă Basset la mine. Cu Elisabeta la gara Târgoviște, de față miniștrii, D. Brătianu, primarul, D. Sturdza, Bibescu etc. Ora 11½ plecarea, tren special. Ministrul Lecca și Fălcoianu călătoresc cu noi. Ora 12½ Crivina, a plouat puțin în Prahova, semănăturile sunt însă foarte firave. Ora 1 în Câmpina, 1½ Comarnic, unde începe o ploaie puternică, dar numai în munți, ora 3 în Sinaia, ploaie torențială și vânt rece. Lecca merge la Predeal. La mănăstire, biserică. Ora 4 la castel. În interior s-a înaintat foarte mult cu plafoanele, vestibulul etc., foarte frumos. Acolo până la ora 6. Elisabeta acasă. Ora 6½ cinat. Seara citit.

Vineri, 16/28 aprilie

Vreme frumoasă, cald. Ora 9 dejunat cu Elisabeta. Vântos. Ora 10 la castel, cu doamnele. Vizitat totul. Aici pictorul Kott din Viena, discutat decorațiunile, până la ora 12½. După-amiaza din nou la

castel, acolo Knechtel, apoi cu Stöhr la pavilionul de vânătoare. Seara ploaie. În țară a plouat foarte puțin, Brăila, Focșani, Slatina etc., peste tot prea puțin.

Sâmbătă, 17/29 aprilie

Ploaie torențială toată noaptea. Plouă în toată țara, în unele județe mai mult, în altele mai puțin sau aproape deloc. București, trei ore de ploaie. Să sperăm că cea mai mare parte a recoltei e salvată. Ploaia încetează după-amiaza. În castel, discutat cu Stöhr, Kott etc. pentru picturi și lambriuri etc. Apoi cu Knechtel la pavilionul de vânătoare. Vremea bună, nu e rece. Ora 6½ cinat, discutat devizul cu Basset. Seara ploaie.

Duminică, 18/30 aprilie

Noaptea furtună puternică, vânt de nord. Înainte de amiază foarte înnorat, fără ploaie. După-amiază vreme frumoasă, destul de răcoare. Ora 10½ la construcție, discutat totul despre zugrăveli cu Basset, Stöhr, Schultz și Kott. Ora 12½ luat masa. Ora 2 primit telegrafic știrea despre moartea Mariei de Würtemberg[215] la Ludwigsburg, a murit la nașterea unui copil mort. Familia Waldeck e în Anglia, unde are loc nunta dintre Helene și George de Albany[216]. Elisabeta e adânc zguduită. Ora 4 singur la pavilionul de vânătoare și promenadă. Seara cu Basset, pentru chestiuni de șantier. Vântul, care a fost foarte puternic, încetează.

Luni, 1 mai/19 aprilie

Ceva vânt dinspre nord. Înainte de amiază la șantier, cu Basset și Stöhr. După-amiaza promenadă, la pavilionul de vânătoare cu Elisabeta. Vreme minunată și caldă. În țară pare să fi plouat. Orele 5-7½ cu Schultz la castel. Ora 7½ cinat. Basset la București. Seara cu Elisabeta.

Marți, 2 mai/20 aprilie

Vreme frumoasă și caldă. Ora 10½ la castel cu Stöhr, discutat diferite lucruri. Ora 12½ luat masa în pavilionul de vânătoare. Sosit Stătescu și Gottereau, care prezintă planurile pentru aripa Palatului. Discutat cu Stătescu propunerile lui Barrère[217] și modificările noastre. Vizitat șantierul cu Stătescu și Barrère. Ora 6 cinat. Seara citit.

Miercuri, 3 mai/21 aprilie

Ploaie caldă, foarte scurtă. Ora 10½ la castel, cu Schultz etc. Ora 12½ luat masa la mănăstire. Ora 4 ceai la pavilionul de vânătoare. Promenadă cu Elisabeta și la castel până la ora 6½. Seara cu Elisabeta. Lună plină.

Joi, 4 mai/22 aprilie

Cald și complet senin, noaptea vânt puternic. Ora 10½ la castel. Ora 12½ luat masa la pavilionul de vânătoare. Sosit doamna Mavrogheni și Zoe Bengescu[218]. După-amiaza prefectul Poliției, Radu Mihai, cu el la șantier. Ploaia pare să nu fi fost de mare folos în țară. Ziarele publică proiectul Barrère. Ora 6½ cinat. Seara citit și scris. Cer complet senin.

Vineri, 5 mai/23 aprilie. Sf. Gheorghe

Ora 9 la biserică, foarte cald. Ora 10 la castel. Ora 10½ sosit din Egipt baronul Heydebrand von der Lasa, ambasador în retragere. Dejunat în pavilionul de vânătoare. Venit de asemenea Theodori. Vizitat șantierul cu Heydebrand von der Lasa. Ora 4 ceai în pavilionul de vânătoare, el pleacă la ora 6. Seara citit. Cer senin.

Sâmbătă, 6 mai/24 aprilie. Sf. Elisabeta

Vreme minunată, foarte cald. Ora 9½ la biserică, Te Deum, apoi Compania de Dorobanți dă un dejun. Ora 11 la șantier. Ora 12½ mare dejun. Venit Urechia, Cariagdi, col. Fălcoianu cu soția și R. Mihai cu soția, multe flori pentru Elisabeta. Ora 4 toți la ceai în pavilionul de vânătoare. Generalul Racoviță. Apoi vizitat castelul, ceva ploaie. Ora 6 plecat toți. Doamna Beldiman la masă. Dureri de cap puternice. Ora 8 în pat. Foarte umed.

Duminică, 7 mai/25 aprilie

Dimineața din nou bine. La șantier, enorm de cald. La dejun Razis (ministrul plenipotențiar grec) și Antinopolu. După-amiaza scris, citit. Ora 4 ceai în pavilionul de vânătoare. La castel cu Elisabeta și Theodori, care se întoarce la București. Nimeni la masă. Depeșă de la kronprințul german, care mă anunță că nora sa a născut un fiu. Astfel, împăratul apucă a patra generație în linie directă a casei sale. Seara scris mamei.

Luni, 8 mai/26 aprilie

Vreme minunată, vânt răcoros. Seceta mare din țară stârnește din nou îngrijorare. Senatul a votat tocmelile agricole cu amendamente. Înainte de amiază scris. La castel. Luat masa în pavilionul de vânătoare. După-amiaza la cascade cu Elisabeta, doamna Mavrogheni și doamnele. Ora 5 la castel cu Stöhr. Seara scris. Răcoare.

Marți, 9 mai/27 aprilie

Vreme minunată, foarte cald. Ora 10½ la castel. Ora 12½ venit Văcărescu de la București, dejunat în pavilionul de vânătoare. Apoi

vizitat castelul cu el. Peste tot lumea se plânge din cauza secetei. Ora 6 pleacă Văcărescu. Cu Elisabeta încă la castel. Seara cerul înnorat.

Miercuri, 10 mai/28 aprilie

Vreme mohorâtă, ploaie măruntă. Ora 11 la castel. După-amiaza ploaie torențială, peste tot, sper. Acasă cu Elisabeta. Seara jucat whist.

Joi, 11 mai/29 aprilie

Noaptea ploaie. Dimineața toți munții sunt ninși, până jos. Vânt rece din nord. Depeșe că a plouat în toată țara. Ora 12½ dejunat. Vreme sălbatică, ploaia încetează, simțitor de frig și vânt din nord. Ora 4½ la castel, sosit ornamentele pentru turnul principal. Seara citit, scris. Foarte frig. Cer senin, cu stele.

Vineri, 12 mai/30 aprilie

Foarte frig, vânt din nord, vreme senină. Înainte de amiază la construcție, Stöhr crede că Binder nu va putea veni la sfârșitul lui august. Ora 12½ Kretzulescu la dejun, discutat cu el. Încheiat problema rusească a indemnităților de război. El a semnat convenția înainte de a pleca de la Petersburg. După-amiaza promenadă. Seara scris.

Sâmbătă, 1/13 mai

Vreme minunată, nu mai e frig. Ora 11 la construcție. Ora 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare. Invitați Kretzulescu și ministrul de Război Anghelescu împreună cu soția. Venit Theodori. După-amiaza D. Sturdza. Seara Anghelescu, citit. Ora 11 în pat. Vreme mohorâtă.

Duminică, 2/14 mai

Ploaie, frig. Ora 9 la biserică, foarte umed. Pe munți ninge. Ora 11 la construcție. Ora 12½ Anghelescu, Sturdza etc. la masă. Camerista doamnei Mavrogheni grav bolnavă. Ora 2½ Costinescu la mine, împreună cu domnul Lang, arhitectul Societății de Construcții. Ora 4 ceai în pavilionul de vânătoare. La castel. Seara cu D. Sturdza.

Luni, 3/15 mai. Sinaia-București

Viscol cu zăpadă, +3 °R, timp neprietenos. Ora 10½ la construcție, discutat cu Stöhr și Schultz. Ora 12½ înapoi, Sturdza la dejun. Camerista doamnei Mavrogheni încă foarte bolnavă, va fi transportată. Ora 2½ plecarea din Sinaia, cu trenul special. Ploaie. Trenul oprește în Băicoi și în Crivina, acolo Fălcoianu. Ora 6 sosirea în

Cotroceni, la gară miniștrii, D. Ghica și Brătianu, doamne și multe buchete. Cerc îndelung. Apoi primit pe Brătianu la Cotroceni, discutat mult despre chestiunea Dunării și situația Camerelor. Ora 8½ cinat cu Elisabeta. Seara vreme mohorâtă, ploaie. Recolta e salvată în toată țara, doar că nu trebuie să vină frig. Ploaia e încă necesară. Cotroceni foarte confortabil. Scris și citit până la ora 10.

Cotroceni

Marți, 4/16 mai

Vreme mohorâtă. Înainte de amiază ministrul de Război, pentru programul de 10 mai. Văcărescu. Cu Elisabeta în grădină, unde totul e frumos și verde. Ora 4 în oraș, la Palat. Vreme frumoasă. Ora 6½ înapoi, prin Filaret. Seara o furtună, ploaie puternică.

Miercuri, 5/17 mai

Vreme ploioasă, întunecat. Înainte de amiază, la ora 9, D. Ghica la mine, discutat despre votul de la Senat împotriva lui Slăniceanu. Stătescu, problema Dunării, care va fi probabil amânată din nou. La Senat și la Cameră a fost o discuție foarte aprinsă despre aceasta. După-amiaza acasă și în grădină, cu Elisabeta. Seara scris. Vânt de la răsărit și vreme foarte neprietenoasă.

Joi, 6/18 mai. Înălțarea

Ploaie torențială toată noaptea și înainte de amiază, peste tot în țară. Elisabeta merge la biserica ei, unde slujba durează de la 10 la 1½. Ministrul de Război la mine. Ora 11 Kalinderu, care s-a întors de la Berlin. Problema căilor ferate e aproape încheiată, la mine până la ora 1. Luat masa. Ora 2 Lecca la mine, Finanțele stau foarte bine. Scris. După-amiaza în grădină. Seara ploaie torențială și frig. În Sinaia zăpadă.

Vineri, 7/19 mai

Ploaie torențială cu furtună. Ora 10½ Brătianu la mine. Țăranii sunt instigați în județele Vlașca și Ilfov, 600 dintre ei au venit în oraș, au fost însă expediați înapoi. Cer pogoane. Instigatorii sunt Kogălniceanu și Mazar-Pașa[219]. Ora 2 la trageri pe câmpul de la Cotroceni, furtună îngrozitoare și ploaie, frig, doar jumătate de oră acolo. Ora 5 primit pe Razis, care îmi prezintă scrisoarea prin care e rechemat, pleacă la Roma ca ministru plenipotențiar al Greciei. Seara scris, frig.

Sâmbătă, 8/20 mai

Vremea mai bună. Cu Elisabeta în grădină, aer curat. Ora 10½ Stătescu, problema Dunării va rămâne iarăşi nerezolvată. Chiţu la mine. Ora 12½ generalul Türr cu soţia la dejun la noi, vin de la Atena (Canalul Corintului, pe care el îl face), conversat până la ora 2½. Ora 5 plimbare cu trăsura la Şosea. Camera a votat amendamentele la tocmelile agricole. Senatul a adoptat o moţiune dură împotriva lui Slăniceanu. La Cameră se discută tulburările ţăranilor. Vernescu de partea guvernului. Rosetti votează în favoarea tocmelilor, pentru a preveni pericolul unei probleme agrare. Prefectul Poliţiei la mine până la ora10. Ploaie.

Duminică, 9/21 mai

Vreme mohorâtă, neprietenoasă. Înainte de amiază cu Elisabeta. Ora 10½ la trageri. Ploaie şi umezeală, acolo până la ora 12. Văcărescu la mine. După-amiaza Cernat, apoi Chiţu şi Stătescu, care intervin în problema arestării şi expulzării lui Mazar-Paşa ; el i-a instigat pe ţărani. Ora 4 la împărţirea premiilor pentru cei mai buni trăgători din armată, care se ţine la Pirotehnie. Defilare. Ora 5 înapoi. Aici Stöhr, care vine de la Sinaia. Ora 8½ cu Elisabeta la teatru. Acolo delegaţi din Oltenia, răniţi din război, noi suntem primiţi cu muzică. Ora 10½ înapoi. Noapte senină, cu stele.

Luni, 10/22 mai. Sărbătoare naţională.
Ziua urcării pe tron, a declarării independenţei
şi a încoronării

Vreme instabilă, câteva picături de ploaie, dejunat la ora 8. Ora 9 Azilul cu Davila, cântă în grădină. Ora 10 cu Elisabeta la Palat. Ora 10¾ cu ea, *en gala*, la Mitropolie ; trupele formează spaliere, Te Deum, foarte plin şi sărbătoresc. Delegaţiile în curte. La mitropolit, acolo felicitări din partea clerului, eu mulţumesc. Ora 12 încalec. Elisabeta cu trăsura pe bulevard. Defilarea şcolilor, a răniţilor cu steagul lui Tudor Vladimirescu, a delegaţilor şi a armatei, care arată foarte frumos. Vreme minunată, enorm de multă lume. Totul în oraş e împodobit. Ora 1½ în Palat. Ora 2 primit corpul diplomatic, apoi Consiliul de miniştri, cu discursuri. Ora 2½ Senatul şi Camera în sala tronului, D. Sturdza şi D. Brătianu ţin discursuri, ultimul foarte expansiv. Eu răspund. Cerc. Opoziţia de asemenea reprezentată. În celelalte saloane : Curtea de Casaţie şi Curtea de Conturi, Municipalitatea, Curtea de Apel etc., miniştri. Ora 3 primirea delegaţilor tuturor oraşelor şi judeţelor, Gusti ţine o cuvântare, eu răspund. Ora 4 prefectul Poliţiei. Ora 4½ la Şosea, unde e banchetul pentru delegaţi, ţărani, răniţi etc. Ţinut un toast, stat cu ei, enorm

de multă lume. Ora 6½ cinat cu Elisabeta. Seara iluminație, ovații la ora 9, ieșire în oraș și la Șosea până la ora 11½, foarte frumos iluminate. Ora 12 în pat. Foarte obosit.

Marți, 11/23 mai

Ploaie torențială și vânt. Înainte de amiază ministrul de Război. Cu Elisabeta în grădină, foarte umed. Ploaia încetează. Toată după-amiaza puternice dureri de cap. Ora 5½ la Palat. Ora 6½ dineu de 70 de tacâmuri pentru delegați, toasturi, le-am împărțit medalii. Ora 9½ din nou în Cotroceni, încă ceva dureri de cap. Noapte senină.

Miercuri, 12/24 mai

Vreme minunată. Ora 10 ministrul de Război pentru materialul Marinei. I. Brătianu. Camerele vor fi iarăși prelungite. D. Brătianu, pentru a-și modifica discursul, care e expansiv și agresiv, o va face mâine. Urechia. Audiențe toată după-amiaza. Trimis pe Basset să trateze cu Kretzulescu vânzarea tuturor munților de la Sinaia, 400.000 franci. Seara cu Elisabeta.

Joi, 13/25 mai

Vreme frumoasă, aer plăcut. Cu Elisabeta în grădină. Ora 10½ Lecca la mine. Camerele au votat lichidarea căilor ferate, lunga afacere Stroussberg a căilor ferate e încheiată astfel definitiv. După-amiaza audiențe. Primit în audiență privată pe Dragoumis, noul ministru plenipotențiar grec. G. Bibescu, care insistă pentru Piscul Câinelui din Sinaia, ca statul să accepte această pădure drept garanție. Semnat procura pentru cumpărarea munților de la Kretzulescu. Luni urmează să fie reglementată situația cu Tătarul din Prahova. Seara cu Elisabeta în grădină. Scris.

Vineri, 14/26 mai

Vreme minunată. Aer plăcut. Înainte de amiază Dabija și prefectul Poliției. Construcția Palatului costă aproape 700.000 franci, trebuie depus un proiect la Cameră. Dispun să i se plătească lui Kretzulescu 400.000 franci prin Banca Națională. După-amiaza audiențe, scris. Seara cu Elisabeta.

Sâmbătă, 15/27 mai

Foarte umed. În grădină. Chițu la mine. După-amiaza cu Elisabeta la fotograf. Venit furtună puternică, cu rupere de nori, ținut până la ora 4. Orele 4½-6 inspectat Regimentul 1 Infanterie în cazarmă, excelent. Seara scris.

Duminica Rusaliilor, 16/28 mai

Vreme minunată. Orele 8-9 cu Elisabeta în grădină. Ora 9½ la mica mănăstire, liturghie și predică până la ora 11. Durat o oră și jumătate. La Palat. Ora 12 primire oficială a noului ministru plenipotențiar grec Dragoumis. Elisabeta îl primește după aceea. Stătescu la mine, până la ora 12¾. Comisia Dunării a acceptat în principiu proiectul Barrère. Marile puteri ridică însă diferite obiecții. Pencovici a prezentat contraproiectul, care nu a fost discutat. Vorbit despre conferirea de ordine. Plecat cu Elisabeta o oră la Cotroceni. Orele 2-4 audiențe. Brătianu la mine. Camera a votat cumpărarea căii ferate Cernavodă-Constanța pentru 16 milioane. Orele 5-6 Cariagdi la mine, cu el și Elisabeta în grădină. Seara cu Elisabeta.

Lunea Rusaliilor, 17/29 mai

Vreme minunată, răcoare și vânt. Înainte de amiază cu Elisabeta. Promenadă la Dâmbovița. Ora 11 înapoi. Ministrul de Război și ministrul de Finanțe Lecca la mine. Recolta stă foarte bine peste tot, Finanțele merg bine. După-amiaza audiențe. Orele 5-7 Wight la mine, îmi aduce o scrisoare de la regina Angliei, scrie mult despre chestiunea Dunării, regretă că România e izolată. Seara scris.

Marți, 18/30 mai

Înainte de amiază ploaie puternică, ceva vânt, mai târziu frumos, enorm de umed. Înainte de amiază nici un ministru. Camerele nu au cvorum. După-amiaza scris, cu Elisabeta. Ora 4½ inspectat la cazarmă Regimentul 3 Infanterie, care e foarte bun, acolo până la ora 6. La Palat. Ora 6½ dineu în onoarea baronului von Meyer, ministrul plenipotențiar austriac, invitați mitropolitul, Kretzulescu, Câmpineanu, Kalinderu, care pleacă iarăși la Berlin, Grădișteanu, cerc până la ora 9. Ora 10 la Cotroceni.

Miercuri, 19/31 mai

Vreme frumoasă, foarte cald. Înainte de amiază Brătianu la mine, Stătescu, marea listă a ordinelor pentru Cameră și Senat aproape gata, și pentru opoziție. Urechia pentru construcția Mitropoliei și gimnaziilor. După-amiaza Văcărescu, Radu Mihai, scris lui *papa*. Seara cu Elisabeta în grădină. Ea pleacă la ora 8½ la teatru. În Serbia alegerile au ieșit împotriva lui Milan. Ristić va veni probabil din nou la putere[220]. Dim. Sturdza la mine, până la 11, discutat despre Poni din Iași, pe care eu vreau să-l iau ca profesor de română pentru Ferdinand și Carlo.

Giurgiu

Joi, 1 iunie/20 mai. Excursie la Giurgiu

Vreme frumoasă, ceva ploaie. Ora 10½ ministrul de Război, apoi Lecca. Ora 11½ plecarea cu trenul special spre Giurgiu. Brătianu la gară. Anghelescu și Cernat cu mine. Ora 12¼ în Comana, întâmpinare, vreme frumoasă. Ora 1 sosirea în Giurgiu, întâmpinare, discursuri, inspecția trupelor, Regimentul 5 Dorobanți, Compania de pontoane, Artileria teritorială și călărașii. Detalii și defilare, foarte bine. Mulțumit lui Costaforu. Vizitat cazarma. Cheiul de-a dreptul enorm. Întâmpinare la Prefectură de către toate autoritățile, până la ora 5, în grădina publică. La gară, ploaie torențială. Ora 5¾ plecarea. Ora 7½ în Cotroceni, frig și umed. Seara cu Elisabeta.

Cotroceni

Vineri, 2 iunie/21 mai. Sf. Constantin și Elena

Vremea mai bună, ploaie întreaga noapte. Ora 10 la Mitropolie, liturghie ținută de mitropolit, toți prelații prezenți. La mitropolit. Ora 11½ la Palat. Primit pe Stătescu și pe Brătianu. Comisia Dunării s-a despărțit fără rezultat. Ora 1 Cotroceni. După-amiaza scris. Vreme îngrozitoare, ploaie și furtună, grindină în apropiere, frig. Seara cu Elisabeta. Comisia pentru Egipt mai durează.

Sâmbătă, 3 iunie/22 mai

Vremea mai bună. Elisabeta la fotograf, la mine nici un ministru. Audiențe toată după-amiaza. Camerele lucrează. Foarte frig, cerul acoperit. Seara scris.

Duminică, 4 iunie/23 mai

Vreme frumoasă, răcoare. Murit Garibaldi. Prințul Carl de Prusia și-a rupt piciorul. Înainte de amiază în grădină, scris. Elisabeta dureri de cap. Ora 2 cu ea la curse în Băneasa, foarte plin, ne întâmpină Florescu, Manu și Știrbey. Premiul de 4.000 franci câștigat de Marghiloman. Ținut până la ora 5. Elisabeta mai bine seara. Seară frumoasă, destul de răcoare, în Sinaia a nins.

Luni, 5 iunie/24 mai

Vreme minunată, aer plăcut. Înainte de amiază cu Elisabeta în grădină. Ministrul de Război, Dabija etc. la mine. Camera a votat construcții pentru 80 milioane. După-amiaza audiențe. Ora 4½ inspectat

en détail Regimentul 1 Roșiori, colonelul Alesandrescu este slab. Ora 6½ înapoi. Seara în grădină, scris. Aer plăcut.

Marți, 6 iunie/25 mai

Vreme frumoasă, nu prea cald. Înainte de amiază Chițu și Dabija. După-amiaza plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, la Dâmbovița și Palat. Seara grădină, scris.

Miercuri, 7 iunie/26 mai

Vreme frumoasă, aer plăcut. Înainte de amiază Stătescu. Conferirea de ordine a făcut bună impresie în toate partidele. La Viena par să voiască să cedeze în problema Dunării. În Serbia e de temut o criză de guvern. După-amiaza discutat cu Văcărescu și Gottereau planurile pentru construcția palatului, s-au făcut reduceri. Prefectul Poliției la mine. Cu Elisabeta în grădină. Discutat cu Basset cumpărarea de la Sinaia, e vorba de contracte ferme. Camerele lucrează. Seara scris.

Joi, 8 iunie/27 mai

Vreme caldă, frumoasă. Promenadă cu Elisabeta în grădină. Ora 10 Brătianu, discutat despre construcția Palatului, Camera a votat creditul. Ora 11 Anghelescu, apoi Lecca. Senatul discută chestiunea Slăniceanu, la care D. Ghica e foarte eficient. După-amiaza audiențe, scris. Plimbare cu trăsura și la Palat. Seara cu Elisabeta.

Vineri, 9 iunie/28 mai

Vreme senină, vânt puternic, nu prea cald. Înainte de amiază promenadă cu Elisabeta. Nici un ministru. După-amiaza acasă, scris. Camerele au votat Legea pentru corpurile de armată. Seara mohorât și vântos, foarte umed, atmosferă de furtună.

Sâmbătă, 10 iunie/29 mai

Peste noapte ploaie puternică. Cu Elisabeta, în grădină, apăsător. Chițu la mine. Senatul a votat calea ferată Constanța-refulare. Sunt multe intrigi împotriva lui Brătianu, chiar și în propriul partid. După-amiaza scris, promenadă cu Elisabeta, aer minunat, complet senin. Seara scris.

Duminică, 11 iunie/30 mai

Vreme minunată, aer plăcut. Promenadă cu Elisabeta în grădină. Ora 10 la capela episcopală, liturghie și predică. Ora 11½ înapoi. Audiențe, episcopul de Râmnic și col. Bibescu, care îmi mulțumesc pentru ordine. Ora 1½ Cernat. Ora 2 plecat cu Elisabeta la curse, foarte cald. Concurează călărași din toate județele, cursă a ofițerilor, până la ora 5. Seara cu Elisabeta, scris până la ora 10½.

Luni, 12 iunie/31 mai

Vreme frumoasă, furtună puternică, cu Elisabeta în grădină. Ora 10½ Dabija, ministrul de Război. Ora 11 Lecca, semnat legea pentru construcția Palatului. Brătianu e la țară, căci nu se simte bine. Închiderea Camerelor. Rosetti a demisionat demonstrativ ca deputat. Ora 5 Maiorescu, mulțumește pentru Ordinul Coroanei în rang de mare ofițer. Seara cu Elisabeta în grădină, foarte rece. Ignatiev s-a retras. Revoluție în Egipt, consulii englez și italian asasinați.

Marți, 1/13 iunie

Vreme frumoasă, răcoare. Înainte de amiază cu Elisabeta în grădină, nici un ministru. După-amiaza audiențe. Prefectul Poliției. Ora 5 la Palat, foarte rece. Ora 6½ înapoi. Seara scris.

Miercuri, 2/14 iunie

Vreme frumoasă, răcoare. Înainte de amiază numai Urechia la mine, ceilalți miniștri în concediu. După-amiaza audiențe, mitropolitul Moldovei. Ora 4 furtună puternică și ploaie, care ține până la ora 5, foarte rece. Ora 5 Slăniceanu, a cărui cerere de a merge în fața Curții de Casație a fost votată de Senat. Discutat manevrele cu el. Seara cu Elisabeta în grădină, scris. Vânt puternic și ceva ploaie.

Joi, 3/15 iunie

Vreme frumoasă, răcoare. Înainte de amiază ministrul de Război, Lecca. Perspectivele de recoltă sunt încă favorabile peste tot, în ciuda ploilor repetate și a căderilor de grindină. După-amiaza audiențe, Theodor Rosetti, care mulțumește pentru Ordinul Coroanei în rang de mare ofițer. Ora 5 Boerescu. Seara între 8½ și 11 D. Sturdza. Elisabeta îi are pe Maiorescu și Kremnitz până la ora 10½. Seară rece. În Egipt situația ia o întorsătură gravă din cauza masacrelor. Urmează să intervină trupele turcești, conferință previzibilă. În Berlin s-a menținut monopolul tutunului, în ciuda lungului discurs al lui Bismarck.

Vineri, 4/16 iunie

Vreme rece. Cu Elisabeta în grădină, se simte obosită. Ora 10½ Stătescu la mine. După-amiaza audiențe. Ora 3 întâmpinat pe Felix Bamberg[221], care a sosit din Viena, prin Sinaia. Bem ceaiul împreună și rămâne cu noi până la ora 10½ seara. Eu plec la ora 4½ la Palat. Primit pe Jolischek din Sinaia, zice că șantierul nu înaintează. Stöhr a amenajat. Ora 6½ cinat cu Bamberg, Elisabeta foarte suferindă,

febră. Conversez cu el până la ora 10½. Elisabeta noapte foarte rea, greață, dureri. Digestia e deranjată.

Sâmbătă, 5/17 iunie

Vreme rece, ploioasă. Elisabeta nu e deloc bine. Theodori aici. Deranjare a stomacului, cu febră. Ora 10½ Brătianu, care e preocupat din cauza armatei, se teme de un război. Ora 11½ Chițu. La prânz Bamberg, care rămâne întreaga după-amiază cu Elisabeta. Audiențe. Bamberg la cină și întreaga seară. Elisabeta din nou o noapte foarte rea, febră mare. Sunt puțin îngrijorat.

Duminică, 6/18 iunie

Vreme întunecată, neprietenoasă. Ploaie. Elisabeta nu e deloc bine, trebuie să rămână toată ziua la pat. Ora 10½ la Palat, pe care i-l arăt lui Bamberg. Ora 11½ înapoi. După-amiaza audiențe. Ora 5 venit Bamberg, cu el în grădină. Ora 6½ cinat, apoi până la ora 11 cu el, dictat notițe despre războiul din '77. Seara Elisabeta se simte mai bine, nu mai are febră. Ora 11½ în pat. Frig.

Luni, 7/19 iunie

Vremea mai senină, răcoare. Elisabeta foarte bine. Ora 10½ ministrul de Război. După-amiaza audiențe. Venit Bamberg, rămâne cu Elisabeta, eu îi dau Bene Merenti. Ora 4 plecat la Palat și de acolo la Băneasa, Țurloaia, inspectat recruții Regimentului 21 Dorobanți, foarte bine. Cadrele Regimentului 6 Dorobanți, mediocru. Inspectat tabăra. Ora 7 din nou în Cotroceni. Cinat cu Bamberg. Seara i-am dictat notițe despre ultimul război, până la ora 11½. Noapte răcoroasă. Elisabeta bine.

Marți, 8/20 iunie

Vreme minunată, răcoare. Înainte de amiază Stătescu, problema ordinelor. Ora 1½ G. Cantacuzino, ora 2½ Mavrogheni, care a sosit de la Roma, până la ora 4. Cu Bamberg, care e la Elisabeta. Seara cinat cu el și dictat notițe până la ora 11½.

Miercuri, 9/21 iunie

Vreme minunată. Înainte de amiază Urechia. Orele 1½-4 audiențe. D. Brătianu, apoi I. Brătianu, care se teme încontinuu de complicații. Ora 4 băut ceai cu Elisabeta, Bamberg și fiul său. Le-am arătat celor doi grădina. Ora 6½ cinat cu Bamberg, dictat memorii întreaga seară. Ora 12 în pat. El își ia rămas-bun de la mine, pleacă la Sigmaringen, prin Viena.

Pitești

Joi, 10/22 iunie. București-Pitești

Vreme frumoasă, caldă. În grădină cu Elisabeta. Ora 11 Basset, care vine de la Sinaia. Ora 11½ plecarea cu trenul special. I. Brătianu la gară, ministrul de Război și Crețeanu mă însoțesc. Ora 2½ sosirea în Pitești, întâmpinare. La biserică, unde donez un candelabru. Episcopul de față. Direct la platou, în partea de sus a orașului. Inspecția Regimentului 4 Dorobanți, lt.-col. Ulescu, a unei baterii și a pompierilor. Ținut până la ora 4½, lume multă, defilare. Apoi la spital, închisoare, gimnaziu, acolo examen. Ora 6 la casa domnului Varzar. Ora 7 cina, toasturi. Seara promenadă în orașul iluminat și în grădină, până la ora 10, mare entuziasm. De față Dimancea etc., prefectul Budișteanu. Răcoare.

Vineri, 11/23 iunie. Pitești-București

Dimineață frumoasă, răcoare. Ora 8 dejunat. Școlarii aduc un buchet. Ora 9, pe terenul de instrucție, inspecția Regimentului 30 Dorobanți din Muscel, care a venit la Pitești. Colonelul Herfner și un escadron de la Călărașii lui Filiti. Până la ora 10¾. Plouă un moment. Vizitat cazarma și școala, până la ora 11¾. Ora 12 luat prânzul, 20 de persoane. Ora 1¼ plecat din Pitești, cu alai până la gară. Ora 3 în Titu, aici Cernat. Inspecția Regimentului 22 Dorobanți, care a venit de la Târgoviște. Până la ora 4½. Col. Bibescu, Rosetti. Ora 5 plecarea, furtună și ploaie. Ora 6½ în Cotroceni. Ora 7 cinat cu Elisabeta. Furtună puternică. Seara scris.

Cotroceni

Sâmbătă, 12/24 iunie

Atmosferă de furtună. Înainte de amiază nici un ministru. Ora 12 Teriachiu la mine. Ora 12½ la prânz arhiducele de Schönburg, rămâne până la ora 3. Furtună îngrozitoare cu ploaie, care ține până seara, simțitor de rece. Ora 3 Lecca, ministru de Finanțe. Ora 3½ I. Brătianu, apoi generalul Crețeanu, Văcărescu, Basset. Seara la ora 6½ I. Brătianu cu soția la masă, rămas până la ora 9½. Discutat despre multe chestiuni. Peste noapte ploaie, rece, rău pentru recoltă.

Duminică, 13/25 iunie

Înainte de amiază mohorât, cu Elisabeta în grădină, scris. Orele 11½-12½ Kogălniceanu la mine. Orele 1-5 audiențe. Deșliu, care e foarte slăbit, mi-a sărutat mâna în mod repetat, e foarte bolnav.

I. Lahovary[222], care îmi mulţumeşte pentru ordin, este însă foarte pasional în discuţie, găseşte totul rău, se plânge din cauza imoralităţii. Seara cu Elisabeta, care are iarăşi febră. Ora 11 în pat.

Luni, 14/26 iunie

Vremea mai bună, foarte înnorat, ceva ploaie. Ora 10 Dabija, discutat despre noua cazarmă. Ministrul de Război. Ora 11½ Lecca împreună cu arhitecţii, pentru construcţia Palatului. Alexandru Sturdza la masă. Ora 2 Văcărescu, care îmi spune că trebuie să plece cu familia la Paris pentru doi ani şi, din această cauză, trebuie să renunţe la serviciu. Foarte neplăcut. Ora 4½ plecat cu trăsura la Palat, acolo discutat pe teren cu Lecca şi cu arhitecţii construcţia Palatului şi hotărât că trebuie începută îndată. Ora 6½ la Cotroceni, vremea e destul de senină. Seara cu Elisabeta, scris. Semnat brevete. Recolta pare să fi suferit totuşi în urma ploilor. Porumbul a rămas în urmă din cauza frigului.

Sinaia

Marţi, 15/27 iunie. Bucureşti-Sinaia

Vreme minunată. Înainte de amiază în grădină cu Elisabeta. Ora 10½ Brătianu la mine, discutat despre înlocuirea lui Văcărescu. Ora 11¼ plecarea cu trenul special, la gară miniştrii cu soţiile, D. Ghica şi Sturdza, Bibescu, Aurelian, Cariagdi etc. În Crivina, până unde vine Fălcoianu, Ene, prefectul Furduescu etc. Ora 2½ în Comarnic. Mers foarte bine, ora 3 în Sinaia. Corpul de vânători cu muzica la gară, maiorul Rudeanu, care a venit cu Batalionul 1 Vânători, generalul Florescu etc. Spre biserica mănăstirii, defilarea întregului batalion, care se află în curte. La castel cu Elisabeta, doamnele, Candiano şi Theodori; nu s-a făcut prea mult. Pavilionul de vânătoare. Ora 6½ înapoi. Ora 7 cinat. Seara retragere cu torţe. Seară răcoroasă. Noapte cu lună. Ora 10½ în pat.

Miercuri, 16/28 iunie

Vreme minunată. Ora 8 dejunat, pus în ordine. Ora 10 cu Elisabeta la pavilionul de vânătoare, apoi la castel. Discutat cu Schultz şi Stöhr despre şantier, cerut primului mai multă sârguinţă. Ora 12½ luat masa. Ora 2 generalul Florescu la mine, care îmi mulţumeşte pentru Cordonul ordinului Coroana României. Ora 4 cu trenul special la Predeal. Ora 5 sosit ducele de Nassau[223] şi contele Castelli (uniformă austriacă cu însemne româneşti). Plecat îndată. Ora 5½ în

Sinaia. Cu Elisabeta și cu ei la mănăstire, cu trăsura. Ora 6½ cinat. Muzică. Seara retragere cu torțe. Ora 11 în pat.

Joi, 17/29 iunie

Vreme minunată. Ora 8¼ dejunat cu Elisabeta și unchiul Adolph. Orele 10-12 vizitat castelul în cele mai mici detalii. Ploaie, foarte umed. Ora 12½ luat masa în pavilionul de vânătoare; rămas acolo după-amiaza. Venit Urechia. Ora 4 ceai, apoi promenadă. Ora 6½ cinat. Seară frumoasă. Jucat whist cu Elisabeta, unchiul Adolph și contele Castelli. Ora 11½ în pat. Noapte senină.

Vineri, 18/30 iunie

Vreme frumoasă, nori, vânt puternic. Ora 10½ singur la castel, discutat cu Stöhr și Schultz lambriurile și decorațiunile. Ora 12½ luat masa toți împreună în pavilionul de vânătoare. Orele 2½-5 promenadă la cascade și la Clopotnița, foarte cald. Ceai în pavilionul de vânătoare. Sosit transportul din Veneția. Ora 6½ cinat. Seara whist până la ora 11. Evenimentele din Egipt iau un curs grav. Conferința de la Constantinopol nu a luat încă nici o hotărâre; este pentru îndepărtarea lui Arabi-Pașa. Tulburări la Alexandria.

Sâmbătă, 1 iulie/19 iunie

Cald, nori, lună plină, însă va veni ploaia. Ora 8¼ dejunat *à trois*. La castel. Ora 12½ luat masa toți împreună în pavilionul de vânătoare. După-amiaza sosit ministrul de Război, Davila și Văcărescu. A început construcția palatului din București. La castel. Ora 6½ cinat, invitat Davila. Seara jucat whist. Peste noapte furtună puternică.

Duminică, 2 iulie/20 iunie

Ploaie torențială. Ora 9 singur la biserică, mai târziu la Stöhr. Ora 12½, 14 persoane la masă. După-amiaza furtună îngrozitoare, care ține două ore. Ora 6 baronul von Mayer la mine, l-am invitat la masă. Seara muzică la harfă și pian până la ora 10½. Baronul Mayer trebuie să plece în străinătate.

Luni, 3 iulie/21 iunie

Vreme ploioasă. La castel, dejunat în pavilionul de vânătoare, răcoare. Promenadă la prima cascadă. Ora 5 înapoi la mănăstire. Seara jucat whist. Ora 11½ în pat.

Marți, 4 iulie/22 iunie

Vreme mohorâtă, fără ploaie. La castel, venit aici și Elisabeta împreună cu unchiul Adolph. Ora 12½ luat masa la pavilionul de vânătoare, invitat ofițerii de la Batalionul de Vânători. Ora 2½

promenadă prin pădure, până la cariera de piatră. Întoarcerea pe șosea, eu și contele Castelli pe jos, ceilalți cu trăsura. Ora 5½ în Sinaia. Seara whist, foarte rece.

Miercuri, 5 iulie/23 iunie

Vreme frumoasă, ceață. Înainte de amiază la castel, enorm de umed. Ora 12½ luat masa la mănăstire, de față generalul Crețeanu etc. După-amiaza promenadă, vizitat băile, noul hotel etc. Făcut cumpărături. Ora 6½ cinat. Seara whist. Elisabeta răcită foarte tare, noapte rea.

Joi, 6 iulie/24 iunie

Vreme frumoasă. Elisabeta răcită foarte tare. Luat masa în pavilionul de vânătoare. După-amiaza venit Stătescu și Slăniceanu. Vizitat castelul. Ora 6 la gară cu unchiul Adolph, sosit fiul său Wilhelm[224], care e la husarii din Brașov. Ora 6½ cinat toți împreună. Elisabeta devreme în pat. Seară frumoasă și rece.

Vineri, 7 iulie/25 iunie

Vreme minunată, foarte cald. Ora 8½ dejunat *à quatre*. Înainte de amiază i-am arătat castelul lui Willy de Nassau. Luat prânzul în pavilionul de vânătoare. Lucrat cu Stătescu și Slăniceanu. Promenadă. Seara whist până la ora 10½.

Buzău

Sâmbătă, 8 iulie/26 iunie. Sinaia-Buzău

Căldură enormă. Ora 10 cu unchiul Adolph și cu Willy, văzut Batalionul de Vânători la instrucție, până la ora 11. A mers excelent. Căldură toridă. Cu Willy spre pavilionul de vânătoare, direct peste munte, acolo luat prânzul. Venit Sturdza și Theodori. Ora 3 la mănăstire, venit Anghelescu și Crețeanu pentru a mă lua. Ora 3½ plecat cu trenul special la Buzău, pentru inspecția trupelor. Caniculă insuportabilă. Ora 5½ în Ploiești, întâmpinare, la fel în Mizil. Ora 7½ sosirea în Buzău, mare întâmpinare, discursuri. La Episcopie, biserică, apoi prezentarea autorităților. Ora 8½ mare dineu, toasturi. De față și generalul Cernat. Enorm de cald. Seara promenadă în grădina publică. Iluminații. Ora 11 în pat. Noaptea n-am dormit din cauza căldurii.

Duminică, 9 iulie/27 iunie. Buzău-Ploiești-Sinaia

Sculat la ora 6, cer fără nori. Ora 7½ la inspecția Regimentului 8 Dorobanți, arșiță colosală, până la ora 9, defilare, destul de bine. Liturghie ținută de episcop. Orele 10½-12 vizitat stabilimentele. Ora 12

plecarea spre Ploiești, luat masa în vagon. Ora 2 în Ploiești, mare întâmpinare. În oraș pe o căldură toridă, la primărie, acolo discurs, prezentare, tribunalul, prefectura, spitalul, închisoarea. Împărțirea premiilor la Școala de Meserii. Cazarma, inspectarea trupelor, călărași, dorobanți, artilerie, până la ora 5. Ora 5½ plecarea, epuizat din cauza caniculei. Ora 7½ sosirea în Sinaia. Cinat împreună. Seara pe verandă, aer minunat, dar cald încă.

Sinaia

Luni, 10 iulie/28 iunie

Căldură enormă. Înainte de amiază cu Elisabeta, unchiul Adolph și Willy, care la ora 12 se întoarce la Brașov. Eu îl însoțesc la gară, apoi merg cu trăsura la pavilionul de vânătoare. Orele 4-6 la castel. Seara împreună, căldură enormă. I-am dat lui Willy Marea Cruce a Stelei României, Contele Castell primește Marea Cruce de ofițer al Coroanei României. Ora 11 în pat.

Marți, 11 iulie/29 iunie. Sf. Petru și Pavel

Noaptea furtună cu grindină, foarte rece. Înainte de amiază la castel. Ora 12½ Ion Brătianu la masă. După-amiaza discutat și mers cu el la castel. Pleacă la ora 6. Situația se complică în Egipt, Alexandria e bombardată de englezi. Seara prințul de Schönburg la masă, jucăm whist cu toții până la ora 11. Vânt răcoros. Am răcit.

Miercuri, 12 iulie/30 iunie

Vreme frumoasă, sunt răcit. Înainte de amiază la castel, aici Kott. Ora 12½ luat masa în pavilionul de vânătoare, de față prințul moștenitor de Schönburg, căruia îi arăt apoi castelul. Promenadă. El vine și la cină. Jucat whist.

Joi, 1/13 iulie

Vreme frumoasă. Ora 9½ la D. Ghica, mai târziu la castel, discutat zugrăvelile cu Kott. Luat prânzul în pavilionul de vânătoare. Venit Urechia. Promenadă, ploaie. Basset a tratat cu Fotescu răscumpărarea contractului pentru pădure, 100.000 franci. Ora 6½ cinat împreună. Seara ploaie torențială. Jucat whist până la ora 11. În Egipt masacru împotriva europenilor, întreaga țară în plină revoluție. Arabi-Pașa foarte energic.

Vineri, 2/14 iulie

Furtună și ploaie, nu e frig. Înainte de amiază cu unchiul Adolph, care primește ordine românești. Ora 12½ luat masa. Kretzulescu

aici. După-amiaza Dabija la mine. Ploaie. Orele 5-6 scurtă promenadă. La cină D. Ghica împreună cu familia sa, Dabija. Seara whist, împreună până la ora 11½. Ploaie torențială.

Sâmbătă, 3/15 iulie

Ploaie torențială. Înainte de amiază împreună. Ora 11½ luat masa. Ora 12½ plecarea unchiului Adolph, noi îl însoțim până la Predeal cu trenul special. Acolo la ora 1½. Rămas-bun. Ora 2½ în Sinaia. Ploaie. După-amiaza la castel. Ora 6½ cinat, Davila, Theodori etc. Seara cu Basset.

Duminică, 4/16 iulie

Vreme mohorâtă. Ora 9 împreună la biserică. Înainte de amiază la castel. Ora 12½ luat masa, invitat ofițerii de vânători decorați. După--amiaza acasă. Ora 6½ cinat, Anghelescu și soția la masă, împreună până la ora 9. Reziliat toate contractele pentru munți cu Kretzulescu.

Luni, 5/17 iulie

Vreme frumoasă, enorm de umed. A plouat de trei ori în timpul zilei. La castel, hotărât în privința ornamentației. Ora 12½ luat masa la pavilionul de vânătoare, aici Anghelescu, lucrat cu el, numit 90 de ofițeri. Seara episcopul de Buzău la masă.

Marți, 6/18 iulie

Vreme foarte umedă. Înainte de amiază cu Elisabeta la castel. Furtună și ploaie. Luat prânzul la pavilionul de vânătoare. După-amiaza ploaie. Seara sosit pictorul Becker[225] de la Krauchenwies. Ploaie.

Miercuri, 7/19 iulie

Enorm de umed. Înainte de amiază la castel cu Becker. Luat prânzul în pavilionul de vânătoare. Furtună. Aici Văcărescu. Seara furtună puternică și ploaie torențială, e foarte rea pentru recoltă, care stă pe câmpuri. Seara scris. Plouă în toată țara.

Joi, 8/20 iulie

Ploaie torențială, care ține până la ora 1. Recolta grav compromisă. La prânz prefectul Furduescu. După-amiaza prefectul Poliției. Mai târziu cu Elisabeta la șantier, foarte umed. Becker pictează. Seara prefectul Poliției la masă.

Vineri, 9/21 iulie

Vreme frumoasă, enorm de umed, atmosferă de furtună. La șantier. După-amiaza scris. Promenadă. Seara cu Becker. Vremea mai bună, vânt rece.

Sâmbătă, 10/22 iulie

Vreme minunată în toată țara. Recolta e mai puțin compromisă decât era de așteptat. Ora 11 la șantier. Stöhr pleacă la București. Ora 12½ luat masa la pavilionul de vânătoare, Chițu și Radu Mihai, apoi cu ei la castel. Orele 4½-7 promenadă cu Becker la cascade. Seara împreună cu el. În Egipt situația se complică, Arabi-Pașa se apără, englezii pregătesc un corp expediționar, Franța urmează să ia parte la ocupație.

Duminică, 11/23 iulie

Vreme minunată. Ora 9 la biserică, apoi la D. Ghica. Ora 12½ luat masa. După-amiaza horă. Ministrul de Război și soția sa la cină.

Luni, 12/24 iulie

Vreme frumoasă. La castel. Luat masa în pavilionul de vânătoare. Promenadă cu Elisabeta, la castel. Ora 6 la gară, luat pe Willy de Nassau. Ziua de naștere a tatălui său, băut în cinstea lui la masă. Seara retragere cu torțe.

Marți, 13/25 iulie

Vreme minunată, enorm de cald. Ora 9½ ministrul de Război. Ora 10 cu toții excursie la Stână. Caniculă enormă. La a treia cascadă am fost surprinși de o furtună puternică, foarte uzi. Ora 12 luat prânzul sus, la soare. Acolo până la ora 3, venit Davila, vremea s-a înseninat complet. Ora 5 înapoi. Seara cu Willy de Nassau. Ora 10½ în pat.

Miercuri, 14/26 iulie

Ora 9½ la castel cu Elisabeta și Willy, căldură enormă. Ora 12 Willy trebuie să plece, l-am însoțit la gară. Ora 12½ ministrul de Război cu soția la masă. După-amiaza cu Elisabeta la pavilionul de vânătoare. Seara Urechia. Conversat cu Becker până la ora 11.

Joi, 15/27 iulie

Caniculă enormă. Ora 9½ dejunat cu Elisabeta în pavilionul de vânătoare, apoi la castel. După-amiaza promenadă. Castel.

Vineri, 16/28 iulie

Foarte umed și mulți nori. Orele 10-12 la șantier. Luat prânzul la mănăstire. Ora 3½ cu Elisabeta la pavilionul de vânătoare. Promenadă. La castel. Ora 5½ ploaie puternică. Seara nori frumoși de furtună. Ora 11 în pat. Ploaie măruntă.

Sâmbătă, 17/29 iulie

Peste noapte, la ora 2½, furtună îngrozitoare cu rupere de nori, care ține până la ora 4. Înainte de amiază enorm de umed, mulți nori.

Distrugeri mari provocate de ape. Calea ferată întreruptă în 10 locuri între Sinaia și Comarnic, poate dura trei săptămâni până să se poată circula din nou, pagube de aproape un milion. Ora 9½ la Prahova, la gară, apoi la castel, podul rupt. Peleșul enorm. La castel și în jur doar puține pagube, însă a plouat înăuntru. Ora 12½ luat prânzul la mănăstire. După-amiaza cu Elisabeta la prima cascadă, care e foarte mare. Ora 6½ înapoi. Seara citit și scris.

Duminică, 18/30 iulie

Vreme frumoasă. Ora 9 la biserică. Cu Stöhr la castel. La prânz baronul Ring, ministrul plenipotențiar francez etc. Muzică până la ora 3. După-amiaza horă, vânt rece. Ora 6½ cina, Davila, fiica lui s-a logodit cu căpitanul Perticari, le-am urat sănătate. Noapte cu lună, destul de rece. Ora 11 în pat.

Luni, 19/31 iulie

Vreme frumoasă. Calea ferată va rămâne impracticabilă timp de trei săptămâni. Orele 10-12 la castel, Knechtel acolo. La dejun, în Foișor, Suleiman Bey, contele Leyden, Ventura[226]. Muzică până la ora 3. La castel cu Elisabeta. Seara cu Davila. Cer acoperit, răcoare. Citit până la ora 11.

Marți, 1 august/20 iulie. Sf. Ilie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază la castel cu Elisabeta. După-amiaza mică promenadă. La castel. Ploaie. Seara pe verandă cu Becker.

Miercuri, 2 august/21 iulie

Ploaie. Înainte de amiază scris. Ora 12½ luat prânzul la mănăstire. Sosit domnul și doamna Mavrogheni. După-amiaza la castel cu Elisabeta. Seara whist cu Elisabeta, domnul Mavrogheni și soția. Vremea mai bună.

Joi, 3 august/22 iulie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază la castel. La prânz, în pavilionul de vânătoare, Suleiman Bey, Mavrogheni și Gheorghe Cantacuzino. La castel. Seara Mavrogheni la masă, whist.

Vineri, 4 august/23 iulie

Înainte de amiază scris. Vreme ploioasă. Ora 12½ luat masa la mănăstire. După-amiază ploaie, seara vremea ceva mai bună, la castel. Whist până la ora 11. Foarte rece.

Sâmbătă, 5 august/24 iulie

Vreme rece, altfel frumoasă. Înainte de amiază la castel, comandat decorațiuni lui Stotz din Stuttgart, printr-un reprezentant. La prânz,

în pavilionul de vânătoare, Mavroghenii, care pleacă din nou. Venit Davila, Theodori și Kremnitz. La castel. Seara foarte frig, vreme senină.

Duminică, 6 august/25 iulie

+6 °R, vreme frumoasă, vânt foarte rece. Ora 9 la biserică. Promenadă cu Elisabeta la castel și la D. Ghica. Luat masa la mănăstire. Ora 2 venit I. Brătianu, cu el la pavilionul de vânătoare. Acolo Suleiman Bey, care o aduce la Elisabeta pe fiica lui. Brătianu și ministrul de Război la masă. Discutat despre situație și despre modificarea guvernului.

Luni, 7 august/26 iulie

Foarte rece. Elisabeta dureri de dinți. L. Ghica bolnavă. Ora 10½ la castel, apoi luat prânzul în pavilionul de vânătoare cu Brătianu, Anghelescu și soția sa, ei pleacă seara înapoi. Ora 5 la castel, ploaie și frig. Seara scris. Englezii îl atacă pe Arabi-Pașa.

Marți, 8 august/27 iulie

Vreme frumoasă, rece. Promenadă cu Elisabeta, mai târziu la castel. Barometrul coboară foarte tare. După-amiază promenadă, ploaie, la castel. Peste noapte ploaie.

Miercuri, 9 august/28 iulie

Vreme mohorâtă, vânt rece din nord. Mai târziu se înseninează. Hotărât cu Knechtel în ceea ce privește parcul din jurul castelului. Trebuie făcute instalații de drenaj de 8.000 franci. Dejunat la mănăstire. După-amiaza promenadă cu Elisabeta până la prima cascadă. Seara cu Davila până la ora 10. Citit până la ora 11. Ploaie, frig.

Joi, 10 august/29 iulie

Mohorât, mai târziu soare. Înainte de amiază la castel, hotărât în privința platoului cu Knechtel. Luat masa în pavilionul de vânătoare. Contele Leyden, care mi-l prezintă pe contele Monts, noul secretar de ambasadă german. Doamna Herz din Halfer. Mai târziu cu Elisabeta și Becker la prima cascadă, pe partea dreaptă a Pelișorului, partidă de cățărat. Ora 6 înapoi. La castel, unde totul înaintează acum, interiorul terminat, toate balcoanele și foișoarele. Terasele însă vor fi gata abia peste două luni, căci nu este loc.

Vineri, 11 august/30 iulie

Vreme frumoasă, munții acoperiți. Ora 10 la șantier cu Elisabeta. Ora 12½ luat prânzul în pavilionul de vânătoare. După-amiaza

promenadă cu Elisabeta și Becker. La șantier. Seara conversat cu Becker. În București a avut loc modificarea guvernului. Brătianu preia Ministerul de Război, Chițu – Internele, Stătescu – Justiția, Sturdza – Externele, Aurelian – Cultele. Anghelescu și Urechia ies din guvern.

Sâmbătă, 12 august/31 iulie

Vreme minunată. Ora 10 inspectat barăcile Batalionului de Vânători, apoi dejunat cu ofițerii, toast, acolo până la ora 11. La șantier. Ora 12½ la pavilionul de vânătoare. După-amiaza promenadă la a doua cascadă, furtună, ploaie, m-a udat. Ora 6 înapoi. Calea ferată Sinaia-Comarnic e din nou deschisă, a trecut primul tren. Cu el au venit Bălăceanu și Cernat, i-am invitat la masă. Murit Stillfried.

Duminică, 1/13 august

Vreme frumoasă. Ora 9 biserică. Ora 10½ la D. Ghica. Ora 12½ luat masa la mănăstire, furtună, rece. După-amiaza primit pe ofițerii englezi cu colonelul Berindei și maiorul Dumitrescu. Promenadă cu Elisabeta și Becker în valea Sinaia.

Luni, 2/14 august

Vreme frumoasă. Ora 10½ la castel. La prânz Bălăceanu, Cernat, ofițerii englezi, Berindei etc. Ploaie. După-amiaza promenadă. Seara scris. Destul de rece.

Marți, 3/15 august

Vreme frumoasă, mulți nori, cald. Ora 9 plecat spre Poiana Țapului, în întâmpinarea arhiducelui Eugen. Ora 10½ în Sinaia, întâmpinare, gardă de onoare. Elisabeta pleacă cu el, cu trăsura, la castel, eu pe jos cu von Weigelgang, maestrul grajdurilor. Vizitat totul. Ora 12½ prânz în pavilionul de vânătoare, 22 persoane, apoi se dansează. Ora 4 plecarea, eu îl însoțesc până la Poiana Țapului. Ora 5½ înapoi. La castel cu Elisabeta. Seară frumoasă. Sosit Basset.

Miercuri, 4/16 august

Vreme frumoasă, scris. La castel, luat prânzul în pavilionul de vânătoare. Elisabeta foarte obosită. După-amiaza ploaie. Seara scris.

Joi, 5/17 august

Vreme minunată, foarte cald. Ora 12½ venit Brătianu cu Slăniceanu. Luat prânzul în pavilionul de vânătoare. La șantier, promenadă, Brătianu și Slăniceanu la masă. Seara discutat manevrele de la Tecuci-Bârlad. Furtună puternică.

Vineri, 6/18 august

Vreme schimbătoare. Ora 10 la șantier, enorm de cald. Ora 11½ Slăniceanu la mine, pentru manevre. Brătianu. Sosit Aurelian, a fost la Moscova, depune jurământul ca ministru al Cultelor. Promenadă la pavilionul de vânătoare, ceai. Brătianu, Slăniceanu și Aurelian se întorc la București. Seara furtună puternică, scris.

Sâmbătă, 7/19 august

Vreme frumoasă, răcoare. Înainte de amiază la castel. Stöhr e complet demoralizat, vrea să plece, plânge. Îndelung împreună cu Basset și cu el. Luat prânzul în pavilionul de vânătoare. După-amiaza ploaie. La castel, vorbit îndelung cu Stöhr. Elisabeta de asemenea. E atât de demoralizat, încât plânge încontinuu. Starea lui ne îngrijorează. Seara scris. Ploaie.

Duminică, 8/20 august

Vreme frumoasă, răcoare. Ora 9 biserică, în cor cântă Școala Normală din Bârlad, în frunte cu profesorul Popescu. Promenadă. La masă multe persoane. După-amiaza cântece și dansuri ale Școlii Normale, căreia îi ofer un dejun. Horă până la ora 6. Promenadă cu Elisabeta până în satul Sinaia. La cină Dabija cu soția și Radu Mihai. Seara mică furtună.

Luni, 9/21 august

Vreme frumoasă. Înainte de amiază la șantier. Stöhr mai bine dispus. La prânz domnul și doamna Dabija, prefectul Poliției, cu ei la castel. Seara Davila etc.

Marți, 10/22 august

Vreme minunată, enorm de cald. Înainte de amiază cu Wight la castel, luat prânzul la pavilionul de vânătoare, invitați el și Ring. Ora 3 promenadă la cariera de piatră și la grotă, enorm de abrupt și dificil. Înapoi pe jos, pe șosea. Ora 7 în Sinaia. Seara furtună.

Miercuri, 11/23 august

Furtună, frig. Vreme frumoasă. La castel cu Basset și Stöhr. Luat prânzul în pavilionul de vânătoare. Generalul Racoviță. După-amiaza cu Elisabeta la castel.

Joi, 12/24 august

Vreme minunată, desăvârșită. Ora 11 plecat cu toată societatea la Poiana Țapului. Luat masa în pădure. La Poiana Iepei, cascadă minunată. Peste munte și prin pădure la Bușteni. Acolo la ora 5. Pe jos la Sinaia (ora 7), doamnele cu trăsura.

Vineri, 13/25 august

Vreme frumoasă, vânt. Înainte de amiază la castel, unde toate lucrările înaintează. Luat prânzul în pavilionul de vânătoare. Invitat baronul Salzberg, însărcinatul cu afaceri austriac. După-amiaza cu Elisabeta, iar la ceai baronul Ring. La castel cu Elisabeta. Stöhr pleacă la București, pentru comisia ce va fi numită în scopul preluării construcțiilor. Seara Davila aici, a venit de la București. Noapte senină, cu lună.

Sâmbătă, 14/26 august

Vreme minunată, foarte cald. Înainte de amiază la castel. Ora 12 cu întreaga companie la Predeal, cu trenul, de unde apoi, pe jos, la Schitul Predeal. Biserica, apoi luat prânzul pe o pajiște mai sus de mănăstire, foarte vântos. Ora 3 pe jos, pe șosea, spre Azuga. Acolo într-o oră și jumătate, foarte cald. Vizitat fabrica de sticlă, acolo până la ora 6. Înapoi cu trenul. Ora 6½ în Sinaia. Seara citit și scris. Englezii nu înaintează deloc în Egipt, Turcia ezită să semneze o convenție militară. Ziarele austriece și germane anunță cu bucurie intrarea lui Sturdza în guvern.

Duminică, 15/27 august. Sf. Maria

Ora 5 dimineața un cutremur foarte puternic. Ora 9 la biserică, unde e aglomerație enormă, datorită hramului mănăstirii. Cu Stătescu la castel, enorm de cald. Ora 12½ luat prânzul la mănăstire. Stătescu, Cernat și col. Vlădescu, care merg la manevrele din Franța. După-amiaza mare horă, a venit enorm de multă lume cu trenurile de plăcere. Vântos. Cinat foarte târziu. Sturdza, care a sosit de la Viena, i-a vorbit lui Kalnoky. Conversat cu el până la ora 10. Vreme răcoroasă.

Luni, 16/28 august

Vreme frumoasă, vânt rece. Ora 10 Sturdza a depus jurământul în prezența lui Stătescu. La castel. Ora 12½ luat prânzul în pavilionul de vânătoare, prințul Uruzov, Stătescu și Sturdza. După-amiaza venit Kretzulescu și soția, care se întorc la Petersburg. Cu Sturdza până la ora 6, el se întoarce la București, pentru a prelua Ministerul de Externe.

Marți, 17/29 august

Vreme senină, vânt rece din nord. Înainte de amiază la castel, cu Stöhr, care a fost la București. Ora 12½ luat prânzul în pavilionul de vânătoare, invitat Cariagdi. După-amiaza promenadă cu Elisabeta și la castel. Seara foarte frig.

Miercuri, 18/30 august

Vreme rece, puțin înnorat. Înainte de amiază scris. La castel, unde lucrările înaintează în sfârșit. Lucrările finale la frontul vestic sunt enorm de costisitoare și durează mult. După-amiaza promenadă cu Elisabeta la a doua cascadă și înapoi peste Clopotnița, două ore, aer plăcut. Seara scris.

Joi, 19/31 august

Ploaie torențială și frig. Scris toată dimineața Mariei[227], în privința generalului Brialemont[228], pe care aș dori să-l invit la mine. Mai multe persoane la prânz, la mănăstire. După-amiaza venit Brătianu, discutat cu el în legătură cu manevrele, politica generală, chestiunea Dunării etc. Adjudul ars parțial. Brătianu până la ora 4½ la mine. La castel cu Elisabeta, discutat cu Stöhr despre diferite lucruri. Ora 6½ Brătianu, Slăniceanu cu soția și Davila la masă. Seara discutat cu Brătianu și Slăniceanu despre manevre, care sunt stabilite pentru 20 septembrie, stil vechi. Concentrarea poate să dureze doar 14 zile, căci în buget nu sunt prevăzuți suficienți bani. Linia Șerbești-Hanul Conachi.

Vineri, 1 septembrie/20 august

Vreme frumoasă. Înainte de amiază scris și la castel. Ora 12½ luat masa în pavilionul de vânătoare, aici Brătianu, care pleacă din nou la ora 2, și Slăniceanu. După-amiaza promenadă cu Elisabeta. Seara frig.

Sâmbătă, 2 septembrie/21 august

Vreme frumoasă, puțin înnorat, aer rece. Scris până la ora 10½. Apoi excursie la Stână, invitați baronul von Ring, B. Boerescu și soția etc. Dejun. Ora 2½ pe jos, prin pădure, Valea Piatra Arsă, Valea Babei, spre Poiana Țapului, la marea cascadă, acolo la ora 5½. Pe jos înapoi la Sinaia, mers o bucată cu trăsura. Ora 7½ înapoi. Sosit generalul Crețeanu.

Duminică, 3 septembrie/22 august

Vreme minunată. Ora 9 la biserică. La castel. Ora 12½ luat prânzul la mănăstire, Alecsandri, generalul Anghelescu, care s-a întors de la manevrele din Rusia, episcopul de Râmnicu-Vâlcea etc. După-amiaza citit. Ceai în pavilionul de vânătoare, acolo Alecsandri și baronul von Ring, cu ei la castel.

Luni, 4 septembrie/23 august

Vreme minunată. Înainte de amiază la castel, cu Stöhr. Luat prânzul în pavilionul de vânătoare. Scris. La șantier. Venit D. Brătianu și Lecca. Seara conversat cu Becker. Noapte rece.

Marți, 5 septembrie/24 august

Vreme minunată. Înainte de amiază scris. La șantier. Ora 12½ venit Candiano. La prânz Harries cu soția și Slade, cu ei la castel pentru iluminatul electric. Seara Alecsandri și Davila. Scris până la ora 11.

Miercuri, 6 septembrie/25 august

Vreme minunată. La șantier, luat prânzul în pavilionul de vânătoare, acolo Alecsandri. După-amiaza scris. La castel. Seara scris. Ceva ploaie.

Joi, 7 septembrie/26 august

Vreme minunată, enorm de cald. Scris. La șantier. Luat prânzul în pavilionul de vânătoare. Venit Aurelian. Orele 4½-6 văzut Compania de Vânători la instrucție. Seara furtună, nu e frig.

Vineri, 8 septembrie/27 august

Vreme minunată, foarte cald. Înainte de amiază la D. Ghica, pe jos la pavilionul de vânătoare, enorm de cald. D. Sturdza la prânz. Ora 2½ în pavilionul de vânătoare, primire oficială a lui Schuyler, care îmi înmânează scrisorile de acreditare ca ministru rezident american. Gardă de onoare, discursuri, apoi îl primește Elisabeta. După-amiaza lucrat cu D. Sturdza. Alecsandri la ceai. Furtună, ploaie cu soare. La pavilionul de vânătoare până la ora 5½ și la castel până la 6½. Seara nimeni la masă, scris. Scrisoare de la Leopold, care e foarte îngrijorat din cauza stării Antoinettei, nu merge la Weinburg, trebuie să plece în sud.

Sâmbătă, 9 septembrie/28 august

Aer umed. Ora 11 pornit o furtună puternică. Masa de prânz, care ar fi trebuit să fie în pavilionul de vânătoare, are loc la mănăstire; 20 de persoane, generalul medic Roth din armata saxonă, mitropolitul Moldovei, reprezentanții iluminatului electric, domnul William Stephanson, Lane Fox, inventatorul lămpii electrice cu incandescență, domnul Strant și domnul Slade cu frumoasa lui soție, dr. Fastenrath, recomandat de *papa*, doamna Kremnitz, Davila, Theodori cu fiica sa. Ploaie torențială. După-amiaza scris. Seara invitat pe Roth, pe mitropolit și pe arhimandriți. Împreună până la ora 11. Muzică, prelații se retrag.

Duminică, 10 septembrie/29 august

Vreme mohorâtă. Ora 9 biserică, oficiază mitropolitul Moldovei. Ora 10½ primit pe generalul medic Roth în audiență de rămas-bun. Cu Stöhr la castel, acolo discutat totul cu domnii de la iluminatul

electric. La prânz mitropolitul, doamna Kremnitz, Alecsandri, Suțu etc. După-amiaza scris. Ora 4 la pavilionul de vânătoare, doamna Oteteleșanu, domnul și doamna Filipescu, doamna Lecomte de Nouy. La castel. Seara Văcărescu. La masă mitropolitul, generalul Anghelescu, colonelul Dunca, maiorul Goga. Scris.

Luni, 11 septembrie/30 august. Aniversarea Griviței

Vreme schimbătoare. Ora 9½ slujbă religioasă cu Te Deum, oficiată de mitropolitul Moldovei, cu cor. Ținut trei sferturi de oră, biserica enorm de aglomerată. Scutit de paradă Batalionul de Vânători, vreme amenințătoare. Ora 12 la barăcile Batalionului de Vânători, totul decorat foarte frumos. Umbrar mare, sub care masa pentru 50 persoane, Jooris, Alecsandri, Anghelescu, mitropolitul cu arhimandriții, Boerescu, Slade cu soția, Fastenrath etc. Trupa are masa aranjată în jurul nostru. Eu țin primul toast, Anghelescu răspunde (își citește toastul), maiorul Rudeanu, apoi Candiano își citește poezia despre Grivița, care face impresie adâncă. Mitropolitul și Alecsandri țin și ei toasturi. Înainte de aceasta mitropolitul a binecuvântat masa. Starea de spirit e înălțătoare. Vremea rămâne bună. Horă până la ora 3. Mitropolitul Moldovei pleacă. Ora 4 la pavilionul de vânătoare, apoi la castel. La masă Slăniceanu, retragere cu torțe. Lucrat cu Slăniceanu la manevre până la ora 10½. Candiano merge la București.

Marți, 12 septembrie/31 august

Vreme minunată. Lucrat toată dimineața cu Văcărescu la ceremonial, care trebuie reînnoit. Ora 12½ la castel. La prânz Slăniceanu etc. Ora 2½ venit Brătianu, lucrat cu el toată după-amiaza, cu el la castel. Mobilierul de la Bembé sosește zilnic, deja trei vagoane. Ora 6½ cina, Brătianu, Alecsandri, Slăniceanu, Suțu etc. Seara lucrat la manevre cu Brătianu și Slăniceanu, hotărât ziua, 25 septembrie stil vechi.

Miercuri, 1/13 septembrie

Vreme frumoasă, vântos. Înainte de amiază cu Văcărescu, la castel cu Lecomte de Nouy. Luat prânzul în pavilionul de vânătoare, Brătianu, care pleacă la ora 2. Văcărescu va fi ministru plenipotențiar la Bruxelles. După-amiaza cu Slăniceanu. Ora 4½ la castel, lucrurile de la Bembé au sosit deja. Seara nimeni la masă.

Joi, 2/14 septembrie

Vreme mohorâtă, rece. Înainte de amiază la castel cu Wütherich etc. Ora 12½ luat prânzul la pavilionul de vânătoare, prezenți domnul și doamna Mavrogheni, Alecsandri, care pleacă, etc. După-amiaza citit.

La castel, promenadă. Seara Mavrogheni la masă, jucat *piquet* cu el. Seară rece, foarte vântos.

Vineri, 3/15 septembrie

Vreme minunată, vânt rece. Înainte de amiază la castel. Mavrogheni, Știrbey etc. la prânz în pavilionul de vânătoare. Seara jucat *piquet* cu Mavrogheni. Războiul din Egipt aproape încheiat, prin predarea lui Arabi-Pașa.

Sâmbătă, 4/16 septembrie

Vreme frumoasă, vânt rece. Înainte de amiază la castel. La prânz Mavroghenii și Manu. După-amiaza la castel cu Elisabeta. Seara conversat cu Becker.

Duminică, 5/17 septembrie

Vreme minunată, vânt rece. Ora 9 biserică. Deșliu la mine. La castel cu Stöhr. La prânz D. Ghica și familia. Ora 4 la pavilionul de vânătoare. Seara scris.

Luni, 6/18 septembrie

Vreme mohorâtă, vânt rece. Înainte de amiază observat Batalionul de Vânători la instrucție, până la ora 12. Pe jos la pavilionul de vânătoare. Venit D. Sturdza, discutat despre vizita principelui Bulgariei; el este împotrivă, îi telegrafiază lui Brătianu. Sandro întreabă dacă poate veni. După-amiaza cu Sturdza, la castel. Seara Sturdza, Liteanu și Ghica de la Sofia la masă. Ultimul îmi spune că Sandro ar dori să vină. Conversat până la ora 11.

Marți, 7/19 septembrie

Vreme schimbătoare. Înainte de amiază cu Sturdza. Brătianu telegrafiază că Sandro nu va putea fi primit. Sandro întreabă din nou, eu îi răspund. Luat prânzul în pavilionul de vânătoare, Sturdza și Liteanu, care se întorc la București. La castel. Seara cu Becker. Sandro vine cu patru domni.

Miercuri, 8/20 septembrie. Sf. Maria

Vreme minunată, foarte cald. Ora 9 biserică, ora 10 audiențe, apoi cu Elisabeta la castel, ea merge la pavilionul de vânătoare. Ora 12 la gară, sosit principele Bulgariei cu Riedesel, Corvin, Stoilov și încă un adjutant. Fără primire oficială, nici în București, unde el și-a petrecut noaptea. Mers cu trăsura direct la pavilionul de vânătoare, unde erau Elisabeta și toate persoanele. Wesdehlen invitat la prânz. După-amiaza conversat cu Sandro, ceai, apoi arătat castelul. Ora 6½

cina. Seara dansat, jucat whist. Împăratul Rusiei sosit la Moscova, unde totuși va avea loc încoronarea. Situația din Rusia aproape instabilă.

Joi, 9/21 septembrie

Vreme frumoasă, cald. Dejunat *à trois* cu Sandro. Mai târziu la castel. Ora 12½ la pavilionul de vânătoare, după-amiaza împreună acolo, conversat. La prima cascadă. Ora 6 înapoi. Ora 6½ cinat. Seara whist, împreună până la ora 11.

Vineri, 10/22 septembrie

Vreme minunată, foarte cald. Dejunat *à trois*. Sandro rămâne apoi singur. La castel. *Lunch* în pavilionul de vânătoare, contele Wesdehlen și baronul Ring. După-amiaza promenadă cu Sandro, vizitat băile etc. Seara dans, whist. Ora 11 în pat.

Sâmbătă, 11/23 septembrie

Vreme mohorâtă, ceva ploaie. Înainte de amiază la castel. Luat prânzul în pavilionul de vânătoare. Jooris și noul secretar belgian Guillaume. După-amiaza *à trois* la pavilionul de vânătoare. Mai târziu promenadă cu Sandro. Ora 6½ cinat. Seara whist. Ploaie.

Duminică, 12/24 septembrie

Vreme frumoasă, vânt rece. Înainte de amiază cu Sandro și Elisabeta. La prânz Câmpineanu cu soția sa, Davila, Theodori etc. După-amiază plimbare cu trăsura, cu Sandro, până la tunel. După-amiaza la pavilionul de vânătoare, ceai, Câmpineanu și el aici. Seara nimeni la masă. După-aceea se dansează, se joacă whist. Încoronarea la Moscova nu va avea loc.

Luni, 13/25 septembrie

Vreme frumoasă, răcoare. Înainte de amiază cu Sandro, mai târziu la castel. Ora 12½ mare dejun cu muzică în pavilionul de vânătoare, 25 persoane, episcopul de Carlisle, domnul Goodwin cu soția și fiica, Wight, baronul Meyer, Iavolsky, Țankov etc., împreună până la ora 3, apoi cu Sandro, care e melancolic, vrea să se căsătorească. Ora 5½ la mănăstire. Ora 6 cu el, pe jos, la gară, pleacă toți. Ora 6½ plecarea, el rămâne peste noapte în București. Ora 7 cinat. Noapte frumoasă și rece. Seara lucrat la manevre cu Slăniceanu, până la ora 11.

Marți, 14/26 septembrie

Ploaie torențială, vreme complet întunecată. Înainte de amiază acasă, scris. Ora 12½ venit Rosetti, rămâne la dejun. După-amiază maiorul

Magheru, care a fost mutat la artilerie și e foarte nefericit din această cauză. Colonelul Fălcoianu la mine, discutat totul despre trenurile militare, pe 19 septembrie va fi concentrarea pentru manevre. Slăniceanu trebuie să se întoarcă la București. A revenit Becker, care a fost plecat patru zile la București. Rămas toată ziua acasă. Ploaie. Seara Rosetti la masă, apoi discutat cu el despre situație, până la ora 11. Ploaie torențială și vânt.

Miercuri, 15/27 septembrie

Vreme mohorâtă, ceață și ploaie, nu e frig. Prahova mare. Înainte de amiază la castel cu Elisabeta. La dejun Magheru, Rosetti, care pleacă în străinătate pentru un an. Skina. După-amiaza la castel, unde se constată multe lipsuri. Seara cu Becker, scris până la ora 11. Ceață groasă.

Joi, 16/28 septembrie

Vreme minunată după lăsarea negurii, nu e frig. Ora 10½ venit Kalinderu la mine, a fost la Weinburg, de unde aduce vești triste despre starea Antoinettei. Anemia este deja aproape periculoasă. Maria îmi scrie că va veni generalul Brialemont. Până la ora 12 cu Kalinderu, care a încheiat definitiv problema căilor ferate, mutarea sediului și dizolvarea Societății. Cu el la pavilionul de vânătoare, unde dejunăm. Sosit D. Sturdza, lucrat cu el până la ora 4. Văcărescu, care mă părăsește, va fi trimis ca ministru plenipotențiar la Bruxelles, Mavrogheni la Constantinopol. Aproape toate marile puteri trimit ofițeri la manevrele noastre. Ora 4 cu Sturdza și Kalinderu la castel, apoi ei pleacă la București. Seara nimeni, scris, ploaie torențială.

Vineri, 17/29 septembrie

Vreme minunată, fără nori. Înainte de amiază scris. La castel, unde acum înaintează toate lucrările. Comisarii sunt acum de acord cu Schultz, care recunoaște diferitele lipsuri. Ora 12½ sosit ministrul de Finanțe Lecca. Lecomte la dejun. După-amiaza lucrat cu Lecca, apoi făcut cu toții o promenadă până la prima cascadă, foarte rece. La castel până la ora 6½. Seara colonelul Voinescu la masă, conversat îndelung cu el. Scris.

Sâmbătă, 18/30 septembrie

Vreme frumoasă, ploaie măruntă, foarte cald. Orele 10-12 observat instrucția Batalionului de Vânători, care mâine urmează să pornească în marș spre Focșani, pentru manevre. Împreună cu colonelul Voinescu. Ora 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare, invitați domnul

și doamna Dimancea și colonelul Voinescu. După-amiaza lucrat. Ceva ploaie, frig și umed. La castel, unde va fi început motorul. Ora 6 înapoi, întuneric. Primit pe căpitanul Șoimănescu, care vine la mine ca ofițer de ordonanță. Cazimir[229] a devenit adjutant, în locul lui Magheru. Ora 6¾ invitat la masă pe maiorul Rudeanu și pe căpitanii Batalionului de Vânători, conversat până la ora 8, trupele se concentrează cu trenul din toate părțile. Furtună și ploaie. Seara scris încă până la ora 11. Batalionul de Vânători pleacă în marș dimineață la ora 5.

Duminică, 1 octombrie/19 septembrie

Vreme ploioasă, de furtună, frig, zăpadă pe munți. Ora 9 la biserică. Orele 10-12 la castel cu Elisabeta, diferite modificări. Ploaie, soare, frig. Ora 12½ dejunat, invitat pe Tornielli și pe consulul englez Dalyell. După-amiaza scris și citit. Ora 6½ cina, Stătescu și soția la masă. Îl provoc pe Becker să rămână și el la manevre. Seara *piquet* cu Stătescu.

Luni, 2 octombrie/20 septembrie

Toată noaptea furtună și ploaie. Înainte de amiază la castel. Dejunat în pavilionul de vânătoare, invitat pe Wesdehlen și pe Ring. Vremea foarte frumoasă, dar rece. Toți împreună promenadă la a doua cascadă. Ceai în pavilionul de vânătoare. Seara cu Becker.

Marți, 3 octombrie/21 septembrie

Vreme minunată, vânt rece din nord. Înainte de amiază la castel cu Stöhr. Ora 12 la gară, sosit de la București prințul Wilhelm de Hessa-Kassel[230], fiul landgrafului, împreună cu locotenentul A. von den Stolzberg. În ținută de gală, el în uniformă de căpitan al husarilor de gardă. Acolo și contele Wesdehlen. Mers la pavilionul de vânătoare, unde dejunat. După-amiaza promenadă la cascade, Clopotnița. Ora 4 ceai în pavilionul de vânătoare, aici și D. Sturdza. La castel cu Wilhelm de Hessa. Ora 6½ cina. Seara muzică și dans. Eu lucrez cu D. Sturdza.

Miercuri, 4 octombrie/22 septembrie

Vreme minunată. Ora 8¾ luat micul dejun *à trois*, apoi vizitat mănăstirea și castelul. Ora 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare, Wesdehlen, Isvolski, prezentat pe colonelul Dimlig, care vine la manevre. Sturdza, Hartley. La ora 3 prințul Wilhelm de Hessa trebuie să plece, eu îl conduc pe jos până la gară, unde e un tren special. Pe jos înapoi la pavilionul de vânătoare, apoi la castel. Seara cu Becker. Scris până la ora 10½.

Joi, 5 octombrie/23 septembrie

Vreme frumoasă, frig. Înainte de amiază la castel. Dejunat în pavilionul de vânătoare. După-amiaza promenadă. Seara scris. Cerul acoperit și destul de frig.

Vineri, 6 octombrie/24 septembrie

Vreme frumoasă. Noaptea a venit Brătianu, împreună cu Slăniceanu. Eu îl primesc la ora 10, a fost la Tecuci și Focșani. Discutăm situația, care a devenit dificilă din cauza plecării sale la Paris și a reformei sale. Camera se va deschide pe 10 octombrie stil vechi. Ora 12 cu el, pe jos, la pavilionul de vânătoare, luat dejunul, invitați Slăniceanu, Jooris, Cozadini cu soția, Aurelian, Kalinderu. Ora 3 Brătianu trebuie să plece. Orele 4-6 la castel. Discutat cu Lecomte despre diferite defecte. La masă Kalinderu, Slăniceanu, colonelul Brătianu. Elisabeta, foarte obosită, se retrage devreme. Seara încă scris și citit. Destul de frig. Barometrul urcat foarte mult, pare să arate zăpadă. În țară e destul de secetos, ceea ce îngreunează lucrările. Prețurile la cereale sunt foarte mici, din care cauză aproape că nu există export și e lipsă de bani.

Manevre în Moldova

Sâmbătă, 7 octombrie/25 septembrie. Sinaia-Galați

Vreme minunată, –4 °R, brumă. Ora 9½ cu Elisabeta și toate doamnele la gară, acolo colonelul Fălcoianu. Ora 10 plecarea cu trenul special. Pus locomotiva cu petrol. Ora 12 în Ploiești, întâmpinare, aici ministrul Lecca, Radu Mihai și căpitanul Șoimănescu, care mă însoțesc. Ora 2 în Buzău, ora 4 în Brăila, peste tot mari întâmpinări. Ar fi trebuit să merg mai departe pe apă, însă aleg drumul direct spre Galați. Ora 4¾ sosirea, mare întâmpinare, biserică, acolo episcopul. Descins la Antaki. Prezentare, discursuri. Ora 7 cina, toasturi. Seara iluminații, care sunt foarte frumoase. Mers cu trăsura prin oraș până la ora 9½. Vreme rece. Noapte rea, mult zgomot.

Duminică, 8 octombrie/26 septembrie. Galați

Vreme minunată. Ora 9 la biserică, liturghie și Te Deum. Ora 11 inspectat vasele flotilei, *Mircea*, *România*, *Rândunica*, *Opanez* etc. O torpilă aruncă în aer un vas vechi. Mers cu vasul Mircea până în port. Ora 12 înapoi, primit consulii, luat dejunul. Ora 1½ în port pentru inspecție, apoi vizită a Diviziei, până la ora 4. Vizitat lucrările tunelului. Enorm de multă lume pe terenul de instrucție și peste tot. Abia la ora 5½ înapoi. Ora 6½ cina, invitat consulii și Comisia Dunării. Seara scris.

Luni, 9 octombrie/27 septembrie. Galați-Focșani

Vreme minunată, rece. Ora 9 vizitat spitalele și școlile cu primarul Vițu. Ora 11 înapoi. Dejunat, primarul Vițu mai ține un toast. Ora 12 la gară, înainte de aceasta vizitat Seminarul și Școala Normală. Ora 12½ plecarea. Pencovici și Maican Dimitrescu cu mine până la Barboși. De la Prevale la Ivești călătorit pe noua linie. Ora 2½ în Tecuci, întâmpinare. Ora 3¾ în Mărășești. Ora 4½ în Focșani, mare întâmpinare, primarul Pruncu ține un discurs. La biserică. Descins la Tufelciu, prezentare. Ora 6½ cina. Seara ovații. Ora 9 întors. Dureri de cap.

Marți, 10 octombrie/28 septembrie. Focșani-Tecuci

Vreme minunată. Sculat la ora 7½. Ora 9 inspectat Corpul de Sud, la 4 kilometri de Focșani, 16 batalioane, 4 regimente de cavalerie, 6 baterii. Întregul Corp face manevre în direcția Focșani, cavaleria sub Crețeanu în recunoaștere. Ținut până la ora 12, inclusiv defilarea. Ora 1 în Focșani, dejunat, Voinov lângă mine. Invitați Apostoleanu, Robescu etc. Ora 2½ plecarea din Focșani, toată lumea la gară. Ora 4 sosirea în Tecuci, mare întâmpinare, discursuri. Primarul Pătărlăgeanu și Tiriakiu. De față toți șefii de corpuri. La biserică, apoi la Pătărlăgeanu, unde locuiesc, casă frumoasă. Ora 7 mare dineu la Hotelul Bordan. Tiriakiu, deputatul Racoviță[231], șefii de corpuri, Manu, Radovici etc., toasturi, împreună până la ora 10. Acasă pe jos, iluminație și artificii, primire minunată.

Miercuri, 11 octombrie/29 septembrie. Tecuci

Cer acoperit. Ora 9 primirea ofițerilor străini, col. Turlev (Rusia), col. Lanza (Italia), col. baron von Hügel (Austria) de la husarii din Brașov și încă un ofițer de stat-major, col. Tramond și căpit. Chavand (Franța), col. Primrose (Anglia). Ora 9¾ inspecție călare a Corpului de Nord, generalul Racoviță. 16 batalioane, 2 regimente de cavalerie, 4 baterii. Pus la instrucție câteva batalioane. Defilare și vizitarea taberei. Ora 12 înapoi. Ora 12½ dejun la hotel, de față toți ofițerii străini etc. Orele 2-4 vizitat diferite stabilimente din Tecuci, apoi scris. Ora 6½ cină, 30 persoane. Ora 9 promenadă prin orașul frumos iluminat. Toți împreună. Ora 10 acasă.

Joi, 12 octombrie/30 septembrie. Tecuci.
Manevre la Movileni-Furceni

Ora 7¾ plecat la Movilenii de Sus, vreme minunată, ora 9 acolo, încălecat. Corpul de Nord, sub generalul Racoviță, pe poziții. Divizia din Galați mărșăluiește încoace, pentru a ataca pe flanc Corpul de Nord. Corpul de Sud traversează Siretul pe un pod de pontoane și

avansează spre Tecuci, Corpul de Nord se retrage. Acțiune puțină, enorm de cald. Ora 3½ terminat manevra. Înapoi la Tecuci. Ora 6½ cina, iar seara mică reprezentație în grădină.

Vineri, 1/13 octombrie. Tecuci

Vreme execrabilă, ploaie. La ora 8, Corpul de Sud trece în marș prin Tecuci, eu privesc. Înainte de amiază scris. Audiențe. Ploaia încetează. Ora 12 plecat cu trenul, cu toți ofițerii străini, la Berheci, 25 minute, întâmpinare, totul frumos decorat. Ploaie torențială, încălecat, manevrele au început abia peste două ore. Nici o acțiune. Ora 4 întrerupt manevrele din cauza vremii rele. Complet ud, îndată cu trenul la Tecuci, cu observatorii. Tiriakiu a fost și el acolo, Plitos, prefect. Ora 4½ în Tecuci, acasă pe jos. Seara încă ploaie torențială. Ora 6½ cina, acolo până la ora 10. Ploaie.

Sâmbătă, 2/14 octombrie. Tecuci-Bârlad

Toată noaptea ploaie torențială, frig și vânt. Ora 10 primit pe miniștrii Lecca și Chițu, care vin de la București. Ploaia încetează, însă trupele sunt, din păcate, în bivuac. Ora 2½ la gară, Elisabeta sosește de la Sinaia cu doamnele, Becker și D. Sturdza. La gară toți ofițerii străini în ținută de gală, multă lume, doamne. Ora 3 plecarea spre Bârlad, ploaie torențială. Văzut trupele mărșăluind. Oprit în Berheci, Ghidigeni și Tutova. Vorbit cu Racoviță. Ora 4½ sosirea în Bârlad, mare întâmpinare, toată lumea la gară, ploaie puternică, e deja aproape întuneric. Prezentare, apoi în oraș cu o trăsură deschisă, cu patru cai, multe ovații, Te Deum la biserică, aceasta e iluminată puternic, foarte frumoasă. Descins în casa domnului Bally. Ora 7½ cina, 35 persoane. Seara retragere cu torțe, ovații, venit elevii, ploaia încetează. Marea manevră de la Tutova nu poate avea loc, trupele sunt foarte obosite. Venit doamna Sturdza.

Duminică, 3/15 octombrie. Bârlad

Ploaie torențială, totul este contramandat, iar trupele trebuie să vină la Bârlad cu trenul. Ora 9 cu Elisabeta la biserică, liturghie oficiată de episcopul de Huși, o oră și jumătate, cu cor. Vizitarea noului și foarte frumosului Spital Codreanu. Ne conduce doctorul Codrescu[232]. Totul foarte frumos și nou. La o școală profesională. Ora 12½ dejunul, 30 persoane, ofițerii străini etc. După-amiaza mers cu trăsura la gară, pentru a vedea trupele, care însă nu pot veni încă, multe manevre etc., ceva dezordine. Audiențe, lucrat cu Sturdza, Liteanu aici. Carp va merge ca ministru plenipotențiar la Viena. Ora 7 cina. Seara *soirée dansante* până la ora 12½, foarte plin, multe doamne frumoase.

Luni, 4/16 octombrie. Bârlad

Ploaie torențială, vreme foarte întunecată. Înainte de amiază, de la 9 la 12, vizitarea liceului, a Școlii Normale și a Școlii Primare. La gară, observat trupele Diviziei din Galați. Toți îngrozitor de uzi. Ora 12½ dejunat. Corpul de Nord în Tecuci, Corpul de Sud sosește după-amiaza și seara. Scris întreaga după-amiază. Elisabeta cântă cu Elena Bibescu. Ploaia încetează. Sturdza și Liteanu la mine. Ora 6½ cina, 30 persoane, cerc îndelung, retragere cu torțe. Sosit trupele Corpului de Sud. Ora 9 generalul Anghelescu încă la mine, i-am cerut explicații, de ce a venit atât de târziu.

Marți, 5/17 octombrie. Bârlad

Vreme rece, neprietenoasă, doar 2 °R. Ora 10 vizitat închisoarea etc. cu Chițu, primarul și prefectul. Ora 11½ înapoi, vânt rece. Ora 12 primit ofițerii străini, pe care i-am decorat. Ora 12½ dejunat, 30 de persoane. Ora 2 încălecat, cu ofițerii străini la paradă, 22.000 oameni la bariera Vasluiului. Elisabeta asistă și ea într-o trăsură cu patru cai, enorm de multă lume. Mers călare până la întâlnire, în total patru kilometri, apoi defilare, trupele arată bine. Defilarea a durat o oră și un sfert. Ora 4½ înapoi, frig umed. Toate trupele rămân peste noapte în Bârlad. Audiențe. Cu Elisabeta. Chițu și D. Sturdza la mine. Ora 8 la marele banchet, 100 de tacâmuri. Totul frumos decorat. Eu toastez primul, pentru România și armată, Chițu și Slăniceanu răspund, apoi toastez pentru misiuni, colonelul Timmlev din armata rusă mulțumește, toast frumos. După aceea Nicorescu din Bârlad în cinstea Elisabetei și a mea. Eu răspund și mulțumesc pentru primirea în oraș și pentru ospitalitatea pe care au arătat-o armatei. Ora 10 banchetul se încheie. Mai vorbește episcopul de Huși. Retragere cu torțe, cerc. Despărțire de toată lumea. Ora 11 la gară, unde ne însoțește toată lumea. Ora 11¼ plecarea din Bârlad, ofițerii străini, miniștrii etc. Călătorit toată noaptea, vreme senină, frig. Trupele vor fi trimise cu trenul, în trei zile, în districtele lor.

Sinaia

Miercuri, 6/18 octombrie

Ora 7 sosirea în Ploiești, mică întâmpinare. Ora 9 în Sinaia, ceață, aici domnul și doamna Mavrogheni, Basset etc. Luat micul dejun la mănăstire. Mai târziu soare. Înainte de amiază scris și făcut ordine. Ora 12½ dejunul, invitat pe Mavrogheni, care a fost numit ministru plenipotențiar la Constantinopol. După-amiaza la castel, unde montarea instalației de la Bembé înaintează, rămas până la ora 4. Slade aici,

pentru iluminatul electric. Ceai în pavilionul de vânătoare. Ora 5 întuneric. Promenadă cu Elisabeta, frig, cinat. Seara cu Becker.

Joi, 7/19 octombrie

Vreme frumoasă, frig. Înainte de amiază Basset la mine. Becker trebuie să plece la Weinburg, foarte emoționat la despărțire. Ora 12 venit Greceanu, regele Serbiei este incognito în București. Brialemont a sosit ieri. Ora 12½ dejunat, pus la punct darea de seamă cu Greceanu. Orele 3-5 la castel, discutat diferite lucruri cu Schultz, Kott și Stöhr. Ora 6½ cinat. Seara scris. Frig și vântos.

Vineri, 8/20 octombrie

Vreme instabilă, ceață. Înainte de amiază la castel cu Elisabeta. Ora 12 venit I. Brătianu cu generalul Brialemont, pe care îl așteptasem deja la manevre. Ora 12½ dejunat. Orele 2-3 discutat cu Brătianu, el pleacă înapoi la București. Ora 3½ la pavilionul de vânătoare cu Elisabeta și generalul Brialemont, ceai, generalul Cernat și colonelul Pilat vin și ei aici. Ora 6½ cina, invitat și pe Jooris și Guillaume. Împreună până la ora 10, conversat. Frig.

Sâmbătă, 9/21 octombrie

Vreme rece, cețoasă. Înainte de amiază, între orele 10 și 12½, discutat cu generalul Brialemont, urmează să-mi facă un proiect pentru fortificarea Bucureștiului, construcții etc., capete de pod. La dejun Cernat și Pilat. După-amiaza cu Brialemont la castel și ceai în pavilionul de vânătoare, unde vine și Văcărescu. Seara doar Brialemont la masă, apoi conversat cu el toată seara.

Duminică, 10/22 octombrie

Ceață groasă, ceva zăpadă, simțitor de frig. Orele 10-12 discutat cu Brialemont. Venit Crețeanu și Theodori. Regele Serbiei vrea să părăsească mâine Bucureștiul, se întoarce la Belgrad, unde spiritele par foarte pornite împotriva lui. Dejunat în pavilionul de vânătoare. După-amiaza promenadă la prima cascadă, ceață și frig. Ora 4 ceai în pavilionul de vânătoare, venit colonelul Cantilli[233] și maiorul Rudeanu[234]. Ora 5 luat rămas-bun de la Brialemont. Am vrut să-i dau Steaua României, însă el mă roagă să las înmânarea acesteia pe mai târziu, căci acum face studii pentru fortificarea Bucureștiului și nu dorește ca timpul afectat acestora să fie scurtat. Rămâne trei zile la București pentru a face studiile. Seara rămas singur. Vânt rece.

Luni, 11/23 octombrie

Vreme minunată, nu e frig. Înainte de amiază cu Elisabeta la castel, Kott, Stöhr și Schultz, hotărât diferite lucruri, totul merge bine.

Sunt instalate cablurile pentru iluminatul electric. Dejunat în pavilionul de vânătoare. Promenadă la Sf. Ana, aer plăcut. Ora 4 la castel. Seara citit și scris. La Belgrad atentat asupra lui Milan, îndată după întoarcerea lui, o femeie a tras asupra sa, în biserică, fără succes, un foc de revolver. Scrisori de la *papa* și de la mama. Leopold și Antoinette sunt la Meran, ea e foarte suferindă.

Marți, 12/24 octombrie

Vreme rece, furtunoasă. Înainte de amiază la castel, dejunat în pavilionul de vânătoare. Vremea ceva mai bună, în munți furtună de zăpadă. Ora 4 la castel cu Elisabeta. Ploaie. Seara scris. Vânt și ploaie. Theodori la București.

Miercuri, 13/25 octombrie

Vreme minunată, la soare e cald. Înainte de amiază scris, apoi la castel. Ora 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare. După-amiaza cu Elisabeta acolo, mică promenadă. Ora 4 la castel, unde e Slade, pentru iluminatul electric. La masă G. Linch, consulul nostru general la Salonic. Seara cu el până la ora 9, conversat.

Joi, 14/26 octombrie

Vreme minunată, foarte cald, puțin vântos. Înainte de amiază cu Elisabeta la castel, ajuns un mobilier de la Bembé. Ora 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare, venit D. Sturdza, invitat și pe Linch. După-amiaza lucrat cu D. Sturdza, citit mesajul Tronului. Carp merge acum la Viena. Ora 4 ceai, apoi toți împreună la castel, promenadă. Ora 6 D. Sturdza încă la mine, pentru mesajul Tronului. Elisabeta la mine, e complet uluită de scandalul L. Ghica, care a avut o legătură cu Vlădoianu și ar fi însărcinată, și E. Grădișteanu, care a fost împreună cu Guillaume și cu încă alți domni[235]. Ora 6½ la masă, suntem amândoi foarte abătuți. Seara rămas singur cu Elisabeta. Cald.

Vineri, 15/27 octombrie

Vreme minunată, foarte umed. Înainte de amiază cu Elisabeta, hotărât ca ea să meargă cu mine la București, iar acolo să le concedieze pe cele trei fete. L. Ghica va pleca la mama ei la Cernăuți, E. Grădișteanu va fi căsătorită, M. Assan, care a știut de toate acestea și e complice, va fi și ea concediată. Toată casa cunoaște scandalul, căci Guillaume a fost noaptea trecută la E. Grădișteanu. Ora 10½ cu Elisabeta la castel, rămas acolo cu Stöhr până la ora 12. După-amiază cu Elisabeta, mică promenadă la pârâul Peleș și la castel. Seara anunțat la masă că mâine toată lumea va pleca la București. Nu am schimbat nici un

cuvânt cu femeile. Elisabeta seara la mine, e foarte obosită și uluită. Aer foarte cald, nu bate vântul, lună plină. Seara scris până la ora 10.

Cotroceni

Sâmbătă, 16/28 octombrie. Sinaia-București

Vreme minunată, foarte cald. Cu Elisabeta la castel până la ora 11½. Vorbit mult despre situația fatală. Venit colonelul Fălcoianu, invitat la dejun, care e la ora 12¼. Ora 1½ plecat din Sinaia cu trenul special, toate femeile cu noi, eu rămân singur cu Elisabeta. Cald. Ora 4 și 50 min. sosirea la Cotroceni, în gară toți miniștrii, mitropolitul, D. Ghica și Brătianu, multe femei cu buchete, Câmpineanu etc., ofițeri superiori, îndelung cerc. După aceea discutat cu Brătianu. Elisabeta e cu Theodori, care nu știe nimic despre scandal. Se pare însă că în oraș s-a vorbit despre acesta. Ora 6½ cinat singur cu Elisabeta. Seara cu ea, citit și scris.

Duminică, 17/29 octombrie. Deschiderea Camerei

Ceață groasă. Ora 9 luat micul dejun cu Elisabeta. Ora 10 Chițu la mine. Ora 11 plecat cu trăsura la Palat, văzut construcția nouă, care stă deja sub acoperiș. Elisabeta rămâne în Palat. Ora 11¾ la Cameră în ținută de gală, pe străzi sunt steaguri, mulți oameni. Deschis sesiunea extraordinară, scurtă adresă a Tronului. Ora 12½ la Palat, dejunat cu Elisabeta, împreună până la ora 2. Mers cu trăsura la Școala Agricolă, expoziție, apoi împărțirea premiilor, până la ora 4. Acolo D. Ghica, Aurelian, Lecca, Dabija. Horă. La Cotroceni. Elisabeta o are pe doamna Mavrogheni. Seara împreună. Vorbit mult despre istoria fatală de la Sinaia.

Luni, 18/30 octombrie

Vreme minunată. Ora 9 luat micul dejun cu Elisabeta, care a avut o noapte rea, foarte deprimată. În grădină cu Knechtel, foarte cald. Orele 11-12 Lecca la mine, spus să trimită la Cameră bugetul pentru anul viitor, astăzi nu e încă ședință. După-amiaza generalul Racoviță, Crețeanu și G. Anghelescu. Orele 3-4½ cu Candiano la Palat, vizitat clădirea nouă cu Gottereau, foarte cald. Când m-am întors, Elisabeta era foarte tristă. Despărțirea de Lucie îi va pica enorm de greu; deseară la ora 10 ea va pleca pentru totdeauna la Cernăuți, la mama sa. Seara scris.

Marți, 19/31 octombrie

Vreme frumoasă, cald. Înainte de amiază Dabija, apoi Brătianu, căruia îi povestesc fatala istorie cu L. Ghica și Vlădoianu. Cu Elisabeta,

care se simte foarte istovită. Eu dureri de cap. Ora 1 Crețeanu. Ora 1½ Jooris, căruia îi declar că Guillaume ori se va căsători cu E. Grădișteanu, ori va trebui să părăsească țara. E consternat. Orele 2½-4 plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, la Văcărești, lucrările la Dâmbovița etc. Băut ceai. Ora 5½ l-am chemat pe maiorul Vlădoianu și i-am reproșat, în modul cel mai energic și direct, că a sedus-o pe Lucie, el nu spune aproape nici un cuvânt și leșină afară, în fața ușii mele. Tocmai a venit D. Sturdza, care îmi spune că Vlădoianu a căzut pe culoar, eu mai schimb vreo două vorbe cu el. Este complet dărâmat. Seara cu Elisabeta, suntem amândoi agitați. Elisabeta dureri de măsea.

Miercuri, 1 noiembrie/20 octombrie

Vreme mohorâtă. Ora 9½ colonelul Skina la mine. Ora 10½ în oraș, Consiliu de miniștri la Palat, orele 11-12. Prefectul Poliției la mine, știe de scandalul de la Sinaia. Pe ploaie înapoi la Cotroceni. Mitropolitul la dejun. Ora 2 Mavrogheni, care merge ca ministru plenipotențiar la Constantinopol. Cu Elisabeta, care e încă agitată. Ora 4½ primit pe ministrul plenipotențiar american Schuyler. Orele 5-6½ Bălăceanu, căruia îi spun că ar trebui să plece ca ministru plenipotențiar la Roma. Seara cu Elisabeta, scris până la ora 11.

Sinaia

Joi, 2 noiembrie/21 octombrie. Cotroceni-Sinaia

Ceață. Ora 8½ dejunat cu Elisabeta, ora 10 Sturdza la mine, îmi spune că Wesdehlen este mutat ca ministru plenipotențiar al Prusiei la Stuttgart. Saurma vine în locul lui. Ora 11 plecarea, toți miniștrii, Bălăceanu etc. la gară ; Brătianu e de părere că nu ar trebui procedat prea repede cu îndepărtarea damelor, eu îi spun că au fost deja concediate. Theodori, Candiano și Romalo cu noi. Vreme minunată. Ora 2¼ sosirea în Sinaia, aer minunat, la mănăstire, apoi îndată la castel cu Elisabeta, Behr acolo. Sala de mese, a fost montată instalația cu motor, foarte frumoasă, eficientă, acolo până la ora 4½. Băut ceai în pavilionul de vânătoare, Elisabeta obosită. Cu Candiano pe jos la castel. Ora 6½ cina. Seara conversat până la ora 9. Elisabeta obosită.

Vineri, 3 noiembrie/22 octombrie

Vreme frumoasă. La castel cu Behr, discutat totul. Dejunat în pavilionul de vânătoare. Elisabeta slăbită, dureri, rămâne toată ziua acolo. Ora 4 la castel. Promenadă. Seara scris. Ceva ploaie.

Sâmbătă, 4 noiembrie/23 octombrie

Elisabeta rămâne toată ziua în pat, e slăbită. Orele 10-12 la castel. Venit prefectul Poliției, invitat la dejun. Cu el la castel, dânsul mă roagă în numele lui Brătianu să accept să le mai văd o dată pe dame. Seara scris Mariei în privința lui Jooris.

Duminică, 5 noiembrie/24 octombrie

Vreme blândă, destul de frumoasă. Înainte de amiază la castel. Elisabeta rămâne toată ziua în pat, are dureri. Ora 12½ Wight cu soția și generalul Crețeanu la dejun. După-amiaza cu ei la castel și băut ceai în pavilionul de vânătoare. Ora 5 înapoi. Seara la Elisabeta, scris. Furtună.

Luni, 6 noiembrie/25 octombrie

Vreme minunată. Orele 10-12 la castel, discutat diferite lucruri cu Behr. Ora 12½ dejunul, venit Sturdza de la București, Elisabeta vine la masă, dar este enorm de slăbită și trebuie să se întindă iarăși în pat. Sandro telegrafiază că ducele de Mecklenburg[236] vrea să ne viziteze. După-amiaza promenadă cu Sturdza până la a doua cascadă, după aceea la castel. Ora 5½ înapoi. La Elisabeta. Seara Basset la mine, a venit de la București. Cu Sturdza, care rămâne aici, discutat despre chestiunea Dunării etc. Adresa Camerei va fi votată spre sfârșitul săptămânii.

Marți, 7 noiembrie/26 octombrie. Sf. Dumitru

Vreme minunată. Ora 9 la biserică. Telegrafiat lui D. Ghica, Brătianu și D. Lecca (generalul), președintele Camerei. Orele 10½-12 la castel, Behr și Schultz. Elisabeta vine la dejun, Sturdza etc. După-amiaza la ora 2 mers cu Sturdza, cu trăsura, la Poiana Țapului, pe jos la marea cascadă, vreme minunată, cald. Pe jos la Sinaia, acolo la ora 5¼. Sturdza, Theodori și domnișoara Hitz pleacă la București. La Elisabeta. Obedeanu[237], prefect în Bârlad, la masă. Seara scris.

Miercuri, 8 noiembrie/27 octombrie

Vreme minunată, foarte cald. Înainte de amiază la castel cu Knechtel și Schultz, pentru instalații, fântâna arteziană. Venit doamna Mavrogheni. Obedeanu încă la masă. După aceea Elisabeta merge cu trăsura la castel și la pavilionul de vânătoare, ceai acolo la ora 4. După aceea încă la castel și promenadă. Seara, la masă, doamna Mavrogheni, lt. Romalo, Candiano și Basset. Elisabeta la pat. Scris până la ora 10.

Joi, 9 noiembrie/28 octombrie

Vreme minunată. Ora 10 la castel, Elisabeta vine și ea aici. Ora 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare. După-amiaza din nou la castel cu

Behr, Stöhr etc. Doamna Mavrogheni și Basset pleacă la București. Furtună puternică, barometrul foarte coborât. Ora 6½ cinat, Elisabeta vine la masă. Seara cu Candiano.

Vineri, 10 noiembrie/29 octombrie

Ploaie, nu e frig. Ora 10 la castel, discutat amenajările cu Behr. Ora 12½ dejunat, domnul și doamna Kremnitz. După-amiaza citit. Ora 4 la castel. Ploaia s-a mai domolit. Seara furtună și ploaie. Scris.

Sâmbătă, 11 noiembrie/30 octombrie

Vreme minunată. Plimbat cu Elisabeta la soare. La castel, cu Becker, care pleacă. Dejunat în Foișor. După-amiaza din nou la castel cu Stöhr și Schultz. Seara scris. Vreme rece.

Duminică, 12 noiembrie/31 octombrie

Vreme destul de rece. Înainte de amiază la castel, cu Stöhr, vreme senină. Ora 12½ Brătianu, generalii Davila și Crețeanu, domnul și doamna Perticari (Davila). După-amiaza cu Brătianu, care pleacă înapoi la ora 3. În pavilionul de vânătoare la ceai, îngheață. Seara cu generalul Crețeanu, scris.

Luni, 1/13 noiembrie

Vreme frumoasă și rece, soare, viscol cu zăpadă în munți. Ora 10 la castel, Elisabeta la pavilionul de vânătoare. Ora 12 la gară, sosit ducele Johann Albrecht de Mecklenburg-Schwerin (de la București, unde a fost cu Sandro). Mers cu trăsura direct la pavilionul de vânătoare, unde dejunăm. Ora 2 la castel și apoi ceai în pavilionul de vânătoare, el rămâne până mâine, e foarte simpatic, simplu și cultivat. Ora 5 la mănăstire, ora 6½ cinat, iar seara împreună până la ora 10. Camera a votat Legea comunală, lucrările înaintează greu. Adresa nu a fost votată încă și nu va fi înainte de sfârșitul acestei săptămâni. Kalnoky dă delegației la Pesta asigurări de pace, a atins problema Dunării doar în treacăt, fără a formula o soluție.

Marți, 2/14 noiembrie

Vreme închisă, a înghețat, vânt rece. Ora 8¾ dejunat *à trois*. Ora 10 îi arăt ducelui de Mecklenburg mănăstirea, apoi Elisabeta face cu el o plimbare cu trăsura spre Poiana Țapului. Eu la castel. Ora 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare, unde a venit și Carp. După-amiaza discutat cu el, trebuie să plece deja săptămâna aceasta la Viena pentru a prelua postul de ministru plenipotențiar, vorbit despre problema Dunării. Cu el și cu Crețeanu la castel, Elisabeta merge cu Mecklenburg la mănăstire. Ora 5 luat ceaiul acolo, apoi

împreună până la ora 6½. Îl conduc pe duce la gară, trebuie să meargă la Constantinopol, iar de acolo spre India, Japonia etc. Ora 7 cinat. Seara scris. Vânt rece, aer de ninsoare.

Miercuri, 3/15 noiembrie

Aniversarea nunții noastre. Viscol cu zăpadă. Ora 10 cu Elisabeta la castel și la pavilionul de vânătoare, apoi dejunat. Promenadă cu Elisabeta, apoi încă la castel. Seara ploaie torențială. Depeșe de la Consiliul de miniștri și de la președintele Camerei, Lecca.

Joi, 4/16 noiembrie

Ploios, cald. Înainte de amiază la castel, hotărât ca vestibulul să fie îmbrăcat în marmură. La dejunul de la mănăstire Liteanu, după masă discutat cu el problema Dunării. Ora 4 la pavilionul de vânătoare, ceai, Liteanu, Candiano și Cazimir, care intră de serviciu. Seara Liteanu și Candiano pleacă. Scris. Vremea din nou senină. Murit Florescu, secretarul meu.

Vineri, 5/17 noiembrie

Vreme schimbătoare. Înainte de amiază la castel. Dejunat în pavilionul de vânătoare. Venit George Ghica, ministru plenipotențiar la Atena, și Văcărescu, ministru plenipotențiar la Bruxelles, cu ei la castel. Ora 4 ceai, pe jos la mănăstire. Senatul a votat adresa. Seara furtună și ploaie, scris. Ziua de naștere a Mariei.

Sâmbătă, 6/18 noiembrie

Ploaie torențială. Înainte de amiază la castel, dejunat la mănăstire. După-amiaza promenadă pe vreme complet senină la pavilionul de vânătoare și la castel, întors pe lună plină. Seara citit și scris.

Duminică, 7/19 noiembrie

Viscol cu zăpadă. Înainte de amiază acasă, scris. Ora 12½ venit D. Sturdza, Alecsandri și Theodori. Dejunat la mănăstire. După--amiaza Sturdza la mine, cu el pe jos la pavilionul de vânătoare, acolo ceai, stat până la ora 4½. Viscol puternic, înapoi pe jos. Ora 6½ cinat. Seara împreună. Noapte cu lună.

Cotroceni

Luni, 8/20 noiembrie. Sinaia-București

Ceva soare, +1 °R. Înainte de amiază cu Elisabeta, Alecsandri, scris. Ora 12 cu Sturdza pe jos, prin pădure, la pavilionul de vânătoare,

frig, dejunat. După-amiaza la ora 2 toți împreună la castel. A ajuns încă un vagon de la Bembé din Mainz. Ora 4 la pavilionul de vânătoare. Munții, acoperiți complet de zăpadă, sunt foarte frumos luminați. Vreme complet senină. Ora 4½ cu Sturdza la mănăstire. Ora 5 cinat. Ora 6¼ plecarea spre București, cu Sturdza, Alecsandri și Theodori. Noapte senină, cu lună. Elisabeta rămâne singură. Pe drum citit scrisoarea Sinodului nostru către Patriarhia din Constantinopol (redactată de Melchisedec), foarte categorică în privința sfântului mir. Ora 9 Ploiești, ora 10½ în București, la gară D. Ghica, președintele Camerei Lecca, miniștrii. Mers cu trăsura direct la Cotroceni. Prefectul Poliției la mine. Ora 11½ în pat.

Marți, 9/21 noiembrie

Vreme schimbătoare, nu e frig. Ora 9 dejunat singur. În grădină cu Knechtel. Nimeni înainte de amiază. Ora 1½ Suleiman Bey la mine, merge la Constantinopol. În grădină. Ora 4 Brătianu la mine, Camerele nu au avut ședință. Ora 5½ Sturdza. Seara singur, scris și citit. Ploaie.

Miercuri, 10/22 noiembrie

Toată noaptea ploaie torențială, care încetează în timpul zilei. Înainte de amiază singur. Venit Theodori. Ora 10 mers cu trăsura la Palat. Ora 12 primit adresa Senatului, pe care o citește D. Ghica, eu răspund; de față Bibescu și Cernat ca vicepreședinți, mitropolitul Moldovei, generalul Florescu etc. Cerc. Apoi Brătianu, Chițu și Sturdza la mine. Rămas la Palat până la ora 4, lucrările de construcție înaintează. Ora 5 audiențe la Cotroceni, Contele Dubois, secretar belgian, care nu se poate înțelege cu Jooris și cere transferarea sa. Seara scris. Kalimaki-Catargi a murit în Paris.

Joi, 11/23 noiembrie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază Sturdza la mine. Kogălniceanu a pus în Cameră problema moștenitorului tronului și a cerut ca acesta să vină și să rămână în țară. A început dezbaterea adresei. Ora 11½ Lecca, subscripția pentru rentă nu face progrese aici, peste cele 7 milioane au mai fost subscriși 400.000 franci. După-amiaza generalul Crețeanu și prefectul Poliției la mine. Seara scris.

Vineri, 12/24 noiembrie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază în grădină. Brătianu la mine. Dezbaterea adresei foarte pasionată, Kogălniceanu cere să fie desemnat moștenitorul tronului și să rămână în țară, Ionescu cere ca în adresă să se solicite alegeri libere. Venit Dabija. După-amiaza mers

cu trăsura la Palat. Ora 4½ înapoi, scris. Adresa votată la ora 7. Rămas treaz până la ora 11, scrisoare de la Elisabeta. Renta a fost subscrisă peste tot.

Sâmbătă, 13/25 noiembrie

Vreme minunată, fără nori. În grădină. Ora 11 mers cu trăsura la Palat. Prefectul Poliției la mine. Apoi Sturdza pentru răspunsul la adresă. Brătianu, care i-a răspuns lui Kogălniceanu în problema dinastică. Austria dorește o conferință în problema Dunării. Ora 12 primit adresa Camerei, Lecca o citește, eu răspund, apoi vorbit cu toți membrii Comisiei. La Palat până la ora 4, discutat lucrările de construcție, care sunt foarte înaintate, bucătăria aproape gata, legăturile făcute peste tot. Cernat la mine. Orele 5-6 primit pe Brâncoveanu. Este îngrijorat din cauza fratelui său N. Bibescu, care e complet ruinat și are datorii de 3 milioane. Seara singur, scris, noapte senină. Elisabeta îmi telegrafiază că Willy de Nassau vrea să ne viziteze în Sinaia. Carp a fost primit de Kalnoky. Maria îmi scrie că este surprinsă de comportarea celor doi belgieni, Guillaume va fi mutat în curând, eu îi scriu că doresc mutarea imediată a lui Jooris, care este un individ josnic. El nu va rămâne.

Sinaia

Duminică, 14/26 noiembrie. București-Sinaia

Ora 5¾ sculat, complet întuneric, senin și lună. Ora 6¼ dejunat, ora 6¾ plecat cu generalul Crețeanu la gara Târgoviște, acolo miniștrii. Sturdza, Dabija și Theodori călătoresc cu mine. Vreme minunată, munții foarte frumoși. Ora 9 în Ploiești, staționare de jumătate de oră, nimeni acolo. Ora 12 sosirea în Sinaia. Elisabeta la gară, mers cu trăsura direct la pavilionul de vânătoare, acolo dejunat toți împreună. Orele 2-4 la castel, aer plăcut. La mănăstire, ceai. Ora 6½ cinat. Seara cu Dabija, jucat *piquet*.

Luni, 15/27 noiembrie

Vreme minunată, deloc frig. Înainte de amiază Szatmary[238], cu cromolitografiile. Ora 10½ la castel, cu Stöhr. Ora 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare. Elisabeta a făcut o lungă promenadă cu D. Sturdza. După-amiaza promenadă cu Sturdza și Dabija. Ora 4 ceai la mănăstire. Ora 6 mers la gară cu Sturdza și Dabija, care se întorc la București. Sosit Willy de Nassau. Ora 6½ cinat. Seara împreună. Noapte minunată, cu lună, deloc frig.

Marți, 16/28 noiembrie

Înnorat, deloc frig. Ora 8¾ dejunat *à trois*, apoi vizitat castelul. Ora 12 Willy de Nassau pleacă înapoi la Brașov, eu îl duc la gară. La dejun domnul și doamna Văcărescu și G. Cantacuzino. După-amiaza vizitat castelul cu dânșii. Ora 4 ceai în pavilionul de vânătoare. Cu Văcărescu pe jos la mănăstire. Ora 6 ei pleacă. Rămas-bun de la Văcărescu în calitate de mareșal al curții, pleacă la Bruxelles ca ministru plenipotențiar și își duce familia la Paris. Seara scris.

Miercuri, 17/29 noiembrie

Ceață groasă și ploaie, nu e frig. Ora 10½ la castel. Declarat cât se poate de energic lui Schultz că până la 1 decembrie stil vechi trebuie să fie gata cu toate planurile etc., pentru ca apoi să plece. Ora 12½ la mănăstire. După-amiaza viscol cu zăpadă. La castel, cu Stöhr în pavilionul de vânătoare, Elisabeta acolo, ceai. Pe jos, cu ea, la mănăstire, foarte umed. Seara citit. Rinul foarte mare, orașul Düsseldorf inundat.

Cotroceni

Joi, 18/30 noiembrie. Sinaia-București

Toată noaptea viscol cu zăpadă, totul alb, înghețat puțin. Ora 10 cu Elisabeta la castel. Văzut pe Stöhr și pe Schultz. Ora 11½ înapoi. Ora 12 dejunat, invitați Sinaitul și căpitanul Georgescu, cărora le dau Crucea de ofițer al Stelei României și Crucea de ofițer al Coroanei. Ora 1 plecarea din Sinaia cu trenul special. Ora 4½ sosirea în Cotroceni. Ceva ploaie și foarte umed. La gară toți miniștrii, primarul, foarte multe doamne cu buchete, Câmpineanu, Stolojan etc., conversat. Prefectul Poliției la mine. Rosetti a fost ales președinte al Camerei, a refuzat, apoi a fost ales generalul Lecca. Cu Elisabeta. Ora 6½ cinat. Seara citit, scris, făcut ordine. Ora 10 în pat. În oraș totul e liniștit, despre povestea damelor nu mai vorbește nimeni. Guillaume pare acum să fie dispus să rămână cu Efrosina Grădișteanu. Doamna Filipescu scrie că tatăl Luciei Ghica zice că va plăti toate datoriile, pentru ca în felul acesta nimic să nu-i mai amintească de noi.

Vineri, 1 decembrie/19 noiembrie

Ușor viscol cu zăpadă, vânt rece din nord-est. Ora 9 dejunat cu Elisabeta. Ora 10½ Brătianu la mine. După-amiază mers cu trăsura la Palat, cu Elisabeta, văzut șantierul, care a rămas foarte mult în urmă, frig și vânt. Ora 4 înapoi. Ceai. Seara scris. Furtună și ninsoare.

Sâmbătă, 2 decembrie/20 noiembrie

Toată noaptea viscol cu zăpadă, –1 °R. Ora 10½ Sturdza la mine. Prezentat depeșe despre conferința în problema Dunării, noi solicităm să luăm parte la aceasta. După-amiaza delegație din Dobrogea. Orele 5-6 Wight. Seara cu Elisabeta. Furtună și viscol cu zăpadă.

Duminică, 3 decembrie/21 noiembrie

–4 °R, furtună, aproape toată ziua viscol cu zăpadă. Înainte de amiază singur. După-amiaza generalul Lecca, președintele Camerei, Mitilineu, care e mutat de la Bruxelles la Belgrad, ca ministru plenipotențiar. Prefectul Poliției la mine. Cu Elisabeta. Seara scris și citit. La Rin inundații enorme, întregul Neu-Wied sub apă.

Luni, 4 decembrie/22 noiembrie

Zăpadă adâncă, –6 °R. Înainte de amiază Lecca și Stătescu la mine. După-amiaza scris. Cu Elisabeta. Jooris îi scrie doamnei Mavrogheni că Guillaume e pregătit să se căsătorească cu Efrosina Grădișteanu. Seara cu Elisabeta.

Marți, 5 decembrie/23 noiembrie

Vreme minunată, –6 °R, mai târziu se dezgheață. Înainte de amiază nici un ministru. După-amiaza inspectat cu Candiano Pirotehnia și atelierele armatei. Ora 5 acordat audiență lui Esarcu, se plânge din cauza rechemării sale de la Atena. Seara scris. Camerele lucrează încet.

Miercuri, 6 decembrie/24 noiembrie

Vreme frumoasă, moină, cald. Înainte de amiază Chițu la mine. După-amiaza mitropolitul Moldovei, care e îngrijorat din cauza ziarului ieșean *Deșteptarea* și a Congresului clericilor, unde a fost răspândit. După-amiaza lucrat, analiza critică a manevrelor. Seara la fel.

Joi, 7 decembrie/25 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază Brătianu la mine. Austria respinge soluția noastră în problema Dunării. După-amiaza în grădină, audiențe. Jooris insistă ca Guillaume să fie acceptat ca însărcinat cu afaceri, dacă se va căsători cu E. Grădișteanu. Seara scris.

Vineri, 8 decembrie/26 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază Aurelian și Dabija la mine. După-amiaza multe audiențe. În grădină. Jooris i-a spus doamnei Mavrogheni că Guillaume o va lua pe Grădișteanu. Seara lucrat la analiza critică.

Sâmbătă, 9 decembrie/27 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază Stöhr, care vine de la Sinaia. Ora 10½ Sturdza; face o notă circulară către reprezentanții noștri, despre refuzul Austriei în problema Dunării. După-amiaza cu Elisabeta la Palat, aici Stöhr, rămas până la ora 4. Seara prefectul Poliției la mine. Brătianu la țară. Camerele lucrează puțin, în adunări se preocupă de o nouă Constituantă.

Duminică, 10 decembrie/28 noiembrie. Aniversarea Plevnei

Vreme minunată. Ora 9¾ plecat cu trăsura spre Dealul Spirii, acolo sunt postate trupele, Te Deum în biserică și apoi defilare, același lucru la Malmaison, toți ofițerii de față. Ora 12½, se termină. După-amiaza audiențe de la 1½ la 6. Stöhr încă la mine. Ora 8½ la Clubul Militar, acolo toți ofițerii, șampanie, toasturi, rămas până la ora 11. Ceață groasă și frig, neprietenos. Primit multe depeșe.

Luni, 11 decembrie/29 noiembrie

Ceață groasă. Înainte de amiază nici un ministru. După-amiaza audiențe. Lucrat la analiza critică până seara la ora 11½. Jooris trebuie să fi plecat.

Marți, 12 decembrie/30 noiembrie

Ceață și ploaie, cald. Ora 10½ Sturdza la mine. Problema cu Austria nu merge bine, noi lucrăm acum ca să ajungem la conferință. După-amiaza lucrat la analiza critică. Cu Elisabeta. Seara scris.

Miercuri, 1/13 decembrie

Vreme cețoasă. Înainte de amiază Stătescu și Lecca. După-amiaza cu Elisabeta, în grădină, aer cald. Lucrat la analiza critică până seara la ora 11.

Joi, 2/14 decembrie

Ceață, nu e frig. Înainte de amiază în grădină. Brătianu la mine. Austria rămâne neclintită la punctul ei de vedere în problema Dunării, noi de asemenea la al nostru. Conferința urmează să decidă. Carp a fost bine primit de împăratul Austriei la Viena. După-amiaza cu Elisabeta, în grădină, lucrat la analiza critică. Ora 5 primit pe contele Wesdehlen, care îmi înmânează scrisoarea sa de rechemare, este numit la Stuttgart. Seara lucrat la analiza critică.

Vineri, 3/15 decembrie

Ceață, cald, aer rău. Înainte de amiază nici un ministru. După-amiaza cu Elisabeta, în grădină, complet uscat. Prelucrat analiza critică până seara târziu.

Sâmbătă, 4/16 decembrie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază Sturdza până la ora 11½. După-amiaza plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, la lucrările de pe Dâmbovița. Seara la ora 6½ mic dineu pentru Wesdehlen și soția sa. Invitat pe Sturdza cu soția, Câmpineanu și Radu Mihai cu soția. Împreună până la ora 9. Rămas-bun de la Wesdehlen, căruia îi dau Ordinul Coroanei.

Duminică, 5/17 decembrie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază în grădină, lucrat la analiza critică, pe care am terminat-o. Ora 1½ audiențe, până la ora 4. Cernat la mine, mă roagă, din însărcinarea lui D. Ghica, să-i las lui Vlădoianu o cale de apel; eu refuz, acesta va pleca. Cariagdi la mine, discutat despre aprovizionarea cu apă a orașului. După aceea cu Elisabeta. Seara scris. Sturdza mi-a trimis depeșa, conform căreia se vrea să fim excluși de la conferință dacă nu ajungem la un acord cu Austria. Radowitz[239] i-a spus lui Mavrogheni, la Constantinopol, că suntem complet izolați.

Luni, 6/18 decembrie. Sf. Nicolae

Ceva vânt. Ora 10 la Biserica Sf. Nicolae din Lipscani, liturghie până la ora 11, foarte plin. La Palat, unde se instalează iluminatul electric. Ora 12 Cotroceni. Elisabeta a fost la Azil. Davila la mine. Prefectul Chirițescu din Teleorman. După-amiaza scris, în grădină. Cu Elisabeta. Seara scris. Vânt puternic.

Marți, 7/19 decembrie

Vânt foarte rece. –7 °R, vreme frumoasă și rece. Înainte de amiază scris. După-amiaza în grădină, audiențe. Seara terminat analiza critică. Senatul îl trimite pe generalul Slăniceanu în fața Curții de Casație. Radu Mihai încă la mine, până la ora 10½.

Miercuri, 8/20 decembrie

Vreme minunată, –8 °R. Înainte de amiază în grădină. Aurelian la mine. După-amiaza inspectat pe neașteptate Arsenalul și Cazarma Alexandria. Ora 5 Schultz la mine pentru a-și lua rămas-bun, nu mai rămâne la șantier. Seara scris.

Joi, 9/21 decembrie

Vreme minunată, frig. Înante de amiază Dabija la mine. D. Ghica solicită o audiență pentru a-mi relata votul Senatului în privința lui Slăniceanu, eu decid că acesta trebuie adresat în scris guvernului. După-amiaza în grădină, cu Elisabeta. Seara scris.

Vineri, 10/22 decembrie

Vremea mai blândă. Înainte de amiază Brătianu la mine, e montat împotriva lui D. Ghica, este pentru modificarea Constituției, în rest e cam deprimat. După-amiaza în grădină. Orele 4½-6½ Stöhr cu Heymann etc. la mine, discutat totul. Seara scris.

Sâmbătă, 11/23 decembrie

Vreme mohorâtă, ploioasă. Ora 10½ Sturdza, conferința în problema Dunării nu e încă foarte sigură. La Berlin nu sunt împotriva noastră în această problemă. După-amiaza cu Elisabeta la Palat. Seara scris.

Duminică, 12/24 decembrie

Întunecat, mohorât. Ploaie. Ora 9½ la mica mănăstire, liturghie și predică. Ora 10½ înapoi la Cotroceni. Cu Elisabeta, scris. Orele 1-4 audiențe. Cernat la mine, căruia îi exprim regretul meu în legătură cu votul Senatului. Abatele micii mănăstiri, care va fi mutat la Frankfurt am Main; îi dau la despărțire Steaua României clasa a V-a. Ploaie torențială. Seara cu Elisabeta, care se simte enorm de slăbită, are febră. Îi vine greu să vorbească. Ne gândim să mergem în februarie în Italia. Trebuie făcut ceva pentru sănătatea ei, slăbește prea mult. Seara scris. Părinții ne scriu de Crăciun. Leopold a fost la Sigmaringen, dar s-a întors la Meran.

Luni, 13/25 decembrie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază nici un ministru, cu Elisabeta, care se simte slăbită. După-amiaza cu Elisabeta în grădină, dureri de cap. Ora 5 văzut pe prințul Uruzov la Elisabeta. M-am simțit foarte rău, dureri de cap și greață. După cină ceva mai bine. Ora 8 la Cercul Militar cu Candiano. Acolo plin și enorm de cald. Ținut conferința „Critica ultimelor manevre", o oră și jumătate, mare succes, toți mulțumiți. Acolo până la ora 11.

Marți, 14/26 decembrie

Vreme minunată, înghețat puțin. Ora 10 plecat în oraș cu Elisabeta. Cumpărat lucruri de 7.000 franci de la magazinul Grant, acolo până la ora 11. Ora 11½ Cotroceni. Brătianu la mine, este foarte bucuros că a decurs atât de bine conferința mea. Toți au fost încântați. După-amiaza scris. Seara prefectul Poliției la mine.

Miercuri, 15/27 decembrie

Vreme blândă. Înainte de amiază Sturdza. Văcărescu l-a văzut pe Jooris la Bruxelles, el vrea să-l trimită aici pe Guillaume, dacă se

căsătorește. Chițu și Aurelian la mine. După-amiaza audiențe. În grădină. Seara Elisabeta la concert, se întoarce foarte obosită. Eu nu mă simt prea bine. Scris.

Joi, 16/28 decembrie

Vreme blândă. Înainte de amiază Lecca la mine. După-amiaza plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, îi face foarte bine, se simte mult mai bine după aceea. Ora 4½ primit pe domnul Abaza, fost ministru de Finanțe rus, socrul lui Uruzov; e foarte plăcut. Seara prefectul Poliției.

Vineri, 17/29 decembrie. Ziua de naștere a Elisabetei

Elisabeta se simte bine și e vioaie. Ora 9 dejunul, cadouri. Azilul cu Davila aici, cântat. Ora 10½ plecat cu trăsura la Palat, atmosferă de Anul Nou, primit Casa militară și pe cea civilă. Ora 11 Consiliul de miniștri cu buchete, Sturdza citește discursul. Ora 11½ generalii, primarul, prefectul Poliției. Ora 12 biroul Camerei cu Lecca și biroul Senatului cu D. Ghica; acesta s-a împăcat cu Brătianu. Ora 12½ dejunat cu Elisabeta. Ora 2 doamna Brătianu, apoi plecat spre Cotroceni, prin Filaret. Vreme minunată. Ora 6½ doamna Mavrogheni, Băicoianu și Rosetti la masă. Seara muzică și facle, împreună până la ora 9. Elisabeta obosită. A primit enorm de multe scrisori din toate părțile. Depeșe, flori, cadouri.

Sâmbătă, 18/30 decembrie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază D. Sturdza și Aurelian. După-amiaza cu Elisabeta, plimbare cu trăsura, căutat cadouri. Ora 5 audiențe. Contesa Wesdehlen, care își ia rămas-bun. Elisabeta nu are voce aproape deloc și se simte foarte obosită.

Duminică, 19/31 decembrie

Vreme minunată. Ora 10 la capela episcopală, ora 11½ înapoi. Ora 12½ mitropolitul la dejun. Elisabeta are un atac de febră și e fără voce. Orele 2-4 audiențe. Ora 5 Kalinderu la mine. Elisabeta merge seara la concert, eu scriu depeșe până la ora 11½ părinților, rudelor și aproape tuturor suveranilor, 25 de bucăți.

Anul 1883

Monat Januar 1883

Cotroceni.

Montag 1t. Januar (20. Dez.) [illegible]

Dienstag 2t. Januar (21. Dez.) [illegible]

Mittwoch 3t. Januar (22. Dez.) [illegible]

Donnerstag 4t. Januar (23. Dez.) [illegible]

Freitag 5t. Januar (24. Dez.) [illegible]

Sonnabend 6t. Januar (25. Dez.) [illegible]

Sonntag 7t. Januar (26. Dez.) [illegible]

Montag 8t. Januar (27. Dez.) [illegible]

Cotroceni

Luni, 1 ianuarie/20 decembrie

Vreme minunată. Elisabeta e din nou bine. Promenadă în grădină. În Germania, în zona Rinului și în cea a Dunării, mari distrugeri provocate de ape. Gambetta a murit în Paris. Nici un ministru, scris. După-amiaza audiențe. Promenadă. Cu Elisabeta. Seara scris până la ora 11. Primit depeșe de la împăratul Austriei, regele Italiei, al Belgiei, de la prințul de coroană etc., de acasă.

Marți, 2 ianuarie/21 decembrie

Vreme foarte blândă, nesănătoasă, multe boli în oraș. Lecca, apoi Brătianu la mine. Camerele sunt pentru revizuire, însă va mai dura. După-amiaza cu Elisabeta în grădină. Are din nou puțină febră. Seara prefectul Poliției.

Miercuri, 3 ianuarie/22 decembrie

Vreme blândă. Înainte de amiază Sturdza la mine. Conferința de la Londra nu a fost stabilită încă, se pare însă că marile puteri s-au înțeles în prealabil în toate problemele și că noi nu ne vom alege cu nimic. După-amiaza audiențe. Ora 3 plecat cu trăsura la Palat. Cu Elisabeta, care e puțin slăbită. Seara scris până la ora 11.

Joi, 4 ianuarie/23 decembrie

Camerele au hotărât, într-o ședință de noapte, revizuirea Constituției, și anume în privința Legii electorale. La Senat 30 de voturi pentru, 3 împotrivă. La Cameră 101 voturi pentru, 30 împotrivă. Vreme blândă. Stătescu și Lecca la mine. După-amiază Chițu, în grădină, Elisabeta își pierde iarăși vocea și e slăbită, dar merge totuși la teatru, până spre miezul nopții. Eu am scris. Prefectul Poliției la mine. Dunărea enorm de mare la Viena.

Vineri, 5 ianuarie/24 decembrie. Crăciunul

Ploaie, apoi viscol cu zăpadă, care ține toată ziua. Contramandat, din cauza epidemiilor din Moldova, călătoria pe care urma să o facem la Iași, de sărbători. Ora 10½ Sturdza la mine, pleacă la Berlin, unde urmează să trateze în problema Dunării. Văcărescu tratează foarte neîndemânatic la Bruxelles chestiunea Guillaume. Ora 12 venit mitropolitul cu icoanele. Aurelian la mine. Mitropolitul ia dejunul cu noi. Elisabeta foarte slăbită. După-amiaza Pencovici la mine, merge la Londra pentru conferința în problema Dunării. Scris. Seara Elisabeta împarte cadouri, scris până la ora 11. Ninge.

Sâmbătă, 6 ianuarie/25 decembrie. Nașterea Domnului

–6 °R, vreme minunată. Înainte de amiază cu Elisabeta, scris. Ora 12 generalul Crețeanu. După-amiaza în grădină. Ora 4½ venit Stöhr de la Sinaia, unde totul merge bine. Seara cu Elisabeta. Scris. Noapte senină și rece.

Duminică, 7 ianuarie/26 decembrie.
A doua zi a Crăciunului românesc

–11 °R, soare. Ora 9½ la Biserica Sf. Silvestru, destul de frig, slujbă frumoasă până la ora 11¼, acolo R. Mihai, Procopiu, Dimitrescu. Ora 12 înapoi la Cotroceni. După-amiaza cu Elisabeta, scris. Seara prefectul Poliției la mine. Foarte frig, senin.

Luni, 8 ianuarie/27 decembrie. Sf. Ștefan

Foarte frig, soare. Ora 9¾ plecat la Biserica Sf. Ștefan a familiei Racoviță (Strada Călărașilor), slujbă până la ora 11, de față notabilitățile, Te Deum, biserica foarte plină. Plecat cu trăsura la Palat. Ora 12½ la Cotroceni. Dejunat cu Elisabeta. Ora 2 Stöhr la mine, se întoarce la Sinaia. Scris. Se dorește să fim primiți la conferința de la Londra doar cu drept de vot consultativ. Rusia ar urma să primească brațul Chilia, iar Austria proiectul Barrère. Ziua conferinței nu e încă stabilită[240].

Marți, 9 ianuarie/28 decembrie

Vreme minunată, mai puțin frig. Înainte de amiază nici un ministru, cei mai mulți în concediu. Cu Elisabeta. În grădină, frumos. După-amiaza plecat cu trăsura la Palat. Ora 4 înapoi, scris. Seara ales cadouri cu Elisabeta. Ora 10½ în pat.

Miercuri, 10 ianuarie/29 decembrie

Vreme minunată, frig. Înainte de amiază Stătescu, la Viena se schimbă iarăși direcția în problema Dunării. Venit Brătianu, care a

fost plecat două zile la țară, conversat despre Constituantă, problema Dunării etc. Scrisoare de la Maria, care mă roagă să-l accept pe Guillaume ca însărcinat cu afaceri. După-amiaza cu Elisabeta. Seara ales cadouri de sărbători.

Joi, 11 ianuarie/30 decembrie

Vânt rece din nord. Înainte de amiază Lecca la mine. În grădină. După-amiază cu Elisabeta, care îl primește apoi pe Kalinderu, pentru desele ei accese de febră. Seara cu Elisabeta. Pus în ordine cadourile de sărbători, scris.

Vineri, 12 ianuarie/31 decembrie

Vreme frumoasă, destul de frig. Înainte de amiază Stătescu la mine. Sturdza a ajuns în Berlin. Carp urmează să trateze din nou în problema Dunării. Conferința nu se va întruni la sfârșitul lunii ianuarie. Guillaume, care așteaptă încă la Pesta, vrea să renunțe la căsătoria cu E. Grădișteanu, dacă nu e acceptat ca însărcinat cu afaceri (?). După-amiaza în grădină. Seara cu Elisabeta, pregătit și trimis toate cadourile.

Sâmbătă, 1/13 ianuarie. Anul Nou

Vreme mohorâtă, –5 °R, mai târziu doar –1 °R. Ora 9 dejunat cu Elisabeta. Primit pe Knechtel, Herfürth etc., care primesc ordine și cadouri. Ora 9¾ plecat cu trăsura la Palat, acolo schimbat. Ora 10¼ la Mitropolie în ținută de gală, liturghie până la ora 11. La mitropolit, discursuri etc., eu răspund. Acolo până la ora 12, cântece. La Palat, primit pe prefectul Poliției. Ora 12¾ plecat înapoi la Cotroceni. Primit pe ruși, care aduc pâine și sare. După-amiaza cu Elisabeta, scris, citit. Seara cu Elisabeta, care are puțină febră. Primit multe depeșe.

Duminică, 2/14 ianuarie

Viscol cu zăpadă, vânt rece din est. Înainte de amiază Stătescu, pe care l-am chemat din cauza lui Guillaume, căci Carp a scris că acesta va trebui să cedeze, pentru a putea veni în România. I se va permite să vină. După-amiaza audiențe. Generalul Cernat, pentru uniforme. Boerescu îndelung la mine. Seara cu Elisabeta. Viscol puternic și foarte frig.

Luni, 3/15 ianuarie

Vânt rece ca gheața din nord-est, foarte frig. Înainte de amiază nici un ministru, scris. Scrisoare de la Leopold, care îmi transmite că Antoinette e într-adevăr suferindă. Toată ziua acasă. După-amiaza

cu Elisabeta, scris. Seara prima încercare cu lumina electrică la Cotroceni, întreaga curte e foarte clar iluminată. Furtună puternică, destul de frig. La Paris a fost anulat mandatul de primar al lui Napoleon, din cauză că acesta a lansat o proclamaţie. Situaţia din Franţa destul de tulbure. Sturdza se află în Berlin pentru a interveni în mod oficial în problema Dunării.

Marţi, 4/16 ianuarie

Destul de frig, vânt din nord-est, puţină zăpadă. Înainte de amiază Brătianu la mine, a venit pentru o zi de la ţară. După-amiaza audienţe. Ora 6½ cina, prinţul şi prinţesa Uruzov, contele şi contesa Grenville, colonelul Fălcoianu, domnul şi doamna Moscu[241], Cariagdi etc., conversat până la ora 9. Lumina electrică arde în curte. Frig de –7 °R.

Miercuri, 5/17 ianuarie

Mai puţin frig. Elisabeta puţin obosită. Ora 10 Aurelian la mine, apoi Theodori. Ora 11½ colonelul Bibescu. Ora 12 venit mitropolitul cu icoanele, reţinut pe el şi pe colonelul Bibescu la dejun, până la ora 1½. Îndelung în grădină, aer plăcut. Seara iluminat electric. Cu Elisabeta. Scris şi citit până la ora 10½.

Joi, 6/18 ianuarie. Epifania, Botezul Domnului

Vreme mohorâtă, –7 °R, vânt rece. Ora 10¼ plecat cu trăsura la Palat. Ora 10¾ în pavilionul de la Dâmboviţa pentru sfinţirea apei, trupele reprezentate prin delegaţi, aproape nici o autoritate de faţă, durat un sfert de oră. Defilare prin faţa pavilionului, vânt rece. Ora 11½ din nou la Palat. Ora 12 la Cotroceni. Cu Elisabeta. Audienţe. În grădină. Seara prefectul Poliţiei. Iluminat electric. Elisabeta obosită.

Vineri, 7/19 ianuarie. Sf. Ioan

Vreme frumoasă şi rece. Înainte de amiază nici un ministru. Căpitanul Şoimănescu merge la Piteşti pentru a-l felicita pe Brătianu, căruia i-am şi telegrafiat. După-amiaza audienţe, în grădină. Seara cu Elisabeta. Ora 8 plecat cu Candiano la teatru. Prima operă românească, *Haiducul*, în trei acte, nu e rea, muzica plăcută, foarte plin şi multe aplauze. Lecca, ministrul de Finanţe, la mine în pauză. Ora 11, se termină. Ora 11½ la Cotroceni, care e iluminat electric.

Sâmbătă, 8/20 ianuarie

–9 °R, chiciură. Înainte de amiază în grădină cu Elisabeta. Lecca la mine, vorbit despre casa de pensii. După-amiaza în grădină, cu Elisabeta, care încă se mai simte slăbită. A murit la Mainz soţul baroanei Witzleben. După-amiaza în grădină. Ora 8½ plecat cu trăsura

la Palat, foarte frig. Acolo până la ora 10½. La teatru, Balul Societății Elisabeta, toți în costume populare românești, inclusiv doamnele corpului diplomatic. Tombolă, rămas acolo până la ora 2. Cu trăsura la Cotroceni, unde arde încă lumina electrică.

Duminică, 9/21 ianuarie

Vreme minunată, –6 °R. Înainte de amiază în grădină, apoi plimbat puțin prin grădină cu Elisabeta. Audiențe. Cu Elisabeta. Seara citit și scris. Noapte minunată cu lună. Murit prințul Karl de Prusia.

Luni, 10/22 ianuarie

Vreme blândă. Elisabeta enorm de slăbită. Înainte de amiază în grădină. La Berlin au fost contramandate toate serbările pentru nunta de argint a prințului de coroană. Prințul Karl a avut o agonie grea. Ora 11 Brătianu la mine. Camerele au ședință. Sturdza, care a fost primit de Bismarck la Berlin și de Kalnoky la Viena. Vorbim despre o uniune personală cu Bulgaria. După-amiaza vizitat Spitalul Xenocrat, dr. Kiriazi[242], Strada Văcăreștilor. De față Cariagdi, dr. Kiriazi și Ștefănescu. Vânt rece. La Palat, primit pe prefectul Poliției. Ora 4½ la Cotroceni, cu Elisabeta. Seara scris. Guillaume, care a fost numit secretar 1 la Madrid, sosește astăzi aici, pentru a se căsători totuși cu E. Grădișteanu. Acceptarea sa ca însărcinat cu afaceri rămâne deschisă. Doamna Mavrogheni a încercat toate mijloacele spre a aduce la îndeplinire căsătoria, care, desigur, poate încă să dea greș. Încă se mai vorbește de răspândirea supărătoare a zvonurilor de tot felul privind-o pe Grădișteanu.

Marți, 11/23 ianuarie

Vreme frumoasă, deloc frig. Înainte de amiază promenadă în grădină. Dabija la mine. Camerele înaintează încet cu revizuirea. După-amiaza audiențe, scris. În grădină. Cu Elisabeta. Guillaume a sosit aici, pentru ca totuși să se însoare cu Efrosina. Seara prefectul Poliției la mine. Scris până la ora 11.

Miercuri, 12/24 ianuarie

Vreme bună, vânt puternic. Înainte de amiază Chițu la mine. Orele 1-3 Sturdza, care se întoarce de la Berlin și Viena; i-a văzut pe Bismarck și Kalnoky, toți ambasadorii. Bismarck l-a reținut trei sferturi de oră și i-a vorbit foarte binevoitor despre România. A devenit nemulțumit de Rusia, iar în problema Dunării, chiar dacă avem dreptate, ar trebui să ne înțelegem cu Austria. Sturdza e foarte satisfăcut de discuția avută. La Viena a fost primit cu foarte multă amabilitate, însă cei de acolo nu au cedat în problema Dunării.

Problema va ajunge acum în fața conferinței, unde nu se va hotărî niciodată nimic prin unanimitate de voturi. Călătoria lui Sturdza a fost de mare importanță, căci acum avem un sprijin în marea politică, cu Germania împotriva Rusiei. În grădină, cu Elisabeta. Ora 8 seara mers cu trăsura la Club, unde căpitanul Gherghel ține o conferință despre justiția militară, acolo până la ora 10½. Frig și foarte vântos. Candiano de serviciu.

Joi, 13/25 ianuarie

Furtună, vânt rece din nord-est, complet uscat. Ora 10½ Brătianu la mine, este foarte mulțumit de călătoria lui Sturdza. Revizuirea merge încet înainte. Ionescu a ținut un discurs nefericit. Lecca va fi înlocuit odată cu noua Lege a pensiilor. Foarte frig în toate încăperile. După-amiaza singur. Cu Elisabeta. Seara scris. Furtuna încetează. Nunta de argint a prințului de coroană, paradă în Berlin.

Vineri, 14/26 ianuarie

Furtună puternică toată noaptea, doar –3 °R, însă frigul se simte. Furtună puternică de zăpadă în Valahia Mică, așa încât calea ferată a fost înzăpezită, iar poșta nu a sosit. Nici un ministru. Camera începe a doua citire a articolelor modificate ale Constituției, discuții aprinse. După-amiaza Davila la mine, se plânge de poziția de inspector sanitar pe care i-a creat-o Brătianu. Generalul Anghelescu la mine. Viscolul e din ce în ce mai puternic. Comunicația peste Dunăre întreruptă. Saurma, care vine de la Constantinopol, e blocat la Rusciuc. După-amiaza și seara cu Elisabeta, care e ceva mai bine, se simte mai puțin slăbită. Seara scris. Furtuna încetează, ninsoarea slăbește. Prințul de coroană ne telegrafiază și ne mulțumește pentru felicitările pe care i le-am trimis cu ocazia nunții de argint. Giers e la Viena, unde va conferi cu Kalnoky despre problema Dunării, respectiv despre brațul Chilia. Conferința se va întruni la Londra, pe 5 februarie stil nou, pentru a reglementa această chestiune. Va rămâne însă fără rezultat, căci noi ne menținem punctul de vedere.

București

Sâmbătă, 15/27 ianuarie. Mutarea la Palatul din oraș

Furtuna și ninsoarea au încetat, nu e frig. Poșta din străinătate nu sosește. Înainte de amiază nici un ministru. Ora 12½ dejunat cu Elisabeta. Ora 1½ ea pleacă cu N. Romalo în oraș. Ora două cu sania la Palat, peste Dealul Spirii. Elisabeta alege camera goblenurilor ca dormitor pentru noi, foarte strâmt. În toate camerele e foarte frig.

Orele 4½-6½ Sturdza la mine, îmi citește instrucțiunile pentru I. Ghica la Londra, pentru conferință. Seara salonul alb, camera roșie și sala tronului iluminate electric, foarte frumos și luminos. De față Slade, Wilson, Polizu și prefectul. Ora 10 în pat, frig.

Duminică, 16/28 ianuarie

Vreme frumoasă, multă zăpadă. Încă nimic prin poștă, calea ferată spre Vârciorova este încă înzăpezită. Înainte de amiază cu Elisabeta, făcut ordine. Orele 1-3½ audiențe. Plimbare cu sania, cu Elisabeta. Wilhelm Wied[243] are o fiică, pe care o cheamă Elisabeta. Orele 5-6 vine la mine prințul Gr. Sturdza, pe care nu l-am mai văzut de patru ani, a fost foarte plăcut. Seara cu Elisabeta, scris. –10 °R, ceață.

Luni, 17/29 ianuarie

Vreme frumoasă, –10 °R, mai târziu cald. Încă nimic prin poștă, care va sosi abia mâine. Înainte de amiază Lecca la mine, discutat despre Legea pensiilor. Camerele discută încă revizuirea. După-amiaza de la 2 la 3½ plimbare cu sania, cu Elisabeta, nu e frig. Ora 5 Manu și Lahovary la mine, pentru înregistrarea fonografică. Ora 5½ Sturdza, pentru instrucțiunile în problema Dunării. Seara lumină electrică. Cu Elisabeta, scris.

Marți, 18/30 ianuarie

Vreme minunată, –10 °R, mai târziu cald la soare. Înainte de amiază nici un ministru. Camerele iau 6 zile de concediu din cauza alegerilor comunale. După-amiaza plimbare cu sania prin oraș, cu Elisabeta. Orele 5-6½ primit pe baronul Saurma, noul ministru plenipotențiar german, care vine de la Cairo. Este foarte plăcut. Ora 6½ domnul și doamna Brătianu la masă, conversat până la ora 8½. Văzut lumina electrică, ce arde strălucitor. Elisabeta e obosită seara. Prințul Napoleon e încă închis. Criză de guvern în Franța.

Miercuri, 19/31 ianuarie

Vreme frumoasă, mai întâi ceață deasă, apoi moină. Înainte de amiază Lecca, Sturdza, Stătescu și Aurelian la mine. După-amiaza rămas acasă, dureri mari de cap, pe care le simt puternic și seara. Ora 10 în pat. În toată țara se desfășoară alegeri municipale după noua lege. Opoziția își păstrează toate forțele pentru Senat, atunci când se va alege Constituanta. Roșii în toată țara. Brătianu e la Pitești. Scrisoare de la Bamberg, care scrie despre șederea la băile din Therme, unde ar trebui să meargă și Elisabeta. Sosit poșta din toate părțile. Linia ferată e curățată, trenurile pot circula regulat. În Valahia nu mai e zăpadă, nici în Moldova, și e destul de frig, ceea ce poate dăuna recoltei. Perspectivele nu sunt încă prea rele în țară.

Joi, 1 februarie/20 ianuarie

Vreme mohorâtă. Toată ziua m-am simțit foarte rău, dureri de spate și la toate membrele. Sturdza la mine. Ora 1½ generalul Racoviță. Prefectul Poliției. Nu am cinat. Ora 8½ făcut o baie caldă, apoi masaj. În pat. Dureri puternice de cap. Noapte rea.

Vineri, 2 februarie/21 ianuarie

Toată ziua în pat, dureri foarte puternice, neputincios. Doctorul de trei ori aici. Nevralgie musculară, dar fără febră. Elisabeta mă îngrijește.

Sâmbătă, 3 februarie/22 ianuarie

Toată ziua la pat. Noaptea deloc bine. Dureri în tot corpul, slăbit. Vreme mohorâtă.

Duminică, 4 februarie/23 ianuarie

Toată ziua în pat, durerile mai mici. Noaptea, însă, foarte rău. Doctorul a fost de trei ori aici. Dureri de cap. Elisabeta îmi citește. Vremea mai senină și mai blândă.

Luni, 5 februarie/24 ianuarie

Noapte proastă, dureri, dar mai puțin înțepenit. Alegerile municipale au fost câștigate de guvernamentali în toată țara. Ceva zăpadă. Camerele lucrează din nou. Toată ziua în pat. Theodori aici. Elisabeta îmi citește.

Marți, 6 februarie/25 ianuarie

Noapte rea. Durerile mai mici. Ora 11 Brătianu pentru o clipă la mine, mă găsește lipsit de puteri și slab. Rămas toată ziua în pat. Elisabeta îmi citește. Seara dureri violente de cap, ce durează până noaptea. N-am dormit.

Miercuri, 7 februarie/26 ianuarie

Noapte foarte proastă. Elisabeta îl primește deja la ora 8 pe Brătianu, căruia îi spune că e nevoie de o schimbare de aer. El este cu totul de acord. La ora 2 mă scol pentru două ceasuri, foarte slăbit. Seara din nou dureri de cap, iau somnifere pentru a dormi. Toată noaptea ninsoare.

Joi, 8 februarie/27 ianuarie

Noaptea mai bine, însă extenuat. Ora 10½ sculat, foarte slăbit, încă ceva dureri. Toată ziua cu Elisabeta, umblat puțin. Ora 5 din nou în pat. Conferința de la Londra încă nici o decizie. –4 °R.

Vineri, 9 februarie/28 ianuarie

Noaptea bine. Ora 10 sculat, rămas pe picioare până la ora 7½. Cu Elisabeta, care are ceva febră. Citit și scris.

Sâmbătă, 10 februarie/29 ianuarie

Noapte destul de bună. Ora 10 sculat, cu Elisabeta, care are încă o stare febrilă. Ora 12½ dejunat. După-amiaza citit. Simțitor de rece. Sosit Stöhr de la Sinaia, îndelung la mine. Lucrările înaintează acolo, doar că întâmpină multe dificultăți. Conferința de la Londra a decis că România va fi admisă cu vot consultativ, noi refuzăm să participăm la Conferință și avem astfel un pretext de a considera că toate hotărârile sunt fără valabilitate în ce ne privește, atâta vreme cât nu suntem consultați.

Duminică, 11 februarie/30 ianuarie

–7 °R. Puțin întunecat. Ora 9 sculat, mai bine. Ora 11 primit pe Sturdza, Camerele vor fi înștiințate că noi nu participăm la Conferință. După-amiaza R. Mihai la mine. Seara încă Sturdza. Camerele sunt foarte mulțumite de rezoluția noastră, iar Ionescu ține un discurs aprobator. Seara încă Stöhr la mine.

Luni, 12 februarie/31 ianuarie

–4 °R. Ora 8½ sculat. Ora 10 Theodori, apoi Lecca și I. Brătianu de la 12 la 1. N-am discutat nimic despre călătorie. După-amiaza singur, citit. Ora 6 Sturdza la mine. Camerele votează bugetul și se apropie de sfârșit.

Marți, 1/13 februarie

–1 °R. Ora 9½ primit pe D. Ghica; acesta a venit încontinuu spre a afla vești despre mine. Ora 10¼ Dabija, apoi Sturdza. Serbia intră totuși cu vot consultativ la Conferință. După-amiaza singur, citit și scris. Ora 5 prefectul Poliției la mine. Camera a declarat sesiune permanentă, până când Conferința asupra Dunării își va lua hotărârile.

Miercuri, 2/14 februarie

–6 °R, vreme senină. Înainte de amiază Sturdza la mine. La Berlin nu sunt chiar nemulțumiți de poziția noastră față de Conferință. Aurelian la mine. Camerele au votat Ministerul Domeniilor. Peste zi am citit, cu Elisabeta.

Joi, 3/15 februarie

–9 °R, mohorât. Înainte de amiază venit la mine Sturdza și Carp, care a sosit de la Viena. Conferința se va încheia săptămâna viitoare. Proiectul Barrère a fost acceptat de Conferință, nouă ne este

indiferent. După-amiaza singur, citit. Ora 6 prefectul Poliției. Camerele nu lucrează.

Vineri, 4/16 februarie

–4 °R. Înainte de amiază Sturdza. Conferința, care a aprobat toate propunerile, e preocupată acum să mandateze Austria să le pună în aplicare. Treaba se arată a fi cu atât mai de durată cu cât părea să poată fi rezolvată în 14 zile. Elisabeta are febră continuă. Ora 12 Chițu. După-amiaza citit. Apoi audiențe. Seara cu Elisabeta. Citit până la ora 11. Frig. Camerele discută Legea finanțelor.

Sâmbătă, 5/17 februarie

–6 °R, mohorât. Elisabeta din nou febră, stă în camera galbenă, deoarece în cea albastră e un miros prea rău. Înainte de amiază Brătianu; el crede că ne putem sustrage liniștiți hotărârilor în problema Dunării. Îi vorbesc despre călătoria noastră, probabil în 14 zile. Sturdza la mine. Conferința va avea din nou ședință abia marți. Totul a fost hotărât în unanimitate. După-amiaza citit. Generalul Crețeanu la mine, pentru primirea lui Saurma. Cu Elisabeta. Camerele se ocupă doar cu interpelări și intrigi personale. Dunărea, care e complet înghețată la Sulina, crește la Galați și Tulcea, așa încât există temeri de inundații. Frig uscat. Barometrul foarte ridicat.

Duminică, 6/18 februarie

–4 °R, mai târziu mai cald, ceva soare. Elisabeta febră. Ora 10 Theodori. Ora 11½ Sturdza. Ora 12 primit pe baronul Saurma în audiență oficială, pentru înmânarea scrisorilor de acreditare ca ministru plenipotențiar german. Discurs. După aceea e primit de Elisabeta. Doamnele la dejun. După-amiaza Cernat la mine, scris, citit. Seara cu Elisabeta.

Luni, 7/19 februarie

–5 °R, mohorât, frig. Elisabeta la fotograf. Ora 11 Lecca la mine. După-amiaza audiențe, scris. Cu Elisabeta. Seara citit. Camerele lucrează pe secțiuni.

Marți, 8/20 februarie

–5 °R, mohorât, fără zăpadă, frig. Înainte de amiază scris. Ora 11½ Sturdza la mine. Conferința nu a hotărât nimic deosebit. Următoarea ședință abia sâmbătă. După-amiaza câteva audiențe. Seara scris cu Elisabeta.

Miercuri, 9/21 februarie

–10 °R, vreme neprietenoasă. Elisabeta iarăși febrilă. Înainte de amiază Sturdza, Lecca și Aurelian la mine. După-amiază audiențe:

Marghiloman, care mă invită la bal, refuzat, deoarece nu mă simt încă îndeajuns de bine. Scris. Seara Sturdza la mine, îmi prezintă protocolul conform căruia contele Münster a propus excluderea noastră de la Conferință. Sturdza e de părere ca eu să-i exprim baronului Saurma mâhnirea mea. Seara cu Elisabeta.

Joi, 10/22 februarie

–11 °R, enorm de uscat, frig. Înainte de amiază Brătianu, apoi Sturdza. Îmi spune că Germania e hotărâtă să ne accepte totuși la Conferință. Germania este împotriva problemei brațului Chilia, căci pretențiile rușilor merg prea departe. Nu s-au mai putut înțelege în nici o problemă, Conferința poate dura 14 zile. După-amiaza audiențe, cu Elisabeta, care are puțină febră. Seara scris. Camerele se ocupă toată săptămâna cu problema gradelor profesorilor, pentru salarii. Seara vreme mohorâtă, mai puțin frig.

Vineri, 11/23 februarie

Vreme schimbătoare, ninsoare și ploaie. Înainte de amiază Dabija, apoi Sturdza. După-amiază Carp, care se întoarce la Viena. Discutat concesiile pe care le putem face Austriei în problema Dunării. Carp va încerca să-l vadă pe împărat, pentru ca acesta să-l îndrepte către ministrul său. După-amiaza cu Elisabeta, care are dureri de cap. Seara citit și scris. Ceață groasă și foarte umed. În încăperile construcției noi e umezeală. Camerele discută încă Legea profesorilor.

Sâmbătă, 12/24 februarie

Dezgheț, mai târziu soare. Înainte de amiază Sturdza, Conferința trebuie să aibă astăzi o ședință la Londra. După-amiaza Young până la ora 3. Cu Elisabeta, scris. Seara citit.

Duminică, 13/25 februarie

Vreme minunată. Înainte de amiază Young. După-amiaza audiențe de la 1 la 4. Ora 5 Mitilineu, care vine de la Belgrad, unde este tratat foarte puțin amabil, de către regină chiar nepoliticos. Seara cu Elisabeta. Mohorât, +1 °R.

Luni, 14/26 februarie

Ceva zăpadă, soare. Înainte de amiază Sturdza la mine, Conferința a hotărât să dea satisfacție Rusiei în problema brațului Chilia. Acceptarea noastră la Conferință, pe care trebuia să o propună Germania, nu s-a produs, cu atât mai mult cu cât la prima ședință contele Münster a vorbit neprietenos despre noi. Inexplicabil cum de ne-a fost promis acest lucru la Berlin. Probabil a avut vreo influență infama adresă către Clemenceau a studenților români din Paris, în

care se amintește de revolta studenților în București împotriva germanilor, pe care i-au insultat în martie 1871. Rosetti, care se află în Paris, a aprobat în orice caz adresa, care e jignitoare pentru Germania. După-amiaza cu Elisabeta. Audiențe. Venit Kuhlrich, care ne modelează pentru medalie. Seara scris mamei.

Marți, 15/27 februarie

Vreme minunată, vânt rece. Ora 10 mitropolitul Moldovei, care vorbește despre intrigi nihiliste la Iași. Ora 11 Stătescu, 11½ Chițu, care e și el indignat din cauza adresei studenților. După-amiaza Young, care crede că va trebui să-mi fie extras un dinte. Pozat pentru Kuhlrich. Seara D. Brătianu la mine. Elisabeta la teatru. Prefectul Poliției până la ora 10½ la mine, discutat despre situație. Dureri de dinți.

Miercuri, 16/28 februarie

Vreme instabilă, viscol slab. Ora 10½ Brătianu la mine, este și el indignat din cauza adresei pe care studenții din Paris i-au trimis-o lui Clemenceau, va lua măsuri împotriva lor, iar în *Românul* va apărea un articol. Venit Sturdza. Conferința nu ține astăzi nici o ședință. Problemele sunt delicate, iar marile puteri sunt pe poziții împărțite. După-amiaza Young la mine, hotărăște că trebuie să-mi fie extras dintele. Pozat pentru Kuhlrich. Ora 6½ dineu de gală în onoarea ministrului plenipotențiar grec Dragoumis, care trebuia să-și prezinte acreditivele încă de acum șase luni. Sala tronului și salonul unde are loc dineul sunt iluminate electric. Priveliște frumoasă și oarecum luminoasă, de față persoane oficiale, miniștrii cu soțiile etc. Făcut îndelung cerc, plecat abia la ora 9½. Camerele discută încă legea gradațiilor profesorilor. Conferința se pare că va fi suspendată pentru 14 zile, pentru a ne lăsa timp să cedăm. Duminică va mai avea loc o ședință. Serbia se identifică total cu Austria.

Joi, 1 martie/17 februarie

Vreme frumoasă, vânt rece. Înainte de amiază Sturdza și Lecca, nici o știre de la Londra. Theodori, pe care îl trimit la Young, pentru operația dentară și cloroform. Operația este hotărâtă pentru mâine. După-amiaza cu Elisabeta, pozat pentru Kuhlrich. Seara primarul Cariagdi la mine. Scris. –1 °R.

Vineri, 2 martie/18 februarie

Vreme instabilă, destul de frig. Ora 11 venit Young cu Theodori și Kremnitz pentru operația dentară. Am fost cloroformizat, senzație de sufocare, dar a trecut. Apoi a durat patru minute până când a fost extras un dinte mare. Nu am simțit nimic în timpul operației, însă

am avut o mare greață, care nu voia să înceteze. M-am băgat în pat, căci m-am simțit foarte slăbit și fără putere. Totul a durat până la ora 11½. După-amiaza m-am sculat din nou. Elisabeta cu mine în tot acest timp. Ora 4 luat ceaiul. Nu am primit pe nimeni. Seara devreme în pat. Dureri la toți dinții și în gât.

Sâmbătă, 3 martie/19 februarie

Noapte proastă. Vânt puternic și rece, care durează toată ziua. Dureri. Ora 10½ Chițu, 11½ Sturdza, Conferința Dunării i se pare că merge bine. După-amiaza singur, nu m-am simțit prea bine, dureri. Cu Elisabeta. Seara devreme în pat.

Duminică, 4 martie/20 februarie

Toată noaptea și toată ziua furtună rece dinspre nord-est. Înainte de amiază cu Elisabeta. Ora 11½ Sturdza, Conferința Dunării pare să se încheie săptămâna aceasta. După-amiaza Elisabeta pozat pentru Kuhlrich. Citit și scris. Seara cu Elisabeta.

Luni, 5 martie/21 februarie

Toată ziua dureri, care se intensifică enorm la prânz. Vreme rece. Înainte de amiază Sturdza, nici o veste de la Conferință. Chițu la mine. După-amiaza citit. Orele 5-6 Wight la mine, care crede de asemenea că am nevoie de o schimbare de aer.

Marți, 6 martie/22 februarie

Toată ziua dureri de dinți. Dabija la mine, eu mă simt rău, senzații de durere. După-amiaza cu Elisabeta, scris. Prefectul Poliției la mine. Camera a votat 15 milioane pentru fortificații etc. Discutat cu Kremnitz, care mă îndeamnă și el să fac o călătorie. Seara îmi citește Elisabeta. Dureri. Noaptea nu mă simt bine.

Miercuri, 7 martie/23 februarie

Vreme de primăvară, caldă. Toată ziua dureri puternice, umflat. Ora 10½ Brătianu la mine. E foarte emoționat să mă vadă atât de slăbit și crede că în 10 zile putem pleca în călătorie, Camerele se vor închide săptămâna viitoare. Conferința de la Londra se amână perpetuu. Ora 11½ Sturdza, nici o veste din străinătate. Aurelian la mine. După-amiaza Young, apoi pozat pentru Kuhlrich. Vreme minunată și cald. Din nou dureri toată după-amiaza și seara. Scris și citit. Cu Elisabeta. Noaptea furtună foarte puternică. Vremea din nou foarte rece.

Joi, 8 martie/24 februarie

Vreme mohorâtă, umedă și rece. Vânt din nord-est, –1 °R. Noapte foarte proastă și dureri puternice de dinți. Înainte de amiază Lecca.

După-amiază scris și citit. Viscol. La ora 4 deja întuneric. Ziua dureri mai mici. Ora 5½ prefectul Poliției. Ora 6½ dineu, 50 persoane, birourile Senatului și Camerei. Sala tronului iluminată electric. Mă simt obosit, dar totuși mai bine. Cercul a decurs bine, până la ora 8½.

Vineri, 9 martie/25 februarie

Vreme rece. Înainte de amiază Sturdza la mine, Conferința se apropie de sfârșit. După-amiaza audiențe. Pozat pentru Kuhlrich. Seara cu Elisabeta.

Sâmbătă, 10 martie/26 februarie

–4 °R. Ora 10½ Brătianu la mine, crede că în 8 zile putem pleca în călătorie, vrea să iau cu mine și un al doilea medic, eu sunt împotrivă. După-amiaza primit pe directorul electricității. Venit Stöhr de la Sinaia. Seara scris lui Bamberg până la ora 11.

Duminică, 11 martie/27 februarie

Vreme de primăvară. Înainte de amiază Young la mine, scris. După-amiaza Cernat. Camerele nu vor să înceapă încă cea de-a treia lectură. Stöhr îndelung la mine, pleacă iarăși la Sinaia. Seara cu Elisabeta.

Luni, 12 martie/28 februarie

Vreme de primăvară. Înainte de amiază Sturdza. După-amiaza audiențe. Pozat pentru Kuhlrich. Seara scris. Ploaie.

Marți, 1/13 martie

Vreme ploioasă. Înainte de amiază Dabija și Lecca. Camerele vor termina la sfârșitul săptămânii. Conferința se încheie și ea. După-amiaza pozat pentru Kuhlrich. Seara scris.

Miercuri, 2/14 martie

Zăpadă adâncă, toată ziua viscol cu zăpadă. Înainte de amiază Stătescu, Aurelian, Brătianu, Sturdza. Opoziția, L. Catargi, Florescu, Kogălniceanu și Vernescu îmi solicită împreună o audiență, fără a spune de ce. După-amiaza audiențe. Scandal la Cameră, interpelare făcută de Kogălniceanu în problema Dunării. Seara ședință a Camerei, pentru revizuire, rezolvare simplă. Seara scris, cu Elisabeta, care e puțin răcită.

Joi, 3/15 martie

–10 °R, vreme senină, mai târziu se dezgheață. Înainte de amiază Brătianu, Sturdza. Refuz audiența colectivă. La Cameră și Senat

interpelări în problema plecării mele în călătorie. Opoziția demisionează din Cameră. Scandal. Manu interpelează în problema Dunării. Ora 6½ dineu în onoarea lui Saurma, 40 persoane, cerc până la ora 9½.

Vineri, 4/16 martie

–6 °R, mai târziu soare, dezgheț. Zăpadă în toată Europa. Ora 10½ Chițu, Lecca, Brătianu, Sturdza. La Senat, opoziția a demisionat, deoarece nu am primit-o. La fel, generalul Manu. După-amiaza scris, pus în ordine. Camerele și-au încheiat lucrările. Ora 6½ prefectul Poliției la mine. Opoziția e foarte neliniștită din cauza călătoriei mele.

Sâmbătă, 5/17 martie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază Lecca și Sturdza. Ora 12½ plecat cu trăsura, *en gala*, la Cameră. Străzile împodobite cu steaguri, enorm de multă lume. Birourile și miniștrii mă întâmpină. Sunt puțin amețit din cauza primului drum pe afară. Discurs al Tronului frumos, Camera a ovaționat. Pronunțat încheierea legislaturii de 4 ani. Ora 1 înapoi. Mitropolitul la dejun. Primit pe Tankov, care a devenit ministru bulgar. Brătianu la mine. Numit 10 noi generali, care formează Corpul 4 de Armată. Manu se întoarce la Roman, din cauza demonstrațiilor sale politice. Chițu la mine. Alegeri pe 20 aprilie. Sturdza și Lecca, iar seara prefectul Poliției la mine. Opoziția se comportă antidinastic. Ora 10½ în pat.

Călătoria în nordul Italiei

Duminică, 6/18 martie. Duminica Floriilor.
Plecarea din București

Sculat la ora 7. Vreme mohorâtă. Ora 8½ la gară, acolo enorm de multă lume. Doamne cu buchete, toată elita, mitropoliții, generali, Wight în numele corpului diplomatic, senatori, deputați, comerțul etc., pe puțin 300 persoane. Ora 9 plecarea, călduroase urări de bine din toate părțile. Brătianu, Chițu, Sturdza, mitropolitul și câțiva senatori și deputați pleacă împreună cu noi. Ora 11½ Pitești, întâmpinare. Ora 1½ Slatina, întâmpinare. Ora 3 Craiova, mare întâmpinare. La Filiași de asemenea. Ora 5 în Turnu-Severin, întâmpinare. Ora 6 Vârciorova, de unde toți cei care ne-au însoțit se întorc, Bibescu, în calitate de fost vicepreședinte al Senatului, ține o frumoasă cuvântare. Ora 6½ plecare cu trenul de Pesta. Ora 7 în Orșova, văzut încă pe Kuhlrich. Călătorit toată noaptea.

Luni, 7/19 martie

Ora 7½ sosirea în Pesta. Vreme mohorâtă. Aici Carp, Davila și Fanu. Cu trăsura spre Buda. Ora 8¼ plecarea de acolo cu trenul special până la Stuhlweissenburg, unde luat celălalt tren, bagajul urmează să vină mai târziu. Ora 2½ în Kaniz, înainte de aceasta de-a lungul lacului Balaton, care e încântător, dejunat la Kaniz. Ora 6 în Pragerhof, stat o oră și jumătate. Ora 8 în Marburg. Hotel destul de rău, am asanat. Carp și Fălcoianu pleacă înapoi la Viena și Pesta. Ora 10 în pat.

Marți, 8/20 martie. Marburg-Veneția

Ploaie. Ora 7½ dejunat cu Elisabeta. Ora 9¼ la gară, unde se află primarul și funcționari ai căilor ferate, multă lume. Plecare prin Valea Dravei, care e minunată, multe pășuni. Ora 1½ sosirea în Klagenfurt, dejunat în vagon. După aceea s-a prezentat prezidentul landului Kraina. Ora 4 în Villach, ora 6 în Pontebor, călătorit prin munți, multă zăpadă. Granița italiană, se face noapte. Construcții feroviare prin care putem totuși trece, lucrări cu nenumărate tuneluri și poduri etc. Ora 8 în Udine, acolo mă întâmpină un general adjutant al regelui Italiei. Ora 10 în Treviso, ora 11½ în Veneția. Întâmpinare de către autorități. Prefectul, generali etc. Găsit pe Leopold și mers împreună, cu gondola, la Hotel Danieli. Supat și conversat cu el până la ora 1½.

Miercuri, 9/21 martie. Veneția

Ora 8½ dejunat *à trois*. Ora 10 cu Leopold la anticar, Richetti, Gugenheim etc. Lucruri excepționale. Promenadă pe străzile înguste. Piața San Marco, unde o întâlnim pe Elisabeta, dejunat *à trois*. Ora 2½ cu gondola pe Canale Grande, din nou la patru anticari și la Salviati. Vreme blândă. Seara cu Leopold la Biserica San Marco. Ora 7 dineu, generalul Caroni, adjutantul regelui, prefectul Mecia, generali și viceamirali, președintele și procurorul Curții de Apel, 14 persoane, cerc până la ora 10, destul de obosit. Cu Leopold până la ora 11½.

Joia Verde, 10/22 martie. Veneția

Ploaie cu ninsoare, furtună, destul de rece. Ora 10½ la Biserica San Marco, cu Elisabeta, Leopold etc. Serviciu religios la Patriarhie, până la ora 12. Vizitat Palatul Dogilor, conduși de Constantin Barozzi[244]. Ora 1 Don Carlos[245] la dejun. Elisabeta se duce la bibliotecă. Cu Leopold la anticari, cumpărat multe lucruri. Apoi, până la ora 3, pe străzi și prin prăvălii. Cinat împreună. Ora 10½ în pat.

Vinerea Mare, 11/23 martie. Veneția

Ploaie, mai târziu ceva mai senin, însă frig. +3 °R. Înainte de amiază, ora 10½, cu Leopold la Biserica San Marco. Patriarhul a oficiat până

la ora 12. Elisabeta la muzeu. Ora 12½ dejunat *à trois*. Ora 1½ cu Elisabeta și Leopold la Guggenheim, apoi la palatul Papadopoli, care e destul de frumos. Din nou la Guggenheim, apoi la anticari, cumpărat mult. Pe jos pe străzile înguste spre Piața San Marco, acolo cripta bisericii. Ora 7 cinat. Elisabeta a vizitat Muzeul Civic. Seara cu Leopold până la ora 11.

Sâmbăta Mare, 12/24 martie. Veneția-Milano

Frig, dar frumos. Ora 7½ dejunat *à trois*. Ora 8½ plecare cu gondola deschisă. Ora 9 la gară, acolo prefectul și primarul cu buchete. Plecat la ora 9 și 5 minute, prin Sestria, Padova, Vicenza, Verona, acolo despărțire de Leopold, care pleacă spre Meran. Frig și cețos. Peschiera, Brescia. Ora 3½ sosirea în Milano, Hotel de Ville. Promenadă pe străzi și prin prăvălii. Ora 7 cinat. Elisabeta la Scala. Eu și Candiano plimbat prin Galeria Victor Emmanuel. Ora 10½ în pat.

Duminica Paștilor, 13/25 martie. Milano

Foarte frig. Ora 9 dejunat cu Elisabeta. Ora 11 la Dom, liturghie solemnă cu muzică frumoasă. Sus pe Dom. Ora 1 dejunat, invitați prefectul și Tornielli, care a venit de la Roma. Cu el la Breva și la muzeul Poldi Perroti, care e deosebit de frumos. De asemenea la Biblioteca Ambrosiană și la Galeria de pictură. Foarte frig. Promenadă în Pasajul Victor Emmanuel. Tornielli insistă să merg la Roma. La cină Tornielli, sindicul din Milano, generalul comandant al Corpului 2 de Armată, foarte multă lume, conversat până la ora 10. Noapte proastă, din cauza zgomotului prea mare.

Lunea Paștilor, 14/26 martie. Milano-Genova

Ora 6 sculat, ploaie torențială. Ora 7½ dejunat. Depeșă din București, de aniversarea proclamării regatului. Ora 8¾ plecarea, la gară Tornielli, prefectul cu buchet, sindicul. Tornielli mă roagă insistent să merg la Roma. Plecare pe ploaie torențială, via Pavia, Novi, pe calea abruptă de munte, spre San Pier d'Arena, suburbie a Genovei. Ora 12½ sosirea acolo. Ploaie. La gară Bamberg cu soția, marchizul Durazzo-Pallavicino, Rodonaky cu familia, consulul României, buchete. Mers cu trăsura închisă până la Villa Spinola din Sestri, 20 de minute, Bamberg în față. Poziție minunată, casă spațioasă, grădină frumoasă, pădure de portocali și camelii. Vremea ceva mai bună, priveliște frumoasă spre mare. După-amiaza cu Bamberg, care mă însoțește și la cină. Încă nu este totul amenajat. Vila costă 6.000 de franci, bucătăria este angajată separat. Sala de masă mare și luminoasă. Ora 7 cinat. Ora 11½ în pat. Elisabeta nu prea bine.

Șederea la Sestri

Marți, 15/27 martie. Villa Spinola

Vremea mai bună. Elisabeta nu prea bine. Ora 8½ dejunat, ora 9 promenadă în grădină, apoi pe terasele acoperite cu portocali și camelii, poteci frumoase în stil baroc. Ora 11 primit pe prefectul din Genova, apoi pe primarul din Sestria și o delegație a locuitorilor din provincie. Venit Bamberg, l-am invitat la dejun. După-amiaza plecăm noi doi împreună cu Bamberg spre Voltri, prin Pegli, încontinuu de-a lungul mării. Drum minunat. Ora 4½ înapoi. Ora 6½ cinat, invitat pe Bamberg. Conversat până seara la ora 10.

Miercuri, 16/28 martie

Furtună puternică. Vreme rece și senină. În România zăpadă groasă de un picior, –6 °R. Înainte de amiază scris. Ora 12 venit Bamberg cu marchizul Durazzo-Pallavicino, invitat la dejun. După-amiaza vizitat cu ei minunata Villa Pallavicino și apoi Parcul Magic, două ore. Apoi făcut o vizită prințesei Solms la Villa Doria. Acolo Elisabeta și Albrecht Solms. Bătrâna mamă complet oarbă. Acolo o oră. Ora 5½ înapoi. La cină doamna Türr. Seara scris încă.

Joi, 17/29 martie

Vreme frumoasă și senină, vânt. Înainte de amiază cu Elisabeta în grădină, scris. La dejun prefectul și sindicul baron Podestá. Ora 2 plecat la Genova. Bamberg ne așteaptă la Palazzo Doria, unde sunt plafoane splendide. Palatul însă nu e prea îngrijit. În Palazzo Balbi-Senomeya galerie frumoasă, Van Dyck etc. Călătorie prin partea dinspre munte a orașului. Vedere minunată asupra întregului oraș și a portului. Băut ceai la Bamberg. Întors cu el la Villa Spinola. Ora 7 acolo, cinat. Seara cu el.

Vineri, 18/30 martie

Vremea destul de frumoasă, aer călduț. Înainte de amiază scris. Ora 11½ plecat la Genova. Dejun la Bamberg pentru noi și suită, văzut lucrări de artă foarte bune și elegante. Muzică, acolo până la ora 3½, foarte confortabil, doamna Bamberg foarte plăcută. La Durazzo-Pallavicini, primiți de el, de soția sa și de simpatica noră. Văzut palatul, parchet și tablouri, proaspăt amenajat. Ora 5 băut ceai, conversație însuflețită. Rămas până la ora 6. Ora 7 la Sestri, cinat. Seara singuri. Doamna Mavrogheni a rămas în Genova, pentru a o vedea pe regina Serbiei, care călătorește la Nisa.

Sâmbătă, 19/31 martie

Ploaie torențială, cald. În România a nins din nou, la Sinaia zăpada e de doi metri, mare calamitate din cauza inundațiilor, care deja amenință. Înainte de amiază scris lui *papa*. Rămas toată după-amiaza acasă, din cauza ploii torențiale. Elisabeta plecat la familia Solms. Ora 5 venit Bamberg, pe care îl reținem la masă și seara. Știri din România, unde e zăpadă adâncă, –4 °R. La Sinaia zăpada e de doi metri, așa încât comunicațiile sunt întrerupte. Sunt de așteptat inundații. În problema Dunării nu am dat încă nici un răspuns, la Viena se crede că unii vor interveni energic. Opoziția în țară se agită foarte mult.

Duminică, 1 aprilie/20 martie

Vreme blândă, fără ploaie. Ora 10 pe jos la biserica din Sestri, predică, liturghie. Ora 11 înapoi. Primit pe chestorul și prefectul Poliției din Genova. Ora 12½ marchizul Durazzo cu soția și nora la dejun, până la ora 2. Plecat cu Elisabeta la Genova, însoțiți doar de Bamberg. Mers pe Riviera de Levante, spre Nervi. Peisaj minunat. Băut ceai la Bamberg. Ora 7 înapoi la Sestri. Invitat pe Rodonaki, consulul român, și pe fratele său, cu soțiile. Seara cu Bamberg până la ora 11.

Luni, 2 aprilie/21 martie

Aer umed. Ora 9 promenadă cu Elisabeta. Venit E. Solms. Înainte de amiază scris. Vânt. Nimeni la dejun. Elisabeta nu se simte bine. Ora 1½ plecat cu Theodori și Candiano la Genova. Albergo di Poveri, întregul institut, primiți de Durazzo și de Eforie. Văzut toate încăperile, care sunt mari. Cu Durazzo la spital, pe care l-a construit ducesa de Galliera. A costat 9 milioane și e enorm. La Bamberg, unde se bea ceai, apoi în oraș și prin prăvălii, până la ora 6½. Ora 7½ la Villa Spinola cu Bamberg, care rămâne la masă. În România multă zăpadă.

Marți, 3 aprilie/22 martie

Vreme minunată. Înainte de amiază scris. Semnat decretul prin care Câmpineanu e numit ministru al Domeniilor. Ora 11 audiențe. Promenadă cu Elisabeta în grădină. La masă invitat chestorul din Genova etc. Ora 1½ plecat cu Bamberg la Genova. Vizitat bisericile St. Anunziata, Lorenzo (domul) și Ambrogio. Vizitat Palazzo Rosso, cu galerie, al marchizei Brignolo-Salo. I-am scris ducesei Galliera în oraș. În grădina publică. Băut ceai la Bamberg, apoi cu el la Villa Spinola, acolo la ora 7, cinat.

Miercuri, 4 aprilie/23 martie

Vreme minunată. Elisabeta încă nu se simte prea bine. În grădină. Înainte de amiază scris. Ora 2 sosit Bălăceanu cu fiica sa. Ora 2½ plecat la Voltri. Durazzo acolo. Vizitat parcul încântător al ducesei Galliera și mănăstirea capucinilor de pe munte, acolo până la ora 6. Luat ceaiul la vilă și vizitat orfelinatul. Călătorit înapoi cu Durazzo. Seara Bălăceanu la masă. La Roma sunt nemulțumiți că nu facem o vizită acolo.

Joi, 5 aprilie/24 martie

Vreme minunată. Înainte de amiază cu Elisabeta în grădină, apoi scris. La dejun câțiva invitați. După-amiaza plecat la Genova, acolo pe jos pe străzile înguste, la anticari. Vizitat biserica cu mormântul lui Andreas Doria. Ora 4½ la Bamberg cu Candiano, băut ceai. Prin prăvălii. Ora 6 plecat înapoi la Sestri. Bamberg și Bălăceanu la cină. Seara conversat cu Bălăceanu.

Vineri, 6 aprilie/25 martie

Vreme minunată. Înainte de amiază în grădină. Nimeni la masă. Ora 1½ plecat toți la Genova cu tramvaiul. În port, unde ne vizitează căpitanul portului, într-un mic vas torpilor cu aburi aparținând de Société Pontique. Ne conduce pe un vas cu opt punți, șampanie, ceai. *La jeunesse dorée* a fost interzis de către Societate. Pe mare, care e puțin agitată. Ora 4½ la Bamberg, unde toți bem ceai. Ora 5½ înapoi la Sestri, tot cu tramvaiul. Aici îl găsim pe I. Ghica, care vine de la Londra. Rămâne la masă, iar seara discutat îndelung cu el și cu Bălăceanu despre problema Dunării. Nu este ușor să se ajungă la un compromis cu Austria. I. Ghica este împotriva intrării pe mai departe a Austriei în Comisie.

Sâmbătă, 7 aprilie/26 martie

Vreme furtunoasă, destul de rece. Înainte de amiază scris. Ora 12½ dejun, 12 persoane. Marchizul Pasqua, Brignollo etc., efori la Albergo da Poveri, I. Ghica, Bălăceanu, Bamberg. După masă I. Ghica trebuie să plece la București. Bamberg la mine, Elisabeta la familia Solms. Prințul Friedrich Karl a sosit incognito în Genova, mâine pleacă mai departe. Bamberg se duce la el. Seara rămânem singuri. Mai târziu vine Bălăceanu.

Duminică, 8 aprilie/27 martie

Furtună puternică, apoi vreme senină, foarte rece. Ora 11 pe jos la biserica parohială din Sestri, liturghie tăcută. Doamna Mavrogheni pleacă pentru câteva zile la Nisa. Ora 12½ dejunat singuri. După-amiaza

plecat la Genova, la ducesa Galliero, marchiza Deferrari, născută Brignolo-Salo, acolo băut ceai. Rămas până la ora 6. Acolo marchizul Durazzo și Bamberg. Seara, la masă, Bamberg cu soția și fiica lui Ruscalla-Vegezzi cu soțul ei, inspector al căilor ferate la Alla Italia. Împreună până la ora 11. Vreme rece.

Luni, 9 aprilie/28 martie

Furtună puternică, de-a dreptul frig. Înainte de amiază singuri. Ora 12½ dejunat, invitat pe prefectul din Genova și pe arhitectul Spitalului Galliano. După-amiaza plecat la Genova. Pe jos prin oraș, la anticari, cumpărat 4 scaune vechi, țesături frumoase, pe care nu le-am luat încă. Savona-Vasco, un mic scrin vechi. La Isell cumpărat obiecte de majolică. Plecăm la ora 6½, după ce am băut ceai la Bamberg. Seara Bamberg și Bălăceanu la masă. Furtună.

Marți, 10 aprilie/29 martie

Vreme frumoasă, vânt mai slab. Întreaga dimineață așteptat sosirea lui Leopold. La dejun Bamberg etc. Ora 2 primit pe adjutantul regelui Italiei, colonelul Cesati, care îmi aduce răspunsul la scrisoarea pe care i-am trimis-o din București regelui. După-amiaza plecat cu Bamberg la Genova, vizitat Biserica Carignano. La anticari, ceai la Bamberg. Ora 7 Sestri. Seara colonelul Cesati și Bamberg la masă. Leopold ajunge noaptea la Genova, unde rămâne la hotel. Frig și vântos.

Miercuri, 11 aprilie/30 martie

Furtună și frig. Ora 9 venit Leopold. Înainte de amiază cu el. Venit Elisabeta și Albrecht Solms. După dejun plecat cu Leopold la Genova. Pe jos pe la anticari. La Isell. Ora 6½ la Bamberg, unde ne îmbrăcăm. Ora 7 la marchizul Durazzo la dineu. Elisabeta deja acolo. De față și marchiza Durazzo-Pallavicini, mama. Rămas până la ora 10. Ora 11½ înapoi în Sestri. Seară frumoasă și senină cu lună, aer blând.

Joi, 12 aprilie/31 martie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază cu Elisabeta și Leopold. Ora 11 pe jos la Pegli, Villa Doria a prințesei Solms. Bamberg nu se simte bine. Acolo până la ora 11½. Ora 1 dejunat, invitați marchizul Spinola cu soția și cu sora lui, marchiza Pallavicini, cu fiica mai mare, marchiza Rova. După-amiaza plecat cu Leopold la Genova. Promenadă în oraș. Ora 6 plecat înapoi cu Bamberg. Seara conversat cu Bamberg. Ora 11½ în pat.

Vineri, 1/13 aprilie

Vreme minunată. Înainte de amiază plimbat cu Elisabeta și Leopold în grădină. Ora 11½ plecat cu Leopold și Candiano la Genova. Dejunat

la Bamberg. Invitați Durazzo și renumitul sculptor Santi-Vardi. Ora 2 vizitat cu ei atelierul și muzeul lui Santi-Vardi. Este și nepoata lui acolo. Plecat spre Nervi, pe Riviera di Levante, prin Bisagno, Sturla etc. Călătorie frumoasă de-a lungul mării. În Nervi băut toți ceai în grădina marchizului Rapallo, la mare. Aici doctorul Schädlich cu soția. Ora 5 plecat înapoi, prin Genova, la Sestri, unde ajungem seara la ora 7¼. Seară rece. Bamberg seara cu noi. Ora 11 în pat. Peste tot este iarăși frig. În România e zăpadă și frig, așa încât agricultura rămâne în urmă. Rău pentru porumb.

Sâmbătă, 2/14 aprilie

Vreme rece. Înainte de amiază cu Leopold. La masă Durazzo cu soția, fiul și nora, profesorul Isola. Lui Durazzo îi dau o fotografie și îi promit Cordonul Ordinului Coroanei. Ora 2½ cu Leopold la Genova. Vizită la Campo-Santo, aici Villa și Santi-Vardi. Întâlnit pe Brockhaus. Acolo până la ora 4½. Băut ceai la Bamberg. Ora 6 plecat înapoi la Sestri, foarte frig. La masă prefectul din Genova cu soția, Bamberg cu soția, dr. Schädlich cu soția. Ora 8½ la restaurantul grădinii din Sestri, care e iluminat, fanfară, se cântă imnul național. Seara concert, multă lume. Acolo până la ora 10. Festivitate de despărțire organizată de municipalitate pentru noi.

Plecarea din nordul Italiei

Duminică, 3/15 aprilie. Plecarea din Sestri și Genova

Vreme mohorâtă, mai târziu ploaie. Elisabeta la ora 8½ la familia Solms. Ora 9 dejunat cu Leopold. Ora 10 cu el la biserică, binecuvântare festivă, până la ora 11½. Bamberg și familia Solms au venit să-și ia rămas-bun. La dejun Santi-Vardi și Villa, un elev al primului. Ora 2 plecat la San Pier d'Arena, acolo enorm de multă lume, Durazzo, Spinola, Pallavicini, Rocca, prefectul cu soția, comandantul portului etc., toți cu buchete și coroane de flori, rămas-bun călduros. Ora 2¾ plecarea spre Milano, prin Novi, Tontona, Voghera, Pavia. Ora 7 sosirea acolo. Petazzi, director la Alla Italia, cu soția la gară. Cinat. Ora 7¾ mai departe, prin Como, Lugano, văzut ambele lacuri în lumina lunii. Ora 10¾ sosit în Bellinzona, Hotel Post. Ceai. Ora 12 în pat.

Luni, 4/16 aprilie. Bellinzona-Luzern

Vreme minunată, foarte cald. Ora 8½ dejunat *à trois*. Apoi promenadă spre vechiul castel, vedere în depărtare, foarte cald. Ora 10 plecarea din Bellinzona, avem ultimul vagon, cu vedere afară. Calea ferată Gotthard, pădure, romantic, măreț. Tunele, poduri etc. Tunelul

Gotthard, 21 minute de mers cu trenul. Aer foarte bun. Intrarea la Airota, ieșirea la Goschena. Ora 1½ acolo. Masa de prânz, vreme minunată, cald. E nespus de frumos drumul pe lângă apă, cu tunele și poduri. La Flader am See, cețos. Munții cu zăpadă. Spre Luzern prin Brunnen, Schwyz, Goltau și Rothenkreuz. Ora 5 sosirea, Hotel Schweizerhof. Promenadă *à trois*, prin prăvălii. Ora 7 cinat. Seara cu Leopold. A murit marele duce de Mecklenburg.

Sigmaringen

Marți, 4/17 aprilie. Luzern-Sigmaringen

Vreme blândă. Ora 8¾ dejunat *à trois*, apoi împreună promenadă la Ghețarul Leilor, prăvălii, anticari, unde eu cumpăr căni. Ora 11½ plecare, foarte cald. Ora 1½ în Zürich, dejunat. Ora 2½ Winterthur, 30 minute oprire în oraș. Ora 4 Schaffhausen. Ora 5½ Rudolfszoll. Lacul Konstanz. Se face răcoare. Stockach. Ora 7¾ Krauchenwies. Mama și Marie, sosit astăzi de la Bruxelles, vin să ne întâmpine. Ora 9 Sigmaringen, primire la gară. Mers cu mama și cu Leopold, cu trăsura, la castel. Salutat pe *papa*. Aici și Albert de Saxonia[246], care a sosit astăzi de la München. *Papa* puțin răcit, dar vioi. Supat. Ora 10½ în pat. Camera regelui.

Miercuri, 6/8 aprilie. Sigmaringen

Vreme minunată, cald. Ora 8½ dejunat cu mama, Leopold și Albert de Saxonia. Înainte de amiază la *papa*. Ora 12 dejunat *en famille*. După-amiaza plecat la Inzighofen cu mama, Elisabeta, Marie și Leopold. Foarte cald. Acolo promenadă. Înapoi prin Apelnheim. Ora 4½ la *papa*, unde suntem toți împreună. Ora 6 cina, văzut pe generalul Carlowitz, generalul Bernath etc. Seara la *papa*. Ora 9 ceai la cafeneaua Cabinet. *Papa* nu vine, deoarece el se culcă întotdeauna la ora 9. În mare, se simte foarte bine și e vioi. Abia la ora 11½ în pat. Elisabeta e puțin obosită și fără putere.

Joi, 7/19 aprilie

Vreme minunată, foarte cald. Ora 8½ dejunat *en famille*. Înainte de amiază cu Albert etc., la părinți. Ora 12 dejun în familie. Ora 1½ sosit de la Berlin Fritz cu Louise. După-amiaza vizitat Villa Teufel, apoi luat ceaiul. Ora 6 seara cina, ora 9 ceai, împreună până la ora 11. Jucat biliard.

Vineri, 8/20 aprilie. Ziua mea de naștere

Vreme minunată. Ora 8½ dejunat la *papa en famille*. Primit cadouri. Ora 9½ liturghie în capela castelului. Mai târziu primit felicitări din

partea suitei în salonul roșu. Primit sute de depeșe. Promenadă cu frații spre Hedingen. În clădirea prinților. Ora 3 dineu de gală în sala cavalerilor. Orchestra din Konstanz. *Papa* îmi urează sănătate. Cerc. După terminarea mesei, pe terasă. Muzică, vânt foarte rece, după căldura mare de ieri. Seara la părinți. Ceai în cabinetul gravurilor. Albert de Saxonia pleacă la Meran. Abia la ora 11 în pat. Frig.

Sâmbătă, 9/21 aprilie

Vreme rece. De ziua mea au venit Sturdza de la București, Carp de la Viena și Liteanu de la Berlin, cu secretarul Kogălniceanu. Ora 8½ dejunat *en famille*, doar noi frații. La părinți. Ora 12 dejunat *en famille*. După-amiaza Sturdza la *papa*, decid ca Ferdinand și Carlo[247] să vină cu mine la București. Ora 6 cina. Ora 8½ conferință în problema Dunării, cu Sturdza, Carp și Liteanu. Ora 9 ceai.

Duminică, 10/22 aprilie

Vreme rece, vânt. Ora 8½ dejunat *en famille*. Ora 9 liturghie în capela castelului. La *papa*. Ora 12 dejunat *en famille*. După-amiaza promenadă cu frații. Ora 6 cinat. Ora 9 ceai.

Luni, 11/23 aprilie

Vreme rece, vânt, uscat. Ora 8½ dejunat cu frații. Carp pleacă la Viena. Ora 12 dejunat. După-amiaza vizitat clădirea prinților. Promenadă. Seara la ora 6 cinat. La *papa*. Ora 9 ceai.

Marți, 12/24 aprilie. Sf. Fidelis

Vremea ceva mai prietenoasă. Ora 8½ dejunat cu frații. La *papa*. Orele 10½-11½ slujbă religioasă în biserica mare, apoi primit personalul curții. După-amiaza promenadă cu frații, Mühlberg etc. Elisabeta călătorește cu *papa*. La *papa*. Ora 6 cinat. Seara la *papa*. Ora 9 ceai. Jucat whist. Ploaie.

Miercuri, 13/25 aprilie

Vreme rece. Înainte de amiază la părinți. Ora 11½ primit guvernul. După-amiază promenadă, foarte frig, vânt. Ora 4 ceai la Leopold, în clădirea prinților. Vizitat camera de artă. Ploaie și ninsoare. Ora 6 cinat. Seara la *papa*, ceai. Ora 11½ în pat. Noaptea chiciură.

Joi, 14/26 aprilie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază cu *papa*, toți frații. După--amiază la clădiri. Uși cu zăbrele. La Inzighofen pe un încântător drum de pădure. Vizitat grădinile de legume și fructe. Ora 4 înapoi. Promenadă cu Leopold și Fritz. Ora 6 cinat. *Tante* Caroline aici.

Seara la *papa*, care e puţin obosit şi slăbit. Ora 9 ceai. Abia la ora 11½ în pat. Vânt rece şi foarte uscat.

Vineri, 15/27 aprilie

Vreme caldă, vântoasă. Ora 8½ dejunat împreună cu fraţii, apoi la *papa*, aici Lehnert. După-amiaza cu *papa*, plimbare cu trăsura la Hettingen. Ora 4 înapoi. Până la ora 6 promenadă cu Leopold până la cei şapte cireşi, vedere minunată spre Alpi. Ora 6 cinat. Seara la *papa*. Ceai, culcat abia la ora 11½. Primăvara nu vrea încă să vină.

Sâmbătă, 16/28 aprilie

Vreme caldă, vânt. Ora 8½ dejunat. Ora 9 în sala armelor. La *papa*. Ora 12 dejunat. După-amiaza plecat cu trăsura pe Dealul Principilor, nici o perspectivă spre Alpi, vânt. Leopold la Beuron, suita la Hohenzollern. Sturdza înapoi de la München. Promenadă cu Fritz la Mühlberg. Ora 6 cinat. Seara la *papa*. Ceai.

Duminică, 17/29 aprilie. Paştile româneşti

Ploios şi întunecat. Ora 8½ dejunat pentru ultima oară toţi împreună. Ora 9 liturghie la capela castelului. La părinţi. Câteva audienţe. Ora 12 dejunat *en famille*. Ploaie. Generalul Fălcoianu sosit de la Bucureşti cu vagonul meu din România, l-am primit în sala de artă. La *papa*. Ora 5½ cinat. Ora 6½ plecarea Elisabetei spre Neu-Wied şi a Mariei spre Bruxelles. Sturdza o însoţeşte până la Neu-Wied, doamna Mavrogheni şi doamna Romalo. Generalul Burnelle şi contesa d'If cu Maria, care merge cu Elisabeta până la Koburg. Noi mergem cu toţii la gară, acolo multă lume, rămas-bun. Seara la *papa*. Ora 9 ceai, jucat whist cu mama, Leopold şi Fritz. Ferdinand şi Carlo au plecat astăzi din Düsseldorf, mâine ajung la Viena.

Luni, 18/30 aprilie. Plecarea din Sigmaringen

Ploios. Ora 8½ dejunat cu Leopold, Fritz şi Louise. Primit pe primarul Geyer, care mulţumeşte pentru cele 300 mărci pe care le-am dat pentru săraci. În casă dau 1.000 mărci, ordine, medalii şi cadouri. Ora 10 la *papa*, aici Lehnert. Cu părinţii, Leopold şi Fritz până la ora 12. Dejunat toţi împreună la *papa*. Depeşă de la Elisabeta, care a sosit noaptea în Neu-Wied, unde i s-a pregătit o mare întâmpinare. Ora 1½ ne însoţesc toţi la gară. Eu merg cu *papa* în trăsură, despărţire dureroasă. Mama, Fritz şi Louise călătoresc împreună cu mine până la Scheer, în vagonul meu din Bucureşti. Leopold mă însoţeşte până la München. Ploaie. Ora 4 cu trenul special în Ulm, garnizoana cetăţii, generalul von Massow, generalul von Karowsky şi generalul-comandant din Neu-Ulm prezenţi la întâmpinarea mea.

Venit din Stuttgart contele Wesdehlen. Ora 6½ în Augsburg, ora 7½ în München, acolo cinat în gară, cu Leopold, generalul Fălcoianu și colonelul Candiano, care a primit Ordinul Hohenzollern cu spade. Despărțit de Leopold, care pleacă spre Meran. Ora 8 plecare, pe o ploaie torențială, prin Rogenheim, Salzburg etc., spre Viena. Noaptea rămân singur, dormit puțin. Destul de frig până în apropiere de Viena, unde vremea se mai încălzește.

Marți, 1 mai/19 aprilie

Dimineața la ora 6 sosirea în Viena. Dejunat în gară (gara Elisabeta). Venit Ferdinand și Carlo, împreună cu domnii Schilgen și Gröbbels. Au sosit ieri de la Düsseldorf la Viena. Ora 7 plecat din Viena cu un tren special. Ora 11 în Neuhäusch, unde se dejunează. Ora 1 și 40 minute în Pesta, mers în jurul orașului. Vreme frumoasă și caldă, prin Ungaria peisajul monoton. Copiii cu mine în vagon. Ora 5½ în Seghedin, cinat, de-a dreptul prost. Acolo o jumătate de oră. Ora 7½ în Timișoara, se întunecă. Ora 10 în Lugoj. Călătorit toată noaptea, până...

Miercuri, 2 mai/20 aprilie

Ora 1½ în Vârciorova. Ora 5½ în Craiova. Ora 7¼ în Slatina, întâmpinare, băut cafea. Vreme minunată, foarte cald. Acolo Chițu și generalul Crețeanu. Ora 9 în Pitești, mare întâmpinare, acolo Brătianu. Rămas 10 minute. Brătianu călătorește cu mine. Astăzi începutul alegerilor în toată țara. Ora 11½ sosirea în București. Întâmpinare la gara Târgoviște, de față Ghica, Rosetti, Cariagdi, ofițeri, Stătescu, Câmpineanu etc. Mitropolitul. Cerc. Apoi plecat cu Ferdinand și Carlo la Cotroceni. Încă destul de puțină verdeață. Dejunat pe verandă, aer foarte umed. Plimbat prin grădină. Furtună puternică, cu ploaie, mai târziu iarăși frumos. Ora 6½ cinat, invitat pe domnii Schilgen, Gröbbels și pe prefectul Poliției. Seara lumină electrică în curte. Alegerile par favorabile la colegiul I. Ora 9½ în pat.

Cotroceni

Joi, 3 mai/21 aprilie

Vreme minunată, ceva vânt. Ora 8½ dejunat *à trois* cu copiii. Promenadă prin grădină, unde începe să înverzească. Înainte de amiază Stătescu la mine. Ora 12½ cu copiii în grădină, apoi ei învață. Audiențe. Ora 4 plecat cu ei la Palat, unde lucrările sunt rămase mult în urmă. Vizitat totul. Plimbare cu trăsura. Ora 6½ cinat. Partidul Liberal a câștigat aproape toate locurile la colegiul I. Liniște peste tot. Seara copiii la mine. Scris.

Vineri, 4 mai/22 aprilie

Vreme frumoasă. Ora 9 inspectat caii. Ora 10 Câmpineanu, ministrul Domeniilor. Scris. Orele 1½-4 audienţe. Plimbare cu trăsura, cu copiii. Ora 6½ cinat, invitat Davila. Seara prefectul Poliţiei. Copiii la mine până la ora 10½.

Sâmbătă, 5 mai/23 aprilie. Sf. Gheorghe

Vreme minunată, foarte cald, vânt puternic. Ora 9½ plecat cu trăsura, cu Ferdinand şi Carlo, la Biserica Sf. Gheorghe, foarte plin şi cald, ţinut până la ora 11. Călătorie prin oraş, spre Cotroceni. Alegerile la colegiul I au fost câştigate aproape în întregime de partidul de guvernământ. Orele 2-3 audienţe, scris. Ora 4 mers cu copiii la mitropolit, o oră acolo. Ora 5½ înapoi. În casă. Cerul foarte acoperit. Seara cu copiii. Domnul V. Schilgen la Constantinopol. În Neu-Wied botezul unei fiice a lui Wilhelm, Elisabeta e naşă. Mare serbare.

Duminică, 6 mai/24 aprilie. Sf. Elisabeta

Enorm de cald. Ora 8 dejunat. Ora 9 la biserica Azilului, liturghia a durat până la ora 10½. Cântece, apoi în clasele Azilului. Cântat imnul. Ora 11 înapoi. Stöhr aici, care a venit de la Sinaia. Primit pe Văcărescu, care s-a întors de la Bruxelles. Ora 12½ miniştrii, care vin să prezinte felicitări de ziua Elisabetei. După-amiaza audienţe. Rosetti îndelung la mine. Orele 5-6 Stöhr. Ora 6½ cinat cu Ferdinand şi Carlo. Seara ei sunt la mine. Furtună şi fulgere.

Luni, 7 mai/25 aprilie

Vreme frumoasă, vânt. Ora 8½ dejunat cu copiii. Ora 10 plecat la Spitalul Militar. Inspectat totul *en détail*, acolo până la ora 11½. După-amiaza audienţe, scris. Orele 4-5½ promenadă la Dâmboviţa. Stöhr la mine, care pleacă înapoi la Sinaia. Seara cu copiii, scris până la ora 11.

Marţi, 8 mai/26 aprilie

Vreme rece. Ora 9 plimbat călare cu copiii, până la ora 10½, apoi scris şi citit. Început alegerile pentru colegiul IV. La colegiul III guvernul a reuşit din nou o victorie hotărâtoare. Ora 1½ Wight la mine. Ora 2½ Grădişteanu de la Curtea de Conturi ; îmi mulţumeşte pentru căsătoria fiicei lui cu Guillaume. Ora 4 la Palat cu copiii, până la ora 5. Seara prefectul Poliţiei la mine. Ora 11 în pat. Veşti bune de la Elisabeta.

Miercuri, 9 mai/27 aprilie

Vreme minunată, foarte cald. În grădină. Orele 10-11 Brătianu la mine, discutat despre situaţie. Alegerile pentru Cameră au reuşit

excelent, Doar că Rosetti încă mai face propagandă pentru idei prea novatoare. Ora 11 venit Aurelian. După-amiaza venit D. Sturdza, care a fost la Neu-Wied, unde a participat la botez. Pencovici la mine. Orele 4-6 la Școala Normală, discursuri de mulțumire, cântece etc. Aurelian de față. Seara cu copiii.

Joi, 10 mai/28 aprilie

Vreme minunată, enorm de cald. Orele 9-10½ călărit împreună cu Ferdinand și Carlo. Cazarma Malmaison și la Șosea, apoi scris. Au început alegerile pentru Senat. 6 persoane din partea opoziției. După--amiaza scris. Orele 4-6 inspectat Pirotehnia și stabilimentul de confecții pentru săraci. Seara cu Ferdinand și Carlo. Ora 11½ în pat.

Vineri, 11 mai/29 aprilie

Enorm de cald. Ora 8½ dejunat cu copiii. Promenadă în grădină. Înainte de amiază nici un ministru, căci toți sunt la alegerile pentru Senat. Colegiul I va trimite 8 din partea opoziției. Carp și Liteanu la mine. Discutat problema Dunării. Amândoi se întorc la Viena și Berlin. După-amiaza scris. Orele 4-6 cu copiii la palatul din oraș. Cinat. Seara văzut lumina electrică din grădină și din curte. Enorm de cald.

Sâmbătă, 12 mai/30 aprilie

Enorm de umed. Ora 9 plecat cu copiii, călare, la Cazarma Cuza. Acolo alarmat Batalionul 4 Vânători, văzut exercițiile, vizitat cazarma. Ora 10½ înapoi. Scris. După-amiaza audiențe. Ora 4 la Arsenal, acolo inspectat totul *en détail*. Început o ploaie torențială. Ora 5½ înapoi. Toată seara și noaptea ploaie puternică, destul de frig. Început alegerile la colegiul II pentru Senat, foarte favorabile pentru partidul de guvernământ, în așa fel încât acesta a obținut și la Senat o majoritate de 2/3.

Duminică, 1/13 mai. Rusaliile catolice

Ploaie torențială. Ora 9½ plecat cu copiii la mica mănăstire. Liturghie și predică, până la ora 11. La Palat, primit pe Aladro, ca ministru rezident al Spaniei, în audiență oficială. Încheiat la ora 12, de față Sturdza. Ora 12¾ dejunat la Cotroceni. După-amiaza audiențe. Cu copiii în grădină. Seara ceai. Schilgen întors de la Constantinopol. Prefectul Poliției la mine până la ora 10. Plouă întreaga noapte.

Luni, 2/14 mai

Ploaie, apoi vremea ceva mai bună. Copiii merg la biserică. Ora 10½ Lecca la mine, a venit din Moldova. Alegerile pentru Senat au adus guvernului 2/3. După-amiaza audiențe. La mine D. Brătianu, care

demisionează din funcția de senator, deoarece consideră că guvernul a influențat alegerile. Orele 4-6 la Fabrica de tutun, acolo Lecca. Seara Schilgen și Gröbbels la masă. Seara scris, copiii la mine, au citit poezii penibile de Freiligrath, pe jumătate blazate și complet lipsite de gust[248].

Marți, 3/15 mai

Vreme minunată, foarte cald. Orele 9-10½ plimbare călare cu copiii. Orele 11-12 Brătianu la mine, discutat despre alegerile pentru Cameră. Acum va fi aleasă doar o comisie, care va face revizia în septembrie, asfel încât Camera să poată fi închisă în iunie. La amiază primit pe Arion și Cazimir, care merg la Moscova pentru încoronare. Scris lui Bamberg. Ora 4 furtună puternică, încetat la 4½. La palat, până la ora 6. La masă Davila, Schilgen, Gröbbels. Seara cu copiii, lumină electrică până la ora 10.

Miercuri, 4/16 mai

Vreme frumoasă, foarte umed. În grădină cu copiii până la ora 10. Miniștrii, scris. După-amiaza scris Elisabetei, care a fost în Köln la festivalul muzical. Ora 4 plecat cu copiii la monetărie. Acolo Lecca, Chițu și Aurelian. Pilidis a explicat totul. Ora 6 întors. Furtună. Ora 6½ cinat. Seara scris. Cu copiii.

Sinaia

Joi, 5/17 mai. București-Sinaia

Noaptea ploaie torențială. Dimineața frumos. Ora 6 sculat, ora 6½ dejunat. Ora 7¼ plecarea, toți miniștrii etc. la gară. Copiii sunt încântați. Ora 9½ la Ploiești, acolo 20 minute, fără întâmpinare. Ora 12 în Sinaia, călătorie minunată, Prahova foarte mare. Ora 12½ dejunat la mănăstire, copiii, Schilgen, Gröbbels, Basset, col. Greceanu. Ora 2 la castel, acolo Stöhr, Kott etc. Vizitat totul *en détail*, mari progrese, treabă frumoasă făcută de Stöhr. Toate picturile gata. Început marmura în vestibul. După aceea la pavilionul de vânătoare, acolo Knechtel. La castel până la ora 6. Ora 7 cinat. Seara cu copiii. Ceva ploaie, apoi senin și deloc rece.

Vineri, 6/18 mai

Vreme frumoasă, cald. Ora 8¼ dejunat. Ora 9 promenadă, apoi la castel, unde am decis diferite lucruri cu Stöhr, Kott etc. Totul merge acum înainte. Băile vor fi mutate la parter, căci sunt periculoase pentru construcție. Venit Knechtel, pentru instalația căminului. Ora 12½

la mănăstire. Nori peste toți munții. Ora 1½ plecat spre Bușteni, Schilgen și Gröbbels cu noi, acolo vizitat Poiana Țapului, foarte cald. Vedere minunată spre munți. La Poiana Țapului mers cu trăsura, apoi pe jos până la marea cascadă. Ploaie, ne-a udat complet, întors cu trăsura. Ora 6¼ în Sinaia. Cinat la ora 7. Seara cu copiii. Ora 10 în pat.

Sâmbătă, 7/19 mai

Vremea puțin închisă. Ora 8½ dejunat cu copiii. Orele 9½-12½ la castel, la pavilionul de vânătoare etc. Cu Stöhr. Băile vor fi demontate și instalate jos. După-amiaza la ora 3 plecat cu trenul special la Azuga. Vizitarea fabricii, acolo până la ora 5. Vizitat casa lui Kretzulescu. Ora 5½ din nou în Sinaia. Mers încă la castel, până la ora 7. Cinat. Seara conversat cu domnii. Ora 10½ în pat. De mult nici o veste de la Elisabeta.

Duminică, 8/20 mai. Sinaia-București

Vreme rece și mohorâtă. Ora 8½ dejunat. Ora 9¼ plecat cu copiii și cu căpitanul von Schilgen la Pogana, prin Valea Peleșului. La ultima cascadă ploaie, încă multă zăpadă acolo. Ora 11½ pe Pogana, apoi înapoi pe drumul cel scurt, peste Clopotnița. Ora 12½ la mănăstire. La dejun generalul Crețeanu. Vizitat mănăstirea. Orele 2½-4½ la castel, acolo Stöhr, Kott, Guillod. Ora 5 înapoi. Ploaie. Ora 5½ cinat. Ora 6½ plecarea din Sinaia, pe o ploaie torențială. Prahova e mare. Ora 7 Comarnic, ora 8¾ în Ploiești, 25 minute. Ora 10¼ în București, toți miniștrii la gară. Ora 10¾ în Cotroceni. Ceai. Ora 11½ în pat. Ploaie torențială întreaga noapte.

Cotroceni

Luni, 9/21 mai

Ploaie torențială, foarte întunecat, frig. Scrisoare de la Elisabeta, care nu e bine. Ora 10 Câmpineanu. Ora 11 Sturdza, Stătescu, apoi Brătianu, discutat discursul Tronului și stabilit pasajele privind problema Dunării. Berlinul nu dorește să intervină asupra Vienei spre a recomanda propunerea noastră privind participarea Austriei la Comisia statelor riverane. Astfel, Conferința de la Londra rămâne pentru noi literă moartă. La amiază audiențe. Copiii o vizitează pe doamna Brătianu, apoi muzeul, de unde se întorc la ora 6. Rupere de nori, apoi ploaia încetează. Ora 6 Chițu la mine. Se vorbește despre mișcări împotriva mea, care ar porni de la Iași (?). Seara la teatru cu copiii, acolo delegați, reprezentație populară, rămas până

la ora 10½, nu foarte plin. Procesiunea a trebuit amânată din cauza ploii. Ora 11 în pat. Enorm de umed.

Marți, 10/22 mai. Sărbătoare națională

Vremea destul de bună, ceva nori. Ora 8½ dejunat cu copiii. Ora 9½ plecat la palatul din oraș, schimbat. Ora 10¼ plecat la Mitropolie, în ținută de gală. Toate casele și străzile decorate, trupele postate. În holul Mitropoliei delegații. Ora 10½ Te Deum, toți deputații, senatorii, autoritățile etc. Ora 11 la mitropolit, felicitările clerului, apoi pe jos, cu copiii, la Cameră, primire entuziastă. Citit discursul, copiii au stat în fața mea, pe tron. Deschis Camerele. Aplauze numeroase, mai ales în problema Dunării. Atins și problema revizuirii. Corpul diplomatic de față. Din nou la mitropolit. Ora 11¾ încălecat, pornit călare pe Bulevard, cu întregul stat-major, toți generalii. Copiii vin în urmă. Mă opresc în Pavilion, cu miniștrii, corpul diplomatic etc. Defilare a delegaților, răniților, școlilor și armatei, până la ora 1. La Palat, primit corpul diplomatic, dejunat. Ora 2½ Camerele și delegații în sala tronului, discursuri, eu răspund. Ora 4 la banchet, la Șosea, venit o ploaie torențială, m-a udat complet. Ora 6½ cinat cu copiii. Seara ploaie, ovații, plimbare cu trăsura prin orașul iluminat etc., până la Șosea. Ora 10 în Cotroceni. Frig umed.

Miercuri, 11/23 mai

Vremea mai bună. Ora 8½ dejunat cu copiii, în grădină până la ora 10. Miniștrii până la ora 12. Ora 2 baronul von Saurma, care îmi aduce o scrisoare din partea regelui Belgiei. Ora 3 contele Tornielli cu o scrisoare din partea regelui Umberto. Ora 4½ vizitat stabilimentul Socec împreună cu copiii, acolo până la ora 6. Seară rece. Ora 8 plecat la Palat. Ora 8½ mare procesiune cu facle etc. De față generali și șefi de corpuri, până la ora 9½. Ora 10 la Cotroceni. Cu copiii până la ora 10½. Frig.

Joi, 12/24 mai

Vreme rece. Ora 7½ dejunat. Ora 8½ plecarea cu trenul special de la Cotroceni, de față toți miniștrii, generali, D. și I. Ghica etc. Copiii își iau rămas-bun. Dabija, Fălcoianu și Candiano merg cu ei, direct la Predeal, prin Sinaia. La podul de la Bobulin coborât și traversat pe jos. Prahova enormă, vuiește și face spumă în defileu. Cascade în toate văile. Ora 12½ Sinaia, ora 1 Predeal. Dejunat în vagon. Despărțire dureroasă, Carlo a fost complet nefericit și a plâns. Copiii sunt mâine la Viena, unde vor rămâne peste noapte. Ora 2½ în Sinaia, pe jos la castel, unde lucrările înaintează. Băile au fost deja evacuate. Pe jos, pe la mănăstire, spre gară. Ora 4 plecarea, ora 7 înapoi în Cotroceni,

mers foarte bine prin defileu. Seara cinat singur. Nu plouă, dar e umed și frig. Camerele se constituie. Senatul a încheiat verificările.

Vineri, 13/25 mai

Vreme frumoasă, nu prea cald. Înainte de amiază în grădină, ora 10 Stătescu, ora 11 Lecca la mine. Opoziția a părăsit Camera, printr-un manifest. Slab și fără importanță, chiar dacă mă face responsabil pentru toate. Senatul l-a ales ca președinte pe D. Ghica. După-amiaza audiențe, Știrbey la mine. La cină I. Ghica, care se întoarce la Londra, și D. Sturdza, până la ora 10. Scris încă Elisabetei până la ora 11.

Sâmbătă, 14/26 mai

Vreme frumoasă, cald. În grădină. Înainte de amiază nici un ministru. Brătianu la țară. Scris. După-amiază audiențe, de asemenea doamna Polizu, care e foarte supărată din cauza transferării soțului ei la Iași. Ora 4 la Palat, unde lucrările nu înaintează deloc. Nu ne vom putea muta în noiembrie. Aici prefectul Poliției. Ora 6 în Cotroceni. Seara scris până la ora 11. Rece.

Duminică, 15/27 mai

Vreme minunată, răcoare. În grădină. Ora 9½ plecat la capela episcopală. Ora 10½ înapoi. Mitropolitul Moldovei la mine până la ora 12¼. Ora 1 Cernat. Ora 1½ plecat la curse, m-au primit Manu, Știrbey etc. Gr. Cantacuzino a câștigat un premiu de 4.000 franci. Durat până la ora 5. Vorbit cu multe doamne. Seara Kalinderu la masă, până la ora 11½. Copiii au ajuns în Düsseldorf.

Luni, 16/28 mai

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază Câmpineanu, Sturdza și Chițu. După-amiază audiențe. Plimbare cu trăsura între orele 5 și 6½, vizitat lucrările de la Dâmbovița. Mers pe jos. Cinat singur. Seara scris.

Marți, 17/29 mai

Vreme frumoasă, foarte cald. Orele 9-10 plimbare călare singur, întâlnit pe Panduru, călărit împreună. Nici un ministru. Camera nu găsește președinte, căci Rosetti și Lecca refuză. După-amiaza primit pe contele Breda, francez. Scris. Seara, la masă, Alecsandri, care merge la Neu-Wied, până la ora 10.

Miercuri, 18/30 mai

Vreme mohorâtă, aer greu, vânt. În grădină. Ora 10 Stătescu, care vrea să se retragă. Ora 10½ Lecca; e puțin nemulțumit, căci e atacat

de intrigi. Ora 11 Brătianu, discutat despre situație, el e liniștit. Ora 11½ Chițu, pentru programul la Iași. Camerele sunt constituite complet. După-amiaza singur, scris. Lecomte la mine, vine de la Sinaia, unde sunt necesare încă multe reparații. Seara singur, puțin prin grădină, scris până la ora 10½. Vești bune de la Elisabeta.

Joi, 19/31 mai

Vreme întunecată, vânt. Înainte de amiază promenadă în grădină. Ora 10 Sturdza la mine, se teme că vom fi excluși din noua comisie. Nu are nici o știre din Berlin și din Viena. Aurelian la mine. După-amiaza nici o audiență, scris. Prefectul Poliției la mine, spune că opoziția vrea să-și închidă ziarele. Ora 5 plecat cu trăsura la Palat, unde lucrările nu înaintează deloc, sera nici măcar nu a fost comandată. Ora 6½ înapoi. Seara citit și scris până la ora 11. Încoronarea de la Moscova a decurs foarte bine, fără incidente.

Vineri, 1 iunie/20 mai

Vreme întunecată, puțin frig. Înainte de amiază cu Knechtel în grădină. Theodori la mine, e numit, împreună cu Lecomte, Duca, Berindei etc., în comisia construcției Palatului, eu am făcut scandal, din cauză că lucrările nu înaintează. Ora 10½ generalul Dabija, apoi Chițu la mine. Toată ziua acasă, scris. La Sinaia o nouă rupere de nori, care a stricat linia Comarnic-Sinaia, multe inundații, de-a dreptul fatal. Seara singur în grădină, scris. Vântos. Vești bune de la Elisabeta.

Sâmbătă, 2 iunie/21 mai. Sf. Constantin și Elena

Înainte de amiază în grădină, umed. Ora 10¼ plecat la Mitropolie. Oficiază mitropolitul, prezenți toți membrii Sinodului și Aurelian. Ora 11¾, se încheie. La mitropolit, unde se află și mitropolitul Moldovei, episcopii de Roman, Buzău, Râmnic și Huși etc., trei sferturi de oră. Rupere de nori și ploaie. Ora 12¾ în Cotroceni, pe toate străzile curge apa. După-amiaza singur, în grădină. Seara ploaie torențială. Prefectul Poliției la mine. Brătianu bolnav. Ora 11 în pat, obosit.

Duminică, 3 iunie/22 mai

Ploaie și întuneric. Ora 10 la capela episcopală, apoi la Palat. Ora 12 în Cotroceni. Audiențe. După-amiaza și seara complet singur. Vremea ceva mai bună, dar foarte umedă. Ferdinand și Carlo la Elisabeta în Segenhaus.

Luni, 4 iunie/23 mai

Vreme frumoasă, foarte umed. Înainte de amiază Câmpineanu la mine, promite că lucrările de construcție la Palat vor merge înainte.

Stătescu. Brătianu e bolnav la Florica. După-amiaza audiențe. Ora 4 la Palat. Ora 6 înapoi. Seara în grădină, scris.

Marți, 5 iunie/24 mai

Vreme frumoasă. Ora 10 Dabija. Ora 11 Sturdza. În problema Dunării nimic nou. Furtună. După-amiaza audiențe. Ora 4 furtună puternică și ploaie torențială. Ora 5½ Chițu la mine, împreună cu prefectul Pruncu și cu primarul Negruzzi din Iași[249], în problema programului pentru monumentul lui Ștefan cel Mare. Seara singur, scris.

Miercuri, 6 iunie/25 mai

Vreme frumoasă. Înainte de amiază cu Knechtel în grădină. Ora 10 colonelul Berindei, ora 11 Sturdza. Ora 11½ Aurelian. Senatul a votat adresa. După-amiaza audiențe, generalul Manu pentru planurile orașului. Ora 4 în Cișmigiu, Sărbătoarea Furnicii, plimbat pe apă. Ora 5½ înapoi. Seara scris, până la ora 10½.

Joi, 7 iunie/26 mai

Barometrul coboară, aer de furtună și vânt. Ora 10 plecat la Palat, acolo cu Theodori, în problema construcției. Ora 11½ primit adresa Senatului, care vine *in corpore*, de asemenea Gr. Sturdza. Ora 12 Chițu și Sturdza la mine. După-amiaza audiențe între orele 1½ și 6. Barozzi, Blaremberg, Hagiadi, Rizo. Prințul Brâncoveanu, care îmi vorbește despre Piscul Câinelui. Ora 6½ generalul Brialemont la masă, a avut dificultăți în a veni aici, deoarece ultimul guvern a fost prea temător, conversat până la ora 8½. În Cișmigiu la Sărbătoarea Furnicii. Ora 9½ în Cotroceni, citit și scris până la ora 10½. Foarte vântos, insuportabil.

Vineri, 8 iunie/27 mai

Enorm de umed. Ora 9½ generalul Fălcoianu la mine, ora 10½ Sturdza, Sinodul e foarte neliniștit din cauza numirii lui Paoli ca arhiepiscop. Intrigi ale lui Kogălniceanu și ale Rusiei. Ora 11½ Lecca. Ora 2 audiențe. Ora 3 trecut trenul fulger prin Cotroceni, acum merge de două ori pe săptămână la Paris. Ora 4 venit generalul Brialemont, mers cu el pe Șoseaua Giurgiului și spre Văcărești, pentru fortificații. Mică furtună, ceva ploaie. Ora 6 înapoi. Seara singur, scris și citit. Brătianu pare să se simtă mai bine.

Sâmbătă, 9 iunie/28 mai

Vreme frumoasă, cald. Înainte de amiază Chițu, Sturdza, Lecca. După-amiaza primit pe arhiepiscopul catolic Paoli, a observat și el dificultățile și intrigile făcute de Kogălniceanu. Cara Theodori-Efendi la mine. După-amiaza și seara singur, scris.

Duminică, 10 iunie/29 mai

Vreme frumoasă, foarte cald. Ora 10½ la Palat, ora 11½ primit adresa Camerei, a citit-o Rosetti. Apoi Sturdza, Lecca, Chițu, Câmpineanu, Stătescu la mine. 12¾ în Cotroceni. Orele 1½-4 audiențe. Furtună. Ora 5 Văcărescu, care se întoarce la Bruxelles. Orele 6½-9½ generalul Brialemont la masă, conversat cu el.

Sinaia

Luni, 11 iunie/30 mai. Călătorie la Sinaia

Sculat la ora 6, foarte cald. Ora 8 plecarea spre Sinaia, miniștrii la gară. Dejunat în vagon, pe la Comarnic. În defileu ploaie. Ora 12 Sinaia, Basset și Stöhr la gară, cu ei la castel. Furtună. Două ore de ploaie. Vizitat tot, lucrările înaintează. Stegemann și Bembé au trimis foarte multe. La pavilionul de vânătoare. Ora 6 din nou plecare. Cinat în vagon. Ora 8 în Ploiești, ora 9 și 50 minute în București. Mers cu trăsura la Cotroceni. Aer rău, foarte umed. Ora 11 în pat. Vești bune de la Elisabeta.

Cotroceni

Marți, 12 iunie/31 mai

Foarte cald. Înainte de amiază Stătescu, Rosetti președinte, numit pe Predescu membru al Curții de Casație. Sturdza, se vrea aducerea în discuție a Domeniilor Coroanei. Brătianu ar fi foarte suferind. După-amiaza generalul Brialemont la mine. Văzut planurile pentru fortificații. Ora 5 inspectat Batalionul 2 Vânători, slab, tabăra trupei. Ora 6½ înapoi. Seara scris, foarte umed. Ora 1 în pat.

Miercuri, 1/13 iunie

Enorm de cald. Înainte de amiază Rosetti, pe care îl invit să vină la Iași, Câmpineanu, Lecca, Aurelian. Brătianu, care e foarte slăbit și suferind. După-amiaza baronul Saurma și L. Catargi de la Belgrad. Comisia de revizuire a Camerei lucrează normal. Ora 5 la Palat. Seara prefectul Poliției. Apăsător de cald.

Joi, 2/14 iunie

Enorm de umed. Obosit. Ora 10½ Chițu, ora 11½ Sturdza la mine. După-amiaza audiențe, prințul Uruzov, A. Ghica, care mă roagă

pentru postul de la Belgrad, deoarece crede că Mitilineu nu va mai merge acolo. Camerele au ultima ședință. Brătianu nu e bine deloc, trebuie să plece în străinătate la o cură. După-amiaza scris Elisabetei. Scrisoare de la ea cu vești satisfăcătoare. Ora 6½ generalul Brialemont la masă, conversat cu el până la ora 9, discutat fortificațiile din București. Ora 10 în pat.

Iași

Vineri, 3/15 iunie. București-Iași

Sculat la ora 5. Ora 6¼ plecarea din Cotroceni, nu foarte cald. Cu mine Sturdza, Stătescu, Chițu, Lecca, R. Mihai, generalul Crețeanu etc. Brătianu e suferind. Ora 7½ Ploiești, ora 9½ Buzău, ora 10½ Râmnic, ora 11¾ Focșani, peste tot întâmpinări. Dejunat în vagon. Adjud, Bacău, Roman la ora 3¼, peste tot mari întâmpinări. Ora 4½ în Pașcani, 20 minute, arșiță mare. Ora 6 Târgu Frumos, întâmpinare, Podu Iloaiei, întâmpinare. Ora 7 sosirea în Iași, mare întâmpinare la gară, intrare solemnă în oraș. La Mitropolie, Te Deum, abia la ora 8 la casa lui Alcazi, unde sunt toate autoritățile. Ne-am așezat la masă către ora 9. Retras la ora 10½. Noaptea căldură enormă.

Sâmbătă, 4/16 iunie

Vreme minunată, enorm de cald. Ora 8 dejunat. Ora 9 primarul Negruzzi la mine. Ora 10 maiorul Cazimir, care vine de la Moscova. Ora 11 plecat cu trăsura la mitropolit. Întrunit tot clerul. Vizitat Mitropolia, care a fost complet restaurată. Urcat până sus, în turnuri, acolo așezat o piatră de încheiere a construcției. Ora 12½ înapoi. La dejun mai multe persoane. Ora 2 plecat la concursul de tir, arșiță enormă. Toți ofițerii acolo. Tras și eu la țintă. Ora 4 iarăși înapoi. Ora 5 primit corpul consular. Ora 6½ dineu, mitropolitul, Gr. Sturdza etc. După masă în grădina Copou, acolo doamnele societății pentru acordarea premiilor, mad. Moruzi, N. Suțu etc. Eu am mers cu Gr. Sturdza, cu trăsura, încolo și înapoi. Ora 9½ retragere cu torțe, cu toate fanfarele. Ora 11 în pat.

Duminică, 5/17 iunie. Rusaliile românești

Căldură tropicală, vânt. Ora 8 dejunat. Ora 10 plecat cu trăsura la Mitropolie, slujbă religioasă până la ora 11½, căldură toropitoare, de față toate autoritățile. Ora 12 dejunat. Carp a venit de la Viena. Ora 1 vizitat încă Biserica Sf. Nicolae a lui Ștefan, acolo

Te Deum și procesiune pe jos, cu tot clerul, la statuie, unde se află 20.000 de oameni în tribune etc., toată lumea oficială a României, Camera, Senatul, Curtea de Casație etc., delegați. Cor și fanfară militară. Eu țin primul discurs, care electrizează, bătrâni și tineri plâng. Statuia e dezvelită. Cântă toate fanfarele. Gane, Negruzzi, C. Rosetti, Ionescu, care vorbește liber, foarte frumos, D. Sturdza și Hasdeu. Sunt depuse toate coroanele. Elisabeta a telegrafiat și a trimis o coroană. Căldură enormă. Defilare a școlilor, delegaților, armatei. La ora 4 se încheie. Ora 6½ dineu, Rosetti, Ionescu, Crețescu, Grădișteanu etc., 30 de persoane. Seara orașul foarte frumos iluminat. Mare entuziasm, la statuia lui Ștefan, apoi în Copou, unde e foc de artificii, soare electric, până la ora 10½. Ceva mai răcoare.

Luni, 6/18 iunie. Rusaliile

Ora 7½ dejunat, căldură tropicală. Ora 9 în Copou, revistă a garnizoanei din Iași și acordare a premiilor pentru cei mai buni trăgători. Defilarea trupelor. Vizitarea cazarmei. Ora 10½ înapoi. Chițu, Stătescu, apoi Sturdza la mine. Ora 12½ dejun, membrii Camerei și Senatului. Furtună. Orele 3-6 vizite la mad. A. Moruzi, mad. Aglaia Sturdza, mad. Mavrocordat, mad. Rosnovanu. Vizitat Biserica Trei Ierarhi, de față Lecomte. Va fi reconstruită. Ora 7 banchet la Teatru, baie turcească de aburi, 400 persoane. Eu țin primul toast. Chițu vorbește foarte bine, Voinov, primarii din București și Iași, Cernat, C. Grădișteanu etc. S-a încheiat la ora 8. Seara ovații și horă, dansez și eu, în fața casei mele. Negruzzi, Gane, Gusti etc., *en tête* întreaga elită din Iași, entuziasm enorm. Ora 10½ în pat. Foarte cald.

Marți, 7/19 iunie

Căldură enormă. Ora 9 la Școala Militară, examen. Vizitat totul, toți profesorii de față. Ora 10 inspectat Sf. Spiridon. Ora 11 Palatul administrativ, complet nou construit, Primăria. Ora 12½ dejun. Audiențe. Ora 4 vizitat școli. Ora 6½ cina, Carp, care se întoarce la Viena. Seara Sturdza la mine. Ora 10 în pat.

Miercuri, 8/20 iunie

Sufocant de cald. Sculat la ora 7. Ora 9 plecat cu trăsura la Universitate. Toți profesorii acolo, de asemenea Mârzescu, Ionescu etc. Găsit localul într-o stare infamă. Ora 10 la Spitalul Pașcanu-Institutele Unite. Ora 11½ înapoi. Dejun, 20 persoane. După masă Lecomte la mine. Orele 4-6 vizitat Școala de fete, Liceul etc. La cină mitropolitul, generalul Racoviță etc., 20 persoane. Seara R. Mihai la mine. Ceva mai răcoare.

Joi, 9/21 iunie. Iași-Fălticeni

Vreme închisă, mai târziu senin. Ora 8½ la biserica catolică, Te Deum oficiat de episcop. Apoi Școala Comercială. Ora 10 la Institutul Sacré--Cœur, care e foarte bine dotat, acolo episcopul. Cântece, poezii, ora 11 înapoi. Ora 12 plecarea, multă lume la gară, mitropolitul, Gr. Sturdza etc. Prefectul, Chițu etc. merg cu mine până la Târgu Frumos. Dejunat în vagon. Ora 2 în Pașcani, întâmpinare. Ora 2 și 40 minute în Dolhasca, acolo toate trăsurile pregătite, 12. Prefectul Morțun[250]. Eu călătoresc cu Lecca. Cu noi mai merg Theodori, Greceanu, Negel[251], Brândză[252] și Poni. 2 ore până în Fălticeni. Mult praf, vânt rece. Mare întâmpinare, biserica. Descins în casa domnului Morțun. Defilare a trupelor. Vizitare a spitalului închisorii și a câtorva școli. Ora 8 cinat. Toasturi. Seara promenadă pe jos prin oraș. Enorm de multă lume, iluminație frumoasă. Ora 10½ în pat. Depeșă de la Elisabeta, care mă roagă să o aștept în Broșteni. Îi răspund că miercuri trebuie să fiu în București. Sturdza de asemenea în Fălticeni, unde a ajuns cu o zi înainte. Vreme foarte rece.

Broșteni

Vineri, 10/22 iunie. Fălticeni-Broșteni

Ora 5 sculat. Ora 6 plecarea, vânt rece, cu Sturdza prin Cornu Luncii, peste Moldova, spre Mălini, 2 ore. Acolo la ora 8. În valea râului Suha Mică, unde coborâm abrupt, pe un drum destul de bine construit, însă prost întreținut, spre Stânișoara, multe serpentine. Vedere frumoasă asupra munților, până spre Bucovina. Vânt foarte rece. Dejunat sub un umbrar la ora 12, rămas acolo o oră și jumătate. Pe jos în Valea Sabasa, apoi cu trăsura spre Borca de pe Bistrița, ora 3½. Peste pod, multe plute etc. Ora 5 sosirea în Broșteni. Ne-a întâmpinat Ion Catingaș, de asemenea administratorii Bolomey și Montandon. Vreme rece, neplăcută. Promenadă la ferăstrăul cel nou, la biserica din sat. Ora 6½ cinat, foarte frugal. După-masă promenadă cu Poni și Brândză la Bistrița, foarte rece.

Sâmbătă, 11/23 iunie. Broșteni

Sculat la ora 7. Ora 8 dejunat, vreme frumoasă. Ora 9 plecat călare pe valea râului Neagra, două ore, până la vărsarea Negrișoarei. De aici la cășărie și acolo unde sunt turmele, foarte abrupt. Ora 12½ sus, văzut diferitele turme. Un dejun foarte frugal. Două ore. Ora 3 din nou jos, la locurile de iernat. Ora 5 înapoi în Broșteni, foarte obosit. Ora 6½ cinat. Seara citit. Ora 10 în pat.

Duminică, 12/24 iunie. Broșteni-Rarău

Ceva ploaie. Ora 8¼ plecat călare, prin Holdița-Holda, de-a lungul Bistriței, pe lângă Bârnaru, apoi spre Crucea, ora 12¼ acolo, poziție

frumoasă, sat mare, drăguță casa în care se află administrația. Dejun și horă, acolo până la ora 3½. Mai departe pe jos și călare, prin Lunca, Cojoci și Chiril, unde părăsim Valea Bistriței. Ora 6 acolo. Ora 7 la Schitul Rarău, foarte abrupt, în mijlocul pădurii, biserică de lemn, casă bună, pe care eu am pus să o construiască. Cinat, Poni, Brândză acolo. Conversat până la ora 9. Ora 9½ în pat. Foarte frig.

Luni, 13/25 iunie. Rarău-Broșteni

Sculat la ora 7. Ceva ploaie. Ora 8 pe jos la stâna din Chiril. Ora 9½ urcat pe plută și pe la ora 12 ajuns la Barnar, călătorie minunată, la Toance foarte repede, din cauza pantei. Dejunat în Barnar, unde am o instalație grozavă, apoi vizitat canalul lung de 7 kilometri, cu un pod de 400 metri, o oră călărit și o oră întors. Bolomey, Montandon și Chevalier explicat totul. Ora 5 plecat din Barnar, ora 6½ ajuns cu pluta în Broșteni. Lalo a fixat plutele în cuie. Ora 7 cinat. Corespondență. Elisabeta e bine, vrea să plece pe data de 6 înapoi. A fost sâmbătă în Ems la împăratul german.

Marți, 14/26 iunie. Broșteni-Hangu

Vreme frumoasă. Sculat la ora 7. Scrisoare de la Elisabeta și de la regele Belgiei, care nu-i poate prelungi concediul generalului Brialemont. Dejunat în grădină, apoi făcut diferite fotografii, pe plută, la pod etc. Decorat pe administratorii mei, Bolomey, Steaua României clasa a II-a, Montandon, Ordinul Coroanei clasa a II-a, medalii etc. Ora 12 dejunat, ora 1 plecarea din Broșteni cu pluta, Lalo călătorește cu noi. O oră și jumătate la Borca. În Fărcașa ne părăsește prefectul Morțun. Golu, care e foarte scăzut. Vărsatul, Largu. Piatra Teiului. Bistricioara. Ora 6½ în Hangu, ploaie torențială. Zărit un moment Ceahlăul. Întâmpinare în Hangu, prefectul de Neamț Adamescu, autorități etc., 5 minute cu trăsura. Tras la casa lui [...][253], acolo prezentare. Ora 8 cină lungă. Ora 10 în pat.

Miercuri, 15/27 iunie. Hangu-Piatra

Ploaie torențială. Ora 7 sculat. Ora 9 cu trăsura, 5 minute, la Bistrița, ploaia se potolește. Plută frumos împodobită, arc de triumf pe deasupra plutei. Pe Bistrița, prin Buhalnița, Izvoru Alb. La Tarcău, Bicaz trecut peste praguri. Dejunat pe plută. Trecut prin Pângărați, Bisericani, Bistrița. Ora 3½ sosirea în Piatra, vreme minunată, primire frumoasă la mal. Mers cu trăsura la biserica lui Ștefan cel Mare. Primire în casa unui dr. Cantemir[254], unde rămân, vizitarea școlilor, stabilimentelor etc., până la ora 6½. Dineu. Seara retragere cu torțe și promenadă prin orașul iluminat. Frig. Ora 10½ în pat.

Joi, 16/28 iunie. Piatra-Cotroceni

Ora 5½ sculat. Ora 7 plecarea cu poștalionul. Toți mă însoțesc până la barieră. Întâmpinare în toate comunele. Roznov etc. Însoțit de călăreți. Ora 9½ în Buhuși, mare întâmpinare. Dejunat în casa lui Cantemir. Acolo o oră. Plecare mai departe. Ora 12 în Bacău, mers cu trăsura prin orașul bogat împodobit, școlari, trupe postate. Ora 12¾ plecarea cu trenul special, întâmpinare în gara centrală. Ora 8¼ sosirea în Cotroceni, prezenți Brătianu, miniștrii, Ghica, Rosetti etc., episcopul catolic. Ora 9 cinat singur. Ora 10 în pat.

Cotroceni

Vineri, 17/29 iunie

Nu prea cald. Înainte de amiază nici un ministru, scris. Murit Stroppel în Sigmaringen. Ora 2 generalul Brialemont la mine, care e puțin îngrijorat din cauza dificultăților făcute de guvernul său. Ora 4 plecat la Palat. Ora 5 la Brătianu, care e greu suferind, discutat despre discursul lui Grădișteanu, e necesară o dezmințire[255]. Mayer a reclamat în numele lui Kalnoky. Seara scris până la ora 11. Vântos.

Sâmbătă, 18/30 iunie

Rece. Ora 10 prezidat Comisia de Apărare, de față generalul Brialemont. Discutat două ore despre fortificarea Bucureștiului, eu vorbesc îndelung, pentru a atrage atenția asupra importanței acesteia. Arion, Dabija, Fălcoianu, Berindei etc. Luat rămas-bun de la Brialemont, care trebuie să se întoarcă la Bruxelles. După-amiaza Wight, care pleacă în Anglia, apoi Sturdza, pentru comunicatul din *Monitor* în privința toastului. Brătianu e foarte suferind. Prefectul Poliției îndelung la mine. Elisabeta pleacă pe 7 iulie. Seara singur, scris.

Duminică, 1 iulie/19 iunie

Cald. Înainte de amiază scris. Elisabeta a fost la Ems, unde a fost primită foarte călduros de împăratul german. Comunicat în *Monitor* în privința toastului lui Grădișteanu. Ora 11½ mitropolitul la mine, discutat cu el serios despre instigările împotriva Bisericii Catolice. Orele 1-6 audiențe, Brâncoveanu etc. Seara singur, scris.

Luni, 2 iulie/20 iunie

Nu prea cald. Ora 10 Câmpineanu, ora 11 prefectul Poliției. După-amiaza audiențe, De Lanoley, profesor la Universitatea din Lüttich, recomandat călduros de regele Belgiei. Furtună, frig. Orele 4½-6 la Palat, unde lucrările de construcție merg foarte încet. Seara Sturdza

la mine, îmi spune că ministrul Kalnoky nu e mulțumit de comunicat, că afacerea toastului ia proporții serioase. La mine până la ora 10. Ploaie.

Marți, 3 iulie/21 iunie

Ora 6½ sculat. Ora 8 la inspecția cazărmilor celor două regimente de dorobanți, până la ora 10, foarte bine. Brătianu, care e ceva mai bine, la mine. Găsește comunicatul îndestulător, iar dacă Austria ar cere mai mult, atunci ar trebui refuzată. Ar trebui însă luate măsuri împotriva tuturor intrigilor. Ora 11 Dabija. După-amiază Tornielli. Scris. Prefectul Poliției. Seara singur. Cam umed. Elisabeta trebuie să plece sâmbătă.

Miercuri, 4 iulie/22 iunie

Umed. Înainte de amiază Chițu, Aurelian etc. Miniștrii trebuie să se întrunească în Consiliu, pentru o notă către Austria în privința incidentului de la Iași. După-amiaza audiențe, scris. Ora 4 plecat la Palat, acolo până la ora 6 cu Câmpineanu, Theodori, Gottereau pentru lucrările de construcție, care merg enorm de încet. Seara depeșă de la Elisabeta, care a mers la Koblenz cu cumnata ei; au fost la dejun la împărăteasa germană, un trăsnet a lovit grajdurile, unde se află fântâna, trăsuri acoperite și cai, nu s-a întâmplat nimic; eu am telegrafiat îndată, căci eram îngrijorat din cauza sperieturii. Abia la ora 11 în pat. Enorm de umed.

Joi, 5 iulie/23 iunie

Ziua de naștere a Mariei Wied. Vreme caldă. Înainte de amiază Sturdza, care a făcut nota, însă ea a fost trimisă mai întâi lui Kalnoky, spre a vedea dacă incidentul se va stinge definitiv. Brătianu la mine, se simte mult mai bine, merge la țară. Lecca, Stătescu. După-amiaza audiențe. Orele 4-6 participat la examen la Școala Militară. Nici o depeșă de la Elisabeta, îngrijorat. Sturdza îmi telegrafiază că în Viena totul s-a rezolvat. Prefectul Poliției la mine. Scris. Ceva mai răcoare.

Vineri, 6 iulie/24 iunie

Enorm de umed. Stöhr a venit încă de la ora 8½, în Sinaia se înaintează încet. Ora 10 Dabija, apoi Sturdza, i-a trimis nota lui Kalnoky. Carp, care pleacă la Monrepos, telegrafiază că în Viena totul este rezolvat. Ora 11 Basset, care vine de asemenea de la Sinaia. După-amiaza Th. Rosetti, vicepreședinte la Curtea de Casație. Ora 4 plecat cu trăsura la Palat, acolo Stöhr. Ora 6 înapoi. Întreaga zi nici o depeșă de la Elisabeta, din această cauză îngrijorat.

Seara la ora 8 primesc o depeșă, prin care mă anunță că va pleca abia sâmbătă. Miercuri va ajunge în Sinaia, prin Nürnberg și Viena, unde va înopta. Seara scris.

Sinaia

Sâmbătă, 7 iulie/25 iunie. Cotroceni-Sinaia

Enorm de umed. Sculat la ora 7. Ora 9 Sturdza la mine. Ora 9 și 40 min. plecarea din Cotroceni, cu trenul special, miniștrii etc. la gară. Ora 1 sosirea în Sinaia, foarte cald. Mers la mănăstire cu Greceanu. Trecut în revistă Batalionul 4 Vânători, maior Petrescu. La castel cu Stöhr, până la ora 6. Toate camerele sunt tapetate, în rest se merge încet. Se fac pereții la șemineu. Cinat abia la ora 7, invitat pe Sinaitul și câțiva ofițeri de la Batalionul de Vânători. Pe verandă, aer minunat. Seara scris, telegrafiat soacrei mele, cu ocazia plecării Elisabetei.

Duminică, 8 iulie/26 iunie

Vreme minunată, foarte cald. Ora 9 la biserică. Ora 10½ la castel. Ora 12½ ministrul plenipotențiar german Saurman, căpitanii von Auer și von Witzleben, fiul doamnei Witzleben, la masă. După-amiaza scris corespondență. Elisabeta a plecat la ora 1 de la Neu-Wied, despărțire dureroasă. Noaptea în Nürnberg. Ora 4 la pavilionul de vânătoare, unde se despachetează. Seara cinat singur.

Luni, 9 iulie/27 iunie

Vânt, însă umed. Înainte de amiază la castel, Stöhr deprimat. Dejunat singur. După-amiaza scris. Elisabeta îmi telegrafiază din Nürnberg că este obosită și că vrea să se odihnească în Viena, așa încât va ajunge abia joi. La pavilionul de vânătoare și la castel. Ora 6½ Saurman, von Auer, von Witzleben și contele Hohenthal la masă, vorbit până la ora 8½. Seara scris.

Marți, 10 iulie/28 iunie

Vreme minunată. Scris până la ora 10½, la castel. După-amiaza audiențe, scris. Apoi cu Knechtel la castel, hotărât terasele. Primit abia la ora 6 o depeșă de la Elisabeta, din Viena, pe care am așteptat-o toată ziua; pleacă abia mâine din Viena și ajunge aici abia joi. Contramandat totul. Cinat singur. Seara scris. Ziarele fac speculații în legătură cu înlăturarea lui Galli de la *Indépendance*. Ziarele din Viena publică nota lui Sturdza către Mayer legată de afacerea de la Iași și sunt mulțumite cu forma ei.

Miercuri, 11 iulie/29 iunie. Sf. Petru și Pavel

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază la castel cu Stöhr și Knechtel. Depeșă de la Elisabeta, care pornește astăzi din Viena. După-amiaza Theodori. La castel. Ploaie. Seara invitat la masă toți ofițerii de la Batalionul 4 Vânători. Seara cu Davila pe verandă până la ora 9. Aer plăcut.

Joi, 12 iulie/30 iunie

Vreme frumoasă, foarte umed. Ora 9½ la pavilionul de vânătoare, apoi la castel cu Stöhr, Knechtel etc. Ora 12½ dejunat, invitați baronul Meyer, Davila, Fălcoianu etc. Conversat până la ora 3. Sosit miniștrii Lecca, Câmpineanu, Dabija, prefectul Poliției etc. Ora 4½ cu trenul special la Predeal, ora 5 acolo, miniștrii și Kalinderu etc. cu mine. Elisabeta sosește la ora 5¼, ședere de 10 min. Mavrogheni i-a dat Elisabetei demisia, ea merge direct la București. Ora 6 Sinaia. D. Ghica cu familia la gară. La mănăstire, biserică etc. Ora 7 dineu, miniștrii, Kalinderu, Basset, prefectul Poliției. Seara cu Elisabeta, care se simte foarte bine. Carp a însoțit-o până aici. Pe verandă, plimbat. Seară minunată, răcoroasă.

Vineri, 1/13 iulie

Vreme minunată, foarte cald. Deja la ora 9 cu Elisabeta la castel, vizitat totul *en détail*. Elisabeta e încântată. Carp vine la castel, pleacă la ora 12 înapoi la Viena. Dejunat la mănăstire. După-amiaza cu Elisabeta în pavilionul de vânătoare, iar mai târziu iarăși la castel. Theodori pleacă la București. Seara nimeni la masă. Pe verandă până la ora 9½. Cald.

Sâmbătă, 2/14 iulie

Vreme minunată, enorm de cald. Elisabeta la pavilionul de vânătoare, eu mai târziu la castel, până la ora 12½. Dejunat în pavilionul de vânătoare, invitați Aladro (ministrul plenipotențiar al Spaniei) și beizadea Ghica. După-amiaza scris și citit acolo. Cu Elisabeta la castel. Seara nimeni la masă. Puțină lume în Sinaia. Bamberg la Sigmaringen.

Duminică, 3/15 iulie

Vreme minunată, enorm de cald. Ora 9 biserică. Cu Elisabeta la castel. Întâlnit pe Behr și pe Heymann, vizităm împreună castelul, acolo până la ora 12. Invitat pe D. Ghica cu familia, pe contele Breda și pe contele Hohenthal. Acestora le-am arătat apoi castelul, enorm de cald. Ora 4 ceai în pavilionul de vânătoare cu Elisabeta. Seara Cariagdi la masă, conversat până la ora 9.

Luni, 4/16 iulie

Vreme minunată, arşiţă enormă. Orele 10-12 la D. Ghica, pe jos la pavilionul de vânătoare, dejunat. După-amiaza cu Elisabeta. Apoi la castel, Behr, Heymann, Stöhr. Ora 7 cinat. Seara cu Elisabeta, scris. Arşiţă apăsătoare.

Marţi, 5/17 iulie

Ploaie torenţială, vânt rece. Ora 9½ cu Elisabeta la castel, acolo până la ora 12. La dejun mitropolitul Calinic, generalul Creţeanu, Basset. După-amiaza cu Elisabeta, arătat mitropolitului castelul. Seara, la masă, mitropolitul, generalul Davila, Basset, conversat până la ora 8½. Vânt dinspre nord şi foarte frig, +7 °R.

Miercuri, 6/18 iulie

Foarte frig, +6 °R, vânt dinspre nord, care a suflat toată noaptea ca o furtună. Ora 8½ primit încă o dată pe mitropolit, care pleacă la ora 9 înapoi la Bucureşti. Cu Elisabeta la castel, unde e foarte cald, vreme foarte frumoasă. Ora 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare, invitaţi marchizul Bisio, ataşat pe lângă legaţia italiană, împreună cu tânăra sa soţie şi Davila. După-amiaza scris. Orele 4½-6½ la castel, sufrageria aproape gata. Seara Basset la mine până la ora 11. Brătianu pare să fie încă foarte suferind.

Joi, 7/19 iulie

Vreme frumoasă, însă foarte rece. Ora 9 cu Elisabeta la castel, rămas întreaga dimineaţă acolo. Basset, Stöhr. Ora 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare, invitaţi prefectul şi consiliul comunal din Ploieşti. Lăutarii au cântat până la ora 3. Mai târziu cu Elisabeta la castel, unde toate lucrările se apropie de sfârşit. Primit depeşă de la Brătianu, prin care mă anunţă că starea sa suferindă nu-i permite să vină la Sinaia şi că va pleca foarte curând la Aix-les-Bains. Seara vorbit cu Basset în problema plăţilor de la castel, de data aceasta sunt sume mai mari de plătit. Lună plină minunată, noaptea destul de rece. Scrisoare de la *papa*, cu o copie a unei scrisori de la împăratul german, în problema relaţiilor noastre cu Austria.

Vineri, 8/20 iulie

Vreme minunată. Înainte de amiază cu Elisabeta la castel, apoi la pavilionul de vânătoare. La dejun baronul Remy, generalul Manu cu soţia etc. După-amiaza iarăşi la castel. Seara cu Elisabeta. Lună plină. Scris lui Leopold.

Sâmbătă, 9/21 iulie

Vreme minunată. Ora 9½ cu Elisabeta la castel, sosit vagonul din Mainz. La dejun Tornielli. După-amiaza îndelung la castel. La masă Rosetti, discutat îndelung cu el despre situație, până la ora 10. Este rațional.

Duminică, 10/22 iulie

Vreme minunată, foarte cald. Ora 9 la biserică. Ora 10½ la castel. La dejun Rosetti, Stolojan cu soția, Isvolski și contele Monk. Ora 5 cu Elisabeta la prima cascadă. Seara furtună, ploaie. Ora 10 în pat.

Luni, 11/23 iulie

Vreme minunată, cald. Dimineața cu Elisabeta, apoi la castel. La dejun monseniorul Paoli, domnul și doamna Herz. În țară este atacată puternic episcopia de București, opoziția și clerul fac agitație. După-amiaza la castel. Seara Davila la cină, vorbește și el despre propaganda catolică, ce este de temut. Generalul Brialemont a fost pus în stare de non-activitate la ordin, în urma unui raport motivat al lui *frère* Orban, care e foarte jignitor și plin de tertipuri. Prima măsură care e foarte neplăcută pentru noi. Brătianu, încă suferind, a plecat în străinătate. Aix-les-Bains.

Marți, 12/24 iulie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază la castel. La dejun Dragoumis cu soția, D. Sturdza, care s-a întors din străinătate, Kretzulescu de la Petersburg, generalul Fotino[256]. După-amiaza cu Sturdza, care l-a văzut pe Kalnoky ; cei de la Viena sunt încă puțin iritați. În problema Dunării nu se va ceda. Cu Elisabeta la castel. Seara Davila.

Miercuri, 13/25 iulie

Vreme minunată. Înainte de amiază la castel. La dejun Kretzulescu împreună cu familia. După-amiază cu Elisabeta la castel. Seara furtună. Davila la masă. Holeră foarte puternică în Egipt.

Joi, 14/26 iulie

Vreme minunată, răcoare. Înainte de amiază la castel. La dejun Saurman, Boerescu etc. După-amiază la castel. Sosit Lecomte. Seara el și Davila la masă. Vânt foarte rece.

Vineri, 15/27 iulie

Vreme minunată, din păcate secetă în toată țara, din care cauză porumbul e în pericol. Depeșă de la Brătianu, care a ajuns cu bine la Aix-les-Bains, pare să se simtă mai bine. Înainte de amiază cu

Elisabeta la castel. Camerele ei sunt amenajate de Behr. Discutat cu Lecomte câteva modificări, vestibulul va trebui refăcut, deoarece pietrele stau prost, va fi făcută acum o terasă. Ora 12½ la pavilionul de vânătoare, invitat pe D. Ghica și soția, le-am arătat castelul, până la ora 4 acolo. Slade pune cablurile electrice. Sosit Lecca, ministrul de Finanțe, cu soția, i-am invitat seara la masă. Discutat îndelung cu Lecca. Seară destul de rece. Davila aici, trebuie să plece la București.

Sâmbătă, 16/28 iulie

Vreme minunată, foarte cald. Înainte de amiază cu Elisabeta la castel. Lucrările înaintează încet, probabil vom putea totuși să ne mutăm la 1 septembrie. La dejun Lecca și soția, generalul Cernat, Petrescu de la Curtea de Casație. După-amiază scrisoare de la Maria, care și-a ieșit din fire din cauza demersurilor lui *frère* Orban împotriva generalului Brialemont, care este tratat ca un trădător de țară. Austria a reclamat la Bruxelles împotriva călătoriei lui Brialemont. Regele Belgiei a fost foarte slab. Noi îi vom acorda probabil naturalizarea. Opoziția din țară răspândește toate acestea, folosindu-le împotriva guvernului. Presa europeană este foarte dușmănoasă față de noi și îl atacă și pe Brialemont. Licitațiile pentru construirea fortificațiilor sunt amânate. După-amiaza cu Elisabeta la castel până la ora 7. Budoarul ei este gata. Seara nimeni la masă. Scris.

Duminică, 17/29 iulie

Vreme minunată. Ora 9 la biserică, apoi D. Ghica la mine; episcopul catolic solicită un loc aici pentru o capelă catolică, noi suntem împotrivă, căci aceasta ar provoca mult scandal. La castel cu Elisabeta, foarte cald. Trenurile de plăcere au adus multă lume. La dejun prințul Schönberg și locotenentul von Gossler de la Regimentul Husarilor de gardă, 16 persoane. După-amiaza i-am invitat pe aceștia la ceai în pavilionul de vânătoare. Arătat castelul. Seara nimeni, foarte rece, scris.

Luni, 18/30 iulie

Vreme minunată. Înainte de amiază cu Elisabeta la castel. Sufrageria este complet terminată, marele salon aproape gata, la fel și biblioteca mea. La dejun, în pavilionul de vânătoare, Mavrogheni, care merge după aceea cu Elisabeta la castel. Scris. Ora 4½ la castel. Seara la masă Mavrogheni, care îmi relatează îndelung despre Constantinopol. El locuiește la mănăstire. Ora 10½ în pat. Elisabeta nu se simte prea bine.

Marți, 19/31 iulie

Vreme minunată, cald. Ora 9½ primit pe baronul Saurman, îmi aduce o scrisoare de la împărat, notificarea nașterii celui de-al doilea fiu al lui Wilhelm de Prusia. Ora 10½ la castel, unde Elisabeta s-a

instalat în budoarul ei. La dejun D. Ghica, Mavrogheni, Sturdza, Chițu și Radu Mihai. După aceea discutat cu ei despre terenul lui Stavropolus, unde urmează să se ridice palatul Dacia. Ora 4 cu toții la castel, care e vizitat *en détail*. Mavrogheni, Chițu și R. Mihai se întorc la București. Seara Sturdza la masă, discutat cu el până la ora 10½. Tratatul privind Dunărea urmează să fie ratificat, fără a se lua în considerare obiecțiile noastre. Brătianu pare să se simtă mult mai bine, iar durerile par să fi încetat.

Miercuri, 1 august/20 iulie. Sf. Ilie

Vreme minunată, enorm de cald. Înainte de amiază scris generalului Brialemont. Ora 12 la pavilionul de vânătoare. Invitați Gr. Ghica și soția (soră a reginei Serbiei), contele Granville cu soția sa etc., le-am arătat apoi castelul. Ora 4 furtună puternică. Seara din nou frumos, vânt dinspre nord. Invitat pe generalii Dabija și Arion. Seara discutat cu ei despre manevre.

Joi, 2 august/21 iulie

Vreme minunată, rece. Înainte de amiază cu Elisabeta. Sturdza la mine. La castel. La dejun doamna Brătianu cu fiica ei Sabina. La castel. Seara ele și Sturdza la masă. Seara lucrat cu Sturdza.

Vineri, 3 august/22 iulie

Vreme minunată, vânt rece. Scris. Ora 10½ la castel. Dejunat în pavilionul de vânătoare, Cantacuzino, Bellu, Emil Ghica și soția de la Sofia și Crisoveloni cu soția, cu toții la castel, acolo până la ora 6. Seara scris. Foarte frig, enorm de uscat.

Sâmbătă, 4 august/23 iulie

Vreme minunată. Înainte de amiază scris. La castel. Behr pleacă. După-amiaza în pavilionul de vânătoare. Candiano iese și maiorul Negel intră în serviciu. Seara cu Elisabeta. Cutremur în Peschiera (Italia).

Duminică, 5 august/24 iulie

Vreme minunată, nori. Ora 9 cu Elisabeta la biserică. Episcopul catolic citește o liturghie în casa lui Keresteny. La castel cu Stöhr. La dejun Câmpineanu, profesorul Dora din Neapole, Crețeanu și Manu etc. După-amiaza băut ceai la castel. Câmpineanu pleacă. Profesorul Dora face o promenadă cu noi și rămâne seara la masă. Persoană plăcută.

Luni, 6 august/25 iulie

Vreme minunată, foarte uscat. Ora 9 profesorul Dora, care pleacă la Pesta. La castel, unde lucrurile merg încet. Dejunat în pavilionul de

vânătoare, fără invitați. Elisabeta suferindă. Seara Davila la masă. Ceva ploaie, vânt dinspre nord.

Marți, 7 august/26 iulie

Ploios. La castel. Dejunat la mănăstire, invitat pe contele Almasy (Ungaria). Invitat pe primarul Brașovului. După-amiază la castel, acolo băut ceai. Seara Davila. Elisabeta foarte obosită.

Miercuri, 8 august/27 iulie

Vreme frumoasă, umed. La castel. Nimeni la dejun, în pavilionul de vânătoare. După-amiază cu Elisabeta, care nu se simte bine. La castel. Ploaie de furtună. Seara din nou senin. Davila la masă.

Joi, 9 august/28 iulie

Vreme minunată, aer foarte bun. În toată țara porumbul e în pericol. La castel. La dejun generalii Dabija și Arion, după aceea discutat cu ei manevrele și concentrarea, nu se poate face prea mult, deoarece nici o divizie nu este organizată. Corpul 2 de Armată va face 6 zile de manevre la Ploiești. Ora 4½ la castel cu Elisabeta. Seara Davila la masă. Destul de frig. Scris. Brătianu pare să se simtă din nou bine, mai lipsește încă trei săptămâni. Majoritatea miniștrilor în concediu.

Vineri, 10 august/29 iulie

Vreme minunată, cer fără nori. Înainte de amiază scris. Scrisoare de la Wilhelm de Prusia, care mă invită să fiu naș al celui de-al doilea fiu al său. Gând de a pleca la Berlin, cer părerea lui Brătianu prin intermediul lui Sturdza. În castel la Elisabeta. Dejunat în pavilionul de vânătoare. Ora 4½ la castel, Elisabeta nu s-a simțit bine, seara are menstruație, din nou nu este nimic, în ciuda tuturor simptomelor. Davila la masă. Seara scris până la ora 10½.

Sâmbătă, 11 august/30 iulie

Vreme frumoasă și vânt. Scris. Telegrafiat lui Wilhelm de Prusia că accept să fiu naș. Ora 11 la castel, au fost amenajate [...][257]. La dejun Sturdza și Radu Mihai. După-amiaza discutat despre eventuala călătorie la Berlin. Ora 4 la castel. La cină Cernat cu soția, generalul Budișteanu, Sturdza etc. Seara vânt rece dinspre nord.

Duminică, 12 august/31 iulie

Ploaie, furtună și frig. Ora 9 la biserică. Toată dimineața cu Sturdza. Sosit depeșă de la Brătianu, care este în mod absolut pentru călătoria la Berlin și pentru o vizită oficială la Viena. Vrea să vină și el.

Discutat totul cu Sturdza și despre călătoria prin Ungaria și Breslau. La masă Sturdza și Radu Mihai. După-amiaza la castel, aici Sturdza, care i-a comunicat lui Monts despre călătoria mea la Berlin. Pleacă la București. Seara cu Elisabeta și scris. Furtună dinspre nord.

Luni, 1/13 august

Vreme minunată, frig. Înainte de amiază scris. Telegrafiat lui Wilhelm de Prusia că vin la Berlin pentru botez. La castel. La dejun invitat pe contele Monts. După-amiaza la castel. Seara Davila. Negel a plecat la București, Petrescu a intrat în serviciu.

Marți, 2/14 august

Vreme minunată. Enorm de secetos în toată țara. Înainte de amiază la castel. La dejun Costinescu, Cornescu etc. La castel. Seara venit Sturdza. Brătianu scrie că ar veni la Breslau, însă nu la Berlin. În problema Dunării nu se va ceda nimic. Din această cauză, călătoria fără mari foloase. Frig.

Miercuri, 3/15 august

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază Sturdza. Ora 10 la castel. La dejun baronul Salzberg, care îmi spune că în Viena sunt foarte satisfăcuți. Împăratul mă va primi cu bucurie. Sturdza, Lecca și Liteanu încă aici. De la Berlin absolut nici un răspuns, nici măcar de la Wilhelm de Prusia. Cu domnii la castel. Până la ora 6½ cu Stöhr, Heymann, Knechtel. Ora 7 cinat, Sturdza, Lecca, Liteanu. Seara discutat îndelung cu Sturdza și Liteanu. Nici un răspuns de la Berlin; Liteanu consideră că nu ar trebui să merg, cu atât mai mult cu cât în problema Dunării nu se va ceda nimic. Situație foarte neplăcută. Brătianu nu telegrafiază nici el. Conferința de la Londra, care trebuia să se întrunească astăzi pentru ratificare, a fost amânată pentru data de 21 luna aceasta. Abia la ora 11½ în pat.

Călătoria la Berlin

Joi, 4/16 august. Plecarea din Sinaia

Vreme minunată, cald. Ora 9 cu Elisabeta la castel. Ora 10½ înapoi. Sturdza la mine. Nici un răspuns de la Berlin. Lecca, Aurelian. Ora 11¾ dejunat, miniștrii, D. Ghica, Carp, Liteanu etc. Plecat cu Elisabeta la gară. Multă lume. Ora 12¾ plecarea cu trenul special către Predeal. Miniștri, Salzberg, Monts etc. merg cu noi. Despărțire de Elisabeta, care se întoarce imediat la Sinaia. Ora 2 la Brașov. Carp, Liteanu, generalii Fălcoianu și Budișteanu, colonelul Candiano

și maiorul Negel călătoresc cu mine. Căldură enormă. Discutat cu Carp și cu Liteanu problema Dunării, primul este împotrivă, cel de-al doilea este pentru a ceda. Ora 7 Törös, cinat în vagon, mers toată noaptea, se face frig. Ploaie.

Vineri, 5/17 august

În Szolnok o luăm la dreapta, despărțindu-ne de linia de Pesta. Ora 8 în Hatvan, vreme mohorâtă. Depeșă de la Sturdza, prin care mă anunță că Beldiman și Hatzfeld (?) ar fi plecat spre Breslau. Ora 10 Füleck, împrejurimile nu sunt interesante. Ora 11½ plecarea. De aici și până la Rattkov, împrejurimi minunate, Kremnitz foarte frumos așezat. Ora 2 Rattkov. Ora 4½ Teschen, deja în Silezia austriacă. Suntem cu toții puțin surprinși că Hatzfeld vine la Breslau, unde îl aștept și pe Brătianu. Ora 5½ Odenberg. Generalul von der Burg de la Divizia din Breslau și maiorul von John, care mi-au fost puși în serviciu comandat. Cinat ușor. 40 min. La granița sileziană mă așteaptă președintele provinciei Silezia, baronul von Seidewitz. În toate gările sunt autorități, populație. Ratibor, Brieg etc. Ora 10 sosirea în Breslau, mare întâmpinare la gară, comandantul general lt. von Oppen, elita, clerul, primarul. Prezentare. Plecat cu trăsura spre castel, străzile sunt pline. În fața castelului toți ofițerii, gardă de onoare de la Regimentul 10. Defilare. *Soupé*. Ora 11½ în pat.

Sâmbătă, 6/18 august. Breslau-Potsdam

Sculat la ora 7. Ora 8 generalul von Oppen, comandantul Breslaului, la mine. Fanfară a Regimentului 10 Infanterie. Ora 9 Brătianu la mine. Vine de la Aix și merge la Sinaia, discutat îndelung cu el, este de părere să nu cedăm în problema Dunării. Ora 10½ plecarea din Breslau. La gară președintele superior von Seidewitz, care mă însoțește. Burg, John. Peste tot întâmpinări. Dejunat la ora 12½ în Kohlfurt. Ora 3 Frankfurt a.d. Oder, întâmpinare. Ora 5½ Berlin, Stadtbahnhof, unde mă așteaptă Fritz. Comandantul Berlinului. O jumătate de oră prin Charlottenburg spre Potsdam, ora 6½. Prințul de coroană și Wilhelm de Prusia, plecat direct la Orangerie, unde locuiesc. Acolo prinții regali, gardă de onoare, Compania de Gardă cu Wilhelm Hohenzollern pe flancul stâng. Toți ofițerii Garnizoanei Potsdam. Salut și defilare. Cină, vine împăratul, rămâne la masă. Ora 8½ la ceai la împărăteasă, aici familia Albany, Helene[258], care e foarte drăguță. Toată familia până la ora 10.

Duminică, 7/19 august. Potsdam

Ora 7 sculat. Ora 8 la palatul cel nou, pentru dejunul *en famille* al prințesei de coroană, foarte plăcut, Edinburgh[259], Albany etc. Plecat la

ora 9. Ora 10 cu Burg la biserica catolică. Vizită la familia Bentheim. Dejunat la Wilhelm până la ora 11. La prințul Friedrich Karl[260] la Glienicke, Wilhelm de Prusia, palatul de marmură, ora 12½ înapoi. Fritz și Wilhelm la mine. Ora 1 plecat la botez, *en gala*. Castel. Ora 2 începe botezul. Eu o conduc pe ducesa de Albany. Copilul primește numele Friedrich Wilhelm Eitel Fritz Carl. Dineu de gală. După masă îmi sunt prezentați miniștrii. Ora 3½, se încheie. Înapoi la Orangerie, cu Fritz. Ora 6 venit prințul de coroană. Despărțire, pleacă în Hessen. Ora 8½ ceai la palatul nou, acolo până la ora 10. Am putut vorbi doar cu puțină lume.

Luni, 8/20 august

Ora 6 sculat. Ora 7 plecat călare la exerciții. Reținut încă pe Wilhelm de Prusia. Regimentul 1 Gardă, Husarii de Gardă, Ulanii 1. Vine și împăratul. Paradă, defilare. Ora 10½ înapoi. Enorm de cald. Răcit. Făcut vizite. Ora 4 dineu în familie la castel. Înainte de aceasta la împărăteasă și la Pauline, unde o găsesc pe principesa Waldeck[261]. Marele duce Mihail[262] e aici, vine seara la mine. Ora 9 ceai la împărăteasă, în castelul din oraș. Ora 10½ gata. Foarte răcit.

Marți, 9/21 august

Enorm de cald. Ora 8 plecat la Berlin. La Charlottenburg, vizitat Fundația Augusta. La Marco Flora. Cu trăsura la Berlin. Expoziție de igienă, comisia mă însoțește. Panoramat de St. Print. Ora 12 la Fritz. John mă însoțește. Dejunat. După-amiaza cu Fritz și Louise, plimbat cu trăsura, mers prin prăvălii și la muzeul meseriilor etc. Ora 6 înapoi. Cinat *à quatre*, Wilhelm Hohenzollern. Seara promenadă pe jos, pe Unter den Linden. Enorm de umed. Ora 9½ plecare din gara orașului, cu John și Wilhelm, spre Potsdam. Ora 10½ acolo. Noaptea nu prea bine, tare răcit. Bamberg la mine.

Miercuri, 10/22 august

Enorm de cald. Ora 9 la palatul nou, pentru dejun la prințesa de coroană. Georg și Happi de Albany de asemenea acolo. Fiicele prințesei de coroană. Acolo până la ora 11. Primit vizite. Bleichröder la mine. Acordat ordine. Wilhelm de Hohenzollern primește Steaua României. După-amiaza singur, tare răcit. Liteanu la mine. Ora 4 Perponcher, căruia îi dau o broșă pentru soția sa. Pückler primește o cutiuță în diamante cu portretul meu. Venit Fritz și Louise. Ora 5 dineu în familie la palatul de marmură. După masă i-am acordat prințului Friedrich Karl ordinul meu. Familia Albany își ia rămas-bun. Plecat cu împăratul la Orangerie. El rămâne o jumătate de oră și îmi vorbește despre scrisoarea sa, despre Austria, Kalnoky, problema

Dunării[263]. Ora 6½ ceai cu suita la castelul din oraș. După aceea rămas-bun de la Majestățile Lor, care îmi dau portretele lor. Rămas-bun de la Fritz și Louise. Ora 10 în pat. Răcit foarte rău.

Joi, 11/23 august. Potsdam-Dresda

Ora 7 sculat. Ora 8 cu Pückler și Perponcher la gara Potsdam, ceva lume, John și Burg călătoresc cu mine. Wilhelm merge cu noi la Dresda. Ora 9 la gara Berlin-Anhalt, acolo Liteanu, Ghica-Comănești cu familia. Ora 8¼ plecarea spre Dresda, prin Jütenbock, Rödenau. Ajuns la ora 12 în Dresda, comandantul și prezidentul Poliției, gardă de onoare. Pillnitz, la gară Carola și Albert. Plecat împreună la castel. Căldură enormă, eu tare răcit. Ora 2 luat masa, doar suita și principele Clary. Promenadă în grădină. Vizită la Georg, nu e acasă, regele Ferdinand al Portugaliei e în Dresda[264]. Ora 5½ plecat cu Carola și Albert la Ponsberg, pe jos la ruine, unde ajungem la ora 7½. Acolo băut ceai, pe un frumos aer de furtună. Ora 9 pe jos la Pillnitz. Stat afară cu Carola și Albert până la ora 10½. Enorm de umed.

Vineri, 12/24 august. Pillnitz-Viena

Ora 6 sculat, vreme mohorâtă. Venit Wilhelm Hohenzollern. Ora 7¼ plecat cu Carola și Albert și cu suita la Pirna. Acolo luat trenul de Viena la ora 7¾. Despărțire călduroasă. În Bodenbach mică întâmpinare. Ora 11½ sosirea în Praga, gardă de onoare, imnul național românesc. *Feldzugmeister*-ul Philipovici, general-lt. Krause, guvernatorul etc., alți generali. Acolo un sfert de oră. Garda a defilat. Plecat mai departe, prin Pardobitz, ora 4 în Brünn, din nou gardă de onoare, generali etc. Carp aici. 10 minute, defilare. Ora 7 și 10 minute sosirea în Viena. Împăratul la gară, gardă de onoare, notabilități, generalul Bauer. Primire călduroasă, prezentări. Împăratul mă conduce în burg, Belvedere, rămâne 10 minute. *Soupé* cu suita. Generalul Cornaro și contele Wolkenstein, adjutant, mi-au fost puși la dispoziție. Ora 10½ în pat. Apartament mare.

Sâmbătă, 13/25 august. Viena

Ora 8 micul dejun, singur. Ora 9 ½ venit împăratul la mine. Explicație loială. Vorbit despre problema Dunării. Împăratul a reclamat agitațiile. Contele Kalnoky la mine. Reuss[265], care e pentru cedare în problema Dunării. Generalul Bauer. Ora 1 plecat la Schönbrunn la împărăteasă, care e foarte prietenoasă. Jumătate de oră la ea. Tur de vizite cu feldmareșal-lt. Cornaro. Ora 3 înapoi. Promenadă în oraș, singur. Prăvălii. Orele 4-4¾ la Kalnoky, lungă conversație, atins toate punctele. În problema Dunării nu am dat nici o declarație. Ora 5

mare dineu în onoarea mea, împăratul vine să mă ia. La masă în apropierea împăratului, lângă mine Kalnoky, Carp lângă împărat. După masă împăratul îmi prezintă toți demnitarii și miniștrii, Taffe, Falkenheym, Konrad etc. Principele Taxis, Kinsky, Wilcek etc. Jumătate de oră cerc. Ora 8 plecat la expoziția electrică. Sunt întâmpinat de contele Wilcek și de întregul comitet, acolo până la ora 10, extrem de interesant. Frig la întoarcere. Cornaro mă însoțește.

Duminică, 14/26 august. Viena

Ora 8 la liturghie în capela burgului. Ora 9½ la Belvedere, vizitat colecția de pictură până la ora 10½. La gara de sud, acolo consilierul aulic von Claudy. Plecat cu el, Cornaro și Wolkenstein la Bader, enorm de cald. Acolo, la gară, arhiducii Albrecht și Wilhelm, care mă duc la Weilburg. Ora 12 acolo. Dejun. Arhiducesele Elisabeta, Maria. Arhiducele Rainer încă la mine. După dejun promenadă în grădină cu arhiducesa Elisabeta. Ora 2 întâlnit cu arhiducele și arhiducesa Rainer în casa lor. Acolo o jumătate de oră. Apoi cu Rainer la gară. Ora 3 plecat cu el și cu arhiducele Albrecht înapoi la Viena. Conversație plăcută. Ora 4 primit în burg corpul diplomatic, *en gala*, sunt prezentați de Carp. Eu în uniformă românească. Ora 5 dineu în burg, împăratul vine să mă ia. Prezenți toți arhiducii cu suitele. Eu stau între împărat și arhiducele Ludwig Victor. După masă vorbit cu toți, arhiducele Johann Salvator, arhiducele Eugen etc., ei îmi prezintă suitele. Orele 6½-7½ arhiducele Albrecht la mine, discutat despre probleme militare[266]. Rusia. Pentru o oră la operă, Robert der Teufel, enorm de cald. Cu arhiducele Ludwig Victor, care e foarte drăguț. Ora 10 înapoi. Umed.

Luni, 15/27 august. Plecarea din Viena

Ora 7 sculat. Ora 8 împărțit ordine. Vizitat cu Cornaro biserica votivă, Primăria, unde mă conduce înăuntru arhitectul Schmidt, ambrazuri din bronz, fabrica de bronzuri. Ora 11½ înapoi. Venit Kalnoky, rămâne trei sferturi de oră, îi dau Steaua României. Contele Kinsky la mine. Maestrul bucătar primește de asemenea Steaua. Dejunat. Plecat la arhiducele Carl Ludwig, care e foarte *charmant*. Ora 3 înapoi. Împăratul e aici, mă însoțește la gară. Ora 3½ plecarea. Mi-am luat călduros rămas-bun de la împărat, care rămâne pe peron până la plecarea trenului. Baronul Mayer aici, în serviciu de onoare. Enorm de cald. Carp vine cu mine până la Marchegg. Ora 9½ seara sosirea în Pesta. Generali cu Edelsheim în frunte, generalul Schemmel, corpul de ofițeri al regimentului meu austriac, care merge în Bosnia. Conversat o jumătate de oră, îmi sunt prezentați toți domnii. Ora 10¼ plecat mai departe, mers toată noaptea, foarte cald, praf.

Sinaia

Marți, 16/28 august

Ora 7 în Cluj. Dejunat în vagon, îmbrăcat. Ora 3 sosirea în Brașov, căldură enormă. Primit pe primar și pe *obergespann* în vagon. Românii au vrut să facă o demonstrație, eu nu mă arăt. Ora 4¼ sosirea în Predeal, unde sunt Elisabeta, miniștrii, Brătianu, Sturdza, Lecca, Aurelian, D. Ghica etc. Contele Monts. Plecat mai departe cu trenul special. Vreme minunată. Ora 5 în Sinaia, lume multă la gară. Cu Elisabeta la mănăstire. Cinat la ora 6. Seara între orele 8 și 11 Brătianu și Sturdza la mine, eu le împărtășesc conversațiile și impresiile mele. Brătianu e foarte satisfăcut, Bismarck dorește să îl întâlnească, îi programează un *rendez-vous* la Salzburg sau Gastein. Eu insist să meargă la Viena, pentru a-l întâlni pe Kalnoky.

Miercuri, 17/29 august

Ora 7½ sculat, dejunat cu Elisabeta. Căldură enormă. În întreaga țară e o asemenea secetă, încât tot porumbul este pierdut. Mare calamitate. În Ungaria tulburări împotriva evreilor. În Croația dezordini. Orele 10-12 Brătianu și Sturdza la mine, discutat diferite probleme, Brătianu trebuie să plece, căci invitația lui Bismarck e destul de urgentă. Lumea se așteaptă la un război și vrea să-și asigure alianțele. Brătianu și Sturdza se întorc la București pentru a face pregătirile de plecare. Bismarck s-a întâlnit cu Kalnoky la Salzburg. Abia la ora 12 la castel, unde s-au făcut progrese. Văzut pe Stöhr. Ora 1 dejunat în pavilionul de vânătoare. Ora 2 din nou la castel, unde îl întâlnesc pe Vernescu, îi arăt castelul, el e destul de jenat. Cinat abia la ora 7. Seara cu Candiano, dictat raportul călătoriei pentru *Monitor*.

Joi, 18/30 august

Vreme minunată, enorm de cald. Secetă. Înainte de amiază scris. Ora 11 la castel. Ora 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare, invitați Kretzulescu cu soția și Arion de la Curtea de Conturi. Le-am arătat castelul. După-amiaza cu Heymann, cumpărat vase de apă pentru 10.000 franci. Până la ora 7 la castel. Cinat cu Elisabeta la mănăstire. Seara scris.

Vineri, 19/31 august

Vreme minunată, din nou foarte cald. În București trebuie să fie insuportabil. Ziarele de opoziție se ocupă de vizita mea la Berlin și Viena. Brătianu pleacă marți, pentru a discuta cu Bismarck și Kalnoky. Cei doi au avut un *rendez-vous* în Salzburg. Au izbucnit

tulburări serioase și persecuții împotriva evreilor în Ungaria. În Croația o răscoală, din cauza supremației Ungariei. Ora 10½ la castel, care e aproape terminat. Gresia colorată a fost montată aproape în întregime, lucrările de construcție sunt gata, camera mea e terminată și amenajată, la fel și salonul de muzică. Dejunat în pavilionul de vânătoare. După-amiaza la castel cu Stöhr. Seara scris. Murit contele de Chambord, ne-a anunțat contele de Paris printr-o depeșă. Lipsa de porumb, care anul acesta a fost distrus aproape complet, se face tot mai mult simțită, foarte grav. Comisia pentru revizuirea Constituției își începe din nou lucrările, până acum nu a făcut de fapt nimic. Cu excepția lui Rosetti, foarte puțini se interesează de revizuire. Opoziția este destul de neputincioasă, chiar dacă administrația e slabă și proastă. În Moldova uneltesc rușii. În Bulgaria lucrurile stau foarte prost, Sandro e neputincios.

Sâmbătă, 1 septembrie/20 august

Vreme minunată, ceva vânt, foarte umed. Ora 8½ dejunat cu Elisabeta. Înainte de amiază la castel. La dejun Gr. Ghica împreună cu soția și D. Ghica cu soția, baronul Bigeleben, agent austriac la Sofia. După-amiaza la castel. Cu Elisabeta. Seara scris. Venit Theodori de la București.

Duminică, 2 septembrie/21 august

Nori, vânt, rece. Ora 9 biserică. Orele 10-12 la castel; aranjat camera mea. La dejun Voronțov, Sturdza etc. După-amiaza discutat cu ultimul. Brătianu a fost invitat urgent de către Bismarck la o întrevedere. Sturdza pleacă seara. D. Ghica la masă.

Luni, 3 septembrie/22 august

Căldură enormă, secetă. La castel. Dejunat în pavilionul de vânătoare, invitat pe Suțu. Ion Bengescu. După-amiaza la castel, Heymann și Stöhr. Seara ceva ploaie, care însă încetează imediat. Brătianu pleacă.

Marți, 4 septembrie/23 august

Vreme minunată, cald. Ora 9½ primit pe episcopul catolic, i-am spus că, din cauza opiniei publice, care e enervată de publicațiile trimise aici de la Roma, problema arhiepiscopului trebuie lăsată la o parte. Scris. La dejun Lecca, am conversat cu el. La castel. Seara scris.

Miercuri, 5 septembrie/24 august

Arșiță, secetă îngrozitoare. Știrile din Bulgaria sună foarte grav, Sandro a vrut să abdice, acum acceptă din nou Constituția. Situație dificilă, căci generalii ruși sunt cei care guvernează. Castel. La dejun

Sanderson și Green. Primit pe E. Ghica, care pleacă la Sofia. Castel. Seara scris. Enorm de umed, răcoare de furtună.

Joi, 6 septembrie/25 august

Căldură, umed. Înainte de amiază scris. La castel. La dejun Marghiloman. După-amiază cu Elisabeta la castel. Seara scris. Brătianu l-a întâlnit pe Bismarck la Gastein, el și Kalnoky lucrează pentru pace[267].

Vineri, 7 septembrie/26 august

Cald, uscat. Ora 11 la castel, în 14 zile ne putem muta. După-amiază R. Mihai, cu el la castel. Scris. Seara furtună, enorm de umed.

Sâmbătă, 8 septembrie/27 august

Vreme mohorâtă. Începe ploaia, care devine foarte puternică până la ora 12. În București a plouat tare, dar scurt. Rămas acasă, scris. După-amiază la castel. Ploaia a încetat. Frig și umed. Seara scris.

Duminică, 9 septembrie/28 august

Vreme frumoasă. Ora 9 la biserică. Audiențe. La castel. La masă Sturdza etc., el rămâne și seara, lucrat cu el. Răcoare. Orele 5-6 promenadă singur prin pădure, până la pavilionul de vânătoare. Castel. Seara cu Sturdza până la ora 10. Vânt.

Luni, 10 septembrie/29 august

Vreme frumoasă, vânt rece dinspre nord. Înainte de amiază audiențe. La castel. Dejunat în pavilionul de vânătoare. Ora 4 ceai la castel, Gr. Ghica împreună cu soția etc., Davila. Ploaie torențială. Ora 6 pe jos la mănăstire. Seara scris.

Marți, 11 septembrie/30 august. Ziua Griviței

Vreme mohorâtă, răcoare. Ora 9½ liturghie și Te Deum la biserică, trei sferturi de oră. Trecut în revistă Batalionul 4 Vânători. Înainte de amiază scris. Ceva ploaie, nori foarte amenințători. Ora 12¼ pe platoul cantonamentului Batalionului de Vânători, frumos amenajat. 50 persoane la banchet, soldați sub umbrarul nostru. Toasturi, eu îl țin pe primul, generalul Budișteanu în cinstea Elisabetei, maiorul Petrescu în cinstea mea. Elisabeta mulțumește mamelor care și-au dat fiii pentru patrie. La sfârșit mai vorbește Theodori, apoi horă până la ora 3, când începe o ploaie puternică, ce ține până seara. La castel până la ora 6. Seara retragere cu torțe, răcoare. La Grivița a fost sfințit monumentul. Ipătescu, Candiano, Herlit. O delegație acolo.

Miercuri, 12 septembrie/31 august

Ploaie torențială, nu prea rece, în toată țara. Înainte de amiază scris. La castel. La dejun Sturdza, generalul Radovici cu soția. După-amiază cu Sturdza. Brătianu a fost primit excelent de Bismarck la Gastein. Ora 6 la gară. Sosit Willy de Nassau. Cină, domnul și doamna Gr. Suțu și domnul Petzhold cu soția sa foarte drăguță, născută Suțu. Seara furtună. Ora 10 în pat.

Joi, 1/13 septembrie

Vreme minunată. Ora 8½ dejunat *à trois*, apoi vizitat castelul. La dejun Th. Rosetti cu soția și doamna Kremnitz. După-amiază din nou la castel, ceai și muzică. Willy de Nassau trebuie să plece seara la ora 9, eu îl însoțesc la gară. Noapte frumoasă, cu lună.

Vineri, 2/14 septembrie

A plouat în toată țara, prea târziu pentru porumb, însă pentru arat e un noroc. Brătianu la Aix-les-Bains. Vreme minunată. Înainte de amiază și după la castel. Dejunat în Foișor. Seara scris. Răcit.

Sâmbătă, 3/15 septembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază scris. La castel, care e acum aproape pregătit să ne mutăm. La dejun doamna I. Ghica, doamna Catargi cu fiica ei Vidrașcu, domnul Slade cu soția. Generalul Crețeanu. După-amiaza ceai la castel. Seara generalul Ipătescu[268] și soția sa la masă.

Duminică, 4/16 septembrie

Vreme frumoasă, cald. Ora 9 biserică. Ora 10 la castel. La dejun, în mănăstire, Olănescu[269] împreună cu inginerul de poduri Winkler din Berlin, care și-a spus părerea despre podul peste Dunăre. După-amiaza scris până la ora 4½. Promenadă la pavilionul de vânătoare și la castel cu Elisabeta. Seara generalul Anghelescu la masă. Scris. Răcit destul de tare, dureri de șale. Noapte rece.

Luni, 5/17 septembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază și după la castel, aranjat. Sosit domnul Zettler de la München, examinat cu el toate ferestrele. Seara scris și citit. Răcit. Venit Theodori.

Marți, 6/18 septembrie

Vreme minunată, vânt rece. Înainte de amiază la castel. La dejun, în pavilionul de vânătoare, baronul Saurman cu fratele său, Sturdza

și Carp. După-amiază conversat cu aceștia, iar seara invitat la masă. Carp merge la Viena.

Miercuri, 7/19 septembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază la castel cu Zettler și Stöhr. Dejunat în pavilionul de vânătoare. Până seara la castel. Scris. Scrisoare de la *papa* din Weinburg.

Joi, 8/20 septembrie. Sf. Maria

Ora 9 biserică. Vreme frumoasă. La castel. Dejunat în pavilionul de vânătoare. După-amiază castel. Promenadă. Seara, la masă, domnul Grogandopulo din Berlin (de la legația Greciei). Scris până la ora 11. Ceva ploaie.

Vineri, 9/21 septembrie

Vreme minunată. Scris. Ora 11 la castel. La dejun D. Ghica, pleacă la București. Cu el la castel. Promenadă cu Elisabeta, aer cald.

Sâmbătă, 10/22 septembrie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază scris. Castel. Pavilionul de vânătoare. Colonelul Maican Dimitrescu la masă. Ploaie. După-amiază la castel, aranjat. Seara scris.

Duminică, 11/23 septembrie

Vreme minunată, foarte cald. Ora 9 biserică. Ora 10 la castel. La dejun Câmpineanu, Aurelian, Cariagdi etc. Sosit de la Atena și Constantinopol prințesa Theresa de Bavaria[270], însoțită de contesa Türkheim și baronul von Massenbach. Eu merg la ora 2 la hotel, unde au descins. Elisabeta o ia apoi cu trăsura la castel, unde se bea ceai. La pavilionul de vânătoare. Seara dineu, ea rămâne până la ora 9, apoi pleacă la hotel. Ploaie. Miniștrii se întorc la București.

Luni, 12/24 septembrie

Vreme mohorâtă, rece. La ora 8 vine prințesa Theresa la micul dejun. Promenadă cu ea, apoi la gară, la ora 9. La ora 9¼ pleacă la București. Toată ziua la castel. Seara citit și scris. Destul de frig.

Marți, 13/25 septembrie

Vreme minunată, însă frig, doar 2 °R dimineața. Ora 9 cu Elisabeta la castel. Dejunat în pavilionul de vânătoare, invitați Lecca și Kalinderu. După-amiază cu ei la castel. Ceai. Seara amândoi la masă. Kalinderu îmi vorbește iarăși despre domenii. Se pare însă că se va amâna din nou. Brătianu a ajuns la Viena. A fost primit de Kalnoky și de împăratul Franz Josef.

Miercuri, 14/26 septembrie

Vreme minunată, destul de frig. La castel totul merge din ce în ce mai încet, sosit ultimele transporturi de la München. Ora 9½ aici cu Elisabeta. Scris la castel până la ora 12½. Dejunat în pavilionul de vânătoare, aici Davila împreună cu copiii săi. După-amiaza scris în castel. Seara promenadă cu Elisabeta.

Joi, 15/27 septembrie

Vreme minunată. Ora 9 cu Elisabeta la castel, aranjat. Noaptea a fost chiciură. Ora 12½ dejunat în pavilionul de vânătoare. După-amiază din nou la castel. Seara promenadă cu Elisabeta.

Vineri, 16/28 septembrie

Vreme minunată, frig. Ora 9½ cu Elisabeta la castel, aer foarte plăcut. Ora 11 primit pe Mavrogheni. Ora 12 sosit Sturdza cu trenul. Dejunat în pavilionul de vânătoare, invitat pe contele Bethlen, *obergespan* în Brașov. Ora 2 la castel, văzut totul. Ora 4 ceai. Cu Sturdza, promenadă prin pădure și până la prima cascadă. Ora 5½ înapoi. Sturdza merge la gară pentru a-l lua pe Brătianu, care sosește de la Viena. La cină Brătianu, Sturdza, Mavrogheni cu soția. După masă discutat cu cei doi miniștri. Brătianu e foarte bine și vioi și e mulțumit de rezultatul călătoriei sale. A fost primit de împăratul Franz Josef, a discutat în mod repetat cu Kalnoky, Tisza, Kallay, Reuss. Întrevederea sa cu Bismarck la Gastein foarte mulțumitoare. Îmi prezintă un tratat de alianță cu Austria, pe care îl discutăm. În spatele lui se află însă Germania, așa crede el, ea va semna ultima. Se va telegrafia în acest sens la Viena și Berlin. Buna înțelegere cu Austria a fost complet restabilită. Problema Dunării va fi rezolvată mai târziu. Discutat până la ora 11. Seară rece.

Sâmbătă, 17/29 septembrie

Vreme minunată. Ora 9 cu Elisabeta la castel. Ora 9½ primit pe Brătianu și Sturdza, discutat până la ora 12 despre problemele externe și interne. Dejunat în pavilionul de vânătoare, domnul și doamna Mavrogheni încă aici. Promenadă și la castel. Ora 4 toți împreună ceai acolo. Ora 6 toți pleacă. Doamna Mavrogheni o lasă pe Elisabeta și merge cu soțul ei la Constantinopol, îi pare rău că a demisionat. Seara singuri la masă. Scris.

Duminică, 18/30 septembrie

Vreme mohorâtă. Ora 9 cu Elisabeta la biserică, la castel, destul de umed. La dejun, la mănăstire, doamna Florescu, soția secretarului meu decedat, generalul Crețeanu. După-amiaza ceva ploaie. Primit

în audiență pe colonelul Cozadini, care îmi face reclamație în privința procesului său. Ora 4 la castel, acolo ceai. Încă la mine generalul Crețeanu, care se întoarce deseară. I-am spus să-l avizeze pe mitropolit că duminică are loc instalarea în castel. Ora 6 cu Stöhr la mănăstire. Depeșă de la Sturdza, care spune că la Viena sunt de acord cu tratatul nostru de alianță *à trois*. Liteanu îmi telegrafiază că el nu crede că Germania va semna, căci se află prea departe de noi, dar în orice caz va aproba printr-un îndemn de a merge înainte. Seara scris până la ora 11.

Luni, 1 octombrie/19 septembrie

Aer blând, vreme frumoasă. Ora 9½ cu Elisabeta la castel. Cu Stöhr. Vestibulul terminat. La dejun Maria Cantacuzino și G. Ghica, care se întoarce la Atena, domnișoara Charlotte Levin. De la pavilionul de vânătoare la castel, vizitat totul. Ceai. Seara pe jos înapoi cu Elisabeta. Foarte umed, atmosferă de furtună. Seara scris.

Marți, 2 octombrie/20 septembrie

Vreme minunată. Ora 9 cu Elisabeta la castel. Ora 12½ la pavilionul de vânătoare, foarte cald. După-amiază promenadă. La castel până la ora 6. Promenadă cu Elisabeta și Stöhr. Ceva ploaie.

Miercuri, 3 octombrie/21 septembrie

Vreme mohorâtă, mai târziu foarte frumos. Orele 10-12 inspectat Batalionul 4 Vânători, apoi manevre, foarte bine. Maiorul Petrescu. Ora 12½ la dejun în pavilionul de vânătoare Suleiman Bey cu Hobs-Pașa (ofițer prusian în serviciul Turciei) și cu drăguța lui soție. Ei rămân și la ceai, la castel, până la ora 5. Muzică. Ora 6 promenadă cu Elisabeta și Stöhr.

Joi, 4 octombrie/22 septembrie

Ploaie torențială. Mai târziu vreme frumoasă. Ora 10 singur la castel, unde peste tot se încheie lucrările. La dejun, la mănăstire, D. Sturdza cu soția etc. După-amiază lucrat cu Sturdza. La ceai în castel. Seara pleacă înapoi. Scris. Regele Alfonso la Paris, unde a fost insultat.

Vineri, 5 octombrie/23 septembrie

Vreme caldă și frumoasă. Înainte de amiază la castel. Ploaie torențială. Dejunat la mănăstire. După-amiază la castel. Seara pe jos la mănăstire cu Elisabeta.

Sâmbătă, 6 octombrie/24 septembrie

Foarte umed. Ora 10 ploaie torențială. La castel. Dejunat la mănăstire. După-amiază vreme minunată, cald. Venit generalul Crețeanu.

Orele 4-6 ceai la castel. Seara la ora 9 venit mitropolitul primat. Ora 10½ în pat.

Duminică, 7 octombrie/25 septembrie.
Mutarea în Castelul Peleș

Vânt dinspre nord, frig, senin. Ora 9 liturghie oficiată de vicar, cu cor, participă mitropolitul. Ora 11, gata. Vremea se întunecă, la ora 10 începe să plouă. Sturdza și Lecca la mine, ultimul îmi aduce lista civilă. Toate monedele de aur au fost bătute în monetăria noastră. Ora 10½ singur pe jos la castel, unde totul e pregătit pentru sfințire. Venit Basset de la Weinberg. Ploaia încetează. Ora 12½ sfințirea armelor în curtea castelului de către mitropolit. Cler, cor. Gardă de onoare cu muzică. D. Ghica, Rosetti, toți miniștrii în afară de Brătianu, Crețescu, președinte al Curții de Casație, Grădișteanu, președinte al Curții de Conturi, prefectul Poliției, efori, prefectul de Prahova, președintele Consiliului general, generalii Cernat, Budișteanu, Fălcoianu etc. Ridicarea steagului este salutată cu salve. Stöhr îmi înmânează cheia de la poarta centrală, pe care eu o descui. Citesc documentul de inaugurare și îl semnez. Mitropolitul sfințește întreaga clădire, aproape toate încăperile. Ora 2 dineu în sufrageria mare, 50 de persoane, de asemenea Gr. Sturdza, care a venit din Moldova. La dejun țin primul toast, în cinstea țării. D. Ghica în cinstea noastră. Apoi vorbesc Alecsandri, Rosetti, care e foarte călduros, mitropolitul și Cernat. După masă cafea în primul salon. Stöhr a fost și el la masă, primește Crucea de ofițer al ordinului Steaua României. Ora 3½ vin ingineri și publiciști din toată Europa, care au sosit de la Paris cu trenul Orient-Expres. Abort, von Blanitz, ministrul bulgar al lucrărilor publice etc., 30 de persoane. Li se arată castelul, iar noi îi invităm la ceai. Rămas până la ora 6. Toți se întorc la București. Seara, la ceai, Alecsandri, Sturdza și dr. Felix, care a venit de la Berlin. Orele 8-10 pregătit manevrele cu Cernat și Budișteanu. Ploaie.

Luni, 8 octombrie/26 septembrie

Ora 7½ sculat. Vremea mai bună, însă foarte frig, zăpadă pe munți. Ora 8 venit mitropolitul, dejunat. Ora 9 pleacă la București. Stöhr la noi. Prin tot castelul. Discutat cu Basset. La dejun Alecsandri, pe care l-am invitat. După-amiaza singur, promenadă la mănăstire. Crețeanu la mine, pleacă la Bruxelles. Seara cinat în sufragerie. Jucat biliard până la ora 10.

Marți, 9 octombrie/27 septembrie

Vreme rece, mohorâtă. Sculat la ora 8. Ora 9½ promenadă cu Elisabeta până la prima cascadă. Destul de frig. La Stöhr. Ora 12½

dejunat. După-amiază singur. Posadă, șosea, mănăstire, pavilionul de vânătoare. Orele 5-6½ scris. Alecsandri la masă. Biliard.

Miercuri, 10 octombrie/28 septembrie

Vreme frumoasă, cald. Înainte de amiază promenadă cu Alecsandri. La dejun Wight și prințul Știrbey, care rămân până la ora 4½, ceai. Conversat îndelung cu Wight. Ora 6½ cinat. Seara biliard, cu Alecsandri. Orele 5-6 promenadă.

Joi, 11 octombrie/29 septembrie

Vreme bună, mai închisă. Ora 10 la pavilionul de vânătoare, scris. La dejun câteva persoane. După-amiază promenadă la gară. Ora 6½ cina, invitat pe toți ofițerii Batalionului 4 Vânători, decorat câțiva. După masă muzică. Generalul Dankov aici. Seara biliard cu Alecsandri și Candiano.

Vineri, 12 octombrie/30 septembrie

Vreme minunată. Ora 9½ la Sinaia, unde este instalat Batalionul 4. Trecut în revistă și văzut defilând. Pleacă în marș spre Câmpina, la manevre. O companie rămâne aici. Promenadă cu Alecsandri. La dejun nici un invitat. Promenadă cu Elisabeta. Seara invitat pe Slade cu soția. Biliard.

Sâmbătă, 1/13 octombrie

Vreme mohorâtă, nu e frig. Înainte de amiază cu Elisabeta la pavilionul de vânătoare. La dejun Kretzulescu, Mănescu, Hartley; rămân la ceai. Ora 4½ plimbare. Seara nimeni la masă. Biliard.

Duminică, 2/14 octombrie

Vreme nehotărâtă. Ora 8¾ la mănăstire. Ora 9 biserică. Înainte de amiază cu Elisabeta. La dejun D. Sturdza și Brătianu. După-amiază lucrat cu ei. Promenadă la prima cascadă, ploaie. Seara lucrat cu Sturdza. Stătescu a demisionat. Chițu ad-interim la Ministerul Justiției. Abia la ora 11 în pat. Dureri de dinți.

Luni, 3/15 octombrie

Vreme rece. Înainte de amiază cu Elisabeta. La pavilionul de vânătoare. Nimeni la dejun. Mai târziu Alecsandri. După-amiază promenadă cu Candiano, vânt foarte rece. Seara biliard.

Marți, 4/16 octombrie

Frig și mohorât. La pavilionul de vânătoare. Nimeni la dejun. După masă venit Cernat și Budișteanu, discutat manevrele. Basset și Stöhr venit de la București. Seara doamna Ventura la ceai.

Miercuri, 5/17 octombrie

Vreme minunată. Promenadă cu Elisabeta. Ora 12 venit Sturdza, lucrat cu el, discutat tratatul. Pleacă la Baden, îl vede pe Kalnoky la Viena și merge la Weinberg. Seara biliard. Venit generalul Crețeanu. Noapte senină cu lună.

Joi, 6/18 octombrie

Vreme minunată. Sculat la ora 7. Ora 8¾ la gară cu Elisabeta, generalul Crețeanu și Alecsandri. Ora 9½ plecat la Câmpina. Ora 10¼ acolo. La Podu Vadului încălecat. Acolo Cernat, Budișteanu, Davila etc. Manevre ale Diviziei 4, Corpul 2 de Armată. Batalionul 4 Vânători este inamicul. Manevrat până la ora 2, foarte bine. Ora 2½ cu trenul special înapoi la Sinaia. Ora 4 acolo. Ceai. Cu Elisabeta. Seara biliard, scris. Aer minunat. Prințul de coroană al Prusiei la Weinberg.

Vineri, 7/19 octombrie

Noaptea ploaie. Înainte de amiază s-a făcut din nou frumos. Discutat cu Knechtel amenajarea grădinii. Ora 12½ dejunat. După-amiază căutat cu Knechtel și Stöhr un loc pentru clădirea Economatului. Seara biliard cu Elisabeta, doamnele, Alecsandri etc.

Sâmbătă, 8/20 octombrie. Manevre la Băicoi

Vreme minunată. Ora 8¾ la gară, pe jos, cu Elisabeta, Alecsandri etc. Ora 9¼ plecarea. Ora 10½ în Băicoi, acolo Cernat, Radovici, încălecat. Vizitat pozițiile, la redute, apoi la Băicoi, unde se află colonelul Călinescu, observat întreaga manevră. Vânt rece. Durat până la ora 3. Bateria de munte de asemenea pe poziții. Ora 4 plecat din gara Băicoi spre Sinaia. Ora 5½ aici. Pe jos la castel. Seara biliard. Diviziile 3 și 4 au manevrat una împotriva celeilalte. Noapte senină cu lună.

Duminică, 9/21 octombrie. Sinaia-Ploiești

Vreme minunată. Ora 8¾ pe jos cu Elisabeta și Alecsandri la gară. Ora 9¼ plecarea, cald. Ora 11 sosirea în Ploiești, mare întâmpinare la gară. Chițu acolo. Prin oraș spre biserică, liturghie și Te Deum, apoi la primarul Streinu, unde locuiesc. Acolo fiica sa Theodora. Rămas acasă până la ora 3, apoi plecat cu Chițu. Vizitat spitalul, baia orășenească etc. La bariera Câmpinei, văzut defilarea Diviziei 3 a generalului Budișteanu, care vine de la Băicoi. Ora 6 dineu, 40 persoane, apoi plimbare prin oraș cu trăsura mea. Enorm de multă lume pe străzi. La primărie retragere cu torțe în fața Corpului 2 de Armată. Foarte bine. Ora 10 acasă. Multă lume pe străzi, destul de iluminat. Cer senin cu stele și deloc frig.

Luni, 10/22 octombrie. Ploiești-Sinaia

Vreme minunată, cald. Sculat la ora 7½. Acasă până la ora 10, primit câteva persoane. La bariera Câmpinei. Ora 11 sosește Elisabeta. Mare întâmpinare la gară. Ne ducem la barieră, unde sunt trupele Corpului 2. Defilare. Durat o oră și jumătate, 10.000 de oameni. Apoi adunat ofițerii, critica manevrelor. Enorm de multă lume. Întors călare în oraș. Ora 1½ dejun, 50 persoane, toasturi. Ora 4 plecarea. Ora 6 la Sinaia. Mers cu Elisabeta la castel. Alecsandri a plecat.

Marți, 11/23 octombrie

Vreme minunată, foarte cald. Înainte de amiază la pavilionul de vânătoare, cu Stöhr. Ora 12½ venit Mukhtar-Pașa, care în '77 a comandat în Asia. Îl însoțesc Suleiman Bey și doi secretari. Primit în camera mea, apoi dejunat și după aceea vizitat castelul, discutat îndelung cu Mukhtar despre bunele relații cu Turcia. Ora 4 ceai în pavilionul de vânătoare. Ora 5 concediat domnii. Seara biliard cu Candiano. Scris.

Miercuri, 12/24 octombrie

Vreme minunată, foarte cald. Stöhr la mine. Promenadă. La dejun E. Ghica de la Sofia; îmi spune că lucrurile merg rău în Bulgaria. După-amiaza cu el, ceai. Seara ploaie. Candiano la București, venit Greceanu.

Joi, 13/25 octombrie

Vreme schimbătoare, munții acoperiți. La pavilionul de vânătoare. Ora 12 venit Brătianu. Pherekyde și prințesa Bibescu, născută Epureanu, împreună cu sora ei Esarcu. Dejunat. După-amiaza lucrat cu Brătianu. Se teme de o ruptură cu Rosetti, care este condus de fiul său nebun și este prea radical în problema Dunării. Camerele se vor întruni în 15/27 luna aceasta, însă vor lucra mai întâi pe secțiuni și la buget. Sturdza l-a văzut pe Kalnoky la Viena și este încântat de primirea sa. Ora 4 ceai. Vorbit cu Pherekyde. Ora 5½ pleacă amândoi. Ploaie, mică promenadă. Seara, la masă, prințesa Bibescu și mad. Esarcu, care locuiesc aici.

Vineri, 14/26 octombrie

Vreme ploioasă, întunecată. Înainte de amiază depeșă de la Liteanu din Berlin, conform căreia *le traité à trois* a fost acceptat, așa cum am sperat. Reuss a primit *plein pouvoir* pentru a-l semna la Viena. Din Bulgaria știrile cele mai grave. Sandro a concediat toți rușii din anturajul său, din cauză că Palsikov, adjutantul său cel mai drag, a fost rechemat de împăratul Alexandru al III-lea. Foarte mare încordare

între Petersburg și Sofia. Ora 12 contele Tornielli cu contele și contesa Bizio și cu mama ei, marchiza Gattarino, doamnă de curte a ducesei de Genova, Mitilineu, toți la dejun, după-amiaza le-am arătat castelul. Muzică, ceai. La ora 5½ pleacă toți înapoi la București. Seara biliard cu Greceanu, scris. Liteanu îmi telegrafiază pentru a mă anunța că trebuie schimbate câteva cuvinte în tratat, ca acesta să fie *à trois*.

Sâmbătă, 15/27 octombrie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază promenadă cu Elisabeta. La dejun Bibescu, Cesianu și L. Duca-Gallera, arhitect francez. După-amiază venit Brâncoveanu; mi-a spus că cedează Piscul Câinelui către stat pentru 400.000 franci, crede însă că trebuie să lase din preț 100.000 franci, astfel încât să mai aibă de plătit 200.000 franci. După-amiaza cu toții la pavilionul de vânătoare. Seara biliard cu Greceanu.

Duminică, 16/28 octombrie

Vreme minunată. Ora 9 cu toții pe jos la biserică, promenadă cu Elisabeta. Ora 11½ Câmpineanu la mine. Lecca a demisionat, din cauza lui Rosetti, care l-a atacat în ziarul lui. La dejun Câmpineanu și Filipescu, care acum a divorțat definitiv de soția sa. Îi arăt întregul castel, el e încântat. După-amiază sosește Lecca, eu îl rog să-și retragă demisia, ceea ce și face pentru moment. Venit Brâncoveanu, din nou despre Piscul Câinelui, care este licitat de stat pentru numai 200.000 franci. Eu îi promit, în prezența lui Câmpineanu și Lecca, că se vor oferi 400.000 franci, poate chiar 450.000 franci. Venit generalul Pilat. Singur la ceai. Seara rămâne numai Filipescu la masă.

Luni, 17/29 octombrie

Vreme mohorâtă, frig. Înainte de amiază promenadă. În București, Rosetti și-a dat demisia ca președinte, Camera nu vrea să o accepte. Criză, din cauza căreia trebuie să merg la București. Brătianu este puțin descurajat. Sturdza a fost la Weinburg. După-amiaza promenadă, scris. Seara biliard cu Greceanu.

Marți, 18/30 octombrie

Vreme minunată. Înainte de amiază la pavilionul de vânătoare. Ora 12½ venit Văcărescu împreună cu soția sa și generalul Fălcoianu, care a devenit șef al Marelui Stat-Major. Rămân întreaga după-amiază. Vorbit despre Brialemont. Ora 4 ceai. Ora 5½ pleacă. Seara biliard cu Greceanu și Basset.

Miercuri, 19/31 octombrie

Vreme minunată, –2 °R. Promenadă cu Elisabeta, destul de frig, la soare plăcut. La Stöhr. După-amiaza cu Elisabeta. Ora 4 ceai. Seara își iau rămas-bun Bibescu și Esarcu, care au stat 6 zile la noi. Rosetti a demisionat definitiv din funcția de președinte al Camerei. Generalul Lecca ales în locul său. În Bulgaria lucrurile merg ceva mai bine, dar Sandro a rupt-o definitiv cu Rusia. Sturdza la Viena, a definitivat totul cu Kalnoky și Reuss.

Cotroceni

Joi, 1 noiembrie/20 octombrie. Sinaia-București

Vreme minunată, –3 °R. Ora 8 luat micul dejun cu Elisabeta. Ora 8¾ cu Elisabeta, Stöhr etc. pe jos la gară. Ora 9¼ plecat singur spre București. Ora 11 în Ploiești, acolo Dabija. Ora 12½ sosirea în București. Aici toți miniștrii, D. Ghica, D. Lecca, președinte al Camerei, Bibescu, Voinov etc. Mers direct la Cotroceni. Prefectul Poliției la mine. Ora 3 prin oraș, Dâmbovița, la Palat, unde s-a făcut mult, însă nu se poate locui mai devreme de 6 săptămâni. Ora 5 înapoi. Brătianu la mine până la ora 6½, atins toate problemele. Cinat singur. Seara citit și scris.

Vineri, 2 noiembrie/21 octombrie

Vreme minunată, frig, enorm de uscat, praf. Înainte de amiază generalul Lecca, președinte al Camerei, la mine. Ora 10½ Sturdza și Carp la mine, au venit direct de la Viena. Tratatul perfect, semnat *à trois*. Ministrul de Finanțe, Lecca la mine. După-amiază audiențe. Plecat la Palat. Stătescu la mine, demisionează ca ministru de Finanțe. Orele 5-6 baronul Mayer, foarte mulțumit de rezolvarea favorabilă. Seara singur, scris și citit.

Sâmbătă, 3 noiembrie/22 octombrie

Vreme minunată, frig, praf. Călărit prin grădină. Orele 10-11½ Consiliu de miniștri, tratat problemele Camerei și administrației. După-amiaza la ora 2 la expoziția Cooperativei. Acolo două ore, Butculescu mă conduce înăuntru. Ora 4 la Concursul Agricol. Ora 5 înapoi, foarte cald. Orele 5-7 audiențe, Văcărescu etc. Seara singur, citit etc.

Duminică, 4 noiembrie/23 octombrie. Ziua lui Carlo

Vreme minunată. Ora 10 înainte de amiază primit pe profesorul Păun, profesor gimnazial, care urmează să plece la Düsseldorf pentru educația românească, bărbat serios, cu aspect plăcut[271]. Ora 11½ mitropolitul Moldovei. Ora 2 la împărțirea premiilor la Școala de

agricultură, prezenți D. Ghica, Manu, Aurelian, Câmpineanu. Acolo până la ora 4. Horă. Ora 4½ primit pe mitropolitul primat, ora 5 pe Dragoumis. Seara scris lui Leopold în privința profesorului român Păun.

Luni, 5 noiembrie/24 octombrie

Vreme minunată, mai puțin rece. În grădină. Ora 10 venit Câmpineanu, ora 11 Chițu. Ora 1½ la Palat, văzut în amănunt toate încăperile, care vor fi foarte drăguțe, dar sunt mult rămase în urmă. Acolo până la ora 4½. Ora 5 în Cotroceni. Kallicovici, treburile în Serbia merg foarte rău, se formează o opoziție dinastică. Primit pe Keun. Orele 6-7 Sturdza, semnat tratatele pentru Viena și Berlin. Carp le ia cu el la Viena. Seara citit, scris. Basset la mine, discutat dotațiunea, care încă nu este hotărâtă. Scrisoare de la Leopold în privința profesorului român. Antoinette este din nou suferindă în Meran și stă la pat.

Sinaia

Marți, 6 noiembrie/25 octombrie. București-Sinaia

Sculat la ora 6½. Vreme minunată, puțin rece. Ora 8 plecarea, la gară miniștrii etc. Sturdza merge cu mine până la Băicoi. Ora 12¼ în Sinaia, Elisabeta la gară, are febră. Mers la castel. Foarte cald, înnorat. Aici Lecomte. Dejunat. După-amiaza la pavilionul de vânătoare. Seara jucat biliard cu Lecomte și Greceanu.

Miercuri, 7 noiembrie/26 octombrie. Sf. Dimitrie

Vreme minunată, foarte cald. Promenadă. Lecomte. După-amiază scris. Depeșe către D. Ghica, Sturdza, Lecca, Brătianu și Cariagdi. Seara biliard.

Joi, 8 noiembrie/27 octombrie

Vreme minunată, foarte cald. Înainte de amiază discutat cu Lecomte și Stöhr despre noua casă pentru personalul castelului. După-amiază promenadă. Seara biliard. Tulburări în Serbia.

Vineri, 9 noiembrie/28 octombrie

Vreme minunată, foarte cald. Înainte de amiază cu Elisabeta la prima cascadă. Discutat cu Stöhr construcția. C. Manu aici. După-amiază scris. Seara biliard cu colonelul Greceanu.

Sâmbătă, 10 noiembrie/29 octombrie

Vreme ploioasă. Înainte de amiază cu Stöhr. Promenadă. Scris. La masă Theodori, venit de la București, și Djuvara. După-amiază promenadă. Ploaie. Seara senin. Jucat biliard.

Duminică, 11 noiembrie/30 octombrie

Vreme minunată, foarte cald. Orele 11-12 promenadă. Marcovici și Kalinderu la dejun, le-am arătat castelul. Ceai. Seara scris. Biliard. Noapte rece și senină, cu lună.

Luni, 12 noiembrie/31 octombrie

Viscol cu zăpadă și ploaie. Ora 10 vreme minunată. Promenadă și cu Knechtel despre lucrări. La *lunch* Saurma și fratele său. După-amiază cu Knechtel. Seara foarte frig, complet senin, îngheață. Biliard.

Marți, 1/13 noiembrie

–5 °R. Vreme minunată. Înainte de amiază cu Knechtel, în problema anexelor. La dejun Sturdza cu I. Ghica, acesta se duce ca secretar la Berlin. După-amiaza lucrat cu Sturdza. Se va produce o criză în guvern, din cauza lui Chițu. Ora 6 ei pleacă împreună cu colonelul Greceanu. Seara cu Elisabeta. Citit. Vreme mai blândă.

Miercuri, 2/14 noiembrie

Vreme frumoasă, blândă. Înainte de amiază cu Stöhr, apoi cu Knechtel, pentru anexe și platoul din fața castelului. La dejun Wight, care pleacă în concediu. Discutat întreaga după-amiază cu el. Ora 4 ceai. În Serbia lucrurile merg foarte rău, revolte pretutindeni. Milan, care se comportă ca un despot, este în pericol. În Bulgaria treburile revin provizoriu la ordine, însă și acolo e pericol. Călătoria kronprințului în Spania îi irită pe francezi. Seara cu Elisabeta, care nu se simte bine. Biliard, apoi citit și scris până la ora 10.

Joi, 3/15 noiembrie. Aniversarea căsătoriei noastre, 14 ani

Vreme minunată. Elisabeta dureri puternice de dinți. Înainte de amiază promenadă cu Elisabeta. Knechtel a amenajat platoul. La dejun contele Craville, care a fost mutat la Stuttgart. Rămâne până la ceai. Promenadă. Depeșe de la Consiliul de miniștri, generalul Lecca în numele Camerei. Seara scris.

Vineri, 4/16 noiembrie

Vreme minunată. Cu Knechtel pentru terasă. Pavilionul de vânătoare. Cazimir pleacă în Moldova, a murit soacra sa Liteanu. După-amiază cu Elisabeta, scris. Seara biliard cu Greceanu și Young, care a venit pentru Elisabeta.

Sâmbătă, 5/17 noiembrie

Ceață deasă, umed. Young la noi. Nimeni la dejun. După-amiază promenadă. Seara biliard cu Young, Greceanu și Șoimănescu.

Duminică, 6/18 noiembrie

Ceață deasă, ploaie. Înainte de amiază Young. Cu Knechtel, terminat lucrările pentru platou. Ceața se ridică. La dejun Sturdza, Costescu--Comăneanu, profesorul Păun cu soția, care merg la Düsseldorf, Basset și generalul Crețeanu. Venit Theodori. După-amiază lucrat cu Sturdza. Ceai, discutat cu Păun, care pleacă peste 8 zile. Seara cu Sturdza, care rămâne aici. Scris.

Luni, 7/19 noiembrie

Ploaie, ceață, umed și întunecat. Înainte de amiază căutat ornamente cu Elisabeta. Banu la mine, pentru proiectul de contract privind lumina electrică. La *lunch* Sturdza, Dabija, Hartley cu planurile pentru portul din Giurgiu. Ora 4 ceai. Seara pleacă toți. Biliard cu maiorul Șoimănescu.

Marți, 8/20 noiembrie. Sf. Mihail

Vremea mai bună, blândă. Înainte de amiază scris. La dejun și cină Ioan Cantacuzino, domnul și doamna Maiorescu împreună cu fiica, doamna Kremnitz. Elisabeta le citește. După-amiază promenadă. Seara biliard. Ploaie.

Miercuri, 9/21 noiembrie

Vreme rece, mohorâtă, ploaie întreaga zi. La *lunch* Maiorescu, Cantacuzino etc. După-amiază pleacă. Seara venit Willy de Nassau, a fost mutat în Boemia. Șoimănescu îl ia de la gară. Cinat. Seara toți împreună, jucat biliard.

Joi, 10/22 noiembrie

Vreme minunată, zăpadă pe munți. Dejunat *à trois*, apoi arătat lui Willy castelul. Ora 12 el pleacă înapoi spre Brașov, eu îl conduc la gară. Vânt rece. După-amiaza promenadă singur. Ora 4 Basset la mine, pleacă împreună cu Stöhr la București pentru diferitele ateliere de foiță de aur. Seara biliard cu Șoimănescu. Kronprințul a sosit în Valencia, unde a fost primit călduros. Francezii sunt supărați din cauza călătoriei sale, presa franceză instigă îngrozitor împotriva Germaniei, provoacă la război. În Serbia guvernare despotică cu represalii.

Vineri, 11/23 noiembrie

Vreme minunată. Dimineața –5 °R. Înainte de amiază cu Elisabeta, scris. Promenadă. Venit generalul Crețeanu. După-amiază promenadă cu Elisabeta și cu doamnele, orele 2-4. Aer minunat, munții sunt acoperiți cu zăpadă. Scris. Seara biliard.

Sâmbătă, 12/24 noiembrie

Vreme minunată, –6 °R. Înainte de amiază cu Elisabeta. Promenadă singur. Ora 12½ primirea marchizului de l'Aubespine în audiență oficială, ca ministru rezident al principatului Monaco. Sturdza de față. Dejun, la care vine și Aurelian. După-amiaza lucrat cu amândoi miniștrii. Ora 4 ceai. Venit generalul G. Anghelescu și Davila. Ora 5½ pleacă marchizul de l'Aubespine, Aurelian etc. La masă Sturdza și Davila. Seara cu Sturdza.

Duminică, 13/25 noiembrie

Vreme minunată, înghețat. Ora 9 la biserică, liturghie în biserica mică. Înainte de amiază Davila la mine, e foarte suferind, boală de inimă. Ora 12½ venit doamna Mavrocordat și Theodori. După-amiază lucrat cu Sturdza. Voinov chemat la Ministerul Justiției. Seara pleacă Sturdza și Davila. Biliard.

Luni, 14/26 noiembrie

Vreme minunată, chiciură. Înainte de amiază cu Elisabeta. Promenadă singur. Domnul Păun pleacă la Düsseldorf ca profesor român pentru Ferdinand și Carlo. La dejun doamnele Kretzulescu și Lahovary. După-amiază Stöhr. Seara biliard. Noapte rece.

Marți, 15/27 noiembrie

–6 °R, vreme minunată. Promenadă cu Elisabeta. Ora 12 venit Lecca și Voinov, care depune jurământul. Dejun. Promenadă cu amândoi miniștrii. Ceai. Ora 5 pleacă. Salos, care e bolnav, merge la București. Seara scris. Biliard până la ora 10½.

Miercuri, 16/28 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază discutat diferite lucruri cu Stöhr. Promenadă lungă, foarte cald, munții minunați. După-amiază citit și scris. Promenadă. Seara biliard până la ora 10½.

Joi, 17/29 noiembrie

Vreme minunată, deloc frig. Înainte de amiază promenadă în pădure. La dejun venit Maiorescu, care își aduce fiica, spre a rămâne o vreme la Elisabeta. Generalul Vlădescu. La ceai generalul Slăniceanu cu soția. Ei rămân și seara la masă. Jucat biliard cu Slăniceanu și Șoimănescu până la ora 10. Generalul Slăniceanu este foarte suferind, se teme că are diabet, la fel ca Boerescu, care e pierdut.

Vineri, 18/30 noiembrie

Vreme minunată, deloc frig. Înainte de amiază mare promenadă singur. La dejun generalul Slăniceanu cu soția. După-amiază jucat

biliard. După ceai se întorc amândoi la Bucureşti. Scris. Seara biliard. Camerele din Bucureşti lucrează puţin. La 16/28 noiembrie au fost alese din nou toate birourile. Gheorghian[272] în locul lui Voinov. Problema Dunării nu a fost adusă până acum în discuţie, miniştrii ezită să o facă. Construcţiile la Palat sunt foarte întârziate, nu ne vom putea muta mai devreme de 14 zile.

Sâmbătă, 1 decembrie / 19 noiembrie

Vreme minunată, foarte cald. Înainte de amiază cu Stöhr. Promenadă la cascadă, cald. La dejun doamna Artol cu soţul ei Padilla, Theodori etc. După-amiaza se face muzică, Artol şi Padilla dansează, Lubicz şi încă un pianist acompaniază. Ora 4 ceai. Seara pleacă. Apus minunat, pădurile şi vârfurile munţilor complet roşii. Seara scris.

Duminică, 2 decembrie / 20 noiembrie

Vreme minunată, îngheţat, frig. Ora 9 la biserică, apoi inventariat cu Stöhr tot ce mai trebuie făcut în castel. La dejun Sturdza, noul secretar belgian contele Lalaing, foarte serios. Generalul Creţeanu. După-amiaza cu Sturdza. Primit o delegaţie din Tulcea. Colonelul Gorjan. Ora 4 ceai. Seara cu Sturdza. Elisabeta nu se simte bine. Ceaţă, vânt rece.

Luni, 3 decembrie / 21 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază promenadă cu Sturdza. După masă din nou promenadă şi văzut casa lui Costinescu. Ora 4 ceai. Seara Sturdza şi Creţeanu pierd trenul, vor pleca dimineaţă la ora 6. Seara biliard. Elisabeta suferindă. B. Boerescu a murit la Paris.

Marţi, 4 decembrie / 22 noiembrie

Vreme minunată, noaptea –4 °R, la soare cald. Înainte de amiază cu Elisabeta, scris. Promenadă. După-amiază promenadă cu Elisabeta, vremea devine mohorâtă. Seara scris.

Miercuri, 5 decembrie / 23 noiembrie

Ninsoare puternică. Ninge aproape toată ziua. Promenadă, foarte ud. După-amiază Stöhr. Scris. Seara jucat biliard şi scris până la ora 11.

Joi, 6 decembrie / 24 noiembrie

Vreme frumoasă, îngheţat. După-amiaza ninge iarăşi puternic. Audienţe din Dobrogea. Seara scris. Biliard. Scris lui *papa*.

Vineri, 7 decembrie / 25 noiembrie

Vreme frumoasă, zăpadă adâncă, –6 °R. La pavilionul de vânătoare prin zăpada adâncă. Ora 12 venit doctorul Theodori. Camerele nu fac

nimic, Panu[273] a încetat, Brătianu foarte mulțumit. După-amiază scris. Seara biliard. Noapte senină cu lună, foarte frig.

Sâmbătă, 8 decembrie/26 noiembrie

–12 °R. Frig. Soare, vreme senină. Sărbătoarea Ordinului Sf. Gheorghe. Telegrafiat împăratului Alexandru și marilor duci Nicolae și Mihail. Promenadă cu Elisabeta. Ora 12¾ venit ministrul Lecca împreună cu Racoviță și Neg, care depun jurământul ca membri ai Curții de Conturi. Domnii rămân la dejun și la ceai. Discutat cu Lecca despre situație. Câmpineanu a demisionat fără motiv, Camerele nu înaintează. Rosetti îmbufnat, creaturile sale s-au potolit. Ora 3 venit Brâncoveanu, se plânge că guvernul nu face nimic în problema Piscului Câinelui. Este o consecință a Camerei, care rămâne în secțiuni. Ora 5 pleacă toți. Seara jucat biliard cu Elisabeta și cu doamnele. Noapte senină cu lună, rece. Kronprințul Germaniei merge de la Madrid la Roma, pentru a-l vedea pe regele Umberto.

Duminică, 9 decembrie/27 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază promenadă cu Elisabeta, totul nins, frig. Ora 12½ dejun, venit Sturdza cu soția, Isvolski etc. Liteanu, care îmi relatează multe din Berlin. După-amiază cu Sturdza și Liteanu. Gane, prefectul de Iași. Ora 4 toți împreună ceai. Familia Sturdza rămâne peste noapte la castel. Seara biliard, conversat până la ora 11. Noapte rece.

Luni, 10 decembrie/28 noiembrie. Ziua Plevnei

Vreme minunată. Înainte de amiază multe depeșe. Ora 10¼ toți împreună pe jos la biserică, Te Deum, Compania de Vânători defilat în curte. Ora 11 înapoi la castel. Cu Stöhr. După-amiază promenadă cu Sturdza, frumos, însă vânt rece. Ceai. Ora 6 domnul și doamna Sturdza pleacă înapoi. Seara biliard.

Marți, 11 decembrie/29 noiembrie

Moină, cald. Înainte de amiază promenadă. Venit Greceanu, Cazimir pleacă înapoi. După-amiază biliard. Seara biliard cu Elisabeta și Greceanu.

Miercuri, 12 decembrie/30 noiembrie

Vreme blândă, soare. Promenadă, destul de ud. Venit doamna Kretzulescu împreună cu fiul ei și Theodori. Palatul nu va fi gata înainte de 14 zile. După-amiază biliard, scris. Seara biliard cu Elisabeta și Greceanu.

Joi, 1/13 decembrie

Ceva viscol cu zăpadă, blând. Înainte de amiază cu Stöhr. La dejun Rosetti-Solescu de la Viena. După-amiază scris. Seara biliard. Noapte minunată cu lună, blând.

Vineri, 2/14 decembrie

Vreme minunată, ceva îngheț. Mai târziu foarte cald. Promenadă. Elisabeta patinează. Venit Basset. După-amiază discutat cu Basset. Biliard. Seara la fel, cu Elisabeta. Noapte senină cu lună.

Sâmbătă, 3/15 decembrie

Vreme minunată, aer foarte bun. Promenadă. Hotărât în privința iluminatului electric împreună cu Slade, Basset și Stöhr. Ora 12 venit I. Brătianu cu soția, D. Ghica-Comănești cu soția și Theodori. După-amiază discutat cu Brătianu, totul merge bine, revizuirea Constituției a ajuns pe o cale mai bună. Toți împreună ceai. Ora 5½ Brătianu și Ghica pleacă înapoi. Seara biliard.

Duminică, 4/16 decembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază cu Elisabeta, ea patinează. Promenadă. Ora 12 venit Sturdza cu episcopul Melchisedec. După--amiază discutat cu ei în problema Bisericii, reforma Sinodului, opoziția lui Orleanu, fratele lui Barbu Constantinescu. Ora 6 pleacă amândoi și Theodori la București. Înmormântarea lui B. Boerescu cu o participare enormă și cu multe cuvântări. Seara senin cu lună. Biliard. Kronprințul Germaniei a ajuns din Spania la Genova și merge la Roma.

Luni, 5/17 decembrie

Vreme minunată, foarte blândă. Înainte de amiază promenadă cu Elisabeta. Se dezgheață foarte tare. După-amiază cu Basset pentru contractul la lumina electrică. Venit generalul Crețeanu. Seara biliard.

Marți, 6/18 decembrie. Sf. Nicolae

Vreme blândă. Înainte de amiază promenadă. Venit Câmpineanu și Racoviță de la Iași. După-amiază lucrat cu Câmpineanu etc. Ora 4 ceai. Seara biliard.

Miercuri, 7/19 decembrie

Viscol cu zăpadă, însă vreme blândă. Înainte de amiază hotărât repartizarea lămpilor electrice cu Slade, Gordon și Stöhr. După--amiaza dezgheț. Seara biliard.

Joi, 8/20 decembrie

Zăpadă adâncă. Promenadă, greu de mers. După-amiază scris, citit. Seara biliard.

Vineri, 9/21 decembrie

Vreme frumoasă, înghețat. Mers cu patinele, cu Elisabeta, spre Bușteni. Munții minunați. După-amiază biliard, scris. Seara biliard.

Sâmbătă, 10/22 decembrie

Vreme blândă. Înainte de amiază cu Stöhr și Kott. Promenadă. După--amiază scris. Ora 4 ceai. Seara biliard.

Duminică, 11/23 decembrie

Vreme blândă. Înainte de amiază promenadă cu Elisabeta. Ora 12 venit Sturdza. După-amiază promenadă cu Elisabeta și cu el. Atmosferă blândă, multă zăpadă. Seara biliard. Sturdza rămâne.

Luni, 12/24 decembrie

Vreme întunecată. Trimis cadouri părinților. Orele 11-12 promenadă cu Sturdza, viscol cu zăpadă, vânt. După-amiază scris, cu Sturdza, care pleacă la ora 6. Seara biliard.

Marți, 13/25 decembrie

Vreme frumoasă, ceva ninsoare. Promenadă, foarte alunecos. Venit Candiano. Biliard. După-amiază cu Elisabeta. Scris. Seara pleacă Greceanu. Promenadă. Biliard cu Candiano.

Miercuri, 14/26 decembrie

Vreme rece. Promenadă. După-amiază prefectul Poliției Radu Mihai, cu el până la ora 6. În București totul merge bine. Seara biliard. Crăciunul catolic.

Joi, 15/27 decembrie

Vreme închisă, –2 °R. Promenadă, la pavilionul de vânătoare cu Elisabeta etc. După-amiază scris. Seara biliard. În București Camerele nu lucrează aproape deloc.

Vineri, 16/28 decembrie

Vreme frumoasă, nu e frig. Înainte de amiază Heymann și Stöhr. Promenadă. Venit domnul și doamna Maria Suțu, născută Romalo, și generalul Crețeanu. După-amiază biliard. Ora 4 ceai. Seara biliard cu Candiano și Suțu. Noaptea Elisabeta s-a rănit destul de tare la ochi, din fericire nu e periculos. În Cameră s-a format o opoziție,

unde este indirect mâna lui Rosetti. El nu vrea să o rupă însă deschis cu Brătianu.

Sâmbătă, 17/29 decembrie. Ziua Elisabetei, 40 de ani

Vreme instabilă, puţină ceaţă. Ora 9 dejunat. Cadou. Felicitări din partea personalului Casei. Ora 10½ la mănăstire, Te Deum. Ora 11 împărţirea darurilor pentru elevii şcolii din Sinaia. Ora 12 venit miniştrii Sturdza, Lecca, Aurelian, Dabija, Voinov, doamna Sturdza şi R. Mihai. Felicitări. Dejun pentru 24 persoane. După-amiază cu Sturdza, apoi cu ceilalţi miniştri. Ora 4 ceai. Ora 6 pleacă toţi. Seara biliard.

Duminică, 18/30 decembrie

Vreme instabilă. Înainte de amiază scris. Heymann aici. Promenadă. Ora 12½ dejunat. După-amiază scris. Stöhr la mine, luat rămas-bun, pleacă la Bucureşti, apoi la Viena, Veneţia, Florenţa, Milano, München etc., 6 săptămâni. Seara biliard.

Luni, 19/31 decembrie

Vreme plăcută, nu e frig. Înainte de amiază depeşe. Promenadă cu Candiano. După-amiaza şi seara depeşe, 33 bucăţi. Biliard până la ora 10. Sturdza telegrafiază că nu ne putem muta încă în palat. Noi am vrut să plecăm joi la Bucureşti.

Anul 1884

1884.

Monat Januar

[illegible]

Dienstag 1. Januar / 20. Dec. / [illegible]

Mittwoch 2. Januar / 21. Dec. / [illegible]

Donnerstag 3. Januar / 22. Dec. / [illegible]

Freitag 4. Januar / 23. Dec. / [illegible]

Sonnabend 5. Januar / 24. Dec. / [illegible]

Sonntag 6. Januar / 25. Dec. / [illegible]

Montag 7. Januar / 26. Dec. / [illegible]

Dienstag 8. Januar / 27. Dec. / [illegible]

Sinaia

Marți, 1 ianuarie/20 decembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază cu Elisabeta, depeșe etc. Promenadă. Aer minunat. După-amiaza primit nenumărate depeșe. Seara biliard.

Miercuri, 2 ianuarie/21 decembrie

Vreme foarte frumoasă. Înainte de amiază promenadă cu Elisabeta. La dejun Young, biliard, hotărât să plecăm abia marți la București. Palatul va fi cu greu gata până atunci. Seara biliard cu Young, Candiano.

Joi, 3 ianuarie/22 decembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază promenadă, cald.

Joi, 3 ianuarie/22 decembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază promenadă, cald. După-amiaza scris. Young merge la București pentru cloroform. Seara biliard. Palatul e destul de rămas în urmă.

Vineri, 4 ianuarie/23 decembrie

Vreme minunată, nu e frig. Înainte de amiază scris mamei. Promenadă până la ora 1. Venit Young. Elisabeta extras trei dinți, operație îngrozitoare, cloroformul nu a avut efect, ea are dureri enorme și e foarte slăbită. Dejunat abia la 1½. După-amiaza acasă. Young rămâne. Elisabeta se simte mai bine seara. Biliard până la ora 10½.

Sâmbătă, 5 ianuarie/24 decembrie. Crăciunul

Soare cu viscol. Elisabeta mult mai bine, noaptea destul de bine. Mutarea la București se va amâna, eu voi pleca miercuri singur.

Promenadă cu Young, prin vale la cazarmă, spre Valea Peleșului. Vânt rece dinspre nord, greu de mers. După-amiază scris. Elisabeta slăbită. Seara biliard. Răceală foarte puternică.

Duminică, 6 ianuarie/25 decembrie. Nașterea Domnului

Vreme minunată, frig, ceva viscol cu zăpadă. Elisabeta mai bine. Ora 10 cu doamnele și Candiano la biserică. Munții minunați. Ora 11 înapoi. După-amiază scris. Seara biliard. Elisabeta încă slăbită.

Luni, 7 ianuarie/26 decembrie. A doua zi de sărbătoare

Vreme minunată. Elisabeta mult mai bine, abia dacă mai are ceva dureri la rana de la gingie. Scris. Promenadă, foarte cald. Venit Theodori, nu e mulțumit de operația dentară. După-amiază la Elisabeta, care e foarte slăbită. Scris. Seara ora 6 venit Sturdza cu directorul general al Căilor Ferate Cantacuzino. Îmi programează un tren special pentru miercuri. Seara discutat cu Sturdza diferite lucruri. Cantacuzino se întoarce la București. La fel Theodori.

Marți, 8 ianuarie/27 decembrie. Sf. Ștefan

Vreme minunată, cald. Elisabeta încă slăbită. Promenadă cu Sturdza. După dejun biliard cu Young și Candiano. Promenadă cu Sturdza, vânt rece. Orele 5-6 lucrat cu Sturdza. Elisabeta puțin istovită, mai târziu însă din nou vioaie. Seara biliard, apoi discutat cu Sturdza până la ora 11. Atmosferă blândă.

București

Miercuri, 9 ianuarie/28 decembrie. Sinaia-București

Vreme frumoasă. Elisabeta mai bine. Orele 11-12 promenadă cu Sturdza. Dejunat la Elisabeta. Ora 3 ceai toți împreună. Rămas-bun. Ora 3½ plecat din Sinaia cu un tren special, Sturdza, Candiano și Young, oprit doar în Comarnic și Crivina. Ora 6¾ sosirea, Voinov și Aurelian, mitropolitul, D. Ghica, președinții Camerelor, Crețescu etc. Cerc. Experiment pentru stingerea incendiilor. La Palat, camera persană și sera iluminate electric, priveliște frumoasă; apartamentul Elisabetei a devenit foarte frumos, încă nu e teminat. Ora 8 cinat singur. Seara în seră. Ora 11 în pat.

Joi, 10 ianuarie/29 decembrie

Vreme închisă, rece, chiar și în camera mea e rece. Orele 10-12½ I. Brătianu la mine, atins diferite probleme. S-a întâlnit cu Wight, care a venit de la Roma. După-amiază făcut o vizită mitropolitului, frig

umed. Seara încă Sturdza la mine până la ora 10. Vești destul de bune de la Elisabeta. Cinat în camera persană.

Vineri, 11 ianuarie/30 decembrie

Vreme frumoasă. Ora 9 Theodori. Orele 10-11½ în prăvălii, cumpărat la Damé de 2.000 franci și la Grand de 12.000 franci. Aurelian și Voinov la mine. După-amiază audiențe, generali etc. În camerele Elisabetei, care sunt mobilate de Heymann. Ceva dureri de cap. Cinat singur în camera persană. Seara citit, scris.

Sâmbătă, 12 ianuarie/31 decembrie

Vreme de primăvară. Ora 10 pe jos la Müller și Alexianu, cumpărat mult. Ora 11½ întors ud înapoi. Sturdza la mine. După-amiaza prefectul Moruzzi, miniștrii Lecca și Dabija. Rezolvat cadourile de Crăciun. Ora 6½ cinat singur. Ora 8 procesiune cu toate fanfarele, la balcon, vreme blândă. Ora 11 în pat. Toate încăperile iluminate electric.

Duminică, 1/13 ianuarie. Anul Nou

Viscol cu zăpadă, frig umed. Ora 9 Knechtel în seră. Ora 10¼ plecat *en gala* la Mitropolie. Liturghie până la ora 11½, de față miniștri, generali etc. Trecut în revistă garda de onoare. La mitropolit, el și Sturdza țin discursuri, eu răspund mulțumind și spunând că privesc încrezător spre noul an. Cerc, vorbit cu toți cei de față. Ora 12¼ la Palat. Ploaie. Ora 2 primit corpul diplomatic *en grand complet*. Cerc jumătate de oră. Ora 3 rușii (birjarii). Ora 3½ Butculescu împreună cu membrii Cooperativei, care îmi înmânează o diplomă și o medalie. După-amiaza și seara singur, scris și citit. Davila nu e bine deloc, nu mai iese și abia de mișcă, din cauza unei foarte serioase boli de inimă.

Sinaia

Luni, 2/14 ianuarie. București-Sinaia

Ora 6 sculat. Ceață. –10 °R. Ora 7 dejunat. Ora 7½ la gară. Aici miniștrii, Kalinderu, prefectul Poliției, generalul Crețeanu. Ora 8 plecat singur. La Chitila soare, deloc frig. Ora 9½ Ploiești, un sfert de oră. Ora 12 sosirea în Sinaia. Vânt tăios dinspre nord, altfel vreme minunată. La gară starețul, Carp, Iablonsky etc. Elisabeta mă așteaptă la castel, se simte încă foarte slăbită. Young aici. După dejun biliard cu Young și Șoimănescu. Ora 4 ceai. Young se întoarce la București. Seara biliard până la ora 10½.

Marți, 3/15 ianuarie

Vreme minunată, înghețat. Ora 9 dejunat cu Elisabeta. Orele 11-12½ promenadă. Complet cald și aer minunat. Ora 12½ dejunat, biliard până la ora 3. Ceai cu Elisabeta. Seara biliard cu Șoimănescu până la ora 10½.

Miercuri, 4/16 ianuarie

Vreme minunată, foarte frig. Cu Elisabeta, care e încă puțin slăbită. Orele 11-12½ promenadă, ceva vânt, însă aer foarte plăcut. La dejun starețul, Carp, Iablonsky etc. Biliard. După-amiază scris. Seara biliard. Vreme senină.

București

Joi, 5/17 ianuarie. Sinaia-București

Ceva vânt, vreme blândă. Înainte de amiază cu Elisabeta. Orele 10½-11½ promenadă, foarte cald. Ora 11¾ dejunat. Ora 12½ pe jos la gară, Elisabeta merge cu trăsura. Multă lume la Prahova, unde e foarte plăcut și cald, la fel în timpul călătoriei. Munții acoperiți cu zăpadă. Ora 4 sosirea în București, la gară miniștrii, D. Ghica, senatori, deputați, multe doamne cu buchete. Cerc jumătate de oră. În Palat mitropolitul și clerul cu icoane, ajunul Botezului. Elisabeta, care a fost plecată 9 luni din București, vede pentru prima dată Palatul reconstruit. Ora 6½ cinat în camera persană. Seara amenajat cu Elisabeta. Alegeri comunale furtunoase în București, Stătescu a fost ales primar. Partidul Liberal s-a împărțit. Rosetti nu este de acord cu alegerile. Generalul Brialemont a fost chemat din nou în activitate în Belgia, ca urmare a obiecțiilor noastre serioase la Bruxelles. Bălăceanu, care lipsește încă din Roma, ceea ce creează acolo neplăceri. Va trebui mutat la Paris. Stöhr este în Veneția, de unde scrie cu încântare. Problema Constituției provoacă foarte puțină agitație. Rosetti se află izolat cu părerile sale. Majoritatea este pentru trei colegii și împotriva sufragiului universal. Camerele se vor întruni pe data de 10 luna aceasta.

Vineri, 6/18 ianuarie. Epifania-Botezul Domnului

Vreme minunată, deloc frig. Ora 9 dejunat cu Elisabeta în camera persană. Ora 11¼ plecat la sfințirea apei, pe noul chei al Dâmboviței, la Prefectura de Ilfov. Mitropolitul oficiază, pavilion frumos. După aceea defilarea trupelor pe străzi. Ora 12 înapoi. După-amiază, între orele 2 și 4, Wight la mine, a fost la Roma. Ora 4 Sturdza. Seara cu Elisabeta. Apoi Slade.

Sâmbătă, 7/19 ianuarie. Sf. Ioan

Vreme minunată, –4 °R. Înainte de amiază Elisabeta. Orele 11-12½ D. Ghica. Telegrafiat lui Brătianu și trimis pe maiorul Negel la Florica, cu albumul despre Broșteni. După-amiază episcopul catolic. Orele 5-6½ lucrat cu generalul Fălcoianu, șeful Marelui Stat-Major. Seara la teatru cu Elisabeta. Opera italiană. Pierdut diamantul, care a fost regăsit. Ora 11, se termină. –6 °R.

Duminică, 8/20 ianuarie

Vreme minunată. –8 °R. Ora 10 la capela episcopală, la arhiepiscop. Întors pe jos, peste cheiul Dâmboviței. Orele 1-4 audiențe. Ora 5 doamna Cody Braggi de la opera italiană la noi. Recomandată de mătușa Frieda. Seara cu Elisabeta. Citit.

Luni, 9/21 ianuarie

Vreme minunată. Înainte de amiază Brătianu. După-amiază audiențe. Cu Elisabeta. Seara la teatrul italian. *Bărbierul* până la ora 11. –6 °R.

Marți, 10/22 ianuarie

Vreme minunată. Înainte de amiază Chițu. După-amiaza promenadă la Dâmbovița, Malmaison, acolo văzut un pod metalic pentru scopuri militare. Seara citit.

Miercuri, 11/23 ianuarie

Vreme blândă, închisă. Înainte de amiază Sturdza. După-amiază audiențe. Cu Elisabeta. Prefectul Poliției. Seara citit, Elisabeta puțin obosită. Dezgheț.

Joi, 12/24 ianuarie

Dezgheț, cald. Voinov la mine. Camera nu lucrează. După-amiază audiențe, plimbare cu trăsura, noroi enorm. Ora 5 Meyer, ora 6 marchizul. Ora 8 la Clubul Ofițerilor, colonelul Dimitrescu ține o conferință foarte mediocră. Acolo până la ora 11, discutat cu mulți ofițeri.

Vineri, 13/25 ianuarie

Dezgheț. Înainte de amiază Dabija. Scris. Ora 2 audiențe. Rosetti de la Căiuți (Ocna). Ora 5 Docan[274], care este destul de montat împotriva lui Brătianu. Seara Slade pentru iluminatul electric în Sinaia.

Sâmbătă, 14/26 ianuarie

Vreme închisă, rece și umedă. Ora 10 Sturdza. Ora 11 Lecca. Camera e complet indisciplinată. După-amiază audiențe. Ploaie. Seara scris.

Ora 10½ plecat cu Elisabeta la teatru, bal și tombolă a Societății Elisabeta, prezent întregul corp diplomatic etc., nu prea plin. Acolo până la ora 1½. La tombolă și licitație s-a strâns mult. Guturai.

Duminică, 15/27 ianuarie

Vreme de primăvară. Elisabeta merge la biserică. Înainte de amiază scris și citit. După-amiază, orele 4-5½, audiențe. Elisabeta nu e aici. Seara citit, răcit puternic. Ora 10 venit Theodori cu Petrini[275], care mi-a făcut masaj în pat, un sfert de oră.

Luni, 16/28 ianuarie

Vreme întunecată, rece și umedă. Înainte de amiază, până la ora 11½, nimeni. Lecca la mine. Davila este încă foarte suferind, iar starea lui este foarte periculoasă. După-amiază nici o audiență. Seara la ora 6½ mare dineu parlamentar, D. Ghica, Lecca, trei miniștri, amândoi mitropoliții și mulți deputați și senatori. Dineul în sala tronului, iluminată electric. Cerc până la ora 9. Elisabeta mai merge după aceea la teatru. Ora 10¼ Theodori și Petrini. Masaj în pat. Ora 11 Elisabeta înapoi.

Marți, 17/29 ianuarie

Vreme senină. Înainte de amiază Lecca la mine. Brătianu încă la țară. În Cameră doar interpelări. După-amiază audiențe. Cu Elisabeta. Seara scris și citit. Ora 10¼ masaj.

Miercuri, 18/30 ianuarie

Vreme frumoasă, deloc frig. Înainte de amiază Brătianu la mine, discutat îndelung despre situație și despre administrația internă, pe care eu o consider foarte rea. Nici el nu e mulțumit, iar Rosetti profită de situație. Revizuirea trebuie să înceapă acum. După-amiază mitropolitul Moldovei, care e foarte nemulțumit din cauza propagandei împotriva înaltului cler. Ora 2½ plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, de-a lungul noului chei al Dâmboviței, aer plăcut. Ora 6½ dineu de gală pentru corpul diplomatic, 45 de persoane, câțiva miniștri cu soțiile, Gr. Ghica, secretar general la Externe, cu soția, soră a reginei Serbiei. După masă cerc până la ora 9.

Joi, 19/31 ianuarie

Vreme blândă. Înainte de amiază Câmpineanu, care îmi relatează despre călătoria sa în Germania, Anglia etc. A studiat acolo antrepozitele, de felul celor care se construiesc în primăvară la Galați și Brăila pentru cereale. După-amiază audiențe. Scris. Orele 5-6 Esarcu, care îmi prezintă planurile pentru Atheneul ce urmează să

se construiască. Seara Elisabeta la teatru, eu scris până la ora 10. Apoi venit Theodori și Petrini pentru masaj.

Vineri, 1 februarie/20 ianuarie

Vreme de primăvară, +9 °R la umbră. Înainte de amiază Lecca la mine, vorbit despre propaganda socială din țară, la care contribuie Rosetti și mai ales *Românul*. Orele 3-4½ plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, la Băneasa, foarte cald, deloc vânt, la fel ca primăvara. Ora 6½ Brătianu și soția la masă, până la ora 8. Elisabeta se duce la Surorile Milostive. Ora 10½ Theodori și Petrini pentru masaj.

Sâmbătă, 2 februarie/21 ianuarie

Vreme de primăvară, foarte cald. Orele 10-11 Sturdza. Voinov. Orele 3-4½ plimbare cu trăsura la Văcărești. Seara Heymann, pentru noua aripă a palatului. Ora 10½ în pat.

Duminică, 3 februarie/22 ianuarie

Vreme de primăvară deplină, prea cald. Ora 10 la capela episcopală. La arhiepiscop. Pe jos acasă, puțin noroi, foarte cald. Orele 1-4 audiențe. Elisabeta a convocat Societatea pentru săraci. Seara scris. Obosit.

Luni, 4 februarie/23 ianuarie

Vreme senină, enorm de uscat. Ora 10½ Câmpineanu, apoi Lecca. După-amiază audiențe. Orele 2-3¼ A. Lahovary; se plânge de imoralitatea guvernului și a administrației, crede că a venit timpul pentru o schimbare a guvernului, declară că partidul său e gata să formeze ministerul. Plimbare cu trăsura la Șosea, vânt rece. Seara audiențe, scris.

Marți, 5 februarie/24 ianuarie

Vreme minunată, enorm de uscat. Înainte de amiază Dabija, apoi Brătianu, căruia îi relatez conversația cu Lahovary. După-amiază plimbare cu trăsura la Filaret și Cotroceni. Seara la ora 10½ Balul Societății Furnica la Teatru, toate doamnele în costume românești, foarte plin, cald. Tombolă, tarabe etc. Acolo până la ora 12½. Elisabeta foarte obosită. Noaptea +4 °R.

Miercuri, 6 februarie/25 ianuarie

Vreme senină, deloc frig. Înainte de amiază Sturdza, care îmi prezintă proiectul pentru Domeniile Coroanei. Ora 12 Aurelian, primit depeșă conform căreia a murit la Dresda prințesa Georg de Saxonia, sora Antoinettei. Audiențe. Plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, la

Cotroceni, la mormânt. Ora 4½ înapoi. Telegrafiat lui Leopold și Carolei. Seara scris.

Joi, 7 februarie/26 ianuarie

Vreme minunată. Noaptea a fost dărâmată locuința lui C. Rosetti, cu toate hârtiile sale. Elisabeta îi trimite imediat doamnei Rosetti rufărie și haine. Ora 10¼ Câmpineanu, ora 11 Sturdza, discutat din nou problema domeniilor. După-amiază audiențe. Plimbare cu trăsura. Camera votează 150.000 franci pentru Rosetti[276]. Ora 5½ primit la Elisabeta pe baronul Meyer și pe nou-numitul atașat militar austriac, căpitanul Schneider. La cină doamna Oteteleșanu, Câmpineanu cu soția și Kalinderu.

Vineri, 8 februarie/27 ianuarie

Vreme minunată, mult prea uscat, nici o perspectivă de ploaie sau ninsoare. Înainte de amiază nici un ministru. Scris. După-amiază audiențe. Orele 3½-4½ promenadă pe jos în Cișmigiu și prin oraș. Seara între orele 8½ și 10 Sturdza și Carp, care a venit din Viena. Kalnoky vrea să aducă din nou pe tapet problema Dunării.

Sâmbătă, 9 februarie/28 ianuarie

Vreme senină, frig. Înainte de amiază Voinov la mine. După-amiază audiențe. Plimbare cu trăsura. Seara singur. Colonelul Polizu a fost condamnat de Tribunalul de Război, trebuie să plece din armată. Masaj.

Duminică, 10 februarie/29 ianuarie

Vreme închisă, frig. Înainte de amiază scris. Elisabeta la biserică. După-amiază orele 1½-5 audiențe și Rosetti, care refuză cei 15.000 franci votați de Cameră pentru casa sa. Mulțumește pentru participarea noastră. Seara cu Elisabeta. Masaj. Frig, –1 °R.

Luni, 11 februarie/30 ianuarie

Uscat, frig. Înainte de amiază Sturdza la mine. Camerele au votat bugetul pentru Domenii. După-amiază audiențe. Orele 4-5 promenadă. Halfer la mine. Seara citit.

Marți, 12 februarie/31 ianuarie

Vreme minunată, prea uscat. Înainte de amiază nici un ministru. După-amiază, orele 1-4, generalii Racoviță, Radovici, Budișteanu, ultimii doi îmi dau explicații în legătură cu procesul Polizu și cu condamnarea lui. Orele 4-5 promenadă cu Candiano. Orele 5-6 Manu la mine, îmi vorbește și despre politică, socotește că Brătianu ar

trebui să se retragă. Seara citit. Masaj. +1 °R. Balul funcționarilor, la care noi nu mergem din cauza doliului.

Miercuri, 1/13 februarie

–4 °R, senin, uscat. Înainte de amiază Sturdza, Carp, apoi Brătianu, discutat despre problema Dunării. Carp pleacă din nou la Viena. După-amiază audiențe. Promenadă. Seara citit. Elisabeta la teatru.

Joi, 2/14 februarie. Întâmpinarea Domnului

–3 °R, însorit. Ora 9½ Heymann, pentru amenajarea camerelor. Ora 11½ Lecca la mine. După-amiază Cariagdi, care se plânge de dizolvarea primăriei și de raportul către Cameră. Doamna Mavrocordat de la Iași pentru Ștefănescu. Seara scris. Masaj.

Vineri, 3/15 februarie

Mohorât, fulgi de zăpadă. Înainte de amiază nici un ministru. Este sfințită biserica catolică. După-amiaza promenadă pe jos două ore. Seara scris lui Sturdza. Frig. Camerele votează bugetul.

Sâmbătă, 4/16 februarie

Vreme rece, neprietenoasă, fără zăpadă, uscat, praf. Înainte de amiază numai Voinov la mine. Brătianu și Sturdza sunt la țară. Ora 1½ primit la Elisabeta pe Fleva, ca primar al Bucureștiului, și consilierii, 7 persoane. Promenadă, vânt rece. Ora 5 audiențe. Seara, la Club, colonelul Dimitrescu de la artilerie ține o conferință, acolo până la ora 11, foarte cald. De față și căpitanul Schneider, atașatul militar austriac. Fritz a primit Brigada 3 Cavalerie de Gardă, maiorul von Stosch pe cea de-a doua.

Duminică, 5/17 februarie

Vânt îngrozitor, rece, dinspre nord, –3 °R, praf. Ora 10 plecat cu trăsura la capela episcopală. Liturghie tăcută. Înapoi pe jos, frig. Citit. Elisabeta la biserică. Orele 1-6¼ audiențe. Ora 5 D. Brătianu, care vede totul în negru. Seara scris.

Luni, 6/18 februarie

Vreme complet senină. –5 °R. Înainte de amiază Câmpineanu, Sturdza, Chițu, Lecca. După-amiază, orele 3-5, promenadă. Vânt rece. Seara citit. Masaj.

Marți, 7/19 februarie

Senin, frig. Înainte de amiază nici un ministru. După-amiaza acasă, scris. Orele 5-6 audiențe. Seara masaj.

Miercuri, 8/20 februarie

Vreme senină, secetă cumplită. Înainte de amiază Brătianu și Sturdza la mine. Ring a vrut să mă invite la bal, eu refuz. După-amiaza promenadă. Ora 5 baronul Meyer, care îmi notifică vizita la sfârșitul lunii aprilie a perechii princiare moștenitoare a Austriei. Seara la ora 10½ cu Elisabeta la Balul Comerțului, la Teatru. Tombolă. Lucrări de-ale Elisabetei au fost licitate pentru 4.000 franci. Acolo până la ora 12¾.

Joi, 9/21 februarie

Vreme minunată, foarte senin, cald. Ora 11 Lecca la mine. Camerele votează bugetul, în 8 zile vor fi gata cu asta. După-amiază, orele 4-6, promenadă, Dealul Spirii, cazarmă etc. Seara la ora 10 mare bal, 900 invitații, saloanele și vestibulul iluminate electric. Toți ambasadorii, miniștrii, de asemenea Brătianu. Ora 1 supeu, Elisabeta coboară și ea. Cotilion, la care asistăm până la ora 3½. Bal foarte animat și elegant. Se termină abia pe la ora 4½.

Vineri, 10/22 februarie

Sculat la ora 9. Ceva nori. Ora 10½ mers cu Elisabeta la Grand, cumpărat de 8.000 franci. Din păcate, este ruinat și trebuie să-și predea afacerea. Plimbare cu trăsura la Șosea, ora 12 înapoi. După-amiază, orele 3-5, promenadă cu Candiano spre Cotroceni, foarte cald. Seara citit. Masaj.

Sâmbătă, 11/23 februarie

Vreme senină, cald. Ora 10½ venit Sturdza, Camerele votează încă bugetul, aproape toate ședințele sunt foarte violente împotriva lui Brătianu. *Indépendance Roumaine* de-a dreptul nerușinată. Ora 1 Stöhr la mine, s-a întors din călătoria sa italiană, a fost la Veneția, Florența, Roma, Freiburg, München, Stuttgart. Orele 2-4 Mackenzie Wallace, corespondent al ziarului *Times* în Constantinopol, vine din Bosnia și îmi povestește lucruri interesante despre poziția Austriei acolo. Orele 5-6 Aladro, ministrul Spaniei, care pleacă în concediu. Seara, orele 8-10, Stöhr la mine, discutat despre construcții, castel etc. în Sinaia.

Duminică, 12/24 februarie

Ceață. Ora 10 la capela episcopală, liturghie tăcută. Pe jos peste chei, Radu-Vodă, până în Cișmigiu. Senin, soare, foarte cald. Orele 1½-5½ audiențe. Stöhr la mine. Prefectul Poliției. Elisabeta s-a întins, cinat la patul ei. Cu ea până la ora 8. Ora 10½ în pat.

Luni, 13/25 februarie

Ceață, apoi senin, cald. Înainte de amiază Câmpineanu și Lecca la mine. După-amiaza audiențe. Promenadă, vizitat pe Davila, pe care l-am găsit ceva mai bine, starea sa însă este încă gravă. Ora 5 înapoi. Sturdza la mine, îmi citește nota telegrafică, pe care i-o trimite lui Pherekyde la Paris, în problema balului de la Ring, unde ministrul plenipotențiar francez i-a oferit brațul doamnei Bibescu, lăsând-o astfel pe doamna Sturdza în spate. Prințul Gr. Bibescu a publicat un manifest prostesc în *Indépendance Roumaine*, prin care cheamă opoziția să se unească la luptă. Ora 6 Basset, căruia îi spun că Wühterich trebuie concediat, din cauză că l-a bătut pe Hirschmann. Seara cu Elisabeta. Murit generalul Tell. Masaj.

Marți, 14/26 februarie

Ceață, mai târziu senin. Înainte de amiază nici un ministru. Elisabeta răcită. După-amiază audiențe. Promenadă. Seara Basset, căruia îi spun că Wühterich nu poate să mai rămână. Orele 8-10 Stöhr la mine. Scris. Vreme ploioasă.

Miercuri, 15/27 februarie

Înainte de amiază în sfârșit ploaie, care nu ține însă decât o oră. Sturdza, apoi Brătianu la mine, discutat afacerea Ring. Brătianu este iarăși foarte îngrijorat de politica externă, eu îl liniștesc. După--amiază, orele 3-5, promenadă. Ring solicită o audiență motivată. Seara Sturdza la mine. Ring și-a cerut scuze pentru purtarea de la balul său. Crețeanu îi cere să-și retragă hârtia și să ceară audiență simplă, ceea ce și face.

Joi, 16/28 februarie

Noaptea ceva ploaie. Elisabeta răcită. Înainte de amiază Câmpineanu, urmează să fie supus Camerei un credit de 1.700.000 franci pentru Palat. Văzut pe Wühterich, care este mutat la Broșteni; regretă nesfârșit această măsură. După-amiază Crețescu, președintele Curții de Casație. Ora 5 Ring, care regretă ceea ce s-a întâmplat la balul său. Seara scris.

Vineri, 17/29 februarie

Din păcate vreme complet senină. Înainte de amiază Sturdza și Câmpineanu. După-amiază Cerchez, pentru reconstrucția Palatului, trebuie plătite firmelor 2 milioane în avans. În construcția nouă, sufrageria foarte frumoasă. Ora 2 Docan la mine. Ora 3 Duca. Seara scris. Elisabeta răcită.

Sâmbătă, 1 martie / 18 februarie

Vreme minunată, prea uscat. Înainte de amiază Voinov și Sturdza. După-amiază, orele 2-4½, plimbare călare. Regimentele 3 Infanterie și 1 Cavalerie au făcut un marș de exercițiu, la Băneasa am pus trupele să defileze. Câmpurile uscate și cu praf. Orele 5½-6½ Brătianu la mine, Camerele votează bugetul Învățământului. Cu Elisabeta, care se simte rău. Seara la ora 10½ plecat la bal la Marghiloman, foarte elegant și animat. Elisabeta toaletă foarte frumoasă. Ora 1 supeu, până la ora 2, miniștri, diplomați etc. Acasă. Vânt rece.

Duminică, 2 martie / 19 februarie

Vreme mohorâtă, întunecată. Elisabeta se simte rău, e foarte obosită. Înainte de amiază scris. Orele 1½-3½ audiențe. Ceva ploaie, chiar dacă barometrul e foarte ridicat. Vânt rece. Ora 5¾ primit pe cavalerul von Klaudy; îmi vorbește despre vizita perechii moștenitoare, care urmează să stea aici doar o zi. Masaj.

Luni, 3 martie / 20 februarie

Ploaie măruntă, vânt. Înainte de amiază Câmpineanu. După-amiază acasă, scris. Seara ceva ninsoare, frig.

Marți, 4 martie / 21 februarie

Ceva zăpadă, se face frig, însă câmpurile nu se acoperă. Înainte de amiază Sturdza. După-amiază audiențe. Elisabeta la pat. Seara cu Elisabeta. Prefectul Poliției la mine.

Miercuri, 5 martie / 22 februarie

Vreme închisă, fără zăpadă. Orele 10½-12 Consiliu de miniștri. După-amiază primit pe Alex. Steriadi, pe care îl angajez în locul lui Wühterich, care a fost mutat la Broșteni. La Elisabeta. Seara scris.

Joi, 6 martie / 23 februarie

Vreme mohorâtă, uscat. Nici un ministru. După-amiază audiențe. Promenadă. 5-6½ prințul Știrbey. Seara scris. Elisabeta se simte cam slăbită.

Vineri, 7 martie / 24 februarie

Mohorât, uscat. Înainte de amiază Sturdza și Lecca. Colonelul Polizu condamnat definitiv. Se produce agitație din această cauză. După-amiază acasă, citit și scris. Seara, de la 8½ la 11 I. Kalinderu la mine, discutat problema Domeniilor Coroanei, el se teme că vor fi greutăți. Masaj.

Sâmbătă, 8 martie/25 februarie

Mohorât și uscat. Înainte de amiază Voinov, Curtea de Casaţie s-a declarat incompetentă în procesul episcopului Orleneanu împotriva Sinodului. Ora 11½ Sturdza la mine. Elisabeta la fotograf până la ora 2½, acolo s-a simţit rău, leșin. După-amiază, orele 4-6, promenadă cu Candiano spre Cotroceni etc., aer plăcut. Ora 8 la Clubul Militar, prelegere a colonelului Poenaru[277], acolo până la ora 10½. Procesul Polizu face mare vâlvă, fratele lui îl provoacă la duel pe colonelul Voinescu și scrie un articol infam în *Timpul*.

Sâmbătă, 9 martie/26 februarie

Vreme frumoasă, nu e frig. Ora 10 la capela episcopală, apoi la arhiepiscop. Acasă pe jos. Orele 1½-4 audienţe. Cu Elisabeta. Ora 8½ seara la Academie, prezidat Societatea Geografică. Adresat la început câteva cuvinte adunării. Lahovary citește raportul. Tocilescu despre concursul de geografie. Eu înmânez diplomele. Conferinţă a lui Hepites[278] despre meteorologie și a lui Tocilescu[279] despre geografia Daciei. Ora 11½ se termină.

Luni, 10 martie/27 februarie

Vreme caldă, uscat. Înainte de amiază Câmpineanu, discutat despre domenii și despre construcţia Palatului, pentru care îi propun o lege. Sturdza. După-amiază audienţe. I. Ghica, venit de la Londra. Promenadă. Seara masaj.

Marţi, 11 martie/28 februarie

Vreme minunată, cald. Primit scrisoare de la marele duce de Baden, care mă întreabă dacă fiul prinţului Napoleon poate intra în armata română. Nici un ministru. După-amiază audienţe. Promenadă. Orele 5½-7 Brătianu; nu este prea încântat de intrarea prinţului Victor Napoleon în armata română, se teme de intrigi și de proasta impresie pe care acest lucru ar putea-o face la Berlin, eu sunt de acord cu el. Seara scris.

Miercuri, 12 martie/29 februarie

Ploaie cu zăpadă, vânt rece. Înainte de amiază, orele 10½-12, Consiliu de miniștri. În Cameră începe revizuirea. După-amiază audienţe. Orele 5-7 Pherekyde, care vine de la Paris. Seara scris marelui duce de Baden, i-am împărtășit rezervele, urmează ca el să sondeze la Berlin. –2 °R.

Joi, 1/13 martie

Vremea bună, frig. Înainte de amiază Câmpineanu și Lecca. După--amiază audienţe. Promenadă în Cișmigiu, ud, frig. Seara scris. Elisabeta la teatru. Masaj.

Vineri, 2/14 martie

Soare, frig, uscat. Înainte de amiază Dabija. Scris. După-amiază Crețescu, pentru fabrica de hârtie, trebuie să mai dau încă o dată 5.000 franci. Ora 5 promenadă. Seara citit.

Sâmbătă, 3/15 martie

Ceva ploaie. Ora 10½ Voinov, apoi Sturdza. Camerele se ocupă de revizuire. Ora 2 arhiepiscopul catolic. Elisabeta are repetiție de teatru întreaga după-amiază. Seara citit, până la ora 10½. Masaj. Brătianu la țară.

Duminică, 4/16 martie

Vreme frumoasă, vânt rece, praf. Ora 10 la capela episcopală, la episcop. Înapoi pe jos. La mine Stöhr, venit de la Sinaia. După-amiaza audiențe de la ora 1½ la 4½.Cu Elisabeta. Ora 5 din nou Stöhr, care se întoarce la Sinaia. Prefectul Poliției până la ora 7. Seara citit. Masaj. În toată țara e secetă mult prea mare.

Luni, 5/17 martie

Vreme senină, frig. Înainte de amiază Câmpineanu și Lecca. Camerele se ocupă de revizuire. După-amiază audiențe. Seara scris. Ora 8½ la teatru cu Elisabeta, Societatea joacă pentru Asociația Săracilor a Elisabetei. Durat până la ora 12.

Marți, 6/18 martie

Vreme senină, vânt. Ora 10 mers cu trăsura la cazarma geniștilor, inspectată în detaliu. După-amiază audiențe. Seara Alecsandri, pe care îl reținem la masă, până la ora 9. Scris. Masaj.

Miercuri, 7/19 martie

Vreme senină, vânt dinspre nord. Ora 10½ până la ora 12 Consiliu de miniștri. Ora 2 audiențe. Davila, care a devenit general-locotenent, aproape restabilit. Ora 4½ plimbare cu trăsura, înapoi pe jos. Vânt rece, praf enorm. Elisabeta seara la teatru. Prefectul Poliției la mine.

Joi, 8/20 martie

Ceva nori, uscat. Înainte de amiază Lecca. După-amiază audiențe, rectorul Universității din Iași, în problema desființării Facultății de Medicină. Plimbare cu trăsura, Filaret-Cotroceni. Seara scris. Masaj. Nici o perspectivă de ploaie.

Vineri, 9/21 martie

Vreme caldă, chiar umedă, barometrul coboară. Înainte de amiază Dabija. După-amiază audiențe. Plimbare cu trăsura, praf. Seara cu

Elisabeta la teatrul francez, *La Cigale*, până la ora 12. Brătianu bolnav.

Sâmbătă, 10/22 martie

Foarte cald, senin. Înainte de amiază Voinov, Sturdza. După-amiază mitropolitul primat. Orele 5-6 plimbare cu trăsura, cald, praf enorm. Elisabeta la pat, are menstruaţie, din nou o sarcină falsă. Seara, ora 8¼ la Clubul Militar, prelegere, acolo până la ora 10¾. Înnorat, fără ploaie.

Duminică, 11/23 martie

Înnorat. Înainte de amiază cu Elisabeta. Basset la mine, pentru iluminatul electric. Societatea vrea să cedeze totul aici, iar Slade vrea să ducă treaba mai departe. Orele 1½-4 audienţe. Seara scris. Elisabeta bine din nou. Ora 4½ furtună puternică, ploaie torenţială.

Luni, 12/24 martie

În sfârşit vreme ploioasă, mohorât toată ziua. Înainte de amiază Câmpineanu, nu se mai discută despre domenii şi despre construcţia Palatului. După-amiază Kretzulescu, care vine de la Petersburg. Ploaie. Seara la teatru cu Elisabeta, până la ora 12, *Le petit Marquis*. Ploaie.

Marţi, 13/25 martie

Noaptea ploaie. Mohorât. Înainte de amiază Chiţu şi Sturdza. Camerele au votat toţi delegaţii pentru revizuire. Brătianu e bolnav. După-amiază audienţe. Orele 5-6 plimbare cu trăsura. Seara cu Elisabeta, scris. Masaj.

Miercuri, 14/26 martie

Vreme frumoasă. Ziua proclamării regatului. Oraşul este împodobit cu steaguri. Te Deum. Ora 11½ primit Consiliul de miniştri, cu Brătianu, care e foarte suferind. După-amiază scris. Alecsandri la Elisabeta. Ploaie de furtună. Seara la teatrul francez până la ora 11½. Camera a votat bugetul de 130.000 milioane.

Joi, 15/27 martie

Vreme minunată. Ora 10¼ Cazarma Malmaison, inspectat Regimentul 1 Roşiori. Exerciţiu de reparaţii la calea ferată. La hala de exerciţii pe jos, până la ora 12. Întors cu trăsura, prin Cotroceni, la Azil, de unde am luat-o pe Elisabeta. Plecat împreună acasă, peste Dealul Spirii. Munţii ninşi minunat până jos. După-amiaza, ora 2, primit pe Saurma. Apoi scris. Seara masaj pentru ultima dată. Elisabeta puţin obosită.

Vineri, 16/28 martie

Vreme închisă, vânt rece. Înainte de amiază Sturdza la mine, îmi prezintă lista definitivă cu proiectul de lege a Domeniilor Coroanei. Rentă de 690.000 franci. Președintele Camerei, Lecca, trebuie să preia inițiativa proiectului. Problemă delicată. După-amiază Esarcu, pentru construcția Ateneului. Fătu, care mă invită la ședința Academiei. Orele 4-6 promenadă. Ploaie. Seara scris.

Sâmbătă, 17/29 martie

Vreme închisă. Sosit depeșă care anunță că ducele de Albany, soțul Helenei Waldeck și fiul reginei Victoria, a murit în mod neașteptat la Cannes, dintr-o cădere, de la care a făcut, probabil, hemoragie. Ora 10½ Chițu, ora 11 Voinov, apoi Lecca la mine. A fost votat un buget echilibrat. Venit Sturdza, discutat despre Domeniile Coroanei. După-amiază audiențe. Cu Elisabeta. Ora 8 seara la Club, colonelul Sachelarie[280] ține o prelegere despre Honvezi, acolo până la ora 10. Elisabeta în pat, este puțin obosită.

Duminică, 18/30 martie

Vreme bună, vânt rece. Ora 10 la capela episcopală, la episcop, înapoi pe jos. Cu Elisabeta. Orele 1½-3 audiențe. L. Catargi și Vernescu au fuzionat și au conceput un mic program prostesc, ce este publicat în noul ziar *România*. Orele 5-7 I. Kalinderu, care îmi prezintă legea pentru Domeniile Coroanei, consideră prea mare lista celor 21 de moșii, iar veniturile de pe o asemenea suprafață prea mici. Seara citit[281].

Marți, 1 aprilie/20 martie

Vreme închisă, vânt rece, uscat. Ora 10½ Brătianu, discutat o oră despre situație și despre opoziția lui Rosetti. După-amiază audiențe. Orele 5-6 promenadă. Seara scris. Elisabeta obosită.

Miercuri, 2 aprilie/21 martie

Vreme instabilă, mai puțin rece. Orele 10½-12 Consiliu de miniștri, discutat revizuirea Constituției. Ora 2 Wühterich la mine, care pleacă în concediu în Elveția, apoi se duce la Broșteni. Orele 4½-6½ promenadă spre Cotroceni. Seara Basset la mine, pentru problema Domeniilor Statului, pe care a discutat-o cu Kalinderu.

Joi, 3 aprilie/22 martie

Vreme rece, neprietenoasă. Ora 10½ la Cazarma Alexandru, inspectat Regimentul 3 Infanterie, col. Racoviță, foarte bine, până la ora 12. În curte vânt rece și praf. După-amiază Lecca la mine. Ora 3

înmormântarea lui C. Kretzulescu, paradă etc. Scris, citit. Seara cu Elisabeta. Ora 10½ în pat. Frig.

Vineri, 4 aprilie/23 martie

Viscol cu zăpadă, frig, foarte neprietenos. Înainte de amiază Sturdza la mine, îmi prezintă noua listă pentru cele 14 domenii ale statului, pe care o accept. Ora 1½ la Academie cu Elisabeta, eu țin un lung discurs, liber, și fac o donație de 6.000 franci pentru un fel de *Etymologicum magnum Romaniae*[282]. Ștefănescu și Urechia țin prelegeri, apoi discuție despre *u*, care va trebui desființat. Ora 4½ înapoi. Viscol cu zăpadă. Seara scris. Camerele nu vor vota nimic din revizuire înainte de Paști.

Sâmbătă, 5 aprilie/24 martie

Incendiu al clădirii Academiei, a ars o aripă cu colecțiile botanice și cu biblioteca întregii societăți. La ora 9 merg acolo. Totul este evacuat, iar clădirea e inundată cu apă. Acolo până la ora 10, miniștri, D. Ghica, profesori etc. Vreme rece. După-amiază scris. D. Sturdza la mine. Seara primit pe ministrul plenipotențiar spaniol, e foarte plăcut. Scris până la ora 11.

Duminică, 6 aprilie/25 martie. Duminica Floriilor

Vreme rece, senină. Ora 10 la capela episcopală, liturghie tăcută, împărțire de ramuri de salcie. Ora 11 înapoi. Stöhr la mine, vine de la Sinaia. Ora 12 noul ministru plenipotențiar spaniol Abarquis de Casa Fuertes în audiență oficială. D. Sturdza la mine. După-amiază audiențe până la ora 4. La Elisabeta, care are de asemenea audiențe. Orele 5-6 Stöhr, care se întoarce la Sinaia. Lambriurile la scări terminate. Seara scris până la ora 10½. Discursul pentru Academie, pe care ea îl primește mai degrabă în original. Este iarăși prea uscat, vânt rece, în munți multă zăpadă.

Luni, 7 aprilie/26 martie

Vreme frumoasă, vânt mai puțin rece. Înainte de amiază Câmpineanu. Lecca. După-amiază audiențe. Promenadă. Venit Brătianu, anunțat că și-a prezentat demisia în Cameră, deoarece aceasta, la cererea lui Rosetti, a amânat din nou revizuirea. Ora 6 chemat pe D. Ghica și Lecca, discutat cu ei despre situație. Seara citit și scris. Vreme rece.

Marți, 8 aprilie/27 martie

Vreme mohorâtă. Ora 10 D. Sturdza împreună cu Carp la mine. Ora 10½ Consiliu de miniștri. Este așteptat votul Camerei pentru a hotărî. Revizuirea fără Legea electorală trebuie votată înainte de

Paști. După-amiază, ora 1½, Kretzulescu, apoi Zankov și după aceea prințul Hitrovo. Ora 4 Brătianu la mine, îmi relatează că Senatul și Camera i-au dat vot de încredere și că va începe revizuirea. Criza ministerială complet aplanată. Ora 5 prințul Știrbey și A. Marghiloman pentru curse. Seara scris. Ploaie.

Miercuri, 9 aprilie/28 martie

Întunecat, ploaie. Ora 10½ D. Sturdza. După-amiază Carp, care se întoarce la Viena. Ploaia încetează. Camera a votat patru articole de revizuire a Constituției. Către ora 8 plecat la școala domnișoarelor engleze, strada Fontaine, acolo spovedanie, preotul cel nou. Local frumos, capelă drăguță. Ora 8½ din nou înapoi.

Joi, 10 aprilie/29 martie. Joia Verde

Frig umed, fără ploaie. Ora 7 sculat. Ora 8 la capela episcopală pentru sfânta împărtășanie, liturghie tăcută. Ora 8¾ înapoi. Înainte de amiază Câmpineanu și Lecca. După-amiază audiențe, mitropolitul Moldovei. Ora 6 cu Elisabeta la mica mănăstire, oratoriu de Hayden, durat jumătate de oră, apoi la stareță până la ora 7. Seara scris. Camerele au votat alte trei articole de revizuire. Atmosferă blândă, lună plină.

Vineri, 11 aprilie/30 martie. Vinerea patimilor

Ora 9 la mica mănăstire. Ora 10 se încheie. Pe jos înapoi, cald, frumos. Dabija și Sturdza la mine. După-amiaza, ora 1½, audiențe. Orele 4½-6½ la Hipodrom și observat terenurile din fața locului de paradă. Vânt rece. Seara scris.

Sâmbătă, 12 aprilie/31 martie. Sâmbăta patimilor

Vreme mohorâtă, vânt. Ora 10 la Cazarma Cuza, inspectat Regimentul 8 Infanterie, colonel Voinescu. Foarte bine. Prin cazarmă etc. Ora 11½ înapoi. După-amiază audiențe până la ora 6. Camerele au mai votat câteva articole de revizuire. Seara cu Elisabeta la teatru, *Fântâna Blanduziei*, foarte plin. Alecsandri la noi în lojă, piesa lui, în care joacă Horny, mare succes. Ploaie.

Duminică, 1/13 aprilie. Paștile catolice

Noaptea ploaie. Înainte de amiază frumos, deloc frig. Ora 10½ la noua catedrală catolică, întâmpinat la portal de arhiepiscop și de cler. Până la ora 12. Orele 1½-3 audiențe. Ora 5 Hooricks în audiență privată, vine din Brazilia. Seara cu Elisabeta, citit. Ședință a Camerei, votat articolul privitor la presă, însă Senatul a făcut amendamente, iar articolul mai trebuie discutat o dată.

Luni, 2/14 aprilie. Paştile catolice

Vreme minunată, aer de primăvară, totul înverzeşte. Înainte de amiază Sturdza, Lecca. Ora 12 primit în audienţă oficială pe Hooricks, ministrul plenipotenţiar belgian. După-amiaza audienţe. Plimbare cu trăsura, foarte cald. Camerele au lucrat până la ora 8½. Au votat, după discuţii aprinse, cele trei colegii electorale, împotriva proiectului cu un colegiu, reprezentat de Rosetti. Ora 9 prefectul Poliţiei încă la mine.

Marţi, 3/15 aprilie

Vreme mohorâtă. Ora 10 preşedintele Camerei la mine. Generalul Lecca îmi spune că şedinţa de ieri a fost deosebit de furtunoasă. Orele 10½-12 I. Brătianu la mine. După-amiază audienţe, apoi primit pe noul ministru plenipotenţiar bulgar Nacevici, pe care îl prezint şi Elisabetei. I. Ghica la mine. Plimbare cu trăsura, vânt rece. Seara la ora 9 perechea princiară moştenitoare a Austriei a ajuns la Vârciorova. Barometrul foarte coborât.

Miercuri, 4/16 aprilie

Închis şi furtună. La ora 6 perechea princiară moştenitoare ajunge la Cotroceni, în drum spre Constantinopol. Ora 10 Consiliu de miniştri, fără Brătianu, care e la ţară. Discutat programul de primire. Ora 2 la şedinţa de închidere a Academiei, cu Elisabeta. Tocilescu ţine o conferinţă. Raport despre propunerea mea privind *Etymologicum magnum*, citit de Sion[283] şi Sturdza. Acolo până la ora 4. Sala Senatului. Noaptea vânt, cald.

Joi, 5/17 aprilie

Vreme caldă, frumoasă. Înainte de amiază Sturdza. Ora 12½ Fritz de Anhalt[284] la dejun, vine de la Constantinopol cu căpitanul von Auer. Îl invităm să stea la noi. După-amiază Ludwig în audienţă de rămas-bun şi Kalinderu. Ora 4 ceai, Alecsandri aici. Orele 4½-6½ cu Fritz Anhalt la Filaret şi Cotroceni, apoi cinat *à trois*. Seara împreună. Graţiat pe Polizu.

Vineri, 6/18 aprilie. Vinerea Mare

Foarte cald, vreme frumoasă. Înainte de amiază scris. Elisabeta la biserică. Fritz Anhalt excursie la Sinaia. După-amiază câteva persoane. Plimbare cu trăsura. Ora 7½ la Mitropolie, Aşezarea în mormânt, rugăciuni lungi, procesiune în jurul bisericii, apoi alte câteva rugăciuni. Ora 9 se încheie, o oră şi jumătate. Ora 10½ întors Fritz Anhalt de la Sinaia, ceai cu el şi căpitanul Auer.

Sâmbătă, 7/19 aprilie

Vreme frumoasă, vânt rece. Ora 9 dejunat *à trois*, apoi vizitat noua construcție a Palatului. Sturdza la mine. Ora 12 dejunat *à trois*. Audiențe. Furtună fără ploaie. Ora 5 mers cu Fritz Anhalt la mitropolit, acolo aproape o oră. Priveliște frumoasă, munții se văd clar. Abia la ora 7 cinat *à trois*. Seara ne-am întins până la ora 11½, eu foarte obosit și puțin răcit. Ora 12 la Mitropolie.

Duminică, 8/20 aprilie. Sfintele Paști. Ziua mea de naștere

La miezul nopții participat cu Fritz Anhalt la sărbătoarea Învierii la Mitropolie. Vânt îngrozitor. Liturghie, iar la sfârșit Te Deum pentru mine. Durat două ore și jumătate. Întors cu trăsura închisă. Primiți de Elisabeta cu buchete. Banchet în sala tronului, 60 persoane, toasturi pentru ziua mea de naștere și buchete, doamnele de asemenea de față. Ora 4 în pat. Ora 9 sculat iarăși. Dejunat cu Elisabeta. Îmi dăruiește frumoase partituri turcești vechi. Venit Stöhr. Ora 12½ dejunat *à trois*. Enorm de multe depeșe. După-amiază cu Fritz Anhalt. Ora 4 ceai la Elisabeta. Ora 6½ cinat cu suita. Seara împreună până la ora 10. Foarte obosit, răcit.

Luni, 9/21 aprilie. Sfintele Paști

Ora 7 sculat, frig, vântos. Ora 8½ însoțit pe Fritz Anhalt la gară. În același timp sosește Sandro de la Giurgiu. Anhalt călătorește la Belgrad. Ora 9¼ înapoi, dejunat *à trois*, Sandro povestește foarte interesant despre mizeriile de care a avut parte în Bulgaria și despre așteptata logodnă cu Victoria de Prusia[285]. Ora 4 ceai. Ora 5 el pleacă înapoi la Rusciuc, eu îl însoțesc până la gara Filaret. Întors prin Cotroceni. Vânt rece. Seara Stöhr aici până la ora 10.

Marți. 10/22 aprilie. Sfintele Paști

Vreme rece, totul verde. Cu Elisabeta. Orele 10½-12 Sturdza cu R. Mihai la mine, discutat programul. După-amiază acasă, ceva ploaie, răcit foarte tare, guturai. Elisabeta foarte bine. Seara Sturdza și R. Mihai.

Miercuri, 11/23 aprilie

Vânt rece, vremea instabilă. Foarte răcit. Ora 9½ plecat la Cotroceni, acolo încălecat, trecut în revistă trupele Corpului 2 Armată, 12.000 oameni. Durat două ore, foarte bine. Călare înapoi. Ora 12½ la Palat. După-amiază Brătianu la mine, se plânge din cauza sănătății. Cu Elisabeta. După-amiaza acasă, foarte răcit. Seara prefectul Poliției. Noapte proastă.

Joi, 12/24 aprilie

Vreme întunecată. Foarte răcit, guturai. Câmpineanu și Brătianu la mine. După-amiază promenadă. Orele 5-6 plimbare cu trăsura, vânt rece. Doamna Zulnia Sturdza la masă. Ploaie, furtună. Tuse, dureri de cap.

Vineri, 13/25 aprilie. Sosirea perechii princiare moștenitoare austriece la București

Vreme ploioasă, întunecat, frig. Înainte de amiază Sturdza, Brătianu, Fălcoianu pentru trecerea în revistă. După-amiază pregătiri. Ora 4 ceai. Ora 4½ plecat la Cotroceni cu Elisabeta și doamnele. Cu trenul special la Comana, o oră întârziere, deoarece Înălțimile Lor au plecat abia la ora 6 din Rusciuc, în loc de ora 5. Ora 7 trenul ajunge în Comana, salutare călduroasă, ne tutuim de îndată. Stefanie fermecătoare, el foarte plăcut. Ora 8 București (Filaret), primire frumoasă, prezentare a miniștrilor, vârfurilor etc. Gardă de onoare, imnul național austriac. Elisabeta prezintă doamnele, care oferă buchete. Colonia austriacă este prezentă. Elisabeta cu arhiducesa Stefanie în prima trăsură, eu cu arhiducele Rudolf în cea de-a doua, ținută de *grand gala*. Intrarea în oraș, care e iluminat strălucitor și decorat. Primire foarte călduroasă, de care amândoi sunt încântați. La Palat, gardă de onoare și întregul corp de ofițeri ai garnizoanei, pe care eu îi prezint. Defilare a gărzii de onoare. Ora 9 mare retragere cu torțe a zece corpuri de fanfară, foarte frumos. Supat *à quatre*, foarte confortabil, împreună până la ora 11. Ei stau în camerele noastre. Multă ordine în timpul primirii și liniște.

Sâmbătă, 14/26 aprilie

Întreaga noapte și toată ziua ploaie, neprietenos, frig, vânt. Ora 8½ dejunat *à quatre*, împreună până la ora 11, conversat și creat o relație foarte cordială. Ora 11 perechea princiară moștenitoare primește Consiliul de miniștri, eu le prezint toți miniștrii. Apoi primirea corpului diplomatic și a delegației austriece, la care noi nu participăm. Ora 12½ *lunch à quatre*. Parada de la Hipodrom a fost suspendată. Ora 2½ are loc o defilare a Corpului 2 Armată în fața palatului. Eu conduc trupele prin fața arhiducelui. Noi suntem călare, Elisabeta și arhiducesa la fereastră. Frig umed. Defilarea durează o oră. Ceai, apoi plimbare cu trăsura prin oraș și la mitropolit, unde rămânem toți patru o jumătate de oră. Ora 6½ dineu de gală în sala tronului, 60 tacâmuri. Toasturi, amândouă fac o impresie excelentă. După masă cerc până la ora 8½. Au fost invitați și conții Karoly și Teleky. Contele Bombelle și Meyer au primit Marele Cordon al Stelei României, contele Pallfy, Marele Cordon al Ordinului Coroanei.

Adjutanții contele Nostiz, Wurmbrandt, Mittrowsky și Salzberg comandori ai Stelei României. Dr. Laney și căpitanul Schneider ofițeri ai Stelei României. Klaudy mare ofițer al Coroanei etc. Contesa Sylva-Taronca, soră a lui Kalnoky, și contesa Pallfy primesc brățări. După ce ne-am retras, prințul moștenitor Rudolf a venit la mine, pentru a-mi da, în numele împăratului, Ordinul Lânii de Aur. Eu îi mulțumesc telegrafic împăratului, care e foarte mulțumit de primire. Ora 9¼ la teatru, bal în costume naționale, arhiducesa Stefanie și Elisabeta au îmbrăcat și ele costume. Enorm de plin. Dansuri naționale, căldură enormă, rămas până la ora 10½. Orașul frumos iluminat. Băut ceai *à quatre* la Palat. Ora 11½ plecat la gara Târgoviște, trenul pleacă însă abia la ora 12. Acolo miniștrii, președinții Camerelor etc. Cerc, vorbit cu suita. Rămas-bun călduros, îmbrățișări. Gara frumos iluminată și decorată. Ora 12 plecarea. Ora 9 dimineața sosirea în Turnu-Severin, unde se îmbarcă pentru Belgrad. Ajung acolo luni dimineața. Ora 12½ în pat.

Duminică, 15/27 aprilie

Vremea mai bună, răcoare. Ora 8 sculat. Înainte de amiază cu Elisabeta. Ora 11 Sturdza la mine, pleacă la Viena, Paris și Berlin. După-amiază generalul Crețeanu. Orele 4-6 promenadă cu Candiano, vânt rece. Mad. Zulnia Sturdza la masă. Seara citit, scris. Ora 9½ în pat, foarte obosit.

Luni, 16/28 aprilie

Vreme mohorâtă, întunecată, vânt rece. Înainte de amiază Dabija la mine, a mers cu ei până la Turnu-Severin, unde a fost o primire frumoasă. Vasul a plecat abia la ora 10. Venit Lecca, urmează să plece în Moldova. Brătianu e la Florica, nu se simte prea bine. După-amiază primit pe prințul Cantacuzino, noul ministru de Război bulgar[286]. Orele 4½-6 plimbare cu trăsura, cu Elisabeta. Promenadă la Cotroceni, unde totul este verde. Vânt rece dinspre est, vreme foarte întunecată. În Sinaia a nins. Seara scris. Ora 10 în pat.

Marți, 17/29 aprilie

Ploaie torențială, întunecat, foarte rece. În Sinaia ninge. Înainte de amiază, orele 10-11, cu Gottereau și Steriadi, discutat reconstrucția vechiului palat. Schimbarea treptelor și a rotondei. Nici un ministru. Scris. După-amiază G. Cantacuzino, care a fost mai multe luni în străinătate, nu este împotriva guvernului, însă dorește revizuirea astfel încât colegiul I la Senat să revină proprietarilor rurali. Ora 3 primit pe Brockhaus, care vine împreună cu fiul său. Prezentat Elisabetei și invitat la ceai. Ploaia torențială încetează, aproape prea

mult. Prefectul Poliției. Basset, care merge cu Slade la Sinaia pentru iluminatul electric. Seara doamna Zulnia Sturdza la masă, împreună până la ora 8. Scris până la ora 10½. Depeșă de la perechea princiară moștenitoare din Viena, unde au ajuns astăzi. Ne mulțumesc pentru primirea călduroasă. Împăratul este foarte mulțumit de aceasta.

Miercuri, 18/30 aprilie

Vremea ceva mai bună, +7 °R. Înainte de amiază Chițu și Aurelian la mine. Rosetti face ceva agitație în țară pentru colegiul unic electoral, însă nu găsește absolut nici un ecou. După-amiază audiențe. Orele 5-6½ Brătianu la mine, este foarte mulțumit de toate, speră de asemenea că revizuirea va fi încheiată rapid de Camere. Vizita austriacă este caracterizată în toată Europa drept un înalt eveniment politic. Sturdza va trece în călătoria sa și prin Berlin, unde este o dispoziție foarte bună în favoarea noastră. Seara scris Mariei până la ora 10½.

Joi, 1 mai/19 aprilie

Vremea mai bună, ceva mai cald. Ora 10½ Câmpineanu. Ora 11 Chițu. După-amiază audiențe, Salzberg, care mulțumește pentru ordin. Orele 4½-6 plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, și promenadă în grădina din Cotroceni, aer plăcut, dar frig. Seara scris, până la ora 11. Elisabeta la concert.

Vineri, 2 mai/20 aprilie

Vreme de primăvară. Înainte de amiază Dabija, pentru podul și tunelul de la Fetești, Dobrogea. Orele 11-12 Carp, care și-a înmormântat mama la Iași, se întoarce la Viena. Orele 2-3½ Meyer, care mulțumește pentru ordin, este foarte mulțumit de primire. Prefectul Poliției. Orele 4½-6½ promenadă cu Candiano la Dâmbovița, foarte cald. Seara scris, Leopold la Meran.

Sâmbătă, 3 mai/21 aprilie

Vreme frumoasă, caldă. Ora 9½ cu Elisabeta în grădină. Totul e în floare. Ea face o plimbare cu trăsura. Ora 10½ Voinov. Citit, scris. După-amiază audiențe. Ora 4½ plecat la stabilimentul de confecții pentru armată. Ora 6 înapoi. Seara scris. Puțin răcit.

Duminică, 4 mai/22 aprilie

Vreme frumoasă, caldă. Ora 10 capela episcopală, la arhiepiscop. Plimbare prin Văcărești. Ora 1½ audiențe. Slăniceanu, care s-a întors din Italia. Orele 3-4 baronul Axel, care îmi povestește lucruri interesante din Ungaria și că Teleky și Karoly sunt intimi ai prințului

moştenitor Rudolf. Orele 4½-6 plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, la Șosea și la Cotroceni. Seara scris.

Sinaia

Luni, 5 mai/23 aprilie. Sf. Gheorghe. București-Sinaia

Vreme minunată. Ora 7½ dejunat cu Elisabeta, cald. Ora 8½ la gară, acolo D. Ghica, Chițu, Voinov, Fleva, Kalinderu etc. Ora 8¾ plecarea cu trenul special, direct, oprim doar în Crivina și Comarnic. În defileu ceva ploaie. Munții complet fără zăpadă. Ora 12¼ în Sinaia, aici Davila, care e mai bine, dar slăbit. Steriadi. Direct la castel. Aici Stöhr, Kott. Casa scărilor din lemn e gata, coloanele sunt făcute din marmură. Toate lucrările de artă, pe care le-a cumpărat Stöhr din Italia. Ora 1 dejunat, apoi la construcția nouă dintre pavilionul de vânătoare și castel, temelia este în afară. Enorm de umed. Mestecenii nu au înverzit încă. Plimbat până la ora 6, cu Stöhr etc. Seara biliard cu Șoimănescu până la ora 9. Steriadi și intendentul Gordon preiau acum direcția castelului. Împăratul german este încă suferind. Sandro a avut o întrevedere cu prințul de coroană în Darmstadt, în privința Victoriei de Prusia.

Marți, 6 mai/24 aprilie. Sf. Elisabeta

Vreme minunată, foarte cald. Ora 8 dejunat cu Elisabeta, îi dăruiesc o brățară cu perle și două tablouri. Ora 9¼ toți împreună la mănăstire, Te Deum în biserica mică. Davila acolo. Înapoi prin pădure. Elisabeta obosită. Ora 12½ dejun, venit R. Mihai și Basset. Elisabeta primește nenumărate buchete, flori, enorm de multe depeșe. După-amiază în Valea Peleșului, din cauza bazinului pentru iluminatul electric. Hotărât podul. La mănăstire. Ora 6 înapoi. Seara biliard. Furtună.

Miercuri, 7 mai/25 aprilie

Vreme minunată, foarte umed. După-amiază promenadă, cu Kott. La dejun I. Kalinderu. Cu el întreaga după-amiază, pentru lista Domeniilor Coroanei. Ploaie. Seara Kalinderu și Davila la masă. Biliard.

Joi, 8 mai/26 aprilie

Vreme frumoasă, foarte umed. Orele 9-10 promenadă cu Elisabeta, apoi cu Stöhr la castel. Ora 11½ ploaie torențială, care durează. Furtună. C. Manu și Davila la dejun. Cu Slade pentru iluminatul electric. Seara biliard. Davila la masă. Ploaia încetează.

Vineri, 9 mai/27 aprilie

Vreme mai bună. Cu Knechtel la pavilionul de vânătoare. După-amiază la castel cu Stöhr. Hartley aici, rămâne până la ceai. În București Camerele s-au întrunit. Seara biliard. Noapte senină, cu lună.

București

Sâmbătă, 10 mai/28 aprilie. Sinaia-București

Vreme minunată. Orele 9-10½ promenadă prin pădure cu Elisabeta. Cu Knechtel și Stöhr. Ora 12½ dejunat. Cu Stöhr până la ora 3. Plecat la gară. Ora 3½ plecarea cu trenul special, Davila cu mine. Munții se văd foarte clar, aer minunat. Mestecenii aproape complet verzi. Fără oprire până la Crivina, ora 5¾. Ora 6¾ sosirea în București, toți miniștrii, doamne, Lecca și Dimancea de la Cameră etc. Cerc un sfert de oră. Ora 7¼ la Palat, foarte umed. Ora 8 cinat. Primit pachetul cu Lanțul Lânii de Aur, scrisoare de la împăratul Franz Iosef, o formulă de jurământ și o chitanță. Citit până la ora 10½. La culcare. Ora 12¼ sunt trezit, deoarece I. Brătianu trebuie să mă vadă. După spusele lui, conservatorii au avut o întrunire, au ținut discursuri provocatoare, apoi au agitat steaguri pe străzi pentru a produce dezordine. Trupele au fost consemnate. Jandarmii blochează străzile spre Palat, căci e de temut o demonstrație aici. Compania 2 și Batalionul 2 Vânători rămân la Palat. Totul se desfășoară în liniște. Blaremberg ar fi ținut un discurs infam. L. Catargi, Vernescu și Florescu au fost la întrunire. După jumătate de oră ne culcăm. Noaptea liniște.

Duminică, 11 mai/29 aprilie

Vreme minunată, cald. Ora 10 la capela episcopală, la episcop. Plimbare cu trăsura prin Filaret. Vânt cald, praf. După-amiază, orele 1-4, audiențe. Prințul Uruzov îndelung la mine, se duce la Petersburg. Ora 4 Filipescu, rămâne la ceai. Prefectul Poliției la mine. Seara cu Elisabeta. Citit.

Luni, 12 mai/30 aprilie

Vreme caldă. Ora 10 Chițu, ora 11 Brătianu; hotărât împreună cu el și cu Elisabeta ca Elisabeta să meargă la Montpellier, la *jeux floraux*. Este invitată insistent și chiar guvernul francez speră că va veni. Lecca. După-amiază audiențe. Orele 4-6 plimbare cu trăsura și la Cotroceni, vânt rece, probabil grindină în apropiere. Seara scris.

Marți, 1/13 mai

Vreme rece. Ora 9¾ Brătianu, a telegrafiat la Paris că Elisabeta acceptă invitația. Ora 10¼ inspecție a Batalionului 2 Vânători, până la ora 12, foarte bine. După-amiază cu Elisabeta la fotograful Mandy, până la ora 4½. Ora 6½ dineu de gală în cinstea lui Hooricks, ministrul plenipotențiar belgian, invitați arhiepiscopul catolic, G. Cantacuzino, Th. Rosetti, Fleva etc., 40 persoane. Cerc până la ora 8½. Seara citit.

Cotroceni

Miercuri, 2/14 mai. Mutarea la Cotroceni

Vreme uscată. Înainte de amiază prefectul Poliției. Orele 10½-11¾ Consiliu de miniștri, problema primului colegiu întâmpină greutăți la Cameră. După-amiază audiențe, Zizin Cantacuzino. Ora 4½ plecat cu Elisabeta la Cotroceni. Plimbat prin grădină, totul în floare, privighetori, aer plăcut. Ora 6½ cinat pe verandă. Seara puțin în grădină, scris etc.

Joi, 3/15 mai

Vreme frumoasă, dar foarte uscată. Înainte de amiază Câmpineanu și Lecca la mine. Camera a votat primul colegiu, orășenii și proprietarii funciari cu venit de 1.200 franci. Orele 4½-6½ jucat biliard cu Șoimănescu. Seara scris până la ora 10½. Vânt.

Vineri, 4/16 mai

Vântos, cam închis. Înainte de amiază nici un ministru. Călătoria Elisabetei la Montpellier este încă în suspensie, deoarece Alecsandri e bolnav și nu răspunde. După-amiază audiențe. De asemenea Iorgu Radu, care mă asigură că opoziția nu a vrut să facă nici o demonstrație. Orele 4-6 furtună foarte puternică, frig. Seara citit.

Sâmbătă, 5/17 mai

Totul e împrospătat în urma ploii. Elisabeta în grădină. Înainte de amiază nici un ministru. Camerele votează diferitele colegii, din păcate au lăsat proprietarii rurali și urbani la colegiul I de la Cameră și Senat. După-amiază G. Cantacuzino, care îmi spune că au venit la el L. Catargi și Vernescu pentru a-i declara că răbdarea lor a ajuns la capăt și că vor folosi acum toate mijloacele spre a-l răsturna pe Brătianu. După-amiaza în grădină, seara scris.

Duminică, 6/18 mai

Vreme minunată, aer bun. Ora 9½ cu Elisabeta la biserica Azilului. Acolo Davila, care e bine. După-amiază audiențe. Și un domn Cuza,

care îmi cere 10.000 franci. Orele 5-6 Pherekyde, care a venit de la Paris. Seara scris.

Luni, 7/19 mai

Vreme minunată. Înainte de amiază Brătianu la mine. Câmpineanu trebuia să vină cu lista Domeniilor Coroanei, însă nu a apărut. Sturdza este la Baden-Baden. După-amiază audiențe. Orele 4-6 la Palat. Seara cu Elisabeta, scris.

Marți, 8/20 mai

Vreme minunată. Călătoria Elisabetei la Montpellier este abandonată definitiv. Ora 10½ Chițu la mine. După-amiază Saurma. În grădină cu Elisabeta, scris.

Miercuri, 9/21 mai

Vreme minunată. Seara trecută la concursul de tir al armatei. Ora 10 plecat la Palat. Consiliu de miniștri până la ora 12. Studenții au făcut la legația Austriei o demonstrație în problema Transilvaniei. Ora 2 audiențe. Știrbey. Ora 5½ în grădină, ceremonie de batere a țintelor în noile drapele ale Regimentelor 5, 6, 7 și 8 Artilerie, 12 Călărași, 31 și 32 Dorobanți, toți generalii aici, delegații ale regimentelor. Elisabeta e de față. Durat până la ora 6½. Seara cu Elisabeta. Scris.

Joi, 10/22 mai. Sărbătoare națională

Ora 8 deja Stöhr. Ora 8½ Azilul cu Davila, copiii cântă. Vânt puternic cu praf. Ora 9½ plecat la Palat cu Elisabeta. Ora 10¼ cu Elisabeta la Mitropolie, în ținută de gală. Trupele formează culoar. Multă lume. Casele și străzile împodobite. Te Deum, miniștrii, delegați etc., biserica foarte plină. Ora 11, se termină. În curte delegați cu steaguri. Eu încalec, Elisabeta cu trăsura pe bulevard (Academie), acolo sfințirea noilor drapele, pe care eu le înmânez respectivilor comandanți de regimente. Defilare, Școala Normală, răniții, protectorii săracilor, Garda Națională, apoi armata, cu noile drapele în față și toți ofițerii care nu sunt la comandă. Ora 12¼, se încheie. La Palat. Dejunat cu Elisabeta, foarte umed. Ora 2½ primire a Consiliului de miniștri, imediat după aceea a Camerelor, D. Ghica și generalul Lecca țin discursuri și îi oferă buchete Elisabetei. Eu răspund Senatului și Camerei, cuvântarea mea face puțină impresie. Cerc. Ora 3¼ primit delegațiile tuturor districtelor. Fleva, ca primar al Bucureștiului, ține un discurs, eu răspund. Cerc. La intrarea noastră și la ieșire suntem aclamați de delegați și de Camere. Ora 4½ cu Elisabeta la banchetul răniților și al delegaților. Multă lume. Ora 5¼ la Palat.

Furtună puternică, ploaie, s-a făcut frig, vânt. Ora 6 Stöhr. Ora 7 cinat. Seara Brătianu la mine. Sturdza trebuie să meargă la Berlin și Viena. Ora 8½ procesiune cu facle. Ora 8 tur cu trăsura prin orașul iluminat și la Șosea, acolo foc de artificii, care nu funcționează prea bine din cauza umezelii. Ora 10½ la Cotroceni. Foarte obositor, mai ales pentru Elisabeta.

Vineri, 11/23 mai

Noaptea ceva ploaie, frig, vânt. Ora 10 la împărțirea premiilor pentru trăgătorii din armată pe locul de exerciții de la Cotroceni. Acolo toți generalii. Ora 10½, se încheie. Nici un ministru. După-amiază acasă, cu Elisabeta în grădină. Camera și Senatul aproape au încheiat revizuirea. Ora 10 în pat. Frig.

Sâmbătă, 12/24 mai

Vreme frumoasă, rece. În grădină cu Elisabeta. Ora 11 Lecca, apoi prefectul Poliției. Studenții încă mai vor să facă demonstrație în problema Transilvaniei, au abandonat toate cursurile. În Viena nu se va întâmpla deocamdată nimic. După-amiaza singur. Elisabeta în oraș, unde acordă audiențe. Seara cu ea în grădină, foarte rece.

Duminică, 13/25 mai

Vreme frumoasă, vânt rece. E secetă în toată țara, în Moldova pericol pentru recoltă, porumbul nu a fost însămânțat peste tot. Ora 10 la capela episcopală, liturghie tăcută. Ora 11 înapoi la Cotroceni. După-amiază generalul Cernat. Ora 1½ plecat cu Elisabeta la curse, praf enorm, ne întâmpină generalul Florescu și G. Manu. Acolo până la ora 5. Opoziția, despre care am vorbit acolo, e neobișnuit de nerăbdătoare să ajungă la cârmă. Ora 5½ la Cotroceni. Seara scris. Agitații printre studenți, din cauza demonstrației studenților maghiari din Cluj împotriva românilor. Opoziția, și anume G. Bibescu și soția sa, le împarte bani, spre a face demonstrații politice. La Viena s-au liniștit însă complet în această problemă și nu vor să facă nici un fel de greutăți guvernului. Sturdza este încă la Paris.

Luni, 14/26 mai

Vreme destul de rece. Înainte de amiază Chițu și Câmpineanu la mine. Revizuirea este încheiată la Senat, iar la Cameră e aproape gata. Începe acum Legea electorală, care are 130 de articole, poate să mai dureze patru săptămâni. Câmpineanu nu spune nici o vorbă despre domenii, care deocamdată nu au fost supuse discuției. După-amiază la Palat. Vânt rece, care alungă ploaia. Seara foarte frig. După-amiaza câțiva stropi de ploaie.

Marți, 15/27 mai

Numai +8 °R, vânt foarte rece. Ora 10 inspectat Regimentul 1 Infanterie col. Cruțescu (maior Bengescu). Lăsat batalioanele să exerseze, două ore, excelent. De față generalii G. Anghelescu și Radovici. Ora 12½ la Cotroceni. Aurelian la mine, pentru demonstrațiile studenților. După-amiază nici o audiență. Biliard cu Candiano. Seara cu Elisabeta. Scris. Complet senin.

Miercuri, 16/28 mai

Vreme senină, deloc ploaie. Ora 10 plecat cu trăsura la Palat. Vânt rece. Ora 10½ Consiliu de miniștri, până la ora 12. După-amiază A. Pascal la mine, din partidul Catargi-Vernescu, mă roagă să nu sancționez revizuirea Constituției. Elisabeta promenadă în oraș, la teatru. Seara frig. Scris până la ora 10½. Sturdza nu dă nici un semn de viață.

Joi, 17/29 mai. Înălțarea la cer românească

Noaptea ceva nori de ploaie. În grădină cu Elisabeta. Ora 10½ Câmpineanu la mine. Pleacă în concediu, deși a promis că nu va pleca până nu va fi votată problema domeniilor. După-amiază audiențe, în grădină. Seara scris. Două mitinguri, ale dreptei și ale stângii, care s-au desfășurat liniștit. Vânt rece, ceva nori.

Vineri, 18/30 mai

Vânt, enorm de secetos, perspectivele de recoltă foarte întunecate. Ora 10 Chițu la mine. Ora 11 la cazarmă, pentru a vedea armăsarii din Rusia. A murit colonelul Schina. După-amiază, la ora 4½, inspecția Arsenalului. Seara prefectul Poliției.

Sâmbătă, 19/31 mai

Nu plouă deloc în toată țara. Înainte de amiază Brătianu la mine, discutat cu el despre problema domeniilor, el vrea să o supună acum la vot. După-amiază, între orele 2 și 3½, Vernescu la mine, mă sfătuiește să nu sancționez modificarea Constituției, altfel, însă, este liniștit. Carp la mine, a venit de la Viena. Ora 4½ la cazarmă, pentru înlocuirea cailor. Generalul Anghelescu acolo. Seara citit.

Duminică, 1 iunie/20 mai. Rusaliile catolice

Vreme senină și uscată, vânt. Ora 9 la mica mănăstire, liturghie și predică până la ora 10½. La Palat. Ora 1 audiențe, primit și pe Rosetti. Ora 2½ plecat cu Elisabeta la curse. Premiul meu de 4.000 de franci câștigat de Blaremberg. I. Bălăceanu a câștigat un cal. Ora 5½ înapoi. Mult praf, frig. Seara cu Elisabeta în grădină. Barometrul coboară puțin.

Târgoviște

Luni, 2 iunie/21 mai. Călătoria la Târgoviște.
Sfinții Constantin și Elena

Sculat la ora 7. Ora 8½ plecat cu Elisabeta, prin grădină, spre gară. Ora 9 plecat cu Cernat și Crețeanu. Ora 10 Titu, întâmpinare, delegație din Târgoviște. Ora 10¼ plecat pe noua linie ferată spre Nucet, acolo inspectat herghelia. Ora 12 sosirea în Târgoviște, mare întâmpinare călduroasă. Sub un umbrar prezentarea autorităților. Inspecția Regimentului 20 Dorobanți col. Logadi și a Bateriei 2 a Regimentului 5. Ceva ploaie. Ora 2 plecat cu trăsura la Mănăstirea Dealul. Pe drum primit comunele și școlile. Vizitat depozitul de arme de acolo. Biserica. Ora 4 în Târgoviște, în oraș, care e decorat, întâmpinare frumoasă. Inspectat cazărmile, artileria și depozitele. Ora 5 plecarea. Ora 6½ în Titu. Ora 7¾ în București, Elisabeta la gară. Câțiva stropi de ploaie. Ora 8 cinat.

Cotroceni

Marți, 3 iunie/22 mai

Noaptea nu plouă deloc. Cu Elisabeta în grădină. Nici un ministru. Cald. După-amiaza audiențe. Camerele votează Legea electorală. Seara prefectul Poliției.

Miercuri, 4 iunie/23 mai

Umed, înnorat. Ora 10 la Palat, Consiliu de miniștri, cu 6 miniștri. Brătianu e puțin descurajat. După-amiaza audiențe. Ora 3½ furtună, întunecat. Orele 5-6 ploaie puternică. Seara încetează. Furtună în toată țara.

Joi, 5 iunie/24 mai

Vreme senină, vânt puternic. Ora 10 inspectat Regimentele 6 și 21 Dorobanți, praf și vânt puternic, până la ora 12½. După-amiază audiențe, arhiepiscopul catolic și un conte Wrangel din Spandau. Orele 4½-6½ în Cazarma Cuza, primit jurământul batalioanelor și regimentelor. Seara biliard cu Elisabeta.

Vineri, 6 iunie/25 mai

Vreme senină, ceva vânt. Ora 10 ½ Dabija, pentru lucrările la porturile Giurgiu, Galați și Brăila. Ora 2 audiențe. Cu Elisabeta. Nori. Ora 8 furtună din toate părțile, cu Elisabeta în grădină. Ora 9 prefectul Poliției. Ploaie, care sper să țină toată noaptea.

Giurgiu

Sâmbătă, 7 iunie/26 mai

Vreme ploioasă. Aproape în toată țara ploaie, care salvează parțial recolta. Ora 10½ venit Brătianu. Ora 11 plecat la Giurgiu, de la gara Cotroceni. Elisabeta mă însoțește acolo. Cernat, Radovici și Crețeanu călătoresc cu mine. Ora 11½ Comana, întâmpinare. Ora 12½ în Giurgiu, ploaie foarte fină, întâmpinare. Mers cu trăsura prin oraș, spre Slobozia, unde sunt postate trupele pentru inspecție. Două batalioane ale Regimentului 5 Dorobanți și Bateria 10. Manevrarea artileriei. Două ore de exerciții detaliate și defilare. După aceea înapoi. Inspectat pontonierii, care construiesc un pod. Cazărmile. Primire a autorităților în prefectura Giurgiu. Ora 5 plecarea. Ora 6½ în Cotroceni, ceva ploaie, mai târziu senin. Seara cu Elisabeta.

Cotroceni

Duminică, 8 iunie/27 mai. Rusaliile românești

Vreme frumoasă. Elisabeta la biserică. Eu în grădină, aer minunat. Orele 1½-3 audiențe. Orele 3-6 Sturdza la mine, care s-a întors de la Paris, Berlin și Viena după șase săptămâni. La Berlin a văzut-o pe împărăteasă, care e foarte suferindă. La Viena împăratul Franz Josef, povestea prințului moștenitor, Kalnoky. Seara cu Elisabeta în grădină. Lună plină.

Luni, 9 iunie/28 mai. Rusaliile românești

Nori, cald. Promenadă cu Elisabeta în grădină, apoi plecat împreună la Mitropolie. Ora 10½ acolo, liturghie în capelă, cu cor pe patru voci, foarte frumos. La mitropolit, unde se află și Melchisedec. Ora 12 înapoi. După-amiaza singur. Furtună puternică, frumos, ploaie. Orele 4-6½ biliard. Seara citit.

Marți, 10 iunie/29 mai

Mohorât și rece. Înainte de amiază Lecca și Aurelian. Generalul Crețeanu și-a pierdut fiul, care s-a înecat în lacul Luzern. După-amiaza furtună puternică. Ploaie până la ora 5. Melchisedec la mine, a fost în Bulgaria. Seara scris.

Miercuri, 11 iunie/30 mai

Rece. Ora 10 la Palat, Consiliu de miniștri până la ora 12. D. Sturdza îmi prezintă lista cu Domeniile Coroanei, care urmează să fie votate

mâine la Cameră. Ora 12½ la Cotroceni. Audienţe. Ora 4½ la Palat, luat pe Elisabeta şi plimbat cu trăsura spre Filaret. Seara prefectul Poliţiei. Camerele vor fi gata cu revizuirea în trei zile. Ora 10½ în pat.

Joi, 12 iunie/31 mai

Vreme frumoasă, rece. Cu Elisabeta în grădină. Ora 10 la Şcoala Militară, inspectat *en détail* până la ora 12. De asemenea Şcoala de Aplicaţii. După-amiaza audienţe. Biliard cu Candiano. Domeniile nu au ajuns încă la Cameră.

Vineri, 1/13 iunie

Nori. Cu Elisabeta în grădină. Ora 10½ Sturdza la mine, îmi prezintă încă o dată lista domeniilor, care urmează să fie votată deseară într-o adunare preliminară. După-amiază Tornielli. Camera acceptă articolul Constituţiei referitor la presă modificat de Senat. Rosetti demisionează din această cauză din Cameră. Ora 5 vizitat fabrica de bazalt din Cotroceni, foarte umed. Seara scris până la ora 10½.

Sâmbătă, 2/14 iunie

Aer plăcut. Ora 10½ Lecca la mine. Adunarea preliminară a adoptat Domeniile Coroanei. 30 de deputaţi au semnat proietul de lege, care a fost propus de generalul Lecca. Astăzi se va vota în Cameră. Nici o audienţă. Orele 4-6 biliard. Rosetti şi alţi 11 deputaţi şi-au înaintat demisia motivată, din cauza problemei presei. Domeniile nu pot fi supuse votului, deoarece există un curent împotrivă. Seara scris. Furtună, ploaie.

Duminică, 3/15 iunie

Vreme închisă. Ora 9¼ plecat la Cioplea, acolo întâmpinat de arhiepiscopul catolic. Liturghie în biserica catolică, unde sunt mulţi bulgari catolici. Un mic dejun cu episcopul la ora 11, apoi vizitat seminarul şi grădina. Întors prin Văcăreşti şi Filaret, 50 minute, ceva ploaie. După-amiază audienţe. Proiectul Domeniilor nu a putut fi supus nici de data aceasta Camerei, din cauza opoziţiei, care îl atacă puternic. Stöhr la mine. Seara din nou adunare pentru problema domeniilor, Senatul este pentru, în Cameră însă doar 30 de deputaţi, ceilalţi nu vor să semneze şi câţiva vor să-şi dea demisia, dacă se impune votul. Kretzulescu la mine între orele 8½ şi 10. Camera a votat aproape două milioane pentru construcţiile de la Palat.

Luni, 4/16 iunie

Vreme închisă, cald. Înainte de amiază cu Elisabeta în grădină. Nici un ministru. Abia după ora 12 Sturdza la mine; crede că Legea Domeniilor nu va întâmpina greutăţi. Ora 2 Isvolski la mine, apoi

generalul Crețeanu, pe care îl văd pentru prima dată după moartea fiului său. Cu Elisabeta în oraș. La femeile care lucrează pentru săraci. Societate cu o mie de femei, întemeiată de Elisabeta. Acolo Cernat, Pencovici etc. Mad. Smettan. Ora 4 la Filipescu, vizitat grădina sa și băut ceai la el. Acolo până la ora 5½. Ploaie, furtună. Seara prefectul Poliției. Problema domeniilor a fost dezbătută în ședință secretă, apoi în ședință deschisă. Vizanti a citit propunerea semnată de 30 de deputați, care a intrat îndată în dezbaterea secțiunii, unde Ganea este raportor. Mâine urmează să fie votată. Majoritatea este asigurată.

Marți, 5/17 iunie

Vreme plăcută. În grădină cu Elisabeta. Ora 10½ Voinov, apoi Lecca și Aurelian, ei mă asigură că astăzi întreaga lege va fi votată cu o mare majoritate. După-amiază Elisabeta în oraș, la mine Hooricks, apoi singur. Ora 6½ venit prefectul Poliției, care îmi comunică rezultatul votului: 76 pentru, 11 împotrivă, 4 abțineri. Sunt 12 domenii, cu 100.000 hectare și un venit de 670.000 franci. Legea intră în vigoare la 1 octombrie. Ionescu desigur împotrivă, Maiorescu a vorbit foarte bine pentru. Brătianu a fost foarte energic și priceput în întreaga afacere. Chițu slab. Seara semnat încă rescriptul pentru Senat. Venit încă Petrescu.

Miercuri, 6/18 iunie

Vreme foarte rece, noaptea ploaie. Ora 10 plecat la Palat. Brătianu la mine, eu îi mulțumesc pentru vot, apoi Consiliu de miniștri până la ora 12. Hotărât închiderea Camerei. La Cotroceni. Audiențe de la 1½ la 4, apoi plecat la Școala Militară, asistat la examen până la ora 7. Cinat cu Elisabeta. În grădină, foarte frig, vânt rece. Senatul a votat Legea Domeniilor Coroanei cu 43 de voturi pentru și 5 împotrivă (2 abțineri). Raportor a fost Sturdza. Brătianu a ținut un discurs frumos și energic. Manu, dimpotrivă, a trăncănit prostii.

Joi, 7/19 iunie

Vânt rece. Ziarele opoziției sunt foc și pară împotriva legii. Orele 10-12 Sturdza la mine, discursul Tronului. După-amiază audiențe. Wight. Orele 4½-6 biliard. Seara prefectul Poliției la mine. Mai sunt încă ceva agitații printre studenți, care sunt instigați de opoziție. Rușii țes intrigi. În țară plouă zilnic și bate un vânt rece, care e dăunător.

Vineri, 8/20 iunie. Închiderea Camerei

Vânt rece. Cu Elisabeta în grădină. Ora 10½ plecat împreună cu trăsura la Palat. Brătianu și Sturdza la mine. Modificarea guvernului trebuie să urmeze cât mai curând. Gottereau și Steriade venit pentru

construcție. Ora 12¼ plecat *en gala* la Cameră. Piața Teatrului plină de lume, urale. Brătianu a trecut cu jumătate de oră în urmă pe acolo, unde demonstrau câțiva studenți, care au fost arestați imediat. La intrarea mea în Cameră am fost salutat călduros. Discursul Tronului a fost primit cu simpatie, iar când am vorbit despre Domeniile Coroanei întreaga Adunare m-a aclamat. În strigăte de „să trăiască” am părăsit sala. Străzile pline de oameni. Ora 12¾ din nou la Palat, dejunat cu Elisabeta. După-amiaza audiențe. Camerele vor fi dizolvate prin decret abia după încheierea listelor electorale. Două ore cu Gottereau și Steriade în clădirea nouă. Ora 5 de la Palat la Cotroceni, Elisabeta vine mai târziu. Promulgat modificarea Constituției. Seara scris, Bruxelles.

Sâmbătă, 9/21 iunie

Frumos, rece, vântos. Ora 10 inspectat Regimentul 3 Cavalerie, colonel Grădișteanu, până la ora 12, destul de bine. Lecca la mine. Au fost arestate câteva persoane. După-amiază la Liceul Matei Basarab, acolo Aurelian și Șeicaru; examene în toate clasele, acolo două ore. Ora 6 la Cotroceni. Seara în grădină, rece. Prefectul Poliției.

Duminică, 10/22 iunie

Frumos, aer plăcut. Promenadă cu Elisabeta, care pleacă la biserică, eu am scris înainte de amiază. După-amiază audiențe. Cu Elisabeta la Davila, care e suferind. Seara scris.

Luni, 11/23 iunie

Vreme frumoasă, cald. Ora 10 la Sf. Sava, la examene. Aurelian și Aronescu acolo. Rămas până la ora 12, foarte bine la clasa a IV-a, verificat urechile elevilor. Discutat cu dr. Vitzu[287], Aurelian etc. despre filoxeră, care a izbucnit la Ploiești; vor trebui luate imediat măsuri energice. După-amiaza audiențe. Ora 4½ vizitat fabrica de ciment de la Bariera Târgoviște. Ora 6 înapoi. Seara cu Elisabeta în grădină, venit Davila, care este încă foarte suferind. Murit prințul de Orania, ceea ce înseamnă că în Olanda nu mai există ereditate directă[288].

Marți, 12/24 iunie

Vreme frumoasă, aer plăcut. Cu Elisabeta în grădină. Brătianu la mine între orele 10 și 11. Discutat situația și modificarea guvernului. Sturdza la mine. După-amiază Cornea[289]. Orele 4-6 biliard cu Șoimănescu. Seara cu Elisabeta în grădină.

Miercuri, 13/25 iunie

Vreme plăcută. Ora 10 în oraș. Consiliu de miniștri până la ora 11½, apoi Brătianu încă la mine. Venit Elisabeta, plecat cu ea la Cotroceni.

După-amiază la gimnaziile Cantemir și Mihai Viteazul. Aurelian acolo. Ora 5½ înapoi la Cotroceni. Elisabeta se întoarce de la examene la ora 6, foarte obosită. Seara scris. Radu Mihai a devenit general.

Joi, 14/26 iunie

Cald. Ora 10 vizitat gimnaziul Lazăr, acolo până la ora 11½. Palat. Primit pe Sturdza, venit Carp. Maiorescu face însă greutăți în privința intrării în guvern[290]. Ora 1 la Cotroceni. După-amiaza la seminarul din oraș, la examene. Acolo mitropolitul, episcopi etc. Ora 5½ la Cotroceni. Crețeanu numit la Regimentul 3 Cavalerie, îi pare foarte rău că pleacă de lângă mine. Va face serviciul de vară la Sinaia. Orele 8½-11½ seara Kalinderu, nu i-am spus încă nimic despre numirea sa ca administrator al Domeniilor Coroanei. Ziarele mă înjură mult în legătură cu această problemă.

Vineri, 15/27 iunie

Cald. Cu Elisabeta în grădină. Orele 10-11½ Sturdza și Carp la mine. Formarea guvernului întâmpină încă dificultăți. Ora 3 la Palat. Ora 4 la seminarul Nifon, în toate clasele. Acolo mitropolitul, episcopi. Ora 5½ la Palat, pentru clădirea nouă. Seara cu Elisabeta, foarte umed.

Sâmbătă, 16/28 iunie

Vreme mohorâtă. Înainte de amiază Sturdza. Brătianu la țară. Guvernul se va forma. După-amiază audiențe. Elisabeta în oraș. Seara în grădină, foarte umed.

Duminică, 17/29 iunie

Ploaie. Ora 10 la capela episcopală, apoi la Palat până la ora 12, aici Stöhr. Cu Elisabeta la Cotroceni. După-amiază audiențe. Biliard. Seara cu Elisabeta în grădină. Frig, ploaie.

Luni, 18/30 iunie

Ploaie torențială, frig. Contramandat inspectarea vânătorilor. Câmpineanu s-a întors din străinătate, la mine. Sturdza la mine. Brătianu se întoarce mâine. Th. Rosetti este oscilant în problema guvernului. După-amiază Brâncoveanu. Ora 3 la școala normală Carol, până la ora 4½. La Palat, pentru construcții. Seara cu Elisabeta. Frig, ploaie.

Marți, 1 iulie/19 iunie

Ploaie torențială, întunecat. Ora 9½ mai bine, în grădină cu Elisabeta. Davila nu e bine. Ora 11 Lecca la mine. După-amiază mitropolitul Moldovei. Elisabeta în oraș. Scris. Seara din nou ploaie, frig. Conservatorii sunt foarte violenți.

Miercuri, 2 iulie/20 iunie

Ploaie torențială, care ține toată ziua. Recolta în pericol, sunt de așteptat inundații. Ora 10 în oraș. Consiliu de miniștri. Brătianu îmi spune că trebuie lăsată după alegeri combinația Maiorescu-Carp. După-amiază audiențe, scris. Seara ploaia se mai potolește.

Joi, 3 iulie/21 iunie

A plouat toată noaptea. Dimineața vânt, mai târziu senin. Nici un ministru. După-amiază audiențe. Ziarul *România* este infam în problema Domeniilor Coroanei, conservatorii vor să anuleze votul. Seara scris.

Vineri. 4 iulie/22 iunie

Vremea mai bună. Sturdza și Brătianu la mine. Guvernul va rămâne, cu unele mici modificări. Ploaie, furtună. Fălcoianu la mine. Seara prefectul Poliției. Scris arhiducelui Rudolf.

Sâmbătă, 5 iulie/23 iunie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază Chițu, Sturdza, Lecca. Carp, care se întoarce la Viena. După-amiaza la ora 4 la Palat. Generalul Fălcoianu depune jurământul ca ministru de Război, în prezența lui Brătianu. Chițu la Culte, Brătianu la Interne. Inspectat construcțiile de la Palat. Ora 6½ cu Elisabeta la Cotroceni. Seara scris.

Duminică, 6 iulie/24 iunie

Frumos, cald. Înainte de amiază Sturdza. După-amiază audiențe. Elisabeta în oraș. Ora 5 prinții Schönberg și I. Arenberg, împreună cu von Schmeling la noi, gustare în grădină. Seara cu Elisabeta, foarte umed. Barometrul coboară.

Luni, 7 iulie/25 iunie

Foarte umed. Ora 10 inspecția Batalionului 8 Vânători, maior Lipan, până la ora 11, foarte bine. Elisabeta în oraș. După-amiază Câmpineanu și Cerchez pentru construcțiile de la Palat. Ora 4½ la Palat. Seara cu Elisabeta în grădină. Umed, lună plină.

Marți, 8 iulie/26 iunie

Vreme frumoasă, cald. Ceva vânt. Înainte de amiază Sturdza. După--amiază Aurelian, în ultima audiență în calitate de ministru. Orele 3-4 generalul Fălcoianu, ministrul de război. Ora 5 la Palat. Văzut terenul pentru expropriere, cu Cerchez și Knechtel. Plecat la Cotroceni cu Elisabeta, care a fost la Palat. Seara promenadă cu ea, văzut *château d'eaux*. Citit.

Sinaia

Miercuri, 9 iulie/27 iunie. București-Sinaia

Noaptea furtună. Ora 7 Sturdza. Depeșă de la Belgrad, unde domnește mare bucurie în privința vizitei mele. Ora 9½ gara din Cotroceni. Miniștri cu soțiile, Fleva, Kalinderu, comercianți etc. Un sfert de oră cerc. Ora 9¾ plecarea, trenul special. Vremea din nou mohorâtă. Ora 11 Crivina, ora 12 Câmpina. Ploaie torențială. Ora 1½ sosirea în Sinaia. D. Ghica împreună cu familia etc. Multă lume la gară, gardă de onoare. La mănăstire pe o ploaie puternică. Biserică. Trecut în revistă Batalionul 2 Vânători, apoi la castel. Totul în interior este gata. Aici Stöhr, Steriade și Stuart, pentru iluminatul electric. Văzut totul cu Stöhr. La construcția nouă. Ora 7 cinat. Seara biliard cu Greceanu. Vremea mai bună, lună.

Joi, 10 iulie/28 iunie

Vreme minunată. Ora 10 cu Stuart la cascade, unde va fi amenajat bazinul pentru iluminatul electric. Ora 12½ dejunat. După-amiază la dependințele clădirii noi. Seara cu Elisabeta. Biliard.

Vineri, 11 iulie/29 iunie

Vreme schimbătoare. Înainte de amiază la castel, mică promenadă, ploaie. Ora 12½, la dejun, D. Ghica împreună cu familia, contele Monts, care e transferat la Roma, profesorul Schwarz de la München. Ploaie torențială, întuneric. Promenadă. Seara biliard.

Sâmbătă, 12 iulie/30 iunie

Înainte de amiază ploios. Elisabeta ar putea fi însărcinată. La castel cu Stöhr. După-amiază scris. Mică promenadă. Seara frumos. Așezat tunurile cu colonelul Pastia. Seara biliard. Elisabeta puțin obosită.

Duminică, 1/13 iulie

Vreme minunată. Ora 9 la biserică, fără Elisabeta. La Davila, în mănăstire, pe care îl găsesc mai bine. Ora 11 la castel. Venit generalul Crețeanu. La *lunch* Saurma, Isvolski, generalul Fălcoianu. După-amiaza lucrat cu generalul Fălcoianu. Mică promenadă. Elisabeta nu e însărcinată. Seara biliard. Cald.

Luni, 2/14 iulie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază cu Elisabeta, promenadă, Muk și Minke cu noi. Ora 12 primit pe feldmareșalul Schönfeld, comandant în Transilvania. Ora 12½ dejun, la care mai participă

generalul Fischer, general de brigadă la Brașov, colonelul Gustav și locotenentul Apor, apoi Meyer, căpitanul Schneider și Sturdza. După aceea vizitat castelul, ei au rămas până la ora 4. Lucrat cu Sturdza până la ora 6. În București a fost scandal duminică, la o adunare conservatoare. Seara biliard cu Sturdza până la ora 11, conversat. Chestiunea domeniilor este încă exploatată.

Marți, 3/15 iulie

Vreme minunată, foarte cald. Promenadă. Suleiman Bey, domnul și doamna Wight, domnul Stuart etc. la *lunch*. După-amiază promenadă. Seara biliard.

Miercuri, 4/16 iulie

Vreme minunată, foarte cald. Înainte de amiază cu Stöhr. Nimeni la dejun. Stătescu la mine. După-amiază promenadă cu câinii. Seara biliard.

Joi, 5/17 iulie

Arșiță enormă. Înainte de amiază la D. Ghica, nu a renunțat. La *lunch* domnul și doamna Kremnitz. După-amiaza audiențe. Maiorul Schuman și căpitanul Schmidt de la Corpul de ingineri prusian. Mai târziu D. Ghica. Promenadă. Seara biliard.

Vineri, 6/18 iulie

Vreme minunată, enorm de cald. Înainte de amiază mică promenadă. La dejun Hobe-Pașa cu soția, domnul și doamna Dragoumis, maiorul Schuman, Stuart etc., împreună până la ora 4½, muzică, ceai. Promenadă. Seara biliard.

Sâmbătă, 7/19 iulie

Arșiță enormă. Scris. Promenadă. Nici un invitat. Cu Elisabeta și Stöhr la șantier și la pavilionul de vânătoare. Seara biliard. Umed.

Duminică, 8/20 iulie

Ploaie, din acest motiv nu merg la biserică. Înainte de amiază cu Stöhr. Mai târziu vreme frumoasă. La dejun ministrul Lecca, Filitis, președinte general al Curții de Casație etc. După-amiază frumos, promenadă până la ora 7 cu Elisabeta, în pădure. Apoi Theodori, Nando etc. Seara biliard. Ploaie, furtună.

Luni, 9/21 iulie

Dimineața furtună, apoi frumos. Promenadă la bazinul pentru lumina electrică. La dejun generalul Manu cu soția. După-amiază ploaie

torențială. Seara Theodori vrea să plece, calea ferată întreruptă. Plouă torențial toată noaptea, apele sunt foarte mari. Plouă în întreaga țară.

Marți, 10/22 iulie

Ploaie torențială. Linia ferată pare să fi fost întreruptă în mai multe locuri. Trenurile nu circulă. Înainte de amiază la Peleș, care e foarte umflat. La *lunch* baronul Ring, Stolojan, Halfon[291] cu soția, Seculici[292]. Promenadă prin tot castelul. Poșta a sosit abia la ora 4. Ploaia încetează. Rău pentru noua construcție. La Stöhr. Seara biliard, răcoare.

Miercuri, 11/23 iulie

Toată noaptea ploaie și furtună. Nici o știre despre stricăciunile de la calea ferată. Ploaia încetează. Înainte de amiază scris. Sosit vagonul trimis de Heymann, multe lucruri sunt stricate. Venit Candiano. Theodori pleacă împreună cu Greceanu, cu trăsura, până la Comarnic, apoi la București. După-amiaza promenadă. Furtună. Seara vremea mai bună. Biliard.

Joi, 12/24 iulie

Vreme minunată. Înainte de amiază scris. Promenadă. După-amiază cu Elisabeta la prima cascadă, minunat. Seara cu Candiano, biliard.

Vineri, 13/25 iulie

Vreme minunată. Inspectat șantierul cu Stöhr. Brătianu sosește la ora 2½. După-amiază cu el și promenadă. Rămâne la masă. Seara biliard. Seară răcoroasă. Citit până la ora 10½.

Sâmbătă, 14/26 iulie

Vreme minunată. Cu Elisabeta la Davila, care nu e bine. Ora 11½ Brătianu la mine. Rămâne la dejun, conversat până la ora 3½. Se întoarce la București. Promenadă. Seara biliard. Ploaie.

Duminică, 15/27 iulie

Ceva ploaie. Mers cu Elisabeta la biserică. La Stöhr, care nu se simte bine. Ora 11 I. Kalinderu, eu îi propun să devină administrator al Domeniilor și consilier al Cabinetului, el vrea să se gândească. Dejun. După-amiază Kalinderu, mare promenadă cu Candiano. Seara biliard.

Luni, 16/28 iulie

Vreme frumoasă. Promenadă. După-amiază scris. Venit Basset, Steriadi și Bolomey cu soția, rămân la masă.

Marți, 17/29 iulie

Vreme minunată. Promenadă cu Elisabeta. După-amiază mare promenadă în pădure. Seara biliard. Bolomey la Broșteni.

Miercuri, 18/30 iulie

Mohorât. La D. Ghica. Vlădoianu a fost aici. Ceva lume la masă. Ora 2 venit Sturdza. Orele 4-6 promenadă cu el. Seara conversat, biliard. Basset la București.

Joi, 19/31 iulie

Ploios. Cu Elisabeta la pavilionul de vânătoare, Stöhr și Stuart cu noi. La masă Sturdza. După-amiaza lucrat cu el. Orele 4-6½ promenadă la cascade cu Elisabeta, cu doamnele și cu Sturdza. Clopotnița. Aer minunat, munții puțin acoperiți. Seara jucat biliard cu Sturdza până la ora 10. Vremea ceva mai închisă și vânt dinspre nord.

Vineri, 1 august/20 iulie

Vreme frumoasă, răcoare. Înainte de amiază Sturdza, promenadă. La dejun Câmpineanu cu soția; cu Câmpineanu până la ora 3, la ora 4 venit generalul Fălcoianu la mine. Promenadă cu Elisabeta. Seara biliard.

Sâmbătă, 2 august/21 iulie

Vreme mohorâtă. Promenadă, văzut pe Davila, care e bine. La dejun G. Cantacuzino cu fiii lui. Ploaie. După-amiaza promenadă. Seara biliard. Răcoare.

Duminică, 3 august/22 iulie

Vreme minunată. Ora 9 plecat cu Elisabeta la biserică, apoi cu Stöhr. Dejun mare. După-amiază scris. Ora 4 ceai. Promenadă.

Luni, 4 august/23 iulie

Vreme minunată. Înainte de amiază cu Stöhr, care merge la Brașov pentru zece zile. La dejun Suțu și Sturdza, care s-a întors din excursie. Venit Basset. După-amiaza lucrat cu Sturdza. Mică promenadă. Seara biliard.

Marți, 5 august/24 iulie

Vreme minunată. Înainte de amiază scris. La dejun contele și contesa Bethlen din Brașov. După-amiază plecat cu D. Ghica la Izvor și spre Orezi. Ora 6½ înapoi. Seara biliard cu Candiano.

Miercuri, 6 august/25 iulie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază scris. După-amiază venit Mitilineu, înainte de aceasta dejunat în pavilionul de vânătoare. Candiano pleacă, Negel intră în serviciu.

Joi, 7 august/26 iulie

Ceva ploaie. Înainte de amiază cu Elisabeta. La masă Mitilineu și Nadovitz, agent al Serbiei. După-amiază cu Mitilineu, discutat despre călătoria la Belgrad. Văzut mostre pentru palatul din București, o casă franceză. Seara biliard.

Vineri, 8 august/27 iulie

Ploaie, noaptea furtună. Înainte de amiază văzut mostrele casei Kadyer din Paris, pentru palat. Venit Câmpineanu, rămâne la dejun, de asemenea Calevič. După-amiază la pavilionul de vânătoare, văzut mostre de la Heymann și Durel din Paris. Venit Radu Mihai, rămas seara la masă. Biliard.

Sâmbătă, 9 august/28 iulie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază promenadă până la bazinul pentru lumina electrică. La dejun Călinescu, Costinescu împreună cu soția etc. După-amiaza cu Elisabeta. Orele 4½-7 promenadă, cu câinele. Seara biliard cu Sturdza, Basset și Negel. Noapte senină cu lună, destul de cald.

Duminică, 10 august/29 iulie

Vreme minunată. Ora 9 la biserică. Înainte de amiază scris. Venit Voinov. La dejun prefectul și primarul din Ploiești, colonelul Maican și Vartiadi etc. Maiorescu, care rămâne după-amiaza și seara. Mică promenadă. Biliard.

Luni, 11 august/30 iulie

Vreme minunată. Înainte de amiază scris. Promenadă. Venit Sturdza. După-amiaza la ora 3 primit în audiență privată pe marchizul del Moral. Promenadă cu Sturdza spre cariera de piatră, întors prin pădure, la ora 7¼. Seara biliard. Venit colonelul Greceanu.

Marți, 12 august/31 iulie

Vreme minunată, cald. Ora 12 primit în audiență oficială pe noul ministru rezident spaniol del Moral. Apoi dejun de gală, invitat și pe D. Ghica. La ceai Sturdza și Maiorescu. Promenadă. Seara biliard.

Miercuri, 1/13 august

Atmosferă de furtună. Înainte de amiază promenadă. Ploaie puternică. Ora 3 venit Brătianu, pleacă la Marienbad, discutat cu el până la ora 6 și făcut o mică promenadă. Rămâne la masă, până la ora 8½. Seara biliard.

Joi, 2/14 august

Vreme întunecată și mohorâtă. Înainte de amiază mică promenadă. La masă Saurma, contele Walewitz, noul secretar, doamna Văcărescu împreună cu fiicele ei, dintre care una este absolventă. Ele rămân la Elisabeta întreaga după-amiază. Seara rămân la masă. Sosit Davila. Seara biliard. Plouat toată ziua.

Vineri, 3/15 august

Vremea mai bună, ceață. Înainte de amiază ceață, răcoare. La Davila, care e mai bine. Nimeni la masă. După-amiază scris. Audiențe. Seara venit Stöhr.

Sâmbătă, 4/16 august

Vreme răcoroasă, nori. Orele 10½-12½ inspectat Regimentul 2 Vânători și barăcile. După-amiază cu Stöhr, el pleacă cu Basset la București. Promenadă cu Elisabeta în pădure. Seara D. Sturdza și generalul Fălcoianu cu soția la masă. Venit Steriadi.

Duminică, 5/17 august

Vreme frumoasă, răcoare. Pe jos, cu Elisabeta, la biserică. Înainte de amiază promenadă. La dejun contele Eugen Zichy și consilierul ministerial dr. Herich, care ne invită la expoziția de la Pesta. Le-am arătat castelul, rămân la ceai. Lucrat cu Fălcoianu și Sturdza. Orele 5-6½ promenadă singur, frumos, dar foarte rece. Seara biliard cu Negel și Theodori.

Luni, 6/18 august

Vreme frumoasă. Înainte de amiază promenadă cu Elisabeta, scris. La dejun Plagino și generalul Fălcoianu cu soția. După-amiază scris. Promenadă singur. Seara biliard cu Negel. Seară rece.

Marți, 7/19 august

Vreme frumoasă, rece. Muck foarte bolnav. În pădure cu Kolben. La masă Kremnitz, Kolben, Maria Bălăceanu etc. După-amiaza promenadă cu Elisabeta, la Davila. Seara biliard. Sala turcească aproape gata.

Miercuri, 8/20 august

Vreme frumoasă, rece. Înainte de amiază promenadă. Muck e pe moarte. La dejun prințul Uruzov, Costinescu, Corneanu etc. Arătat castelul. După-amiază cu Knechtel, pentru anexe. Seara jucat biliard cu Robescu, care intră de serviciu, până la ora 10½.

Joi, 9/21 august

Ploaie toată ziua. Scris. Cu Elisabeta. Venit doamna Brătianu cu fiica ei, au rămas și după-amiaza. Seara biliard cu Robescu. Venit Basset. Muck a murit. La masă doamnele Duperin și Bălăceanu.

Vineri, 10/22 august

Vreme frumoasă. Basset la mine. Cu Knechtel și cu inginerul de la căile ferate germane, hotărât ultimul transport. După-amiază Maiorescu și dr. Lauser. Promenadă. Seara biliard.

Sâmbătă, 11/23 august

Vreme ploioasă. Înainte de amiază la Stöhr. Mică promenadă. Venit Sturdza și Câmpineanu. Rășcanu[293] la dejun. După-amiază spre Sf. Ana, cu Sturdza. Seara biliard.

Duminică, 12/24 august

Vreme minunată. Înainte de amiază cu Elisabeta, apoi Sturdza la mine. La dejun multe persoane. După-amiaza spre Stână, pe la cascade, cu Elisabeta, Sturdza și doamnele. Plecat la ora 4, înapoi la ora 6½. Ceva ploaie. Seara biliard. Sturdza pleacă la București.

Luni, 13/25 august

Vreme schimbătoare. Înainte de amiază scris. Promenadă. Nimeni la masă. După-amiaza scris. Davila foarte rău, trebuie să plece la București. Promenadă. Seara biliard.

Marți, 14/26 august

Vreme rece. Înainte de amiază scris. După-amiază cu Scheck și Knechtel, hotărât nivelarea și șoseaua. Seara încă promenadă. Biliard. Kremnitz la masă.

Miercuri, 15/27 august. Sf. Maria, hramul mănăstirii

Vreme întunecată, rece. Ora 9 la biserică, enorm de plin, pe jos înapoi. Orele 10-11 Stöhr, scris. La dejun Cariagdi și soții doamnelor. După-amiază scris. Orele 5-7 promenadă cu Elisabeta și cu doamnele, pe drumul spre Predeal și prin pădure. Ora 7½ cinat. Biliard. Ora 9

sosit Sturdza, conversat până la ora 11. La Belgrad, ieri, pregătiri pentru primirea mea.

Călătoria la Belgrad

Joi, 16/28 august

Vreme caldă, umedă. Înainte de amiază mică promenadă. Discutat diverse lucruri cu Knechtel, Stöhr și Heymann. Ploaie. Elisabeta cu Sturdza la Sf. Ana, i-a udat. Ora 1 dejunat, Sturdza, prefectul Poliției, Beldiman. După-amiază scris. Sturdza, Stöhr. Promenadă. Ora 6½ cinat. Ora 8 plecarea cu trenul special, la gară D. Ghica, Stătescu etc. Sturdza, Câmpineanu și Calevič, prefectul Poliției. Ora 11 în Chitila, acolo se alătură suita. Noaptea la ora 5 în Craiova. Ora 9 în Turnu-Severin.

Vineri, 17/29 august

Mare întâmpinare în Turnu-Severin. Voinescu aici. Ora 10 sosirea la Vârciorova. Acolo vasul *Ștefan cel Mare*. Ora 10¼ plecarea, Fălcoianu, Calevič, Mitilineu, colonelul Robescu, maiorul Șoimănescu, Beldiman, colonelul Boteanu, maiorul Giurescu, căpitanul Cărbunescu de la Regimentul 6 Infanterie, locotenent-colonelul Manu. Salutat Ada Kaleh, trupe austriece. Toate localitățile sârbești mă salută cu focuri de armă. Dejunat la bord. Ora 3 Trencova. Ora 5 Moldova Veche. Vreme minunată, vânt, dar cald. Vasul *Grivița* este la Moldova. Ora 6¼ Baziaș. Ministrul președinte Garașanin, generalul Nicolici, locotenent-colonelul adjutant Simonovici și locotenent-colonelul Schaffarick mă salută în numele regelui, ofițerii poartă Serviciul de Onoare. Garașanin îmi înmânează Vulturul Alb al Serbiei, cu o scrisoare din partea regelui. Ora 8 cinat la bord. Plecat mai departe, până la Semendria, oprit în fața localității. Ora 10 în pat.

Sâmbătă, 18/30 august. Sosirea la Belgrad

Ora 7 sculat. Plecarea din Semendria. Ceață, mai târziu soare. *Grivița* și *Alexandru cel Bun* îl escortează pe *Ștefan cel Mare*. Ora 11¼ sosirea la Belgrad. Regele Milan în portul de pe Sava. Fortăreața salută. Întâmpinare călduroasă, prezentări. Cu regele Milan, în trăsură cu patru cai, spre Palat. Trupe postate pe străzi, totul este împodobit, steaguri. Ora 11¾ la Palat. Ne întâmpină regina Natalia. Prezentarea Curții, dejun. Ora 3 primirea corpului diplomatic. Orele 4-5½ regele Milan îmi prezintă comandanții tuturor corpurilor de armată. Mă numește șef al Regimentului 6 Infanterie. Defilarea regimentului sub comanda mea temporară. Priveliște frumoasă

asupra orașului, Sava, Dunărea. Ora 8 dineu de gală cu toasturi, corpul diplomatic etc., 80 persoane. Apoi bal, eu dansez un contradans cu regina Natalia, ținut până la ora 1, bufet foarte bogat. Vorbit cu multă lume. Totul foarte elegant și frumos aranjat.

Duminică, 19/31 august

Vreme minunată. Ora 9 cu regele Milan la capela Palatului. Ora 9½ plecat călare, cu el, cu regina și cu o mare suită, la trecerea în revistă. O jumătate de oră. 6.000 de oameni, infanterie, cavalerie și artilerie. Regimentul meu de față. Descălecat, 3 linii. Defilare, regele Milan conduce trupele prin fața mea, eu conduc regimentul meu. Totul a durat o oră și jumătate. Călare înapoi la Belgrad. Multă lume. Micii prinți cu trăsura. Ora 1 dejun militar cu toasturi. Ora 4 plecat cu regina la Topschidar. Văzut casa principelui Miloș. Parcul zoologic. De pe platou, priveliște frumoasă asupra Belgradului. Ora 5½ înapoi. Băut ceai la regină, care e fermecătoare. De față și regele Milan. Ora 7½ dineu, înainte de acesta îi dau regelui ordinul Coroana României. De față miniștri și oameni de stat sârbi. Îi decorez pe membrii Curții, pe Garașanin etc. Ora 9½ rămas-bun de la regină. Toate trupele au fost retrase, întregul oraș iluminat, artificii. Despărțirea de rege pe vasul *Ștefan cel Mare*. Gardă de onoare. Fortăreața iluminată. Seară minunată. Ora 11 în pat.

Luni, 1 septembrie/20 august

Vreme minunată. Mers noaptea cu *Ștefan cel Mare* până la Moldova, unde ajungem la ora 5 dimineața. Ora 8 mai departe. Ora 10 în Drencova, prin pasul de la Cazane. Ora 11½ dejunat la bord. Cu mine generalul Nicolici, locotenent-colonelul Simonovici, locotenent-colonelul Schaffarick și trei ofițeri din regimentul meu. Profesorul Freytag, pe care l-am găsit la Belgrad. De-a lungul întregului țărm sârbesc salutări și focuri de armă, iar noaptea a fost totul iluminat. Ora 2 în Vârciorova. Despărțire de însoțitorii sârbi, urcat îndată în trenul special și plecat spre Turnu-Severin. Întâmpinare. Arșiță. Direct spre Craiova, unde ajungem la ora 5½. Mare întâmpinare la gară, Sturdza de față. În oraș. Te Deum. La doamna Glogoveanu, unde sunt câteva prezentări. Ora 8 dineu, toasturi. Orașul iluminat. Retragere cu torțe. Ora 11 în pat, destul de obosit. Telegrafiat regelui Serbiei din Vârciorova. Ziarele se ocupă de vizita mea la Belgrad. Ziarele ungurești arată o mare rezervă. Prințul Wilhelm al Prusiei grav bolnav.

Marți, 2 septembrie/21 august. Craiova

Vreme minunată, cald. Ora 9 la noua cazarmă a artileriei pentru inspecție. Văzut Regimentul 1 Artilerie. Vizitat spitalul și cazarma,

văzut bateriile la exerciţii, nu prea bine. La cazarma infanteriei, inspectat Batalionul 1 Vânători, foarte bine, şi Compania 2 a Regimentului 2 Infanterie. Vizitat noua şcoala militară. Ora 1 dejun, numai militari, toasturi. Audienţe. Ora 2½ prin câteva prăvălii, cumpărat cărţi pentru şcoală. Vizitat, cu Dumitru Băneasa, biserica în ruină, promis că va fi restaurată. Spitalul. Ora 4½ spre Bucovăţ. Prăvălii, fabrică. La întoarcere vizitat Regimentul 1 Cavalerie. Ora 7 cina. Seara retragere cu torţe. În grădina publică. Iluminat până la ora 10. Foarte cald. Noapte senină, cu lună.

Sinaia

Miercuri, 3 septembrie/22 august. Craiova-Sinaia

Vreme minunată. Ora 6 sculat. Încă la doamna Glogoveanu, ora 7½ la gară, multă lume. Ora 8 plecarea. Ora 10½ în Slatina, mare întâmpinare. Ora 12½ în Piteşti, întâmpinare. Dejun la gară. Stătescu cu mine. Rămas o jumătate de oră, apoi plecat mai departe, enorm de cald. Ora 2 în Chitila, aici miniştri, Cernat etc. Sturdza se duce la Bucureşti. După 10 minute plecat mai departe. Ora 4¾ sosirea la Sinaia. La gară Elisabeta cu doamnele, D. Ghica împreună cu familia, Dragoumis, Walewitz şi multă lume. Gardă de vânători, cu muzică. Plecat cu Elisabeta la castel. Mică promenadă, puţin frig şi vânt rece. Ora 7 cinat, invitat pe generalul Fălcoianu. Seara biliard cu Robescu.

Joi, 4 septembrie/23 august

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază cu Elisabeta, apoi cu Stöhr, inspectat construcţiile şi conducta de apă pentru lumina electrică. După-amiaza citit. Cu Knechtel, hotărât anexele pentru grădină. Ora 7 cinat. Seara scris şi citit. Cazimir intră de serviciu.

Vineri, 5 septembrie/24 august

Înnorat, dar nu rece. Înainte de amiază scris. Davila este aproape pe moarte. Înainte de amiază la construcţii şi inspectat noul pod peste Peleş. La dejun câteva persoane. După-amiază scris şi citit. Mai târziu la conducta de apă pentru lumina electrică, aceasta a ajuns până la bazin. Cu Knechtel pentru anexele grădinii. Seara singur, citit. Vremea din nou ceva mai caldă, însă pentru porumb şi vin mult prea rece. Este pericol dacă nu va fi căldură timp de 14 zile. Regele Serbiei îmi telegrafiază din Viena.

Sâmbătă, 6 septembrie/25 august

Vreme umedă, rece. Înainte de amiază scris. Mică promenadă. La dejun D. Ghica, după masă vorbit îndelung cu el. Promenadă. Seara scris.

Duminică, 7 septembrie/26 august.
Ziua de naștere a lui papa

Vreme mohorâtă, mai târziu soare. Ora 9 cu doamnele, generalul Crețeanu etc. La biserică. Ora 10 înapoi. Zettler la mine. Ora 12½ primit pe Schuyler, care îmi prezintă scrisoarea pentru rechemarea sa ca ministru plenipotențiar american. Ora 1 dejun, mitropolitul primat, D. Sturdza, Schuyler, generalul Radovici, colonelul Crețescu, întors de la manevrele din Rusia, etc., băut în cinstea lui *papa*. După-amiaza mitropolitul, cu Sturdza până pe Vârful Clopotnița, ora 7 înapoi. Sturdza pleacă la București. A murit Davila în București, o pierdere enormă pentru noi, stat și armată. Seara scris.

Luni, 8 septembrie/27 august

Vreme mohorâtă. Înainte de amiază Zettler, promenadă. La *lunch* prințul Uruzov, Dragoumis etc. După-amiază scris. Promenadă. Ploaie.

Marți, 9 septembrie/28 august

Vreme mohorâtă, mai târziu ploaie. Mică promenadă. Câteva persoane la dejun. După-amiază scris. Promenadă. Seara cu Elisabeta, scris până la ora 11. Vremea pare să se îmbunătățească. Davila a fost înmormântat cu mare ceremonie și adâncă tristețe.

Miercuri, 10 septembrie/29 august

Vreme schimbătoare. Înainte de amiază discutat cu Stuart despre iluminat. La masă Carlo Diesbach, contele Walewitz, maiorul Witte, un căpitan, șef al pompierilor din Berlin, Mitilineu. După-amiază stat de vorbă cu ultimul. Seara venit Văcărescu de la Bruxelles și Candiano. Biliard. Vreme rece și senină.

Joi, 11 septembrie/30 august. Ziua Griviței

Vreme minunată. Ora 9½ slujbă religioasă, apoi trecut în revistă Batalionul 2 Vânători. Ora 10½ înapoi la castel. Scris. Ora 12½ pe platou, unde sunt barăcile, primirea corpului ofițerilor, D. Ghica, Cernat, Candiano, Văcărescu, Mitilineu, I. Ghica, maiorul Witte din Berlin etc. Totul frumos decorat. Banchet pentru 50 persoane. Toasturi, eu îl țin pe primul, amintind de batalionul foștilor luptători de la Grivița. Cernat răspunde, apoi maiorul Ionescu, foarte frumos. Candiano recită poezii frumoase, strigăte de ura, acolo până la ora 4. Mică promenadă. Seara dineu și, la ora 8, retragere cu torțe etc., mic foc de artificii. Vedere minunată asupra văii, spre pădurea de brazi și spre fântâna arteziană.

Vineri, 12 septembrie/31 august

Vreme mohorâtă. Înainte de amiază Văcărescu la mine. Venit Sturdza, Lecca și Carp. După-amiază stat de vorbă cu ei. Seara mică promenadă. Ploaie. Brătianu s-a întors de la Marienbad.

Sâmbătă, 1/13 septembrie

Vreme ploioasă. Mică promenadă, scris. Câteva persoane la masă. Fiica baronesei von Witzleben a murit de holeră la Neapole. După-amiază promenadă. Seara citit.

Duminică, 2/14 septembrie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază acasă. La dejun generalul Crețeanu, Theodori, C. Manu. După-amiază D. Ghica la mine, pleacă la București. Seara scris.

Luni, 3/15 septembrie

Înainte de amiază Basset, care vine de la Broșteni. Mică promenadă, vreme frumoasă, caldă. După-amiază scris și promenadă cu Elisabeta, vizitat mașinile electrice. Seara biliard. Holera foarte răspândită în sudul Italiei.

Marți, 4/16 septembrie

Vreme frumoasă, cald. Orele 10-12½ inspectat Batalionul 2 Vânători, manevre. După-amiază venit Brătianu, stat de vorbă cu el. Promenadă. Rămâne la masă. Invitat și generalul Slăniceanu cu soția. Seara biliard cu Slăniceanu și conversat cu Brătianu.

Miercuri, 5/17 septembrie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază mică promenadă. Ora 12 pe jos la gară, venit Sandro al Bulgariei cu sora sa Marie și cumnatul, contele Erbach-Schönberg. Mers la castel în căruța cu bănci. Ora 1 dejunat. Vizitat castelul. Ceai la pavilionul de vânătoare. Ora 7 cina. Biliard cu contele Erbach. Riedesch este cu noi, conversat până la ora 11. Întâlnirea celor 3 împărați la Varșovia.

Joi, 6/18 septembrie

Vreme minunată. Ora 9 dejunat toți împreună, apoi promenadă până la prima cascadă, foarte cald. Ora 1 *lunch*. Ora 3 plecat spre Bușteni și Azuga. Vizitat fabrica. Munții minunați. Ora 6 înapoi. Ora 7 cinat. Seara vorbit cu Sandro despre situația sa și căsătoria cu Victoria de Prusia.

Vineri, 7/19 septembrie

Vreme frumoasă. Ora 9 dejunat. După aceea vizitat tabăra de barăci a Batalionului 2 Vânători și mănăstirea. Înapoi abia la ora 1 fără un

sfert. Ora 1 dejunat. După-amiază discutat cu Sandro despre Bulgaria și Rusia. Ora 4 ceai, apoi cu Sandro, Erbach, vizitat instalația electrică. Ora 7 cinat, invitați Esarcu, L. Duca etc. Seara muzică, conversat. Ora 11 în pat.

Sâmbătă, 8/20 septembrie. Sf. Maria

Ora 6 sculat, vreme rece. Ora 7 dejunat toți împreună. Ora 7¾ plecat la gară în carul cu bănci. Ora 8 pleacă Sandro cu sora lui Marie și cumnatul Erbach-Schönberg la București. Acolo rămân până mâine dimineață, când pleacă la Varna. Eu cu Elisabeta și cu doamnele mergem la mănăstire. În biserică până la ora 9¼. Pe jos la castel. Înainte de amiază încercare a conductei de apă pentru iluminatul electric, două țevi au sărit. La masă arhiepiscopul catolic etc. După-amiază ploaie. Seara, la masă, Văcărescu cu fiicele și Freytag din Halle.

Duminică, 9/21 septembrie

Vreme mohorâtă. Înainte de amiază cu Stöhr. La dejun Sturdza, Liteanu, Freytag etc. Împreună până la ora 5, conversat. Seara pleacă toți. Biliard. S-a instalat calea ferată în Arlberg.

Luni, 10/22 septembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază scris. După-amiază este încercat iluminatul electric. Mansarda foarte frumoasă. Seara Stuart aici. Biliard.

Marți, 11/23 septembrie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază inspectat Batalionul 2 Vânători. După-amiază încercat iluminatul electric. Seara castelul parțial iluminat, foarte atrăgător peste tot.

Miercuri, 12/24 septembrie

Ceață, mai târziu soare. Înainte de amiază promenadă, vizitat instalația electrică. La dejun Saurma și fratele său. Colonelul Bibescu. După-amiază scris. Promenadă. Seara biliard. Iluminat electric, care merge însă parțial.

Joi, 13/25 septembrie

Ceață deasă. Înainte de amiază promenadă. Nimeni la dejun. Venit Sturdza. După-amiază se fac noi încercări pentru iluminatul electric. Ora 4 cu Elisabeta la gară, plecat la Predeal. Ora 4½ acolo, gardă de onoare cu muzică. Ora 5 sosește perechea princiară moștenitoare austriacă. Salutare cordială. În suită contele Taruca, Palfy, contele

Bomboll, căpitanul Waklzemott și medicul curant. Ora 5¼ plecăm toți împreună la Sinaia. Totul e în ceață. Ora 5¾ în Sinaia. Întâmpinare la gară, plecat cu 4 trăsuri la castel, care e iluminat electric. Ceai. Ora 7 cină de 36 persoane, Meyer, Saurma etc. Vizitat castelul iluminat electric. Apoi mare foc de artificii, jumătate de oră, iluminare frumoasă. Făcut muzică împreună și conversat. Ora 10 ceai. Ora 10½ în pat. Vreme foarte umedă, a stânjenit focul de artificii. Multă lume în vale, soarele electric iluminează șoseaua.

Vineri, 14/26 septembrie

Ploaie și vreme întunecată. Ora 8½ dejunat *à quatre*, conversat până la ora 10, apoi promenadă cu perechea princiară moștenitoare prin tot castelul. Ora 1 *lunch* cu muzică. Ora 2 plimbare cu trăsura la pavilionul de vânătoare, apoi la mănăstire. Ploaia începe iarăși. Ora 4 înapoi. Biliard cu prințul de coroană. Ora 7 mare dineu de 36 persoane. Seara cu prințul de coroană. Castelul iluminat electric. Se face muzică până la ora 11. Ceai.

Sâmbătă, 15/27 septembrie

Vreme minunată, răcoare. Ora 8½ dejunat *à quatre*. Ora 10 plecat la Poiana Țapului cu carul cu bănci. Munții se văd foarte clar. Elisabeta merge cu Stefanie la Bușteni, eu merg călare, cu Rudolf, Saurma, Sturdza etc. la vânătoare de urși la Cumpăta. Călătorie lungă, aer rece, de zăpadă. Un urs a venit spre prințul de coroană. Dejunat la ora 3, pe o pășune, apoi încă până la cascada Urlătoarea. Ora 6½ înapoi la Sinaia. Frig și senin, vânt dinspre nord. Ora 7 cina. Seara retragere cu torțe. Muzică până la ora 10½. Iluminat electric.

Duminică, 16/28 septembrie

Vânt rece dinspre nord. Ora 8½ dejunat *à quatre*. Ora 9½ toți la biserică, cor, până la ora 10½. Ora 11 exerciții ale Batalionului 2 Vânători, mici manevre sub foc, foarte bine. Vizitat barăcile. Ora 12½ *à quatre* în pavilionul de vânătoare, fotografiat. Ora 2½ dejun, 30 persoane. Ora 4½ la gară, foarte multă lume, gardă de onoare. Noi mergem cu ei până la Predeal. Munții se văd clar. Acolo despărțire călduroasă. Perechea princiară moștenitoare merge în Transilvania. Ora 6½ din nou în Sinaia, vânt de gheață. Ora 7 cinat. Seara biliard.

Luni, 17/29 septembrie

Toată ziua ploaie, foarte frig. Cu Stöhr la castel. După-amiază mică promenadă. Seara hotărât cu Stuart și Stöhr instalația pentru iluminatul electric. Biliard.

Marți, 18/30 septembrie

Vreme rece și umedă. Înainte de amiază hotărât totul în castel cu Stöhr. Ora 12½ dejunat. După-amiază biliard, scris. Ploaie. Mică promenadă. Lumina electrică funcționează foarte bine seara. Hotărât cu Stuart și Stöhr lămpile și aplicele. Biliard până la ora 11. Zăpadă pe munți, vreme îngrozitoare, vânt rece. Pregătiri de călătorie.

Cotroceni

Miercuri, 1 octombrie/19 septembrie. Sinaia-București

Vreme rece, mohorâtă. Ora 10 promenadă, văzut podul și un drum. Ora 12 dejunat, aici Stuart și maiorul Ionescu. Ora 12¾ la gară, atmosferă de ninsoare, multă lume. Ora 1 plecarea. Nu am oprit până la Crivina. Ora 4 în Cotroceni, toți miniștrii, mitropolitul, Stătescu etc. Cerc un sfert de oră. Brătianu și Sturdza la mine, din cauza dizolvării Camerei, pot pleca în călătorie abia luni. Seara cu Elisabeta. Biliard. Vreme cețoasă și umedă.

Joi, 2 octombrie/20 septembrie

Vreme mai bună. Ora 10 în grădină, terasa nouă. Ora 10½ la Palat, Consiliu de miniștri până la ora 12½. Hotărât dizolvarea Camerei pentru duminică, iar noile alegeri pentru 6/18 noiembrie. Ora 1 Cotroceni. După-amiaza audiențe până la ora 7. Alecsandri la masă. Seara biliard cu el. Venit Sturdza.

Vineri, 3 octombrie/21 septembrie

Vreme minunată, cu Elisabeta în grădină. Ora 10 Fălcoianu, ora 11 Sturdza. Ales mostrele pentru noul palat. Ora 2 la Palat, acolo hotărât mobilierul. Ora 4 înapoi. Primit pe Uruzov și Wight. Seara Kalinderu, pentru care hotărăsc să preia administrația Domeniilor. Rămâne de la ora 8 până la 11.

Sâmbătă, 4 octombrie/22 septembrie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază în grădină. Ora 10 Brătianu, care a fost la Rusciuc pentru a-l vedea pe principele Bulgariei. Venit Sturdza și Câmpineanu, hotărât comunicatele pentru străinătate. Lecca. După-amiază audiențe, Tornielli. Ora 3 cu Elisabeta la Grant, cumpărat pentru Palat lucruri în valoare de 20.000 franci, pe seama costurilor de amenajare. La Palat. Ora 5 înapoi. Seara scris. Prefectul Poliției la mine, până la ora 10. Eclipsă de lună.

Duminică, 5 octombrie/23 septembrie

Vreme mohorâtă, vântoasă. Elisabeta la ora 9 la Azil, biserică. Ora 10 Sturdza la mine, ora 11 Kalinderu, făcut formalitățile pentru numirea sa ca administrator al Domeniilor Coroanei. Ora 12 dizolvarea Camerei prin intermediul guvernului. Orele 1-5 audiențe, primarul orașului Fleva etc. Fălcoianu la mine. Seara scris, foarte ocupat, rezolvat totul. Basset la mine, pentru domenii etc. Cerkez pentru construcția palatului și amenajare. Vreme senină.

Călătoria în străinătate

Luni, 6 octombrie/24 septembrie. Plecarea din Cotroceni

Ora 8 dejunat. Scrisoare de la mama, tata nu se simte prea bine la Weinburg. Ora 8½ plecarea, miniștrii, doamne, generali, D. Ghica în salonul de așteptare de la Cotroceni. D. Sturdza și Kalinderu merg cu noi până la Titu, Brătianu și colonelul Bibescu până la Orșova. Vreme minunată. Ora 11½ în Pitești, mare întâmpinare, 10 minute, discursuri. Ora 2 în Slatina. Ora 3½ Craiova, întâmpinare. Ora 6 Turnu-Severin, enorm de mulți oameni. Ora 6½ în Vârciorova, echipat civil, stat acolo 20 minute. Rămas-bun de la autorități. Ora 7½ în Orșova, cinat în vagon cu Brătianu și Bibescu. Despărțire. Ora 8 plecarea, călătorit toată noaptea.

Marți, 7 octombrie/25 septembrie

Dimineața la ora 7½ sosirea în Pesta. La gară comandantul Poliției, primarul, directorul căilor ferate. Rosetti-Solescu și Mavrocordat. Dejunat. Oprire de o oră. Ora 2 sosirea în Viena, ploaie. Dejunat în gara Stark. Trenul special pregătit pentru ora 3. Ocolit tot orașul, prin Meislingen, Netzendorf, Nackingen etc. Ploaie puternică. Linia frumoasă până la St. Polten și Melk. Nu ne oprim în Linz. Ora 8½ sosirea în Simbach, granița. Plecat imediat mai departe, salutul inspectorului căilor ferate. Ora 11½ sosirea în München, călătorie foarte obositoare. La gară Fritz, Wilhelm și Maria Wied ca surpriză. Directorul de Poliție Jettler etc. Mers la „Cele Patru Anotimpuri", acolo ceai *en famille*, conversat până la ora 1.

Miercuri, 8 octombrie/26 septembrie. München

Ora 8½ dejunat *en famille*. Ploaie întreaga zi. Ora 10½ la Muzeul Național, apoi la anticari, cumpărat tablouri de 2.000 mărci. Ora 1 dejunat cu Fritz, Wilhelm, Maria Wied și Fritz Anhalt. După-amiaza prin prăvălii, cumpărat mult. Elisabeta la Pinacotecă. Plimbat puțin cu Fritz. Ora 6 sosit Leopold de la Weinburg. Elisabeta merge

la teatru. Eu iau cina cu Leopold și Fritz. Orele 10-11 ceai, toți împreună.

Joi, 9 octombrie/27 septembrie. München

Ora 8½ dejunat *en famille*. Ora 10 la Residenz, capela bogată, camera papei, camera tezaurului etc., Jettler cu noi. La Wallemberg, lucrături în aur. La atelierul de pictat pe sticlă. Galeria Națională. Ora 2 înapoi. La dejun contele Werther. După-amiaza la profesorul Sepp, în diferite ateliere, Wiegand, Defreggere etc. Vizitat primăria. Ora 5 cu Leopold la Pätterich, cumpărat tablouri. Ora 7 cinat cu Leopold și Fritz. Elisabeta cu sora ei la teatru. Seara ceai toți împreună, până la ora 11.

Vineri, 10 octombrie/28 septembrie. München-Weinburg

Vreme bună, răcoare. Ora 8½ dejunat împreună. Wilhelm și Maria pleacă spre Halle. Cu Leopold, Fritz și F. Anhalt la Pinacotecă. Expoziție a lăptăriilor. Elisabeta îl primește pe F. Dahn. Ora 11¼ la gară. Elisabeta pleacă cu Fritz, Romalo și Cazimir la Sigmaringen, din Ulm cu trenul special. Werther și directorul Poliției la gară. Ora 12½ eu plec cu Leopold spre Lindau. La Kempten ploaie și frig. Ora 4½ în Lindau. Văzut munții acoperiți cu zăpadă. După un sfert de oră plecat mai departe cu trenul la Bregenz, apoi direct la Lauterach, unde bagajul rămâne în urmă. Ora 6 în St. Margrethen, unde pierdem legătura. Comandat o locomotivă pentru a pleca mai departe, însă a sosit trăsura de la Weinburg. Călătorit o jumătate de oră cu Leopold, spre Weinburg, foarte frig. Ora 7 acolo. Pe *papa* îl găsesc destul de bine. Mama vioaie. Carola aici. Lindheim, Schreckenseiten, Koch, Mirkwitz și Stendl aici. Ora 8 supat. Seara împreună până la ora 10½. *Papa* se retrage la ora 9.

Sâmbătă, 11 octombrie/29 septembrie

Vreme îngrozitoare, umedă și rece. Ora 8½ dejunat împreună. Înainte de amiază cu părinții. Singur pe Masa de Piatră. Ora 12½ luat masa. După-amiază cu Leopold și Carola pe Valea Rinului și la Cotul Rinului. La *papa* până la ora 7. Seara supeu. Prittwitz aici. Până la ora 11. Foarte rece.

Duminică, 12 octombrie/30 septembrie

Frig, fără ploaie. Ora 8 dejunat. Mică promenadă cu *papa*, care e dus în scaun cu rotile. La Rheineck cu Koch. La Wachternstein, cumpărat lucruri. Koch crede că *papa* se va sfârși. Orele 12-1 cu mama în grădină. Leopold pleacă la ora 1 la Sigmaringen. Noi dejunăm. Le-am povestit lui *papa* și domnilor până la ora 4. Orele 4-6 promenadă cu

Carola, peste Masa de Piatră, Buchberg și prin vale, vânt foarte rece. Vreme cenușie, zăpadă în Wolfsholder și Raiden. Scris. Până la ora 7½ la *papa*, care însă e obosit. Ora 7½ ceai și supeu. Foarte frig în camere. Până la ora 10¾ împreună, *papa* se culcă la ora 10. Scrisoare de la Elisabeta.

Luni, 1/13 octombrie. Weinburg-Sigmaringen

Vreme rece. Ora 8½ dejun împreună. Promenadă în grădină cu Carola. Weinburg. Ora 11¾ plecarea din Bauried cu trenul special. Totul face o impresie tristă. *Papa* vioi. Ora 1¼ sosirea în Konstanz, unde apare puțin soarele, apoi de-a lungul lacului, mohorât și frig. Ora 1 și 20 minute în Radolfzell. În Schwackenreuthe frig. Ora 3 în Mösskirch. Krauchenwies. Ora 3½ în Josephslust. Mama, *papa*, Carola și cu mine coborâm din trenul special, care merge cu ceilalți la Sigmaringen. Noi mergem cu trăsura într-acolo, pe șoseaua cea nouă. Frig și cețos. Ora 4 la castel. Aici Elisabeta, Marie cu copiii ei, Fritz cu Louise, Friedrich, Anette, Aribald și Alexandra, A. Taregi etc. Wilhelm. Leopold, care a sosit ieri. Noi locuim cu toții în aripa cavalerilor, iar infanții și Wilhelm la Antoinette, în aripa prinților, pe care o găsesc destul de bună. Ora 6 mare dineu pentru 35 persoane. Seara la *papa*. Orele 9-10 ceai.

Marți, 2/14 octombrie

Vreme destul de bună, rece. Ora 8½ dejunat toți împreună, mama, Fritz, Louise, Friedrich, Anette și copiii. Ora 10 la *papa*, care e vioi, apoi vizitat cu Leopold azilul de bătrâni, pe care l-am fondat în cinstea nunții de aur a părinților. Dejunat la *tante* Carola, la ora 12. După-amiază promenadă cu frații, Möhlenberg etc. Orele 5-6 la *papa*. Cina. Seara la *papa*, ceilalți la teatru.

Miercuri, 3/15 octombrie

Vreme mohorâtă, frig. Dejunat împreună, la părinți. După-amiază promenadă spre Inzighofen. Ora 6½ cinat. Seara la *papa*. Ceai până la ora 11.

Joi, 4/16 octombrie

Vânt rece. Dejunat împreună. Înainte de amiază la părinți. După-amiază în castel. Promenadă în Valea Antoni și la Horheim, apoi întors. Ora 6 cinat. Seara teatru, eu la *papa*.

Vineri, 5/17 octombrie

Vânt puternic. Înainte de amiază cu frații. La părinți. Ora 1½ Vogel la mine. Ora 12 dejunat *en famille*. Ora 1½ sosit Philipp de Flandra.

Orele 2½-4½ promenadă la Bitelrhiss, Hornstein, Bingen, cald, dar vânt puternic. Ora 6½ cina. Seara la *papa*. Până la ora 11 în cazemata dinspre Dunăre.

Sâmbătă, 6/18 octombrie

Vânt puternic. Ora 8½ în clădirea prinților cu Elisabeta, la dejun Philipp și Marie, care locuiesc aici, venit apoi și Ferdinand și Carlo de la Düsseldorf. La Leopold până la ora 11. La părinți. Ora 12 dejunat. Ora 1½ sosit generalul Crețeanu. Mama a căzut, are ceva dureri. Orele 3½-6 promenadă cu Leopold și cei trei fii ai săi pe noua șosea spre Krauchenwies. Seara cină. Până la ora 9 la *papa*. Probă a iluminatului electric pe terasă, foarte luminos. Ora 11 în pat.

Duminică, 7/19 octombrie

Vreme frumoasă, cald. Ora 9 liturghie în capela castelului. Primit pe Stotz von Stoltzreidt. Ora 11 o mare delegație de doamne aduce părinților un covor pentru capelă. Fl. v. Lindheim îmi prezintă toate doamnele. Elisabeta e cu Anette la biserică. Ora 12 dejunat *en famille*. Sosit Friedrich și Eduard Anhalt. Ora 2½ inaugurarea noii fântâni a orașului. Părinții și noi toți suntem prezenți. În uniformă. Cuvântări etc., cântece. Plimbare cu trăsura, cu *papa*. Orele 4-6 promenadă cu Pfiligg, Friedrich și Fritz. Ora 6½ cinat. Ora 8 sosirea kronprințului, noi îl întâmpinăm în ținută de gală în castel. Prezentarea suitelor. Ora 9 ceai *en famille*.

Luni, 8/20 octombrie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază, la ora 10, inaugurarea Fundației Josephina, făcută de copii, Carola, Anette etc. Părinții au dat 50.000 mărci. Episcopul Hefele[294] din Rottenburg ține slujba. S-a adunat întreaga familie. Ora 11 la *papa* cu kronprințul. Ora 12½ dejun în familie, 36 persoane. Marele duce și marea ducesă de Baden, cu fiul lor și cu Carl Fürstenberg, au venit de asemenea cu kronprințul. Ora 1½ sosește Albert de Saxonia, noi îl întâmpinăm în ținută de gală în castel. Apar Wilhelm Wied, principele Taxis și Herman de Saxonia. Orele 3-4½ kronprințul la mine. Ora 5½ la gară în ținută de gală, întâmpinare a împăratului german, prezente toate armele. Prezentare a autorităților. *Papa* îl întâmpină pe împărat în sala cavalerilor. Ora 7 cină *en famille*, 40 persoane. Seara ceai. Împăratul privește fotografiile de la Sinaia. Ora 10½ în pat.

Marți, 9/21 octombrie. Nunta de aur a scumpilor părinți

Vreme minunată. Ora 6½ sculat. Ora 7½ spovedit la biserica mare. Acolo mama și Carola. Ora 8 liturghie în capela castelului, ținută de

abatele de la Einsiedeln. Părinții și copiii, *tante* Marie și Carola la comuniune. Dejun *en famille*. Felicitări. Ora 10 felicitări în ținută de gală, din partea întregii familii, în frunte cu împăratul, care îi dă lui *papa* un portret și Vulturul Negru cu diamante. Durere de cap. Ora 1 dejun *en famille*, 41 persoane, în clădirea prinților la Leopold. Foarte drăguț. După aceea defilarea tuturor armelor prin fața împăratului. Noi înapoi în castel. Nando și Carlo la mine, eu le dau Ordinul Coroanei clasa I, pe care să-l poarte seara. Ora 5 toaletă, ora 5½ se strânge toată familia în salonul roșu, în ținută de gală, eu Colanul ordinului Vulturul Negru. Mergem în sala cavalerilor, *papa* și mama cu împăratul, eu cu Carola, Elisabeta cu Albert și kronprințul Prusiei. Ceremonie a episcopului Hefele, predică a abatelui von Emaus din Praga, iluminat foarte frumos, 130 persoane. Împăratul ține un discurs frumos, *papa* răspunde, dar nu-l poate duce la capăt. Cerc până la ora 9. Apoi plimbare cu trăsura prin orașul frumos iluminat, Leopold merge cu kronprințul, eu cu Philipp, de-a lungul Dunării. Noapte rece și frumoasă. Multă lume pe străzi. Ora 9½ ceai la Marie. Împăratul este obosit și se retrage îndată după cină.

Miercuri, 10/22 octombrie

Vreme mai puțin prietenoasă. Înainte de amiază la *papa*, apoi în clădirea prinților. Orele 11-12 kronprințul la mine, discutat despre Bulgaria. Ora 12½ mare dejun *en famille*, apoi cerc. Ora 1½ plecarea împăratului german și a kronprințului la Berlin, Leopold merge cu împăratul la gară, eu cu kronprințul. Toți principii sunt de față la despărțire. Wilhelm von Württemberg și Hanno Weimar pleacă de asemenea. După-amiază promenadă și la *papa*, unde e și Albert de Saxonia. Ora 6 mare dineu, la care vine nobilimea șvabă, principele și principesa Wrangel, baronul și baroana Ulm, Hornstein etc. Se cinează în salonul întunecat, care e iluminat electric. 120 persoane. După aceea *soirée dansante*, dansăm toți cadriluri și *carillon* până la ora 11. Fumat în cazemata dinspre Dunăre până la ora 12. Fotografiat Albert de Saxonia. Ofițeri din Regimentele 26 și 40 Infanterie etc.

Joi, 11/23 octombrie

Vreme mai mohorâtă, vânt rece din nord-est. Înainte de amiază la *papa*, unde se răspunde la depeșe. Ora 12 dejun *en famille*. Ora 1 în salonul de artă, unde sunt expuse toate cadourile. Ora 1½ pleacă marele duce și marea ducesă de Baden, cu marele duce moștenitor, căruia i-am dat ordinul meu. Principele de Fürstenberg. Orele 2-4 promenadă cu Albert de Saxonia la pârâul Joseph, pe noua șosea spre Krauchenwies. Apoi la *papa*, făcut scrisori și depeșe. Ora 6 cinat. Seara la *papa*, apoi ceai. Ceilalți în grădină.

Vineri, 12/24 octombrie

Vânt dinspre nord-est, mohorât. Ora 8½ dejunat la Casino, Anhalt, Fritz cu Louise, Wilhelm Wied etc. La *papa*. Audiențe. Ora 12 dejunat *en famille*. Ora 2 plecat Albert și Carola de Saxonia, la gară, rămas-bun. Mică promenadă cu frații. Ploaie. La *papa*. Ora 6 cinat. Ora 8 pleacă Elisabeta cu fratele ei la Neu-Wied. Noi îi conducem cu toții la gară. Tren special până la Ulm, dimineață la ora 5 în Frankfurt, unde îl vor vizita pe unchiul Adolph. Ora 2 în Segenhaus.

Sâmbătă, 13/25 octombrie

Vreme frumoasă, cald. Ora 8½ dejunat la Leopold, acolo până la ora 10. Scris. La părinți. Ora 12 dejun *en famille*. Mama răcită. Promenadă cu Philipp, Marie și Leopold. Ora 4 pleacă *tante* Marie. La gară. Ora 6 Carlo și Nando la Düsseldorf. Ora 6 cina. Seara la *papa* până la ora 9½.

Duminică, 14/26 octombrie

Vreme mohorâtă, destul de frig. Ora 9 liturghie în capela castelului. Primit pe Künzel. Ora 12 dejun *en famille*. După-amiază promenadă cu Leopold, Philipp și Wilhelm pe noua șosea spre Krauchenwies. La *papa*. Ora 6 cina. Seara până la ora 9 la *papa*, e puțin răcit. Partidă de whist. Elisabeta e în Segenhaus, a fost 3 ore în Frankfurt la familia Nassau. Sturdza este încă la Berlin, l-a văzut pe Bismarck. Opoziția din România se abține de la alegeri.

Luni, 15/27 octombrie

Furtună și ploaie. Ora 9½ pleacă Philipp la Torino, îl însoțim cu toții la gară. În clădirea prinților, la Antoinette. Ora 12 dejunat *en famille*. După-amiază viscol cu zăpadă. Promenadă cu Leopold și Fritz, vânt foarte rece. Ora 6 cina. La *papa*. Seara whist.

Marți, 16/28 octombrie

Vânt rece. Înainte de amiază la *papa*, apoi Vogel la mine. După--amiaza promenadă cu Leopold și familia Anhalt de-a lungul Dunării, întors pe noua șosea dinspre Krauchenwies. Ora 6 cina. Seara toți la teatru, eu rămas singur la *papa*. Ceai.

Miercuri, 17/29 octombrie

Vremea mai blândă. Înainte de amiază scris cu Marie pentru mama. Ora 11 primit pe Sturdza, care a venit de la Berlin, unde l-a văzut pe Bismarck. Relațiile cu Rusia sunt din nou bune și ni s-a recomandat să ne străduim să facem același lucru. La Berlin sunt foarte preocupați de problema Braunschweig, vor să-l excludă pe

Cumberland[295]. În București, întrunire electorală cu discursuri infame, și anume din partea profesorului V. Ursianu[296]; este agitată încă problema dotației, chiar și de Kogălniceanu. După-amiază promenadă frumoasă cu Fritz, prin Gutenstein spre Hochsträmlin, înapoi prin Laiz. Orele 5-6 Sturdza la mine. Cină. Seara la *papa*, care însă e puțin cam obosit.

Joi, 18/30 octombrie

Vreme foarte blândă. Ora 8½ cu cei doi Anhalt. Ora 11 la *papa*, rămas acolo cu frații și cu Anette. Ora 12 dejunat *en famille*. Venit și Leopold cu Antoinette. După-amiaza promenadă cu Leopold, foarte umed, moină. Scrisoare de la Elisabeta, care e foarte bine. Familia Baden a fost la Neu-Wied. Ora 5 Sturdza la mine. Ora 5½ cinat deja. Ora 6½ plecat familia Anhalt cu fiii Fritz, Eduard și Anibal și cu fiica Alexandra. Noi toți la gară, apoi pe jos înapoi la castel. Seara la *papa*. Ceai până la ora 10.

Vineri, 19/31 octombrie

Vreme cețoasă. Ora 8 Koch la mine, mă consultă. Ora 9 Sturdza și Crețeanu, care se întorc la București. Copiii Mariei, Baudouin și Albert, pleacă și ei. Înainte de amiază la *papa*. Ora 12 dejunat *en famille*. După-amiază cu frații. Promenadă în Valea Amphor, întors abia la ora 4. La *papa*. Ora 6 cina. Seara la *papa*, ceai până la ora 11. Răcit destul de tare. În București sunt manifestații electorale.

Sâmbătă, 1 noiembrie/20 octombrie. Ziua tuturor sfinților

Întunecat, frig, ceață. Ora 9 liturghie în capela castelului. La *papa*, care nu poate face aproape nimic din cauza ochilor. Ora 12 dejunat *en famille*. După-amiază plimbare cu trăsura, cu *papa*, muntele Brenzkofer. Apoi promenadă cu Leopold. Seara la ora 6 cina. Seara la *papa*. Ceai până la ora 9½, whist.

Duminică, 2 noiembrie/21 octombrie. De asemenea ziua tuturor sfinților

Ceață. Întunecat. Ora 8½ dejunat. Ora 9 liturghie în capela castelului. La *papa* până la ora 11½. Ora 1½ pleacă Fritz cu Louise, noi toți îi conducem la gară. Plimbare cu trăsura, cu *papa*. Pe Mühlberg periculos, deoarece el nu mai vede bine. În galeria de artă până la ora 4. Promenadă cu Leopold. Ora 6 cina. Seara la *papa*.

Luni, 3 noiembrie/22 octombrie

Ceață. Ora 8½ dejunat cu Marie, Henriette, Josephine și Leopold. Wilhelm înapoi la Strassburg. La *papa* până la ora 12 și după dejun până

la ora 4. Promenadă cu Leopold și Marie. Opra 6 cina, Leopold vine și el. Seara la *papa*, care însă e deprimat din cauza ochilor. Ceai, whist.

Marți, 4 noiembrie/23 octombrie

Vreme minunată. Ora 9½ toți la gară. Antoinette pleacă la Meran, Leopold o însoțește până la München. Ziua mea onomastică, mama și frații mă felicită. Promenadă cu mama și Marie la *tante* Caroline. Orele 11-12 la *papa*. Dejunat. Ora 1 ieșit cu *papa*, cu trăsura, spre Gutenstein, întors prin Inzighofen. Mama și Marie sunt și ele acolo. Ora 4 înapoi. Promenadă cu mama. Venit arhiepiscopul catolic Paoli din București, prin München. Rămâne să stea la castel. Ora 6 cina. Apoi mergem cu toții în salonul de artă. Episcopul se retrage devreme. La *papa*. Primit multe depeșe.

Miercuri, 5 noiembrie/24 octombrie

Vreme minunată. Ora 9 episcopul catolic din București ține liturghia în capela castelului. Werner la mine. Ora 11 la *papa*. La dejun arhiepiscopul catolic. Acesta pleacă apoi la Augsburg. Plimbare cu trăsura, cu *papa*, până la ora 3, muntele Brenzkofer, aer minunat. Promenadă cu Marie până la ora 4½. La *papa* până la ora 6. Cina. Seara cu *papa*. Ceai. Whist. Scrisoare de la Elisabeta de la Neu-Wied, îi merge bine, se va duce la Koblenz, la împărăteasă. Bătrânul împărat nu se simte prea bine.

Joi, 6 noiembrie/25 octombrie. Sigmaringen-Stuttgart

Ora 7 sculat. Ora 8 dejunat la mama cu Marie și copiii. Vreme minunată. Ora 8½ la *papa*, care e vioi. Ora 9½ rămas-bun de la *papa*, emoționant. La gară multă lume. Rămas-bun de la Marie. Ora 9¼ plecarea cu mama, prin Strassberg, Ebingen, Balingen, Hechingen. Mama mă însoțește până acolo. Călătorie frumoasă, cald. Călătorit bine prin Zollern. Ora 12½ Hechingen. Rămas-bun de la mama. Ora 1¼ Tübingen, oprire de o oră, promenadă cu Cazimir prin oraș. Ora 2¼ mai departe, Reutlingen, Plochingen. Domnul Schierholtz de la căile ferate merge cu noi. Ora 4 sosirea în Stuttgart, Leopold la gară, vine de la München. Contele Trabenheim și Wesdehlen. La Hotelul Marquardt. Promenadă cu Leopold. Ora 5½ la Majestățile Lor. Cinat doar *à quatre*. Regele suferind. Amândoi sunt foarte plăcuți. După aceea acceptat să fac vizite la prințesa Katharina și la contesa Urach. Seara la ceai la Wesdehlen până la ora 10¾.

Vineri, 7 noiembrie/26 octombrie. Stuttgart-Nürnberg

Ora 8½ dejunat cu Leopold, apoi pe jos la Stotz. Vreme minunată, dar frig. Vizitat întreaga fabrică. Plecat spre Rosenstein, privire spre

Cannstadt. Ora 11 înapoi. Prin prăvălii și la berărie, întâlnit pe prințul H. von Weimar. Ora 12 dejunat. Ora 1 plecarea cu Leopold. Wesdehlen la gară. Prin Crailsheim, Ansbach, spre Nürnberg. Ora 6 sosirea. Călătorie frumoasă, seara frig. Cazat la Bayerische Hof. Cu Leopold prin prăvălii. Ora 7½ cinat. Seara cu Leopold. Elisabeta a plecat pe la ora 6 din Neu-Wied.

Sâmbătă, 8 noiembrie/27 octombrie. Nürnberg

Elisabeta și Wilhelm Wied sosesc la ora 6 dimineața. Noi o întâlnim la ora 8, a făcut o promenadă. Ora 8½ dejunat *à quatre*. Cu Leopold la prăvălia lui Schwarz. Ora 10 la Muzeul Germanic. Profesorul Esswein aici, ne arată totul, până la ora 12. La Biserica Păcatelor. Ora 1 dejunat, apoi la Fleischmann. După aceea la casa Peller, cea mai frumoasă din Nürnberg, aparține decoratorului Eysser, acolo două ore. Cumpărat multe. Pe jos prin oraș, prin multe magazine. Ora 7½ cinat, invitat profesorul Esswein. Ora 10½ la gară cu Leopold și Wilhelm.

Duminică, 9 noiembrie/28 octombrie. Viena

Seara la ora 11 rămas-bun de la Leopold și Wilhelm în gara din Nürnberg. Plecare. Călătorit noaptea prin Passau, Linz. Ora 10 și 50 minute sosirea în Viena. La gară kronprințul Rudolf și kronprințesa Stefanie, alături de întreaga suită princiară în ținută de gală. Eu în ținută civilă. Primire călduroasă. Ne duc la Hotelul Manteln. Au rămas la noi o jumătate de oră. Schimbat. Ora 1½ plecat cu trăsura la arhiducele Rainer, rămas acolo o oră. Orele 4-5 promenadă, singur. Audiențe, contele Wendel și ministrul bulgar Iagratin. Ora 6 la kronprinț, cină în burg. De față și Kalnoky, sosit de la Pesta, Rainer, suitele noastre, legația românească, Rosetti etc. Ora 8 la operă, *Lohengrin*, foarte bine, până la ora 11. Plecăm singuri la hotel.

Luni, 10 noiembrie/29 octombrie. Viena

Ora 9 incognito cu Elisabeta prin oraș, pe jos, vizitat câteva magazine. Ora 11 înapoi. Elisabeta îl primește pe Kalnoky. Ora 11½ plecat la dejun la Rainer. Acolo arhiducele Wilhelm. Ora 12½ cu Rainer și ai lui la Muzeul Artelor și Industriilor, unde ne conduce în interior Falke. După aceea la Muzeul Oriental și la expoziția de ceramică. Acolo ne întâmpină intendentul Curții von Hofmann și contele Zichy. La Bursă, privit investitorii de la galerie. Ora 2½ înapoi la hotel. Orele 3-4 vizitat pe contele Kalnoky. Ora 4½ plecat la Lauenburg cu trenul special. Cu trenul Asparg. Ora 5 cinat la Rudolf și Stefanie. De față și Leopold von Bayern. Până la ora 6½, apoi fumat și vizitat încăperile. Cu Rudolf și Stefanie înapoi la Viena cu trenul special.

La teatrul Hofburg. Bârsescu a interpretat *În curtea ducelui*, foarte bine, până la ora 10. Înapoi la hotel.

Marți, 11 noiembrie/30 octombrie. Spre Pesta

Ora 6 sculat. Ceață. Ora 7½ cu Elisabeta la gară. La gară legația românească, domnișoara Bârsescu. Cu un sfert de oră înaintea plecării trenului au venit Stefanie și Rudolf, rămas-bun călduros. Ora 8 plecarea. Vremea frumoasă. Ora 1 sosirea la Pesta. Împăratul în ținută de gală, gardă de onoare, fanfara cântă imnul românesc. Miniștrii Tisza și Szaprach, cu notabilitățile, nobilime etc. Primire călduroasă din partea împăratului, prezentări. Eu merg cu împăratul, Elisabeta cu Romalo. Publicul ne salută cu *ilehen*. Mers la burgul din Ofen. Împăratul îmi propune să ne tutuim. Împărăteasa ne primește cu arhiducesa Valerie și prințesa Amelie von Bayern. Ne este prezentată Curtea. Majestățile Lor ne conduc în camerele noastre, unde noi rămânem până la ora 5. Eu fac o promenadă în parc și pe terasele frumoase ale burgului, o întâlnesc pe împărăteasă în grădină. Elisabeta se odihnește. Ora 5 dineu, împăratul vine să ne ia. Prezentări. Sunt prezenți Tisza cu soția, Kalnoky, Andrassy, Kallay, ministrul de Război Bylandt, suitele. Elisabeta stă între împărat și împărăteasă, eu alături de aceasta, iar Valerie lângă mine. După masă cerc până la ora 7. La ora 7½ vin la noi împăratul și împărăteasa. Mergem la teatru cu împăratul, arhiducesa Valerie și prințesa Amelie. Operă maghiară, clădire minunată, operă proastă și balet plictisitor. Acolo până la ora 10, foarte cald. Ceai în salon. Împăratul ne însoțește la gară, manifestație, mers cu el un moment acolo. Ora 10¼ plecarea trenului, tot atunci rămas-bun de la împărat. Călătorit toată noaptea până...

Miercuri, 12 noiembrie/31 octombrie

Înainte de amiază la ora 9½ sosirea în Vârciorova, vreme minunată. Acolo Brătianu și Fălcoianu. Întâmpinare, gardă de onoare etc., eu îmbrac uniforma. Ora 10 în Turnu-Severin, întâmpinare, multă lume, noi dejunăm în vagon. Brătianu la noi. În țară totul merge bine, doar ieri a fost criză comercială, aurul a scăzut cu 10 procente. Ora 1 în Craiova, mare întâmpinare. Ora 3½ în Slatina, la fel, frig și întunecat. Ora 5 în Pitești, umed, frig, întâmpinare entuziastă, discursuri etc. Acolo 10 minute. Seara la ora 6¾ sosirea în București, enorm de multă lume la gară, doamne, buchete, gardă de onoare, toți ofițerii, mitropolitul, miniștrii, D. Ghica etc. Cerc un sfert de oră. Mers cu trăsura la palatul din oraș. Acolo nu e încă amenajat, camera Elisabetei goală. Ora 8 cinat în doi, discutat. Ora 10½ în pat.

București

Joi, 1/13 noiembrie

Vreme frumoasă. Ora 9 dejunat cu Elisabeta. Ora 10 venit Câmpineanu, ora 11 Sturdza, apoi Lecca. Agitația electorală nu e puternică; mai ales D. Brătianu și Kogălniceanu. După-amiază prefectul Poliției. Cu Elisabeta. Ora 6½ cinat. Seara Basset. În Sinaia lucrările sunt foarte întârziate din cauza vremii rele, care a ținut foarte mult.

Vineri, 2/14 noiembrie

Vreme frumoasă, vânt rece. Înainte de amiază Fălcoianu, apoi Lecca la mine. După-amiază plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, la Cotroceni. Ora 5 audiențe, Salzberg, care e mutat în America. Seara de la 8 la 11½ Kalinderu, care îmi raportează despre Domeniile Coroanei. Totul e în regulă, a văzut diferite locuri. Intrat deja 200.000 franci.

Sâmbătă, 3/15 noiembrie

Vreme rece și mohorâtă. Aniversarea nunții noastre. Ora 11 apar miniștrii, pentru a ne felicita cu această ocazie. Noaptea viscol cu zăpadă. Orele 1-3 audiențe, apoi cu Elisabeta. Orele 5-6½ Sturdza. Seara scris mamei până la ora 11. Ploaie și ninsoare, frig.

Duminică, 4/6 noiembrie

Rece și umed, +1 °R. Ora 10 cu Elisabeta la mitropolit, asistat în paraclisul său la liturghia cu cor, până la ora 11. La mitropolit. Ora 12 înapoi. După-amiaza audiențe de la 1½ la 4. Venit și Frank de la Banque de Roumanie, își exprimă temerea că trebuie să o lichideze din cauza șicanelor făcute de Banca Națională. Orele 5-7 Kalinderu, în problema curții și a domeniilor. Seara scris.

Luni, 5/17 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază miniștrii. După-amiază plimbare cu trăsura, cu Elisabeta. Orele 5-6 audiențe. Seara scris.

Marți, 6/18 noiembrie

Ceață deasă, moină. Înainte de amiază Brătianu. Începerea alegerilor la primul colegiu pentru Cameră. Liniște. După-amiază promenadă. Orele 5-6½ Kalinderu. Seara citit și scris.

Miercuri, 7/19 noiembrie

Ceață deasă. –2 °R. Înainte de amiază Câmpineanu și Fălcoianu. Alegeri la al doilea colegiu pentru Cameră, orașele. După-amiază promenadă. Seara singur, scris. Liniște în toată țara.

Joi, 8/20 noiembrie. Sf. Mihail

Înainte de amiază nici un ministru. Alegerile merg bine în toată țara. După-amiază Brătianu. Seara la masă prefectul Poliției, care a fost la gară, marele duce Mihail a fost în trecere. Noi l-am invitat, însă a trebuit să meargă mai departe la Viena.

Vineri, 9/21 noiembrie

Frig și ceață. Înainte de amiază nici un ministru, deoarece toți sunt la alegeri. După-amiază promenadă pe chei, vânt rece dinspre nord-est. Seara ceva audiențe. Alegerile pentru Cameră s-au încheiat în toată țara. Guvernul, o mare victorie. Kogălniceanu și încă 30 de apropiați ai săi s-au ales totuși în Cameră. Seara la teatru, *Faust*, foarte prost.

Sâmbătă, 10/22 noiembrie

Frig, neprietenos. Înainte de amiază Brătianu la mine. Au început alegerile pentru Senat. După-amiază audiențe. Promenadă. Seara cu Elisabeta. Scris.

Duminică, 11/23 noiembrie

Vremea mai bună, frig. Înainte de amiază Stöhr, care a venit de la Sinaia. După-amiază audiențe. Seara cu Elisabeta la teatru, *Hamlet* în limba română. Manolescu foarte bun, ținut până la ora 12.

Luni, 12/24 noiembrie

Alegerile pentru Senat au decurs foarte bine. Mare majoritate. Ploaie și ninsoare. Nici un ministru. După-amiază audiențe. Kalinderu. Seara Sturdza. Scris. Elisabeta la teatru.

Marți, 13/25 noiembrie

Vreme frumoasă, rece. Înainte de amiază Fălcoianu. După-amiază promenadă. Ora 5 prefectul Poliției. Seara Basset. Scris.

Miercuri, 14/26 noiembrie

Frumos, rece. Înainte de amiază Sturdza și Chițu. Comentat discursul Tronului și redactat parțial. După-amiază D. Brătianu. Ora 5 Sturdza. Seara cu Elisabeta. Citit.

Joi, 15/27 noiembrie. Deschiderea Camerei

–9 °R. Vreme minunată. Înainte de amiază Lecca la mine. Ora 10¾ la Mitropolie în ținută de gală. Deschis noua Cameră cu discursul Tronului. Foarte plin, am fost aplaudat în multe locuri ale discursului, durat 20 minute. Ora 12½ înapoi. Vânt rece. După-amiază cu Elisabeta. Ora 5 audiențe. Seara citit și scris.

Vineri, 16/28 noiembrie

Vreme frumoasă, deloc frig. Înainte de amiază ministrul de Război, apoi Brătianu, discutat despre Pherekyde. Crețeanu trebuie să plece din funcția de mareșal al curții, din cauză că e surd și brutal. După-amiază promenadă în Cișmigiu. Ora 5 audiențe. Seara cu Elisabeta.

Sâmbătă, 17/29 noiembrie

Vreme frumoasă, deloc frig. Înainte de amiază Sturdza. După-amiază audiențe. Basset îmi spune că Crețeanu s-a exprimat violent doar pentru că nu este plătit. Promenadă. Audiențe. Camerele se constituie bine. Mai întâi verificat totul.

Duminică, 18/30 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază, la ora 10 la capela episcopală, apoi lungă promenadă prin oraș. Orele 1½-4 audiențe. Orele 5-6 Wight, care merge în Anglia. Seara cu Elisabeta la teatru, o piesă de Caragiale cu aluzii politice, *O scrisoare pierdută*. Până la ora 11. Ploaie și furtună. Bismarck a ținut la Berlin un discurs parlamentar împotriva indemnizațiilor din Cameră; s-a exprimat foarte tăios contra sistemului constituțional și administrativ din Anglia.

Luni, 1 decembrie/19 noiembrie

Furtună, vreme rea. Înainte de amiază nici un ministru. Theodori la noi, s-a întors din Moldova. După-amiază audiențe. Orele 5-6 Kalinderu. Seara scris.

Marți, 2 decembrie/20 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază Fălcoianu. După-amiază promenadă în oraș. Ora 5 Stătescu. Seara biliard cu Șoimănescu. Brătianu la țară.

Miercuri, 3 decembrie/21 noiembrie

Ninsoare. Nici un ministru. Scris. După-amiază audiențe. Seara citit și scris.

Joi, 4 decembrie/22 noiembrie

Frig, ninsoare. Înainte de amiază Câmpineanu, care îmi spune că Brătianu vrea să se retragă. După-amiază audiențe. Ora 5 Kalinderu. Seara scris. –4 °R.

Vineri, 5 decembrie/23 noiembrie

Foarte frig. Ora 10 Fălcoianu. Orele 11-12½ Brătianu la mine, spune că trebuie să demisioneze. Îl propune pe generalul Lecca. El vrea ca

mai târziu să formeze din nou guvernul cu Junimea. După-amiază promenadă. Seara Lecca și Sturdza până la ora 7. Scris.

Sâmbătă, 6 decembrie/24 noiembrie

Ploaie, moină. Înainte de amiază Sturdza, apoi D. Ghica și Lecca, toți sunt de părere că Brătianu trebuie să rămână. După-amiază Brătianu, Sturdza. Ora 5 audiențe. Seara scris.

Duminică, 7 decembrie/25 noiembrie

Vreme minunată. Elisabeta la biserică. Orele 10½-12 Consiliu de miniștri. Orele 1½-6 audiențe. Seara jucat biliard. –3 °R.

Luni, 8 decembrie/26 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază Brătianu, cabinetul rămâne. Voinov și Lecca. După-amiază audiențe. Seara Liteanu, care a venit de la Berlin. Scris până la ora 11.

Marți, 9 decembrie/27 noiembrie

Vreme minunată. Depeșă de mulțumire de la împăratul Alexandru al III-lea și marii duci Nicolae și Mihail pentru urările mele cu ocazia aniversării Ordinului Sf. Gheorghe, care a fost ieri. Ora 10½ Consiliu de miniștri, discutat bugetul de stat, scăderea prețului aurului cu 15% etc. Dezordini la Universitate din cauza lui Râmniceanu, care nici el nu ușurează situația, a trimis modelul la Iași pentru a le arăta studenților că este nevinovat. După-amiază audiențe. Ora 3½ plimbare cu trăsura, vreme frumoasă, dar vânt rece. Cu Elisabeta. Prefectul Poliției la mine, a fost bolnav 8 zile. Seara citit și scris. Holera a încetat peste tot. Brătianu nu poate încă să formeze un guvern cu Carp și Maiorescu, în Cameră curentul este împotrivă.

Miercuri, 10 decembrie/28 noiembrie. Aniversarea Plevnei

Vreme minunată. Ora 10½ pe Dealul Spirii, acolo în biserică, Te Deum, apoi defilarea trupelor, foarte alunecos. Ora 11¼ în biserica de la cazarma cavaleriei, de asemenea Te Deum, apoi defilarea trupelor. Ora 11¾ totul se încheie. Orașul împodobit cu steaguri, de dimineață salve de tun. Ora 12 la Palat. După-amiază cu Elisabeta, plimbare cu trăsura, oraș, Șosea, chei, aer bun, rece. Ora 6½ dineu de gală, generali, colonei. Elisabeta prezentă. Luat masa în sufrageria de jos. Toasturi ținute de mine și de Cernat. După masă cerc scurt în sala tronului, până la ora 8. Ora 9 la Cercul Militar cu Elisabeta, doamne în costum național. Decorat frumos. Dans, rămas până la ora 11. Depeșă de la marele duce Nicolae, căruia îi răspund îndată.

Joi, 11 decembrie/29 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază Câmpineanu și Sturdza. Agiul 13%. După-amiază plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, Filaret, Cotroceni. Ora 5 audiențe. E. Ghica de la Sofia. Seara scris.

Vineri, 12 decembrie/30 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază ministrul de Război, apoi Brătianu. După-amiază audiențe. Saurma. Seara biliard până la ora 10½. Elisabeta are febră.

Sâmbătă, 1/13 decembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază Voinov, apoi Sturdza. După-amiaza acasă. Ora 5 Kalinderu, care a fost la Sadova. Hotărât pentru dânsul salariu de 24.000 franci, el este puțin surprins. Seara citit până la ora 10½.

Duminică, 2/14 decembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază Stöhr, care a venit de la Sinaia. Orele 1-3 audiențe. Ora 5 G. Ghica de la Atena. Seara citit și scris lui *papa* până la ora 10½.

Luni, 3/15 decembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază doar Lecca. Finanțele sunt bune, criza aurului este apăsătoare, agiul 12%. După-amiază audiențe, Brânzeu pentru grădina botanică de la Cotroceni. Ora 2½ plimbare cu trăsura, enorm de murdar, rece. Seara scris. Camerele încep dezbaterea adresei, care va dura 3 zile. Înscris mulți vorbitori.

Marți, 4/16 decembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază Consiliu de miniștri. După-amiază plimbare cu trăsura, cu Elisabeta. Seara prefectul Poliției. Camerele discută adresa.

Miercuri, 5/17 decembrie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază nici un ministru. După-amiază audiențe. Plimbare cu trăsura. Seara biliard până la ora 10. La Balul Societății Elisabeta, la Teatru, nu foarte plin. Tombolă. Acolo până la ora 2. Licitație.

Joi, 6/18 decembrie

Umed și frig, ceață deasă. Ora 10 cu Elisabeta la Biserica Sf. Nicolae, liturghie ținută de episcopul de Argeș, până la ora 11, foarte plin.

După-amiază audiențe. Orele 5-6½ biliard. Seara citit. Elisabeta foarte obosită.

Vineri, 7/19 decembrie

Ceață, frig. Înainte de amiază Theodori, apoi Câmpineanu, Fălcoianu, Lecca. După-amiază audiențe. Generalul Cantilli, prefectul Moruzi de la Dorohoi. Seara citit. Senatul a votat adresa.

Sâmbătă, 8/20 decembrie

Ceață deasă, frig umed. Înainte de amiază nici un ministru. Camera a votat adresa. După-amiază câteva audiențe. Seara scris. Prefectul Poliției la mine.

Duminică, 9/21 decembrie

Ceață de nepătruns, foarte neplăcut, frig umed. Ora 10 la capela episcopală, liturghie tăcută. Ora 10½ înapoi. Ora 11 Sturdza la mine. Ora 11½ primirea adresei Senatului, D. Ghica o citește, vorbit cu toți senatorii, cu multe doamne, de asemenea cu Mârzescu. Ora 12½ dejunat, invitat pe Alecsandri și pe Sturdza. Ora 1½ primirea adresei Camerei, generalul Lecca o citește, de față mulți deputați, până la ora 2. Apoi audiențe până la ora 3½. Cu Elisabeta, care a avut de asemenea multe audiențe. Vreme întunecată. Seara citit și scris.

Luni, 10/22 decembrie

Ploaie torențială. Înainte de amiază nici un ministru. După-amiază generalul Slăniceanu, care pleacă la Alger, este foarte suferind, se va întoarce greu până la Anul Nou. Generalul Barozzi la mine. Ora 5 Kalinderu, decid că trebuie dotate toate bisericile de pe Domeniile Coroanei cu cele necesare pentru liturghie, iar școlile cu manuale, o donație de 10.000 franci. Seara biliard cu Șoimănescu până la ora 10. Tânărul Witzleben urmează să fie expediat în America. Mamei sale i-au dispărut 600 franci, care au fost luați probabil chiar de către fiu. Ceață deasă.

Marți, 11/23 decembrie

Ceață de nepătruns, mai târziu soare, cald. Înainte de amiază Fălcoianu. Ora 1½ prințul Handgang, consilier la Teltow, lângă Berlin. Plimbare cu trăsura, cu Elisabeta. La mine Gottreau pentru construcții. Seara prefectul Poliției.

Miercuri, 12/24 decembrie

Ploaie, cald. Ora 10½ Consiliu de miniștri. După-amiază audiențe. Înmormântarea lui Dabija, al cărui corp a fost adus de la Paris. Seara cu Elisabeta. Scris.

Joi, 13/25 decembrie. Crăciunul catolic

Înainte de amiază cu Elisabeta. Tânărul Witzleben va fi expediat în America. Mama sa știe că el a furat. Ora 11 Lecca la mine, îmi prezintă bugetul, 155 milioane, echilibrat. După-amiază Gottreau pentru construcții. Orele 5-6½ Lavertujon, delegat la Comisia Dunării. Republican, om interesant.

Vineri, 14/26 decembrie. Crăciunul catolic

Vreme minunată. Înainte de amiază nici un ministru. La Senat a fost interpelarea lui Mârzescu împotriva episcopilor. După-amiază plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, aer bun. Ora 5 Tornielli. Seara scris. Camerele lucrează foarte puțin.

Sâmbătă, 15/27 decembrie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază Sturdza. Brătianu e din nou la țară. Camerele nu lucrează din cauza interpelărilor. După-amiază audiențe, scris. Seara prefectul Poliției. Biliard cu Șoimănescu până la ora 10½.

Duminică, 16/28 decembrie

Mohorât, cețos, +4 °R. Înainte de amiază acasă. Scris. După-amiază audiențe. Orele 5-6½ biliard cu Greceanu. Seara scris. Elisabeta puțin răcită.

Luni, 17/29 decembrie. Ziua de naștere a Elisabetei

Ora 8 dejunat, cadouri. Înainte de amiază felicitări. Ora 11 venit miniștrii. Ora 11½ curtea. Prefectul Poliției, Kalinderu. Ora 12½ dejunat. După-amiază audiențe. Orele 5-6½ Kalinderu, care a fost la Bicaz. O moșie care e foarte greu de exploatat și care se află într-o stare foarte proastă. E dată în arendă. În Senat Murgescu a fost înfrânt provizoriu printr-un discurs al lui Melchisedec. La Cameră Kogălniceanu continuă să facă agitație, pentru ca Legea Sinodului să fie modificată. Seara cu Elisabeta, care e puțin obosită. Vreme mohorâtă și cețoasă. Ora 10½ în pat.

Marți, 18/30 decembrie

Vreme mohorâtă și cețoasă. Înainte de amiază ministrul de Război. După-amiază audiențe. Seara la ora 5 marchizul de l'Aubespine. Ora 6½ mare dineu pentru birourile Senatului și Camerei, 45 persoane, D. Ghica, Lecca, Stătescu, generali etc. Făcut cerc până la ora 9. Elisabeta de față. Seara citit.

Miercuri, 19/31 decembrie

Vreme mohorâtă. Înainte de amiază Consiliu de miniștri, reproșat lui Chițu că din cauza lipsei lui de energie s-a ajuns la problema

studenților. Până la ora 12½. După-amiază diferite audiențe. Scris depeșe către toți suveranii etc., 50 bucăți. Orele 5-7 Kalinderu la mine, discutat despre administrația Domeniilor și despre Curte. Seara prefectul Poliției la mine. Elisabeta la concert, scris depeșe până la ora 11.

Anul 1885

Monat Januar 1885

Bucuresci – 123

Donnerstag 1t Januar / 20t December / [illegible] ... $+10$ R. ... Metropolit ... Billard. [illegible]

Freitag 2t Januar / 21t Decemb / – 3° R. [illegible] ... $8\frac{1}{2}$ ... [illegible]

Samstag 3t Januar / 22t Decemb / – 10 R. [illegible]

Sonntag 4t Januar / 23t Dec / Schönes Wetter. [illegible] ... Kapelle ... $1\frac{1}{2}$ – 4 ... [illegible]

Montag 5t Januar / 24t Dec / [illegible] ... 10 ... Metropolit ... 12 ... 4 ... 6 ... [illegible]

Dienstag 6t Januar / 25t Dec / [illegible] ... – 20 R. 11 ... Kapelle ... Billard. [illegible]

Mittwoch 7t Januar / 26t Dec / 2t Feiertag. – 30 R. [illegible] ... Silvester ... $2 - 3\frac{1}{2}$ ... $5 - 6\frac{1}{2}$ ... Billard ... [illegible]

Donnerstag 8t Januar / 27t Dec / [illegible] ... $5 - 6\frac{1}{2}$ ... [illegible]

București

Joi, 1 ianuarie/20 decembrie

Vreme mohorâtă, vânt rece uscat, +1 °R. Înainte de amiază Câmpineanu și Lecca la mine. Ora 1½ mitropolitul Moldovei. Audiențe. Primit multe depeșe de răspuns. Seara biliard.

Vineri, 2 ianuarie/21 decembrie

–3 °R, vânt rece dinspre nord-est. Ora 10½ Voinov la mine. După-amiază promenadă, frig și uscat. Seara Brătianu cu soția la masă, până la ora 8½.

Sâmbătă, 3 ianuarie/22 decembrie

–1 °R. Înainte de amiază D. Sturdza la mine. Kalinderu e la Mălini. După-amiază promenadă, aer bun, nu e frig. Seara scris.

Duminică, 4 ianuarie/23 decembrie

Vreme frumoasă. Ora 10 la capela episcopală. După aceea promenadă la Dâmbovița, cald. Orele 1½-4 audiențe, apoi citit împreună cu Elisabeta. Seara scris părinților. Vreme senină.

Luni, 5 ianuarie/24 decembrie. Crăciunul

Nu e frig. Ora 10 cu Elisabeta prin prăvălii, la turci și la Grand, cumpărat de 8.000 franci. Ora 12 înapoi. Venit mitropolitul cu icoanele. Rămâne la dejun până la ora 2. Îi dăruim o icoană în ulei. Orele 2-4 Gottereau la mine, pentru construcții, lipsesc bani pentru a face totul. Ora 6 Basset, hotărât bugetul. Seara scris.

Marți, 6 ianuarie/25 decembrie. Nașterea Domnului

Întunecat. –2 °R. Ora 11 cu Elisabeta la mitropolit, liturghie în capela sa până la ora 12. La el. După-amiază Stöhr la mine, a venit de la Sinaia. Seara biliard.

Miercuri, 7 ianuarie/26 decembrie. A doua zi de sărbătoare

–3 °R. Ora 9¾ la Biserica Sf. Silvestru, asistat la liturghie; foarte plin și expus la curent, până la ora 11. Plimbare friguroasă cu trăsura prin oraș. Ora 11½ Sturdza la mine, îl propune pe G. Ghica în postul de mareșal al curții. După-amiază, între orele 2 și 3½, White, care s-a întors de la Londra. Orele 5-6½ biliard. Seara scris.

Joi, 8 ianuarie/27 decembrie

Viscol cu zăpadă, nu e frig. Înainte de amiază cu Elisabeta. Ora 12 Kalinderu, care s-a întors de la Mălini. Îl invităm la dejun, conversat până la ora 2. Apoi căpitanul Schneider, care îmi aduce lista rangurilor militare. După-amiază Stöhr îndelung la mine, discutat desenele pentru argintăria din Sinaia. Ninge toată ziua, însă e moină. Orele 5-6½ biliard. Seara cu Elisabeta și scris până la ora 11.

Vineri, 9 ianuarie/28 decembrie

Vreme frumoasă, ninge. Înainte de amiază Fălcoianu și Lecca la mine, criza se accentuează, agiul 16%[297]. După-amiază plimbare cu sania, a mers destul de greu, caii obosiți. Murit un cal norvegian. Ora 5 prefectul Poliției. Seara scris până la ora 11. Elisabeta la teatru.

Sâmbătă, 10 ianuarie/29 decembrie

–10 °R, vreme minunată. Pe la ora 10 pe jos, la Müller și Grand, pentru cumpărături. Ora 11½ înapoi. Orele 2-4 I. Brătianu la mine, discutat despre numirea lui Mavrogheni la Viena și probabil a lui G. Ghica în postul de mareșal al curții. Orele 5-6½ D. Sturdza la mine. Seara scris.

Duminică, 11 ianuarie/30 decembrie

–9 °R, chiciură, acoperit. Înainte de amiază singur. Stöhr nu poate să vină din cauză că e bolnav. După-amiază câteva cadouri, promenadă, destul de frig. Ora 5 Kalinderu, până la ora 7, îi dăruiesc un tablou. Seara biliard până la ora 10½.

Luni, 12 ianuarie/31 decembrie

–6 °R, mai târziu mai cald. Înainte de amiază cu Elisabeta, pregătit cadourile. Ora 11½ Lecca, agiul 16%. Ora 2 Fălcoianu. Seara scris. Basset etc.

Marți, 1/13 ianuarie. Anul Nou

Vreme blândă. Cu Elisabeta până la ora 10½, felicitări din partea curții, împărțit cadouri. Vine Stöhr. Ora 10¾ la Mitropolie, în ținută

de gală. Liturghie o oră, trecut în revistă garda de onoare. La mitropolit, discursuri din partea lui și a lui Sturdza, eu răspund, amintesc de criza serioasă. Felicitat pe toți. Ora 12¾ din nou la Palat. Rușii cu brad și sare. După-amiaza scris, cu Elisabeta, care își amenajează noua bibliotecă. Ora 7 cinat. Ora 10 începerea marelui bal, cerc pentru corpul diplomatic etc. Enorm de plin și cald. Iluminatul electric nu merge bine. Ora 1 supeu, foarte bun. Cotilion, Elisabeta rămâne până la ora 2, eu până la 3. Foarte obositor, animat.

Miercuri, 2/14 ianuarie

Vreme moale, ploaie, mai târziu soare. Până la ora 11 cu Elisabeta, în noua ei bibliotecă, pe care a terminat-o. Orele 11-12 Sturdza la mine. I-a propus lui G. Ghica postul de mareșal al curții, el acceptă cu plăcere, însă speră la 18.000-20.000 franci. După-amiază plimbare cu trăsura, foarte moale, foarte umed și murdar. Zăpada mai veche s-a topit. Seara scris. Prințul August de Württemberg[298] a murit la Berlin, avea 72 de ani. Ora 11 în pat.

Joi, 3/15 ianuarie

Mohorât, ploios. Ora 10 Câmpineanu, ora 11 Lecca și Voinov. A izbucnit un incendiu la depozitele Cariade. Ora 1½ plec îndată acolo, nu accept nici o propunere. Vizitat cu D. Ghica noile construcții, foarte frumoase și mari. Orele 4-5 jucat biliard cu Young. Orele 5-8½ Kalinderu la mine. Seara scris lui Leopold la Meran.

Vineri, 4/16 ianuarie

Vreme rece și întunecată. Ora 10 venit Stöhr, care e din nou bine. Ora 10½ discutat cu Pössenbacher din München, în sala tronului, pentru a o amenaja ca bibliotecă. Ora 11 Fălcoianu, apoi Brătianu, care s-a întors de la țară. Ora 12 vizitat totul cu Stöhr și Pössenbacher. După-amiază audiențe. Orele 5-7 Kalinderu. Seara scris.

Sâmbătă, 5/17 ianuarie

–4 °R, întunecat, vânt dinspre nord. Înainte de amiază Stöhr, apoi Sturdza. Ora 12 venit mitropolitul cu icoanele. Rămâne la dejun. După-amiază Văcărescu, insistă să devină mareșal al curții, eu refuz. Ora 5 prefectul Poliției. Basset, Petrescu. Seara scris până la ora 10½.

Duminică, 6/18 ianuarie. Epifania. Botezul Domnului

–4 °R, vânt rece. Ora 10 venit Stöhr. Ora 11¼ mers cu trăsura la pavilionul de la Dâmbovița, îndată sfințirea apei, mitropolitul acolo. La apă, în care e aruncată crucea. Defilarea trupelor, ora 12 totul se

încheie. Vânt rece. După-amiază C. Rosetti la mine. Ora 5 biliard. Seara scris. –6 °R.

Luni, 7/19 ianuarie. Sf. Ioan

–7 °R, vânt de gheață, vreme rece. Înainte de amiază și după-amiază scris. Elisabeta e în pat, deoarece nu se simte bine deloc. Ora 5 Sturdza. Seara Basset. Scris. Furtună.

Marți, 8/20 ianuarie

–6 °R. Furtuna a ținut toată noaptea, vânt de gheață, ceva zăpadă. Înainte de amiază Stöhr, scris. După-amiază la Elisabeta, care nu se simte bine. Orele 5-7 Kalinderu la mine. Seara citit. A mai venit Stöhr, pleacă la Sinaia.

Miercuri, 9/21 ianuarie

–4 °R, soare. Înainte de amiază Sturdza. Îi trimit fiului prințului de Wales Cordonul ordinului Steaua României. Împăratul Wilhelm răcit. După-amiaza, orele 2-4, promenadă, vreme frumoasă, nu foarte frig. La Elisabeta, care stă încă în pat din cauza durerilor. Seara jucat biliard. Criza e încă în creștere, agiul s-a urcat la 18% și nu e nici o speranță că va scădea înainte de primăvară. Multe falimente. Toate acțiunile au scăzut simțitor, comerțul s-a blocat complet.

Joi, 10/22 ianuarie

–4 °R. Vreme mohorâtă. Elisabeta se simte slăbită. Înainte de amiază doar Lecca la mine. Brătianu încă la țară. După-amiază scris. Ora 5 biliard. Seara citit.

Vineri, 11/23 ianuarie

Mohorât, frig. Elisabeta toată ziua în pat, cu dureri de cap. Orele 10½ Consiliu de miniștri. Chițu bolnav, Voinov demisionat. După-amiaza acasă, scris. La Elisabeta. Orele 5-7 Kalinderu. Seara scris și citit. –6 °R.

Sâmbătă, 12/24 ianuarie

Senin, frig. Elisabeta s-a ridicat din pat, foarte slăbită. Ora 11 Brătianu, pentru problema mareșalului curții. Racoviță și Cornescu. Generalul Barozzi în locul lui Crețeanu. După-amiază audiențe. Elisabeta se simte mult mai bine seara. Cinat singur, scris. A murit generalul Slăniceanu la San Remo. La fel doctorul Capșa[299] aici.

Duminică, 13/25 ianuarie

Vreme minunată. –7 °R. Ora 10 la capela episcopală, înapoi pe jos, de-a lungul Dâmboviței, ora 12. După-amiaza audiențe de la 1½ la 6. La Elisabeta. Seara singur.

Luni, 14/26 ianuarie

Vreme minunată, frig. Înainte de amiază Câmpineanu. După-amiază audiențe. Elisabeta ceva mai bine, însă trebuie să stea în pat. Seara scris.

Marți, 15/27 ianuarie

Nu e frig. Înainte de amiază Brătianu. După-amiază scris. Seara biliard. Elisabeta încă foarte slăbită. Noapte senină, cu lună.

Miercuri, 16/28 ianuarie

Senin, –8 °R. Înainte de amiază Sturdza. Orele 2-4 promenadă, vânt rece. Seara Kalinderu, scris.

Joi, 17/29 ianuarie

Soare, –8 °R. Înainte de amiază Câmpineanu, Lecca și Sturdza. Bălăceanu a demisionat. Îi este acceptată demisia, din cauză că el a scris în ziare. După-amiaza audiențe. Seara cu Elisabeta, care e mai bine. Scris.

Vineri, 18/30 ianuarie

Vreme senină, –3 °R. Înainte de amiază Brătianu la mine, are greutăți în găsirea de miniștri. Chițu e bolnav și trebuie să plece în străinătate. Ora 11½ președintele Camerei Lecca la mine. După-amiază promenadă cu Cazimir, vreme de primăvară. Elisabeta mult mai bine. Seara biliard cu Șoimănescu până la ora 10½.

Sâmbătă, 19/31 ianuarie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază Sturdza. Bălăceanu telegrafiază scurt să i se plătească cheltuielile și apoi va veni în țară. Opoziția este de partea lui. După-amiază acasă, cu Elisabeta, dictat memoriile mele. Orele 5-6 biliard, apoi prefectul Poliției la mine. Brătianu la țară. Ora 8 la Clubul Militar, prelegerea lui Lahovary despre manevrele la Rin, acolo până la ora 11. Pe jos acasă, numai ½ °R, frig, complet senin.

Duminică, 1 februarie/20 ianuarie

Vreme minunată. Orele 11-12½ promenadă în Cișmigiu, foarte cald, ca primăvara. Ora 1½ audiențe, până la ora 4. Apoi cu Elisabeta, care e însă obosită. Ora 5 biliard. Seara citit și scris.

Luni, 2 februarie/21 ianuarie

Ceață deasă. Înainte de amiază Câmpineanu și Lecca. Elisabeta din nou mai puțin bine, ceva febră, dar e vioaie. După-amiază audiențe. Orele 5-7½ Kalinderu. Seara la Elisabeta.

Marți, 3 februarie/22 ianuarie

Vreme caldă și mohorâtă. Brătianu este bolnav. Înainte de amiază nici un ministru. Fleva la mine, discutat despre oraș etc. După-amiază promenadă în oraș, foarte moale. Prefectul Poliției la mine. Orele 5-6 Mitilineu, care a venit de la Belgrad. Seara citit.

Miercuri, 4 februarie/23 ianuarie

Mohorât, cald. Înainte de amiază nici un ministru. Brătianu bolnav. Chițu e grav bolnav și trebuie să părăsească ministerul, ceea ce nu e de regretat. După-amiază promenadă, cald, umed. Seara cu Elisabeta. Ora 10 singur la balul funcționarilor. D. Ghica, președintele, mă întâmpină la teatru. Tombolă, destul de plin, rămas până la ora 12½, vorbit cu multă lume.

Joi, 5 februarie/24 ianuarie

Ceață, deloc frig. Înainte de amiază nici un ministru. Prefectul Poliției. După-amiază citit. Ora 5 biliard. Seara cu Elisabeta și citit până la ora 10½.

Vineri, 6 februarie/25 ianuarie

Mohorât, umed, +4 °R. Înainte de amiază Fălcoianu și Sturdza. Brătianu încă bolnav. Anunțat pe generalul Crețeanu că va deveni inspector de Cavalerie. Slăniceanu a fost înmormântat. După-amiaza audiențe. Ora 5 Kalinderu, până la ora 7¼. Cu Elisabeta.

Sâmbătă, 7 februarie/26 ianuarie

Vreme mohorâtă, +1 °R. Înainte de amiază Câmpineanu. După-amiază audiențe. Ora 5 Sturdza. Numit pe Mavrogheni ministru plenipotențiar la Viena, iar pe Văcărescu la Roma. Seara cu Elisabeta. Prefectul Poliției. Brătianu mai bine.

Duminică, 8 februarie/27 ianuarie

+1 °R, vântos, mohorât. Elisabeta mult mai bine. Înainte de amiază, la ora 11½, mitropolitul primat, apoi arhierei. Orele 1-5 audiențe. Polizu-Micșunești[300], Filitis etc. Seara citit.

Luni, 9 februarie/28 ianuarie

Vreme mohorâtă, –2 °R, stă să ningă. Elisabeta se simte mult mai bine. Ora 10½ Câmpineanu. După-amiază promenadă, nu e frig. Ora 5 Alecsandri, care pleacă la Paris ca ministru plenipotențiar. Seara cu Elisabeta, care o primește pe doamna Slăniceanu; îi propune să devină doamnă de onoare la curte. Prefectul Poliției la mine. Z. Bălăceanu i-a telegrafiat tatălui ei să vină imediat la București. Până la ora 10½ cu Elisabeta. Sunt multe intrigi în joc.

Marți, 10 februarie/29 ianuarie

Vreme moale. Înainte de amiază Fălcoianu, apoi Fleva, care îmi prezintă planurile orașului. Venit Brătianu, care s-a reînsănătoșit. Vorbit despre formarea guvernului. Chițu e bolnav și se retrage. A murit maiorul Mișa Anastasievici[301]. Orele 2½-4 promenadă, rece. Orele 5½-7½ Kalinderu. Seara cu Elisabeta, citit.

Miercuri, 11 februarie/30 ianuarie.
Sărbătoarea [Sfinții Trei Ierarhi] Vasile, Grigore și Ioan

Nu e frig, acoperit. Înainte de amiază nici un ministru. După-amiază promenadă până la ora 4, viscol cu zăpadă. Ora 5 Sturdza. A venit Bălăceanu. Pe urmă Brâncoveanu și Văcărescu, care pleacă la Bruxelles, apoi la Haga, apoi la Roma. Seara Balul Societății Furnica. Ora 10 băut un ceai cu Elisabeta. Ora 10¼ plecat singur la teatru, aglomerație enormă. Tombolă, tarabe, unde eu cumpăr mult. Ruletă. Acolo până la ora 12½, întregul corp diplomatic. Ora 1 în pat.

Joi, 12 februarie/31 ianuarie

Ninsoare, moină, frig. Înainte de amiază doar Lecca. Alecsandri numit la Paris. Ora 2 se prezintă generalul Barozzi, pe care l-am numit șef al casei mele militare, în locul generalului Crețeanu. Crețeanu s-a prezentat la mine pentru plecare. Ninge. Ora 5 baronul de Ring, care îmi prezintă scrisoarea de rechemare, primește Steaua României. Seara cu Elisabeta, citit.

Vineri, 1/13 februarie

Ceva viscol cu zăpadă, deloc frig. Ora 10½ inspectez Marele Stat-Major General. De față Fălcoianu, Barozzi, col. Dona, Lahovary, Arginteanu etc., acolo până la ora 11¾. Brătianu la mine, hotărât guvernul. Stolojan, Nacu și Radu Mihai intră în guvern. După-amiază audiențe. La Elisabeta. Seara încă Sturdza, care preia Instrucțiunea Publică, Câmpineanu – Externele. Kalinderu la mine, îmi prezintă funcționarii silvici. Seara scris.

Sâmbătă, 2/14 februarie

Umezeală. Ora 10½ Stolojan, R. Mihai și Nacu au depus jurământul ca miniștri, Sturdza de față. După-amiază cu Elisabeta. Ora 5 primit pe Bălăceanu; a fost deprimat, însă a devenit din ce în ce mai vehement, eu am discutat cu el la obiect și mi-am exprimat regretul pentru tot ce s-a întâmplat. Nu vrea să accepte pensia, cere să i se plătească însă cei 12.000 franci[302]. Până la ora 6½. Cu Elisabeta. Ora 10 la Teatru, la *bal des courriers*, aglomerație enormă. Tombolă. Noi am trimis lucruri foarte frumoase, care au fost licitate pentru 3.000

franci. Elisabeta, un vas făcut la Sinaia și pictat de ea. La bal până la ora 1½, vorbit cu multă lume. Elisabeta nu a putut veni la nici unul dintre cele trei baluri de la Teatru.

Duminică, 3/15 februarie

Sculat târziu, mohorât, +2 °R. Înainte de amiază cu Elisabeta, citit. După-amiaza audiențe de la 1½ la 4½. Orele 5-6 Petrescu pentru petiție. Seara cu Elisabeta, care e foarte obosită. Citit.

Luni, 4/16 februarie

–1 °R, acoperit. Ora 10½ ministrul Câmpineanu ca ministru de Externe. Bălăceanu a fost la el, vrea să predea creditivele sale la Paris. După-amiază acasă. Seara cu Elisabeta. Ora 9 încă Radu Mihai.

Marți, 5/17 februarie

–3 °R, chiciură. Ora 10½ Fălcoianu, apoi Brătianu, hotărât că îl voi lua pe G. Ghica în postul de mare maestru al curții. Ora 11¾ primarul Fleva cu magistrul Lindley de la Frankfurt am Main, om inteligent. După-amiază audiențe, scris. Seara Radu Mihai.

Miercuri, 6/18 februarie

Dezgheț. Ora 10½ Consiliu de miniștri. După-amiaza plimbare cu trăsura, frig umed. Cu Elisabeta. Z. Bălăceanu s-a logodit. Seara Kalinderu și D. Sturdza.

Joi, 7/19 februarie

Dezgheț, +9 °R. Înainte de amiază R. Mihai ca ministru al Lucrărilor Publice și Lecca. După-amiază plimbare cu trăsura, deloc frig. Spus lui Greceanu că va deveni prefect al Palatului. După-amiaza și seara nimeni, citit.

Vineri, 8/20 februarie

Mohorât și rece. Înainte de amiază nici un ministru. Brătianu la țară. După-amiază nici o audiență. Ora 5 Sturdza la mine. Seara citit până la ora 11. Elisabeta destul de bine.

Sâmbătă, 9/21 februarie

Mohorât, umed. Ora 10½ Câmpineanu. Bălăceanu a primit banii, pleacă la Paris pentru a înmâna scrisoarea de rechemare. Ora 11½ Nacu, ministru de Justiție. După-amiaza audiențe. Plimbare cu trăsura, noroi îngrozitor, umezeală, frig. Seara Radu Mihai. Ora 8 la Clubul Militar, col. Poenar despre manevrele austriece, acolo până la ora 11.

Duminică, 10/22 februarie

Ploaie, foarte întuneric. Ora 10 la capela episcopală. Ora 10½ înapoi. Ora 11½ D. Ghica; îmi spune că Brătianu crede că a pierdut încrederea mea. După-amiază audiențe. Ora 5 baronul Eisenstein, însărcinat cu afaceri austriac. Ora 8½ la Societatea Geografică, în sala Senatului, foarte plin. Lahovary citește raportul, Căpățâneanu, Tocilescu, Hepites și Gaster[303] țin prelegeri, până la ora 11½. Ceva ninsoare.

Luni, 11/23 februarie

Vreme minunată, –1 °R, apoi cald. Înainte de amiază ministrul Domeniilor Stolojan de la 10½ la 11½. Apoi Sturdza. Brătianu vine abia mâine de la țară. După-amiază audiențe. Cu Elisabeta, care se simte din nou foarte bine. Ora 5 Kalinderu. Ora 8½ ședință a Societății Geografice, până la ora 11. Căpitanul Vasiliu[304], Lahovary, secretar general al Societății, și profesorul Dimitrescu[305] țin prelegeri, a celui din urmă foarte bună. Multă lume.

Marți, 12/24 februarie

Vreme minunată. Înainte de amiază ministrul de Război, ora 11½ Fleva cu domnul Lindley pentru aprovizionarea cu apă a orașului. După-amiază plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, care nu se simte prea bine. Aer bun. Ora 5 audiențe. Seara citit. Brătianu trebuie să se fi întors astăzi de la țară.

Miercuri, 13/25 februarie

Vreme minunată. Orele 10½-12 Consiliu de miniștri. Brătianu ridică diferite probleme. Până la ora 12. După-amiaza plimbare cu trăsura, rece. Ora 5 Theodori și Gottereau mi-au prezentat planurile. Seara cu Elisabeta. Citit.

Joi, 14/26 februarie

Vreme mohorâtă, +1 °R. Înainte de amiază Radu Mihai, ministru al Lucrărilor Publice. Ora 11¾ Lecca. După-amiază, între orele 2½ și 4, promenadă în oraș. Arhiepiscopul Paoli a murit la Viena în urma unui atac cerebral. Ora 5½ Basset. Seara, între 8 și 10, jucat biliard. Ninge puțin.

Vineri, 15/27 februarie

Mohorât, –1 °R. Înainte de amiază Brătianu. G. Ghica vrea totuși la Constantinopol. După-amiaza viscol cu zăpadă. Audiențe. Cu Elisabeta. Seara biliard până la ora 10½.

Sâmbătă, 16/28 februarie

Viscol cu zăpadă. Înainte de amiază Câmpineanu. Numit pe Ghica la Belgrad. Ora 11 Nacu. După-amiază audienţe. Mitilineu, care pleacă la Belgrad, Paris, apoi la Bruxelles. Dr. Meinert, care vrea să deschidă aici o fabrică de conserve. Brătianu nu prea e de accord. Ora 6½ mare dineu diplomatic, 56 persoane în sala tronului. Toţi miniştrii plenipotenţiari cu soţiile, la fel toţi miniştrii şi secretarii de legaţie, cerc până la ora 9. Elisabeta foarte obosită, răcită foarte tare, din care cauză are o noapte foarte proastă. Ninge toată noaptea, –1 °R. La Berlin s-a încheiat Conferinţa cu privire la Congo. Arhiepiscopul catolic a murit la Viena, urmează să fie înmormântat aici.

Duminică, 1 martie/17 februarie

Zăpadă adâncă, moină. Stöhr bolnav, din această cauză nu poate veni de la Sinaia. Elisabeta răcită. Înainte de amiază citit. Orele 1½-5 audienţe. Seara cu Elisabeta. Citit.

Luni, 2 martie/18 februarie

–1 °R, frumos. Ora 10½ Stolojan, care îmi prezintă devizul pentru Palat. Ora 11½ Sturdza. După-amiază audienţe, scris. Elisabeta e încă răcită. Seara citit.

Marţi, 3 martie/19 februarie

Vreme minunată. Ora 10 venit Stöhr, este suferind. Ora 10½ Fălcoianu. Ora 12 mitropolitul primat, care insistă să permit ca arhiepiscopul catolic să fie înmormântat în catedrala sa, eu refuz, deoarece este împotriva legii. După-amiaza Stöhr. Seara Kalinderu până la ora 7½. Cu Elisabeta. Citit.

Miercuri, 4 martie/20 februarie

Mohorât, întunecat. Înainte de amiază Stöhr. Orele 10½-12½ Consiliu de miniştri. După-amiază audienţe, scris. Cu Elisabeta. Seara biliard.

Joi, 5 martie/21 februarie

Mohorât, ceaţă. Înainte de amiază Radu Mihai şi Lecca. După-amiază Pretorius şi Behr de la Casa Bembé. Ora 4 Stolojan cu Cerkez pentru planurile Palatului, hotărât că licitaţia poate fi făcută a doua oară. Ora 5 G. Ghica, care pleacă la Constantinopol şi Atena. Ora 8 seara prezentare a profesorilor Herrmann, Taschen şi Spiele în salonul alb, de faţă Alecsandri, Kalinderu, curtea, câteva doamne, până la ora 10, foarte bine.

Vineri, 6 martie/22 februarie

Cald, aer de primăvară. Înainte de amiază Brătianu. După-amiază Lecomte. Plimbare cu trăsura, foarte moale. Ora 5 primit pe noul ministru plenipotențiar francez Ordega în audiență privată. Seara citit.

Sâmbătă, 7 martie/23 februarie

Vreme minunată, +15 °R. Câmpineanu, apoi Nacu. După-amiază audiențe. Plimbare cu trăsura, cald și vântos. Seara Stöhr, care pleacă la Sinaia. Ora 8 la Clubul Militar, col. Carp ține o prelegere despre armata franceză, acolo până la ora 11.

Duminică, 8 martie/24 februarie

Vreme minunată, foarte cald. Ora 10 la capela episcopală, liturghie tăcută, înapoi pe jos, pe chei. Ora 12 primirea oficială a ministrului plenipotențiar francez Ordega. După-amiaza audiențe de la ora 1½ la 4 și de la 5 la 6. Seara cu Elisabeta, citit.

Luni, 9 martie/25 februarie

+5 °R, ceva nori. Ora 10½ venit Sturdza, ora 11 Stolojan. Germania și Anglia sunt în relații încordate. După-amiază promenadă, dezghețat și foarte umed. Ora 4 Gottereau, discutat noua construcție pentru rotondă. Orele 5-7 G. Cantacuzino la mine. Seara cu Elisabeta, citit. Orele 9-10 Radu Mihai la mine.

Marți, 10 martie/26 februarie

Vreme de primăvară, +15 °R. Înainte de amiază Fălcoianu la mine. Arhiepiscopul catolic Paoli a fost înmormântat. Ora 11½ Fleva cu inginerul Lindley. După-amiază audiențe. Orele 5-7 Kalinderu. Seara biliard până la ora 11. Ploaie.

Miercuri, 11 martie/27 februarie

Puțină ninsoare, frig, vântos. Ora 10½ Consiliu de miniștri, discutat convenția comercială. După-amiază audiențe. Ora 5 Hasdeu pentru *Etymologicum*. Seara mare bal. Ora 10¼ în sala tronului, foarte plin și elegant, dansul a început îndată. Ora 1 supeu, Elisabeta se retrage înainte de acesta. Rămas până la ora 3½, cotilion animat, vorbit cu multă lume, nu foarte cald. Frig, –1 °R.

Joi, 12 martie/28 februarie

Vreme schimbătoare, doar 5 °R. Ora 11, înainte de amiază, Radu Mihai. Ora 11½ Lecca. După-amiază promenadă, rece. Seara cu Elisabeta și citit. Frig.

Vineri, 1/13 martie

+3 °R, foarte rece. Înainte de amiază nici un ministru. Brătianu nu a venit. După-amiază plimbare cu trăsura. Vânt rece, îngrozitor. Orele 5-6 Sturdza. Seara citit.

Sâmbătă, 2/14 martie

Foarte frig, atmosferă de ninsoare. Înainte de amiază Câmpineanu, hotărât cu el să merg la Tornielli. Ora 11 Nacu. După-amiază la ora 1½ ședință la Academie, Hasdeu citește raportul despre *Etymologicum Maximum*[306]. Acolo până la ora 4¼. Orele 5½-6½ Kalinderu. Cu Elisabeta. Ora 10½ singur la contele Tornielli, care dă un bal în cinstea regelui său cu ocazia zilei de naștere a acestuia. Acolo până la ora 2, supeu, hotel frumos, care aparține legației italiene. Foarte plin. Noapte rece.

Duminică, 3/15 martie

Frig, soare. Înainte de amiază cu Elisabeta. După-amiază audiențe de la 2 la 4½. Biliard. Seara citit.

Luni, 4/16 martie

Întuneric, ceva ploaie, mai târziu viscol puternic cu zăpadă. Ora 10 Câmpineanu. Bălăceanu a luat bani din cassa de la Paris. Ghica demisionează din funcția de director la Externe. Ora 11 Stolojan. Ora 11½ D. Sturdza. Camerele trebuie să înceapă discutarea bugetului. După-amiază întuneric și ninsoare. Ora 4 Gottereau pentru construcții. Ora 5½ R. Mihai, care vine de la Cameră. Seara cu Elisabeta și citit.

Marți, 5/17 martie

Puțină ninsoare, mai târziu cald. Primarul Fleva cu domnul Lindley, care pleacă. După-amiază audiențe. Promenadă la chei, două ore. Ora 5 Tornielli, care mulțumește pentru apariția mea la bal. Seara citit. Elisabeta la teatru.

Miercuri, 6/18 martie

Vreme frumoasă, +4 °R. Ora 10½ Consiliu de miniștri, până la ora 12. După-amiază, între orele 1½ și 6, audiențe, multă lume. Kalinderu, care a fost la Fălticeni, unde am pierdut procesul cu Bercu. Știrbey, Moruzi, Babeș, care se plânge de situația românilor din Transilvania. Seara, între orele 8 și 11½, ședință pentru regulamente cu Fălcoianu, G. Anghelescu și Cantilli. De-abia am avut o clipă liberă toată ziua.

Joi, 7/19 martie

Vreme de primăvară, praf, vânt. Înainte de amiază R. Mihai și Lecca. După-amiază Stewart din Viena. Orele 3-4 plimbare cu trăsura, încă

nu e nimic verde. Ora 5 discutat cu francezii în biblioteca mea. Seara citit.

Vineri, 8/20 martie

Înnorat, mohorât. Înainte de amiază scris. Brătianu a venit. Plimbare cu trăsura. La Academie, unde donez din nou 1.000 franci pentru *Etymologicum Maximum*. Discuţie despre *u* scurt. Seara citit şi scris. Kalinderu la mine.

Sâmbătă, 9/21 martie

Înnorat, mohorât. Înainte de amiază Câmpineanu şi Nacu. După-amiază Lecomte. Plimbare cu trăsura. Ora 5 Sturdza. Seara prima reprezentaţie cu *Ovid* de Alecsandri, acolo cu Elisabeta, ţinut până la ora 1, foarte plin, versuri frumoase. Telegrafiat împăratului.

Duminică, 10/22 martie

Înnorat, mohorât, cald. Ora 10 la capela episcopală. Plimbare cu trăsura. Orele 1½-4½ audienţe. Cu Elisabeta, scris. Depeşă de la împăratul german, ca mulţumire.

Luni, 11/23 martie

Frig, mohorât, vântos. Ora 10½ Stolojan. După-amiază la ora 2½ la Rosetti, care e foarte suferind; se bucură foarte mult. Ora 5 audienţe. Seara la ora 8 la Clubul Militar, prelegere despre jocul de război, acolo până la ora 11. Elisabeta la teatru.

Marţi, 12/24 martie

Frig, mohorât, vântos. Înainte de amiază Fălcoianu, Brătianu o oră la mine. Camerele încep dezbaterea bugetelor. După-amiază audienţe, scris. Orele 5-6½ Kalinderu. Seara Fălcoianu, G. Anghelescu şi Cantilli până la ora 11, regulamente, şcoala de companie. Plouă o jumătate de oră, apoi e din nou senin şi destul de rece. Vremea e prea închisă.

Miercuri, 13/25 martie

Vânt dinspre est, mohorât. Orele 10½-12 Consiliu de miniştri. După-amiază audienţe. Episcopi. Seara biliard. Camera votează bugetele.

Joi, 14/26 martie

Aniversarea proclamării regatului. Moină, deloc frig. Înainte de amiază cu Elisabeta. Ora 11½ la Te Deum, mă întâmpină miniştrii cu Brătianu în frunte. Sturdza citeşte un mic discurs. Ora 12 Lecca la mine. Ploaie. După-amiază promenadă. Ora 5 Hoorickx. Ora 6 domnul Eliot F. Shepard, preşedintele Baroului din New York. Seara citit. Cutremur.

Vineri, 15/27 martie

Aer plăcut, +10 °R, acoperit. Ora 10 la Cazarma Alexandru. Corpul 2 Vânători pe picior de război, exersat modificările din regulament, de față toți generalii și șefii de corpuri, până la ora 12½. După-amiaza audiențe, mitropoliții. Ferdinand a fost numit la 22 martie locotenent secund în suita Regimentului 1 Gardă. Seara Sturdza și R. Mihai la mine. Camera a ars parțial, sala de ședințe a fost salvată.

Sâmbătă, 16/28 martie

Complet senin, vânt. Ora 10 Câmpineanu, ora 11 Nacu. După-amiază audiențe. Plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, la Cotroceni, vânt rece, praf. Orele 8-12 seara comisie pentru regulamente.

Duminică, 17/29 martie

Destul de rece, foarte vântos și uscat. Ora 10 la capela episcopală, binecuvântarea ramurilor de salcie, durat până la ora 11. După--amiaza audiențe de la 1½ la 3½ și între 5 și 6½. Cu Elisabeta. Seara Young, jucat cu el biliard. Camerele au avut ședințe, au votat multe legi. Doar +5 °R, complet senin.

Luni, 18/30 martie

+7 °R, senin, foarte uscat, vânt îngrozitor dinspre est. Ora 10 R. Mihai, ora 10½ Stolojan, apoi Sturdza. După-amiază audiențe. Camerele au votat aproape în întregime bugetele. Seara biliard până la ora 10. Doar +3 °R, lună plină, barometrul foarte ridicat.

Marți, 19/31 martie

Senin, frig, vânt dinspre est. Înainte de amiază Fălcoianu, care e suferind, D. Sturdza, apoi Fleva, discutat lucrările pentru oraș. Vicarul Palma a fost numit arhiepiscop catolic. După-amiază plimbare cu trăsura, vânt rece. Ora 4 înapoi. Cu Elisabeta, care a primit depeșă conform căreia Carol de Suedia[307] e foarte bolnav la Constantinopol, iar regina Suediei vrea să meargă acolo. Orele 5-6½ Kalinderu. Seara telegrafiat lui Bismarck pentru aniversarea sa de 70 de ani, care va fi sărbătorită demonstrativ în toată Germania. Tare răcit, guturai.

Miercuri, 1 aprilie/20 martie

Senin, soare, –10 °R, vânt. Depeșă de la Stockholm, conform căreia regele și regina Suediei vor veni aici, pentru a merge la Constantinopol. Orele 10½-11½ la Consiliul de miniștri. Camerele se vor închide astăzi. După-amiaza audiențe, baronul D'Atzel. Plimbare cu trăsura. Seara la ora 8 la școala domnișoarelor engleze, Strada Fântânei, spovedit. Ora 8¾ înapoi, foarte răcit, guturai puternic. Cerul înnorat.

Joia Verde, 2 aprilie/21 martie

Foarte răcit, guturai. Ora 7 sculat, ora 8 la capela episcopală, liturghie tăcută și împărtășanie, felicitat pe noul arhiepiscop Palma. Ora 8¾ înapoi, foarte frig, mai târziu complet acoperit. Înainte de amiază noul prefect de Poliție Moruzi[308]. Ora 10½ R. Mihai, ora 11 Brătianu. După-amiază câteva audiențe. Orele 4-5½ Sturdza, Alecsandri și Lecomte pentru inscripția de la Curtea de Argeș. Seara încă Moruzi. Foarte răcit, ora 9½ în pat.

Vinerea Mare, 3 aprilie/22 martie

Din cauza răcelii trebuie să stau toată ziua acasă. Ora 10 Theodori. Elisabeta la biserică. Vreme rece și enorm de secetoasă. Regele Oskar îmi telegrafiază că încă nu știe dacă va veni, pentru moment va merge doar până la Viena. După-amiaza cu Elisabeta, care nu s-a simțit nici ea foarte bine. Ora 5 Kalinderu. Seara singur acasă, nu merg la biserică.

Sâmbăta Mare, 4 aprilie/23 martie

Vreme mohorâtă, uscat. Nu prea bine. Înainte de amiază R. Mihai, Nacu, Sturdza. Depeșă de la regele Oskar din Viena, conform căreia el și regina vor veni mâine seară. R. Mihai și Kalinderu pleacă la Vârciorova. Ora 4 ceva ploaie, complet acoperit. Seara cu Elisabeta. Venit Kremnitz și Burghelea[309], pe care am vrut să-l văd, pentru Elisabeta, probabil ca bibliotecar.

Duminica Paștilor, 5 aprilie/24 martie. Sfintele Paști

Plouat întreaga noapte, însă nu tare. Ora 8 sculat. Cu Elisabeta. Ora 10½ Stöhr, care a venit de la Sinaia, unde e iarnă în toată legea. La mine Sturdza, prefectul Poliției Moruzi etc. După-amiază vremea se îmbunătățește. Venit Stöhr cu Kott. Ora 4½ plecat cu Elisabeta și D. Sturdza la Titu. Ora 5½ acolo, stat un sfert de oră. Ora 5¾ sosit trenul special cu regele Oskar și regina Sophie. Salut călduros, plecat împreună spre București. Aici la ora 7½. La gară întâmpinare foarte discretă, căci sunt incognito, doar miniștrii și curtea. Elisabeta merge cu regina în trăsură, eu cu regele. Ora 8 cinat *à quatre*, foarte plăcut. Veștile de la Constantinopol despre Carol de Suedia sunt mai bune și liniștitoare. Împreună până la ora 11, conversat. Suita: domnul von Brückenhjelns, prințul von Ekcträ și consilierul dr. Wästfeld, care stau la hotel.

Lunea Paștilor, 6 aprilie/25 martie

Vânt dinspre est și frig. Ora 9 dejunat cu unchiul Oskar, conversat. Ora 10½ plimbare cu trăsura spre Văcărești. Furtună, din care cauză

s-a luat hotărârea să plece abia miercuri la Varna. Ora 1 dejunat *à quatre*. După-amiaza sosesc vești foarte liniștitoare de la Constantinopol. Ora 4 la Cotroceni cu unchiul Oskar. Seara cinat *à quatre*, foarte plăcut. Jucat biliard și conversat cu unchiul Oskar până la ora 12½. Destul de obosit. Noapte senină și rece.

Marțea Paștilor, 7 aprilie/26 martie

Dimineață rece, complet senin, vânt. Ora 9 dejunat. Înainte de amiază vizitat noua construcție cu Elisabeta și unchiul Oskar. Sufrageria foarte frumoasă. Ora 1 dejunat *à quatre*, apoi cu *tante* Sophie. Ora 4 plimbare cu trăsura la Șosea, vânt rece, praf. Ora 7 cinat *à quatre*. Vești bune de la Constantinopol. Eu decorez suita, de două ori Marele Cordon al Coroanei. Unchiul Oskar oferă și el decorații. Seara conversat până la ora 10½.

Miercuri, 8 aprilie/27 martie

Doar 2 °R. Ora 7 sculat. Ora 8 dejunat *à quatre*. Ora 8½ plecat la Filaret, mohorât, vânt rece. La gară miniștrii etc. Ora 9 plecarea la Giurgiu. Vremea se încălzește și se înseninează. Ora 10½ în Smârdan, mică întâmpinare, imediat urcat pe *Ștefan cel Mare* și plecat spre Rusciuc. Ora 11¼ la gara de acolo, întâmpinați de Riedesel. Noi îi conducem pe rege și pe regină până la tren. Ora 11¾ plecarea spre Varna, despărțire călduroasă. Scurtă plimbare pe Dunăre, foarte cald. Dejunat la bord. Ora 1 din nou în Smârdan, întâmpinare. Cu Elisabeta cerc pe vapor. Ora 1¼ plecarea. Ora 2½ în București. După-amiază cu Elisabeta. Stöhr încă aici. Seara scris lui Sandro. Ora 10 în pat.

Joi, 9 aprilie/28 martie

Vreme senină, foarte cald. Înainte de amiază R. Mihai. După-amiază cu Elisabeta la Cotroceni, la micul mormânt, ziua morții copilului nostru. Zăpușeală, vânt puternic, praf, uscat. Seara furtună, apoi ploaie. Ora 5 baronul Meyer.

Vineri, 10 aprilie/29 martie

Noaptea ceva ploaie, dimineața din nou complet senin. Înainte de amiază Brătianu la mine. E de temut un război între Anglia și Rusia în Asia. După-amiază plimbare cu trăsura, cu Greceanu, care a demisionat din armată pentru a fi numit prefect al Palatului. Seara cu Elisabeta. Biliard. Știrile din Constantinopol sunt bune. Suedezii au avut o călătorie bună.

Sâmbătă, 11 aprilie/30 mai

Vreme minunată, doar că e prea secetos. Înainte de amiază Câmpineanu, care pleacă în concediu. Nacu, Sturdza. După-amiază

audiențe. Cu Elisabeta la Cotroceni, vânt rece. Văzut caii norvegieni. Seara scris. Cu Elisabeta. Biliard.

Duminică, 12 aprilie/31 martie

Vânt rece. Ora 10 la capela episcopală, pe jos înapoi, zăpușeală mare. Orele 1½-3 audiențe. Cu Elisabeta. Vreme întunecată, spre seară ploaie. Regele Oskar îmi scrie din Constantinopol că va pleca marți. Noaptea ploaie.

Luni, 1/13 aprilie

Soare, dar foarte înnorat. Ora 10 Stolojan. Ora 12 Beldiman de la Ministerul de Externe. După-amiaza audiențe, scris. Seara biliard cu Elisabeta, care merge apoi la concert. Ploaie. Riedesel la mine.

Marți, 2/14 aprilie

Spre dimineață ploaie torențială, întuneric. Ora 10½ R. Mihai și Sturdza. Rosetti e pe moarte. Orele 1½-2 locot. Cantilli, care a fost atașat pe lângă regele Oskar. Ora 2½ Brătianu. Orele 5-6½ Kalinderu. Elisabeta seara la teatru.

Miercuri, 3/15 aprilie

Vreme bună. Înainte de amiază R. Mihai, Moruzi, Fălcoianu. În noul Palat. Vasul a ajuns la Varna cu o oră întârziere. La ora 2 la Cotroceni, acolo Brătianu. Plecare abia la ora 2½, ora 3¼ în Comana, acolo 10 minute, sosit trenul de la Giurgiu cu regele Oskar al Suediei și cu principele Bulgariei. Salutare călduroasă, îndată plecare mai departe. Ora 4½ în București, Filaret. La gară mitropolitul, miniștrii, președinții Camerelor și Curții de Casație etc. Gardă de onoare, prezentare. Elisabeta merge în trăsură cu unchiul Oskar, eu cu Sandro. Pe străzi șiruri de trupe, enorm de multă lume, străzile împodobite. Ora 5½ la Palat, gardă de onoare, corpul ofițerilor. Ora 6 începe defilarea, eu mă postez în frunte. Ora 6½ se termină. Ora 7 dineu de gală în sufrageria noului Palat, 50 tacâmuri. Eu țin un toast, în care amintesc de prestigiul lui Carol al XII-lea al Suediei și de Marea Baltică. Regele Oskar ține un toast frumos. Dineu până la ora 8½. Ora 9 la teatru, reprezentație de gală, Leria cântă o bucată din *Hamlet*, ținut până la ora 12. La Palat. Eu îl însoțesc pe Sandro la gara Filaret, acolo Sturdza și R. Mihai. El pleacă cu trenul special la Smârdan și se întoarce direct la Sofia. Situația lui nu e bună, iar el se plânge mult din această cauză. Ora 1½ în pat, dureri puternice de cap. Rosetti se află într-o stare proastă, puține speranțe. Aseară orașul a fost frumos iluminat.

Sinaia

Joi, 4/16 aprilie. București-Sinaia

Ora 8 dejunat cu unchiul Oskar. Vreme minunată. Ora 9 mers la Cazarma Cuza, Regimentul 1 Infanterie și Batalionul 2 Vânători exersat în fața mea, foarte bine. Ora 11 răzvod în Cișmigiu, foarte plin. Ora 12 înapoi la Palat. Brătianu și Sturdza la mine. Ora 12½ regele Oskar primește corpul diplomatic. Ora 1 plecarea de la Palat. Noi trei într-o trăsură. La gară miniștrii, D. Ghica, militari, gardă de onoare etc. Ora 1½ plecarea cu trenul special spre Sinaia, oprit doar în Crivina și Comarnic. Vreme minunată, munții se văd bine. Ora 4½ sosire, mers cu trăsura direct la castel, pe care îl vizităm în întregime. Ora 7 seara cină de 20 persoane, suita, Barozzi, Cantilli, Robescu și Greceanu, doamne, domnișoara Leria etc. Seara se face muzică până la ora 12.

Vineri, 5/17 aprilie. Sinaia

Frumos și rece. Ora 8½ dejunat *à trois*, apoi promenadă până la noua casă, la pavilionul de vânătoare și la mănăstire, vânt rece. Ora 11½ înapoi. *Lunch* pentru 20 persoane, de față și domnul von Claudy, care îl însoțește pe rege până la Viena. Ora 12½ plecare cu trenul special către Predeal, Sturdza, Kalinderu etc., toți cu noi. Ora 1½ rămas-bun acolo de la unchiul Oskar, care e foarte emoționat, merge la Viena, noi înapoi la Sinaia. Ora 3 acolo. Toți domnii se întorc la București. Văzut lucrările cu Stöhr. Ora 7 cinat. Seara biliard.

Sâmbătă, 6/18 aprilie

Ploaie torențială. Plouă în toată țara. Înainte de amiază cu Elisabeta, apoi Stöhr. Ora 12½ *lunch*. După-amiază Montandon[310] la mine. Citit. Orele 4-6 văzut noua șosea, noroi enorm. Ora 7 cinat. Seara biliard.

București

Duminică, 7/19 aprilie. Sinaia-București

Tot timpul înainte de amiază ploaie. Cu Elisabeta și Stöhr prin tot castelul, în noul teatru. Ora 12¼ dejunat. Biliard. Ora 3 cu Elisabeta în noua casă, care a devenit foarte frumoasă. Promenadă cu Knechtel, văzut noile drumuri. Lucrările întârzie. Ora 5¼ cinat. Plecat cu Elisabeta la gară, în trăsură deschisă, vânt puternic. Ora 6½ plecarea cu trenul special. Ora 9½ sosirea la București, la gară miniștrii etc. Brătianu e bolnav. Rosetti e pe patul de moarte. Moare la 10 minute

după miezul nopții. Băut ceai cu Elisabeta. Ora 10½ în pat. Vremea rece încă nu a trecut.

Luni, 8/20 aprilie

Ziua mea de naștere, împlinesc 46 de ani. Ora 9 dejunat cu Elisabeta. Felicitări din partea curții. Stöhr aici. Ora 11½ miniștrii, care vin după Te Deum, orașul e împodobit cu steaguri. După aceea generalii și casa civilă și cea militară. După-amiaza cu Elisabeta, răspuns la depeșe, regii Württembergului, Italiei, Suediei, Serbiei etc., kronprințul Prusiei, regimentul meu etc. Seara cu Elisabeta, biliard, scris până la ora 11. Brătianu bolnav.

Marți, 9/21 aprilie

Vânt, nori. Ora 10½ Fălcoianu. Greceanu a devenit general în rezervă și prefect al Palatului. Anunț. Ora 11½ Sturdza. Ora 12 plecat la doamna Rosetti, vorbit cu ea lângă corpul neînsuflețit al soțului, fiii Vintilă și Horia sunt și ei acolo. Ora 1½ domnul și doamna Mavrogheni la *lunch*. După-amiază Kretzulescu. Ora 5 White, care pleacă la Constantinopol ca însărcinat cu afacerile. Seara R. Mihai.

Miercuri, 10/22 aprilie

Vreme senină. Înainte de amiază nici un ministru. Ora 1½ înmormântarea lui Rosetti, la ora 2½ se trece prin fața Palatului, enorm de multă lume, mai multe trăsuri cu coroane. Steag roșu cu Uniunea Socialiștilor, o prostie. Căruță simplă cu corpul neînsuflețit. Brătianu merge pe jos până la cimitir. Ora 3 plecat cu Elisabeta la Cotroceni. Zăduf. Orele 5-7 Kalinderu.

Joi, 11/23 aprilie

Vreme senină. Înainte de amiază R. Mihai și Lecca, ultimul foarte suferind. După-amiază generalul Manu. Orele 3-4 Brătianu, care se simte destul de bine. Război în perspectivă, pentru Afganistan. Scris, de asemenea, seara. Elisabeta la teatru.

Vineri, 12/24 aprilie

Frumos și cald. Înainte de amiază Stolojan, delegație din Dobrogea. După-amiază scris. Orele 5-6 plimbare cu trăsura și la Cotroceni. Copiii ajung abia duminică. Seara scris. Secetă.

Sâmbătă, 15/25 aprilie

Cald. Înainte de amiază prefectul Poliției Moruzi, D. Sturdza și Nacu. După-amiază audiențe. Ora 3 pe platoul de la Cotroceni, experiment cu tunuri Nordenfeld și cu mitraliere. Furtună fără ploaie. Ora 5

la Palat. Orele 8-11 comisia pentru Regulamentul companiei. Foarte apăsător. Copiii la ora 5 în Turnu-Severin.

Duminică, 14/26 aprilie

Foarte cald. Ora 10 la capela episcopală. Ora 11 cu Elisabeta la gară, sosit Ferdinand și Carlo. Miniștrii la gară. Îndată la Palat, Schilgen și Păun cu noi. Ora 12 dejunat cu copiii. Ora 1½ ei merg cu Elisabeta la concert. Audiențe de la ora 1½ la 5. Apoi plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, la Cotroceni, unde ne plimbăm cu Ferdinand și Carlo. Pe la ora 7 cinat *à quatre*. Seara biliard.

Luni, 15/27 aprilie

Cald, nici un nor. Ora 8½ dejunat *à quatre*. Ora 10½ Sturdza, apoi Stolojan. După-amiază audiențe. Ora 4½ la mitropolit, apoi la Cotroceni. Ora 7 cinat. Seara cu copiii, biliard. Perspective foarte războinice.

Marți, 16/28 aprilie

Cald, fără nori. Ora8½ dejunat *à quatre* în grădină. Înainte de amiază Fălcoianu. După-amiază mitropolitul și I. Ghica, ultimul pleacă la Londra. Marele duce moștenitor de Baden s-a logodit cu Hilda de Nassau[311] la Viena. Orele 4-5 plimbare cu trăsura cu Elisabeta și copiii. Orele 5-7½ Kalinderu. Seara biliard.

Miercuri, 17/29 aprilie

Cald, înnorat. Ora 8½ dejunat în grădină. Orele 10½-12 Consiliu de miniștri, perspectivele sunt mai puțin războinice. Brătianu e de părere că faptul că Ferdinand umblă în uniformă nu face impresie bună. Ora 12½ *lunch* în grădină. După-amiază audiențe. Orele 5-6 la Cotroceni. Seara cu Elisabeta și copiii. Apoi ședință a Comisiei.

Joi, 18/30 aprilie

Foarte cald. Ora 10 cu copiii la Școala Militară, acolo până la ora 12½. După-amiaza audiențe, scris. Seara cu Elisabeta și copiii. Ora 10 în pat.

Vineri, 1 mai/19 aprilie

Vreme minunată. Ora 7½ sculat. Ora 8 plecat cu Elisabeta și copiii la Cotroceni, acolo dejunat în grădină, foarte cald, întors la ora 10. Sturdza și Brătianu la mine. Din nou intrigi rusești la Iași. După-amiaza în noul Palat. Ora 4 plecat la noua Școală Militară, apoi la Fabrica Mândru (pielărie, cizme etc.). Ora 6 înapoi, foarte înnorat și întunecat. Ora 8 furtună puternică, apoi din nou senin, cu lună. Elisabeta le citește copiilor din *Hamlet*.

Sâmbătă, 2 mai/20 aprilie

Vreme senină, ceva ploaie. Înainte de amiază Sturdza, Lecca și Nacu. Ora 2 furtună puternică cu ploaie torențială. Contele Tornielli la mine. Ora 5 Kalinderu. Seara Elisabeta merge cu copiii la teatru, *Hamlet*. Eu la ședința Comisiei militare până la ora 12, cu Fălcoianu, Cantilli și Anghelescu.

Duminică, 3 mai/21 aprilie

Ora 7½ sculat. Ora 8 dejunat *à quatre*. Copiii merg cu Elisabeta la biserică. După-amiază audiențe de la ora 1½ la 4. Sturdza la mine, îmi împărtășește că, după cum a anunțat Kalnoky, războiul e inevitabil. Orele 5-6 la Cotroceni cu copiii. Seara cu Elisabeta. Biliard până la ora 10.

Luni, 4 mai/22 aprilie

Mohorât, +7 °R, barometrul foarte ridicat. Ora 8 dejunat cu copiii. Ora 9 ei pleacă pentru două zile, cu D. Sturdza, Schilgen și Păun, la Curtea de Argeș. Ora 10½ Stolojan, cu el în noul Palat, care nu-i place nici lui. După-amiază Sanderson, însărcinat cu afaceri englez, care crede încă în război. Ora 5 Gottereau. Seara scris. Elisabeta la teatru.

Marți, 5 mai/23 aprilie. Sf. Gheorghe

Senin. Ora 9½ la Biserica Sf. Gheorghe, liturghie până la ora 10½. Apoi Fălcoianu la mine. Ora 12 Brătianu, nici el nu crede că situația este atât de gravă. Eu nu cred că va fi acum război. După-amiază, între orele 2 și 4, Văcărescu la mine, a venit de la Roma și Bruxelles. Ora 5 Meyer; îmi citește depeșa de la Kalnoky, care nu e prea războinică. Ora 8 se întorc de la Curtea de Argeș Ferdinand și Carlo, foarte satisfăcuți, conversat până la ora 10. Vreme întunecată.

Miercuri, 6 mai/24 aprilie. Sf. Elisabeta

Ora 8 plecat la Cotroceni *à quatre*, dejunat în grădină. Vânt de furtună. Ora 9½ la Azil, liturghie. Ora 11 înapoi. Primit pe mitropolit, Consiliul de miniștri și curtea pentru felicitări de ziua Elisabetei. După-amiază audiențe, cu copiii, Sturdza, Kalinderu. Elisabeta merge seara cu copiii la teatru. Prefectul Poliției și R. Mihai la mine.

Joi, 7 mai/25 aprilie

Vreme minunată. Dejunat *à quatre* în grădină. Ora 10 plecat la gara Filaret. Acolo Brătianu etc. Ora 10¼ sosit principele Bulgariei, mers direct la Palat. În grădină și în noul Palat. Ora 12½ *lunch à cinq* în grădină. După-amiază Sandro merge la Brătianu. Orele 5-6 plimbare

cu trăsura la Șosea, cu el, cu Nando și Carlo. Seara conversat cu Sandro până la ora 11½. Elisabeta cu copiii la *Hamlet*.

Vineri, 8 mai/26 aprilie

Foarte cald. Dejunat în grădină. Orele 10-12½ Brătianu, Sturdza, R. Mihai etc. După-amiază Saurma, care va fi mutat în Olanda. Ora 4 ceai în grădină, enorm de cald. Orele 5-7 plimbare cu trăsura pe la Școala Militară din Dealul Spirii, Cotroceni și Șosea. Ora 7 cinat. Seara împreună până la ora 11. Zăpușeală.

Sinaia

Sâmbătă, 9 mai/27 aprilie. București-Sinaia

Vreme minunată. Ora 8½ dejunat în grădină. Ora 10½ toți împreună la gara Filaret, cu trenul special la Giurgiu, acolo la ora 12½, întâmpinare. Cu iahtul lui Sandro la Rusciuc. Ora 1½, chiar în momentul în care acostăm, ajunge trenul. Salutări cu regina Sophie și cu cei doi fii ai ei, Carol și Eugen. Urcat îndată pe vas. Dejun *en famille*, doar Riedesel cu soția. Ora 2½ acostat în Giurgiu (Smârdan), întâmpinare. Despărțire de Sandro. Cu trenul special spre Sinaia. Staționat 5 minute în Cotroceni. Ora 7½ sosire, încă senin, aer frumos, se văd clar munții. Castelul iluminat electric. Ora 8 cinat *en famille*. Împreună până la ora 11, retras în castel.

Duminică, 10 mai/28 aprilie

Vreme frumoasă, munții se văd clar. Înainte de amiază dejunat *en famille*. La pavilionul de vânătoare, promenadă, cu Stöhr. Ora 12½ *lunch*, toți împreună, 18 persoane. În suită domnișoarele von Ekentră, Printzsköld și Adlerborg și medicul. Mai sunt Schilgen și Păun. Domnișoarele Romalo, Bălăceanu, Maiorescu, Theodori, Robescu. După-amiaza promenadă cu Eugen, Nando și Carlo peste munte, pe șosea, vânt foarte rece dinspre nord. Ora 7 cina. Seara împreună *en famille*. Ora 9½ ceai. Biliard.

Luni, 11 mai/29 aprilie

Vreme rece. Înainte de amiază inspectat lucrările. După-amiază călărit cu regina Sophie până la prima cascadă. Vizitat construcțiile cu Nando și Carlo. Ora 7 cina. Prințesa E. Bibescu aici. Seara muzică. Eu cu Eugen, Nando și Carlo. Prințul Carol de Suedia a rămas seara să mănânce în cameră. Ploaie.

Marți, 12 mai/30 aprilie

Vreme ploioasă. Ora 9 dejunat *en famille*. Înainte de amiază am rămas în camera mea, scris. La *lunch* Sturdza. După-amiază la

mănăstire cu regina Sophie și cei patru băieți. Ora 4 Sturdza, citit discursul pentru Sinod, scrisoarea patriarhului de Constantinopol, prin care el recunoaște Sinodul românesc și legea. Ora 5 Kalinderu. Ora 7 regina Suediei în costum național. Seara muzică.

Miercuri, 1/13 mai

Ploaie. Dejunat *en famille*. Basset la mine. Ora 12 pleacă Eugen de Suedia cu Printzsköld spre Stockholm, prin Viena, eu îi conduc până la gară cu Nando și Carlo. Ora 12½ *lunch*. Orele 4-6 promenadă cu copiii. Regina Suediei bolnavă, rămâne toată ziua în cameră. Ora 7 cina. Seara muzică. Tot castelul iluminat electric. Ploaie.

Joi, 2/14 mai

Ploaie torențială toată ziua. Regina Suediei bolnavă, domnișoara von Ekenträ suspectă de tifos. Ora 9 dejunat cu Elisabeta și copiii. Cu Stöhr în castel. Ora 12½ *lunch*. După-amiază la regina Suediei. Promenadă cu copiii, foarte murdar. Seara cină la ora 7. Apoi scris.

Vineri, 3/15 mai

Ploaia încetează, destul de frig. Promenadă la Prahova. Ora 12½ *lunch*, apoi Basset la mine. La regina Suediei. Seara furtună puternică, cu ploaie torențială. Carol de Suedia la mine. Știrile despre aranjamentele ruso-engleze în Asia sună iarăși mai puțin bine, deoarece rușii insistă asupra unui punct de graniță pe care englezii nu vor să-l cedeze. Abia la ora 11 în pat. Se înseninează.

Sâmbătă, 4/16 mai

Vremea foarte frumoasă, cald, apele destul de mari. Ora 10½-12½ cu copiii la cascade, înapoi peste Clopotnița. Foarte apăsător. Ora 12½ *lunch*. Depeșă de la Sigmaringen, care îmi anunță scrisori. Urmează să-mi scrie Koch, ceea ce e un semn rău în problema sănătății lui *papa*. La regina Suediei. Ora 5 promenadă cu copiii, vânt rece dinspre nord. Seara s-a întrerupt lumina electrică, s-a rupt din nou o conductă. Seara cu Carol de Suedia. +5 °R.

Duminică, 5/17 mai

Vreme frumoasă, rece. Ora 10 cu copiii și doamnele până la Pustnic, apoi la Stöhr. Ora 12½ *lunch*, de față și regina Suediei. Invitat pe Theodori și pe Galleron, arhitect francez. După-amiaza scris. Orele 5-7 promenadă pe poteci. Cina. Seara cu Carol de Suedia. Vânt rece dinspre nord.

Luni, 6/18 mai

Vreme minunată, rece. Înainte de amiază cu Elisabeta și copiii. După-amiază copiii fac o excursie până la Urlătoarea. Seara încă o promenadă împreună. Plecarea de mâine a fost amânată cu 24 de ore, deoarece domnișoara Ekenträ e prea bolnavă. Depeșă de la Leopold, care a plecat de la Meran la Sigmaringen, deoarece starea lui *papa* e foarte gravă. Seara cu toții împreună la mine. Rece.

Marți, 7/19 mai

Vreme mohorâtă. Înainte de amiază promenadă cu copiii. Ora 12½ sosit scrisori de la mama și de la Koch, după care viața scumpului *papa* este în pericol. Leopold și Fritz sunt la Sigmaringen. După--amiază scris, depeșe etc., probabil vom pleca în călătorie. Promenadă cu copiii. Elisabeta iese cu regina Sophie, se întorc seara la masă.

Cotroceni

Miercuri, 8/20 mai. Plecarea din Sinaia

Noaptea ploaie. Înainte de amiază mai bine, însă vânt rece. Stöhr aici, discutat totul. Depeșe de la Koch și Leopold, starea scumpului *papa* neschimbată. Ora 11½ domnișoara Ekenträ este transportată la gară, e încă foarte bolnavă. Ora 12 dejunat. Venit Sturdza. Ora 12½ plecarea la gară. Ora 1 cu trenul special la Predeal. Vântos, însă munții se văd destul de clar. Ora 1½ ajuns, acolo Klaudy. Rămas-bun de la regina Sophie și de la Carol de Suedia. Toți emoționați. Noi plecăm imediat cu trenul special direct la Cotroceni. În Sinaia urcă personalul. Discutat cu Sturdza despre serbarea de la 10 mai. Vânt puternic și rece. Ora 5½ sosirea în Cotroceni, miniștrii etc. la gară, conversat îndelung. Brătianu este încă în Dobrogea. În Cotroceni frig. Ora 6½ cinat *à quatre*. Seara Nando și Carlo la mine. Încă o depeșă de la mama, conform căreia *papa* a dormit mai bine. Starea lui rămâne însă gravă.

Joi, 9/21 mai

Vânt rece, senin, uscat. Depeșă de la Koch, conform căreia *papa* doarme mult. Înainte de amiază cu copiii în grădină. Ora 10 prefectul Poliției. Ora 11 Radu Mihai, ora 12 Lecca, Fălcoianu. După-amiaza la orele 1½-4 audiențe, în Palat. D. Sturdza. Brătianu, care a venit de la Galați, crede că trebuie să plecăm în călătorie cât mai curând. Ora 7 la Cotroceni, copiii au fost la Moși. Seara avut încă multe de făcut, scris etc.

Vineri, 10/22 mai. Sărbătoare națională

Vreme minunată, eu trist. Ora 8½ dejunat *à quatre*. Ora 9½ plecat cu trăsura la Palat. Ora 10½ *en gala* la Mitropolie, Te Deum, foarte plin, delegați ai districtelor în curte. Ora 11 încălecat acolo. Plecat călare pe bulevard, în lungul trupelor. Defilarea școlilor, asociațiilor, delegaților, armatei, foarte bine. Ora 12½ totul ia sfârșit. Elisabeta cu Nando și Carlo în tribună. Dejunat la Palat. Ora 2 primit Consiliul de miniștri, apoi întregul corp diplomatic cu doamnele. Ora 3 inaugurarea noii aripi a Palatului. Toate mărimile, delegații, Sinodul, mitropolitul primat rostește rugăciunile, cor. Eu țin o cuvântare frumoasă. Sfințirea tuturor încăperilor. Cerc. Ora 4 se termină. Ora 5 la banchetul răniților și delegaților, doar puțin acolo. Ora 7 cinat. Iluminație și foc de artificii, la care noi nu ne ducem. Ora 9½ plecat la Cotroceni. Ora 10 în pat. Elisabeta dureri la ureche.

Sâmbătă, 11/23 mai

Frumos, cald, secetos. Orele 9-10 cu Elisabeta și copiii în grădină. Depeșă de la Leopold, conform căreia starea scumpului meu tată e foarte gravă. Sturdza, Brătianu la mine, hotărât pentru luni plecarea în călătorie. După-amiaza audiențe. Ora 4 în oraș. Ora 5 Gottereau. Ora 6 Kalinderu. Ora 7 la Cotroceni, cinat pe verandă. Seara împreună. Vântos.

Duminică, 12/24 mai. Rusaliile

Vreme minunată, din păcate prea secetoasă. Ora 7 sculat, ora 7½ dejunat, ora 8½ cu copiii la biserica școlii catolice de pe strada Fântânii. Ora 9½, se termină. În grădină. Sturdza la mine. După-amiaza sunt curse, la care noi nu ne ducem. Cernat la mine. Elisabeta e în oraș. Ora 4 plecat cu copiii la Palat. Depeșă de la Leopold, conform căreia noaptea a fost bună, apoi însă îngrijorare. Ora 7 cinat *à quatre* la Cotroceni. Seara împachetat.

Călătoria la Sigmaringen

Luni, 13/25 mai. Rusaliile

Ora 7 sculat. În grădină cu copiii. Depeșă de la Leopold, conform căreia slăbiciunea e tot mai mare. Ora 9¼ la gara Cotroceni, acolo miniștrii, mitropolitul, D. Ghica etc., doamne. Stat de vorbă un sfert de oră. Ora 9½ plecarea cu trenul special, Brătianu merge cu noi, Kalinderu până la Slatina. Vreme minunată. Ora 11½ la Pitești, doar prefectul și generalul Vlădescu[312] la gară. Ora 1 Slatina. Ora 3 Craiova, de asemenea puțină lume. Ora 5 Turnu-Severin, mă schimb

în haine civile. Ora 5¾ în Vârciorova, 20 minute. Cu trenul austriac la Orșova, Brătianu merge cu noi până acolo. Cinat. Ora 7½ mai departe, mers toată noaptea până...

Marți, 14/26 mai

Ora 7 în Pesta. Nando a dormit în *sleeping car*, Carlo la mine. O oră în Pesta, dejunat. Ora 2 sosirea în Viena, Mavrogheni la gară. Mers la legația românească, acolo toaletă. Elisabeta iese. Eu cu Nando, Carlo și Rosetti-Solești pe jos la expoziția de mobilier, la șanțuri etc. În grădina Belvedere. Ora 6½ înapoi. Cinat la legația românească. Ora 8 mers la Gara de Vest. Ora 8½ plecat cu trenul-curier spre München prin Salzburg. Trecut noaptea pe acolo.

Miercuri, 15/27 mai

Ora 7 dimineața sosirea în München, 25 minute, dejun. Ora 8¼ Augsburg. Vreme minunată, totul este verde și înmugurit. Ora 9 și 45 minute în Ulm, generalul von Hartmann (guvernator) și comandantul garnizoanei ne salută. După un sfert de oră în Weidenfeld cu trenul special. Ora 12 sosirea în Sigmaringen, la gară Leopold și Philipp. Președintele conte Godin, primarul etc., toate mărimile și curtea. Mers la castel, nu am voie să-l văd pe *papa*, doarme. Mama și Marie venit la noi în cameră. După-aceea Fritz și Louise, ultima trebuie să plece îndată, din cauză că fratele ei, Taxis, e foarte bolnav. Dejunat. Orele 3-4 mers cu trăsura, cu mama și Elisabeta, la Josephslust. Minunat de înverzit, cald. Ora 5 intru la *papa*, el mă recunoaște și mă îmbrățișează, dar adoarme iarăși imediat după aceea. Priveliște tristă, rămân o jumătate de oră, de față mama și Koch. Ora 6½ cinat în sala pangermană. Pe terasă. Seara ceai și whist. Ora 10 în pat. Noapte minunată. *Papa* doarme mai liniștit.

Joi, 16/28 mai

Papa se scoală la ora 8. Mergem toți împreună la el la ora 9, dânsul se bucură că ne vede, vorbește puțin. Curând devine însă confuz, mă întreabă „dacă mai este cadavrul în casă”, apoi adoarme și la ora 10½ este dus în pat. Ora 12 dejunăm *en famille*. Jucat biliard cu Philipp. Ora 4 cu el și cu Fritz o promenadă, pe drum însă am fost avertizați să ne întoarcem, căci este pericol, pulsul a crescut foarte mult. Înconjurăm cu toții patul de suferință al scumpului tata, care respiră scurt. Capelanul palatului Geyer îi acordă absoluțiunea. Somnul durează. Ora 6½ la masă, apoi iarăși întreaga familie, cu Koch și Geyger, la pat; este adunată toată casa, apoi este așteptat sfârșitul. Au fost rostite rugăciunile pentru morți, adusă crucea, aprinse lumânările. Scumpul tata horcăie, dar curând se face liniște și fața îi devine senină. Rămânem treji până la ora 1, pulsul e din nou bun,

iar Koch crede că sfârșitul nu vine atât de repede. Noapte cu lună minunată. Mama și Marie rămân noaptea la patul de suferință.

Vineri, 17/29 mai

Sculat la ora 7½. Scumpul tata continuă să doarmă, se trezește abia la ora 11½, este însă complet confuz. Elisabeta a fost deja la ora 4 la patul de suferință. Întreaga dimineață în camera de suferință. *Papa* spune câteva cuvinte. Ora 12 dejunat *en famille*. După-amiaza din nou la patul de suferință. *Papa* a întrebat de mine, însă abia m-a recunoscut. După-amiaza mică promenadă cu Leopold, Philipp și copiii, foarte cald. Ora 6½ cinat *en famille*. Seara merge relativ mai bine. Pe terasă, lună. Ora 10 în pat.

Sâmbătă, 18/30 mai

Ora 7½ sculat. Somnul pe jumătate al scumpului tata ține toată ziua, de asemenea convulsii, care provin de la afectarea creierului. Înainte de amiază la patul lui. Ora 11½ plecat cu trăsura, cu Elisabeta și Marie, la muntele Brenzkofer. Ora 12½ dejunat *en famille*. Ora 1½ la gară, sosit Antoinette și Wilhelm de la Meran. Ea arată rău, însă pare să se simtă bine. În clădirea prinților, rămas acolo cu Leopold, cu ea, cu Fritz și copiii. Ploaie de furtună. Veștile despre principele Taxis sunt din nou mai puțin bune, febră și tulburări cardiace. Ora 6½ dejunat *en famille*. *Papa* este foarte agitat, nu vorbește aproape deloc, doar se lovește cu brațul. Expresia feței îi este liniștită și împăcată. A mai fost chemat un medic de la Erlangen. Acesta crede că simptomele datorate creierului nu pot fi cauza unui sfârșit apropiat. Seara whist cu Philipp, Fritz și Wilhelm.

Duminică, 19/31 mai

Vreme întunecată. Noaptea a fost neliniștit, a avut fără îndoială dureri de cap, însă *papa* nu poate să spună. Înainte de amiază, cu Fritz la slujba religioasă. Ploaie. Ora 12 vine Antoinette din clădirea prinților. Dejunat *en famille*. În camera de suferință. Orele 2-3 biliard cu Philipp. Promenadă cu el, Leopold, Fritz și copiii. Ora 6 înapoi, aer bun. Ora 6½ cinat. *Papa* încontinuu neliniștit. Seara la Esebecks.

Luni, 1 iunie/20 mai

Vreme plăcută. Ora 9 pe terasă cu Elisabeta, Fritz și Werner. La scumpul tata, care e din nou foarte neliniștit, însă tusea e bună. Ora 11½ Künzel la mine. Ora 12 dejunat *en famille*. Fritz primește vești foarte rele despre Taxis, care zace lipsit de speranță. După-amiaza biliard cu Philipp. La *papa*, care e foarte neliniștit și are fierbințeli. Orele 4-6 promenadă de-a lungul Dunării, întors pe noua șosea spre Krauchenwies. Ora 6½ cinat. *Papa* se simte seara ceva mai bine,

reușește să expectoreze. Fritz primește vești ceva mai bune despre Taxis. Ora 10½ în pat.

Marți, 2 iunie/21 mai

Ora 6 sculat, căci scumpul tata a avut o noapte foarte rea și e foarte slăbit. Ora 7 în camera de suferință, unde toată familia se întrunește din când în când. *Papa* respiră zgomotos, deoarece nu mai poate elimina flegma. Devine foarte slăbit, trăsăturile feței i se schimbă. Capelanul curții începe rugăciunile. Respirația se oprește. Koch constată încă ceva bătăi ale inimii. Ora 9 și 15 minute survine moartea scumpului tata. Îi închidem ochii dragi și îngenunchem cu toții în jurul patului. Este adunată toată casa. Sunt aprinse lumânările. Pe fața lui iubită este liniște și împăcare. Rămânem până la ora 12 lângă corpul lui. Sunt trimise depeșe. La ora 10 ne-am retras pentru liturghie în capelă. După-amiază împodobim corpul neînsuflețit cu flori, este fotografiat. Puțin pe terasă. Scumpa mama este foarte resemnată. După-amiaza la ora 6½ luat masa *en famille*. Seara rugăciuni la corpul neînsuflețit, acolo și la Esebecks până la ora 10½. Principele Taxis a murit la Regensburg.

Miercuri, 3 iunie/22 mai

Elisabeta a mers încă de la ora 1½ lângă corpul neînsuflețit, unde mama era deja. Noapte rece. Fluviu de depeșe. Înainte de liturghie la corpul neînsuflețit, care arată foarte bine. Ora 9 liturghie, apoi cu toții la corpul neînsuflețit. Între orele 11 și 3 este îmbălsămat. Ora 12½ dejunat *en famille* în salonul roșu. Ora 3½ din nou în camera mortuară, corpul neînsuflețit nu e deloc schimbat, arată foarte tânăr. Pe terasă. Enorm de multe depeșe. În București și în toată țara s-a ținut un Requiem. Ora 6½ cinat. Ora 7½ la corpul neînsuflețit, rugăciuni. Seara la Esebecks cu mama.

Joi, 4 iunie/23 mai. Joia Verde

Ora 7½ dejunat. Vreme minunată. Ora 8½ la slujbă în biserica parohială, apoi este procesiune. La corpul neînsuflețit. Ora 12 dejunat. După-amiaza corpul neînsuflețit este întins în sicriu, noi mergem cu sicriul în capelă, unde acesta este expus. *Papa* este îmbrăcat în uniforma Regimentului 26 Infanterie, ordinele se află înăuntru pe pernă. Orele 4-6 poate să intre publicul. Cu Fritz în camera lui *papa*. Ora 2 sosit Anette și Friedrich de Anhalt. Ora 6½ cinat *en famille*. Seara în capelă, rugăciuni. Pe terasă cu mama.

Vineri, 5 iunie/24 mai

Vreme frumoasă și caldă. Înainte de amiază scris depeșe. În capelă. La mama. Ora 12 dejunat. Venit D. Sturdza. Ora 1 marele duce de

Baden, cu el în capelă la corpul neînsuflețit. Ora 2 sosit Carola. Cu mama în capelă. Georg von Sachsen la mine. Seara în clădirea prinților, la Antoinette. Sosit principele von Fürstenberg. Ora 6½ cină *en famille*. Ora 8 rugăciuni în capelă. Seara ceai. Până la ora 10 pe terasă cu Malet, ambasadorul englez, trimis de regină pentru înmormântare. Discutat încă îndelung cu Sturdza. Sosit Wilhelm de Wied, cu el și cu Elisabeta la ora 11 încă la scumpul corp neînsuflețit. Depus coroană. Saxa-Altenburg, Schaumburg etc. își trimit reprezentanții. Au apărut 26 de principi. Depeșe sosesc fără întrerupere. Noaptea foarte apăsător.

Sâmbătă, 6 iunie/25 mai

Foarte cald. Ora 8 dimineața sosit kronprințul Germaniei. A venit direct de la Königsberg. Noi îl salutăm pe terasă. Ora 8½ dejunat cu Elisabeta și cu Wied. Ora 11½ ne adunăm toți la scumpa mama, care însă nu participă la înmormântare. Ora 11½ sfințirea sicriului, noi ajutăm să fie scos din capelă. Este dus în biserica mare, unde e depus. Slujbă religioasă și rugăciuni. Procesiunea la Hedingen, noi mergem pe jos în urma carului mortuar, kronprințul între mine și Leopold. În Hedingen cuvântare funebră. Așezarea sicriului în criptă, unde intrăm și noi, kronprințul, marele duce, Leopold, Fritz, Philipp și eu. Întoarcere cu trăsurile la castel. Ora 1½ dejun, trist. Prinții Wilhelm de Württemberg și Hermann de Weimar se întorc la Stuttgart. Cerc. Orele 4-6 plimbare cu trăsura la Inzighofen, cu kronprințul, marele duce de Baden și Leopold, în a doua trăsură prințul Georg, Philipp și Fritz. În mănăstire, promenadă prin parc. Ora 7 cină *en famille*. Seara ceai. Înainte de aceasta pe terasă. Fritz pleacă la Regensburg.

Duminică, 7 iunie/26 mai

Ora 9 liturghie. Kronprințul cu Elisabeta etc. merg la biserica protestantă. Ora 11 pleacă kronprințul cu marele duce de Baden, prin Baden, spre Berlin. Noi îi conducem la gară. Carl Fürstenberg a plecat. Ora 12 dejun, deja suntem mult mai puțini, mama cu noi. Ora 1½ pleacă Georg von Sachsen. La gară pentru a-mi lua rămas-bun de la el. După-amiaza acasă, căldură enormă. Sturdza la mine. Orele 5½-6½ mers cu Leopold la Thiergarten. Ora 6½ cinat. Seara pe terasă și ceai.

Luni, 8 iunie/27 mai

Ora 6½ sculat, enorm de cald. Ora 7¼ la gară, Carola pleacă. Ora 8 dejunat cu Elisabeta și Wilhelm. Ora 10 pleacă Elisabeta, Philipp și Wilhelm de Wied prin Basel. La gară, rămas-bun. Elisabeta la Segenhaus. Cu Leopold la cripta de la Hedingen. La mama. Ora 12 dejunat.

După-amiaza scris. Cu mama la cripta de la Hedingen, apoi plimbare cu trăsura, cu ea, la Josephslust. Ora 6 sosit *tante* Marie. Ora 7 cinat. Ferdinand și Carlo pleacă la Basel, unde vor fi instalați. Plecat marchizul Guddi. Seara pe terasă.

Marți, 9 iunie/28 mai

Ora 8 dejunat cu Marie. Înainte de amiază la mama. Ora 11½ audiență. Ora 12 dejunat. După-amiază venit Fritz și Louise de la Regensburg. Orele 5-6½ plimbare cu trăsura în Valea Dunării. Ora 7 cinat. Noaptea furtună.

Miercuri, 10 iunie/29 mai

Foarte rece. Ora 8½ dejunat în clădirea prinților. Promenadă în grădină. Wilhelm este înapoi la München cu Suckow. Ora 12 dejunat. Ora 1½ Anette și Friedrich, cu fiii lor, pleacă înapoi la Dessau. La gară, apoi la Leopold. Ora 4 cu mama. Orele 5½-7 plimbare cu trăsura la Josephslust și Thiergarten, cu Marie, Louise și Fritz. Seara pe terasă. Vânt rece.

Joi, 11 iunie/30 mai

Doar 9 °R, ploaie și foarte neprietenos. Ora 8 dejunat cu Marie. Înainte de amiază la mama. După-amiază scris. Ora 5 promenadă cu Leopold și Fritz. Ora 7 cinat. Seara împreună la Leopold, în camera lui *papa*. Venit Liteanu.

Vineri, 12 iunie/31 mai

Vremea mai bună. Foarte rece și vântos. Ora 8 dejunat cu Marie. Ora 10½ Liteanu. Ora 12 dejunat. După-amiază promenadă cu Leopold, Fritz și Louise în Valea Antoni. Ora 7 cinat. Seara împreună.

Sâmbătă, 1/13 iunie

Frig și senin. Ora 8 dejunat cu Marie. Ora 9 Requiem în biserica orașului, toți acolo. La mama. Ora 2 pleacă *tante* Marie în Elveția, eu merg la gară. Plimbare cu trăsura cu Marie, scris. Ora 6 cinat. Ora 7¾ pleacă Fritz și Louise la Berlin. La gară. Promenadă cu Leopold. Seara pe terasă cu mama, Marie și Leopold. Rece.

Duminică, 2/14 iunie

Vreme minunată, deloc frig. Ora 8 dejunat cu Marie. Ora 9 liturghie în capela castelului. Ora 11 Godin la mine. Mama primește apoi curtea, eu de față. Ora 12 *lunch*. După-amiaza plecat cu trăsura la Krauchenwies, eu cu mama în trăsură, în a doua trăsură Leopold,

Antoinette și Marie. Ora 6 înapoi. La Hedingen. Ora 7 cinat toți împreună. Seara pe terasă.

Luni, 3/15 iunie

Vreme minunată. Ora 8½ dejunat cu Marie la Leopold, acolo până la ora 11. A murit prințul Friedrich Karl. Ora 12 dejunat *en famille*. La Esebeck. După-amiaza călătorie cu trăsura, cu mama, la Gebrochen-Gutenstein. Ora 7 înapoi. Aici principesa Waldburg cu fiica. Seara ceai.

Marți, 4/16 iunie

Ora 8 dejunat cu Marie. Ora 9 liturghie, cu mama. Ora 12 dejunat, principesa Waldburg prezentă, pleacă deseară. După-amiază la *tante* Carolina. Călătorie cu trăsura, cu mama, la Inzighofen, foarte apăsător. Seara ploaie. Ora 7 cinat. Seara cu mama.

Miercuri, 5/17 iunie

Foarte apăsător. Ora 7½ la Hedingen, acolo slujbă funerară, apoi în criptă. Cu toții, suita etc. în biserică. Ora 8½ dejunat cu mama și Marie la Leopold. În grădină, acolo până la ora 10½. Ora 12 dejunat *en famille*. După-amiaza în camera lui *papa*, văzut hârtii. Furtună puternică. Ora 5½ cu Leopold la Inzighofen. Ora 7 cinat.

Joi, 6/18 iunie

Vreme răcoroasă. Ora 8 dejunat cu Marie. Ora 9½ la mama. Lehnert, apoi Künzel la mine. Feldmareșalul von Mannteufel a murit la Carlsbad. Ora 12 la *tante* Carolina, care e bolnavă în pat. Ora 12½ dejunat la Leopold, în clădirea prinților. După aceea promenadă cu mama și Leopold prin grădină. Vânt. Promenadă cu Leopold pe Josephs-Berg. Testamentul nu a ajuns încă. Ora 5 plimbare cu trăsura, cu mama. Frig. Ora 7 cinat. Frig. În camera lui *papa* până la ora 10. Ora 11 în pat.

Vineri, 7/19 iunie. Sigmaringen-Frankfurt

Ora 7 sculat. Ora 8¾ dejunat cu mama, Marie și Leopold. Despărțirea de personalul casei. Ora 9½ plecat la Krauchenwies, eu cu mama. Ora 9½ luat trenul de acolo, rămas-bun de la mama, Leopold și Antoinette. Călătorit cu Marie. Ora 12½ în Radolfzell. Ora 1½ Singen. Călătorie înceată, apoi trenul accelerat prin Pădurea Neagră. Ora 3 Donaueschingen. Ora 3½ Villingen. Ora 4 Triberg, cale ferată foarte bună. Hornberg foarte frumos. În Valea Rinului foarte cald, în rest răcoare. Ora 5½ Offenburg. Ora 6 Appenweier. Despărțirea de Marie, care călătorește mai departe spre Bruxelles. Singur. Ora 7¼ Karlsruhe, ora 8½ Heidelberg. Ora 10½ Frankfurt. La Curtea Engleză.

Neu-Wied

Sâmbătă, 8/20 iunie. Frankfurt-Segenhaus

Ora 7 sculat. Ora 8 dejunat. Ora 9 ieșit singur, cumpărat de la Santen, Jakey și Bing, de la ultimul porțelan de 10.000 franci. Ploaie. Ora 12½ înapoi la hotel. Dejunat cu generalul Greceanu. Ora 1 și 55 minute plecarea, pe calea ferată din dreapta Rinului, prin Rüdesheim, Ober-Lahnstein etc. spre Neu-Wied, plouat adesea, călătorie minunată. Puțin înainte de Neu-Wied o adevărată rupere de nori. Ora 7 sosirea, la gară soacra mea, Elisabeta, Wilhelm și Maria, Roggenbach, suita etc. și enorm de multă lume. Salutare, apoi plecat spre Segenhaus în trăsură deschisă, deoarece ploaia a încetat. Ora 8 acolo. Ora 8½ cinat, 14 persoane, doamna von Stackelberg, contesa Bernstorff, contesa Stillfried etc. Împreună până la ora 11. Wilhelm și Maria pleacă la Monrepos.

Duminică, 9/21 iunie. Segenhaus

Ploaie, mohorât. Ora 8½ dejunat toți împreună. Ora 10 biserică, Elisabeta cântă la orgă, predica este citită de soacra mea, cântece, până la ora 10¾. Înainte de amiază conversat. Ora 1½ la Monrepos, dineu cu suita, acolo până la ora 3. Promenadă cu Wilhelm. Venit generalul W. von Loë, comandant general al Corpului 8 de Armată, conversat. Plecat toți împreună cu el la Neu-Wied. În castelul lui Wilhelm văzut toate tablourile, care au fost restaurate de Hanno. Băut ceai. Vizitat biserica protestantă. Ora 7 la Nieder-Biber, unde se restaurează biserica romanică, dăruit 3 ferestre multicolore. Ora 8½ în Segenhaus, ceai până la ora 11. Frig.

Luni, 10/22 iunie

Ploaie torențială. Contramandat excursia la Westerwald. Ora 7¼ sculat. Ora 9½ dejunat. Vorbit cu doctorul Königstein. Murit *tante* Carolina. Ora 9 promenadă. Orele 11-12½ scris. Dejunat la Monrepos. Ora 3 plecat cu trăsura spre Friedrichsthal, întors prin Alt-Wied. Wilhelm merge cu o trăsură cu 4 cai. Foarte frumoase păduri de fagi. Ora 6 în Segenhaus, apoi scris. Ora 7 cinat. Sosit consilierul de stat Goltzer de la Basel, conversat cu el.

Marți, 11/23 iunie

Vreme frumoasă. Ora 8½ dejunat, apoi promenadă cu Roggenbach în grădină. Cu soacra mea. Ora 12½ la Monrepos pentru dejun. În pădure până la ora 2½. Toți împreună excursie la Brauerberg, Wilhelm ne conduce. Drum minunat prin Niederbiber și Oberbieber, pădure de fagi, pe un drum ingenios până la ruine, ora 5 acolo. Băut cafea,

rămas o oră. Pe jos printr-o minunată pădure de fagi din nou în vale, apoi plecat înapoi la Segenhaus. Ajuns la ora 8. Ora 8½ cinat. Seara Henenberg de la Frankfurt aici.

Miercuri, 12/24 iunie. Plecarea din Neu-Wied

Vreme minunată, dar cald. Ora 8½ dejunat, apoi fotograful aici. Conversat cu Roggenbach și cu Goltzer. Ora 10¾ plecat la Neu-Wied. Despărțire de Segenhaus, acolo mai vizitat pe consilierul silvic Polke. Ora 12 la gară, unde sunt strânse toate autoritățile civile și militare, doamne cu buchete etc., enorm de mulți oameni. Rămas-bun de la soacra mea. Ora 12¼ plecarea cu trenul special la Koblenz, pavilionul castelului. Wilhelm și Maria călătoresc cu noi. Ora 12¾ acolo, ne întâmpină contele von Matuschka, de față și Nikolaus de Nassau. Pe jos la castel, contesa Hacke. Împărăteasa Augusta în scaun cu rotile, revedere foarte emoționantă. Noi dejunăm *en famille*, curtea separat. După aceea împărăteasa a vorbit îndelung cu mine, inclusiv despre căsătoria lui Battenberg cu Victoria de Prusia, ea este împotrivă. Ora 2 despărțire. La gară, acolo guvernatorul din Koblenz. Ora 2 plecarea din Koblenz cu trenul-curier, Wilhelm și Maria cu noi până la podul de la Bingen. Despărțire. Călătorit prin Mainz, Dortmund, Aschaffenburg, Würzburg, curând se întunecă, foarte cald. Călătorit toată noaptea. Ora 9 dimineața la St. Polten.

Viena

Joi, 13/25 iunie

Ora 10 sosirea în Viena. La gară arhiducele Albrecht, Mavrogheni, Carp etc., salutare călduroasă. Mers cu Elisabeta direct la Hotel Munich, dejunat. Ora 11 venit feldmareșal-locotenentul Mandel ca să ne salute în numele împăratului. Ora 12 mers cu Mavrogheni la regele Milan. Ora 1 a venit împăratul Franz Josef în ținută mare, a rămas o jumătate de oră, foarte amabil. Ora 2 regele Serbiei, apoi kronprințul și kronprințesa Austriei. Ora 2½ principele Hohenlohe. Ora 3 prințul Reuss cu soția sa. Ora 3½ contele Kalnoky, cu care eu discut și despre dificultățile cu Ungaria. Rămâne o oră. Ora 4½ plecat cu Elisabeta la Schönbrunn pentru cina în familie. Regele Milan, perechea princiară de coroană, arhiducii Albrecht, Rainer cu soția și Wilhelm. După masă discutat îndelung cu împăratul. Ne arată întregul castel. Curtea cinează separat. Rămas până la ora 7. Mers la Mauer, la Reuss, acolo ceai, rămas până la ora 9. După aceea înapoi la Viena, trei sferturi de oră. Seara încă până la ruine, unde și arhiducele Albrecht. Acolo până la ora 11.

Vineri, 14/26 iunie. Viena

Ora 8½ cu Elisabeta la arhiducele Rainer, dejunat în grădină, acolo până la ora 10. Apoi cu Elisabeta prin diferite prăvălii, pe jos pe străzi. Ora 12½ înapoi la hotel. Venit împăratul Franz Josef pentru a-și lua rămas-bun, rămas o jumătate de oră. Ora 1 dejunat, invitat pe Mavrogheni, familia Carp, familia Romalo etc. Ora 2 venit arhiducele Albrecht, rămas jumătate de oră. Apoi mers cu Mavrogheni la ambasadorii care s-au înscris. Hohenlohe etc. Ora 5 înapoi. Rămas o oră la contele Kalnoky. Mai târziu, până la ora 7½, promenadă cu Elisabeta în oraș și prin câteva prăvălii. Ora 8 ceai *à deux*. Primit depeșă conform căreia calea ferată în Transilvania ar fi întreruptă. Am amânat deja plecarea ce fusese stabilită pentru astăzi la ora 4½, din cauza lipsei legăturilor. Se va pleca mâine, amănuntele se vor rezolva. Ora 10 în pat, căldură enormă.

Sâmbătă, 15/27 iunie. Plecarea din Viena

Ora 6 sculat, enorm de cald. Ora 7 dejunat. Venit Mavrogheni. Plecat la gară. Linia ferată este liberă prin Oradea. Contele Wedell și legația rusă la gară. Ora 8 plecarea spre Pesta, căldură enormă și praf. Ora 1 Pesta, dejunat în gară. Turm acolo, l-am însărcinat să-i transmită lui Tisza nemulțumirile mele. Ora 1½ cu trenul special spre Steinbruch. Ora 2 plecare de acolo cu trenul nostru. Ora 6 Oradea, apoi de acolo prin frumoasa vale a Crișului. Ora 10 Cluj. Între Nagy-Enged și Tövis a fost o rupere de nori, ora 12¼ noaptea, linia ferată întreruptă, am fost la un pas de a avea un accident. 4 ore în Nagy-Enged. Apoi plecat mai departe pe la ora 4.

Sinaia

Duminică, 16/28 iunie

Pe la ora 7 în Sighișoara, în loc de ora 2½. Oltul enorm, peste tot inundații. Abia la ora 10 în Brașov, vreme mohorâtă, 10 minute, plecare mai departe spre Predeal, în munți mai răcoros. Ora 11½ în Predeal, acolo mitropolitul, Brătianu, Sturdza, Nacu, Câmpineanu, R. Mihai și multă lume. Îndată cu trenul special spre Sinaia, acolo la ora 12. Vremea bună, multă lume la Castelul Peleș. Ora 1½ dejunat, invitat pe mitropolit, miniștrii. După-amiază vorbit, mică promenadă. Stöhr aici. Seara la ora 6½ Saurma, care prezintă scrisorile de rechemare. Ora 7 invitat pe el, pe Schneider, generalul Radowitz etc. El pleacă seara la Berlin. Ora 10 în pat. Basset îndelung la mine. În țară totul este bine, doar că plouă prea mult.

Luni, 17/29 iunie

Vreme frumoasă. Ora 8½ dejunat cu Elisabeta. În castel, văzut lucrările, terasarea a înaintat mult. Promenadă. Ora 11½ Câmpineanu la mine, lucrat cu el, pentru tarifele autonome. Dificultăți cu Franța. Ora 1 dejunat. După-amiază în continuare cu Câmpineanu. Promenadă. Seara venit Kalinderu, la masă, conversat cu el până la ora 10½.

Marți, 18/30 iunie

Enorm de cald. Înainte de amiază scris. Promenadă. Kalinderu și Olănescu de la vămi la *lunch*. După-amiază lucrat cu amândoi. Promenadă. Orele 6-7 cinat afară. Seara cu Kalinderu.

Miercuri, 1 iulie/19 iunie. Sinaia-București

Vreme minunată. Înainte de amiază citit. Mică promenadă, cald. La *lunch* Maiorescu, care o aduce pe fiica sa. După-amiază citit și scris. Ora 4 ceva ploaie. Orele 5-6 o rupere de nori îngrozitoare, plouă prin ferestre în castel. Cantități enorme de apă. Peleșul vuiește, eu mă tem că nu pot să plec. Ora 6 cinat. Ora 7 încă mai plouă. Cu Elisabeta la gară. Ora 7¼ plec spre București. Râul Prahova enorm, în defileu grozav. În Comarnic frumos. Câmpina la ora 8¼, apoi noapte. Ora 10 sosirea în Cotroceni, enorm de mulți oameni la gară, cerc jumătate de oră, ovații. Citit până la ora 11½. Primit testamentul lui *papa* de la Sigmaringen.

Cotroceni

Joi, 2 iulie/20 iunie

Foarte cald, senin. Ora 7 sculat. În grădină. Ora 10 prefectul Poliției Moruzi. Orele 10½-12 Consiliu de miniștri, problema tarifului și relația cu Franța. Ora 2 Dragoumis, care prezintă scrisorile de rechemare. Ora 3 la Palat, unde totul este în construcție, vechiul palat complet golit. Gottereau și Steriade acolo. Ora 5 plecat la Țurloaia, acolo inspectat Regimentul 21 Dorobanți, rămas până la ora 7½. Recruții foarte buni. Cinat abia la ora 8. Seara R. Mihai la mine. Foarte apăsător. Enorm de multe de făcut. Scris contelui Stollberg (confirmat primirea testamentului).

Vineri, 3 iulie/21 iunie

Ora 7 sculat. Ora 9½ prefectul Poliției. Ora 10 Câmpineanu și Sturdza. Enorm de multe de făcut, cald. Ora 1½ generalul Arion, apoi Kretzulescu. Orele 3-5 la Palat. Totul jos și dincolo. Ora 6 inspectarea Regimentului 6 Dorobanți la Cotroceni, bine. Ora 7½ înapoi. Seara scris.

Sâmbătă, 4 iulie/22 iunie

Înnorat, zăpușeală. Înainte de amiază scris. Orele 10-11 Stolojan și prefectul Poliției. După-amiază audiențe. Ora 2½ la Școala Militară, examen, la două clase, până la ora 5. Ora 6 inspectat Regimentul 3 Călărași, colonel Candiano. Escadroanele exersează apoi pe platou. Ora 7½ întors călare. Seara încă Petrescu. Zăpușeală.

Duminică, 5 iulie/23 iunie. Cotroceni-Sinaia

Ora 6 sculat, zăpușeală. Ora 7 plecarea din Cotroceni cu trenul special. Nacu merge cu mine. Ora 10 și 10 minute sosirea în Sinaia. Vreme minunată. Elisabeta, D. Ghica la gară. Mers cu trăsura la castel. Stöhr aici. Ora 12½ dejunat. După-amiază pus lucruri în ordine. Orele 5-7 promenadă cu Elisabeta. Ora 7 cinat. Ora 10 în pat.

Sinaia

Luni, 6 iulie/24 iunie. Sf. Ioan

Înainte de amiază foarte apăsător. Ora 10½ ploaie puternică. Nimeni la *lunch*. După-amiază scris. Seara biliard. Cald. Theodori pleacă la București.

Marți, 7 iulie/25 iunie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază scris. Helene Bibescu cu soțul ei la *lunch*, le-am arătat castelul. Promenadă cu Elisabeta. Seara biliard.

Miercuri, 8 iulie/26 iunie

Foarte mohorât. Înainte de amiază scris. Ora 11 Câmpineanu la mine. Ora 12 primit în audiență oficială pe dr. Busch, pentru prezentarea acreditivelor sale ca ministru plenipotențiar german. El îmi mai dă două scrisori prin care împăratul Wilhelm ratifică moartea lui *papa* și a prințului Friedrich Karl. Ora 12 dejun, la care participă și contele Walewitz. Ploaie. La ora 2 i-am lăsat pe toți să plece, Câmpineanu merge din nou la București. După-amiază scris. La Stöhr. Ploaie torențială. Seara biliard. Franța ne este foarte dușmănoasă, percepe 50% pentru produsele noastre, din cauza tarifelor pe care noi le-am publicat.

Joi, 9 iulie/27 iunie

Vreme mohorâtă. Înainte de amiază cu Elisabeta, scris. După-amiază ploaie torențială, la fel în toată țara, e deja prea mult. Leopold a fost în Ems, la împărat. Stöhr bolnav. Seara biliard.

Vineri, 10 iulie/28 iunie

Frumos, cald. Ora 10 la Stöhr, are febră. Ora 11 la D. Ghica, acolo până la ora 12½. Ora 1 Fleva la *lunch*. După aceea lucrat cu el. Îmi prezintă lucrările orașului. Scris. Basset la mine, pleacă în concediu. Ploaie de furtună. Seara biliard.

Sâmbătă, 11 iulie/29 iunie. Sf. Petru și Pavel

Vreme minunată, cald. Cu Elisabeta la Stöhr, care e mai bine. Scris. La dejun câteva persoane. După-amiază discutat cu Beldiman, care s-a întors de la Berlin. Ora 5 furtună puternică cu grindină. Seara biliard.

Duminică, 12 iulie/30 iunie

Vreme minunată. Ora 9 mers cu trăsura la biserică, liturghie, foarte plin. Apoi plimbare cu trăsura la Izvor. Ora 12½ multe persoane la dejun. După-amiază lucrat cu Kalinderu. Seara la ora 6½ la Stöhr. Seara cu Kalinderu.

Luni, 1/13 iulie

Înnorat, ceva ploaie. Ora 10 Kalinderu. Basset este în concediu. 11-12 Stöhr. La dejun Nacu împreună cu soția și domnul Balla, care prezintă planurile pentru Palatul de Justiție. Venit doamna Z. Sturdza. Seara vreme minunată, promenadă.

Marți, 2/14 iulie

Vreme minunată. Înainte de amiază scris. Promenadă. Ora 12½ dejunat. Doamna Zoe Sturdza aici. După-amiaza scris până la ora 5, apoi plimbat singur. Ora 7 cinat. Seara biliard.

Miercuri, 3/15 iulie

Vreme minunată. Ora 10 inspectat Batalionul 3 Vânători, maior Lipan, a mers foarte bine, până la ora 10½. Venit Brătianu, rămâne la dejun, invitat pe prințul D. Ghica împreună cu soția. Ploaie. Discutat încă până la ora 3 cu Brătianu, constatat că eu și el avem nevoie să mergem în vara aceasta la băi pentru cură (Königstein în Taunus). După-amiaza scris, promenadă, la Stöhr. Seara biliard.

Joi, 4/16 iulie

Vreme ploioasă. Înainte de amiază scris. Nimeni invitat. După-amiaza citit. Seara promenadă, biliard.

Vineri, 5/17 iulie

Foarte cald, înnorat. Înainte de amiază scris. Promenadă. La *lunch* generalul Anghelescu de la Galați, domnul și doamna Herz. Arhiepiscopul

catolic trebuia să vină, însă Câmpineanu a uitat. După-amiază scris. Mare promenadă, foarte ploios și umed. Lucrările de la castel au fost întrerupte din cauza ploilor zilnice. Lucrările la dependințe înaintează încet. Seara biliard.

Sâmbătă, 6/18 iulie

Ploaie, mai târziu vremea se îmbunătățește, însă cerul rămâne înnorat. Înainte de amiază promenadă. La dejun domnul și doamna Bigot, fiica pictorului Healy. După-amiază scris. Seara promenadă.

Duminică, 7/19 iulie

Vreme frumoasă. Ora 9 plecat cu Elisabeta la biserică. Apoi plimbare cu trăsura până la Izvor. Stöhr la mine. La dejun generalul Fălcoianu, care s-a întors din concediu. Stătescu. După-amiază furtună cu ploaie. Lucrat cu Fălcoianu. Seara biliard. Vremea s-a înseninat din nou.

Luni, 8/20 iulie

Vreme minunată. Înainte de amiază scris. La Stöhr, care pleacă la București. După-amiază promenadă cu Elisabeta. Seara biliard. Theodori la București.

Marți, 9/21 iulie

Vreme frumoasă, cald. Înainte de amiază scris. Promenadă. Furtună. Primit pe arhiepiscopul Palma, l-am invitat la dejun. Esarcu, eu am dat 10.000 franci pentru Atheneu. După-amiază ploaie. Ora 5 mai bine. Plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, spre Bușteni. Promenadă în Valea Iepei. Ora 7 înapoi. Seara biliard. În țară plouat destul de mult.

Miercuri, 10/22 iulie

Mohorât, ploios. Principesa Știrbey a murit la Buftea. Înainte de amiază cu Elisabeta. Ora 11½ Câmpineanu la mine. Obedenaru, ministrul nostru la Atena, a murit acolo[313]. Ora 12½ la *lunch*, însărcinatul cu afaceri rus, căpitanul Schneider cu soția, prefectul Poliției Moruzi etc. După-amiaza scris. Orele 5-7 promenadă. Vânt puternic dinspre nord, vremea complet senină. Seara biliard. Doar +10 °R.

Joi, 11/23 iulie

+6 °R, mai târziu cald, senin. Înainte de amiază cu Elisabeta. La dejun baronul Hammerstein, căpitan austriac, etc. După-amiaza scris. Promenadă cu Elisabeta la prima cascadă. Seara biliard. Ploaie și de-a dreptul rece.

Vineri, 12/24 iulie

+6 °R, vreme frumoasă. Venit Stöhr de la Bucureşti. Înainte de amiază promenadă cu Elisabeta, apoi cu Stöhr pentru construcţii şi pentru palatul din Bucureşti. După-amiază cu Elisabeta. Seara biliard. Vremea mohorâtă.

Sâmbătă, 13/25 iulie

Vreme minunată. Batalionul de Vânători face un marş pe Vârful cu Dor. Promenadă cu Elisabeta. Ora 12½ Z. Sturdza și Haret[314] la *lunch*. După-amiaza lucrat cu Sturdza până la ora 5, apoi promenadă, cu Elisabeta și cu el, până la Stâna din Predeal, aer cald. Seara Sturdza și Haret la masă, se întorc dimineață la București. Biliard până la ora 10½. Lună plină.

Duminică, 14/26 iulie

Vreme minunată, aer răcoros. Ora 9 plecat cu Elisabeta la biserică. D. Ghica nu e aici, deoarece i se face o operaţie. Plimbare cu trăsura la Izvor, apoi Stöhr la mine. La masă câteva persoane. Venit Theodori. După-amiaza scris. Scrisoare de la Godin, care mă anunță că moștenirea alodială a lui *papa* este de 6.666.000 mărci și că fiecare dintre noi primește deocamdată un milion de mărci. Ora 5 promenadă cu Elisabeta. Seara biliard cu Young.

Luni, 15/27 iulie

Vreme mohorâtă, ploaie. Înainte de amiază scris. Stöhr aici. Bellio la *lunch*. Stuart la mine, pentru iluminatul electric. Orele 5-6 promenadă, foarte ud. Biliard cu Elisabeta, apoi scris. Foarte rece.

Marți, 16/28 iulie

Vreme schimbătoare, vânt rece. Înainte de amiază scris. La dejun R. Mihai și Stolojan, după aceea lucrat cu ei până la ora 4. Recolta stă bine în toată țara, mai ales porumbul, și Stolojan îmi spune că prețurile au crescut. Orele 5-7 promenadă singur, vreme întunecată. Barometrul coboară. Seara biliard cu Elisabeta.

Miercuri, 17/29 iulie

Înainte de amiază vreme frumoasă, vânt rece dinspre nord, care însă nu se simte deloc în Valea Peleșului. Promenadă, peste tot lucrările înaintează. Ora 12½ *lunch*, invitat pe A. Lahovary și Gr. Ghica împreună cu soțiile. Apoi vizitat castelul. A. Lahovary[315] nu a mai luat masa la noi de 10 ani, face încontinuu o puternică opoziție. După-amiază ploaie. Acasă, scris. Seara biliard cu Elisabeta.

Joi, 18/30 iulie

Ploaie torențială, foarte frig, furtună. Înainte de amiază acasă. Ora 12 venit Brătianu și Fălcoianu pentru *lunch*. După aceea lucrat cu Brătianu, discutat despre plecarea noastră pentru cură la Königstein, lângă Frankfurt. Crede că trebuie să plecăm pe 8/20 august, el ne va vizita în drumul de întoarcere la București. Orele 3-4 lucrat cu Fălcoianu. Promenadă, furtună puternică și foarte rece. Ploaia încetează. Ora 7 Brătianu cu fiul său Vintilă la masă. El pleacă la ora 9, prin Predeal, la cură la Marienbad. Ora 10½ în pat. Frig.

Vineri, 19/31 iulie

Vreme minunată, frig. Ora 9 promenadă cu Elisabeta. Orele 10½-12 cu Knechtel pentru amenajările de la drum. Sturdza la *lunch*, merge în munți. Orele 4-6 promenadă cu Elisabeta și Stöhr, în pădure și la diferitele lucrări, vizitat grajdurile. Seara biliard cu Elisabeta. Ziarele din străinătate scriu deja despre călătoria noastră pentru cură.

Sâmbătă, 1 august/20 iulie. Sf. Ilie

Vreme minunată. Înainte de amiază Stöhr. Promenadă. La dejun câteva persoane. După-amiază promenadă cu Kalinderu, lucrat mult cu el. Seara generalul Radovici, colonelul Candiano și Argetoianu[316] la masă. Biliard cu cel din urmă.

Duminică, 2 august/21 iulie

Vreme frumoasă, vânt. Ora 9 plecat cu Elisabeta la biserică. După aceea la Izvor. Mai târziu Steriadi la mine. La dejun I. Cantacuzino. Orele 5-7 promenadă cu Elisabeta. Seara Sturdza. Greceanu la București.

Luni, 3 august/22 iulie

Vreme minunată. Înainte de amiază cu Knechtel, hotărât drumul până la seră. Ora 11½ Sturdza, el la *lunch* cu Nacu și soția. După--amiaza cu Sturdza până la ora 5. Promenadă cu Elisabeta. Seara biliard cu Young. Stöhr întors de la București.

Marți, 4 august/23 iulie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază Steriadi. Promenadă. După--amiaza scris mamei, care e la Umkirch. Orele 5-6½ plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, până la Izvor. Ploaie. Seara biliard cu Stătescu. Ora 11 în pat.

Miercuri, 5 august/24 iulie

Vreme minunată, cald. Orele 10-12 promenadă, singur. La *lunch* Alcaz[317], prefectul Poliției Moruzi, generalul Barozzi etc. După--amiază promenadă. Seara cu Elisabeta.

Joi, 6 august/25 iulie

Înainte de amiază ploaie torențială. Dureri de dinți. După-amiază scris. Promenadă cu Stöhr. Seara cu Elisabeta, biliard. Ora 10 în pat. Zăpușeală.

Vineri, 7 august/26 iulie

Cald, frumos. Înainte de amiază Stuart și Hess de la Viena pentru iluminatul electric. Moscu, Pruncu etc. la *lunch*. După-amiază scris. Promenadă. Seara biliard cu Stătescu.

Sâmbătă, 8 august/27 iulie

Foarte apăsător. Dureri de dinți. Înainte de amiază Nacu la mine. După-amiază promenadă. Seara biliard cu Young.

Duminică, 9 august/28 iulie

Vreme minunată, vânt dinspre nord. Ora 9 cu Elisabeta la biserică. La D. Ghica. Înainte de amiază Stöhr și Greceanu. Ora 12 venit Sturdza, lucrat cu el după-amiaza. Promenadă. Ploaie. Seara prințul moștenitor de Schönburg și ritmaistrul von Oertzens la masă. Muzică până la ora 11.

Luni, 10 august/29 iulie

Vreme frumoasă, răcoare. Înainte de amiază scris. Ora 11 Câmpineanu. Ora 12 generalul Löhneisen, care are Brigada de Cavalerie de la Sibiu, a rămas la dejun; Herz cu soția, Schneider cu soția, domnul și doamna Câmpineanu, conversat mult cu Löhneisen. După-amiază citit. Promenadă cu Stöhr. Seara biliard. A mai venit încă Young, ceva dureri de dinți, discutat cu el despre extracție.

Marți, 11 august/30 iulie

Vreme minunată. Ora 11 Young, pentru durerile de dinți, nu vrea să facă extracția. Promenadă. La dejun câteva persoane, biliard cu Young. Scris. Promenadă cu Stöhr. Seara biliard până la ora 10½. Dureri de cap.

Miercuri, 12 august/31 iulie

Vreme minunată. Înainte de amiază cu Stuart, Stöhr, Kott și Hess. La dejun Bălăceanu. După-amiază scris. Mică promenadă cu Knechtel. Seara probă a iluminatului electric, de față Stuart, Stöhr, Hess și Kott. Până la ora 10.

Joi, 1/13 august

Vreme minunată. Înainte de amiază lucrat. Promenadă. Dejun. După-amiază audiențe, D. Știrbey. Spre seară promenadă. Biliard.

Vineri, 2/14 august

Frumos, cald. Înainte de amiază inspectat Batalionul de Vânători, tragere, serviciu, critică, până la ora 11½. După-amiază Kretzulescu, R. Mihai, care rămân la *lunch*. La București totul e bine. Porumbul are nevoie de ploaie. Ora 5 plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, spre Bușteni, destul de rece. Seara biliard. Holeră în Franța.

Sâmbătă, 3/15 august

Vreme minunată, răcoare, vânt. Înainte de amiază scris. Promenadă. Stöhr la București. După-amiază venit Sturdza, lucrat cu el până la ora 5. Ploaie. Venit Freytag, rămâne la masă, va călători prin țară patru săptămâni. Seara biliard cu Young și Șoimănescu.

Duminică, 4/16 august

Vreme frumoasă și răcoroasă. Ora 9 cu Elisabeta la biserică. Cor. Plimbare cu trăsura, apoi Stöhr la mine. Ora 12½ audiențe. La masă 24 persoane, Sturdza, Fălcoianu, Nacu, Moruzi, Costaki de la Bârlad, Bărcănescu, Kalinderu. Lucrat întreaga după-amiază cu miniștrii, Kalinderu etc. Orele 5-7 promenadă, frig și ploios. Seara biliard. G. Lecca este puțin bolnav.

Luni, 5/17 august

Vreme foarte rece. Înainte de amiază Greceanu și Steriadi la mine. Promenadă cu Knechtel și la Stöhr. După-amiază lucrat cu Kalinderu. Ploaie. Promenadă. Seara biliard. Scris până la ora 11.

Călătoria la Königstein

Marți, 6/18 august

Vreme ploioasă. Ora 10½ la D. Ghica, nu l-am găsit. Pus lucruri în ordine. Kalinderu la mine. Ora 12½ *lunch*. După-amiaza scris. Venit Young. Cu Knechtel și Stöhr pentru diferitele lucrări. Ora 5 venit toți miniștrii de la București, Consiliu, discutat diferite probleme. Ziua onomastică a împăratului Franz Josef, depeșă, primit răspuns. Cinat, invitați toți miniștrii etc., 24 persoane. Ora 8½ cu Elisabeta la gară în trăsura cu ponei. Lună. Foarte multe persoane la gară pentru despărțire. Ora 9¼ plecat cu trenul special, toți miniștrii, Stătescu etc. până la Predeal. Munții frumoși. Ora 10 plecarea din Predeal, guvernul ungar ne pune la dispoziție un tren special. Ora 11 în Brașov. Călătorit toată noaptea până...

Miercuri, 7/19 august

Ora 6 dimineața în Cluj. Cafea. Noapte rece. Stöhr călătorește cu noi. Domnișoarele Romalo, Maiorescu și Șoimănescu. Ora 9 Oradea. Ploaie. Ora 2¼ sosirea în Pesta, noua gară ungară. Ne întâmpină contele Szapary, ministrul de Finanțe. Băut cafea, stat 30 minute. Vorbit cu diferiți domni care ne-au întâmpinat. Pe noua linie prin Komaron, Raab, Bruck, spre Viena. Ținut urât, frig. În Bruck, la ora 7, văzut pe arhiducele Friedrich la gară. Ora 8 sosirea în Gara Start din Viena, plecat îndată cu trenul special la Gara de Vest, 30 minute. Acolo familiile Mavrogheni și Romalo. Cinat în gară, foarte bun. Ora 9 și 40 de minute plecarea mai departe, prin Salzburg-München, călătorit toată noaptea, foarte frig.

Joi, 8/20 august

Ora 7¼ sosirea în München. Cafea. Stöhr rămâne aici. Ora 7 și 35 minute mai departe, prin Ingolstadt, Eichstadt, Ansbach, spre Würzburg. Ora 1 acolo, *lunch* în vagon. Ora 1 și 20 minute mai departe, prin Lohr, Aschaffenburg, spre Hanau, ora 3½. Ora 4 sosirea în Frankfurt, ploaie, în afara gării. Ocolit tot orașul cu trenul special. Wilhelm și Marie cu copiii la Gara Tanen, merg cu noi. Mai departe cu trenul special până la Kronberg, o jumătate de oră. Acolo consilierul von der Heydt, care ne întâmpină. Cu trăsura la Königstein, ora 5½ acolo, călătorit o jumătate de oră. Tras la Hotel Pfaff. Aici dr. Pingler. Apartamentul mai mult decât primitiv, destul de murdar. Promenadă. Ora 7 cinat. Wilhelm și Maria Wied pleacă înapoi la Frankfurt. Ora 10 în pat, foarte obosit, frig și neprietenos.

Vineri, 9/21 august. Königstein

Ora 7½ început băile cu apă rece. Frecție și baie șezând. Promenadă cu Elisabeta la ruinele Königstein. Ora 9 dejunat. Toată ziua a fost foarte senin și răcoare. Orele 10-11 din nou promenadă singur. Ora 12 venit Wilhelm și Maria cu copiii de la Frankfurt. Ora 1 dejunat toți împreună. Apoi promenadă în grădina unchiului Adolf. Ora 3½ sosit soacra mea cu Friz de Waldeck[318]. Ceai, promenadă. Wilhelm și Maria pleacă în Elveția. Ora 8 supeu. Ora 9 în pat, foarte obosit.

Sâmbătă, 10/22 august

Vreme rece. Ora 6½ venit consilierul medical Pingler, apoi băi. Promenadă cu soacra mea și cu Elisabeta. Ora 8½ dejunat *à quatre* cu Fritz Waldeck. Din nou promenadă. Ora 12½ luat masa. După-amiaza în grădina ducelui de Nassau. Ora 5 băi. Promenadă spre Falkenstein, întors ud până la piele. Furtună. Ora 8 supat *à quatre*. Conversat până la ora 9.

Duminică, 11/23 august

Vreme rece. Ora 6½ băi, apoi promenadă. Ora 8½ dejun *à quatre*. Ora 10 la biserică, slujbă şi predică a domnului abate, care a fost multă vreme la Bucureşti. Promenadă, ploaie. Ora 12½ luat masa. În grădina ducelui de Nassau. Ora 5 băi. Promenadă cu Fritz Waldeck în cetate. Ploaie. Ora 7½ supat. Ora 9 în pat.

Luni, 12/24 august

Vremea mai bună. Ora 7½ băi. Promenadă. Ora 10½ la stabilimentul doctorului Pingler (25 minute) cu Fritz Waldeck, apoi băi cu duş. Promenadă cu Pingler. Venit Brătianu de la Marienbad, l-am întâlnit când era cu soacra mea şi cu Elisabeta. Cu el la Königstein. Ora 12½ luat masa. În grădina ducelui de Nassau. Ora 3 pe jos cu Brătianu spre Kronberg, prin Falkenstein, o oră şi jumătate. Ajungem prea târziu la tren. Elisabeta, soacra mea şi Fritz Waldeck la gară. Brătianu ia o trăsură până la Frankfurt şi pleacă. Cu Fritz Waldeck pe jos la Königstein, o oră. Ora 7½ supat *à quatre*. Ora 9 în pat.

Marţi, 13/25 august

Vreme minunată. Ora 7 băi. Promenadă cu Elisabeta şi cu soacra mea. Ora 8½ dejunat *à quatre*. Băi calde la stabiliment. Promenadă. Ora 12½ luat masa. După-amiaza vizitat casa ducelui şi ducesei de Nassau. În grădină. Acolo domnul von Palke, pe care îl decorez. Orele 4-6 cu trăsura la Ruppertsheim, înapoi prin Fischbach. Ora 7½ supat. Biliard până la ora 9½.

Miercuri, 14/26 august

Vreme minunată, cald. Ora 6½ băi. Ora 7 plecat în întâmpinarea mamei pe şoseaua spre Kronberg. Ea ajunge la ora 7¾ cu Lindheim. Noi o însoţim la hotel. Fritz Waldeck pleacă. Orele 8-8½ în grădina domnului Kohen-Speyer. Dejunat cu mama. Ora 10¾ la stabilimentul balnear. La întoarcere întâlnit pe Leopold cu Ferdinand, care au venit de la Berlin şi de la Kassel. Ora 12½ luat masa toţi împreună. După-amiaza promenadă la Falkenstein şi la ruine. Ferdinand trebuie să plece la ora 6 înapoi la Kassel. Ora 7½ supat. Seara conversat cu Leopold. Venit Koch.

Joi, 15/27 august

Ceva ploaie, apoi frumos. Promenadă. Dejun, apoi cu Leopold la băi. Ora 1 luat masa. Venit colonelul Prittwitz. Primit pe colonelul Chappués. Ora 3½ spre Falkenstein, vizitat stabilimentul pentru bolnavii de plămâni, apoi cu toţii şi cu Kohen-Speyer pe jos la Villa Reiser din Kronberg. Acolo Roth cu familia sa. Ora 6½ plecat la Königstein. Seara împreună. Ora 9 în pat.

Vineri, 16/28 august

Vreme frumoasă. Ora 7 băi. Promenadă, nu prea bine, nopţi proaste. Dejunat împreună. Cu mama. Ora 10½ la baia cu duşuri. Promenadă. După-amiaza ploaie și vânt. Cu Leopold la ruinele Königstein. Cu mama. Elisabeta cu mama ei la Soden. Ora 7½ supat. Biliard.

Sâmbătă, 17/29 august

Furtună, noapte proastă. Băi. Promenadă. Zi ploioasă. Fără dușuri. Ora 1 luat masa. Koch trebuie să plece. Ora 3½ Leopold trebuie să plece la Sigmaringen, eu îl însoțesc până la Kronberg. Ora 4½ înapoi. Cu mama. Orele 6½-7½ plimbat pe ploaie. Seara biliard.

Duminică, 18/30 august

Vremea se înseninează. Ora 7½-8½ promenadă. Dejunat. Cu mama la ora 10 la biserică, liturghie și predică, până la ora 11. Cunoscut la mama pe doamna Toutfeur. După-amiaza promenadă spre Falkenstein, apoi în grădină la Kohen-Speyer până la ora 6½. Vreme minunată, răcoare. Seara biliard.

Luni, 19/31 august

Vreme frumoasă. Promenadă. Băi cu duș la stabiliment. Promenadă în Valea Bill, mama și Elisabeta acolo. Ora 12½ luat masa. După-amiază plecat la Eppstein, urcat pe munte, ora 6 înapoi. Seara supat. Cu mama până la ora 10.

Marți, 1 septembrie/20 august

Vreme rece, nori. Cură. Dejunat. Duș la stabiliment. Sosit Roggenbach. La masă contele Eulenburg, oberprezident al regiunii Hessa-Nassau. Mai întâi audiență, rămâne până la ora 3, foarte plăcut. După-amiaza promenadă, la crescătoria de pești (pădurarul superior Schroede), înapoi prin Falkenstein. Seara biliard.

Miercuri, 2 septembrie/21 august

Aniversarea victoriei de la Sedan. Ora 7 promenadă. Vreme minunată, cu mama. La stabilimentul balnear. După-amiaza la pepiniera silvică, promenadă prin pădure. Ora 6½ înapoi. La mama. Seara, Asociația participanților la război din Königstein a organizat o retragere cu torțe.

Joi, 3 septembrie/22 august

Cură. Promenadă. Cu mama. Ora 10½ la dușuri. Promenadă. Ora 2 plecat toți împreună la Soden. Ora 3¾ plecat cu trenul la Frankfurt, prin Höchst. Antoinette și Wilhelm la gară, mers la Hotel Englischer

Hof. Ceai. Apoi în prăvălii, mulți turiști în burg. Cu Wilhelm prin alte prăvălii. Ora 6¼ plecat din Frankfurt. Antoinette trebuie să meargă la Sigmaringen. Ora 8 în Kronberg. Cu trăsurile la Königstein. Ploaie. Seara cu mama.

Vineri, 4 septembrie/23 august

Ceață deasă. Promenadă până la ora 8½. Ora 9 scumpa mama pleacă cu Lindheim la Heidelberg, apoi la Sigmaringen. Ora 10½ băi cu duș și promenadă, foarte apăsător. Ploaie. Ora 3 plecat la țesătoria de la Oberursel, cu noi domnul Kohen, acolo consilierul intim Reuss. Rămas până la ora 6. Vizitat totul și ceai la director. Ora 7 înapoi. Seara biliard. Conversat cu Roggenbach. Ploaie.

Sâmbătă, 5 septembrie/24 august

Ploaie, cald. Cură. Ora 10 băi cu duș. Pe drum m-a prins o ploaie puternică. După-amiaza călătorie la Soden, acolo plimbat cu Roggenbach. Elisabeta și mama ei au rămas la Neuenheim. Ora 7 înapoi. Ploaie. Biliard.

Duminică, 6 septembrie/25 august

Ceață. Promenadă cu Elisabeta. Ora 10 cu Elisabeta la biserică, slujbă și predică, până la ora 11½. Ora 12½ luat masa. După-amiaza scris. Vremea mai bună. Promenadă cu Roggenbach. Seara biliard.

Luni, 7 septembrie/26 august

Ziua de naștere a tatei. Depeșe. Promenadă. Vreme ploioasă, ceață. Ora 11 cură, promenadă prin ploaie. După-amiaza plecat la Kronberg[319], vizitat atelierele lui Winter[320] și Schreyer[321], la ultimul o oră. Ploaie torențială. Picturi frumoase din România. Ora 7 înapoi. Domnul Kohen cu noi. Seara biliard.

Marți, 8 septembrie/27 august

Vreme ploioasă. Cură, promenadă. Venit contesa Tecla Solms-Rüdelheim, verișoară a Elisabetei. Ora 11 duș, promenadă. Sosit Liteanu. Ora 1 dejunat. De față Sir R. Morier, noul ambasador englez la St. Petersburg. După-amiază toți împreună plimbare cu trăsura la Eppstein, acolo promenadă. Ora 7 înapoi. Ceai și supeu. Maria la Frankfurt. Seara biliard.

Miercuri, 9 septembrie/28 august

Ora 7½ promenadă, apoi ploaie torențială. Tecla Rüdelheim pleacă. Ora 11 la băi. Ploaie. Ora 12½ înapoi. Liteanu la masă. Ora 4 primit pe Madau, prezidentul Poliției din Berlin. Vremea mai bună. Orele 5½-7 promenadă singur. Elisabeta la cumnatul meu.

Joi, 10 septembrie/29 august

Vreme schimbătoare. Promenadă. Ora 10½ la băi cu duș. La dejun Nikolas de Nassau[322] cu soția sa contesa von Merenberg și cu cele două fiice și Sir R. Morier. Ora 2 venit Oskar al Suediei cu un domn. Toată după-amiaza împreună. Promenadă la ruine. Ora 5 pleacă Nikolas. Seara supeu, apoi biliard. Ploaie, frig.

Vineri, 11 septembrie/30 august

Ploaie torențială, frig. Ora 7½ promenadă. Ora 10½ pe ploaie în Valea Bill. Dușuri. Venit contele Solms-Hombach cu soția sa, născută contesă Stollberg, și cu fiica lor, din cauza lui Oskar. Ora 1 masa, Elisabeta rămâne toată ziua în pat. Plouă încontinuu, frig. Rămas acasă, citit și scris, jumătate de oră promenadă. Furtună. Seara supeu, apoi biliard.

Sâmbătă, 12 septembrie/31 august

Vreme rece, vânt care împrăștie ceața. Ora 7½ promenadă cu soacra mea și cu Roggenbach. Ora 8½ dejunat toți împreună jos. Elisabeta s-a ridicat, însă rămâne în cameră. Ora 10½ la dușuri. A sosit Gustav al Suediei. A venit cu fratele său Oskar în Valea Bill, ne-am întors împreună. Ora 12½ luat masa. Biliard. Toți pleacă la plimbare cu trăsura, eu rămân cu Elisabeta. Ora 5 promenadă. Ora 7½ supeu, 10 persoane. Biliard cu Gustav.

Duminică, 1/13 septembrie

Vreme ceva mai bună, ceață. Promenadă. Dejunat toți împreună. Gustav pleacă la Karlsruhe. Ora 10 biserică, până la ora 11½. Ora 12½ luat masa. Venit și colonelul Kusserow de la Regimentul 81 Infanterie. Ora 2 plecat cu Roggenbach la Höchst, prin Soden, vânt rece. Cu trenul la Rüdesheim, prin Mainz, acolo generalul von Stosch, vizitat monumentul Niederwald; cu trenul în sus. Vremea mai blândă. Ora 7 plecat înapoi din Rüdesheim, vorbit mult cu Stosch despre kronprinț. Ora 8½ mâncat ceva la restaurant în Höchst. Ora 9 în Soden, cu trăsura la Königstein, aici la ora 10. Încă puțin la Elisabeta.

Luni, 2/14 septembrie

Ceață deasă. Promenadă. Pingler crede că Elisabeta e însărcinată. Ora 8½ dejunat toți. Soții Solms pleacă împreună cu fiica lor. Băi cu duș. Ora 12½ înapoi. Luat masa. Ora 2½ plecat la Homburg împreună cu soacra mea și cu Roggenbach. O oră și un sfert în Oberursel, vizită la Helen de Holstein (Anglia)[323], nu am găsit-o. Promenadă, vizitat castelul, anticari, prăvălii, acolo până la ora 6¼. Ora 7¼ înapoi. Vreme minunată, foarte senin. Seara biliard cu Oskar.

Marți, 3/15 septembrie

Vreme minunată. Promenadă cu soacra mea și cu Elisabeta. Telge la mine. Ora 11 singur la băi cu duș. Sosit unchiul Nikolas. 12 persoane la masă. După-amiaza plimbare cu trăsura, Falkenstein, Kronberg. Ora 6 înapoi. Ora 7 supat. Ora 7½ pleacă soacra mea cu Nikolas de Nassau și Oskar al Suediei la Hohenburg, la nunta dintre Hilde de Nassau și Fritz de Baden. Biliard. Conversat cu Roggenbach. Foarte cald.

Miercuri, 4/16 septembrie

Vreme minunată, cald. Promenadă cu Roggenbach. Dejunat *à trois*. Ora 11 singur în Valea Bill. Ora 12 înapoi, foarte cald. La masă colonelul Hohausen. Ora 1¼ cu trăsura, cu Roggenbach, la Frankfurt. Ora 2½ acolo. Casa cu palmieri, panoramă, expoziția meseriilor, prăvălii etc., acolo până la ora 6½, foarte cald. Cu trenul la Kronberg, ora 7. Ora 7½ cu trăsura la Königstein, senin și cald. Supat. Elisabeta e în stare febrilă. Biliard. Ora 10 în pat.

Joi, 5/17 septembrie

Vreme minunată, foarte cald. Promenadă cu Elisabeta. Dejunat *à trois*. Ora 10½ în Valea Bill. Dușuri. Elisabeta merge și ea acolo. La masă doamna von Bunsen[324], sora lui Weddington și Steuber Becker. Până la ora 2½ în grădină. Elisabeta febră. Ora 3 plecat cu Kohen la Höchst. Vizitat turnătoria artistică, până la ora 6. Despărțire de Roggenbach. Ora 7½ înapoi în Königstein. Biliard. Elisabeta în pat.

Vineri, 6/18 septembrie

Vreme frumoasă, cald. Ora 7½ plimbare singur. Elisabeta mai bine. Ora 10 cu Elisabeta în Valea Bill, băi cu duș. Ora 12 înapoi. Vânt. Doamna Costaforu la masă. În grădină. Biliard. Ora 4 la Pingler, căruia îi dau Ordinul Coroanei clasa a II-a și 1.000 de mărci. La Kohen-Speyer, le-am dat brățări copiilor. Madou acolo. Ora 6 pe jos spre Kronberg. Venit Leopold, cu el la Königstein. Seara împreună. Vânt rece.

Sâmbătă, 7/19 septembrie

Vreme mohorâtă și rece. Ora 7½ promenadă cu Elisabeta și Leopold. Dejunat. Ora 10½ cu Leopold în Valea Bill, ultimul duș. Luat masa. Depeșă din România, conform căreia în Rumelia a fost destituit guvernatorul și a fost proclamată unirea cu Bulgaria. Sandro a plecat la Filipopol. Ora 4 cu Leopold la Kronberg, la pictorul Schreyer, stat până la ora 7. Elisabeta a venit și ea acolo de la Neuenheim. Tablouri minunate, căruță de poștă, cai etc. Ora 8 supat, apoi burgul este iluminat bengalic. Ovații și cântece. Discurs, eu răspund.

Duminică, 8/20 septembrie. Königstein-München

Vreme rece, mohorâtă. Ora 7 la biserică cu Leopold, liturghie tăcută. Rămas-bun de la preot. Ora 8 dejunat *à trois*. Ziua nunții lui Fritz de Baden cu Hilda. Pingler la noi. Ora 9½ despărțirea de Königstein, de față multă lume. Ora 10 Kronberg. Acolo domnul și doamna Kohen-Speyer și Schreyer. Cu trenul special la Frankfurt. Dejunat la Gara Hanau din Frankfurt. Lume, Kohen a venit cu noi până aici. Ora 11½ plecarea spre Würzburg, prin Offenburg. Ora 2 acolo, luat masa. La ora 9 seara sosirea în München. Stöhr la gară, domnul von Pechmann, Zettler etc. Direct la „Cele Patru Anotimpuri", supat. Ora 10½ aniversarea zilei de naștere a marii ducese de Baden. Gustav, Victoria și Oskar de Suedia și Ludwig de Baden au venit de la Hohenburg, rămân la noi până la ora 11½. Fritz și Louise de Baden pleacă apoi la Karlsruhe. Ora 12 în pat.

Luni, 9/21 septembrie. München

Ora 7½ sculat. Dejunat toți împreună, Leopold, Gustav al Suediei cu Victoria și Oskar al Suediei. Ora 10 cu Leopold la Pätterich, prin prăvălii și vizitat diferite cabinete de artă. Ora 12½ sosit Louise de Tegermann. Ora 1½ luat masa toți împreună. Ora 2½ cu Leopold prin diferite prăvălii, făcut cumpărături. Sosit Willy de Nassau și Fritz Waldeck. Ora 7 cinat toți împreună la Gustav și Victoria ai Suediei. Seara împreună. În Bulgaria situația e gravă, marile puteri nu au luat încă nici o decizie. Sandro e la Filipopol.

Marți, 10/22 septembrie. München

Ora 6½ sculat. Ora 7 Gustav, Victoria și Oskar pleacă spre Constantinopol. Promenadă cu Leopold. Ora 8½ dejunat împreună. Apoi cu soacra mea și cu Willy, pentru vizita sa la Karlsruhe, unde îl va vedea pe kronprinț. Cu Leopold prin prăvălii. Ora 12½ luat masa. După-amiaza cu toții la Zettler, apoi cu Leopold și Fritz Waldeck la Bavaria, în prăvălii. Ora 7 cinat. Sosit ducele de Nassau de la Hohenburg. Conversat până la ora 9½. Stöhr este și el aici, a fost la Chiem-See.

Miercuri, 11/23 septembrie. München

Vreme minunată. Ora 8 dejunat toți împreună la ducele de Nassau. Ora 10 cu Stöhr prin câteva prăvălii, cu Leopold la Pinacotecă. Ora 12½ dejunat toți împreună. Cu Leopold în prăvălii, la Radspieler și Pätterich. Ora 5½ înapoi, cinat. Ora 7 sosește prințesa Walhala de Prusia, se întâlnește la noi cu ducele de Nassau, acesta trebuie să plece apoi la Hohenburg. Ora 7½ vine Wilhelm de Prusia, care îmi spune că împăratul german a primit o depeșă de la împăratul Rusiei, prin care acesta dezavuează energic comportamentul lui Sandro.

Ora 8 plecăm. Soacra mea și Nikolas cu noi la gară, unde mai vine și multă lume. Stöhr rămâne în München. Leopold ne însoțește până la Rosenhain, acolo la ora 9. Rămas-bun. Noapte senină cu lună. Ora 1 Salzburg. Călătorit noaptea.

Joi, 12/24 septembrie

Ora 6 sosirea în Viena. La gară Mavrogheni cu soția, care vin cu noi până la Raab, Plagino, Romalo. Noi mergem cu un tren special de la Gara de Vest la gara de pornire. Dejunat 20 de minute. Plecare mai departe cu căile ferate de stat maghiare spre Pesta, prin Bruck-Komarom. Mavrogheni îmi spune că, din cauza unirii celor două Bulgarii, regele Serbiei vrea să facă război (?) și că dorește o alianță cu noi. Kalnoky pare să fie afectat în mod neplăcut de Sandro și Milan. Ora 1 Pesta, cinat, invitat pe contele Bray, ministrul plenipotențiar german la Belgrad. Ora 1¾ plecat mai departe, prin Transilvania. Ora 6 în Oradea. Prin Valea Crișului pe lună plină. Elisabeta a rămas culcată toată ziua, călătorie obositoare, mai ales în starea ei, care ne dă speranțe. Ora 10 în Cluj, apoi călătorit toată noaptea, până vineri dimineața la ora 6, când ajungem în Brașov. Vreme minunată, munții se văd foarte clar. Băut cafea.

Sinaia

Vineri, 13/25 septembrie

Sosirea în Predeal. Acolo toți miniștrii, D. Ghica, N. Bibescu etc. Cu trenul special la Sinaia. Ora 7¾ sosirea aici, multă lume la gară, rece, dar frumos. Mers cu trăsura direct la castel. Dejunat cu Elisabeta. Promenadă. Vizitat lucrările. Panta din fața castelului acoperită cu trandafiri. Ora 12 Brătianu la mine, hotărât că trebuie să plece la Viena, eventual la Berlin. Ora 12½ toți miniștrii la *lunch*. După-amiază Consiliu de miniștri. După aceea pleacă toți la București. Promenadă. Seara D. Ghica la masă. Castelul iluminat electric.

Sâmbătă, 14/26 septembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază promenadă cu Elisabeta. Basset la mine. Ora 12½ *lunch*. După-amiază Câmpineanu. Marile puteri încă nu s-au pronunțat. Urmează o conferință în Constantinopol. Seara biliard cu Greceanu, Basset și Perticari.

Duminică, 15/27 septembrie

Vreme minunată. Frecție și băi. Orele 7-8 promenadă. Dejunat cu Elisabeta. Ora 9 la biserică. Înainte de amiază scris. Ora 12 primirea

oficială a noului ministru plenipotențiar turc, discurs și răspuns. După aceea dejun de gală, invitat și pe Lauser. Lucrat cu Câmpineanu. Moruzi la mine. Seara citit. Biliard până la ora 10. Venit Theodori. Barozzi, Greceanu și Basset s-au întors la București. Noapte senină cu lună.

Luni, 16/28 septembrie

Vreme minunată, foarte cald. Ora 6¾ băi. Promenadă la prima cascadă. Dejunat cu Elisabeta. Hotărât cu Knechtel în legătură cu anexele, barieră la gardă etc. Ora 1 *lunch*. După-amiaza scris. Brătianu a fost primit de împărat la Viena. La D. Ghica până la ora 6½. Întuneric, lumina electrică de la castel foarte frumoasă. Seara biliard cu Perticari, foarte apăsător.

Marți, 17/29 septembrie

Foarte apăsător, vântos. Ora 7 băi, promenadă, dejunat cu Elisabeta. Ora 10 inspectat Batalionul 3 Vânători, maiorul Lipan, foarte bine. Exersat cu foc de armă până la ora 11¾. După-amiază Cantacuzino, director general al Căilor Ferate, la mine împreună cu directorii căilor ferate de stat ungare și austriece. Orele 5-6½ mare promenadă, foarte apăsător. Seara ploaie. Venit Sturdza.

Miercuri, 18/30 septembrie

+7 °R, vânt rece. Băi, promenadă până la ora 8½. Ora 10 Sturdza la mine. La dejun Kalinderu și Manu, ultimul îmi exprimă, în numele partidului său, dorința ca Brătianu să se retragă. După-amiaza lucrat cu Kalinderu. Ora 6½ mai vine încă Sturdza. La cină Văcărescu, care a demisionat din postul de ministru plenipotențiar la Roma. După masă conversat cu Sturdza și Kalinderu. Ora 10 în pat. Situația în Bulgaria este gravă pentru Sandro, se vrea sacrificarea lui, și anume de către Rusia. Unificarea va fi recunoscută. La Constantinopol vor avea loc consultări. Seara frig.

Călătoria în Moldova

Joi, 1 octombrie/19 septembrie. Sinaia-Roman

Ora 6 sculat. Ora 7½ dejunat cu Elisabeta. Ora 8½ plecarea din Sinaia cu trenul special. Sturdza și Kalinderu vin până la Ploiești, generalul Fălcoianu și R. Mihai până la Iași. Ora 10 Ploiești, întâmpinare. Ora 11½ Buzău, vreme minunată și cald. Dejunat în vagon. Ora 1 Râmnicu Sărat, ora 2½ Focșani, peste tot mari întâmpinări. Ora 4 Bacău, acolo generalul Lecca, mare întâmpinare. Ora 5

Roman, întâmpinare entuziastă, orașul iluminat. La Episcopie, Te Deum. Descins la prefectul Morțun. Prezentări, dineu, toasturi. Ovații cu facle. Aici Alecsandri, Melchisedec etc. Ora 10 în pat.

Vineri, 2 octombrie/20 septembrie. Roman-Iași

Ora 6½ sculat. Vreme minunată. Primit depeșă conform căreia Brătianu a fost la Bismarck la Friedrichsruh. Ora 8½ călare la inspecția Regimentului 7 Artilerie, ținut până la ora 10, călărit pe Bator. Vizitat Prefectura, școli, Seminarul, episcopul Melchisedec, spitalul. Ora 12 dejunat, invitat pe Alecsandri, pe prințul Mavrocordat, ministru plenipotențiar grec. Ora 1½ plecat din Roman. La Pașcani mare întâmpinare. Ora 4½ sosirea la Iași, mare întâmpinare. Mitropolie. Cazat la prefectul Gane, prezentări, toată lumea aici. Ora 7 cina, invitat pe prințul Grigore Sturdza, pe fratele lui Dimitrie Sturdza[325], pe Carp, pe Șendrea[326] etc. Retragere cu torțe. Ora 10 în pat.

Sâmbătă, 3 octombrie/21 septembrie. Iași

Ora 7 sculat. Frumos. Ora 9 inspectat Școala Militară. Ora 10½ la Sf. Spiridon, mai întâi biserica, apoi spitalul. Ora 11 Palatul Administrativ în detaliu. Ora 12 dejunat, invitat diferite persoane. Ora 1½ plecat călare în Copou, acolo inspectat trupele. Format două batalioane din cadrele de Dorobanți ale Corpului 4. Regimentul 7 Infanterie și Regimentul 8 Artilerie, Călărași. Ținut până la ora 4½, inclusiv defilarea și critica. Inspectat cazarma, care e proaspăt construită. Ora 5½ primit corpul consular și pe episcopul catolic. Ora 7 dineu, invitat șefii de corpuri. Ora 9½ în pat, foarte obosit.

Duminică, 4 octombrie/22 septembrie

Ceață, răcoare. Ora 9 la Mitropolie, liturghie, vizitat în detaliu noua Mitropolie. Pictura lui Tătărăscu slabă[327]. Trei Ierarhi, care se află în construcție. Ora 12 dejunat, invitat 20 persoane. Ora 1½ la Universitate, deschiderea anului școlar, Xenopol[328] ține o conferință despre fanarioți. Vizitat Școala de Artă. Mers în Grădina Poștei, vreme frumoasă, cald. Ora 5 înapoi. Audiențe până la ora 7. Dineu, 30 persoane, profesori, conversat până la ora 9.

Luni, 5 octombrie/23 septembrie

Vreme minunată. Ora 9 plecat cu trăsura. Închisoarea. Liceul, Școala de Meserii, Școala Centrală de Fete. Ora 12 înapoi. Primit pe prințul C. Moruzi. Dejun, invitat 20 persoane. Ora 1½ plecat la Socola, Seminarul, mitropolitul acolo. Localul foarte rău. Vizitat alte câteva stabilimente. Ora 4½ înapoi. Audiențe. Ora 7 dineu, episcopul catolic, consuli etc., 30 persoane. Cerc până la ora 9.

Marți, 6 octombrie/24 septembrie. Iași-Galați

Ora 6½ sculat. Vreme minunată. Ora 8 plecarea din Iași, toată lumea la gară. Prefectul Gane merge cu noi până la Pașcani. Ora 10 acolo. Ora 11 în Roman, întâmpinare. Ora 12 Bacău, întâmpinare. Dejunat în vagon. Ora 2 în Tecuci, întâmpinare. Ora 5 sosirea în Galați. Mare întâmpinare și entuziasm. Mers cu trăsura la biserică. Toate casele împodobite. Descins la prefectul Costachi. Prezentări. Ora 7 dineu, toasturi. Comerțul este complet la pământ. Ora 9 plimbare cu trăsura prin orașul iluminat. Ora 10 în pat, obosit. Brătianu s-a întors.

Miercuri, 7 octombrie/25 septembrie. Galați

Vreme minunată. Ora 9 inspecția trupelor în Țiglina, 4 batalioane, 2 baterii, un regiment de călărași. Ținut până la ora 12. Mult praf, cald. Defilare și critică. Ora 12¼ primit corpul consular. Dejun. Ora 2 îmbarcat pe *Ștefan cel Mare*. Manevre ale flotei, cu toate navele noastre reunite, experiment cu torpile, ținut până la ora 4½. Vizită la noul Spital Militar, apoi la Spitalul Elisabeta. Orele 6-7 audiențe. Dineu, consuli și ofițeri. Ora 9 se încheie. Gavril-Pașa este aici, merge la Constantinopol.

Joi, 8 octombrie/26 septembrie. Galați-București

Ora 7 sculat, dejunat. Ora 8½ în port, inspectat nava-școală *Mircea*. Pe *Ștefan cel Mare*, adunat ofițerii și ținut un mic discurs. După aceea vizitat cazarma, gimnaziul, Școala Comercială și Școala Normală. Ora 11 dejunat. Ora 12 plecarea din Galați, multă lume la gară, discutat despre starea rea a comerțului în Galați. Ora 1½ în Brăila, mare întâmpinare. Ora 3 în Buzău, întâmpinare, Brătianu acolo, s-a întors fără rezultat din călătoria sa. Bismarck vrea pacea în mod absolut, uniunea bulgară va fi recunoscută, fără compensații pentru noi. Ora 5 în Ploiești. Ora 6 sosirea la Cotroceni. Mare întâmpinare la gară, toată lumea a fost aici, enorm de plin. Mult public, iluminație etc., cerc îndelung. Cinat singur. Opoziția a devenit foarte obraznică în ziarele ei. Este nemulțumită din cauza călătoriei mele și a primirilor entuziaste de pretutindeni.

Cotroceni

Vineri, 9 octombrie/27 septembrie

Vreme minunată, cald. Promenadă prin grădină cu Knechtel. Ora 10 prefectul Poliției. Scris. După-amiază la ora 2 în oraș, mai întâi la Cazarma Alexandru, unde a fost instalat Spitalul Militar, foarte rău. La Palat, vizitat toate lucrările, care sunt încă foarte rămase în

urmă. Nu pot ocupa camera mea mai devreme de două luni. Ora 4 în Cotroceni. Câmpineanu la mine. Ordega a fost rechemat. Alegerile în Franța, conservatoare. Ora 5 Consiliu de miniștri, până la ora 7. Seara, orele 8-10, primit pe profesorul Freytag, care a vizitat întreaga țară.

Sâmbătă, 10 octombrie/28 septembrie

Ceață deasă. Ora 9 plecat călare pe Platou, inspectat trupele Corpului 2 Armată, Batalionul 1 Vânători, Batalionul 2 Dorobanți, Regimentul de Călărași, foarte bine, ținut până la ora 12, critică, foarte cald, apoi ceață. Văzut cei opt cai cumpărați pentru mine în Rusia. După-amiaza scris. Audiențe. Kretzulescu la mine. Seara, orele 8-10, domnul Picot[329] din Paris la mine.

Duminică, 11 octombrie/29 septembrie

Ceva ploaie, foarte apăsător. Ora 10 plecat cu trăsura în oraș, în ținută de gală, la sfințirea Bisericii Domnița Bălașa. Liturghie, foarte plin și cald, biserica încântătoare. După aceea în sala Epitropiei, mitropolitul, Bibescu, Văcărescu, Brâncovenii, N. Bibescu etc., multe doamne. Apoi vizitat spitalul. Ora 12¾ înapoi în Cotroceni. Audiențe. Orele 3-4½ Fălcoianu, orele 5-7½ Sturdza la mine. Cinat singur. Seara citit. Atmosferă apăsătoare.

Luni, 12 octombrie/30 septembrie

Vreme apăsătoare, enorm de uscat. Orele 9-10 în grădină cu Knechtel. Câmpineanu la mine. Rusia vrea să anuleze uniunea, pentru a-l răsturna în felul acesta pe principele Bulgariei. Serbia este într-o poziție proastă, a mobilizat, iar marile puteri cer să rămână liniștită. Ora 11 Stolojan la mine. După-amiaza vizitat Arsenalul, care este complet reconstruit și mărit. Acolo o oră și jumătate. La Palat, unde nu poate fi vorba de locuit prea curând, totul este dus jos și dincolo. Scrisoare de la Elisabeta, care se simte foarte rău, trebuie să stea în pat. Ora 4½ înapoi. Scris Elisabetei. Dureri de dinți. Orele 5-6 Nacu la mine. Bugetul nu va fi echilibrat, ceea ce este grav în acest moment, când sunt de așteptat complicații în Orient. Conferința de la Constantinopol nu a ajuns la nici un rezultat. Bulgarii sunt în criză financiară. Seara singur, scris și citit. Wilhelm a ajuns la Viena și trebuie să sosească aici zilele acestea. Nici o veste de la el.

Craiova

Marți, 1/13 octombrie. București-Craiova

Ora 7 sculat. Noaptea ceva ploaie. Dureri de dinți. Ora 9½ Theodori. Ora 10 Sturdza. Ora 11 plecarea din Cotroceni cu trenul special, de

față miniștri etc. Ora 12 Titu. Dejun în vagon, foarte cald. Leordeni, întâmpinare, Kretzulescu acolo. Ora 1 Pitești, mare întâmpinare, 10 minute. Ora 3 în Slatina, întâmpinare, 5 minute. Piatra, autoritățile din Romanați. Ora 4½ sosirea în Craiova, mare întâmpinare la gară. În oraș cu o trăsură cu șase cai (de la artilerie), generalii și șefii de corpuri călare. Te Deum ținut de episcopul de Râmnicu-Vâlcea în biserică. Descins la doamna Glogoveanu. Întâmpinare și prezentări. Ora 6½ dineu, 30 persoane, toasturi. Demonstrație cu torțe, apoi plimbare cu trăsura prin orașul iluminat, însoțit de primar, la Cercul Militar. Ora 10 înapoi.

Miercuri, 2/14 octombrie. Craiova

Noapte proastă, dureri de dinți și febră. Ora 7 sculat. Ora 8½ la bariera Turnu-Severin, acolo încălecat. Inspecția trupelor Corpului 1 Armată, 5 batalioane, 5 baterii, un escadron de cavalerie, în detaliu până la ora 12½. Defilare de două ori, critică, adunat toți ofițerii, enorm de cald. Plecat călare acasă. Ora 1 dejun, 24 persoane. Apoi la liceul care a primit numele meu, Școala Militară, clădire complet nouă. Școala Centrală de Fete, Școala Profesională, Școala de Meserii și temnița, până la ora 5½. Audiențe până la ora 7, enorm de obosit. Ora 7 dineu militar. Ora 10 plecarea, mers cu trăsura la gară pe străzile frumos iluminate. Rămas-bun, entuziasm. Călătorit toată noaptea, ora 2 Pitești, gara iluminată.

Sinaia

Joi, 3/15 octombrie

Sosirea în Sinaia la ora 7 dimineața. Vreme minunată, răcoare, noaptea nu am dormit deloc. Elisabeta stă și ea în pat. Dejunat la ea. Este de nerecunoscut, s-a îngrășat foarte mult și merge foarte greu. Alecsandri la ea. Înainte de amiază cu Elisabeta, promenadă cu Knechtel. Stöhr nu s-a întors încă. După-amiază citit, foarte obosit. Ora 4½ Alecsandri și Young la ceai. Seara biliard cu Alecsandri. Obosit și dureri de dinți.

Vineri, 4/16 octombrie. Sinaia

Vreme minunată, foarte cald. Înainte de amiază cu Elisabeta, care poate merge mai bine. Cu Alecsandri. Ora 12½ *lunch*. Biliard cu Young. După-amiază promenadă, citit. Seara biliard cu Alecsandri.

Sâmbătă, 5/17 octombrie. Sinaia

Ora 7 baie. Orele 7½-8½ promenadă până la prima cascadă. Vreme minunată, cald. Bulgaria va fi somată să stea liniștită și să renunțe

la uniune. Wilhelm are rujeolă la Pesta și nu poate veni aici. După-amiază Kalinderu, lucrat cu el și făcut o promenadă. Seara biliard cu Alecsandri. Perechea princiară moștenitoare a Austriei e în Transilvania, însă nu mai vine la Sinaia.

Duminică 6/18 octombrie

Vreme minunată, cald. Ora 7 sculat. Cură de apă, promenadă până la ora 8½. Dejunat cu Elisabeta. Orele 11-12 Kalinderu, care pleacă după-amiază în Moldova. Biliard cu Alecsandri și Young. Spre seară încă o promenadă. În Serbia mare agitație, încă nu sunt hotărâți să treacă la acțiune. Wilhelm este la Spitalul Elisabeta din Pesta. Seara biliard.

Luni, 7/19 octombrie

Ora 7 cură. Promenadă până la ora 8¾. Înainte de amiază cu Knechtel pentru amenajarea teraselor la gardă. Ora 12 venit Câmpineanu. Ora 1 audiență oficială pentru domnul de Coutouly, noul ministru plenipotențiar francez, care a fost numit în locul lui Ordega (noi am cerut rechemarea sa). Discursuri în tonuri foarte cordiale. După aceea îl primește Elisabeta. Ora 1¼ *lunch*, Coutouly, Diesbach, Gavary, Câmpineanu, Alecsandri etc. Ministrul plenipotențiar este încântat de primire. Orele 4-6 promenadă, aer minunat, puțin rece. Seara biliard cu Alecsandri.

Marți, 8/20 octombrie

Înnorat, răcoare, vânt. Stöhr vine abia mâine. Ora 11 primirea oficială a noului ministru plenipotențiar american[330] în prezența lui Câmpineanu. Discursuri. Elisabeta îl primește după aceea. Câmpineanu la mine. Ora 1 *lunch*, invitați mr. Walker Fearn cu soția și fiica. Toți foarte plăcuți, discutat cu ministrul american până la ora 3. Mai târziu promenadă. Ploaie. Scris. Seara biliard cu Alecsandri. Ploaie torențială.

Miercuri, 9/21 octombrie

Ploaie. Băi. Promenadă în pădure, aer plăcut. Venit Stöhr, este înainte de amiază la mine, a fost și la Köln, Hamburg, Viena. Venit Brătianu. Discutat cu el despre situație. Serbia pare să fie instigată la acțiune de către Austria. Grecia se agită. Ora 4 Brătianu trebuie să plece. Scris. Seara biliard cu Alecsandri.

Joi, 10/22 octombrie

Vreme mai bună, ceață. Ora 7½ promenadă. Înainte de amiază scris. Stöhr la mine. La *lunch* G. Cantacuzino cu soția, le-am arătat castelul, mai rămân aici. Ceai. Seara scris. Biliard cu Alecsandri.

Vineri, 11/23 octombrie

Vreme minunată. Promenadă, dejunat cu Elisabeta. Cantacuzino la *lunch*, pleacă acum la Petersburg. După-amiaza mică promenadă. Orele 5-7 Stöhr la mine. Sârbii amenință să atace Bulgaria. Seara venit Sturdza.

Sâmbătă, 12/24 octombrie

Vreme minunată. Baie, promenadă. Înainte de amiază cu Stöhr. Sturdza la mine. După-amiază promenadă cu Sturdza spre Poiana Țapului. Munții minunați. Lucrat cu el până la ora 7. Seara biliard cu Alecsandri. Sârbii s-au pus în marș în Bulgaria.

Duminică, 13/25 octombrie

Vreme schimbătoare, răcoare. Promenadă. Înainte de amiază scris. Sturdza la mine. La *lunch* generalul Fălcoianu, Beldiman cu soția și maiorul Lipan. După-amiaza lucrat cu Fălcoianu, văzut materialul pentru fortificații. Beldiman la mine, merge ca reprezentant la Sofia. Turcia a declarat că înaintarea sârbilor este *casus belli* pentru Poartă. Basset la mine. Seara biliard cu Alecsandri. Conversat cu Sturdza.

Luni, 14/26 octombrie

Aer plăcut, înnorat. Baie. Promenadă. Cu Elisabeta pe verandă. La Stöhr. După-amiaza promenadă cu Sturdza la cascade și pe Clopotnița. Vreme minunată, cald. Ora 5½ Sturdza pleacă la București. Stöhr la mine. Seara biliard cu Alecsandri. Deocamdată sârbii vor rămâne liniștiți. Bulgarii sunt revoltați împotriva sârbilor.

Marți, 15/27 octombrie

Vreme frumoasă, foarte plăcut. Baie. Promenadă. Înainte de amiază promenadă cu Elisabeta, apoi cu Stöhr la noua magazie de lemne. După-amiază citit. Basset la mine, merge la București. Promenadă, ceva ploaie. Seara Stöhr. Biliard cu Alecsandri.

Miercuri, 16/28 octombrie

Vreme minunată. Baie. Promenadă. Cu Elisabeta pe verandă. Stöhr la București. Ora 12½ *lunch*, domnul von Busch, ministru german, cu soția, care vizitează apoi castelul. Conversat cu Busch, el vede, dimpotrivă, o soluție pașnică. Ora 4 promenadă, apoi ministrul american cu soția și fiica la ceai. Alecsandri trebuie să plece la București, de unde va pleca apoi ca ministru la Paris. Seara biliard cu Negel. Ploaie. Conferința încă nu s-a întrunit la Constantinopol.

Joi, 17/29 octombrie

Vreme mai bună, cald. Baie, promenadă. Promenadă cu Elisabeta, aer bun. După dejun ploaie, vânt rece. Orele 4½-5½ promenadă, înnorat, dar cald. Ultima baracă a fost dărâmată și evacuată. A fost plantată iarbă aproape peste tot. Seara furtună.

Vineri, 18/30 octombrie

Ploaie torențială. Baie, promenadă. Ploaia a încetat pentru un moment. Înainte de amiază atârnat tablouri. Ora 12 venit generalul Brialemont cu Candiano; rămâne la *lunch*. Discutat până la ora 4 despre fortificațiile de la București. La ora 6½ vine din nou, rămâne până la ora 10 și se întoarce la București.

Sâmbătă, 19/31 octombrie

Noaptea zăpadă până la cascade. Frig. Baie, promenadă. Înainte de amiază Stöhr și Steriadi, care au venit de la București. După-amiază promenadă. Furtună și ceva viscol cu zăpadă. Seara biliard cu Negel. Scrisori de la Leopold și Marie. Mama merge în noiembrie în Baden la *tante* Marie.

Duminică, 1 noiembrie/20 octombrie

–3 °R, vreme frumoasă. Baie, promenadă. Cu Stöhr în castel, apoi la pavilionul de vânătoare. La *lunch* G. Cantacuzino cu nepoata sa Ghica, domnul și doamna Filipescu, Kalinderu, Maiorescu. După masă conversat cu ei. Ceai. Filipescu și soția rămân la masă.

Luni, 2 noiembrie/21 octombrie

Vreme minunată, chiciură. Baie, promenadă. Înainte de amiază lucrat cu Kalinderu. După micul dejun plecat cu el la Piciorul Caraimanului. Frig la întoarcere. Ora 5 el pleacă la București. Cu Elisabeta, scris. Seara biliard. Iudeii au fost expulzați[331].

Marți, 3 noiembrie/22 octombrie

Vreme frumoasă. Baie, promenadă. Înainte de amiază la Stöhr. Cu Knechtel. Venit G. Cantacuzino, o ia pe nepoata sa Ghica. După-amiază cu el. Orele 5-7 citit, scris. Seara biliard.

Miercuri, 4 noiembrie/23 octombrie

Ceață deasă. Băi, promenadă. Înainte de amiază Stöhr, apoi cu Knechtel la seră. Ploaie. La *lunch* Plagino, jucat cu el biliard, rămâne la ceai. Seara citit. Biliard. Conferința se întrunește la Constantinopol. Se va reinstaura *status quo ante*. Ceață, umed.

Joi, 5 noiembrie/24 octombrie

Ceață, vânt. Ora 7 băi. Pe jos la gară. Ora 8 sosit Wilhelm cu Sukow de la Pesta. Cu același tren venit și Bamberg de la Paris. Dejunat cu el și cu Wilhelm, apoi arătat castelul. Elisabeta rămâne dimineața în pat din cauza stării ei. La *lunch* Nacu împreună cu Balla, care îmi prezintă planurile Palatului de Justiție. Lucrat cu Nacu până la ora 3. Orele 4½-7 cu Bamberg și Wilhelm. Seara conversație interesantă cu Bamberg. Ploaie puternică.

Vineri, 6 noiembrie/25 octombrie

Baie, promenadă prin ploaie. Dejunat cu Wilhelm și Bamberg. Elisabeta rămâne în pat. Înainte de amiază conversat. Venit Brătianu, discutat cu el până la ora 4. Opoziția a făcut o coaliție. Ora 5 Brătianu a plecat la București. Seara conversat cu Wilhelm și Bamberg până la ora 10½.

Sâmbătă, 7 noiembrie/26 octombrie

Ceață. Baie, promenadă. Elisabeta se ridică din pat. Dejunat cu ea, cu Bamberg și cu Wilhelm. Înainte de amiază conversat. Ora 12½ *lunch*. După-amiaza mică promenadă prin ceață. Seara conversat cu Bamberg.

Duminică, 8 noiembrie/27 octombrie

Baie, promenadă. Dejunat *à quatre*, conversat. La *lunch* ministrul american cu soția și fiica, Fleva. După-amiază discutat cu Fleva probleme ale orașului. Ora 4 ceai. Seara discutat cu Bamberg diferite lucruri. Ora 7 cinat. După aceea biliard cu Wilhelm.

Luni, 9 noiembrie/28 octombrie

Baie, promenadă. Ceață deasă. Dejunat *à quatre*. Rămas împreună până la ora 12. *Lunch*. După-amiază promenadă cu Wilhelm. Seara conversat cu Bamberg. Ora 7 cinat. Biliard cu Wilhelm. Bamberg ne citește.

Marți, 10 noiembrie/29 octombrie

Vreme minunată. Baie, promenadă. Soare. Vizitat castelul cu Wilhelm și Bamberg. La *lunch* Fălcoianu. După-amiaza lucrat cu el. Sandro a fost dat afară din armata rusă. Wilhelm cu domnii și cu colonelul Candiano fac o plimbare cu trăsura. Orele 5-7 Bamberg la mine. Seara biliard cu Wilhelm. Candiano și Sukow.

Miercuri, 11 noiembrie/30 octombrie

Vreme frumoasă, frig, ceva ceață. Baie, promenadă. Înainte de amiază Bamberg. După-amiaza prefectul Poliției Moruzi la mine. Orele 5-7

cu Bamberg. Cinat. Ora 9 Bamberg pleacă la Genova, prin Brașov. Biliard cu Wilhelm, Sukow etc., până la ora 11. Noapte rece.

Joi, 12 noiembrie/31 octombrie

Vreme minunată, –3 °R. Baie, promenadă. Dejunat cu Elisabeta și cu Wilhelm. Promenadă cu Wilhelm până la ora 12. D. Știrbey cu soția la *lunch*, rămân până la ceai. Biliard cu Wilhelm, Știrbey și Candiano. Seara citit. După cină biliard.

Vineri, 1/13 noiembrie

Baie, promenadă. Înainte de amiază cu Wilhelm la Stöhr. Soare. Generalul Racoviță la dejun. După-amiaza cu Wilhelm și Sukow la cascade și pe Clopotnița. În vale ceață. Vreme minunată, dar frig. Seara biliard cu Wilhelm.

Sâmbătă, 2/14 noiembrie

Baie, promenadă. Vreme minunată. Serbia declară război Bulgariei. Promenadă cu Wilhelm. Elisabeta are după-amiază o nevralgie puternică. Young aici. Stöhr la București. Stolojan la mine. Seara biliard cu Wilhelm, Young etc. Elisabeta în pat.

Duminică, 3/15 noiembrie

Ziua nunții noastre. Elisabeta dureri de dinți. Baie, promenadă. Vreme foarte frumoasă. Cu Wilhelm la mănăstrire. La *lunch* doamna Wight, care a venit de la Constantinopol, Sturdza, Kalinderu, Greceanu, Basset etc. Elisabeta are dureri foarte mari după masă. Doamna Wight încă aici, ceai. Lucrat cu Sturdza și Kalinderu. Seara conversat cu ei. Wilhelm biliard. Fritz și Ferdinand au pojar.

Luni, 4/16 noiembrie

Vreme frumoasă. Baie, promenadă. Promenadă cu Wilhelm. Elisabeta mai bine. Orele 11-12 Sturdza. Sandro s-a adresat Porții, marele vizir i-a trimis o depeșă energică, potrivit căreia el trebuie să se supună principiului *status quo ante*, iar apoi sârbii nu vor mai avea nici un motiv de război. Sârbii amenință Vidinul și Sofia. Sturdza și Kalinderu la masă. După-amiază promenadă. Kalinderu la mine. Ora 5 pleacă toți la București. Seara biliard cu Wilhelm, Sukow și Basset. Conferința nu s-a pronunțat încă în legătură cu declarația de război. Sandro s-a dus din Sofia la graniță, unde sârbii atacă cu forțe superioare. Bulgarii au trupe puține.

Marți, 5/17 noiembrie

Viscol cu zăpadă. Baie, promenadă. Înainte de amiază Stöhr, generalul Greceanu. După-amiază biliard. Basset la mine. Seara biliard. Bulgarii și sârbii se bat, nimic hotărâtor.

Miercuri, 6/18 noiembrie

–2 °R. Baie, promenadă. Vânt rece. Înainte de amiază promenadă cu Wilhelm. La *lunch* Plagino, care a fost numit ministru la Roma. Biliard, ceai. Seara știre că bulgarii au fost bătuți și că Vidinul e în pericol de a fi ocupat de sârbi. Seara biliard. Viscol cu zăpadă.

Joi, 7/19 noiembrie

–2 °R. Zăpadă adâncă. Baie, promenadă. Înainte de amiază scris. Știri neclare despre războiul bulgaro-sârb, bulgarii par să-i fi respins pe sârbi. După-amiază promenadă cu Wilhelm. Seara biliard.

Vineri, 8/20 noiembrie. Sf. Mihail

Vreme frumoasă. Baie, promenadă. Înghețat. Bulgarii i-au respins pe sârbi. Orele 10½-12 promenadă cu Wilhelm. După-amiază biliard. Promenadă la turbină, care nu e încă montată. Seara biliard.

Sâmbătă, 9/21 noiembrie

Viscol. –4 °R. Baie, promenadă, foarte frig. Înainte de amiază cu Wilhelm și scris. Sandro pare să se fi supus Porții din cauza Rumeliei. Sârbii sunt bătuți aproape peste tot. După-amiaza cu Wilhelm la turbină, unde încă se mai zidește. Vânt rece. Seara biliard. Venit Theodori.

Duminică, 10/22 noiembrie

Ceață deasă. –1 °R. Baie, promenadă. Înainte de amiază cu Wilhelm. Stöhr la mine. La dejun toți ofițerii Batalionului 3 Vânători. După-amiază ploaie. Seara biliard. Elisabeta în pat, cu febră. Bulgarii înaintează victorioși.

Luni, 11/23 noiembrie

Vreme moale. Baie, promenadă. La *lunch* Radu Mihai. Elisabeta în pat cu febră. Promenadă cu Wilhelm. Seara Elisabeta febră mare, foarte suferindă, nu coboară. Biliard.

București

Marți, 12/24 noiembrie. Sinaia-București

Vreme moale. Baie, promenadă. Elisabeta noapte rea, febră. După baie mai bine. Înainte de amiază la ea, cu Wilhelm. Ora 11½ dejunat. Rămas-bun. Elisabeta rămâne în pat. Ora 12½ plecarea din Sinaia, cu Wilhelm. Oprim în Comarnic și Buda. Aer bun. Ora 4 sosirea în București, mare întâmpinare, toate mărimile etc., îndelung cerc.

Plecat cu trăsura la Palat; lucrările sunt rămase în urmă, nu pot locui în camera mea. Ora 5 Brătianu la mine, vorbește de retragerea sa, crede în război. Sârbii sunt înfrânți peste tot. Ora 7 cinat cu Wilhelm. Seara împreună. Depeșă de la Elisabeta, febra aproape i-a dispărut.

Miercuri, 13/25 noiembrie

Ceață. Înainte de amiază vizitat întregul palat cu Wilhelm. Rotonda și toată partea sunt încă deschise. Încălzirea nu a fost încă montată nicăieri. Orele 11-12½ Consiliu de miniștri, care discută discursul Tronului. Sârbii se retrag complet, doresc pacea. Poziția regelui Milan compromisă. Regele Spaniei grav bolnav. După-amiază la Cotroceni cu Wilhelm. Seara împreună. Elisabeta încă mai are febră.

Joi, 14/26 noiembrie

Ceață, frig umed. A murit regele Alfonso al Spaniei. Înainte de amiază generalul Fălcoianu. Ora 12½ *lunch* cu Wilhelm. Audiențe. Orele 2-4 cu Wilhelm la mitropolit. Vizitat totul la Mitropolie. Orele 5-6½ audiențe, Docan, Câmpineanu. Seara cu Wilhelm. Bulgarii amenință Pirotul.

Vineri, 15/27 noiembrie. Deschiderea Camerei

Ceață, frig umed. Înainte de amiază în palatul nou cu Wilhelm. Ora 11½ la Cameră în ținută de gală, Wilhelm în față. Ora 12 citit discursul în fața Camerei. Întors cu Wilhelm, cu trăsura. Ora 12½ dejunat. Bulgarii au înaintat în Serbia. Ora 3¾ la gară, doar miniștrii de față. Elisabeta sosește de la Sinaia, este foarte obosită și doar puțin mai bine. Plecat îndată la Palat, ea se întinde în pat. Seara cu Wilhelm. Elisabeta încă puțină fierbințeală.

Sâmbătă, 16/28 noiembrie

Înainte de amiază cu Elisabeta și Wilhelm. Orele 11-12 Nacu la mine, prezentat situația financiară. Deficitul nu e prea însemnat. După-amiaza promenadă, pe jos cu Wilhelm în Cișmigiu etc., până la ora 4. Ceai. Seara Kalinderu. S-a semnat armistițiu între Serbia și Bulgaria. Regele Milan pare să fi eșuat complet, se vorbește despre abdicarea sa.

Duminică, 17/29 noiembrie

Ceață, dar nu și rece. Ora 10 cu Wilhelm la capela episcopală, acolo arhiepiscopul Palma. Ora 11 mitropolitul Moldovei. Orele 2-4 audiențe în salonul noului palat, Wilhelm de față. Elisabeta a primit câteva doamne. Ora 4 Stöhr. Seara cu Wilhelm. Austria se pare că îl lasă pe Milan să cadă, el nu se mai poate întoarce la Belgrad.

Luni, 18/30 noiembrie

Vremea schimbătoare, foarte moale. Ora 9 cu Wilhelm la Stöhr în atelier. Ora 10½ Stolojan, ora 11½ Sturdza, care are vești de la Beldiman din Sofia. Serbia pare să fi fost instigată la război de către Rusia. Anglia nu mai vrea să mențină Tratatul de la Berlin, conferința de la Constantinopol se pare că se va încheia fără rezultat. Ora 2, împreună cu Elisabeta și Wilhelm, primit pe mitropolitul primat. Plimbare cu trăsura, cu Wilhelm, la Văcărești etc. Orele 4½-6½ audiențe în camera Elisabetei. Plagino, care pleacă la Paris și Roma. Skina de la Curtea de Casație și Fleva. Seara încă Stöhr, care pleacă la Sinaia. Cu Wilhelm până la ora 10. Nici o veste de la Belgrad, unde situația regelui Milan pare a fi foarte critică.

Marți, 1 decembrie/19 noiembrie

Vreme moale. Înainte de amiază cu Elisabeta și Wilhelm. Ora 1½ vizitat cu Wilhelm Arsenalul, care a fost mărit foarte mult, Pirotehnia și confecțiile pentru armată. Vânt rece. Ora 4 înapoi. Orele 5-7 generalul Brialemont pentru fortificații, care nu înaintează. Seara cu Wilhelm. Agiul 18%. Bulgarii și sârbii încă se mai ceartă, pacea nu e încă asigurată.

Miercuri, 2 decembrie/20 noiembrie

Frig umed. Înainte de amiază cu Elisabeta și Wilhelm în noul palat. Orele 10½-12 Consiliu de miniștri. Camerele sunt constituite. După--amiaza la ora două cu Wilhelm la nou-instalata Școală Militară. Vizitat spitalul. Ora 4 înapoi. Seara împreună cu Elisabeta și Wilhelm.

Joi, 3 decembrie/21 noiembrie. Intrarea în biserică

Vreme minunată, înghețat puțin. Ora 8½ dejunat *à trois*. Ora 10 cu Wilhelm la Domnița Bălașa, liturghie, cor frumos în biserica încântătoare. Acolo N. Bibescu și Văcărescu. Ora 11½ înapoi. Dat lui Wilhelm Ordinul Coroanei. După-amiază mers cu el la Cotroceni. Promenadă la Șosea. Ora 4 ceai, apoi împreună. Ora 7 cinat. Ora 10 ceai. Ora 11 condus pe Wilhelm la gară, pleacă la Constantinopol, prin Galați și Sulina. Rămas-bun, de asemenea, de la Sukow. De față miniștrii, Fleva etc. Ora 11½ în pat.

Vineri, 4 decembrie/22 noiembrie

Vreme minunată, înghețat. Ora 10 promenadă în Cișmigiu. Ora 11 Brătianu la mine. Ora 2 împreună cu Elisabeta primit pe mad. de Coutouly, foarte drăguță. Scris. Mai târziu audiențe. D. Brătianu, coaliția întregii opoziții are o bază slabă. Elisabeta nu se simte bine, dureri.

Sâmbătă, 5 decembrie/23 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază Nacu. După-amiază audiențe. Plimbare cu trăsura spre Pantelimon. Wilhelm a acostat în Constanța, mâine va fi la Constantinopol. Seara scris.

Duminică, 6 decembrie/24 noiembrie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază vizitat cu Elisabeta construcțiile de la vechiul palat, rămase foarte mult în urmă. Nu poate fi locuit înainte de primăvară, poate cabinetul meu în trei săptămâni. După--amiază audiențe în clădirea nouă, de la 2½ la 4½. Cu Elisabeta. Seara citit. Lucrurile se complică în Rumelia și în privința conflictului dintre Bulgaria și Serbia.

Luni, 7 decembrie/25 decembrie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază cu Elisabeta. Stolojan la mine. Fălcoianu, care are un conflict cu G. Anghelescu. Ora 1½ generalul Anghelescu, care îmi prezintă demisia. L-am înlocuit cu Tell. Ora 2 plimbare cu trăsura la Cotroceni, înapoi pe jos, destul de apăsător. Orele 5-6 audiențe. Sturdza la mine. Treburile la Sofia și la Belgrad încă foarte neclare. Seara depeșe de la împăratul Alexandru, marii duci Nicolae și Mihail, pentru întrega familie.

Marți, 8 decembrie/26 noiembrie

Ceață, frig. Înainte de amiază vizitat lucrările de la palat cu Gottereau, noul cabinet nu va putea fi folosit mai devreme de patru săptămâni, celelalte încăperi, nu mai înainte de primăvară. Fălcoianu la mine. După-amiază promenadă. Audiențe. Seara citit.

Miercuri, 9 decembrie/27 noiembrie

Ceață. Ora 10½ Consiliu de miniștri. După-amiaza audiențe. Promenadă. Seara dureri de dinți, scris.

Joi, 10 decembrie/28 noiembrie. Aniversarea Plevnei

Frig umed și vânt. Toată noaptea dureri puternice de dinți. Ora 10½ la Dealul Spirii, ora 11 la Malmaison, slujbă religioasă în biserică și defilarea trupelor, generalii și toți ofițerii prezenți, de asemenea generalul Brialemont. Vreme foarte neprietenoasă. Ora 12½ la Palat. Toată după-amiaza dureri puternice de dinți, venit Young. Ora 7½ seara în pat, noapte foarte proastă.

Vineri, 11 decembrie/29 noiembrie

Frig umed. Ora 9 sculat. Dureri, deloc bine. Înainte de amiază nimeni. După-amiaza cu Elisabeta, dureri de cap. Ora 7½ deja în

pat. Noaptea m-am simțit foarte rău, dureri de cap și ceva febră, nu am dormit aproape deloc. Ninge.

Sâmbătă, 12 decembrie/30 noiembrie

Zăpadă adâncă, –1 °R. M-am simțit foarte rău, venit Young, apoi Theodori. Ora 12½ Nacu, apoi Brătianu. Camera votează astăzi adresa. Carp și Maiorescu s-au postat în opoziție. După-amiaza cu Elisabeta. Seara citit. După cină jucat *piquet* cu Elisabeta. Ora 9 în pat.

Duminică, 1/13 decembrie

Zăpadă, –12 °R. Înainte de amiază cu Elisabeta. După-amiaza suspendat audiențele. Elisabeta a întrunit doamnele din Societatea Săracilor în sufrageria noului palat. Hotărât balul de la Teatru pe data de 15/27 ianuarie. Seara jucat *piquet* cu Elisabeta. Ora 9 în pat, încă ceva dureri de cap.

Luni, 2/14 decembrie

Zăpadă, –14 °R. Înainte de amiază Stolojan și Sturdza. Stătescu și Maiorescu se atacă din cauza adresei și a scrisorii. După-amiază generalul Crețeanu. Ora 5 Carp la mine, care nu e complet în opoziție. Prefectul Poliției. Ora 7 cinat. Cu Elisabeta, scris.

Marți, 3/15 decembrie

Zăpadă adâncă. Înainte de amiază Fălcoianu, apoi Fleva, primarul, la mine. După-amiază câteva audiențe. Ninge întreaga zi. Seara cu Elisabeta. Stöhr la mine.

Miercuri, 4/16 decembrie

Zăpadă enormă. Trenurile nu circulă. Plouă în palat, în sala tronului, în camera mea etc. Consiliu de miniștri. După-amiază audiențe, ofițerii care au venit la tragerile de probă din turelă, un colonel francez, doi ofițeri germani, trei ofițeri olandezi, apoi domnul Montgolfier de la turelele franceze, Grassow din Magdeburg de la turelele germane, până la ora 4. Seara cu Elisabeta. Orele 8½-10 Sturdza la mine, discursul de la Cameră etc.

Joi, 5/17 decembrie

Zăpadă enormă, încă mai ninge, apa pătrunde peste tot în palat. Ora 11 primirea Camerei. Adresa în noua sală a tronului. Generalul Lecca o citește, eu răspund. Cerc. La ora 11½ se termină. A murit regele Ferdinand al Portugaliei. Leopold la înmormântare la Lisabona. Ora 2 audiențe, ofițeri turci și englezi. Stöhr la noi. Ora 5 Văcărescu. Seara cu Elisabeta. Scris. Viscol cu zăpadă.

Vineri, 6/18 decembrie. Sf. Nicolae

Vreme minunată. Înainte de amiază cu Elisabeta în clădirea nouă. Ora 11½ primirea adresei Senatului, D. Ghica o citește, de față mitropolitul, episcopii și un mare număr de senatori. Ora 12 se termină. Miniștrii. După-amiaza plimbare cu sania, foarte plăcut. Ora 5 ministrul plenipotențiar spaniol del Moral. Seara *piquet* cu Elisabeta. +2 °R.

Sâmbătă, 7/19 decembrie

Aer plăcut. Ora 11 plecat cu sania la turelele blindate, dincolo de Cotroceni. Acolo generalul Brialemont, generali etc. Vizitat mai întâi turela lui Grassow din Magdeburg, apoi pe cele din St. Claremont, Montgolfier, acolo până la ora 12½, extrem de interesant, tunuri de 16 cm. Ora 1 înapoi, dejunat. După-amiază cu Elisabeta. Seara venit englezoaica, trebuie să fie aici pentru orice eventualitate. *Piquet* cu Elisabeta.

Duminică, 8/20 decembrie

–6 °R, vreme minunată. Ora 10 cu sania la capela episcopală. Plimbare. Orele 1½-5 audiențe în clădirea nouă. Ora 5 Bălăceanu, care mă roagă pentru un post. Seara cu Elisabeta.

Luni, 9/21 decembrie

–6 °R, vreme minunată. Elisabeta are încă dureri, dar nu poate spune nimic sigur. Ora 10 Sturdza. Ora 11 Stolojan. După-amiaza plimbare cu sania. Ora 5 Stătescu. Seara cu Elisabeta.

Marți, 10/22 decembrie

–7 °R, ceață. Brătianu bolnav. Înainte de amiază R. Mihai, Fleva. După-amiază Stöhr. Leopold nu a ajuns la Lisabona. Ora 5 Tornielli, ora 6 Bizin, care e mutat la St. Petersburg. Seara jucat *piquet* cu Elisabeta. S-a semnat armistițiul între Bulgaria și Serbia. Noapte foarte rece. Lumină electrică.

Miercuri, 11/23 decembrie

–12 °R. Consiliu de miniștri fără Brătianu. După-amiaza plimbare cu sania, foarte rece. Seara scris cu Elisabeta, *piquet*. Camerele lucrează puțin.

Joi, 12/24 decembrie

Mai puțin frig, cețos. Înainte de amiază R. Mihai. Brătianu încă bolnav. Ora 2 mers cu sania la turele, frig și umed. Brialemont acolo. Turela franceză trage. Acolo o jumătate de oră. Ora 4 înapoi. Cu

Elisabeta. Ora 5 Kalinderu, întors din Italia, unde a făcut concediul. Seara scris.

Vineri, 13/25 decembrie. Crăciunul catolic

–1 °R, ceață. Înainte de amiază nici un ministru. După-amiaza scris împăratului. Bromberg aici. Orele 5-7 Brialemont. Seara scris până la ora 11.

Sâmbătă, 14/26 decembrie

Senin, –4 °R, ceva vânt. Înainte de amiază Nacu. Brătianu încă bolnav. După-amiază din nou trageri la turela franceză. Mai întâi la baterie, unde se aflau toți ofițerii străini, generali etc., apoi în turela blindată franceză, asupra căreia s-au tras trei salve, pătruns 15 cm în fier. Acolo până la ora 4. Vânt foarte rece. Înapoi cu sania. Stöhr aici. Cu Elisabeta. Seara scris.

Duminică, 15/27 decembrie

Frig, acoperit. Înainte de amiază scris. Orele 1½-4½ audiențe în noul palat. Seara cu Elisabeta, *piquet*, scris.

Luni, 16/28 decembrie

–13 °R, senin. Înainte de amiază Stolojan, apoi Sturdza. Brătianu încă bolnav. Brialemont a căzut și trebuie să stea la pat. Orele 2-4½ la trageri asupra turelei germane (Grassow), văzut rezultatele la amândouă, cea franceză este puternic avariată, cealaltă bine bombardată. Amarnic de frig. Ora 5 înapoi. Stöhr aici. Seara cu Elisabeta, *piquet*, scris.

Marți, 17/29 decembrie. Ziua de naștere a Elisabetei

Ora 9 dejunat, cadouri. Elisabeta vioaie, doar ceva dureri. Nu primește pe nimeni, deoarece e prea obositor. Ora 10½ Fălcoianu. Ora 11 D. Sturdza cu Stătescu și Pherekyde, care depun jurământul ca miniștri, primul la Justiție, celălalt la Externe. Conversat o jumătate de oră. După-amiaza la trageri cu mortiere (21 cm), 2.500 metri, nici un foc nu nimerește, acolo până la ora 4. Miniștrii, D. Ghica, amarnic de frig. Ora 4½ înapoi. Cu Elisabeta. Seara scris.

Miercuri, 18/30 decembrie

Ceață, –5 °R. Înainte de amiază scris. Ora 11½ Melchisedec. După-amiază scris soacrei mele, care este îngrijorată; de asemenea, despre eventuala ei venire. Cu Elisabeta. Orele 5-7 Kalinderu. Seara scris până la ora 11.

Joi, 19/31 decembrie

Ceață, –3 °R. Înainte de amiază cu Elisabeta. Ora 10½ R. Mihai, apoi Brătianu, o oră întreagă la mine, încă mai este puțin suferind. Discutat despre fortificarea Bucureștiului etc. După-amiaza audiențe. Plimbare cu sania, deloc frig. Ora 5 Petrescu. Seara cu Elisabeta, scris depeșe. Ora 10½ în pat.

Anul 1886

Monat Januar 1886

Bucuresci.

153

Freitag 1. Januar / 20. December / [illegible]

[illegible]

Samstag 2. Jan. / 21. December. / [illegible]

[illegible]

Sonntag 3. Jan. / 22. Dec. / [illegible]

[illegible]

Montag 4. Jan. / 23. Dec. / [illegible]

[illegible]

Dienstag 5. Jan. / 24. Dec. / [illegible]

[illegible]

Mittwoch 6. Jan. / 25. Dec. / [illegible]

[illegible]

Donnerstag 7. Jan. / 26. Dec. / [illegible]

[illegible]

Freitag 8. Jan. / 27. Dec. / [illegible]

[illegible]

București

Vineri, 1 ianuarie/20 decembrie

Vreme de primăvară, +1 °R. Elisabeta are dureri, dar încă nu se poate spune nimic. Înainte de amiază nici un ministru, scris și primit depeșe. După-amiaza acasă. Probă la iluminatul din sufragerie, văzut lumina electrică. Ora 5 audiențe. Ora 6 Stöhr. Seara cu Elisabeta, *piquet*.

Sâmbătă, 2 ianuarie/21 decembrie

Moină, cutremur mic, ceață. Înainte de amiază Pherekyde, apoi Stătescu, care îmi ține o conferință despre legea lui privind magistratura. După-amiază cu Elisabeta, scris. Ora 6½ mare dineu parlamentar în noua sufragerie, lumea s-a strâns alături. D. Ghica și Lecca lângă mine, toți miniștrii, 50 de deputați și senatori, cerc până la ora 9.

Duminică, 3 ianuarie/22 decembrie

Moină. Ora 10 la capela episcopală, apoi la episcop. Mers cu sania, dar e foarte moale. Soare, +7 °R. Elisabeta se simte bine în general. La Berlin a 25-a aniversare a guvernării regelui Wilhelm. Camerele au vacanță până pe 9/21 ianuarie. Orele 1½-4 audiențe. Cu Elisabeta, care are dureri. Seara *piquet*, citit. Ora 11 în pat.

Luni, 4 ianuarie/23 decembrie

–3 °R. Soare, mai târziu moină. Înainte de amiază Stolojan și Sturdza. După-amiază plecat cu trăsura la Cotroceni, tunurile grele au fost aduse în poziții la 50 metri, acolo până la ora 5, foarte frig. Ora 6 Kalinderu. Hotărât cu Negri cumpărarea casei pentru Elisabeta, pentru Surorile Milostive. Seara cu Elisabeta, *piquet*.

Marți, 5 ianuarie/24 decembrie. Crăciunul

–4 °R, soare. Înainte de amiază Fălcoianu, prefectul Poliției. Ora 12 venit mitropolitul cu icoanele, primit în noua clădire. Rămâne la

dejun, Elisabeta prezentă și ea. Ora 2 la tragerile de la 50 metri, acolo până la ora 4½. Orele 5-6½ audiențe. Seara Elisabeta obosită, citit până la ora 11.

Miercuri, 6 ianuarie/25 decembrie. Nașterea Domnului

Soare, moină. Înainte de amiază Stöhr, camera mea de lucru e pregătită pentru a fi amenajată. După-amiaza cu Elisabeta, căutat cadouri. Citit. Seara cu Elisabeta, care nu se simte bine.

Joi, 7 ianuarie/26 decembrie. A doua zi de Crăciun

Soare, dezgheț puternic. Înainte de amiază prefectul Poliției. După-amiaza plimbare cu sania. Seara *piquet* cu Elisabeta. Citit până la ora 11. –1 °R.

Vineri, 8 ianuarie/27 decembrie. Sf. Ștefan

Soare. Ora 10 la Biserica Domnița Bălașa, liturghie cu cântări frumoase, acolo până la ora 11½. După-amiază Fălcoianu. Seara citit. Elisabeta nu se simte deloc bine. Nu a fost stabilit încă locul tratativelor de pace dintre sârbi și bulgari. Regele Milan la Belgrad.

Sâmbătă, 9 ianuarie/28 decembrie

Ceață, +1 °R. Înainte de amiază Pherekyde la mine. Bucureștiul va fi propus ca loc al tratativelor de pace. După-amiaza la săraci cu Elisabeta. Seara la ora 6½ la marele dineu pentru ofițerii străini, generali, comisia și inginerii de la turele; cerc până la ora 9, eu îi decorez pe toți ofițerii străini, care pleacă în parte. Invitat și pe colonelul Cerutti, atașatul italian, care a fost la Pirot. Ora 11 în pat.

Duminică, 10 ianuarie/29 decembrie

Ceață. Înainte de amiază cu Elisabeta. Stöhr aici, mi-a reamenajat camera. După-amiaza câteva audiențe. Reglat problema cadourilor de Anul Nou. Seara citit.

Luni, 11 ianuarie/30 decembrie

Ploaie, foarte umed, totul se dezgheață. Ora 10½ Stolojan, ora 11½ Sturdza. După-amiaza cu Elisabeta. Ora 4½ Brătianu, discutat situația politică și fortificațiile. Îi dau talerul de argint și medalia victoriei. Ora 5½ Kalinderu, îi dau o cupă veche germană din argint, la mine până la ora 7. Seara cu Elisabeta, hotărât cadouri. Ploaie.

Marți, 12 ianuarie/31 decembrie

Ceață, ploios. Înainte de amiază Fălcoianu, vizitat fortificațiile. Prefectul Poliției. După-amiaza Stöhr, care îmi amenajează camera. Împărțit și trimis cadouri. Seara cu Elisabeta, scris până la ora 11.

Miercuri, 1/13 ianuarie. Anul Nou

–2 °R, frig, vânt rece. Cu Elisabeta. Ora 10¼ plecat la Mitropolie în ținută de gală, liturghie, o oră și jumătate. Salutat trupele. La mitropolit. Discursuri, eu răspund. Felicitări, cântări. Ora 12¼ la Palat. După-amiaza cu Elisabeta. Sturdza la mine. Cu Elisabeta. Seara citit. –4 °R, senin.

Joi, 2/14 ianuarie

Senin, frig. Înainte de amiază Knechtel și Herfurcht. Ora 10½ R. Mihai, apoi Nacu. Bibescu la mine, pentru vânătoare. După-amiaza plimbare cu trăsura. Orele 5-7 Brialemont, vorbit despre fortificații. Prefectul Poliției. Seara cu Elisabeta, scris.

Vineri, 3/15 ianuarie

Viscol cu zăpadă și dezgheț, care nu ține mult. Toate râurile sunt umflate și se așteaptă inundații. Pe Buzău și Argeș au fost rupte mai multe poduri. Ora 10½ Stătescu la mine, apoi prefectul Poliției. După-amiază scris. Venit Radu Mihai, opoziția vrea să facă o întrunire, presa e foarte violentă. Seara la ora 6½ Brialemont la masă, conversat cu el până la ora 9½, va pleca duminică la Bruxelles, după ce a stat aici două luni.

Sâmbătă, 4/16 ianuarie

+4 °R. Ora 6 sculat, ora 6½ dejunat cu Elisabeta, apoi plecat la Gara de Nord. Ora 7½ plecarea cu trenul special, cu toată societatea de vânătoare, spre Frătești, acolo la ora 9. Coutouly, Hooricks și Pherekyde în vagon. Plecat în 12 sănii (eu cu Stătescu) spre Goștina pe Dunăre, două ore și jumătate (deși am fost asigurați că durează doar o oră). Ora 12 prima goană, care durează o oră, n-am împușcat nimic. Lupi și vulpi în goană. Apoi mare dejun, care a fost adus acolo, 50 persoane, mulți domni din Giurgiu. Ora 2½ plecat mai departe, de-a lungul Dunării, deloc frig. Ora 5½ în Frătești, acolo urcat în trenul special și ajuns la ora 7½ în București. Seara cu Elisabeta. Murit Marcovici.

Duminică, 5/17 ianuarie

Moină. Înainte de amiază cu Elisabeta și scris. Ora 12 mitropolitul cu icoanele. Rămâne la *lunch*. După-amiaza audiențe. Cu Elisabeta. Seara scris.

Luni, 6/18 ianuarie. Epifania-Botezul

Noaptea ploaie torențială. Vreme complet întunecată. Înainte de amiază cu Elisabeta. Witzleben grav bolnavă. Ora 11¼ plecat cu

trăsura la Dâmbovița, acolo în pavilion sfințirea Iordanului, vânt rece, ceva ploaie, foarte scurt. Defilarea trupelor pe chei. Ora 12¼ din nou în Palat. După-amiaza amenajat camera mea. Seara scris lui Leopold până la ora 11½. În țară inundații.

Marți, 7/19 ianuarie. Sf. Ioan

Toată noaptea ploaie, +5 °R. Înainte de amiază nimeni. După-amiaza scris și cu Elisabeta. Bucureștiul a fost hotărât ca loc al păcii dintre Serbia și Bulgaria. Seara cu Elisabeta, *piquet*.

Miercuri, 8/20 ianuarie

Ploaie, vreme rece și întunecoasă. Înainte de amiază nici un ministru. După-amiaza plimbare cu trăsura, frig umed și ceață. Marcovici a fost înmormântat. Witzleben încă grav bolnavă. Seara *piquet* cu Elisabeta. Ora 10½ în pat.

Joi, 9/21 ianuarie

+13 °R, soare. Inundații. Ora 10 prefectul Poliției, apoi Radu Mihai și Nacu. După-amiaza audiențe. Orele 5-7 Kalinderu. Seara citit.

Vineri, 10/22 ianuarie

Foarte cald și însorit. Camerele s-au reîntrunit. Orele 11-12 Brătianu la mine, va prelua Ministerul de Război pentru a activa fortificarea Bucureștiului. Tratativele de pace dintre Turcia, Bulgaria și Serbia au fost hotărâte pentru aici. După-amiază plimbare cu trăsura. Seara scris.

Sâmbătă, 11/23 ianuarie

Foarte cald, senin. Înainte de amiază Pherekyde și Stătescu. După--amiaza plimbare cu trăsura spre Văcărești și Cotroceni, cald. Ora 5 generalul Manu și G. Lahovary pentru Societatea Geografică, ce urmează a se întruni pe 1/13 februarie. Seara *piquet* cu Elisabeta. Citit până la ora 11.

Duminică, 12/24 ianuarie

Ceață. Ora 10 la biserică. Orele 1½-4 audiențe. Cu Elisabeta. Ora 5 Lecomte. Seara scris. Ora 11 în pat.

Luni, 13/25 ianuarie

Mohorât, deloc frig. Ora 10½ Stolojan. Orele 11½-1 Sturdza. După--amiaza audiențe. Ora 5 căpitanul Schneider de la armata austriacă. Fălcoianu pleacă din guvern, Brătianu preia Ministerul de Război. Seara *piquet* cu Elisabeta. Citit până la ora 11½.

Marți, 14/26 ianuarie

Mohorât, ceață, frig. Ora 10½ Fălcoianu, care va deveni șef al Marelui Stat-Major. Ora 11½ Fleva. După-amiaza audiențe. Ora 4 Stöhr. Prefectul Poliției. Seara *piquet*.

Miercuri, 15/27 ianuarie

Ceață, frig. Orele 10½-12 Consiliu de miniștri, discutat problema impozitelor și a deficitului bugetar, care se ridică la 7 milioane. Grecia va fi ținută în șah prin intermediul Angliei. Agitațiile din Atena sunt însemnate. După-amiaza singur, citit. Cu Elisabeta. Ora 5 audiențe. Seara cu Elisabeta, *piquet*.

Joi, 16/28 ianuarie

Ceață. Înainte de amiază R. Mihai și Nacu, deficitul bugetar urmează să fie acoperit din impozite indirecte, timbre și licențe. Legea cârciumilor nu a fost acceptată de Cameră. După-amiaza audiențe, Bartolli, reprezentantul Krupp. Ora 5 Kalinderu, discutat diferite probleme până la ora 7. Seara cu Elisabeta.

Vineri, 17/29 ianuarie

Foarte întunecat, ploaie cu ninsoare. Înainte de amiază citit și scris. Nici un ministru. Orele 2-4 pozat pentru sculptorul Georgescu[332], pentru bustul meu. Ora 4 cu Elisabeta, scris. Seara *piquet*. Vânt rece.

Sâmbătă, 18/30 ianuarie

Vreme întunecată, vânt rece. Înainte de amiază Stătescu, semnat legea pentru mutarea Curții de Apel de la Focșani la Galați. După--amiaza, orele 2-4, pozat pentru Georgescu. Ora 4 Stöhr, care a fost o zi la Sinaia. Orele 5-7 domnul Tornielli. Seara cu Elisabeta, *piquet*. Citit până la ora 11.

Duminică, 19/31 ianuarie

Mohorât, întunecat. Înainte de amiază cu Elisabeta. Prefectul Poliției. Orele 1½-3 audiențe. Ora 5 Stöhr, pentru bibliotecă, plafonul trebuie dat jos. Seara *piquet* cu Elisabeta. La ora 8½ o primește pe doamna Slăniceanu, care va intra doamnă de onoare la curte; a venit de la Paris, unde a stat un an. Poarta nu vrea încă să trateze cu Bulgaria, din cauza schimbării de guvern din Anglia. Gladestone formează cabinetul. Grecii nu au răbdare, în Creta e mare agitație.

Luni, 1 februarie/20 ianuarie

Mohorât, întunecat, ploaie. Ora 10½ Stolojan, apoi Sturdza până la ora 1, vrea să demisioneze din cauza Camerei. I-am spus că doamna

Slăniceanu a devenit doamnă de onoare la curte. Ora 1½ mitropolitul primat. Pozat pentru Georgescu. Ora 5 Basset. Seara cu Elisabeta.

Marți, 2 februarie/21 ianuarie

Mohorât, ceață. Înainte de amiază Pherekyde, au sosit delegații la conferința de pace. Ora 12 Fleva. După-amiaza mitropolitul Moldovei. Pozat pentru Georgescu. Orele 5-7 audiențe, Kalinderu de asemenea la mine. Cu Elisabeta.

Miercuri, 3 februarie/22 ianuarie

Cald, ploios. Ora 10½ Consiliu de miniștri. Ora 2 primit delegații la conferința de pace, Medjid-Pașa, Mijatovič (Serbia) și Grekov (Bulgaria). Pherekyde mi-i prezintă. Eu îmi exprim speranța că se va ajunge la instaurarea păcii între Serbia și Bulgaria. După-amiaza scris. Leopold de Anhalt a murit la Cannes[333]. Seara citit până la ora 11. Ploaie.

Joi, 4 februarie/23 ianuarie

Frig și uscat, –2 °R. Înainte de amiază R. Mihai și Nacu. Legea fortificațiilor a fost trimisă la Cameră. După-amiază pozat pentru Georgescu. Doamna Slăniceanu a intrat în serviciu. Ora 5 Stöhr. Seara scris.

Vineri, 5 februarie/24 ianuarie

–6 °R, vânt rece. Înainte de amiază nici un ministru, Brătianu nu a venit. După-amiaza promenadă între orele 2½ și 4, vânt, ceva zăpadă. Orele 5-7 Kalinderu. Seara șah cu Elisabeta. –5 °R, furtună puternică.

Sâmbătă, 6 februarie/25 ianuarie

Zăpadă viscolită, vânt. Ora 10½ Pherekyde. Medjid-Pașa a vrut să țină un discurs nefericit la deschiderea conferinței de pace, ministrul Pherekyde l-a amânat. După-amiază pozat pentru Georgescu. Văzut pe doamna Slăniceanu. Seara *piquet* cu Elisabeta. Citit până la ora 11. Ploaie.

Duminică, 7 februarie/26 ianuarie

Ploios. Ora 10 la capela episcopală, la arhiepiscop, ora 11 înapoi. Orele 1½-4 audiențe. Camera a votat fortificarea Bucureștiului. Seara cu Elisabeta.

Luni, 8 februarie/27 ianuarie

Dezgheț, ceață. Ora 10½ Stolojan, ora 11½ Sturdza. După-amiaza audiențe. Ora 5 Stöhr. Seara *piquet* cu Elisabeta. Citit până la ora 11.

Marți, 9 februarie/28 ianuarie

Mohorât, frig umed. Înainte de amiază doar Fleva, discutat despre bugetul orașului. După-amiaza promenadă în Cișmigiu. Seara la ora 6½ mare dineu pentru senatori și deputați, 60 persoane, făcut cerc până la ora 9½, vorbit despre probleme financiare. R. Mihai și Sturdza au fost la dineu. Citit până la ora 10½.

Miercuri, 10 februarie/29 ianuarie

Vreme minunată, –4 °R. Înainte de amiază Consiliu de miniștri. Liteanu este la înmormântare la Dessau. După-amiază plimbare cu trăsura. Ora 5 Stöhr și Hess pentru candelabre etc. Seara *piquet* cu Elisabeta. Scris până la ora 10½.

Joi, 11 februarie/30 ianuarie

Vreme minunată, –6 °R. Înainte de amiază R. Mihai. Ora 2½ plimbare cu trăsura. Camerele lucrează acum. Ora 5½ prefectul Poliției. Seara făcut ordine în hârtii. *Piquet* cu Elisabeta.

Vineri, 12 februarie/31 ianuarie

Ceva zăpadă. Înainte de amiază nimeni. După-amiază plimbare cu trăsura. Orele 5-7 Kalinderu. Seara cu Elisabeta.

Sâmbătă, 1/13 februarie

Vânt rece. Înainte de amiază Pherekyde și Brătianu. După-amiaza audiențe. Plimbare cu trăsura, frig. Ora 8½ seara la Academie. Societatea Geografică, Lahovary citește raportul. Două conferințe, rămas până la ora 11.

Duminică, 2/14 februarie

Mohorât, înainte de amiază cu Elisabeta. După-amiaza între orele 1½ și 6 audiențe, inclusiv Bălăceanu, care mă roagă pentru un post, merge probabil la Constantinopol. Seara la ora 8½ la Academie, Societatea Geografică, conferințe ținute de Aurelian, Anghel, Dimitrescu și un profesor din Craiova, până la ora 11¼, foarte plin. Vânt rece.

Luni, 3/15 februarie

Mohorât. Ora 10½ Stolojan, orele 11½-1 Sturdza. După-amiaza audiențe. Ora 5 prefectul Poliției. Seara *piquet* cu Elisabeta. Orele 8½-10 la Academie, Societatea Geografică, conferință a lui D. Garoflid despre izvoarele minerale din România. Ora 10½ în pat.

Marți, 4/16 februarie

Mohorât, rece. Înainte de amiază doar Fleva. După-amiaza audiențe. Ora 5 Maiorescu, vorbește despre situație, care lui i se pare gravă și dificilă. Seara cu Elisabeta.

Miercuri, 5/17 februarie

Mohorât, rece. Ora 10½ Consiliu de miniștri, până la ora 12½. Ora 2 venit R. Mihai, îmi spune că Brătianu a demisionat în Cameră, deoarece Lecca s-a pronunțat, în calitate de președinte al Camerei, împotriva citirii proiectului de lege. Ora 3½ Brătianu, situația se lasă rezolvată. Ora 5½ primit pe Ghica și pe Lecca, amândoi mă imploră să nu accept demisia lui Brătianu. Seara *piquet* cu Elisabeta. Citit.

Joi, 6/18 februarie

Foarte mohorât. Criza ministerială îngropată, Lecca a demisionat din funcția de președinte al Camerei. Brătianu la mine între orele 11 și 12. După-amiaza singur, scris. Stöhr. Seara cu Elisabeta, *piquet*.

Vineri, 7/19 februarie

Mohorât. Înainte de amiază Brătianu la mine. După-amiaza citit. Orele 5-7 Kalinderu. Ora 8½ vizitat noua baie a Eforiei pe bulevard. Sala este iluminată electric. Acolo D. Ghica, Vernescu, Orescu, Robescu, S. Mihăilescu etc. Rămas o jumătate de oră. Văzut mașina pentru iluminat electric și construcția. Ora 9¼ înapoi. Scris.

Sâmbătă, 8/20 februarie

Foarte mohorât. Nici un ministru. După-amiaza promenadă, deloc frig. Seara *piquet* cu Elisabeta. Scris.

Duminică, 9/21 februarie

Foarte întunecat, rece. Ora 10 la capela episcopală. Înapoi pe jos, de-a lungul Dâmboviței. După-amiaza, orele 1½-4 audiențe. Seara Stöhr. Cu Elisabeta. Citit până la ora 11.

Luni, 10/22 februarie

Mohorât. Ora 10½ Stolojan, orele 11½-1 Sturdza. După-amiaza Basset, cumpărat moșia Slobozia din Tutova, la Bârlad. Cutremur. Orele 5-6 Brâncoveanu. Seara *piquet* cu Elisabeta, citit.

Marți, 11/23 februarie

Mohorât, –4 °R. Înainte de amiază, orele 11½-1, Fleva cu inginerul Cucu[334], cu planurile pentru aprovizionarea cu apă a Bucureștiului.

După-amiaza promenadă, vânt foarte rece. Ora 5 audiențe. Seara cu Elisabeta.

Miercuri, 12/24 februarie

–6 °R, senin, însorit, vânt rece, foarte uscat. Orele 10½-12 Consiliu de miniștri, discutat jurisdicția consulară și tratatele comerciale. După-amiaza audiențe. Promenadă până la ora 4½. Orele 6-7½ Kalinderu. Procese aici și la Iași pentru Domeniile Coroanei, care sunt provocate de opoziție. *Piquet* cu Elisabeta. Ora 10½ la stabilimentul Eforiei pe bulevard. Balul Societății Elisabeta, iluminat electric, foarte plin, femeile în costume românești. Tombolă, acolo până la ora 12½. Sunt prezenți și delegații la conferința de pace. –6 °R, noapte rece și senină.

Joi, 13/25 februarie

Vreme minunată, frig. Ora 11 Nacu pentru impozitul pe alcool. După-amiaza promenadă la Cotroceni, întors abia la ora 5. Cu Elisabeta. Seara scris.

Vineri, 14/26 februarie

Vreme minunată. Ora 10 generalul Fălcoianu. Ora 11½ Brătianu, pentru fortificații etc. Lecca se întoarce ca președinte. După-amiază la Stöhr și promenadă până la ora 5. Seara cu Elisabeta, *piquet*, scris până la ora 10½.

Sâmbătă, 15/27 februarie

Vreme minunată, –1 °R. Înainte de amiază, la ora 10½, Pherekyde, probabil astăzi va fi semnată pacea dintre Serbia și Bulgaria. Orele 11½-1 Stătescu, discutat organizarea Justiției. După-amiaza audiențe. Orele 3-5 mare promenadă, foarte uscat și prăfos. Seara *piquet* cu Elisabeta, scris până la ora 11.

Duminică, 16/28 februarie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază, la ora 11½, președintele Camerei Lecca la mine, s-a împăcat din nou cu guvernul. După-amiaza audiențe între orele 1½ și 4½, apoi cu Elisabeta, care e foarte răcită. Stöhr. Nu s-a putut semna pacea, din cauză că Serbia nu a vrut să aibă în text cuvântul *amitié*, curată încăpățânare. Situația regelui Milan este foarte rea. Seara *piquet* cu Elisabeta. Vânt rece din nord-est. Citit până la ora 11, istorie rusă, viața și faptele împărătesei Ecaterina.

Luni, 1 martie/17 februarie

–4 °R. Puternic viscol cu zăpadă. Înainte de amiază Stolojan și Sturdza. După-amiază cu Elisabeta, care e foarte răcită. Orele 5-7

Beldiman, care a sosit de la Sofia, povestește lucruri interesante. Seara *piquet* cu Elisabeta, citit.

Marți, 2 martie/18 februarie

Zăpadă. Înainte de amiază primarul Fleva. Orele 3-4 plimbare cu sania, nu a mers prea bine. Astăzi urmează să fie semnată pacea, Mijatovič a primit instrucțiuni pentru aceasta. Orele 5½-7 D. Brătianu, vorbește despre situație, crede că ar trebui să vină un guvern de coaliție. Seara cu Elisabeta, citit.

Miercuri, 3 martie/19 februarie

–2 °R, mai târziu dezgheț. Orele 10½-12 Consiliu de miniștri. A fost semnată pacea între Serbia și Bulgaria, 1 articol. Situația din Orient pare asigurată. După-amiaza audiențe. Cu Elisabeta. Orele 5-7¼ Kalinderu. Seara citit.

Joi, 4 martie/20 februarie

Vânt rece. Ora 10½ prefectul Poliției, apoi R. Mihai, iar după el Nacu. Elisabeta are dureri puternice de cap și se simte foarte rău. După-amiaza plimbare cu trăsura, frig umed. Furtună. Ora 5 Brătianu la mine. Crede că trebuie să-l fac pe N. Bibescu maestru de vânătoare. Seara *piquet* cu Elisabeta. Ora 9 văzut iluminatul electric în noul palat, va fi foarte frumos. Ora 10½ la bal. Cerc în sala tronului, corpul diplomatic etc., apoi în sala de dans. Ora 1 supeu, enorm de plin, vorbit cu majoritatea oamenilor. 250 de persoane supează în același timp. Rămas până la sfârșitul cotilionului, la ora 4¾, au fost împărțite 120 de plăcuțe. Ora 5 în pat. Vânt foarte rece.

Vineri, 5 martie/21 februarie

Vreme minunată. Ora 10 dejunat cu Elisabeta, ea mai are încă dureri de cap. Ora 11 Anghelescu la mine, va deveni ministru de Război. Ora 11½ Stătescu. După-amiază plimbare cu trăsura, vânt rece. Ora 5 A. Anghelescu a depus jurământul ca ministru de Război, Sturdza de față. Seara *piquet* cu Elisabeta. Citit. Guturai.

Sâmbătă, 6 martie/22 februarie

Răcit puternic. Mohorât. Ora 10½ Pherekyde. După-amiaza acasă. Ora 5 Stöhr. Senatul a respins timbrul pe moștenire directă. Seara dureri de cap, guturai.

Duminică, 7 martie/23 februarie

Sculat târziu, guturai enorm de puternic, dureri de cap și ceva febră. Înainte de amiază studiat scrisoarea și catalogul picturilor pe care

vrea să mi le vândă Bamberg cu 250.000 franci. Theodori la mine. După-amiaza audiențe între orele 1½ și 3½, apoi Basset pentru cumpărarea moșiei Slobozia la Bârlad. Vreme ploioasă. Seara citit. Jucat *piquet* cu Elisabeta. Devreme în pat.

Luni, 8 martie/24 februarie

Ploaie. Răcit foarte puternic, dureri de cap. Nici un ministru, deoarece au Consiliu pentru echilibrarea bugetului. După-amiaza scris. Cu Elisabeta. Seara nu mă simt bine, devreme în pat.

Marți, 9 martie/25 februarie

Viscol cu zăpadă. –1 °R, răcit foarte tare, dureri de cap. Ora 10½ generalul A. Anghelescu ca ministru de Război, apoi Fleva. După-amiaza scris. Seara Stöhr. *Piquet* cu Elisabeta.

Miercuri, 10 martie/26 februarie

Viscol cu zăpadă. Durere puternică de cap. Orele 10½-12 Consiliu de miniștri. M-am simțit foarte rău. Ora 3½ m-am întins în pat, migrenă, greață. Venit Theodori. Ora 6 venit și Kremnitz pentru un moment. Noaptea nu prea bine.

Joi, 11 martie/27 februarie

Plâns toată noaptea. Ora 9 Theodori. Sculat, apoi mai bine. Radu Mihail și Nacu la mine. Brătianu bolnav. După-amiaza încă dureri de cap, ceva greață, febră. Prefectul Poliției aici. Dezgheț. În Moldova mari căderi de zăpadă. Seara masaj. *Piquet* cu Elisabeta. Ora 9 în pat. –2 °R.

Vineri, 12 martie/28 februarie

Moină. Ora 9 dejunat cu Elisabeta. Witzleben iarăși foarte bolnavă. Înainte de amiază scris lui Bamberg că îi cumpăr colecția de tablouri, îi plătesc acum 30.000 franci, iar mai târziu 70.000 franci. Prefectul Poliției. Orele 5-7 Kalinderu. Masaj. Ora 10 în pat.

Sâmbătă, 1/13 martie

Dureri puternice de cap toată ziua, m-am simțit foarte rău. Ora 10½ Pherekyde, ora 11½ Stătescu. După-amiaza citit. Orele 5-6 generalul Manu. Masaj, ceva mai bine. *Piquet* cu Elisabeta. Încă multă zăpadă peste tot. Îngheț.

Duminică, 2/14 martie

Dureri de cap, dimineața masaj. Sculat la ora 9½. Orele 11½-1 G. Cantacuzino. După-amiaza audiențe. Ora 5 generalul G. Catargi. Seara masaj, nu prea bine întreaga zi. *Piquet* cu Elisabeta.

Luni, 3/15 martie

Mohorât. Dimineața masaj. Ora 10½ Stolojan, orele 11½-1 Sturdza. Dureri nevralgice puternice. După-amiaza citit. Ora 5 masaj, dureri foarte mari. Seara Pherekyde. Elisabeta merge la teatru pentru prima dată în această iarnă. Reprezentație a Societății pentru Atheneu. Orele 8-9½ Stöhr la mine. Ploaie.

Marți, 4/16 martie

Ploaie și vânt puternic. Ora 8 masaj, ceva dureri de cap. Ora 10½ ministrul de Război, numit comisia pentru fortificații. Ora 11½ Fleva. După-amiaza citit. Ora 6½ masaj. Seara *piquet* cu Elisabeta. Citit până la ora 10. Ploaie și furtună.

Miercuri, 5/17 martie

Puternic viscol cu zăpadă, vânt rece. Ora 8 masaj. Orele 10½-12 Consiliu de miniștri, problema tarifului și cea a echilibrului bugetar. După-amiaza nimeni, citit. Furtuna și viscolul cu zăpadă durează toată ziua, până noaptea, frig. Orele 5-7 Kalinderu, apoi încă masaj. Witzleben nu e bine, ne temem că nu va mai rezista mult.

Joi, 6/18 martie

Viscol cu zăpadă. –1 °R, a nins din belșug în toată țara. Ora 11 prefectul Poliției, apoi Nacu. Pacea de la București a fost ratificată. Camera a votat mutarea Curții de Apel de la Focșani la Galați. După-amiaza scris. Ora 5 Gr. Ghica[335], este numit la Comisia Dunării. Masaj. *Piquet* cu Elisabeta. Seara citit.

Vineri, 7/19 martie

–1 °R, apoi dezgheț. Încă nici un ministru. Ora 2 episcopul Palma, care pleacă la Viena. Scris. Ora 5 Basset, pentru Slobozia, care va fi cumpărată, însă va fi înregistrată abia după Paști. Masaj. Viscol cu zăpadă. Seara *piquet* cu Elisabeta. Scris Mariei. Leopold e la Berlin.

Sâmbătă, 8/20 martie

Zăpadă adâncă, nins toată noaptea și înainte de amiază. Dezgheț, sunt de temut inundații. Orele 11½-12 Pherekyde, Austria interpretează forțat că noi vom putea folosi tariful autonom începând cu data de 1 iunie doar dacă până atunci nu va fi încheiată o nouă convenție. *Indépendance Roumaine* din nou infamă. I. Lahovary scrie din nou împotriva Domeniilor Coroanei, pe care crede că trebuie să le dau înapoi. După-amiaza citit, încă răcit și cu dureri de cap. Ora 5 prefectul Poliției. Ninge iarăși. Seara masaj. *Piquet* și citit până la ora 11.

Duminică, 9/21 martie

Moină. Înainte de amiază acasă, încă puţin răcit, cu dureri nevralgice. După-amiaza audienţe între orele 1½ şi 4½. Elisabeta la concert. Ora 5 Stöhr, apoi prefectul Poliţiei. Ora 7 dineu pentru delegaţii la conferinţa de pace, Medjid-Paşa, Mijatovič (Serbia) şi Grekov (Bulgaria), sus în noul palat. Cerc până la ora 9, Pherekyde etc. Telegrafiat împăratului german.

Luni, 10/22 martie

Moină, zăpada se topeşte repede. Ora 11 Brătianu la mine, a venit de la biserica protestantă, unde s-a oficiat o slujbă pentru ziua de naştere a împăratului german. Discutat diferite probleme. După-amiaza citit. Ora 5 masat. Seara *piquet* cu Elisabeta. Vreme moale.

Marţi, 11/23 martie

Vreme moale, acoperit. Ora 10½ generalul Anghelescu, discutat fortificaţiile. Pencovici urmează să plece ca ministru la Petersburg. După-amiaza audienţe, ceva dureri de cap. Nori foarte întunecaţi. Orele 5-6½ Kalinderu. Hotărât suma de 60.000 franci pentru construcţia de şcoli pe Domeniile Coroanei. Masaj. Seara dureri puternice de cap, citit până la ora 10½.

Joi, 13/25 martie

Vreme întunecată, vânt rece. Înainte de amiază Sturdza, care spune că sunt multe intrigi, se zice că aş vrea să înlătur guvernul. Camerele impresionate, Brătianu rezervat. Junimea vrea să vină la cârmă. R. Mihai, apoi Nacu, discutat Legea financiară pentru echilibrul bugetar. După-amiaza prinţul I. Ghica, venit de la Londra, o oră şi jumătate. Ora 4 Stöhr, a fost la Sinaia. Ora 5 Mănescu, care a fost numit la Atena, dar nu-şi poate prelua postul. Prefectul Poliţiei. Masaj. Ora 8½ Comisiunea de Apărare, pentru fortificarea Bucureştiului, generalii Anghelescu, Fălcoianu, Arion, Berindei, Barozzi şi colonelul Carp ca secretar. Discutat până la ora 10, hotărât antrepriza.

Vineri, 14/26 martie. Aniversarea proclamării regatului

Viscol cu zăpadă, frig umed. Ora 11½ Consiliu de miniştri, Sturdza ţine o cuvântare. Brătianu e la ţară, îmi telegrafiază, eu îi răspund şi îmi exprim speranţa că va mai rămâne mult timp ministru. După-amiaza citit, dureri puternice de cap. Masaj. Seara migrenă.

Sâmbătă, 15/27 martie

Vreme de primăvară. Înainte de amiază Pherekyde. După-amiază audienţe, Montgolfier, care pledează pentru turelele sale blindate.

Orele 4-5 promenadă în Cișmigiu. Foarte cald. Elisabeta iese și ea. Seara masaj. Elisabeta la teatru. Citit.

Duminică, 16/28 martie

Vreme minunată. Ora 10 la capela episcopală, pe jos înapoi, foarte cald. Elisabeta de asemenea la biserică. După-amiaza audiențe între orele 1½ și 4, apoi cu Elisabeta. Ora 6½ masaj. Ora 7 cinat. *Piquet*. Seara doar +5 °R.

Luni, 17/29 martie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază Sturdza, apoi Stolojan. Agitație din cauza mutării Curții de Apel de la Focșani la Galați. Camera începe Legea finanțelor. După-amiaza audiențe între orele 2 și 3. Promenadă, foarte cald. Orele 5-6 Brătianu, care crede că totul e rău. Masat. Ora 8 cu Elisabeta la teatru, *Faust* (opera românească), Teodorini[336] cântă rolul Gretchen, foarte bine. Mari ovații, ținut până la ora 12½, aglomerație enormă.

Marți, 18/30 martie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază ministrul de Război, apoi primarul. După-amiaza Meinert pentru conserve, i-am dat în avans 2.000 franci, apoi i-am făcut cadou. Orele 3-4 plimbare cu trăsura, cu Elisabeta. Promenadă în Cotroceni, încă nu e înverzit. Cald. Orele 4½-6½ Kalinderu. Masaj. Seara cu Elisabeta, *piquet*. Citit până la ora 10½.

Miercuri, 19/31 martie

Vântos. Ora 10½ Consiliu de miniștri, cabinetul austriac ne pune condiții atât de grele pentru a trata convenția comercială, încât poate apărea un conflict. Noi respingem condițiile. Orele 2-4 audiențe, Negri de la Focșani și Xenopol, profesor în Iași. Elisabeta pleacă la plimbare cu trăsura. Ora 5 Stöhr. Ora 6½ masat la picior, care e puțin amorțit. Ora 8¼ cu Elisabeta la teatru, Teodorini cântă în *Traviata*, joacă foarte bine. Aglomerație enormă. Camerele au votat impozitele pentru spirtoase. Senatul nu a votat încă mutarea Curții de Apel la Galați.

Joi, 1 aprilie/20 martie

Cald, vântos, uscat. Înainte de amiază R. Mihai și Nacu, Legea finanțelor înaintează acum. După-amiaza promenadă, foarte cald. Basset la mine. Ora 6½ masaj. Seara *piquet*. Stöhr aici. Scris până la ora 11.

Vineri, 2 aprilie/21 martie

Cald, vântos. Nimic înverzit. Ora 10½ delegație din Dobrogea. Nici un ministru. După-amiaza plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, la

Văcărești etc. Seara prefectul Poliției. Masaj. *Piquet* cu Elisabeta. Vânt rece.

Sâmbătă, 3 aprilie/22 martie

Mohorât, vântos, doar +9 °R. Înainte de amiază Brătianu, insistă să îl iau pe N. Bibescu. A murit Bărcănescu. După-amiaza promenadă. Ora 5 Pherekyde, care îmi citește nota privind convenția comercială cu Austria. Masaj. Ora 8½ la Clubul Ofițerilor, conferință despre cavalerie de colonelul Chirițescu, acolo până la ora 10½, vorbit cu mulți ofițeri.

Duminică, 4 aprilie/23 martie

Vânt rece. Ora 10 la biserică. Plimbare cu trăsura și în Cișmigiu. Ora 11¾ înapoi. După-amiaza audiențe între orele 1½ și 6. Încă prefectul Poliției. Elisabeta la teatru. +5 °R.

Luni, 5 aprilie/24 martie

Vreme rece, neprietenoasă, înnorat, barometrul foarte ridicat, uscat și praf. Înainte de amiază Stolojan, Sturdza și Stătescu. Senatul votează mutarea Curții de Apel de la Focșani la Galați. După-amiaza la Stöhr. Promenadă. Seara masat. *Piquet* cu Elisabeta. Citit. Doar +4 °R.

Marți, 6 aprilie/25 martie. Buna-Vestire

Vreme caldă. Ora 10½ ministrul de Război Anghelescu. După-amiaza scris. Plimbare cu trăsura spre Băneasa, unde e multă lume în pădure. Elisabeta a asistat la o reprezentație de teatru, care a ținut de la ora 1 la ora 5. Orele 5-7 Kalinderu, masaj. Seara cu Elisabeta, scris. Vânt rece, barometrul coboară.

Miercuri, 7 aprilie/26 martie

Cald. Ora 10½ Consiliu de miniștri. Camerele votează bugetele. După-amiaza mers cu trăsura la Cotroceni, enorm de apăsător, întors pe jos. Praf, foarte uscat, nimic înverzit. Ora 5 Stöhr. Seara masaj. *Piquet* cu Elisabeta. Citit.

Joi, 8 aprilie/27 martie

Ploaie, răcoare, totul înverzește. Nici un ministru. După-amiaza citit. Promenadă, foarte rece. Seara complet senin și rece, +5 °R. Masaj. Citit până la ora 11.

Vineri, 9 aprilie/28 martie

Ziua morții scumpului nostru copil. Înainte de amiază Sturdza, care trebuie să plece la Berlin și Viena. Cu Austria e ceva mai delicat, din

cauza convenției comerciale și a baronului Eisenstein. După-amiaza cu Elisabeta spre Cotroceni, prin Filaret. La micul mormânt, unde sunt depuse coroane. În grădină până la ora 4½, totul e complet verde. Ora 5 Pherekyde. Masaj. Witzleben e în pericol. *Piquet* cu Elisabeta.

Sâmbătă, 10 aprilie/29 martie

Răcoare, vânt. Înainte de amiază Brătianu și Sturdza la mine, ultimul pleacă la Viena și Berlin pentru tratatul comercial și vamal. Ora 11½ Stătescu. După-amiaza plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, vânt îngrozitor de rece, praf. Seara Lecca. Masaj. Ora 8½ la Club, intendentul general Todmann ține o conferință despre subzistența armatei, acolo până la ora 11.

Duminică, 11 aprilie/30 martie

Doar +5 °R. Vânt îngrozitor de rece. Elisabeta la biserică. Ora 11½ răzvod în Cișmigiu, prezente toate corpurile de ofițeri, plin, rece, până la ora 12. După-amiaza la ora 2 ministrul plenipotențiar spaniol M. del Moral. Audiențe până la ora 4¾. Prefectul Poliției. Camerele au votat toate bugetele, 138 milioane. Seara la ora 8½ Washington Irving Bishop, fiziologist american, a ținut o reprezentație la noi, foarte interesant. Invitat personalul casei și pe doamna Brătianu cu fiica. Până la ora 11. Ploaie torențială.

Luni, 12 aprilie/31 martie

Ploaie torențială, întunecat. Orele 10½-1 Stolojan. După-amiaza audiențe. Orele 5-7 Kalinderu, masaj. Seara cu Elisabeta, scris. Vremea mai bună.

Marți, 1/13 aprilie

Ploaie. Înainte de amiază ministrul de Război, apoi Brătianu, care l-a văzut pe Uruzov. Împăratul Rusiei îi primește pe ministrul de Război și pe colonelul Robescu la Livadia. Fleva, care a demisionat, s-ar putea să mai rămână. După-amiaza White, care a venit de la Constantinopol, două ore la mine. În Bulgaria totul este rezolvat, Sandro guvernator general al Rumeliei pentru 5 ani. Ora 7 mare dineu diplomatic, 60 de persoane, cerc cu Elisabeta până la ora 10. A tras curentul puternic în toate încăperile. Corpul diplomatic *en grand complet.*

Miercuri, 2/14 aprilie

Vremea mai bună, vânt, puțin înverzit. Ora 10½ Consiliu de miniștri. Prefectul Poliției Moruzi trebuie să se retragă din cauza lui Fleva. Discutat tarifele. Pherekyde trebuie să plece la Viena. După-amiaza scris. Promenadă. Seara masaj. Stöhr aici, a venit de la Sinaia. Frig.

Joi, 3/15 aprilie

Ploios, mohorât, vântos. Înainte de amiază R. Mihai; după spusele lui, Câmpineanu s-a pronunţat împotriva oricărei convenţii comerciale cu Austria. Nacu la mine. După-amiaza Kretzulescu, două ore, vine de la St. Petersburg, unde nu se mai întoarce. Orele 5-6 Brătianu, este puţin descurajat, deoarece Câmpineanu și alţii contracarează politica externă românească. Seara masaj. *Piquet* cu Elisabeta. Citit.

Vineri, 4/16 aprilie

Vremea mai bună, deloc frig. Ora 10 la cazarma cavaleriei. Inspectat Regimentul 3 Roșiori, colonel Solomon, pe jos și călare, foarte bine, până la ora 11¾. Brătianu la mine. După-amiaza audienţe. Plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, la Cotroceni. Ora 5 Pherekyde, care pleacă la Viena pentru a antama tratativele privind convenţia comercială cu Austro-Ungaria. Problema tarifelor va fi tratată la București. Ora 6 Gr. Ghica, care îl însoţește pe Pherekyde. Seara masaj la picior. *Piquet* cu Elisabeta. Citit. Vreme senină.

Sâmbătă, 5/17 aprilie

Înnorat, mai târziu soare. Ora 9½ venit Școala pentru învăţătura poporului cu ramuri verzi, cântat. Ora 10 mitropolitul Moldovei. Ora 10½ Stătescu, care are și portofoliul lui Pherekyde. Bălăceanu urmează să fie numit la Constantinopol. După-amiaza audienţe. Promenadă, foarte cald. Ora 5 Câmpineanu, masaj. Ora 8½ la Clubul Militar, ultima prelegere a colonelului Chiriţescu, despre cavaleria rusă, rămas până la ora 10¾. Întors pe jos.

Duminică, 6/18 aprilie. Duminica Floriilor

Vreme minunată, cald. Ora 10 la capela episcopală, apoi vizitat pe mitropolit, care a fost foarte bolnav. Plimbare cu trăsura, Filaret, Cotroceni. După-amiaza, orele 1½-5½, audienţe. Seara masaj. Elisabeta muzică până la ora 11½, eu scris. Camerele discută tarifele.

Luni, 7/19 aprilie

Noaptea +5 °R. Mohorât. Înainte de amiază Stolojan. Ministrul de Război. Venituri. După-amiaza audienţe. Basset, cumpărat Slobozia de la Bârlad pentru un milion și jumătate. Orele 4½-6¼ Kalinderu. Masaj. Piciorul nu e încă bine. *Piquet* cu Elisabeta. Noapte rece.

Marţi, 8/20 aprilie

Ziua mea de naștere, 47 de ani. Mohorât, vreme întunecată și rece, +6 °R, vânt din nord. Elisabeta îmi face cadouri. Ora 9 Stöhr. Felicitări din partea casei. Ora 10½ Kalinderu. Ora 11 Te Deum. Ora 11½

Consiliu de miniştri, Stătescu ţine discursul, Brătianu îmi oferă un buchet. Ora 12 generali, apoi prefectul Poliţiei şi Casa. Multe depeşe din ţară şi din străinătate. După-amiaza scris. Ploaie şi foarte frig. Masaj. Seara cu Elisabeta şi răspuns la depeşe.

Miercuri, 9/21 aprilie

Foarte rece, întunecat. Ora 10 Brătianu la mine. Pherekyde foarte bine primit la Viena. Înainte de amiază răspuns la depeşe. După-amiaza zăpadă viscolită puternic, doar +2 °R, vânt din nord. Audienţe. Camerele iau vacanţă. Ora 6½ masaj. Ora 8 plecat pe strada Fântâna, spovedit, ora 8½ înapoi. Destul de frig.

Joia Mare, 10/22 aprilie

Ora 7 sculat. Frig şi neprietenos. Ora 8 la capela episcopală, liturghie tăcută şi împărtăşit, mă întâmpină arhiepiscopul. Ora 8¾ înapoi. Dejunat cu Elisabeta. Ora 10 primit pe Orescu[337]. Ora 11 Stătescu, Bălăceanu va fi numit la Constantinopol, iar I. Ghica la Petersburg. Pherekyde a fost primit de împărat la Viena, tratativele sunt încheiate. Ora 12 Nacu. Ora 2 Brătianu. Ora 3½ la catedrala catolică, Stabat Mater, durat două ore încheiate. În biserică enorm de frig şi curent. Ora 6½ masaj. Seara cu Elisabeta.

Vinerea patimilor, 11/23 aprilie

Vânt rece, acoperit. Ora 7½ sculat, ora 9 la mica mănăstire, până la ora 10. Ora 10½ Fălcoianu, care îmi prezintă planurile de mobilizare. Ora 11½ ministrul de Război. După-amiaza prefectul Poliţiei, el rămâne, Fleva a demisionat. Basset la mine, a fost la Sinaia, iar acum pleacă la Bârlad pentru cumpărarea moşiei. Ora 7½ plecat cu trăsura la Mitropolie, mai puţin frig, acolo însă curent enorm; nu am mers la înconjurarea bisericii, ţinut până la ora 8¾, vicarul, mitropolitul bolnav. Elisabeta la biserica evanghelică.

Sâmbăta patimilor, 12/24 aprilie

Senin, vânt rece. Ora 11 Pherekyde, care a sosit de la Viena; au avut loc doar discuţii preliminare, ungurii sunt foarte puţin flexibili. Primirea la împărat şi la Kalnoky a fost foarte bună. După-amiaza Ghica; a venit de la Constantinopol, este mutat la Petersburg. Ora 5 promenadă, a plouat puţin, nu e frig. Seara masaj. Cu Elisabeta, care are febră, până la ora 9, apoi citit până la ora 11½. La Mitropolie în ţinută de gală, Învierea în aer liber, frig, +6 °R. Rugăciuni, liturghie, ţinut până la ora 2, destul de plin. Mitropolitul bolnav. Plecat acasă cu trăsura. Ora 2½ masa, 50 persoane, doamnele Sturdza, Pherekyde şi Stătescu, până la ora 3¼. În pat, foarte obosit. Hristos a înviat!

Duminică, 13/25 aprilie. Sfintele Paști

Ora 7¾ sculat, dejunat cu Elisabeta. Ora 9 la mica mănăstire, slujbă, la ora 10 se termină. Plimbare cu trăsura la Șosea, aer răcoros, dar frumos. Ora 11 înapoi. Elisabeta la biserica protestantă. Citit până la ora 12½. Cu Elisabeta în grădină. Ora 4 Stöhr la ceai. Masaj. *Piquet* cu Elisabeta. Răcoare.

Luni, 14/26 aprilie. Sfintele Paști

Vreme frumoasă, puțin vântos. Ora 10 cu Elisabeta la Domnița Bălașa. Ne întâmpină Bibescu și Văcărescu. Slujbă frumoasă, până la ora 11, foarte plin. Întors prin Cotroceni, 4 armăsari de trap, care au mers foarte bine. Ora 12 Anghelescu la mine, apoi Robescu, vor pleca la Livadia. După-amiaza citit. Ora 4 cu Elisabeta. Orele 5-6½ Brătianu la mine, discutat despre tratatul comercial cu Austria. Seara masaj. Cu Elisabeta, care e puțin răcită. Dureri de dinți. Ora 10½ în pat. +10 °R.

Marți, 15/27 aprilie. Sfintele Paști

Vântos. Înainte de amiază văzut construcțiile la Palat cu Stöhr și Gottereau. După-amiaza citit. Ora 5 plimbare cu trăsura, vânt rece. Ora 6½ masaj. Seara *piquet* cu Elisabeta, +10 °R. Basset la Bârlad pentru cumpărarea moșiei.

Miercuri, 16/28 aprilie

Înnorat și vântos. Înainte de amiază Stătescu și Pherekyde. Delegații pentru tratatul comercial sosesc abia vineri. După-amiaza audiențe. Ora 4½ promenadă pe jos, vânt rece, praf enorm și uscat. Ora 6 prefectul Poliției. Seara Elisabeta la concert la Wilhelmy. Masaj, citit.

Joi, 17/29 aprilie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază Nacu, examinat tarifele. După-amiaza Elisabeta, Wilhelmy și alte câteva persoane fac muzică. Ora 3 plimbare cu trăsura, Filaret, Cotroceni, în grădină, unde totul e înverzit. Ora 4½ înapoi. Cu Elisabeta. Grecia a fost redusă la tăcere prin ultimatumul marilor puteri. Trebuie să dezarmeze. Masaj. *Piquet* cu Elisabeta. +12 °R. Vântos.

Vineri, 18/30 aprilie

Vreme minunată, frig, vânt. Au fost încă prea puține ploi. Ora 10½ Brătianu. Ședința Comisiei pentru comerț urmează să fie deschisă mâine. După-amiaza audiențe, căpitanul von Degerak din armata suedeză, care urmează să studieze artileria noastră. I. Ghica, care

se întoarce la Londra. Orele 4½-6½ Kalinderu, care îmi prezintă bugetul Domeniilor Coroanei, venituri de 900.000, cheltuieli de 200.000 pentru școli etc. Basset este încă la Bârlad, abia marți va fi înscrisă cumpărarea la tribunalul de acolo. Ziarele nu spun încă nimic. Ora 7 masaj. Seara cu Elisabeta, *piquet*. Citit până la ora 10½. Vântos, uscat.

Sâmbătă, 1 mai/19 aprilie

Cald, vânt puternic. Înainte de amiază Pherekyde, conferința pentru convenția comercială începe astăzi, au sosit domnii de la Viena și Pesta. Ziarele de opoziție relatează în mod ostil despre cumpărarea moșiei de la Bârlad. Basset încă acolo. După-amiaza audiențe. Ora 5 Beldiman, care a venit de la Berlin, unde a fost pentru convenția consulară. Prefectul Poliției. Masaj. Elisabeta la concert. Ora 11 în pat. +9 °R.

Duminică, 2 mai/20 aprilie

Vânt rece, întunecat. Ora 10 la capela episcopală. Plecat cu trăsura la Cotroceni, ajuns primele tablouri de la Bamberg. Ora 12 înapoi. După-amiaza audiențe. Elisabeta răcită. Stöhr s-a întors bolnav de la Sinaia, nu poate veni. Ploaie. Masaj. Seara citit.

Luni, 3 mai/21 aprilie

Ploaie, mai târziu senin. Înainte de amiază Stolojan, R. Mihai, Fălcoianu. După-amiaza Bălăceanu, care mulțumește pentru numirea sa la Constantinopol. Pherekyde pentru tratatul comercial. Wilhelmy cântă la Elisabeta, l-am cunoscut. Seara masaj. Prefectul Poliției.

Marți, 4 mai/22 aprilie

Ploaie, vânt rece, în Moldova zăpadă. Ora 11 Consiliu de miniștri pentru tratatul comercial și pentru aranjamentul cu Berlinul. Sturdza așteptat să se întoarcă. După-amiaza audiențe. Ploaie torențială, care ține și toată noaptea. Ora 4 Stöhr. Orele 5-7 Kalinderu, masaj.

Miercuri, 5 mai/23 aprilie. Sf. Gheorghe

Vreme urâtă, foarte rece. Amânat plecarea la Sinaia, unde e zăpadă. Înainte de amiază scris. După-amiaza Basset, care s-a întors de la Bârlad. A încheiat cumpărarea moșiei Slobozia-Zorleni, totul în ordine, arenda de 100.000 franci. Ora 5 R. Mihai. Seara foarte frig, doar +3 °R, vânt, pericol de îngheț.

Joi, 6 mai/24 aprilie. Sf. Elisabeta

Dimineața chiciură multă, care va dăuna pomilor fructiferi și secarei. În toată țara îngheț, zăpadă, foarte frig. Vremea mai bună, însă înnorat. Dat cadou Elisabetei, primește enorm de multe flori. Ora 11½ miniștrii, de asemenea Sturdza și Anghelescu. Casa. După-amiaza

plimbare cu trăsura la Cotroceni, ninge, vânt foarte rece din nord. Elisabeta merge pe la școli, la Azil etc. Ora 4½ ministrul de Război Anghelescu îmi aduce o scrisoare de la împărat de la Livadia. Ora 5 Sturdza, i-a văzut pe Bismarck la Berlin și pe Kalnoky la Viena. Dificultăți cu tratatul comercial cu Austro-Ungaria. Seara masaj. Cu Elisabeta. Ninge.

Vineri, 7 mai/25 aprilie

Noaptea îngheț. Înainte de amiază mai cald. Ora 10 inspectat în amănunt Școala Militară din Dealul Spirii, deloc frig, ora 11¾ înapoi. Brătianu la mine, îmi spune că tratativele cu Austro-Ungaria s-ar putea întrerupe, Ungaria nu vrea să cedeze deloc. Deschiderea Camerei. După-amiaza cu Elisabeta la Cotroceni, aer aspru. Seara masaj. Scris. +4 °R.

Sâmbătă, 8 mai/26 aprilie

Senin, vânt rece. Înainte de amiază nici un ministru. În cameră foarte frig. După-amiaza Basset, pentru fabrica de postav de la Azuga. Ora 3 R. Mihai, Camerele lucrează la tariful autonom. Ora 4 prefectul Poliției, apoi Stöhr. Ora 5 Brătianu, negocierile cu Austro-Ungaria vor fi întrerupte. Furtună cu grindină și ploaie torențială. Viile și pomii fructiferi au foarte mult de suferit. Ora 5½ Sturdza, iar la 6¾ încă Pherekyde, l-a întâlnit pe Mayer, care regretă întreruperea. Ora 7¼ masaj. Seara ploaie torențială, care va aduce inundații. +7 °R. Cu Elisabeta, *piquet*, scris.

Sinaia

Duminică, 9 mai/27 aprilie. București-Sinaia

Vreme minunată. Ora 9 Stöhr la mine. Ora 10 cu Elisabeta la gară, cald. Miniștrii de față. Plecăm la ora 10½ prin Băneasa la Chitila, deoarece acolo a avut loc o ciocnire între două locomotive. De acolo mers foarte repede. Când ajungem spre munți, se întunecă și plouă. Ora 1½ sosirea în Sinaia, aici vreme foarte frumoasă, rece, încă nimic înverzit. Direct la castel. Promenadă până la ora 4½, la clădirea Economatului se nivelează, subterana tencuită. Ora 7 cinat. Seara biliard cu Perticari. Aici doamnele Slăniceanu, Theodori, Romalo, Maiorescu și Steriade. Ora 10 în pat.

Luni, 10 mai/28 aprilie

Vreme frumoasă, vânt rece. Ora 9 deja promenadă cu Elisabeta până la prima cascadă. După aceea vizitat lucrările, cald. Sinaitul la *lunch*,

vitele au suferit mult din cauza lipsei fânului, iarbă nu există încă. După-amiaza iarăși promenadă cu Elisabeta. Seara biliard și citit până la ora 10. Barometrul coboară.

Marți, 11 mai/29 aprilie

Mohorât. Ora 9½ promenadă cu Elisabeta, ploaie și vânt. Ora 11 înapoi. Scris. După-amiaza cu Stöhr, diferite dispoziții. Vremea mai bună, răcoare. Seara promenadă și biliard. Convenția comercială cu Austro-Ungaria e pe cale să eșueze. Camerele lucrează.

Miercuri, 12 mai/30 aprilie

Vreme frumoasă, cald. Promenadă. Knechtel aici, decis instalațiile pentru grădină. Basset la mine. După-amiaza scris. Promenadă. Seara biliard. Vreme frumoasă.

Joi, 1/13 mai

Vreme minunată, foarte cald, la fel în toată țara. Cu Knechtel și Stöhr. La *lunch* baronul von Lindheim din Viena, consul general al României. Tratativele pentru convenția comercială au eșuat. Delegații pleacă. După-amiaza promenadă. Seara biliard, Elisabeta face o promenadă mare.

Vineri, 2/14 mai

Vreme minunată, cald, vânt. Înainte de amiază inspectat lucrările. Cu Knechtel și Stöhr. Elisabeta la Poiana Țapului. Ora 1 *lunch*. După-amiaza scris. Promenadă cu Stöhr. Seara venit generalul Barozzi, pentru granița cu Bulgaria. Cicloane în Spania și Germania.

Sâmbătă, 3/15 mai

Vreme minunată, vânt. Înverzesc toți fagii. Înainte de amiază cu Stöhr la toate lucrările, lung consiliu la clădirea Economatului. După--amiaza promenadă la mănăstire. Seara complet senin, vânt rece.

Duminică, 4/16 mai. Sinaia-București

Vreme minunată, fagii verzi, vânt rece. Înainte de amiază cu Stöhr și castelanul Detloff. Ora 12½ *lunch*, invitat pe Stătescu, care merge cu noi la București. Ora 2½ plecarea cu trenul special, călătorie minunată, totul înverzit. Ora 5½ sosirea în Cotroceni. Vântos. Mică întâmpinare. În grădină cu Elisabeta, cinat pe verandă. Seara multe hârtii. Decis în privința fabricii de postav de la Azuga, pentru care plătesc 200.000 franci. Raport de la Künzell despre Reichs-Bank și în privința apanajelor mele, 51.423 mărci. Devizul pentru salonul de 60 de persoane, 212.000 franci, cu ornamentații. Ziarele din Viena și Pesta au lungi articole

despre căderea convenției comerciale. *Pester Loyd* este foarte impertinent. *Neue freie Presse* recunoaște pagubele mari pentru Viena.

Luni, 5/17 mai

Ploaie și frig, +12 °R. Ora 9 dejunat cu Elisabeta. Ora 10½ Stolojan, ora 11½ generalul Anghelescu. După-amiaza audiențe. Ora 5 plecat cu trăsura în oraș. Sturdza la mine. Ora 7 la Cotroceni, frig și umed. Citit până la ora 11.

Marți, 6/18 mai

Vreme minunată. În grădină cu Elisabeta. Cerkez de la Municipalitate la mine. Basset pentru tablouri și pentru comanda de argintărie. După-amiaza ministrul spaniol și însărcinatul cu afaceri englez. Ora 5 în oraș, Elisabeta deja mai devreme. Brătianu la mine. Ora 7 înapoi. Seara cu Elisabeta și scris. Regina Spaniei are un fiu, care a fost proclamat rege.

Miercuri, 7/19 mai

Aer bun, nori. Ora 8½ în grădină cu Elisabeta. Ora 10 la Palat, Consiliu de miniștri, discutat problema comerțului, tratate cu Franța, Elveția etc. Ora 12½ Stöhr. Ora 1 la Cotroceni. Audiențe. Mărgărit pentru Macedonia în Gyrocaster și Ianina. Dumba de la Viena, care e și el consternat de întreruperea negocierilor pentru tratatul comercial, dă vina pe Ungaria. Orele 5-6½ la tragerea cu premii a armatei. Seara, între orele 8½ și 11½, Kalinderu, care a fost în Moldova.

Joi, 8/20 mai

Vreme rece. Cu Elisabeta în grădină. Ora 10 ministrul de Război. După--amiaza audiențe, Văcărescu, care a publicat o istorie a războiului în limba română. Ora 5 la Palat, Gottereau, apoi Sturdza, acolo până la ora 7. Seara scris. Vreme întunecată, vânt. Scris Carlo Hamilton.

Vineri, 9/21 mai

Furtună, cald. Ora 10½ Pherekyde. Ora 11½ Stătescu. După-amiaza Bălăceanu, care merge la Constantinopol. Ora 4½ primit 4 ofițeri ai armatei germane din Strassburg. Ora 5 reglat problema unui drapel pentru Dobrogea. Împărțirea premiilor pentru concursul de tir, defilarea trăgătorilor, toate corpurile în ținută de gală, Elisabeta de față, până la ora 6¼. Mulți ofițeri. Sturdza la masă. Seara scris.

Sâmbătă, 10/22 mai. Sărbătoare națională

Vreme minunată. Ora 10 la palatul din oraș. Ora 10½ plecarea la Mitropolie cu Elisabeta, trupe etc., foarte plin. Înmânat drapelul

Regimentului de Dorobanţi. Cu Elisabeta la mitropolit, care e foarte bolnav. Încălecat. Ora 11½ defilarea şcolilor şi a trupelor pe Bulevard. Ora 1 la Palat. Ora 2 primit Camerele, discursuri. Kogălniceanu e şi el de faţă. Cerc îndelung. Seara iluminaţie şi artificii la Şosea. Ora 10½ la Cotroceni.

Duminică, 11/23 mai

Vreme minunată, cald, prea uscat. Cu Elisabeta în grădină. Scris. După-amiaza audienţe de la 1½ la 5½. Ora 6¼ în grădină, invitaţi ofiţerii germani, colonelul von Sarvey şi căpitanul von Bühler de la Regimentul 126 din Württemburg, maiorul v. Graberg de la Cartierul General, maiorul von Platnow de la 14 Ulani din Strassburg, căpitanul von Degerak din armata suedeză, 15 persoane, Kalinderu. Rămas până la ora 9 în grădină, conversat, foarte apăsător. Domnii trebuie să se întoarcă la Strassburg.

Călătoria pe Dunăre

Luni, 12/24 mai. Bucureşti-Giurgiu-Petroşani

Vreme minunată, foarte cald. Ora 9 Telge din Berlin. Stöhr. Înainte de amiază scris. Ora 12½ dejunat. Sturdza şi R. Mihai la mine. Ora 1½ plecarea de la gara Cotroceni cu Elisabeta, miniştrii la gară. Generalii Anghelescu şi Cernat etc. cu noi. Comana, întâmpinare. Ora 3 în Giurgiu, mare întâmpinare la gară. Mers cu trăsura la casa colonelului Costaforu. Elisabeta rămâne acolo. Inspecţia regimentelor de dorobanţi şi călăraşi, două ore, în detaliu. Elisabeta la spital, apoi asistat aici la defilare. Ora 6 îmbarcat pe *Ştefan cel Mare*. Enorm de multă lume în port. Plecare. La Rusciuc ne însoţeşte un vas bulgăresc cu muzică. Ora 7 cinat, muzică. Seara minunată, aer foarte bun. Ora 9½ ancorat în faţa Petroşaniului.

Marţi, 13/25 mai. Turnu Măgurele

Ora 6½ sculat, răcoare. Ora 7 plecarea pe Dunăre. Ora 10½ în Zimnicea. Şistov, dejunat. Ora 12½ sosirea în portul din Turnu, prefectul, multe doamne, autorităţile, primarul. Mers în oraş cu trăsura poştei româneşti, un sfert de oră, şoseaua bună. Întâmpinare foarte frumoasă, mare entuziasm. În biserică, la şcoală. Descins la hanul lui Kiriţescu. Primit toate autorităţile, doamne. Ora 3 inspectat Regimentul 20 Dorobanţi, colonelul Nicolescu, foarte bine. Căldură enormă, foarte plin. Vizitat cu Elisabeta spitalul. În grădina publică. Ora 5½ înapoi în port. Rămas-bun, toţi ne însoţesc. Ora 6¾ plecarea, muzică etc. Ora 7 cinăm. Cernat pleacă la Bucureşti. La Islaz întâmpinare, iluminaţie. Ancorăm şi rămânem peste noapte la Islaz.

Miercuri, 14/26 mai. Pe Dunăre

Ora 7 plecarea mai departe. Ora 9 Corabia, întâmpinare. Vizităm orașul, enorm de cald. Plecare mai departe. Ora 12 dejunat. Ora 1½ Bechet-Rahova, întâmpinare. Călătorie frumoasă pe Dunăre, muzică. Seara la ora 6 cinat. Peste tot la țărm întâmpinări. Lom-Palanca, mare entuziasm, mulți oameni. Ora 10 ancorăm la Pietriș. Seară rece.

Joi, 15/27 mai. Calafat

Ora 9 ajungem în fața Vidinului, unde sunt mari ovații. Un vas bulgăresc cu muzică și ofițeri ne însoțește. Ora 9¾ sosirea în Calafat, mare întâmpinare, generalul Anghelescu, prefectul Târnoveanu, Ciucea, primarul, la casa căruia descindem. Comandantul Vidinului ne salută, îl primim, de asemenea corpul ofițerilor bulgari. Multe doamne. Ora 10½ inspectat Regimentul de Dorobanți, colonelul Ignat, a mers foarte bine. Defilare jumătate de oră, critică. Elisabeta vizitează școlile. Pe locul Bateriei Carol a fost pusă piatra de temelie a unui monument, am iscălit documentul. Ora 12½ înapoi pe *Ștefan cel Mare*, rămas-bun. Ora 1½ dejunat. După-amiaza călătorie frumoasă mai departe, arșiță. De partea cealaltă Brza-Palanka. Ancorat la ora 9½. Seară rece. Generalul Anghelescu, Sachelarie și Câncea călătoresc cu noi.

Vineri, 16/28 mai. Turnu-Severin-București

Vreme minunată, cald. Ora 6 sculat, ora 7 dejunat. *Ștefan cel Mare* ridică ancora. Ora 8 sosirea în Turnu-Severin, peste tot sunt steaguri, întâmpinare călduroasă, enorm de multă lume, doamne, elevi, Elisabeta e acoperită cu flori. Mers în oraș cu o trăsură cu patru cai. Biserică, Te Deum, apoi primiri la Scafeș. Eu merg să vizitez trupele, arșiță enormă. Elisabeta la școli, spital. Vizitat Dorobanții, colonel Hâncu, Călărașii, colonel Gigurtu, bine, până la ora 9¾. Defilare, critică. Plecat la gară. Ora 10 plecarea cu trenul special, cald, praf. Filiași, întâmpinare. Ora 12½ în Craiova, mare întâmpinare, Sturdza acolo. Elisabeta merge cu trăsura în oraș, eu la vizitarea trupelor, dorobanți și călărași, arșiță enormă, două ore. Ora 2½ plecarea din Craiova, foarte cald. Ora 3¼ în Slatina, vizitat Regimentul de Dorobanți, de față și Elisabeta, o oră. Plecarea mai departe, ora 6½ în Pitești, întâmpinare. Ora 9 seara sosirea la Cotroceni, aici miniștrii, D. Ghica, doamne. Cerc. Brătianu încă la mine. Ora 10½ în pat. Apăsător, secetă mare în toată țara.

Sâmbătă, 17/29 mai

Cald, vântos, enorm de secetos. Este mare pericol pentru recoltă dacă nu plouă în 3-4 zile. Înainte de amiază cu Elisabeta în grădină,

nici un ministru. După-amiaza scris. Arșiță sufocantă. Ora 4½ plecat cu trăsura la Palat. Ora 6½ înapoi. Seara cu Elisabeta.

Duminică, 18/30 mai

Foarte cald, uscat, ceva nori. Ora 9½ plecat cu trăsura la capela episcopală, ora 11 înapoi. Vorbit cu episcopul. Ora 11½ audiențe. Ora 1 generalul Cernat. Ora 1½ plecat cu trăsura la curse, acolo până la ora 5½. Blaremberg, care e foarte bolnav, a câștigat aproape toate premiile, chiar și cei 4.000 de franci de la mine. Vorbit cu multă lume. Ora 5½ la sfințirea spitalului de copii pe care l-a construit Eforia. Ne întâmpină D. Ghica. Acolo până la ora 7. Mers cu trăsura prin oraș, până la Cotroceni. Enorm de cald, praf.

Luni, 19/31 mai

Secetă enormă, nu plouă deloc în toată țara, recolta pare să fie compromisă. Arșiță toropitoare. Ora 11½ Stolojan, apoi scris. După--amiaza audiențe de la 1½ la 4½. Kretzulescu la mine, va prezenta în curând la Petersburg scrisoarea de rechemare. Candiano, care se va reîntoarce la mine. Seara scris. Atmosferă apăsătoare, fulgeră, însă curând se face iarăși senin. Aepli din St. Gallen aici, pentru a negocia convenția comercială elvețiană. Franța este de asemenea pregătită să semneze cu noi. Ungurii sunt foarte inflamați împotriva noastră.

Marți, 1 iunie/20 mai

Enorm de cald, complet senin. Ora 9 Telge. Ora 10½ ministrul de Război, apoi Sturdza. După-amiaza audiențe. Ceva nori. Seara senin, foarte apăsător.

Miercuri, 2 iunie/21 mai. Sf. Constantin și Elena

Ziua morții scumpului meu tată. Înăbușitor de cald, ceva nori. Secetă colosală. Ora 10 cu Elisabeta la catedrala catolică, slujbă religioasă și Requiem pentru scumpul tata, până la ora 11. De față corpul diplomatic, miniștrii, protipendada etc., foarte plin. A oficiat arhiepiscopul. Ora 12½ dejunat cu Elisabeta. Ora 3 primit pe ministrul plenipotențiar elvețian Aepli, cel care, în urmă cu 20 de ani, mi-a dat pașaportul pentru România. A venit să negocieze convenția comercială. Seara cu Elisabeta în grădină, senin, nici o speranță să plouă. Sandro în Rusciuc.

Joi, 3 iunie/22 mai

Foarte cald, secetă îngrozitoare, totul e pârjolit. Ora 11 Pherekyde, problema comercială înaintează greu. După-amiaza Nacevič, care îmi anunță vizita lui Sandro. Ora 4 Coutouly, care pleacă la Paris

pentru tratatul comercial. Ora 5 Filipescu, pentru ferăstrăul cu aburi de la Galați, care trebuie mutat la Reni din cauza tarifului. Seara cu Elisabeta. Apăsător.

Vineri, 4 iunie/23 mai

Enorm de apăsător, acoperit. Ora 6 sculat. Ora 7 inspectat Regimentul 3 Roșiori, Solomon, foarte bine. Elisabeta vine și ea pe locul de exerciții. Ora 9 înapoi, dejunat. Sosit tablourile de la Bamberg. Orele 11-12½ Brătianu la mine. Opoziția e infamă în ziarele ei. După-amiaza furtună, care alungă perspectivele de ploaie. Ora 5 la Palat cu Gottereau și Steriade, văzut construcțiile. Ora 6½ înapoi, complet senin. Seara apăsător.

Sâmbătă, 5 iunie/24 mai

Foarte apăsător, barometrul coboară puțin. Înainte de amiază despachetat tablourile de la Bamberg, hotărât care sunt pentru Sinaia. Ora 11½ sosirea lui Sandro cu fratele său Franz-Joseph, care e în armata bulgară. Miniștrii etc. de față, fără întâmpinare. Ora 12 dejunat *à quatre*. După-amiaza împreună. Plecat cu trăsura la Palat, vizitat în detaliu. Ora 7 cinat. Conversat cu Sandro până la ora 12, îmi vorbește de confederație etc., îmi povestește despre război. Enorm de apăsător.

Duminică, 6 iunie/25 mai

Acoperit, foarte cald. Ora 12½ dejunat *à quatre*. În grădină, văzut caii. Ora 10½ Brătianu, care e primit de Sandro. Ora 12½ *lunch*. După-amiaza împreună. Ora 5½ furtună puternică și ploaie, până la ora 9. La ora 10 pleacă Sandro și Franz-Joseph la Sofia, noi îi ducem la gară. Acolo Nacevič etc.

Luni, 7 iunie/26 mai

Vreme senină, a plouat aproape peste tot, numai în Oltenia nu. Ora 10½ Stolojan, tratatul cu Elveția este semnat, cel cu Franța întâmpină greutăți. După-amiaza audiențe, scris. Ora 4½ în oraș, acolo Stöhr și Pössenbach, văzut biblioteca și discutat despre amenajarea ei. Stat până la ora 7. Seară destul de rece. Camerele lucrează puțin, opoziția este foarte obraznică și infamă, mai ales tinerii boieri, care nu au învățat nimic și cunosc țara prea puțin.

Marți, 8 iunie/27 mai

Ceva mai răcoare. Ora 9 despachetat tablourile de la Bamberg cu Stöhr și Pössenbach. Ora 10½ ministrul de Război. Aepli la *lunch*. Tratatul comercial cu Elveția votat de Cameră. Văcărescu îmi citește

până la ora 5 din *Istoria* sa a Bulgariei. La Palat cu Stöhr și Pössenbach. Seara scris. Vreme senină.

Miercuri, 9 iunie/28 mai

Acoperit, vânt, foarte cald. Orele 10½-12½ la Palat, Consiliu de miniștri. După-amiaza audiențe. Ora 5 începe un uragan puternic, rupere de nori, furtună mare cu tunete la fiecare minut. Ora 6 încă o dată, ca un ciclon. Ora 7, se însenineează. Au fost nimiciți mulți copaci. Ora 9 prefectul Poliției, care îmi spune că în oraș sunt multe pagube. Abatorul s-a prăbușit, morți și răniți, iar o fabrică s-a dărâmat. Seara încă ceva ploaie.

Joi, 10 iunie/29 mai

Ploaie, răcoare. Ora 9 Telge. Ora 10½ R. Mihai, apoi Nacu. Mitropolitul Moldovei. După-amiaza Kretzulescu și G. Ghica, amândoi merg la Petersburg. Orele 5-7 Kalinderu, care vrea să demisioneze, deoarece l-au impresionat bârfele. Regele Bavariei trebuie să se retragă. Prințul Luitpold ca regent.

Vineri, 11 iunie/30 mai

Mohorât și apăsător. Ora 10 inspectat Regimentul 4 Infanterie la Cazarma Cuza, bine, colonelul Palade, până la ora 11½. Prefectul Poliției. După-amiaza ploaie. Ora 5 la abator, care a fost complet ruinat de furtună. La Palat, apoi întors cu Elisabeta la Cotroceni. Răcoare și umed. În Cameră scandal făcut de Fleva.

Sâmbătă, 12 iunie/31 mai

Înnorat, apăsător. Ora 10½ Pherekyde, apoi Stătescu. După-amiaza audiențe. Seara furtună foarte puternică cu ploaie torențială, până la ora 11. Grindina a distrus rapița în multe locuri.

Duminică, 1/13 iunie. Rusaliile. Sf. Treime

Ora 9 la mica mănăstire, liturghie și predică, ora 10½ înapoi. Foarte apăsător și mulți nori. După-amiaza generalul Cernat, scris. Ora 5 Stöhr, care a venit de la Sinaia. Seara în grădină. Regele Bavariei a murit la Starnberger-See, nebun.

Luni, 2/14 iunie. Rusaliile

Înainte de amiază cu Elisabeta în grădină, apoi Sturdza. După-amiaza, între orele 2 și 6½, la Văcărescu, care îmi citește din istoria războiului bulgar. Seara cu Elisabeta în grădină. Regele Bavariei s-a înecat în Starnberger-See. Fratele său Otto rege, Luitpold regent.

Marți, 3/15 iunie

Înnorat. Ora 10 inspectat în Cotroceni Regimentul 6 Dorobanți, până la ora 11½. După aceea ministrul de Război la mine. După-amiaza audiențe. Ora 5 la Palat, discutat diverse cu Stöhr. Ora 7¼ furtună puternică și ploaie torențială până noaptea.

Miercuri, 4/16 iunie

Mohorât și foarte apăsător. Ora 10½ la Palat, Consiliu de miniștri, problema comercială și convenția consulară cu Germania. După--amiaza cu Elisabeta, nici o audiență. Ora 6 Basset. Ceva ploaie. Seara citit. În țară multă grindină.

Joi, 5/17 iunie

Vreme plăcută. Înainte de amiază Sturdza. După-amiaza audiențe. Ora 4¼ plecat la Țurloiu, la Băneasa. Ora 5 acolo, inspectat Regimentul 21 Dorobanți, până la ora 6½. Vizitat școala din Băneasa. Ora 7½ înapoi, foarte rece. Seara cu Elisabeta.

Vineri, 6/18 iunie

Ploaie torențială toată noaptea. Ora 9 inspectat Regimentele 2 și 6 Artilerie de la Brigadă, coloneii Maican și Dimitriu, până la ora 11½, foarte bine. Apăsător. Brătianu la mine, convenția cu Germania a fost prezentată Camerei. După-amiaza audiențe. Orele 5-7 Kalinderu. Seara foarte rece.

Sâmbătă, 7/19 iunie

Rece, frumos. Ora 10½ Pherekyde, tratatul comercial cu Franța întâmpină greutăți. Ora 11½ Stătescu, apoi Sturdza, care merge la Constantinopol în problema tratatului comercial. După-amiaza audiențe. Ora 5 inspectat Spitalul Militar de pe Calea Plevnei, acolo până la ora 6½. Seara rece.

Duminică, 8/20 iunie

Vreme frumoasă. Ora 10 la capela episcopală. După-amiaza audiențe de la 1 la 5. Stöhr aici, a venit de la Sinaia. Seara foarte apăsător. Cu Elisabeta în grădină.

Luni, 9/21 iunie

Cald. Ora 10½ Stolojan, care vrea să demisioneze. După-amiaza audiențe. Ora 5 la Palat, Stöhr pentru tocurile ușilor de la rotondă. Ploaie, furtună cu grindină. Ora 7 plecat cu Elisabeta la Cotroceni. Foarte apăsător. Noaptea ceva ploaie. În țară multă grindină.

Marți, 10/22 iunie

Vreme frumoasă. Cu Elisabeta în grădină. Ora 10½ ministrul de Război. După-amiaza D. Brătianu, care spune că opoziția e surescitată. Sandro este aici, nu vrea să facă lucruri prostești. Presa a depășit toate limitele. Convenția consulară cu Germania e văzută ca o trădare etc. Ora 5 asistat la examenul de la Școala Militară, acolo până la ora 6½. Seara furtună.

Miercuri, 11/23 iunie

Vreme frumoasă, vânt rece. Ora 10½ la Palat, Consiliu de miniștri, discutat convenția consulară cu Germania, care întâmpină mari greutăți, opoziția e enorm de pornită împotriva ei. Convenția comercială cu Franța nu a fost încă realizată. Ora 12½ la Cotroceni. După-amiaza audiențe. Seara în grădină. Ziarele opoziției nerușinate, mi se adresează direct, mă fac responsabil de jurisdicția consulară. Sturdza este la Constantinopol, încă nici o veste de la el. Foarte rece.

Joi, 12/24 iunie

Vreme rece, frig. Înainte de amiază în grădină. Ora 10½ R. Mihai. Opoziția ține o adunare pentru a agita împotriva convenției consulare cu Germania. Cuvântări jignitoare la adresa mea, cum că aș vrea să dau România pe mâinile Germaniei și alte lucruri fără sens. După-amiaza căpitanul Schneider. Orele 5-7 Kalinderu. Seara prefectul Poliției. Totul a decurs destul de liniștit, coconașii[338] de la *Epoca* au făcut o mică demonstrație.

Vineri, 13/25 iunie

Răcoare. Ora 10 Brătianu; vrea să ridice iarăși problema guvernului, eu îl sfătuiesc să lase convenția pentru la toamnă, el dorește să prelungească sesiunea Camerei. După-amiaza audiențe. Ora 5 în oraș. Brătianu la mine, este pentru o rapidă închidere a Camerei, ca să se calmeze spiritele. Au fost propuse modificări la convenția comercială cu Germania, pe care însă e mai bine să le lăsăm la o parte. Cea cu Franța nu a putut fi încheiată încă. Hotărât plecarea la Sinaia pentru joi. Ora 6½ la Cotroceni. Seara cu Elisabeta. Scris.

Sâmbătă, 14/26 iunie

Răcoare. Ora 10½ Pherekyde, apoi Stătescu. Cu Franța s-a căzut de acord, cu Turcia încă nu. După-amiaza audiențe. Ora 7 inspecție la Regimentul 7 Infanterie, la Cazarma Cuza, ținut până la ora 6½. Seara cu Elisabeta în grădină. Vântos.

Duminică, 15/27 iunie

Vânt rece. Înainte de amiază Stöhr, care a venit de la Sinaia. După-amiaza audiențe. Are loc închiderea Camerei. Ora 5 la Palat, Kott și Stöhr aici. Orele 6-7 Brătianu, vorbit despre situație. Busch regretă că problema tarifelor nu a fost adusă în fața Camerei. Seara cu Elisabeta, răcoare.

Luni, 16/28 iunie

Cald. Înainte de amiază Stolojan, până la ora 12. După-amiaza asistat la examene, la ora 2 la Liceul Sf. Sava, apoi la Liceul Matei Basarab, până la ora 4. Ora 4½ la Palat, aici Gottereau, Stöhr, Kott etc., hotărât zugrăvelile etc. Rotonda și biblioteca sunt rămase în urmă. Ora 7 plecat la Cotroceni. Seara citit.

Marți, 17/29 iunie

Apăsător. Înainte de amiază ministrul de Război. După-amiaza audiențe, de asemenea maiorul Strauß, care a scris despre războiul din Orient. Ploaie, furtună. Ora 5 la Școala Militară pentru examenul ofițerilor, acolo până la ora 6¼. Seara răcoare.

Miercuri, 18/30 iunie

Enorm de apăsător, ploios. Cu Elisabeta în grădină. Knechtel aici. Ora 10 Petrescu. Ora 10½ la Palat, Consiliu de miniștri, Sturdza e pe punctul de a încheia convenția cu Turcia. Probabil și cu Germania va fi reglată problema tarifelor. Brătianu îmi vorbește din nou despre Bibescu. Ora 12½ la Cotroceni. După-amiaza singur. Ora 4¼ furtună puternică cu ploaie torențială, până la ora 7. Ora 5½ la Palat, discutat despre rotondă cu Gottereau și Kott. Seara cu Elisabeta. Ora 8½ Kalinderu, până la ora 10½. Foarte rece și umed, barometrul coborât.

Sinaia

Joi, 1 iulie/19 iunie. Cotroceni-Castelul Peleș

Noaptea ploaie. Orele 8-9 iarăși ploaie, apoi frumos. Ora 10½ plecarea din Cotroceni, tren special, de față miniștrii, D. Ghica, Bibescu, doamne etc. Ora 12½ în Comarnic, ploaie puternică, apoi din nou senin. Ora 1¾ sosirea în Sinaia, Compania de Vânători la gară, doamne etc. Mers cu trăsura la biserica mănăstirii, trecut în revistă Batalionul 2 Vânători. Nori amenințători. Când ajungem la castel, ploaie torențială, care ține până seara. Cu Stöhr, văzut noua bucătărie. Ora 7 cinat. Seara biliard. Noaptea ploaie puternică.

Vineri, 2 iulie/20 iunie

Înainte de amiază frumos. Inspectat lucrările. După aceea ploaie torențială, furtună, foarte rece, trebuie încălzit. După-amiaza cu Stöhr. Lumina electrică s-a defectat din cauza fisurării unei bile. Orele 6-7 promenadă, foarte frig. Seara biliard la lumina lămpii. Ploaie torențială.

Sâmbătă, 3 iulie/21 iunie

Noaptea furtună și ploaie. Înainte de amiază senin. Văzut lucrările, terasamentul la Economat. Ora 1 dejunat. Biliard. După-amiaza ploaie. Ora 6 promenadă. Iluminatul electric nu funcționează încă.

Duminică, 4 iulie/22 iunie

Vremea ceva mai bună. Înainte de amiază promenadă, nimeni invitat. Ora 3 Stöhr la mine, pleacă la București. Ora 4 colonelul Bibescu, pe care îl numesc maestru de vânătoare (1.000 franci lunar). Cu el în seră, va pleca la București. Cu Elisabeta la cascadă. Seara biliard. Iluminatul electric nu e încă reinstalat.

Luni, 5 iulie/23 iunie

Înainte de amiază ploaie. Orele 12-1 promenadă. După-amiaza biliard. Promenadă cu Elisabeta. Seara biliard. Fără iluminat electric.

Marți, 6 iulie/24 iunie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază promenadă cu Elisabeta. La dejun domnul și doamna Coutouly și domnul și doamna Kamedey. Vizitat castelul. După-amiaza scris. Promenadă. Seara biliard.

Miercuri, 7 iulie/25 iunie

Vreme minunată. Înainte de amiază promenadă cu Elisabeta. Ora 12 venit toți miniștrii. Brătianu la mine. Toți la *lunch*, ca și doamnele Slăniceanu și Bengescu. Orele 2-4 Consiliu de miniștri, discutat despre Societatea româno-germană de navigație cu aburi și despre modificarea convenției comerciale cu Germania. Ora 5 toți miniștrii pleacă la București. Promenadă. Seara biliard.

Joi, 8 iulie/26 iunie

Vreme minunată. Înainte de amiază cu Elisabeta și Kremnitz la a doua cascadă. La *lunch* Busch cu soția, domnul și doamna Kremnitz și Zizin Cantacuzino[339], până la ora 4. Seara promenadă. Biliard.

Vineri, 9 iulie/27 iunie

Vreme minunată, enorm de cald. Înainte de amiază promenadă. La *lunch* invitate multe persoane. La D. Ghica. Seara promenadă, biliard. Venit Greceanu și Basset.

Sâmbătă, 10 iulie/28 iunie

Apăsător, furtună fără ploaie. După-amiaza promenadă cu Elisabeta. Seara biliard *à quatre*.

Duminică, 11 iulie/29 iunie

Mohorât. Ora 9 plecat cu trăsura, cu Elisabeta, la biserică, apoi la Izvor. Ora 10½ înapoi. Promenadă cu Knechtel. Ploaie torențială toată ziua. După-amiaza Stöhr la mine. Seara biliard.

Luni, 12 iulie/30 iunie

Toată noaptea ploaie torențială, de asemenea în toată țara. Stöhr și Hess la mine. După-amiaza biliard. Mai târziu promenadă cu Knechtel, discutat despre ultimele lucrări, care sunt aproape gata. Umed, rece. Seara biliard cu Robescu și Basset. Frig.

Marți, 1/13 iulie

Ploios și rece, +10 °R. Înainte de amiază scris. Ploaie toată ziua. După-amiaza biliard și citit. Seara biliard cu Basset și Robescu. Kretzulescu la *lunch*.

Miercuri, 2/14 iulie

Vremea mai bună. Promenadă. Ora 12 venit Brătianu, discutat cu el până la ora 3. Venit și Kalinderu, cu care fac o promenadă între orele 5 și 7. Seara biliard.

Joi, 3/15 iulie

Vreme minunată. Înainte de amiază promenadă cu Elisabeta și Knechtel. Orele 11-1 Kalinderu. Și după-amiaza cu el. Trebuie să plece cu Basset la București. Promenadă. Seara biliard.

Vineri, 4/16 iulie

Vreme ploioasă. Înainte de amiază amenajat cu Stöhr. Ora 12 Sturdza, care a venit de la Constantinopol. Nu a fost semnat nici un tratat comercial cu Turcia, Austria a țesut intrigi împotrivă. Sturdza aici până la ora 5. Seara promenadă, biliard.

Sâmbătă, 5/17 iulie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază la Stöhr. Ora 12 prefectul Poliției. Ora 1 generalii Anghelescu, Arion, Fălcoianu, Berindei și colonelul Carp la dejun. Orele 2½-4 prezidat Comisia de Apărare, decis ca turelele blindate să fie comandate jumătate în Franța, jumătate în Germania. Seara promenadă. Venit Steriade.

Duminică, 6/18 iulie

Vreme minunată, vânt rece. Ora 9 cu Elisabeta la biserică. Plimbare cu trăsura la Izvor. Venit prințesa N. Bibescu. La *lunch* D. Ghica, Busch etc. După-amiaza Nacevič îmi aduce o scrisoare de la Sandro, care se plânge de indiscreția lui Sturdza față de Radowitz. Seara promenadă. Duca și Young la masă. Biliard. Prințesa N. Bibescu rămâne.

Luni, 7/19 iulie

Foarte rece. Înainte de amiază scris. Promenadă. La *lunch* baronul Mayer și Fuchs, inginer din Paris, un bărbat foarte inteligent, care rămâne la ceai și la cină. Ora 8½ venit Sturdza, pentru conversația sa cu Radowitz, care a fost transmisă la Sofia. Rămâne până la ora 11, trebuie să plece dimineață la București.

Marți, 8/20 iulie

Vreme minunată, răcoare. Promenadă. Stătescu, Populeanu, procurator general, și prefectul de Prahova la *lunch*. După-amiaza scris. Promenadă cu Elisabeta. Seara biliard.

Miercuri, 9/21 iulie

Vreme minunată. Înainte de amiază cu Elisabeta. Nimeni invitat. Promenadă. Seara biliard.

Joi, 10/22 iulie

Ploaie, mai târziu frumos. Promenadă. Manolescu și primarul Bucureștiului la *lunch*. După-amiază cu Elisabeta. Seara biliard.

Vineri, 11/23 iulie

Vreme minunată. Înainte de amiază cu Elisabeta. Promenadă. După-amiaza audiențe. Pherekyde, care îmi relatează despre problema comercială cu Berlinul. Repetiție de teatru până la ora 6½. Promenadă. Seara soarea cu teatru, Manolescu și soția etc. joacă două piese. Totul iluminat electric, în curtea mică, 45 persoane invitate. Împreună până la ora 11. Noapte minunată.

Sâmbătă, 12/24 iulie

Vreme minunată, foarte cald. Înainte de amiază promenadă. Nici un invitat. Furtună cu ploaie. Spre seară promenadă singur. Biliard. Noaptea ploaie.

Duminică, 13/25 iulie

Vreme minunată, enorm de cald. Biserică, plimbare cu trăsura până la Șesul lui Bogdan. Ora 11½ înapoi. Furtună cu ploaie. La *lunch*

Keun cu nepotul său, consulul nostru general în Teheran, Sturdza, Cernat, consilierul Schmieder etc., 20 persoane. După-amiaza promenadă cu Sturdza, care rămâne seara la masă.

Luni, 14/26 iulie

Arșiță enormă. La ora 7 făcut prima frecție și luat prima baie șezând. Orele 7¾-8½ promenadă. Venit Stöhr. Înainte de amiază Szatmary. Ora 11½ Stătescu. Nimeni la *lunch*. Biliard. Seara promenadă cu Stöhr. Biliard.

Marți, 15/27 iulie

Enorm de cald. Baie, promenadă. Stöhr la mine. Ora 10½ inspectat Batalionul 2 Vânători, maior Ionescu, foarte bine, până la ora 11½. Vizitat baracamentul, întors la ora 12. Ora 1 *lunch*, prințul Uruzov, care pleacă în concediu, C. Boerescu etc. După-amiaza scris. Promenadă. Seara biliard.

Miercuri, 16/28 iulie

Vreme minunată, foarte cald. Promenadă cu carul. Înainte de amiază cu Stöhr, care merge la București. La *lunch* ministrul de Război. Candiano numit din nou adjutant al meu, Negel primește Regimentul 3 Cavalerie din București. Orele 4-6 plecat cu Elisabeta la Bușteni, călătorie minunată, munții foarte frumoși. Seara biliard.

Joi, 17/29 iulie

Furtună, ploaie. Înainte de amiază scris. La *lunch* Pherekyde, Bălăceanu și ministrul plenipotențiar turc. După-amiaza cu Pherekyde, care pleacă în concediu. Tratativele de la Berlin pentru modificarea convenției comerciale încă nu s-au încheiat. Spre seară promenadă. Ploaie, frig. Seara biliard.

Vineri, 18/30 iulie

Vreme din nou frumoasă, dar de-a dreptul rece. Baie și promenadă, apoi scris toată dimineța. După-amiaza R. Mihai, podul peste Dunăre este anunțat. Brătianu în concediu la Râmnicu-Vâlcea. Spre seară promenadă, destul de frig, însă frumos. Biliard.

Sâmbătă, 19/31 iulie

Vreme minunată, răcoare. Baie și promenadă până la ora 8¾. Înainte de amiază scris mamei, care stă toată vara la Umkirch. Ora 12 prefectul Poliției la mine, în București totul e liniștit, presa însă e foarte activă. Venit Kalinderu, lucrat cu el. Promenadă cu Elisabeta. Munții se văd foarte clar, însă e puțin răcoare. Seara Kalinderu, care

rămâne până luni, conversat. Recolta e doar parţial bună, în Oltenia e rea.

Duminică, 1 august/20 iulie. Sf. Ilie

Ora 9 la biserică. Vreme minunată. Orele 10-11¾ plimbare cu trăsura spre Horeţi, aer plăcut, munţii minunaţi. Orele 12-1 Kalinderu. Multă lume la *lunch*. După-amiaza din nou Kalinderu. Ora 6½ primit pe principele von Schönberg-Waldburg și pe fiul său, prinţul moștenitor, împreună cu contele Otto Lippe-Birtenfeld, care rămân la cină, până la ora 10. Vizitat castelul, care e complet iluminat electric. Noapte foarte frumoasă, deloc rece.

Luni, 2 august/21 iulie

Cald, înnorat. Cură cu baie, apoi promenadă. Înainte de amiază scris. La *lunch* doamna Văcărescu împreună cu fiica ei Elena[340], poetă. Rosetti-Solescu, care se însoară cu fiica lui Giers. Seara promenadă. Biliard cu generalul Greceanu.

Marţi, 3 august/22 iulie

Vreme minunată. Baie, promenadă. Înainte de amiază cu Elisabeta. Stătescu la mine. După-amiaza pe Cumpăta. Seara prinţesa A. Ghica (văduva generalului) cu copiii ei și Văcărescu cu fiica la masă. Totul iluminat electric. Seara biliard.

Miercuri, 4 august/23 iulie

Vreme minunată. Baie, promenadă. La *lunch* Candiano, care a devenit din nou adjutant. Ora 5 promenadă. Seara la ora 8½ *soirée* cu reprezentaţie teatrală, 75 persoane, până la ora 11¾. Joacă Manolescu[341]. Băut ceai în curte. Seară minunată.

Joi, 5 august/24 iulie

Vreme frumoasă. Ora 7¼ baie, promenadă, scris. Venit Stöhr. După--amiaza biliard cu Candiano și Greceanu. Seara invitat pe Young. Biliard. Ploaie.

Vineri, 6 august/25 iulie

Ploaie și frig. Baie, promenadă. După-amiază ploaie torenţială. Seara mai bine. Cu Stöhr. Seara, la masă, domnișoara Văcărescu, care recită în teatru.

Sâmbătă, 7 august/26 iulie

+8 °R, ploaie. Baie, promenadă. Nimeni la *lunch*. După-amiaza promenadă cu Elisabeta. Seara, la masă, toţi copiii răposatului Davila. Biliard cu Robescu și Perticari.

Duminică, 8 august/27 iulie

Vreme minunată, nu am mers la biserică. Baie, promenadă. Înainte de amiază Stöhr, aranjat tablouri. La masă Theodori cu soţia, Moruzi. După-amiaza scris. Seara mică promenadă. Biliard până la ora 10. Sosit Basset.

Luni, 9 august/28 iulie

Vreme moale. Baie, promenadă. Înainte de amiază scris tot timpul. La *lunch* Suţu, Mavromichalis şi Condirotis, care sunt mutaţi la Berlin. După-amiaza scris. Promenadă. Seara la ora 8½ venit Sturdza, discutat cu el până la ora 11 problema convenţiei comerciale cu Germania.

Marţi, 10 august/29 iulie

Vreme moale şi frumoasă. Baie, promenadă, scris. După-amiaza cu Sturdza. Promenadă, la Stöhr. Seara biliard cu Basset.

Miercuri, 11 august/30 iulie

Vreme minunată, cald. A murit Manolescu, primarul de Bucureşti. Baie, promenadă. Venit Radu Mihai. După-amiaza promenadă cu Elisabeta. Aer minunat. Seara biliard cu Basset. Noapte senină, cu lună.

Joi, 12 august/31 iulie

Baie, promenadă, foarte cald. Cu Stöhr, aranjat tablouri. După--amiaza scris. Promenadă. Seara biliard cu Şoimănescu, care intră în serviciu.

Vineri, 1/13 august

Ploaie torenţială. Baie, promenadă. Înainte de amiază Stöhr, apoi Basset, care pleacă la cură în străinătate. Seara promenadă. Ploaie furtunoasă. Biliard.

Sâmbătă, 2/14 august

Frumos. Baie, promenadă. Venit ministrul de Război. Prinţesa Bibescu. Promenadă. Seara biliard.

Duminică, 3/15 august

Vreme minunată. Biserică, apoi plimbare cu trăsura, cu Elisabeta. După-amiaza nimeni. Promenadă. Biliard.

Luni, 4/16 august

Foarte cald. Baie, promenadă. La *lunch* D. Ghica, Coutouly cu soţia etc. Promenadă. Seara generalul Greceanu.

Marți, 5/17 august

Noaptea ploaie. Baie, promenadă. Scris. Moruzi la *lunch*. Seara Kremnitz cu soția. Biliard.

Miercuri, 6/18 august

Noaptea ploaie, foarte apăsător. Baie, promenadă, scris. După-amiaza biliard. Seara promenadă.

Joi, 7/19 august

Baie, promenadă. Ploaie. Ora 12 Sturdza. După-amiaza furtună. Seara biliard. Sturdza încă aici.

Vineri, 8/20 august

Vreme ploioasă. Înainte de amiază cu Elisabeta. După-amiaza repetiție de teatru, la care Elisabeta îi invită pe copii. Promenadă la cascade. Seara biliard.

Sâmbătă, 9/21 august

Vreme minunată. Baie, promenadă. Ora 12 Sturdza. Depeșele spun că în Bulgaria e revoluție, iar Sandro e detronat. După-amiaza promenadă. Sturdza, care nu a plecat la București, îmi spune că revoluția în Bulgaria a fost făcută de miniștri. Brătianu și toți miniștrii vor veni mâine. Ora 8½ teatru și *soirée*, 70 persoane, până la ora 11½. Sandro se pare că e prizonier la Vidin.

Duminică, 10/22 august

Baie, promenadă. Dimineața +8 °R. Vreme minunată. Ora 12½ toți miniștrii la *lunch*. Brătianu vine abia la ora 5. Nu am luat nici o decizie concretă, deoarece nu avem vești de niciunde. Marți voi pleca la București. Promenadă. Seara biliard. Sandro pare să fi plecat din Bulgaria.

Luni, 11/23 august

Baie, promenadă. Vreme minunată. Sandro pare să fie închis într-o mănăstire, iar o parte din armată nu vrea să se supună, ar fi de partea lui. Ora 11 Busch, discutat despre situație până la ora 12¾, el recomandă precauție. După-amiaza plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, spre Azuga, munții minunați. Răcoare. Vizitat șantierul fabricii de postav, școala etc. Acolo până la ora 6¼. Ora 7¼ înapoi, foarte rece. Seara biliard. Ora 10 depeșă, Sandro a fost coborât în aval pe Dunăre, nu se știe încotro, cei din Filipopol sunt de partea lui. Nici un ministru în conspirație.

Cotroceni

Marți, 12/24 august. Sinaia-București

Vreme minunată. Baie, promenadă. La *lunch* Grădișteanu cu domnul și doamna Guillaume (născ. E.G.), le-am arătat castelul. Audiențe. Ora 5 plecarea din Sinaia. Elisabeta mă conduce. Cu trenul special spre București, cu mine Stătescu și Bellu. Ora 8 sosirea în Cotroceni, miniștrii etc. prezenți. Luat ceaiul singur, enorm de apăsător, aer foarte rău. În Bulgaria revoluția înfrântă, Caravelov și Stambulov la conducere, toată țara e de partea lui Sandro, el a sosit în Reni.

Miercuri, 13/25 august

Enorm de apăsător, aer neplăcut. La micul mormânt, unde capela e aproape gata. Orele 10-12 Consiliu de miniștri. Sandro a fost dus la Reni, guvernul provizoriu cere să fie adus înapoi. Prințul A. de Hessa[342] telegrafiază, vrea să-l protejeze pe Sandro. Ora 2 primit pe Riedesel, care a venit din Hessa. Toată țara este de partea lui Sandro. Ora 4 la mitropolit; e pe moarte, semnează testamentul, acolo o jumătate de oră. La Palat, în clădirea nouă. Ora 6 înapoi. Seara primit pe pastorul Koch, care vrea să plece apoi la Sandro. Ora 9 prefectul Poliției.

Joi, 14/26 august

Enorm de apăsător. Orele 10-12 Brătianu. Situația este gravă, Sandro pleacă spre Lemberg, unde se duce și Riedesel. Bismarck s-a întâlnit cu Giers la Franzensbad. După-amiaza la Palat. A murit mitropolitul primat. Seara Kalinderu. Bulgarii sunt de partea principelui lor.

Vineri, 15/27 august. Sf. Maria

Cald. Înainte de amiază ministrul de Război, R. Mihai. Rușii speră să reușească. Sandro a ajuns în Lemberg. Apăsător, ca de furtună. Ora 2 Sturdza. Ora 5 Wight, care i-a văzut pe Bismarck și pe Kalnoky. Sandro a fost primit de polonezi cu ovații la Lemberg. Seara la ora 9 Sturdza.

Sinaia

Sâmbătă, 16/28 august. București-Sinaia

Enorm de apăsător. Înainte de amiază prefectul Poliției, Sturdza. Sandro pleacă din Lemberg direct spre Bulgaria, prin București, unde ajunge mâine dimineață. Ora 12 plecat cu trăsura la Mitropolie.

Ceremonie funerară pentru mitropolit, care se află șezând în mijlocul bisericii, în veșmânt. Foarte plin. Rămas trei sferturi de oră, discurs funebru. Eu merg cu trăsura direct la Cotroceni, corpul mitropolitului va fi dus la Neamț, Sturdza și R. Mihai îl însoțesc. Dejunat rapid. Ora 1¾ plecarea cu trenul special la Sinaia, Stătescu și Kalinderu cu mine. Ora 5 sosirea, Elisabeta aici, D. Ghica, Suțu etc., direct la castel. Cinat la ora 7 cu Elisabeta. Seara biliard. Sandro este așteptat cu nerăbdare în Bulgaria.

Duminică, 17/29 august

Vreme minunată, cald. Baie, promenadă. Cu Kalinderu. Ora 10 Sandro a sosit în București împreună cu cei doi frați ai săi, Brătianu îl întâmpină, de față Wight, miniștrii și mult public. Rămâne o oră în gară. Pleacă direct la Rusciuc, unde e întâmpinat cu entuziasm. Ora 1 D. Ghica la *lunch*. După-amiaza citit. Seara biliard.

Luni, 18/30 august

Vreme minunată, cald. Depeșă de la Sandro din Șistov, el merge la Tîrnovo. După-amiaza lucrat cu Kalinderu. Seara biliard.

Marți, 19/31 august

Vreme minunată. Promenadă. Înainte de amiază cu Elisabeta. Ora 12 la gară, sosit Ludwig de Battenberg[343], nu poate rămâne decât până seara. Îmi spune că prințul Dolgoruki va pleca în Bulgaria. Situația lui Sandro e foarte gravă, din cauză că în conspirație se află mulți ofițeri. Ora 1 *lunch*. Arătat castelul. După-amiaza conversat până la ora 5. L. de Battenberg pleacă la București, unde locuiește la Wight. Seara la masă Kennedy cu soția, care au fost mutați la ambasada engleză de la Constantinopol, conversat până la ora 9.

Miercuri, 1 septembrie/20 august

Vreme minunată. Baie, promenadă. După-amiaza cu Elisabeta. Seara biliard. Sandro în Filipopol.

Joi, 2 septembrie/21 august

Vreme minunată. Baie, promenadă, scris. Ora 12 venit Brătianu, Sturdza, Stolojan, Alecsandri. Discutat cu Brătianu. Sandro s-a adresat plin de respect împăratului rus și a primit un răspuns grosolan. Ora 4 Brătianu pleacă. Sturdza rămâne. Seara cu Elisabeta, le-am citit depeșe ei și lui Alecsandri.

Vineri, 3 septembrie/22 august

Înainte de amiază baie, promenadă, foarte cald. După-amiaza discutat cu Sturdza, trebuie să plece la București. Sandro a ajuns în Sofia. Seara biliard cu Alecsandri. Răcoare.

Sâmbătă, 4 septembrie/23 august

Baie, promenadă. Ora 12 venit L. Battenberg, eu îl iau de la gară. După-amiaza cu el și cu Elisabeta la cascade. Ceai la pavilionul de vânătoare. Seara sosit știre despre abdicarea lui Sandro. Din acest motiv, L. Battenberg rămâne aici. Biliard cu Alecsandri, ceilalți muzică.

Duminică, 5 septembrie/24 august

Ora 8½ dejunat *à trois*, apoi conversat. L. de Battenberg la Busch, spre a interveni pentru siguranța lui Sandro. După-amiaza împreună, promenadă. Seara biliard.

Luni, 6 septembrie/25 august

De la 7 la 8½ dejunat *à trois*, apoi îl duc la gară pe L. de Battenberg, care pleacă prin București spre Darmstadt. Ora 8¾ plecarea. Promenadă, scris, foarte cald. După-amiaza scris. Cu Knechtel hotărât cărările. Seara multă lume la masă, contesa Beausac etc.

Marți, 7 septembrie/26 august

Baie, promenadă. Sandro a plecat din Sofia, a abdicat definitiv. Lume la *lunch*. După-amiaza furtună puternică. Ora 6 promenadă. Seara biliard cu Alecsandri.

Miercuri, 8 septembrie/27 august

Vreme minunată, baie, promenadă. Ministrul Spaniei la *lunch*, Theodor Rosetti, Alecsandri, Stătescu. După-amiaza scris. Enorm de multe depeșe despre Bulgaria. Seara promenadă. Biliard cu Alecsandri.

Joi, 9 septembrie/28 august

Vreme minunată, baie, promenadă. Ora 11 Stătescu. Ora 12 sosit principesa Cuza[344], Alecsandri a adus-o de la gară. Noi o întâmpinăm. Ora 1 dejun, prezent și Theodor Rosetti, 18 persoane. După aceea îi arătăm castelul. Ora 4 ceai. Ora 5 pleacă, e încântată de primire. Seara promenadă. Biliard cu Alecsandri.

Vineri, 10 septembrie/29 august

Vreme minunată, mai târziu furtună. Baie, promenadă. Ora 12 D. Sturdza, care pleacă la Lemberg pentru a-l saluta pe împăratul austriac. Ora 1 Tornielli. La *lunch* încă Liteanu, Maiorescu și doamna Mavrogheni. După-amiaza discutat cu Sturdza și Liteanu. Germania se arată foarte prietenoasă față de noi. Sandro a ajuns în Darmstadt. Seara promenadă. Biliard cu Alecsandri.

Sâmbătă, 11 septembrie/30 august. Aniversarea Griviței

Vreme frumoasă. Ora 9 la biserică, rugăciune pentru cei căzuți și Te Deum. Elisabeta încoronează drapelul Batalionului 2 Vânători. Defilarea companiei de onoare. Ora 10 înapoi. Ora 12 Văcărescu aduce *Istoria* sa a războiului. Ora 12½ la tabăra de barăci, care e frumos decorată, mari urale și flori, steaguri și buchete, 90 persoane, Busch, Coutouly, Stătescu, Nacu, Alecsandri, D. Ghica, reprezentate și legațiile austriacă și italiană. Vreme amenințătoare. Eu țin primul toast, destul de lung, mare impresie, apoi Elisabeta spune câteva cuvinte, generalul Dunca în numele armatei, maiorul Ionescu în numele batalionului, Văcărescu, care înmânează *Istoria* sa a războiului, Alecsandri, apoi Candiano o poezie, acesta își preia funcția de adjutant al meu. Pe urmă mare horă, până la ora 3. Vremea încă amenințătoare, seara foarte frumoasă. Promenadă. Ora 8½ retragere cu torțe și focuri de artificii. Invitat pe toți la castel, rămas împreună până la ora 10. Zi obositoare. Depeșe de la împăratul Rusiei și de la marele duce Nicolae, precum și multe din țară.

Duminică, 12 septembrie/31 august

Vreme frumoasă. Baie, promenadă. Înainte de amiază Văcărescu citește din *Istoria* sa. Multă lume la *lunch*. După-amiaza citit, scris. Văcărescu. Nunta de argint a lui Leopold, sărbătorită la Sigmaringen. Seara I. Văcărescu împreună cu familia la masă. Mică reprezentație de teatru a doamnelor, organizată de doamna Dasseau. Sturdza la împăratul Franz Josef.

Luni, 1/13 septembrie

Baie, promenadă. Vreme minunată, peste noapte +5 °R. La *lunch* Văcărescu, care după-amiaza îmi citește din *Istoria* sa. Bălăceanu, care a venit de la Constantinopol, etc. Seara din nou Bălăceanu, biliard cu Alecsandri.

Marți, 2/14 septembrie

Baie, promenadă. Vreme minunată. Înainte de amiază scris. După-amiaza diferite audiențe. Doamna Dasseau trebuie să plece. Seara biliard.

Miercuri, 3/15 septembrie

Vreme minunată. Baie, promenadă. Înainte de amiază scris. La masă Zizin Cantacuzino. După-amiaza generalul Crețeanu pentru manevrele cavaleriei. Seara biliard cu Alecsandri și Z. Cantacuzino.

Joi, 4/16 septembrie

Enorm de cald. Baie, promenadă. Carp, discutat cu el despre politică. Ora 12 Moruzi. La *lunch* Busch cu soția, Carp, doamna Pietsch din

Berlin, conversat până la ora 4, promenadă. Seara depeșă despre un atentat asupra lui Brătianu, două focuri de revolver au nimerit foarte aproape; Robescu, care era cu el, a fost ușor rănit. Biliard cu Alecsandri. Nori întunecați.

Vineri, 5/17 septembrie

Noaptea ploaie. Deja frig, zăpadă pe munți. Baie, promenadă. Brătianu mulțumește pentru depeșa noastră. În București o manifestație, de asemenea împotriva foilor lui Schmitz. Familia Schneider la *lunch*. Seara promenadă. Biliard cu Alecsandri.

Sâmbătă, 6/18 septembrie

Vreme minunată, frig, brumă. Baie, promenadă. Înainte de amiază venit Alecsandri, apoi Pherekyde. Familia Coutouly la dejun. După-amiaza Pherekyde. Cu Elisabeta. Steriade. Seara biliard cu Alecsandri.

Duminică, 7/19 septembrie

Vreme minunată, baie, promenadă. Cu Elisabeta. La *lunch* domnul și doamna Rosetti-Solescu, ea e fiica lui Giers[345]. După-amiaza scris. Seara promenadă. Biliard cu Alecsandri. Cei din Sigmaringen au plecat cu toții la Weinberg.

Marți, 8/20 septembrie

Vreme minunată, vânt rece. Sf. Maria. Ora 9 la biserică, apoi plimbare cu trăsura, cu Elisabeta. La dejun generalul austriac Bernard din Brașov, un colonel spaniol, maiorul francez Meunier, colonelul Lahovary și colonelul Chirițescu, care a venit de la Berlin, 20 persoane. Îndelung cerc. După-amiaza citit. Seara promenadă. Biliard cu Alecsandri. Frig.

Marți, 9/21 septembrie

Brumă. Vreme minunată. Baie, promenadă. Ministrul de Război la dejun, după aceea lucrat cu el. Ziarele din București sunt de o violență care întrece toate limitele. După-amiaza promenadă. Seara biliard cu Alecsandri. În Bulgaria antipatie față de Rusia. Kaulbars[346] va ajunge curând la Sofia.

Miercuri, 10/22 septembrie

Vreme minunată, foarte cald. Baie, promenadă. Ora 10½ inspectat Batalionul de Vânători, până la ora 12, trageri. Plagino și socrul lui, biliard cu ei și cu Alecsandri. Seara promenadă. Rămas-bun de la Alecsandri, care pleacă în Moldova. Atmosferă apăsătoare.

Joi, 11/23 septembrie

Vreme minunată. Baie, promenadă. Ora 12 venit Brătianu cu familia, l-am salutat călduros după atentat. Toţi la masă, de asemenea Beldiman, care pleacă la Sofia. După-amiaza discutat cu Brătianu. Seara promenadă. Kalinderu aici.

Vineri, 12/24 septembrie

Vânt cald. Baie, promenadă. Orele 10-1 Kalinderu, care a fost în Moldova. Bibescu la *lunch*; a fost la Karlsbad, l-a văzut pe Giers. Conversat cu el până la ora 3. Orele 4-5 Kalinderu. Seara promenadă. Biliard cu Candiano. Ora 11 în pat.

Sâmbătă, 13/25 septembrie

Ploaie şi ceaţă. Baie, promenadă. Deloc rece. Ora 12 Sturdza, care a fost primit excelent în Serbia, apoi la Berlin, Viena şi Pesta. Se doreşte colaborarea noastră în toate, ca şi reluarea relaţiilor comerciale. Rămâne după masă şi ţine o conferinţă. În toată ţara agitaţii întreţinute de ruşi, eu ating problema unei eventuale vizite la St. Petersburg. Seara promenadă. Ceva ploaie, rece. Robescu intră de serviciu.

Duminică, 14/26 septembrie

Baie, promenadă. Ceaţă, frig umed. Mai târziu soare. La *lunch* domnul şi doamna Galleron, Maiorescu, cu care am o lungă conversaţie politică, constată şi el marea agitaţie. În Bucureşti contestare enormă a partidului de guvernământ. Seara biliard.

Luni, 15/27 septembrie

Vreme minunată, brumă, mai târziu înnorat. Baie, promenadă. Lume la masă. Seara venit Basset.

Marţi, 16/28 septembrie

Vreme minunată, deloc frig. Baie, promenadă. Scris. La *lunch* R. Mihai cu soţia, Horicks etc. După-amiaza cu Radu. Mai târziu promenadă. Basset la mine. Seara biliard. Seară caldă.

Miercuri, 17/29 septembrie

Vreme minunată, cald. Baie, promenadă. La *lunch* generalul comandant al Transilvaniei von Schönfeld, general-maiorul conte von Schulenburg din Cluj, contele von Schönfeld, von Kovács din Sibiu, colonelul Benda de la Regimentul 2 Infanterie şi Saffir Edler von Corpod de la Regimentul 2 Husari, Schuster cu soţia şi Herz. Îndelung pe verandă. Domnii vin şi seara la ceai. Pleacă la ora 7. Cinat. Seara biliard. Noapte caldă.

Joi, 18/30 septembrie

Apăsător. Baie, promenadă. Înainte de amiază scris, pentru Curtea de Argeş, care va fi sfinţită la 5 octombrie stil nou. La *lunch* Kalevitsch, care prezintă rechemarea sa, Moruzi, Chiţu, miniştrii, cu care lucrez după-amiaza. Hotărât manevrele pentru sfârşitul lunii, în Buzău. Seara promenadă pe noile cărări. Basset la mine. Lubicz, care ar fi venit pentru muzică, a fost găsit seara târziu în castel, aici *rendez-vous* cu Maiorescu[347]. Istorie incompletă, care va trebui ţinută secretă. A fost concediat. În Bulgaria ruşii adoptă un ton impertinent. Kaulbars joacă rol de dictator. Bulgarii cedează încet.

Vineri, 1 octombrie/19 septembrie

Vreme minunată, foarte cald. Baie, promenadă. Sfătuit cu Elisabeta în legătură cu istoria fatală. La *lunch* doamna Maiorescu. După-amiaza Maican Dimitrescu, pentru planurile navelor. Promenadă. Seara biliard.

Sâmbătă, 2 octombrie/20 septembrie

Vreme minunată. Baie, promenadă. Mai târziu ceaţă deasă, frig umed. Lubicz venit la castel, eu l-am expediat. Ora 12 Sturdza. Venit Wight, conversat cu el după-amiaza. Seara cu Sturdza, despre acţiunile ruşilor.

Duminică, 3 octombrie/21 septembrie

Ceaţă, frig. Baie, promenadă. La *lunch* familia Coutoulys, D. Sturdza, I. Brătianu, cu care am după-amiaza o lungă discuţie. Acesta crede că persoana mea e în pericol. Seara D. Sturdza.

Luni, 4 octombrie/22 septembrie

Vreme minunată. Baie, promenadă. Înainte de amiază scris lui Leopold, l-am invitat să vină împreună cu fiii săi. D. Sturdza la dejun, promenadă cu el. Seara biliard. Steriadi aici.

Marţi, 5 octombrie/23 septembrie

Vreme minunată. Baie, promenadă. La *lunch* colonelul Cerutti, conversat îndelung cu el. Orele 4½-5½ promenadă cu Elisabeta. Seara cald. Biliard.

Miercuri, 6 octombrie/24 septembrie

Vreme minunată, cald. Baie, promenadă. La *lunch* Busch cu soţia, discutat cu el îndelung despre intrigile ruseşti şi despre faptul că Leopold ar trebui să vină aici cu fiii săi. După-amiaza Spiro Paul din Sofia. Kaulbars procedează destul de neîndemânatic, bulgarii rezistă încă. Spre seară promenadă. Aer minunat. Biliard.

Joi, 7 octombrie/25 septembrie

Vreme minunată, cald. Baie, promenadă. Înainte de amiază discutat cu Elisabeta chestiunea L. și M., noi încă ne temem că ar putea să fie ea. Venit Greceanu și Steriadi, pentru Curtea de Argeș, unde trebuie să trimitem totul. Plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, la Bușteni, minunat, promenadă pe pajiște. Ora 5½ înapoi. Seara biliard.

Vineri, 8/26 septembrie

Ceață, deloc frig. Baie, promenadă. Scris întreaga dimineață. La *lunch* Pherekyde și Grant. După-amiaza acasă. Seara biliard. În Bulgaria mare agitație, opoziția este cu Rusia.

Sâmbătă, 9 octombrie/27 septembrie

+3 °R, ceață, frig. Baie, promenadă. Înainte de amiază scris. Ora 12¼ Moruzi la mine. După-amiaza, între orele 2½ și 4½, promenadă. Vreme senină, soare, însă vânt rece. Apoi cu Elisabeta. Seara biliard.

Buzău

Duminică, 10 octombrie/28 septembrie. Sinaia-Buzău

Rece, mohorât. Ora 8¼ dejunat, apoi mers cu Knechtel pe noul drum. Ora 10 plecarea cu trenul special. Elisabeta cu mine la gară. Ora 11½ la Ploiești, inspectat Regimentul de Dorobanți, ministrul de Război, colonelul Cerutti, maiorul Meunier, căpitanul Schneider, generali, exersat o oră. Întâmpinare la Ploiești. Ora 1 mai departe. Ora 2½ în Buzău, mare întâmpinare, discursuri. La Episcopie, Te Deum. Primirea autorităților. Ora 4 inspectat Regimentul de Dorobanți, ploaie, locotenent-colonel Petrescu. Ora 5½ înapoi. Ora 7 mare dineu, 40 persoane, toasturi. Ora 8½ promenadă în oraș, iluminații, primire călduroasă, multă lume, ora 9½ înapoi. Depeșă de la Leopold, care deocamdată nu poate să vină, îmi va scrie. Mare secetă în toată țara, nu se poate ara. Generalul Crețeanu comandă cavaleria.

Luni, 11 octombrie/29 septembrie. Buzău

Ora 7½ sculat. Vreme frumoasă. Ora 9 încălecat, la manevrele cavaleriei. Regimentul 8, Bateria 3, primele momente foarte lungi și acțiune puțină. Manevrele se încheie cu un mare atac. Critică. Întors abia la ora 3. Ora 3½ vizitat stabilimentul, școala etc., până la ora 5. Aer plăcut. Ora 6½ dineu, retragere cu torțe. Seara la ora 9 invitat pe toți ofițerii de cavalerie, punci, toasturi, până la ora 10 cu domnii, 300 la număr, conversat.

Marți, 12 octombrie/30 septembrie. Buzău-București

Vreme minunată, cald. Ora 8 la episcop, văzut paraclisul său. Ora 9 încălecat, trecut în revistă întreaga cavalerie. Exercițiii de linie, atac vertical, până la ora 11, apoi defilare în trap a Regimentului 8. Trupa descălecat și prin pădure spre Buzău. Ora 12½ dejun. Ora 2½ plecarea din Buzău, multă lume la gară. Ora 4½ în Ploiești. Ora 5¾ sosirea în Cotroceni, miniștrii, D. Ghica, foarte multă lume în întâmpinare. Cerc. Ora 7 cinat. Seara scris. Frig în cameră. Aer greu și uscat.

București

Miercuri, 1/13 octombrie

Vreme mohorâtă. În grădină cu Knechtel. Ora 9 inspecția Regimentelor 6 și 21 Dorobanți, foarte bine, până la ora 11½. Sturdza și R. Mihai la mine. Ora 2 în oraș. Biblioteca e gata, foarte frumoasă. Stöhr aici, a venit din străinătate. Pössenbach. Prin tot Palatul și la grajduri cu Gottereau și Steriadi. Rotonda nu e gata încă. Ora 6 înapoi. Seara scris.

Joi, 2/14 octombrie

Vreme minunată, cald. Orele 9-10 scris. Ministrul de Război. Ora 11 Consiliu de miniștri fără Brătianu, care e bolnav la Florica. Ora 2 la inaugurarea noii Școli de Poduri și Șosele. Slujbă religioasă în curte, discurs al lui Duca, eu răspund. Vizitat în detaliu întregul stabiliment. Multă lume de față. După aceea la atelierul lui Stöhr și la Palat, acolo până la ora 5. Ora 5½ la Cotroceni. Primit pe Uruzov în audiență de rămas-bun, pleacă la Bruxelles. Seara la ora 8½ Liteanu la mine, dorește să se retragă de la Berlin. Puțin răcit.

Vineri, 3/15 octombrie

Barometrul a coborât foarte mult. Vânt. Ora 10 început ploaie torențială, care ține toată ziua. Ora 10 primit pe Teriachiu, ora 10½ pe maiorul francez Meunier, ora 11 pe ministrul Stătescu. Ora 2 la Palat, venit Sturdza, decis că sfințirea de la Curtea de Argeș se va amâna cu 8 zile. Pregătit totul, foarte festiv, vremea este însă prea rea. Ora 5 la Cotroceni. Primit pe Wight, care a fost numit ambasador la Constantinopol. Își ia rămas-bun de la mine. Seara scris. Vânt puternic. Răcit.

Sinaia

Sâmbătă, 4/16 octombrie. București-Sinaia

Vremea mult mai bună. Răcit foarte tare. Ora 8 dejunat. Sturdza la mine, vorbit despre Curtea de Argeș. Rămâne stabilit în mod sigur pentru duminica următoare. Ora 9½ plecarea din Cotroceni, singur. Miniștrii etc. la gară. Ora 12¾ în Sinaia. Ploaie. Elisabeta mă ia. Gardă de onoare cu fanfară. Ora 1½ dejunat. Theodori aici. După-amiaza cu Elisabeta. Seara biliard. Guturai enorm. Vreme rece.

Duminică, 5/17 octombrie

Mohorât, nu prea rece, vânt. Înainte de amiază scris cu Elisabeta. Stolojan la *lunch*. După-amiaza acasă, foarte răcit. Sosit Alecsandri, biliard cu el seara. Scrisoare de la Sandro.

Luni, 6/18 octombrie

Vreme minunată, cald. Mai bine cu guturaiul. Promenadă cu Elisabeta în pădure. Înainte de amiază scris lui Leopold, despre călătoria lui încoace. La *lunch* Plagino, jucat biliard cu el și cu Alecsandri. Seara scris lui Sandro. Biliard cu Alecsandri și Șoimănescu. Ploaie.

Marți, 7/19 octombrie

Vreme minunată, foarte cald. Înainte de amiază promenadă, apoi scris lui Sandro. Sosit Stöhr, nu se simte bine. După-amiaza promenadă, foarte apăsător. Seara biliard cu Alecsandri.

Miercuri, 8/20 octombrie

Vreme minunată, foarte cald. Înainte de amiază Stöhr, apoi cu Pössenbach și cu pictorul Wagner din München. Venit Greceanu și Kalinderu. Căldură mare. Promenadă. Seara scris. Biliard cu Alecsandri.

Joi, 9/21 octombrie

Vreme minunată, enorm de cald. Stöhr aici. Orele 11-1 Kalinderu. Generalul Fălcoianu la *lunch*. După-amiază din nou Kalinderu. Ora 5 promenadă, cald. Barometrul coboară. Seara biliard.

Vineri, 10/22 octombrie

Nori, furtună, foarte apăsător. Întreaga dimineață cu Stöhr. Promenadă. Ora 12 venit Sturdza. Ploaie. După-amiaza cu Stöhr, rezolvat diferite lucruri legate de construcții. Orele 6-7 Sturdza la mine. Seara biliard cu Alecsandri. Vreme senină.

Curtea de Argeș

Sâmbătă, 11/23 octombrie. Sinaia-Curtea de Argeș

Ora 5 sculat. Întregul castel iluminat electric. Ora 6½ Stöhr. Ora 7 plecarea cu Elisabeta, Alecsandri, Sturdza etc., dimineață minunată, complet senin, iluminat frumos. Ora 9¾ sosirea în Chitila, unde se află ceilalți miniștri, Plagino, prim-președintele Curții de Casație Skina etc. Dejunat în vagon, foarte cald. Ora 12 sosirea în Pitești. Întâmpinare enormă. Spre Curtea de Argeș cu 30 de trăsuri, orașul complet împodobit, flori etc., escortă, țărani cu steaguri. Praf. Ora 2 în Merișani, întâmpinare cu urale. Ora 3 la bariera orașului Curtea de Argeș, discursuri. În oraș mare întâmpinare, discursuri. Urcat în landoul nostru cu patru cai. Prin orașul împodobit. Trupe. Ora 3½ la biserică, aceasta e din plin luminată de soare. Întregul cler în ornat, mitropolitul Moldovei și episcopii de Buzău și de Galați. Intrat în minunata biserică în sunet de clopote și de cor. Vecernie. După aceea vizitat biserica. Lecomte ne explică totul, acolo până la ora 5. Înapoi în oraș. Descins la primar. Ora 7 dineu cu 40 de tacâmuri, Tornielli, Busch, Coutouly cu soția, Hoorickx, Heidler, mitropolitul din Iași, episcopii de Argeș, Buzău și Galați, toți miniștrii etc. Noi ținem fiecare un discurs. Seara retragere cu torțe, ovații. Ora 9½ în pat. Vreme minunată.

Duminică, 12/24 octombrie.
Sfințirea Bisericii Curtea de Argeș

Vreme minunată, foarte cald. Ora 9 plecat la biserică în ținută de gală. Întâmpinați de cler. Începe cu o procesiune în jurul bisericii, apoi târnosirea la altar și în biserică, iar în încheiere liturghia, la care se folosește Evangheliarul Elisabetei. Ora 11½ se termină, întreaga asistență părăsește biserica, noi ultimii, înaintea clerului. În fața treptelor țin un lung și frumos discurs, care face o impresie adâncă. 20.000 de oameni în curte, trupe etc. Sturdza răspunde. Alecsandri citește o poezie. Defilarea trupelor, apoi mare dejun la Seminar, 200 persoane, toasturi. Promenadă la biserică. Ora 2 la Biserica Domnească și la școală. Orele 4-5 plimbare cu trăsura peste podul de pe Argeș, la episcop în metoc, și el la biserică pentru a lua Evangheliarul. Acolo ovații. Înapoi în oraș. Ora 5½ întregul cler cu mitropolitul etc. ne-au mulțumit pentru sărbătoare. Ora 7 dineu, 40 persoane, apoi vin toți miniștrii, miniștrii plenipotențiari și notabilitățile, care au cinat la Seminar. Soarea, retragere cu torțe, ovații, clerul a luat parte la serbare, care a fost una dintre cele mai frumoase din România. Venit lume din toate părțile țării. Lecomte primește Crucea de comandor al Ordinului Coroanei, Gavrilescu, Crucea de

cavaler. La serbare au fost și Plagino și Gusti, care a ținut un toast foarte frumos.

Sinaia

Luni, 13/25 octombrie. Curtea de Argeș-Sinaia

Vreme mohorâtă și rece, ceva ploaie. Ora 8¾ punerea pietrei de temelie la palatul episcopal. Trupele prezente. Cler, cor, rugăciuni. Apoi vizitat biserica. Ora 9¾ plecarea cu toate notabilitățile invitate, cu 30 de trăsuri, spre Pitești. Vânt rece, mult praf, scurte opriri în câteva comune. Ora 12¾ în Pitești. Întâmpinare în oraș și la gară. Ora 1 plecarea cu trenul special. Leordeni, Kretzulescu la gară. Titu, întâmpinare. Familia Văcărescu, care vine cu noi. Ora 4 în Chitila. Miniștrii, miniștrii plenipotențiari etc. își iau rămas-bun și pleacă la București. Ora 6½ sosirea în Sinaia, ceață deasă, mers îndată cu trăsura la castel. Alecsandri este cu noi. Stöhr și Basset aici. Ora 7 cinat. Biliard cu Alecsandri. Ora 10 în pat.

Marți, 14/26 octombrie

Ceață de nepătruns, frig. Înainte de amiază cu Stöhr, coborât cu el pentru o nouă clădire, care este necesară. Ora 1 *lunch*, doamna Văcărescu împreună cu fiica, rămân și seara la masă. După-amiaza Basset și Stöhr la mine. Biliard cu Alecsandri.

Miercuri, 15/27 octombrie

Ceață, frig, ninge puțin. Înainte de amiază scris. La *lunch* Tocilescu, care citește din descrierea Bisericii Curtea de Argeș. Alecsandri de față, până la ora 5. Seara biliard cu Alecsandri. –1 °R.

Joi, 16/28 octombrie

Frig, vreme frumoasă și senină. Scrisoare de la Leopold, care poate veni aici abia peste zece zile. Înainte de amiază văzut cu Knechtel lucrări pentru noul drum. La *lunch* N. Kretzulescu, care intervine deschis în numele opoziției, ca eu să îl destitui pe Brătianu. Îmi spune că pot conta pe loialitatea opoziției. Eu îi reproșez atacurile infame din presă. Ora 4½ ceai. Seara Văcărescu, Kremnitz etc. la cină. Biliard cu Alecsandri și Șoimănescu.

Vineri, 17/29 octombrie

Vreme minunată, frig, –2 °R. Înainte de amiază hotărât cu Knechtel drumurile și plantările. Văcărescu cu fiica și Kremnitz la *lunch*. Biliard. După-amiază scris. Seara biliard cu Alecsandri.

Sâmbătă, 18/30 octombrie

Vreme minunată. Răcit. Înainte de amiază promenadă, scris. La *lunch* ministrul de Război și colonelul Bibescu. După-amiaza cu ei. Seara biliard cu Alecsandri. Venit Sturdza. Frig.

Duminică, 19/31 octombrie

Vreme minunată, deloc frig. Guturai puternic. Promenadă cu Sturdza până la prima cascadă. 20 de persoane la *lunch*. Skina depune jurământul ca prim-președinte al Curții de Casație, prezenți Stătescu și Sturdza, lucrat cu ei. Ora 5 se întorc toți la București. La masă Obedeanu cu soția și fiica, aceasta rămâne la Elisabeta. Seara biliard.

Luni, 1 noiembrie/20 octombrie

Vreme minunată, foarte cald. Guturai foarte puternic. Înainte de amiază Steriadi. Promenadă până la ora 12½. După-amiaza din nou promenadă. Scris mamei. Seara biliard cu Alecsandri. Kremnitz la masă.

Marți, 2 noiembrie/21 octombrie

Vreme minunată. Înainte de amiază promenadă, scris. După-amiaza la fel. Vânt rece, încă tare răcit. Seara biliard cu Alecsandri. Kaulbars procedează foarte impertinent în Bulgaria. Parlamentul s-a întrunit la Tîrnovo, rușii nu vor să recunoască alegerile.

Miercuri, 3 noiembrie/22 octombrie

Vreme mohorâtă, ca de ninsoare, +1 °R. Înainte de amiază scris. Promenadă. Ora 12 Brătianu, ora 1 toți miniștrii la *lunch*, apoi Consiliu de miniștri, problema comerțului, bugetul, impozitele etc. Ora 5 pleacă toți, cu Alecsandri, la București. Pherekyde rămâne. Seara jucat biliard cu el. Greceanu aici.

Joi, 4 noiembrie/23 octombrie

Vreme minunată, vânt rece. Guturai puternic. Înainte de amiază promenadă cu Pherekyde. Ora 12½ primit în audiență oficială pe Dragoumis Raievič, ministrul plenipotențiar al Serbiei. După aceea dejun în onoarea lui, până la ora 2½. Ora 5 Pherekyde se întoarce la București, înainte de aceea încă biliard cu el. Seara Kremnitz. Biliard cu generalul Greceanu.

Vineri, 5 noiembrie/24 octombrie

Vreme minunată, mai puțin rece. Scris. Promenadă. La *lunch* episcopul de la Curtea de Argeș. Promenadă. Seara biliard cu Greceanu. Noapte rece, gheață.

Sâmbătă, 6 noiembrie/25 octombrie

Vreme minunată, vânt. Promenadă, scris. Seara citit. Kremnitz la masă. Barometrul coboară.

Duminică, 7 noiembrie/26 octombrie. Sf. Dumitru

Vreme frumoasă, cald. Promenadă. Ora 12 venit Bamberg cu Candiano. După-amiaza promenadă și conversat cu Bamberg. Seara Sturdza. Biliard.

Luni, 8 noiembrie/27 octombrie

Vreme minunată, foarte cald. Înainte de amiază promenadă cu Sturdza. Apoi Bamberg, prefectul Poliției. După-amiaza promenadă cu Sturdza și Bamberg. Depeșă de la Leopold, din Pesta, unde a scăpat legătura. În loc să ajungă mâine la ora 11 dimineața, va veni abia la 11 seara. Mare păcat. Seara Bamberg. Biliard cu Candiano. Vânt.

Marți, 9 noiembrie/28 octombrie

Vreme minunată, însă furtună. Promenadă cu Sturdza, el pleacă la ora 12 la Brașov, pentru a rezolva un tren special. După-amiaza cu Bamberg. Ora 7 cinat. Ora 9 cu Bamberg la gară. Lună, deloc frig. Ora 10 sosit Leopold cu Ferdinand, Werner și locotenentul Hopfgarten, îndată la castel. Totul iluminat electric. Elisabeta îi întâmpină. Supat în camera lui Leopold. Ora 12½ în pat.

Miercuri, 10 noiembrie/29 octombrie

Ceață. Ora 8½ dejunat *à quatre*. Cu Werner în castel. Ora 10½ promenadă cu Leopold și Ferdinand. Ora 1 dejunat. După-amiaza conversat cu ei. Ora 7 cină. Seara împreună. Ploaie.

Joi, 11 noiembrie/30 octombrie

Vreme minunată. Ora 11 promenadă cu Leopold și Nando. Ora 12 venit toți miniștrii, pe care îi primește Leopold. Ora 1 mare dejun. După-amiaza Consiliu de miniștri. Ora 4 ceai, de față și Werner și Bamberg. Ora 7 cinat. Seara venit Lecomte.

Vineri, 12 noiembrie/31 octombrie

Vreme minunată. Înainte de amiază promenadă la Izvor cu Leopold și Nando, foarte cald. După-amiaza la prima cascadă, răcoare. Venit Kalinderu, de asemenea Theodori, care e bolnav. După-amiaza promenadă cu Leopold și Ferdinand. Seara la ora 7 cinat. Conversat cu Leopold.

Sâmbătă, 1/13 noiembrie

Vreme minunată, foarte cald. Ora 10 promenadă cu Leopold, Ferdinand și Stöhr. Ora 11 Kalinderu. Ora 1 dejunat. După-amiaza iarăși promenadă, apus de soare minunat. Orele 5½-7 Kalinderu. Cină. Seara toți împreună. Prințul Waldemar al Danemarcei refuză alegerea sa în Bulgaria.

Duminică, 2/14 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază cu Leopold și Ferdinand la cascade și pe Clopotnița, ceva vânt. Ora 12½ croitorul pentru uniformele lui Leopold și Nando. După-amiaza cu Stöhr. Mică promenadă. Seara împreună. Biliard cu Nando, Candiano și Perticari. Ploaie.

Luni, 3/15 noiembrie

Mohorât, însă foarte cald. Ora 10½ promenadă cu Leopold și Nando. Ora 12½ Pherekyde. Ora 12¾ primirea oficială a noului ministru plenipotențiar rus Hitrovo, care ține un discurs foarte simpatic. Prezentat personalul său, printre care Starts, cavalerul Timișcev. Ora 1¼ dejun de gală, cu muzică. Ploaie și întunecat. Le este arătat castelul. Ora 3¼ plecarea. Hitrovo este o personalitate foarte plăcută. Pherekyde la ora 5 spre București. Alegerile municipale câștigate în majoritate de guvernamentali, la Botoșani dezordini. Seara biliard, conversat cu Leo și Bamberg.

Marți, 4/16 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază promenadă cu Leopold și Nando. Ora 2 plecat cu trăsura la Azuga, cam rece. Vizitat fabrica de postav, care e aproape gata. Munții minunați. Ora 4¾ înapoi. Seara la ora 7 cina. Demonstrație faradică în teatru. Biliard până la ora 11.

Miercuri, 5/17 noiembrie

Vreme mohorâtă, puțin umed. Ora 10½ inspectat cu Leopold Batalionul 2 Vânători, exercițiu sub foc, prima companie împotriva celei de-a doua, până la ora 12½, critică. Ora 1 dejunat. După-amiaza promenadă. Murit Maerken. Seara demonstrație faradică în teatru, aproape foc.

Joi, 6/18 noiembrie

Vreme minunată, foarte cald. Ora 10 plecat cu trăsura, cu Leo și Nando, la Poiana Țapului. Pe jos la cascadă. Ora 1 înapoi în Sinaia. Nando cu noi. Invitat la dejun toți ofițerii Batalionului de Vânători, 23 de persoane. Filipescu, care rămâne și el la masă. Steriadi la mine. Seara scris. Biliard cu Lecomte. Conversat cu Bamberg.

Vineri, 7/19 noiembrie

Vremea mai rece, frumoasă. Nando se duce pe Vârful cu Dor. Promenadă cu Leopold, Filipescu și Knechtel. După-amiaza cu Filipescu. Seara împreună.

Sâmbătă, 8/20 noiembrie

Ploaie cu ninsoare. Înainte de amiază Leopold și Bamberg. Ora 12 Sturdza, discutat cu el. Seara la ora cinci Sturdza, Bamberg și Filipescu pleacă la București. Orele 5-7 cu Leopold. Seara biliard. Tablouri, dansat până la ora 11. Zăpadă, deloc rece.

București

Duminică, 9/21 octombrie. Sinaia-București

Zăpadă adâncă. Înainte de amiază cu Leopold, primit pe prefectul Obedeanu. Ora 12 plecat de la castel pe viscol cu zăpadă. Ora 12½ plecarea cu trenul special. Dejunat în vagon. În vale ploaie torențială, vânt. Ora 3½ sosirea în București, întâmpinare enormă, jumătate de oră cerc, a tras curentul. Mers cu trăsura direct la Palat. Rotonda și biblioteca sunt gata, minunate. Leopold încântat de palat. Ora 6½ cinat. Seara la ora 9 vine Bamberg, în bibliotecă până la ora 11.

Luni, 10/22 noiembrie

Ploaie torențială. Ora 9 dejunat *à quatre*. Ora 10½ Brătianu. Cu Leopold în Palatul nou. Ora 2 Werner și Bamberg, care rămân și seara la masă, apoi în bibliotecă. Elisabeta cu Ferdinand la teatru.

Marți, 11/23 noiembrie

Ploaie torențială, vânt rece. Ora 9 Stöhr în bibliotecă, discutat planurile. Ora 10½ ministrul de Război. Bamberg la *lunch*. Rezolvat problema tablourilor. După-amiaza scris. Ora 7 la masă, noi patru plus Werner și Bamberg. Conversat până la ora 11 în bibliotecă.

Miercuri, 12/24 noiembrie

Vremea ceva mai bună. Înainte de amiază Leopold, Ferdinand. Orele 10½-12½ Consiliu de miniștri. Discursul pentru Cameră. Ora 2 Bamberg, care își ia rămas-bun, deoarece se întoarce la Genova. Orele 3-4½ promenadă cu Leopold și Nando, destul de murdar. Seara cinat *à quatre*. Elisabeta merge cu Nando la concert, eu rămân cu Leopold până la ora 11¼.

Joi, 13/25 noiembrie

Vreme mohorâtă, vânt rece. Înainte de amiază conversat cu Leopold până la ora 11½. Nando la mine. După-amiaza audiențe. Ora 3½ cu Leo și Nando la Cotroceni, ora 5 înapoi. Audiențe. Seara împreună.

Vineri, 14/26 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază împreună. Leopold și Nando mi se prezintă în uniforma Regimentului 3 Infanterie. Ora 10¾ plecăm la Școala Militară. Elisabeta cu doamna Slăniceanu în trăsura cu ponei. Toți ofițerii, miniștrii, președinții Camerelor. Noi trecem în revistă elevii militari și Regimentul 3 Infanterie. Ordinul de zi și decretul sunt citite de ministrul de Război. Eu țin un discurs, iar Leopold răspunde. Îl conduc pe Nando la Compania drapelului, în care intră. Defilarea tuturor ofițerilor, cu mine în frunte. Leopold îmi prezintă regimentul său (colonel Paladi), Nando defilează cu drapelul. Ora 12, se termină. În cazarmă. Sturdza la mine, în discursul meu spun că Nando ar putea fi chemat să-mi continue lucrarea. După-amiaza promenadă, pe jos în oraș. Ora 7 dineu de gală, 90 persoane, toți generalii, comandanți, D. Ghica, Lecca etc. Toasturi din partea lui Leopold și a mea, cerc până la ora 9¼.

Sâmbătă, 15/27 noiembrie. Deschiderea Camerei

Vreme minunată. Înainte de amiază toți împreună. Ora 11¾ la Mitropolie în ținută de gală, cu Leopold și Nando, care sunt în uniformele românești. Deschiderea Camerelor cu un lung discurs, care e aplaudat îndelung. Ora 12½ înapoi. Camerele vin îndată *in corpore* la Palat, spre a mulțumi pentru serbarea militară de ieri. D. Ghica ține o scurtă cuvântare, eu mulțumesc în câteva cuvinte. Cerc. Audiențe până la ora 3½. Plimbare cu trăsura pe chei, cu Leopold și Nando. Ora 5 înapoi. Audiențe. Carp. Cinat cu suita. Ovații. Elisabeta la teatru cu Nando. Eu cu Leopold.

Duminică, 16/28 noiembrie

Frig, dar frumos. Ora 10 la capela episcopală, cu Leopold și Ferdinand. La episcop. Ora 11½ înapoi. Agățat tablouri în rotondă. Ferdinand merge cu colonelul Paladi la Cernat și Anghelescu. Orele 1½-4½ audiențe. Ora 5 Kalinderu, care e foarte nemulțumit că a fost ales în municipalitate. Seara cu Leopold.

Luni, 17/29 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază cu Leopold, Elisabeta și Nando în Palatul nou. Ora 11½ D. Sturdza. Audiențe. După-amiaza, la ora 2½, plecat la Cotroceni, văzut turelele blindate. Înapoi pe jos, pe chei.

Ora 5 la Stöhr. Ora 5½ primit pe Tornielli. Ora 6 Fleva, care e aproape în opoziție. Seara împreună.

Marți, 18/30 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază împreună. Ora 11 ministrul de Război, apoi câteva audiențe. După-amiaza la ora 2½ la Arsenal, acolo ministrul de Război, colonelul Carp etc. Acolo până la ora 4, vizitat totul *en détail*. Stabilimentul este acum aproape complet terminat, e impunător. Pe jos prin Cișmigiu, la Stöhr. Orele 5½-7 audiențe. Elisabeta merge seara la teatru cu Nando, eu conversez cu Leopold până la miezul nopții. Ceață deasă, care pătrunde până în camere. Bulgarii încă rezistă rușilor, care au înregistrat un mare fiasco. Generalul Kaulbars a dispărut de la orizont.

Miercuri, 1 decembrie/19 noiembrie

Vreme minunată. Împreună până la ora 10½, apoi Consiliu de miniștri. După-amiaza asistat la tragerile de asediu, orele 3-4, în grădina din Cotroceni. Ora 4½ înapoi. Rece, dar frumos. Ora 7 Busch cu soția, cu contele Walewitz, la cină, cu suita. Apoi în bibliotecă. Ora 11 în pat.

Joi, 2 decembrie/20 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază cu Leopold. Ora 11 miniștrii. După-amiaza lungă plimbare pe jos împreună. Seara împreună, conversat. Ora 10½ în pat.

Vineri, 3 decembrie/21 noiembrie

Vreme ploioasă, deloc rece. Înainte de amiază cu Leopold și Nando. Stöhr aici. După-amiaza promenadă în Cișmigiu. Seara la ora 9½ la balul Suțu, foarte plin și cald. Ora 12 supeu, rămas până la ora 1, vorbit cu multă lume. Elisabeta a suportat bine.

Sâmbătă, 4 decembrie/22 noiembrie

Ceva ploaie. Ora 10½ la Cazarma Cuza, Regimentul 3 Infanterie a exersat în hală, foarte bine. Ferdinand invitat la defilare. Acolo până la ora 12, în cazarmă. După-amiaza promenadă, foarte apăsător. La Stöhr. Orele 5-7 Kalinderu. Seara toți împreună. Cu Leopold până la ora 11. Ploaie.

Duminică, 5 decembrie/23 noiembrie

Vreme de primăvară, foarte cald. Ora 10 la capela episcopală. Promenadă la Cotroceni, până la ora 12. Vreme de primăvară. Ora 12½ primit pe episcopul Dunării de Jos, a fost ales ca mitropolit primat.

După-amiaza audiențe. Orele 4-5½ cu Leopold. Câmpineanu la mine, ca primar al Bucureștiului. Seara la Cercul Militar. Acolo până la ora 11. Toți ofițerii. Anghelescu aduce la cunoștință alegerea lui Leopold. El mulțumește în câteva cuvinte. Pe străzi totul e iluminat și decorat.

Luni, 6 decembrie/24 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază cu Leopold, Stöhr etc., discutat despre mobilarea rotondei. După-amiaza cu trăsura spre Pantelimon. Vânt rece. Seara cu Leopold și Werner, discutat afaceri. Nando la teatru cu Elisabeta. Ora 12 în pat.

Marți, 7 decembrie/25 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază cu Leopold. După-amiaza la Cotroceni, acolo promenadă, aer bun. Ora 7 cinat cu suita, Bibescu, Kalinderu, Lecomte etc. Ora 10 la bal în localul Băii Eforiei de pe Bulevard. Lume puțină, tombolă, foarte frumos, corpul diplomatic, conversat acolo până la ora 12½. Leopold și cu mine răciți. Ora 1 în pat.

Miercuri, 8 decembrie/26 noiembrie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază cu Leopold, Stöhr aici. Ora 1 dejunat *à quatre*. Venit și Werner. Rămânem împreună până la ora 4. Plecat la gară, acolo enorm de multă lume. Ora 4½ pleacă iubitul meu frate cu Nando, cu Orient-Expresul, spre München. Despărțire dureroasă. Făcut cu Elisabeta un ocol, aer plăcut. Ora 5¼ la Palat. Candiano la mine. Ora 7 cinat cu Elisabeta. Seara citit.

Joi, 9 decembrie/27 noiembrie

Vreme frumoasă. Până la ora 10½ cu Elisabeta, care merge cu trăsura la Azil. Ora 10½ Consiliu de miniștri, discutat articolul 7 din Constituție. După-amiaza plecat cu Elisabeta, cu trăsura, la Cotroceni. Vizitat capela, deloc rece. Seara la ora 6 asistat jos, cu Elisabeta, la înmânarea drapelului pentru Școala Militară. De față generali, un pluton al Școlii Militare și doamnele de onoare. Se termină după jumătate de oră. Șampanie.

Vineri, 10 decembrie/28 noiembrie. Aniversarea Plevnei

Vreme minunată, deloc frig. Ora 10¾ *en gala* la Biserica Dealul Spirii, sfințirea drapelului. Ora 11½ în curtea școlii Militare, unde vine și Elisabeta. Parada tuturor tipurilor de trupe, cu drapele. Eu le țin elevilor Școlii Militare o cuvântare și le înmânez drapelul. Defilare. Elisabeta pleacă cu trăsura la Azil. Dejun cu toți șefii de corpuri și cu elevii, eu țin un lung toast, de asemenea Cernat și Poenar. Ora 1 plecat la Cotroceni, unde a fost o explozie la un depozit.

După-amiaza singur. Ora 6 Sturdza. Seara citit. Telegrafiat împăratului Rusiei și lui Niki.

Sâmbătă, 11 decembrie/29 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază Pherekyde. Dezbaterea adresei, Carp și Maiorescu împotrivă, ultimul își părăsește soția. După-amiaza audiențe. Seara, între orele 8½ și 10, Sturdza. Brătianu bolnav.

Duminică, 12 decembrie/30 noiembrie

Vreme frumoasă, răcoare. Înainte de amiază scris. Ora 12 învestirea noului mitropolit primat Iosif Gheorgian, de față senatori, episcopi, deputați, notabilități. Eu țin o cuvântare, mitropolitul răspunde; ora 12½, se termină. El este însoțit de Sturdza în trăsură până la Mitropolie. După-amiaza audiențe. Ora 5 doamna Hitrovo la Elisabeta, eu de față. Seara scris.

Luni, 1/13 decembrie

Ceață. Înainte de amiază Stöhr, apoi Sturdza. După-amiaza promenadă cu Candiano, ceva ploaie. Ora 5 contele Duchâtel, însărcinatul cu afaceri al Belgiei la Sofia. Seara Sturdza. Citit.

Marți, 2/14 decembrie

Vreme minunată. Ministrul de Război. Brătianu încă suferind. După-amiaza plimbare cu trăsura. Adresa votată de Cameră. Seara, între orele 8 și 9½, Sturdza.

Miercuri, 3/15 decembrie

Vreme minunată. Scrisoare de la Leopold, de la München, el ajunge astăzi în Baden-Baden. Radu Mihai. După-amiaza plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, aer plăcut. Ora 6 Stătescu. Seara citit.

Joi, 4/16 decembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază la ora 11½ primit adresa Camerei, o citește Lecca. Vorbit cu deputați, de asemenea cu Carp etc. După-amiaza acasă, dureri de dinți. Elisabeta la teatru, eu am dureri puternice și sunt răcit. Se vorbește de Ferdinand de Koburg pentru Bulgaria.

Vineri, 5/17 decembrie

Vreme minunată, cald. Ora 10 Young. Am încă dureri. Ora 11 Sturdza. După-amiaza acasă, nu m-am simțit bine. Seara scris.

Sâmbătă, 6/18 decembrie. Sf. Nicolae

Dureri de cap și greață. Ora 10 Young, apoi Theodori. Vreme minunată, eu rămân acasă, citit. Seara nu mă simt bine.

Duminică, 7/19 decembrie

Vreme minunată, 10 °R la umbră. Înainte de amiază Theodori, citit. După-amiaza audiențe. Elisabeta iese cu trăsura. Orele 5-7½ Kalinderu, care a fost la Sadova și la Segarcea, pentru sfințirea școlilor.

Luni, 8/20 decembrie

Vreme minunată. Ora 9½ Theodori. Ora 11½ Sturdza. La ora 3½ plimbare cu trăsura, cu Elisabeta. În grădină la Cotroceni, foarte cald. Orele 5-7½ Văcărescu, care îmi citește din *Istoria* sa a războiului din Bulgaria. Scris până la ora 11. Elisabeta la teatru. La Senat dezbaterea adresei.

Marți, 9/21 decembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază Câmpineanu, ca primar al orașului. Ora 11½ ministrul de Război. După-amiaza mitropolitul primat Iosif Gheorghian[348]. Orele 3-7 Văcărescu, pentru *Istoria războiului*, luptele de la Grivița. Seara biliard cu Elisabeta. Treburile din Bulgaria sunt încurcate încă, dar Rusia nu poate face nimic. Situația nu este belicoasă.

Miercuri, 10/22 decembrie

Vreme caldă. În Germania furtuni cu zăpadă. Ora 10½ Consiliu de miniștri. După-amiaza plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, cer acoperit. Marele Sinod alege episcopii Râmnicului, Hușilor și Dunării de Jos. Ora 6 Sturdza la mine. Seara scris.

Joi, 11/23 decembrie

Vreme închisă, +10 °R. Înainte de amiază Radu Mihai și Nacu. După--amiaza promenadă cu Candiano până la ora 4½. Seara Sturdza până la ora 11, pregătit discursul. Elisabeta la teatru.

Vineri, 12/24 decembrie

Vreme mohorâtă. Înainte de amiază Stöhr. Ora 10½ învestirea episcopilor Râmnicului, Hușilor și Dunării de Jos. Mitropoliții înmânează cârjele. Discursuri. Eu le răspund tuturor celor trei. Durat până la ora 12. După-amiaza acasă. Ploaie. Venit cadourile de Crăciun de la mama și de la Leopold. Seara biliard cu Elisabeta. Citit.

Sâmbătă, 13/25 decembrie

Plouă întreaga zi. Înainte de amiază Pherekyde și Stătescu, Senatul a votat adresa. După-amiaza acasă, nimeni. Ora 7 D. Sturdza la masă, conversat cu el până la ora 9½.

Duminică, 14/26 decembrie

Mohorât, ceață. Ora 10 la capela episcopală. Ora 11½ primit adresa Senatului în sala tronului, o citește D. Ghica, vorbit cu domnii. Se termină la ora 12. După-amiaza audiențe, de asemenea episcopii nou-numiți. Seara cu Elisabeta, scris. Zăpadă, vânt.

Luni, 15/27 decembrie

Zăpadă adâncă, deloc frig. Ora 10 Young. Ora 11½ Sturdza. După-amiaza primit pe secretarul Elisabetei, domnul Scheffer din Alsacia, foarte plăcut, bune maniere, tânăr[349]. Seara scris.

Marți, 16/28 decembrie

Vreme umedă. Înainte de amiază ministrul de Război. După-amiaza acasă. Ora 5½ Brătianu și Sturdza pentru misiunea la Viena în chestiunea comercială. Discutat despre situație și opoziție. Seara biliard cu Elisabeta, scris.

Miercuri, 17/29 decembrie. Ziua de naștere a Elisabetei

Mohorât. Ora 8½ dejunat împreună, cadouri, apoi diferite felicitări. Ora 11½ Consiliu de miniștri, bugetul armatei. După aceea mitropolitul primat Iosif Gheorghian. Colonelul Bibescu, Casa. Ora 1 Elisabeta pleacă la teatru, reprezentație pentru 1.000 de copii, durează până la ora 5½. N. Kretzulescu până la ora 7. Biliard cu Elisabeta.

Joi, 18/30 decembrie

Ploaie, ceață, frig umed. Înainte de amiază R. Mihai și Nacu. Toată ziua acasă. Proces în chestiunea atentatului asupra lui Brătianu; întreaga opoziție e citată la proces. Seara scris.

Vineri, 19/31 decembrie

Ceață, frig umed. Ora 9 venit deja Kr.[350], Elisabeta anunță că la L. a fost găsită o scrisoare prin care Livia e total compromisă. Nici un ministru. După-amiaza audiențe. L. Maiorescu demisionează din postul de domnișoară de onoare, părinții știu totul. Ea plecă din București împreună cu mama ei. Ora 5 Sturdza, care își ia rămas-bun, pleacă la Viena pentru convenția comercială. Ora 5½ audiență pentru însărcinatul cu afaceri al Angliei. Seara scris încă mulțime de depeșe, 30 de bucăți. Biliard cu Elisabeta. Camera a votat convenția comercială cu Rusia. Leopold este la Berlin, împăratul Wilhelm sărbătorește 30 de ani de activitate.

Anul 1887

Monat Januar: 1887

Bucuresci

[illegible]

București

Sâmbătă, 1 ianuarie/20 decembrie

Ceață, ploaie. Înainte de amiază Pherekyde, Stătescu. După-amiaza audiențe. Camerele iau vacanță. Seara Vizanti. Scris.

Duminică, 2 ianuarie/21 decembrie

Ceață. Întunecat. Înainte de amiază Stöhr. După-amiaza audiențe între orele 1½ și 4. Cu Elisabeta. Seara citit. Prefectul Poliției, procedurile în legătură cu atentatul durează.

Luni, 3 ianuarie/22 decembrie

Ceață, întunecat. Înainte de amiază Stöhr, scris. Nici un ministru. După-amiaza Văcărescu, care citește din *Istoria* sa a războiului. Seara citit.

Marți, 4 ianuarie/23 decembrie

Ploaie, cald. Înainte de amiază Stătescu. După-amiaza audiențe. Seara cu Elisabeta. Toate ziarele foarte violente. Brătianu la mine, vrea să demisioneze.

Miercuri, 5 ianuarie/24 decembrie. Ajunul Crăciunului

Cald. Ora 10 venit sentința, B. Constantinescu, Nany Oroveanu și ceilalți au fost achitați, doar Stoica a fost condamnat la 20 de ani. Brătianu e descurajat. Ora 12 mitropolitul Iosif Gheorghian cu icoanele, rămâne la dejun, eu îi dau Marele Cordon al Stelei. Orele 2½-4 promenadă, aer apăsător. Orele 5-7 Kalinderu. Seara scris.

Joi, 6 ianuarie/25 decembrie. Crăciunul

Înainte de amiază cu Elisabeta. Stöhr. După-amiaza scris. Seara prefectul Poliției. Scris și citit până la ora 10½.

Vineri, 7 ianuarie/26 decembrie. A doua zi de Crăciun

Ora 10½ cu Elisabeta la Mitropolie, liturghie în paraclisul mitropolitului Iosif Gheorghian, care e foarte simplu. Vreme minunată, cald. Văzut icoane de un pictor rus. Hitrovo aici. După-amiaza promenadă cu Candiano. Seara cu Elisabeta.

Sâmbătă, 8 ianuarie/27 decembrie

Cald. Înainte de amiază Pherekyde. După-amiaza plimbare cu trăsura. Elisabeta nu se simte bine. Seara citit și scris.

Duminică, 9 ianuarie/28 decembrie

Ceva mai rece, vreme minunată. Ora 10 la capela episcopală, la arhiepiscop. Plimbare cu trăsura. După-amiaza Cernat. Cu Elisabeta. Seara prefectul Poliției. Citit până la ora 11. Elisabeta la teatru.

Luni, 10 ianuarie/29 decembrie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază scris. După-amiaza promenadă, vânt. Ora 5 Brătianu la mine, este mai puțin lipsit de voință și rămâne deocamdată la conducerea treburilor. Opoziția este cu totul infamă. Biliard cu Elisabeta. Seara citit până la ora 11.

Marți, 11 ianuarie/30 decembrie

Viscol puternic cu zăpadă, vânt rece. Înainte de amiază ministrul de Război. Peste zi nimeni. Cu Elisabeta. Seara citit.

Miercuri, 12 ianuarie/31 decembrie

Ploaie, frig umed. Înainte de amiază Pherekyde pentru decernarea ordinelor, îi dau lui și lui Radu Mihai Marea Cruce a Coroanei; Nacu și Anghelescu mari ofițeri ai Stelei. De asemenea, decernez ordine armatei și clerului. După-amiaza singur. Trimis cadouri. Seara cu Elisabeta. Cade o ploaie puternică, însă barometrul este ridicat.

Joi, 1/13 ianuarie. Anul Nou

Frig, vânt, foarte umed. Ora 8½ dejunat și dat cadourile, apoi oamenii la noi. Knechtel, Stöhr. Prefectul Poliției, căruia îi dau Crucea de comandor al Coroanei. Ora 10¼ la Mitropolie în ținută de gală, liturghie până la ora 11¼, apoi la mitropolitul Iosif Gheorghian, primit felicitările. Țin un mic discurs ca răspuns la toate cuvântările. Ora 12 din nou la Palat. Cu Elisabeta. După-amiaza depeșe etc. În clădirea nouă, citit. Ora 7 cina. Ora 10 la bal, cerc în sala tronului. La început moderat, mai târziu foarte plin, 1.400 de persoane. Ora 1 supeu, apoi cotilion, rămas cu Elisabeta până la ora 3½. Vorbit cu multă lume. Vânt rece din nord-est, –6 °R. Balul se termină la ora 5.

Vineri, 2/14 ianuarie

Ora 8½ sculat, foarte rece, –7 °R, furtună. Înainte de amiază nimeni. După-amiaza scris. Prefectul Poliției. Seara citit până la ora 10.

Sâmbătă, 3/15 ianuarie

–6 °R, vânt, uscat. Înainte de amiază Pherekyde. Promenadă, foarte frig. Orele 5-6 Kalinderu. Seara citit.

Duminică, 4/16 ianuarie

–6 °R. Înainte de amiază Stöhr, care a venit de la Sinaia. După-amiaza audiențe. Ora 5 Hasdeu, până la ora 6½. Seara cu Elisabeta.

Luni, 5/17 ianuarie

–8 °R, frig și uscat. Înainte de amiază Stătescu. Ora 12 mitropolitul cu icoanele. Rămâne la *lunch*. După-amiaza promenadă cu Candiano la Cotroceni. Seara la ora 5 Sturdza, care s-a întors de la Viena, unde a aflat cele mai bune dispoziții. Cei de acolo se tem de complicații din cauza Bulgariei. Ora 6 Brătianu; găsește situația internă de asemenea fatală, se vor serba orgii politice. Seara citit, frig.

Marți, 6/18 ianuarie. Epifania-Boboteaza

–8 °R, frig, uscat. Ora 10½ la Dâmbovița, acolo amenajat un pavilion, sfințirea apei, oficiază mitropolitul Gheorghian, apoi defilarea trupelor, multă lume. Ora 12¼ înapoi. D. Sturdza la dejun, conversat până la ora 3. Seara scris.

Miercuri, 7/19 ianuarie. Sf. Ioan

Rece, uscat, vânt. Ora 10½ ministrul de Război. După-amiaza promenadă, vizitat noul Spital Militar de afară. Seara scris.

Joi, 8/20 ianuarie

Rece, acoperit. Înainte de amiază Nacu. După-amiaza acasă, scris. Seara prefectul Poliției. Vânt rece.

Vineri, 9/21 ianuarie

Foarte frig, vântos, senin. Înainte de amiază Stöhr, Knechtel. După--amiaza promenadă, foarte frig. Seara Basset. Citit până la ora 11.

Sâmbătă, 10/22 ianuarie

Noaptea a ars marele Hotel Herdan. Ora 8 sculat. Înainte de amiază Pherekyde. Semnat tratatul de comerț cu Rusia. Orele 2½-4½ promenadă. Seara, orele 5-7½, Kalinderu. Din nou un mare incendiu.

Duminică, 11/23 ianuarie

Nu e frig. La capela episcopală. Plimbare cu trăsura. Orele 1¼-4 audiențe. Ora 5 baronul Meyer înmânează scrisoarea de rechemare, este foarte deprimat. Seara cu Elisabeta. Hotelul Boulevard arde încă în interior.

Luni, 12/24 ianuarie

Vreme senină. Înainte de amiază nici un ministru. Plimbare cu trăsura, cu Elisabeta. Sturdza la mine. Ora 5 audiențe. Seara citit.

Marți, 13/25 ianuarie

Frig. Ora 10½ Câmpineanu ca primar. Ora 11½ ministrul de Război. După-amiaza audiențe. Ora 5 fostul ministru belgian Rolin-Jaqueneyrs. La Cameră interpelarea făcută de Maiorescu; se dă un vot de încredere cu 106 voturi pentru și 40 împotrivă. Seara citit.

Miercuri, 14/26 ianuarie

Vreme minunată, deloc rece. Ora 10½ Consiliu de miniștri. Pherekyde a avut un duel cu Fleva, pe care l-a împușcat în mână. El vine mai târziu la Consiliu. După-amiaza promenadă, cald. Ora 5 audiențe. Discutat cu Sturdza și Barozzi regularizarea graniței româno-austriece. Opoziția a făcut scandal în Cameră.

Joi, 15/27 ianuarie

Vreme minunată, deloc rece. Înainte de amiază Nacu, Petrescu. După-amiaza promenadă. Ora 5½ Manu și G. Lahovary pentru Societatea Geografică. Seara citit până la ora 11.

Vineri, 16/28 ianuarie

Vreme mohorâtă. Ora 10½ Brătianu, care e din nou vioi, situația este însă din ce în ce mai grea. Opoziția se mărește până la extrem. După-amiaza promenadă până la ora 5. Ora 5½ audiențe. Seara scris. Camerele lucrează puțin, interpelări.

Sâmbătă, 17/29 ianuarie

Cald. Înainte de amiază Pherekyde, spoi Stătescu. După-amiaza acasă. Ora 5 audiență, marchizul de Pango, atașat francez. Orele 5½-7½ Kalinderu. Seara la ora 10 la balul funcționarilor, cu Elisabeta. Tombolă, foarte plin, puțină lume cunoscută, acolo până la ora 12.

Duminică, 18/30 ianuarie

Cald, +5 °R. La umbră. Ora 10 Stöhr. Ora 11½ mitropolitul Moldovei. Orele 1½-4 audiențe. Ora 5½ B. von Diesbach, care e mutat în

Suedia. A murit marchizul del Moral de la legaţia Spaniei. Wilhelm de Prusia are un fiu[351], îmi telegrafiază. Seara citit, Memoriile lui Beust. Elisabeta la teatru până la ora 2½ noaptea.

Luni, 19/31 ianuarie

Vreme minunată, cald. Cumpărat tablou de la Aivasovsky cu 8.000 franci. Ora 11 Pherekyde, pentru înmormântarea marchizului del Moral. Ora 11½ Sturdza, mâine face o interpelare la Senat în privinţa Bisericii Catolice. După-amiaza plimbare cu trăsura, vânt rece. Seara la ora 7 mare dineu, 50 persoane, Curtea de Casaţie, Curtea de Conturi, preşedinţii Curţii de Apel şi ai Tribunalului şi procurorii. Cerc până la ora 10. Conform ziarelor, perspectivele sunt belicoase, şi anume între Germania şi Franţa.

Marţi, 1 februarie/20 ianuarie

Ceaţă. Ora 10½ Câmpineanu. Ora 11½ ministrul de Război. După-amiaza dr. Asaky. Promenadă două ore. Seara Basset, fabrica de postav de la Azuga a fost deschisă. Brătianu bolnav. Interpelări în ambele Camere.

Miercuri, 2 februarie/21 ianuarie

Ceaţă. Consiliu de miniştri fără Brătianu, convenţia comercială cu Austria, zvonuri de război. Ora 5½ A. Ştirbey. Seara citit.

Joi, 3 februarie/22 ianuarie

Înainte de amiază R. Mihai. Frig, ceaţă. După-amiaza promenadă. Audienţe. Ora 9 cu Elisabeta la Balul Cercului Militar, foarte plin. Acolo până la ora 11½. Dansat cu doamna Cernat. Cercul iluminat.

Vineri, 4 februarie/23 ianuarie

Ceaţă, frig. Ora 11½ primit pe ambii mitropoliţi, prezentat episcopii. Orele 2½-7½ Văcărescu, citit din *Istoria războiului*. Bismarck cere ca generalul Boulanger să se retragă.

Sâmbătă, 5 februarie/24 ianuarie

–1 °R, ceaţă. Înainte de amiază Pherekyde, situaţia este încă belicoasă în Franţa, din cauza lui Boulanger. După-amiaza C. Manu. Orele 5-7 Kalinderu. Ora 10 Balul Furnica în sala Eforiei, acolo corpul diplomatic, mulţi din societate etc. Tombolă, tarabe. Noi rămânem până la ora 12½.

Duminică, 6 februarie/25 ianuarie

Vreme minunată, deloc rece. Ora 10 capela episcopală. La episcop. Plimbare cu trăsura. Orele 1½-4½ audienţe. Brătianu bolnav. Seara

cu Elisabeta. Murit Antoinette Tavezi la Forli. Leopold și Antoinette la Cannes.

Luni, 7 februarie/26 ianuarie

Vreme de primăvară. Înainte de amiază Sturdza. După-amiaza promenadă, deloc frig. Ora 5½ audiențe. Seara depeșă conform căreia fiul lui Wilhelm foarte bolnav.

Marți, 8 februarie/27 ianuarie

Acoperit, vânt rece. Ora 11½ ministrul de Război. După-amiaza acasă. Orele 5-7 audiențe. Elisabeta are febră. Zăpadă viscolită.

Miercuri, 9 februarie/28 ianuarie

Viscol cu zăpadă, vânt puternic. Înainte de amiază Sturdza. Busch la Berlin, unde a murit cumnatul său, renumitul doctor Schroeder. Ora 11 Consiliu de miniștri fără Brătianu. După-amiaza biliard cu Șoimănescu. Elisabeta febră puternică, cinat singur. Seara citit până la ora 11.

Joi, 10 februarie/29 ianuarie

–3 °R. Înainte de amiază R. Mihai și Nacu. Clădirea nouă. După-amiaza audiențe. Comercianții Socec, Nedelcovici, Pencovici pentru Balul Comerțului. Seara cu Elisabeta. Situația din nou belicoasă.

Vineri, 11 februarie/30 ianuarie

Vreme minunată. Înainte de amiază Stöhr. După-amiaza promenadă de la ora 2½ la 4½, deloc frig, înghețat puțin. Fără poștă, din cauză că în Valahia Mică e furtună de zăpadă de două zile. Ora 5½ Lascelles, noul ministru plenipotențiar englez, până la ora 7.

Sâmbătă, 12 februarie/31 ianuarie

Vreme minunată. Înainte de amiază Pherekyde și Stătescu. Bănuielile legate de război confirmate și de Rusia. După-amiaza ministrul de Război, pentru materialul de război. Fălcoianu primul plan. Ora 4½ plimbare cu trăsura, deloc frig. Orele 5-7 Kalinderu. Seara scris.

Duminică, 1/13 februarie

Vreme minunată, cald. Ora 11¾ primit în audiență oficială pe Sir Lascelles, noul ministru plenipotențiar englez, de față Pherekyde. După aceea îl primește Elisabeta. Orele 1½-4½ audiențe. Ora 9½ prezidat Societatea Geografică în sala Senatului, acolo până la ora 11. Elisabeta la teatru până la ora 12½.

Luni, 2/14 februarie

Vreme minunată. Orele 11-1 Sturdza. După-amiaza plimbare cu trăsura, vânt rece. Petrescu bolnav. Ora 8½ Societatea Geografică, prelegeri de Tocilescu, Butculescu și Remus Antonescu până la ora 12, a lui Butculescu foarte lungă. Ora 12½ în pat. Vânt rece.

Marți, 3/15 februarie

Vânt rece, –5 °R. Câmpineanu ca primar. Ministrul de război până la ora 1. După-amiaza acasă. Orele 5-6½ Brătianu, este îngrijorat din cauza războiului. Situația este însă mai puțin gravă. Ora 7 dineu de gală pentru corpul diplomatic, cerc până la ora 10, 50 persoane.

Miercuri, 4/16 februarie

Vânt foarte rece, enorm de uscat. Ora 10¾ Consiliu de miniștri, hotărât să cerem un însemnat credit pentru armată. După-amiaza promenadă, foarte frig, vânt, –6 °R. Seara scris. Murit Vizens.

Joi, 5/17 februarie

Viscol puternic, –7 °R. Înainte de amiază R. Mihai, Nacu. Camerele votează un credit de 30 milioane pentru înarmare și apărare, 99 pentru, 22 împotrivă, toți junimiștii cu Carp și N. Ionescu împotrivă, Kogălniceanu se abține. Seara scris. Viscolul cu zăpadă se oprește. Poșta întârzie serios. Știri războinice.

Vineri, 6/18 februarie

Zăpadă adâncă, –2 °R, ninge foarte puternic. Înainte de amiază nici un ministru. Senatul a votat creditul de 30 milioane. După-amiaza biliard cu Elisabeta și Young. Orele 6-7½ Sturdza. Seara scris.

Sâmbătă, 7/19 februarie

–12 °R, frumos. Înainte de amiază Pherekyde, apoi Stătescu. După-amiaza audiențe, acasă, cu Elisabeta. Seara scris. Kalinderu.

Duminică, 8/20 februarie

Vreme minunată, –4 °R. Ora 10 capela episcopală, episcop. Plimbare cu sania. După-amiaza, orele 1-4, audiențe. Ora 5½ Manu pentru curse. Seara scris. Problema bulgară stă pe loc la Constantinopol.

Luni, 9/21 februarie

Vreme minunată. Înainte de amiază Sturdza. În Germania alegeri pentru Reichstag. Plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, aer plăcut. Seara scris. Împrumutul de 30 milioane stârnește vâlvă în Europa.

Marți, 10/22 februarie

Vreme minunată. Înainte de amiază Câmpineanu, apoi ministrul de Război. A fost comandat mult material de război la Krupp. După-amiaza plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, până la ora 4½. Seara scris.

Miercuri, 11/23 februarie

Frig, frumos. Înainte de amiază Consiliu de miniștri. După-amiaza audiențe. Alegerile din Germania au ieșit în favoarea lui Bismarck. Leopold nu a fost ales la Düsseldorf. Lucius în locul său, de centru. Ora 10 Balul Comerțului, cu tombolă, foarte plin, eu dau un bufet frumos. Foarte plin. Rămas până la ora 12, vorbit cu multă lume.

Joi, 12/24 februarie

Frumos, deloc rece. Înainte de amiază miniștrii. După-amiaza plimbare cu sania. Ora 5½ Kretzulescu, care s-a întors de la Paris. Cei de acolo se străduiesc tare pentru o alianță cu Rusia. Alexandru de Battenberg are vărsat în Darmstadt. Cutremur pe Riviera, au murit mai multe mii de oameni. Seara la ora 10 mare bal la noi, enorm de plin. Ora 1 supeu, apoi cotilion. Până la ora 5. Noi rămânem până la ora 3 dimineața. Busch s-a întors de la Berlin.

Vineri, 13/25 februarie

Vreme rece și umedă. Orele 11-12½ Brătianu, care vede acum situația mai puțin belicoasă. După-amiaza plimbare cu sania, vânt rece. Seara Stöhr.

Sâmbătă, 14/26 februarie

Ora 7 sculat. Vreme minunată. Dejunat cu Elisabeta. Ora 8½ plecat de la gara Târgu, cu trenul special, pe noua cale ferată spre Dobrogea, la vânătoare la Pasărea. 60 persoane, Coutouly, Hitrovo, Türkheim, Lascelles și Hooricks, Pherekyde, Carp etc. Bibescu ne așteaptă acolo. Cu săniile în pădure. Prima goană, doar iepuri. Ora 12 mare dejun șezând în pădure. Foarte cald. Apoi a doua goană. Eu merg pentru o clipă la Mănăstirea Pasărea. A treia goană, o vulpe. Ora 5½ înapoi la gară. Ora 6 în București. Seara cu Elisabeta. Depeșă de la Leopold din Cannes, unde cutremurul a făcut puține pagube; ei rămân încă 14 zile. Ora 10 în pat.

Duminică, 15/27 februarie

Vreme minunată. Înainte de amiază Stöhr. Ora 11½ mitropolitul Iosif Gheorghian. După-amiaza audiențe între orele 1½ și 4. Cu

Elisabeta. Ora 5½ Beldiman, care a venit de la Berlin, a rezolvat problema tratatului comercial modificat cu Germania. Situaţia politică de acolo este considerată gravă încă. Seara scris până la ora 11. Barometrul urcă enorm.

Luni, 16/28 februarie

Ceaţă, dezgheţ. Ora 11 Sturdza. Numit pe domnişoara F. Racoviţă directoarea Azilului. După-amiaza audienţe, scris. Orele 5½-7½ Kalinderu. Cu Elisabeta. Scris până la ora 11½ lui Godin, în problema Umkirch, al cărui *fideicomis* îmi va reveni mie.

Marţi, 1 martie/17 februarie

Vreme minunată, cald. Ora 11½ ministrul de Război, mi-a prezentat repartizarea creditului de 30 milioane. Ora 1½ primit pe căpitanul Conda, care merge ca ataşat la Viena. După-amiaza cu Elisabeta. Basset. Seara scris. Revoltă la Silistra.

Miercuri, 2 martie/18 februarie

Înainte de amiază Consiliu de miniştri. După-amiaza plimbare cu trăsura, vânt rece. Ora 5½ audienţe. Seara scris. Hotărât să merg la Berlin, discutat planul cu Brătianu. La Silistra din nou linişte. La Rusciuc a izbucnit o revoltă militară cu bani ruseşti.

Joi, 3 martie/19 februarie

Vreme minunată. Înainte de amiază Nacu. Orele 2½-7 Văcărescu, citeşte din *Istoria* sa a campaniei din Bulgaria. Seara scris.

Vineri, 4 martie/20 februarie

Vreme minunată. Înainte de amiază Stöhr. A fost deschis Reichstagul din Berlin, discursul ostil. Revolta din Rusciuc înăbuşită. După-amiaza plimbare cu trăsura. Ora 5½ Busch, îi spun că vrem să mergem la Berlin, el să întrebe acolo. La masă Brătianu cu soţia, conversat până la ora 9½.

Sâmbătă, 5 martie/21 februarie

Vreme minunată. Înainte de amiază Pherekyde. Răsculaţii din Rusciuc au fost împuşcaţi. Hitrovo furios din această cauză. Noi îi expulzăm pe revoluţionari. După-amiaza scris mamei pentru *rendez-vous* în Nürnberg.

Duminică, 6 martie/22 februarie

Vreme minunată. Ora 10 capela episcopală. Plimbare cu trăsura, cald. Orele 2½-4 audienţe. Cu Elisabeta. Seara scris.

Luni, 7 martie/23 februarie

Înainte de amiază Sturdza, îl trimit la Busch pentru răspunsul de la Berlin, care a sosit, acolo sunt foarte bucuroși să ne vadă. Trimis scrisori mamei, Carolei despre vizita la Dresda și lui Fritz. Plimbare cu trăsura. Orele 5½-7 Kalinderu. Seara scris.

Marți, 8 martie/24 februarie

Vreme minunată, vânt rece. Ora 10½ Câmpineanu. Ora 11½ ministrul de Război. După-amiaza plimbare cu trăsura. Seara scris.

Miercuri, 9 martie/25 februarie

Ora 10½ Consiliu de miniștri. Nenumărate interpelări în Cameră. După-amiaza acasă. Seara audiențe.

Joi, 10 martie/26 februarie

Înainte de amiază scris. Nacu. Vreme caldă. Promenadă. Seara Sturdza. Scandal la Cameră, interpelare Fleva. Vânt rece.

Vineri, 11 martie/27 februarie

Frig, ploaie. Înainte de amiază Brătianu. Situația este din nou liniștită. După-amiaza audiențe, scris. Seara cu Elisabeta.

Sâmbătă, 12 martie/28 februarie

Înainte de amiază Brătianu, Pherekyde. Câteva mici dificultăți cu Hitrovo. Ceva ploaie. După-amiaza Sturdza și ministrul de Război. D. Ghica îl vrea pe Vlădoianu în București. Ora 10 la balul cu tombolă pentru studenți (Union). Elisabeta este răcită, nu se poate duce. Acolo până la ora 1¼. Nu prea plin. La tombolă au participat foarte mulți.

Duminică, 1/13 martie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază cu Elisabeta. Knechtel. Orele 1½-4½ audiențe, scris. Seara cu Elisabeta.

Luni, 2/14 martie

Ploaie, ninsoare, vânt foarte rece. Elisabeta răcită. Ora 11 Sturdza. După-amiaza audiențe. Văcărescu de la ora 2½ la 7. Seara scris.

Marți, 3/15 martie

Ceață, ploaie, frig. Ora 10½ Câmpineanu. Ora 11½ ministrul de Război. După-amiaza, audiențe. Seara, între orele 5 și 7, Kalinderu.

Miercuri, 4/16 martie

Ceață, vânt rece. Ora 10½ Consiliu de miniștri. După-amiaza scris. Ora 5 primit pe contele Goluchowsky[352], iar la ora 5 pe Busch. Ninge.

Joi, 5/17 martie

Vânt, mohorât. Înainte de amiază R. Mihai. Ora 11½ primit în audienţă oficială pe noul ministru plenipotenţiar al Austriei, contele Goluchowsky. Discurs. Şi-a prezentat personalul. După aceea a fost primit de Elisabeta. Ora 2 căpitanul Mongier pentru turela franceză, îmi aduce un model. Ora 4 cu Elisabeta. Ploaie torenţială, complet întuneric. Ora 5 ministrul de Război, Vlădoianu la Bucureşti conform dorinţei lui D. Ghica, Negel la Ploieşti. Ora 5½ I. Ghica, s-a întors de la Londra. Orele 6½-8 maiorul Schuhman, pentru fortificaţii.

Călătoria în Germania

Vineri, 6/18 martie. Plecarea din Bucureşti

Vreme frumoasă, foarte vântos. În Germania zăpadă. Ora 10 Stöhr. Orele 10½-12 Brătianu. După-amiaza diferite persoane, rezolvat treburi etc. Ora 6 cinat. Ora 7 plecarea la gară, enorm de multă lume, de asemenea miniştrii german şi austriac. Cerc. Ora 7½ plecăm din Bucureşti cu trenul special, R. Mihai cu noi. Ora 9½ în Piteşti, ceva lume, deloc frig. Călătorit toată noaptea.

Sâmbătă, 7/19 martie

Ora 3 în Vârciorova. Ora 10 în Timişoara. Furtună de zăpadă şi frig. Ora 12 Szegedin. Vremea mai bună. Ora 3½ sosirea în Pesta. Împăratul este la gară, el *en petite tenue*, eu civil. Împreună o jumătate de oră, conversat în sala de aşteptare, foarte afectuos şi vesel. Ora 6 cinat în vagonul restaurant, noi am luat masa deja mai devreme. Ora 7½ în Marchegg, am călătorit încontinuu cu trenul special, prin Gänserndorf, Ebridsdorf, pe calea ferată de nord „Ferdinand”, unde vagonul nostru este ataşat la un tren comun la ora 10. Din nou călătorit toată noaptea, care e foarte rece.

Duminică, 8/20 martie

Sculat la ora 6. Zăpadă adâncă. Ora 7 în Tetschen, acolo traversat Elba, Pirna etc. Ora 8½ sosirea în Dresda. Albert, Georg, prinţesa Mathilde şi prinţul August la gară. Prezentări. Plecat cu trăsura la castel, Carola ne-a întâmpinat cu Fritz. Dejunat *en famille*. Ora 11 la biserica curţii, liturghie. Apoi cu Fritz. Toaletă. Ora 1 *lunch en famille*. După-amiaza plimbare cu trăsura, vânt foarte rece, până la ora 4. Cu Fritz. Ora 5 cinat *en famille*. Seara la ora 8 mare soarea cu tablouri şi cântece, fermecător, 250 persoane, până la ora 12½. Supeu. Prinţul şi prinţesa Albert Altenburg, Holstein etc.

Luni, 9/21 martie. Dresda-Berlin

Ora 7 sculat. Ora 8 dejunat *à trois*. După aceea venit Albert și Carola. Ora 8¾ plecarea spre Berlin, cu Fritz, vânt foarte rece. În Röderau Liteanu și personalul. Ora 12 și 10 minute sosirea în Berlin. Mare întâmpinare de gală, cu gardă de onoare. Kronprințul și kronprințesa, marele duce și marea ducesă de Baden, Victoria, Charlotte, Helene Holstein, Wilhelm și Heinrich, Wilhelm și Ferdinand, Wilhelm și Maria Wied etc. Garda de onoare a plecat, Werden, Papen, Schlichtig etc. în frunte, Regimentul 4 Gardă. Plecat cu Fritz-Wilhelm direct la palatul imperial, Elisabeta în față. Salutarea perechii imperiale. Împărăteasa foarte slăbită, kaiserul vioi, gârbovit ne mulțumesc mult că am venit. De față și Weimar. Mers cu trăsura la castel. Ovații. Dejunat, venit Rudolf de Austria. Tur de vizite cu Elisabeta. Generalul Winterfeld, maiorul Prittwitz, care comandă regimentul meu. Ora 5 cină în familie la kaiser, 65 membri ai caselor domnitoare, ținut până la ora 7. Ora 9 soarea la contele Radolinsky, unde vin aproape toți. Teatru și tablouri, foarte amuzant. Salutat pe toți cunoscuții, rămas până la ora 1. Acolo Carola și Albert, kronprințul și kronprințesa, Wales, Hessen etc. În piesă joacă Gordon. Elisabeta prea obosită, rămâne acasă. Vremea foarte geroasă. Prezenți Amedeo de Italia, Vladimir și Mihail de Rusia, Wilhelm de Württemberg etc., 90 membri ai caselor suverane.

Marți, 10/22 martie. Berlin.
Ziua de naștere a împăratului german

Înainte de amiază acasă. Ora 11 plecat cu trăsura la Palat, pentru felicitări. 95 de principi. Împăratul vioi, împărăteasa slăbită. Noi îi dăruim o piesă de la Pietroasa. Ora 12 înapoi la castel. Mers în vizite. Audiențe. Ora 5 cină în familie la kronprinț în trei camere. Eu o conduc pe kronprințesă și stau la masa împăratului. Ora 7 la castel. Cu Philipp și Maria, care au sosit ieri seară împreună cu Baudouin. Seara iluminație. Ploaie. Ora 9 mare soarea în castel, teatru în sala mare. Aglomerație enormă. Eu o conduc din nou pe kronprințesă și stau în primul rând, alături de Carola. Foarte cald. După aceea bufet, vorbit cu ambasadori etc. Schuvalov antipatic. Ora 12, se încheie, înghesuială enormă și foarte cald. În locuința noastră, prin toate apartamentele.

Miercuri, 11/23 martie. Berlin

Înainte de amiază, între orele 9 și 11, promenadă în oraș, singur, în civil, pe strada Unter den Linden etc. Ora 12½ dejunat la Palat, la marele duce și marea ducesă de Baden. Acolo până la ora 3, conversat. Vizitat Junghans. Ora 5 mare dineu la kaiser, 95 de principi, eu o conduc pe marea ducesă de Mecklenburg, alături de mine marea

principesă Vladimir. Seara îmi este foarte rău. Sosit știri despre sănătatea reginei Suediei. Ora 12 în pat.

Joi, 12/24 martie. Berlin

Ploios. Înainte de amiază acasă, rezolvat problema ordinelor. La Maria, care locuiește în castel. Ora 12 venit împărăteasa, în jur fete de la mănăstire. Ora 12¾ merg la *lunch* la Fritz și Luisa, unde se duc și Albert și Carola. Primarul Emmel cu soția etc., foarte confortabil, Maria, Philipp, Charlotte Meiningen cu soțul etc. Ora 2 la principele Bismarck, acolo o oră și un sfert, convorbire interesantă. Pacea este asigurată deocamdată. Contele H. Bismarck m-a întâmpinat la trăsură. După aceea plimbare cu trăsura la Charlottenburg, văzut panorama Plevnei etc. Ora 4 la castel, audiențe. Kronprințul la mine, nu este foarte orientat. Ora 5 cină la kronprinț, 40 persoane, ceilalți la prințul Albrecht. Perechea proaspăt căsătorită Heinrich și Irene de Hessa, foarte plin. Acolo până la ora 7. Seara Ernst de Altenburg la noi. Ora 9 soarea cu muzică la Palat, regele se retrage devreme. Rămas până la ora 12, stat alături de împărăteasă și de Maria, vorbit cu mulți alți cunoscuți. Elisabeta hotărăște să meargă la Neu-Wied.

Vineri, 13/25 mai. Berlin

Ploaie, frig. Ora 9 plecat cu trăsura la cazarma Regimentului 4 al Dragonilor de Gardă din Hasenheide. Mă întâmpină întregul corp al ofițerilor, Fritz în frunte, pe post de comandant de brigadă (a devenit general). Vizitat dormitoarele, grajdurile și birourile. Mic *lunch*, toasturi. Ora 11 la feldmareșalul Moltke, o jumătate de oră acolo. Văzut pe contele Waldersee. În castel îmi sunt prezentați soldați în noul echipament. Generalul Papen etc., mulți alți domni de față. Ora 12½ la *lunch* la kronprinț. Prezenți Wales, Ludwig de Hessa etc. Vorbit cu kronprințul despre Bulgaria. Ora 3 în Palat, audiențe. Maria la mine. Ora 4½ la cină în Palat. Kaiserul bolnav. Eu am stat lângă împărăteasă, acolo până la ora 6½. Rămas-bun, nu l-am mai văzut pe kaiser. Trecut pe la familia de Baden, unde se aflau și cei din Weimar. La castel, acolo Perponscher. Cu Maria și Fritz la gară, Elisabeta în față. La gară Wilhelm de Prusia, marele duce de Baden, Gustav etc., multă lume, onorabilități. Rămas-bun. Ora 8 plecarea, călătoresc împreună cu Elisabeta, Wilhelm și Maria până la Bitterfeld, de unde Elisabeta merge spre Neu-Wied, iar eu mai departe cu Liteanu până la Leipzig.

Sâmbătă, 14/26 martie. Berlin-Nürnberg

Călătorit toată noaptea, foarte frig, chiar și în vagon. Ploaie și ninsoare. Ora 8½ sosirea la Nürnberg, direct la Bayerischer Hof cu

generalul Barozzi și colonelul Robescu. Înainte de amiază scris. Ora 12½ dejunat cu domnii. Elisabeta a ajuns la ora 11 în Neu-Wied. Ora 2½ la Casa Peller, făcut ceva cumpărături în câteva prăvălii. Ora 5 înapoi. Multe depeșe din țară, aniversarea proclamării regatului. Ora 6½ la gară. A sosit mama de la Baden-Baden, împreună cu Lindheim. La hotel. Ora 7 cinat *à cinq*. Seara cu mama.

Duminică, 15/27 martie. Nürnberg

Vreme mohorâtă, rece. Ora 8 dejunat cu mama, răcit foarte tare. Ora 11 la Frauenkirche. Liturghie tăcută. Ora 12½ *lunch*. Ora 1½ profesorul Essmann. Promenadă în parcul orașului, vreme oribilă, frig, vânt și ploaie. Spre seară cu mama, cinat cu ea la ora 7. Leopold la Lisabona.

Luni, 16/28 martie. Nürnberg

Ploaie, frig. Ora 5 sosit de la Neu-Wied Elisabeta cu Wilhelm și Maria. Elisabeta rănită la fluierul piciorului. Ora 8 dejunat împreună. Toată dimineața cu mama. Ora 2 la Casa Peller și prin prăvălii. Ora 6 venit Lehnert. Ora 5½ dejunat *à cinq*. Ora 10½ plecarea din Nürnberg, mama cu Wilhelm și Maria Wied ne însoțesc la gară. Despărțire tristă. Călătorit toată noaptea, până dimineața la ora 10, când ajungem în Viena.

Marți, 17/29 martie. Viena

Împăratul ne întâmpină la gară, gardă de onoare, autoritățile, legația română. Eu merg în trăsură cu împăratul, Elisabeta cu Slăniceanu, în Burg, unde locuim. Împăratul ne însoțește în apartamentele Bellaria, conversat o jumătate de oră. Arhiducele Albrecht sosește îndată, discutat probleme militare. După aceea tur de vizite cu prințul Windischgrätz, feldmareșal-locotenent, și cu maiorul Fliese, adjutant al împăratului, care ne însoțesc doar ca serviciu de onoare. Elisabeta cu contele Franz Bellgard. Ora 1½ la împărat, conversație politică și despre Bulgaria. După-amiaza la ora 4 cină în familie, arhiduceasa Maria-Theresa, prințul Albrecht de Bavaria cu fiica, Reuss cu soția, arhiducele Albrecht etc. Înainte de aceasta Kalnoky la mine. Ora 7 cu împăratul la Burgtheater, piesa *Un sărut*, până la ora 10. Prințesa Adalbert v. B. cu fiica.

Miercuri, 18/30 martie. Viena

Ora 8½ vine arhiducele Albrecht. Ora 9½ împăratul la noi, apoi cu prințul Windischgrätz la Belvedere, văzut portretul făcut de Hamilton principesei Schwarzenberg și modelul monumentului Mariei-Theresa de Zambuchi. Ora 11½ înapoi. Audiențe, feldmareșalul Baur, Hohenlohe, ambasadorul englez Paget, nunțiul Vanutelli, generalul Kaulbars, care a fost în Bulgaria. Orele 2½-4 la Kalnoky, discutat starea de lucruri din Bulgaria etc., preîntâmpinat reîntoarcerea lui Sandro.

Ora 5 împăratul vine să ne ia la dineul de gală dat în onoarea noastră. Arhiducesa Maria-Theresa, căreia îi ofer braţul. Taufe, Kalnoky, Kallay, Begland, Taxis, Becks, cu care discut probleme militare, legaţia română, 40 persoane. După masă cerc. Kallay crede că România ar trebui să meargă până la Balcani. Împăratul ne însoţeşte până în apartament şi conversează cu noi. Ora 7 el merge cu Elisabeta la Burgtheater, eu cu prinţul Windischgrätz la Teatrul Josefstadt, piesă vieneză veritabilă, până la ora 10. Cu Elisabeta încă ceai. Ora 11 în pat. Împărţit ordine, Franz Mannsdorf şi Sper Steaua României, de asemenea prinţul Windischgrätz.

Joi, 19/31 martie. Plecarea din Viena

Ora 7½ arhiducele Albrecht la mine în cameră, ora 8 împăratul, care ne însoţeşte la gară, curtea pentru rămas-bun. Eu merg în trăsură cu împăratul. La gară Mavrogheni cu soţia, delegaţi români, care nu se pot pune de acord în privinţa convenţiei comerciale, din cauza problemei vitelor. Ora 8½ plecarea, afectuos rămas-bun de la împărat. Vremea rece şi neprietenoasă. Ora 12 dejunat în vagonul restaurant. Ora 1½ în Pesta, acolo Fanu etc. Ora 4 Seghedin, plouă, a nins. Ora 6 cinat în vagonul restaurant. Ora 7 Timişoara. Ora 1 în Vârciorova, dormit, călătorit toată noaptea. Ora 6 Slatina, gardă de onoare.

Bucureşti

Vineri, 1 aprilie/20 martie

Ora 8 Piteşti, mare întâmpinare, la fel în Slatina Veche. Sosit abia la ora 11 în Bucureşti, întâmpinare foarte mare, gardă de onoare, enorm de multă lume la gară, toate autorităţile etc. Cerc jumătate de oră. Busch şi Goluchowsky. Ora 11¾ la Palat. Oraşul împodobit cu steaguri. Călătoria a făcut cea mai bună impresie în ţară. Ora 12½ dejunat cu Elisabeta. Rezolvat hârtii etc. Ora 5 Sturdza. Seara Stöhr.

Sâmbătă, 2 aprilie/21 martie

Înainte de amiază Pherekyde şi Stătescu. Vremea primăvăratică. Primit răspunsuri la depeşele mele de la împărăteasa Germaniei, împăratul Austriei, kronprinţul Prusiei şi Bismarck. După-amiaza primit pe Goluchowsky, vorbit despre Bulgaria, unde se doreşte realegerea lui Sandro, noi împotrivă. Seara Elisabeta la teatru.

Duminica Floriilor, 3 aprilie/22 martie

Vreme de primăvară, nimic verde. Ora 10 capela episcopală. Plimbare cu trăsura. Mâţişori de salcie la mine. După-amiaza audienţe. Seara cu Elisabeta, care stă în pat.

Luni, 4 aprilie/23 martie

Vreme de primăvară. Înainte de amiază cu Elisabeta. Orele 11-12½ Brătianu, care e mai bine. Este foarte bucuros de călătoria noastră. După-amiaza audiențe. Ora 5 Kalinderu. Seara scris.

Marți, 5 aprilie/24 martie

Vreme minunată. Înainte de amiază Câmpineanu. Ministrul de Război. Plimbare cu trăsura, cu Elisabeta, la Cotroceni. Vânt. Primit pe Bălăceanu și pe Filipescu. Regina Suediei a rezistat operației, succesul încă nesigur. Seara Stöhr.

Miercuri, 6 aprilie/25 martie. Buna-Vestire

Vreme senină, cald. Ora 10½ Consiliu de miniștri, tratatele comerciale, problema armatei etc. După-amiaza lungă promenadă cu Candiano, foarte cald. Seara la ora 8 la confesiune (Str. Fântânei). Ora 8½ înapoi. Elisabeta la mine în cameră.

Joia Verde, 7 aprilie/26 martie

Vreme mohorâtă. Ora 8 la capela episcopală, sfânta împărtășanie. Vorbit cu arhiepiscopul. Ora 8¾ înapoi. Dejunat. Ora 10½ prefectul de Iași Gane, R. Mihai, Nacu. Ora 12½ mitropolitul primat. După-amiaza audiențe până la ora 4. Orele 5-7½ maiorul Schuhman pentru fortificațiile de la Focșani, Tecuci și de pe Siret etc. Murit Gusti. Elisabeta la teatru. Ora 11 în pat.

Vinerea patimilor, 8 aprilie/27 martie

Vreme minunată, complet cald, praf, secetos. Ora 9 la mica mănăstire, slujbă religioasă până la ora 9¾. Plimbare cu trăsura la Șosea. Ora 11½ Costinescu. După-amiaza audiențe. Cu Elisabeta, scris. Leopold la Lisabona.

Sâmbăta patimilor, 9 aprilie/28 martie

Furtună, doar +3 °R, cumplit de secetos. Ora 10 venit Școala Normală cu mâțișori de salcie, cântat. Pherekyde, Sturdza. După-amiaza ploaie și ninsoare, frig. Cu Elisabeta. Tornielli, care pleacă în Italia.

Duminica Paștilor, 10 aprilie/29 martie

Vânt rece. Ora 10½ la catedrala catolică, liturghie episcopală până la ora 12, întors. Stöhr. După-amiaza audiențe până la ora 4. Seara cu Elisabeta, scris. Citit în fugă tratatul cu Austria.

Lunea Paștilor, 11 aprilie/30 martie

Vreme rece. Înainte de amiază Brătianu, i-a vorbit lui Hitrovo de o eventuală călătorie la Petersburg. Opoziția a părăsit Camerele. Legea

pentru tratatele comerciale a fost votată. După-amiaza promenadă la Cotroceni, vânt rece, întors cu trăsura. Orele 5-7 Kalinderu. Scris până la ora 11. Regența bulgară se menține foarte greu, nu au nici o protecție.

Marți, 12 aprilie/31 martie

Vreme senină, vânt rece. Ora 10 președintele Camerei Lecca, prefectul Poliției, Stătescu, Sturdza, ministrul de Război, până la ora 1. După-amiaza plimbare cu trăsura. Ora 5½ Beldiman, care merge la Sofia. Seara scris. Sesiunea Camerei prelungită cu două zile.

Miercuri, 1/13 aprilie

Mai cald. Ora 10½ Consiliu de miniștri. După-amiaza Văcărescu de la ora 4½ la 7. Seara prefectul Poliției, scris.

Joi, 2/14 aprilie. Joia Mare

Cald. Înainte de amiază nici un ministru. Închiderea Camerei. După-amiaza promenadă, vânt și praf, foarte secetos. La Stöhr. Ora 5½ Hitrovo, care pleacă la St. Petersburg, vorbit despre Bulgaria.

Vineri, 3/15 aprilie. Vinerea Mare

Vreme caldă. Înainte de amiază nici un ministru. Elisabeta la biserică. După-amiaza s-au împotmolit 4 cai pe drum. Ora 5 audiențe. Ora 7½ la Mitropolie, slujbă religioasă până la ora 9, mai întâi rugăciune lungă. Viorele, aer călduț. Ora 9½ înapoi. Scris până la ora 11.

Sâmbătă, 4/16 aprilie

Aer foarte apăsător. Înainte de amiază Pherekyde și Sturdza. După-amiaza spre Cotroceni, pe jos, cu Candiano, enorm de cald. Întors cu trăsura. Seara cu Elisabeta. Ora 10 fulgere puternice, ora 10½ izbucnit o furtună violentă, ploaie torențială. Ora 11¾ la Mitropolie, Învierea ținută la lumina fulgerelor, slujba durează până la ora 2, oficiază mitropolitul Iosif. În biserică foarte cald, afară frig. La întoarcere plouă încă. Ora 2½ masă, Elisabeta de față, până la ora 3¼, mitropolitul, miniștri, militari etc. Ciocnit ouă. Ora 3½ în pat.

Duminică, 5/17 aprilie. Hristos a înviat. Sfintele Paști

Doar 5 °R, mohorât. Ora 10 dejunat cu Elisabeta. Toată ziua acasă, scris, cam obosit. Ora 5½ prefectul Poliției. Ora 10 în pat. +3 °R.

Luni, 6/18 aprilie. Sfintele Paști

+4 °R, întunecat, fulgi de nea în aer. Ora 10 cu Elisabeta la Domnița Bălașa, liturghie oficiată de mitropolitul Iosif. Ora 11 se termină. Bibescu și Văcărescu acolo, foarte plin. După-amiaza scris.

Marți, 7/19 aprilie

Vreme frumoasă, cald. Înainte de amiază ministrul de Război. După-amiază câteva audiențe. Cu Elisabeta, scris.

Miercuri, 8/20 aprilie

Ziua mea de naștere, 48 de ani. Ora 8½ dejunat cu Elisabeta. Felicitări. Ora 11½ mitropolitul Iosif, miniștri, generali și curtea, pe care i-am decorat. După-amiaza cu Elisabeta la Cotroceni. Înverzește totul. Seara răspuns la depeșe, care au sosit în număr însemnat. Vreme moale.

Joi, 9/21 aprilie

Frumos, cald. Dimineața depeșă de la împăratul german, foarte cordială. Mavrogheni a murit la Viena. Sturdza și R. Mihai la mine. Ora 2 acordat audiență lui Sir Lewison Gowen. Plimbare cu trăsura. Ora 7 dineu pentru L. Gowen, Lascelles și soția, Filipescu și soția, Duca și soția etc., 18 persoane. După aceea în biblioteca mea până la ora 10, prezenți și I. Ghica și Bălăceanu. Vreme foarte secetoasă, mai ales în Moldova.

Vineri, 10/22 aprilie

Cald, senin. Nici un ministru, scris. La Cotroceni cu Elisabeta, acolo Stöhr. Seara scris.

Sâmbătă, 11/23 aprilie

Înainte de amiază Pherekyde. La Belgrad criză de guvern și ceartă în familia regală. Stătescu la mine. Brătianu e la țară. După-amiaza multe audiențe și scris. În Bulgaria regența luptă împotriva instructorilor ruși, care însă au devenit puternici. Seara scris până la ora 11.

Duminică, 12/24 aprilie

Înainte de amiază la capela episcopală. Plimbare cu trăsura. Orele 1½-4½ audiențe. Ora 7 prințul moștenitor și prințesa de Schönburg la masă, împreună până la ora 10.

Luni, 13/25 aprilie

Senin, uscat. Înainte de amiază cu Elisabeta la fotograful Mandy. Mers cu trăsura la Cotroceni, cald. După-amiaza Kogălniceanu ca președinte al Academiei, două ore, discutat mai puțin politică. După aceea Kalinderu, care s-a întors de la Constantinopol. Seara scris.

Marți, 14/26 aprilie

Uscat, vânt, foarte frig. Înainte de amiază ministrul de Război. Înmormântarea lui Mavrogheni la Biserica Sf. Gheorghe. După-amiaza Brătianu. Scris. Cu Elisabeta. Ora 7 prefectul Poliției.

Miercuri, 15/27 aprilie

Vreme minunată, vânt rece. Ora 9 Stöhr; a primit Bene Merenti de la Leopold, din Lisabona. Ora 10 Brătianu, apoi Consiliu de miniştri. După-amiaza la Cotroceni cu Elisabeta. Ora 5½ audienţe. Sturdza. Seara scris.

Joi, 16/28 aprilie. Bucureşti-Mehadia

Ora 6 sculat, ora 7 dejunat. Venit încă Stöhr. Ora 8¾ plecarea cu trenul special, cu Elisabeta. Multă lume la gară. Ora 12 Piteşti, întâmpinare. Ora 1½ în Slatina, de asemenea întâmpinare. Enorm de cald, vreme complet senină. Ora 2 Craiova, mare întâmpinare. Ora 4½ la Turnu-Severin, enorm de multă lume, mare entuziasm. Ora 4¾ la Vârciorova. Compania de Vânători acolo. Ne întâmpină Claudy. Ora 5¼ în Orşova, acolo autorităţile. Ora 5½ în Băile Herculane. La gară împărăteasa Elisabeta, care ne întâmpină foarte cordial. Domnişoara von Maylat. Elisabeta merge în trăsură cu împărăteasa, eu cu generalul Greceanu. 20 de minute până în Băi. Tragem la Băile Franz Josef, unde Napsa îmi prezintă autorităţile. Ora 6 cinăm la împărăteasă, care locuieşte *vis-à-vis*, acolo până la ora 8, *en petit comité*, doar suita şi Claudy. Ora 9 în pat. Elisabeta se simte răcită.

Vineri, 17/29 aprilie. Mehadia-Bucureşti

Elisabeta face încă de la ora 6½ o lungă promenadă cu împărăteasa pe munte. Eu am dejunat la ora 7¾, apoi am făcut singur o promenadă pe Vârful Rotaru şi la cascadă, până la ora 9½. Apoi împărăteasa vine la noi, se poartă ca o rudă apropiată şi promite să vină la Sinaia. Ora 10 părăsim Băile Herculane. Împărăteasa ne însoţeşte până la gară. Ora 10½ plecarea, după un rămas-bun cordial. Claudy vine cu noi până la Vârciorova, acolo R. Mihai, generalul Anghelescu etc. Ora 11½ plecat mai departe, foarte cald. Turnu-Severin, întâmpinare. Elisabeta este foarte obosită şi răcită, începutul menopauzei. Craiova, Stătescu, Perticari, militari, funcţionari, eu mă întreţin cu lumea. Elisabeta rămâne în vagon. Ora 7½ sosirea în Bucureşti, miniştri, militari etc. la gară. Kremnitz venit la Elisabeta, constatat menopauza, care poate să dureze destul de mult. Stöhr vine încă la mine. Foarte secetos.

Sâmbătă, 18/30 aprilie

Vreme senină, caldă. Mama îmi scrie că *tante* Marie e destul de bolnavă, ea rămâne în Baden. Cazimir a devenit colonel şi a fost mutat la Focşani. Odobescu a venit la mine. Ora 11 Pherekyde. Regina Suediei vine la Bucureşti. Regele Milan nu vrea să divorţeze. Ora 12 Stătescu. După-amiază audienţe. Ora 5 Sturdza, care merge la Iaşi.

Elisabeta trebuie să renunțe la călătorie. Seara prefectul Poliției. Opoziția din Iași a scos un manifest prin care cere să nu fiu întâmpinat.

Duminică, 1 mai/19 aprilie

Vreme minunată. Elisabeta e mai bine. Ora 9 Theodori. Ora 11½ răzvod în Cișmigiu, toți ofițerii acolo, foarte cald. Orele 1½-4½ audiențe. Orele 5-7½ maiorul Schuhmann pentru fortificațiile de la Focșani etc. Seara scris.

Luni, 2 mai/20 aprilie

Cald. Elisabeta are febră. Ora 10 D. Ghica, pentru răscumpărarea căii ferate Iași-Cernăuți. Ora 11 mitropolitul primat. După-amiaza audiențe. Ora 5 Kalinderu. Seara scris.

Marți, 3 mai/21 aprilie

Iarăși frig, enorm de secetos. Înainte de amiază, la ora 10, inspecție la Marele Cartier General. Ora 11½ înapoi. Ministrul de Război, Stătescu. Ora 2 audiențe. Elisabeta mai bine. Orele 3-4 la Cotroceni, enorm de apăsător, stă să plouă. Ora 5½ Tornielli. Ora 7 cinat cu Elisabeta. Ora 9 L. Bellio la mine, spune că se vrea să se tragă asupra mea în Iași. Ora 10 plecat la gară, multă lume. Ora 10½ plecarea cu trenul special, cu mine toți miniștrii și oaspeții. Enorm de cald, fără ploaie, chiar dacă seara a fost înnorat.

Călătoria în Moldova

Miercuri, 4 mai/22 aprilie. București-Iași

Ora 5 în Focșani, cerul se înseninează. Ora 8 în Bacău, întâmpinare, generalul Lecca etc. Ora 9 în Roman, mare întâmpinare, acolo o jumătate de oră. Ionescu și el acolo, elevi etc. Ora 10½ în Pașcani, căldură enormă, secetă cumplită, autoritățile din Suceava și Botoșani. Acolo 30 de minute. Ora 1½ sosirea în Iași, mare întâmpinare, gara plină. Intrarea în oraș, mare entuziasm etc. La Mitropolia mică, Te Deum, toți episcopii acolo. Trupele pe străzi. Buchete. Ora 3 la casa prefectului Gane, acolo autoritățile etc. Gr. Sturdza, cerc, mare căldură, obosit. Ora 5½ primirea corpului consular. Ora 6½ dineu dat de gazda mea, 30 persoane, Lecca, Gr. Sturdza, Carp, notabilitățile etc. Cerc până la ora 9.

Joi, 5 mai/23 aprilie. Iași. Sf. Gheorghe

Căldură enormă. Ora 7 sculat. Sturdza la mine. Ora 8¾ la Mitropolie, mai întâi procesiune de trei ori în jurul bisericii. Intrarea în noua

Mitropolie. 12 episcopi cu mitropolitul. Răcoare. Târnosirea bisericii. Liturghie până la ora 1, obositor. Toți părăsesc biserica, eu la sfârșit, împreună cu clerul. Cuvântare în fața trupelor, către adunare, mare entuziasm. Sturdza și primarul răspund, apoi defilarea trupelor și a școlilor. Enorm de cald. Ora 2 acasă, dejunat. Vizite etc. până la ora 5½, doamne, Sevastia Carp. Ora 6¼ mare dineu. Retragere cu torțe, mare ovație din partea tuturor domnilor, care vin de la banchet. Ora 10½ în pat.

Vineri, 6 mai/24 aprilie. Iași

Ziua onomastică a Elisabetei. Înainte de amiază, la ora 9½, primit membrii Camerei și Senatului, cam 30 de persoane, miniștrii etc., pentru felicitări adresate Elisabetei. Ora 10½ la Mitropolia mare, Te Deum, enorm de plin, slujbă religioasă frumoasă, o jumătate de oră, apoi defilarea trupelor. Corpul ofițerilor s-a strâns în jurul meu. Ora 12 acasă. Primit clerul, pe toți episcopii cu mitropolitul în frunte, apoi profesorii, consiliul comunal. Audiențe, N. Suțu. Ora 1 dejun, 30 de persoane, cerc. După-amiaza Sturdza, audiențe. Vânt care usucă tot, enorm de cald. După-amiaza acasă. Ora 5 audiențe. Seara la ora 7 dineu, consuli etc., 30 de persoane. Apoi foc de artificii în Copou, enorm de multă lume, acolo până la ora 10. Apăsător.

Sâmbătă, 7 mai/25 aprilie. Iași

Ora 9 inspectarea Școlii Militare, apoi a tuturor trupelor în Copou. Vizitat cazarma până la ora 12. Foarte cald, secetos. Ora 12½ dejun, invitat 30 de persoane. Puțin obosit. Ora 3 vizitat cu Sturdza Universitatea și Facultatea de Medicină, Școala de Meseriași, Sf. Spiridon, Trei Ierarhi etc. Ora 6 înapoi. Vine o furtună puternică, ploaie scurtă. Cinat singur. Ora 9 mare ovație cu facle etc., discursuri. Ora 8½ soarea muzicală cu 100 de persoane, doamne, cântă domnișoara Sion etc. Dansat un cadril, până la ora 12, enorm de cald, vorbit cu toată lumea. Noaptea încă ceva ploaie.

Duminică, 8 mai/26 aprilie. Iași-Piatra

Răcoare. Select. Ora 8½ plecarea spre gară, străzile pline, buchete etc. Ora 9 la gară, enorm de multă lume. Rămas-bun. Plecarea în urale, miniștrii merg cu mine. Ora 11 în Pașcani. În nordul Moldovei a plouat. Întâmpinare. Ora 12 în Roman, mare întâmpinare. Mers cu trăsura la Episcopie. Te Deum ținut de Melchisedec, apoi la el, întregul Roman adunat acolo. Mers cu trăsura la gară, pe ploaie. Ora 1 plecat mai departe, ora 2 în Bacău, întâmpinare. Acolo a plouat mai puțin. Plecat spre Piatra pe calea ferată îngustă. Buhuși, vizitat fabrica de postav a lui Alcay. Ora 5 sosirea în Piatra, mare

întâmpinare, 500 de călărași cu steaguri. Mers cu trăsura la biserică, Te Deum, apoi la casa lui Labeș, acolo întâmpinare. Ora 7 cină, ovații. Seara enorm de obosit.

Luni, 9 mai/27 aprilie. Piatra-București

Mohorât, răcoare. Înainte de amiază, la ora 8½, vizitat cazarma, spitalul și școala. Pe podul de pe Bistrița. Ora 11 dejunat, 30 persoane. Ora 12 plecat din Piatra, toți ne însoțesc la gară, iar o parte merg cu noi până la Bacău. Sosit acolo la ora 2½, enorm de cald, uscat. Întâmpinare, de asemenea în celelalte stații, și anume la Focșani și la Râmnic, foarte mulți însoțitori. Ora 6½ în Buzău, ora 8½ în Ploiești, mică întâmpinare. Ora 10 sosirea în București. Ovații foarte mari la gară și pe străzi, din cauza articolelor opoziției, care se comportă foarte meschin și răspândește minciuni. Mers cu trăsura la Palat. Elisabeta mă întâmpină, e mai bine, dar încă slăbită. Supat. Căldură enormă. Obosit. În București nu a plouat. Secetă enormă în toată țara, lumea e îngrijorată. În unele locuri furtună cu grindină. Recolta nu este compromisă încă, dar ploaia este foarte necesară în următoarele zile. Brătianu este foarte slăbit. Opoziția și-a pierdut capul. Se judecă procesul împotriva lui Panu pentru *Lupta*[353].

Marți, 10 mai/28 aprilie

Cald, barometrul urcă, secetă enormă. Înainte de amiază Câmpineanu. Prefectul Poliției. Brătianu, care e foarte suferind. După-amiază Sturdza, mult de lucru. Seara citit, scris. Multe incendii în păduri.

Sinaia

Miercuri, 11 mai/29 aprilie. București-Sinaia

Secetă enormă. Înainte de amiază la ora 11½ au depus jurământul Aurelian ca ministru al Lucrărilor Publice și Gheorghian ca ministru al Domeniilor. R. Mihai la Interne, Brătianu, care e bolnav, președinte fără portofoliu. Consiliu de miniștri până la ora 12. Ora 1½ plecarea la Sinaia, miniștrii la gară. Ora 4¾ în Sinaia, îngrozitor de frig, vânt din nord, uscat. Cu Stöhr direct la castel. Cinat. Seara foarte frig, vreme neprietenoasă.

Joi, 12 mai/30 aprilie

Frig, ceva soare. Înainte de amiază văzut clădirile cu Stöhr. După--amiaza scris, plimbat. Regina Suediei a pornit spre București. Seara biliard. +5 °R.

Vineri, 1/13 mai

Mohorât și neprietenos, vânt rece. Înainte de amiază promenadă. După-amiaza ploaie. Orele 5-7 promenadă. Stöhr, Knechtel. Regina Suediei a sosit în București. Împărăteasa Elisabeta a ajuns în Vârciorova la ora 7.

Sâmbătă, 2/14 mai

Vreme minunată, cald, nori. Ora 7 sculat. Ora 8½ plecat la gară cu Elisabeta, cu trăsura. Ora 9 împărăteasa Austriei ajunge, salutări cordiale. Baronul Napsa și doamna von Maylat cu ea. Klaudy. Mers cu trăsura direct la castel. Dejunat *à trois*. Vizitat parțial castelul. Ora 11 la pavilionul de vânătoare. Ora 1 dejunat (*lunch*). Ora 3 împărăteasa cu noi doi la Poiana Stâna, pe la cascade, la ultima încă zăpadă. În munți senin, culori închise. Împărăteasa este încântată de promenadă. Înapoi peste Clopotnița. Ora 6 la castel. Împărăteasa se întinde. Ora 7 cină cu suita. Biliard cu Napsa. Ora 10½ o furtună puternică, însoțită de ploaie torențială, până la ora 12½. Elisabeta e obosită, are febră.

Duminică, 3/15 mai

Vreme minunată, apăsător. Ora 6½ Elisabeta cu împărăteasa la sihăstria Sf. Ana. Ora 8¼ înapoi, eu ies în întâmpinare. Dejunat cu Elisabeta, împărăteasa rămâne singură până la ora 11½. După aceea ele pleacă la pavilionul de vânătoare, unde Elisabeta îi citește. Klaudy la mine. Ora 2 dejunat, le-am luat de la pavilionul de vânătoare. Ora 3¾ mers cu trăsurile la gară, Elisabeta cu împărăteasa, eu cu Napsa. Ora 4 plecarea către Predeal, în vagonul nostru. Enorm de cald. Ora 4½ rămas-bun în Predeal, foarte cordial. Îi telegrafiez împăratului și primesc răspuns abia seara. Ne întoarcem direct la Sinaia. Plimbare cu trăsura, la Izvor, cu Elisabeta, care e puțin obosită. Seara foarte rece. Ora 7 cinat. Seara biliard, citit. Depeșă de la Leopold, din Baden, care îmi anunță întoarcerea lui de la Lisabona. Antoinette rămâne acolo până miercuri.

Luni, 4/16 mai

Vreme minunată. Complet senin, din păcate prea secetos. În țară a plouat doar puțin. Cu Elisabeta la pavilionul de vânătoare. După aceea cu Knechtel, mai târziu Stöhr, dat dispoziții. După-amiaza scris. Promenadă cu Elisabeta. Seara Stöhr la București.

Marți, 5/17 mai

Vreme minunată, cald, din păcate înnorat, vânt. Înainte de amiază cu Knechtel. Scris. După-amiaza promenadă cu Elisabeta. Seara inspectat iluminatul electric exterior. Biliard.

Miercuri, 6/18 mai

Complet senin, vânt foarte puternic dinspre Câmpina. Înainte de amiază scris. Venit Stătescu, biliard cu el până la ora 3. Orele 5-7 promenadă. Cerul acoperit, foarte apăsător. Seara biliard, plouă puțin. Peste tot în țară foarte secetos.

Joi, 7/19 mai

Ploaie torențială, deloc rece. Scris. Ora 12 venit Sturdza, rămâne până la ora 5, conversat. Seara senin, promenadă. A plouat în mai multe districte. Seara biliard. Aer cald, acoperit.

Cotroceni

Vineri, 8/20 mai. Sinaia-Cotroceni

Vreme minunată, foarte apăsător, nori. Înainte de amiază luat hotărâri cu Montandon. Ora 1 dejunat. Ora 2¼ plecarea din Sinaia, nori de ploaie amenințători. Din Câmpina până în Ploiești ploaie, apoi din nou uscat. Spre București a plouat foarte puțin. Ora 5½ sosirea în Cotroceni, miniștrii etc. la gară. Cu Knechtel în grădină, la noua capelă. Ora 7 cinat. Seara rezolvat hârtii.

Sâmbătă, 9/21 mai. Cotroceni

Ora 9 cu Elisabeta în grădină, la micul mormânt, la statuia din capelă, foarte frumoasă. Înainte de amiază Pherekyde, Stătescu, ministrul de Război. Vânt puternic, ce împrăștie toți norii. Barometrul urcă. După-amiaza audiențe. Ora 5 la împărțirea premiilor pentru concursul de tir al armatei. Defilare, toți generalii acolo. Ora 6 înapoi. Seara Stöhr, care pleacă la Sinaia.

Duminică, 10/22 mai. Ziua națională

Vreme minunată. Ora 8 cu Elisabeta la micul mormânt. Ora 9¾ plecat cu trăsura în oraș. Ora 10½ de la Palat spre Mitropolie, în ținută de gală. Trupele postate, totul împodobit. Te Deum, 12 episcopi, biserica foarte plină. Cu Elisabeta la mitropolitul Iosif Gheorghian. Primit felicitările Sinodului. Prezenți mitropolitul Moldovei, Melchisedec etc. Încălecat. Atașații militari italian, francez și austriac. Spre Bulevard, Elisabeta merge cu trăsura în față. Acolo aglomerație enormă. Defilarea școlilor și a trupelor, foarte bine. Artileria foarte frumoasă. Ora 12½ se termină. Cald. Ora 1 primit Consiliul de miniștri. După--amiaza cu Elisabeta, care e foarte obosită. Primit pe mitropolitul Moldovei. Multe depeșe, o lungă depeșă de la Brătianu, căruia îi răspund. Ora 7 cinat. Ora 8½ mare ovație a Comerțului, cu

discursuri. Îi primim în sala mare. Retragere cu torțe. Ora 9 plimbare cu trăsura prin oraș, la Șosea, iluminată strălucitor, aglomerație enormă, multe trăsuri, mare entuziasm. Ora 10 foc de artificii la primul rond. Abia la ora 10½ la Cotroceni. Sărbătoare frumoasă. Elisabeta puțin obosită. În țară ceva ploaie, însă nu suficientă.

Luni, 11/23 mai

Vreme vântoasă, uscată. Înainte de amiază Sturdza. Elisabeta în oraș. După-amiaza audiențe. Orele 5-7 Kalinderu. Seara cu Elisabeta, care are puțină febră. Aer apăsător.

Marți, 12/24 mai

Vântos, uscat. Înainte de amiază Câmpineanu și ministrul de Război. După-amiaza colonelul Cerutti și marchizul Paugi. Sturdza. Orele 5-7 maiorul Schuhmann, hotărât fortificațiile de la Focșani. El pleacă. Seara citit.

Miercuri, 13/25 mai

Foarte cald. Ora 10½ Consiliu de miniștri în oraș. Brătianu mai bine. Ora 1 Cotroceni. După-amiaza audiențe. Ora 5 inspectat Regimentul 3 Infanterie, care pleacă în Dobrogea. Seara foarte apăsător, acoperit.

Joi, 14/26 mai. Înălțarea

Elisabeta la biserică la ora 10, rămâne toată ziua în oraș. Eu audiențe la ora 10. După-amiaza G. Cantacuzino, vorbește despre schimbarea guvernului, pe care o consideră necesară. Ora 5 Th. Rosetti de la Curtea de Casație. Seara cu Elisabeta.

Vineri, 15/27 mai

Foarte cald. Înainte de amiază Brătianu de la ora 10½ la 12. R. Mihai. Audiențe. După-amiaza vizitat expoziția lui Grigorescu[354], comandat două tablouri. La Palat. Ora 7 înapoi. Foarte apăsător.

Sâmbătă, 16/28 mai

Apăsător. Înainte de amiază Pherekyde și Gheorghian. După-amiaza Văcărescu, care îmi citește din lucrarea sa. Ceva ploaie. Ora 6½ Basset, care a venit de la Sinaia. Noaptea furtună puternică și ceva ploaie.

Duminică, 17/29 mai. Rusaliile catolice

Vânt rece, puțină umezeală. Ora 11½ generalul Fraser. Ora 1½ Cernat. Ora 2 mers cu Elisabeta, cu trăsura, la curse la Băneasa.

Furtună puternică. Ținut până la ora 6½, plictisitor. Marghiloman câștigă premiul meu de 2.000 de franci. Seara cu Elisabeta.

Luni, 18/30 mai

Vânt rece. Înainte de amiază cu Elisabeta în grădină. Nici un ministru. Scrisoare de la Leopold din Sigmaringen, unde a fost L. Catargi, pentru a interveni ca să grăbească schimbarea guvernului, deoarece s-ar urmări înlăturarea șefilor opoziției prin procese. Kronprințul Imperiului German grav bolnav, afecțiune la gât care durează de câteva luni. După-amiaza audiențe. Ora 5 în oraș, acolo Stöhr, care s-a întors de la Sinaia. Seara citit.

Marți, 19/31 mai

Vântos, cald. Ora 10½ Sturdza, vorbit despre Azil, care nu merge bine. Ministrul de Război, discutat fortificațiile de la Focșani și manevrele de la Slatina și Focșani de la sfârșitul lui august stil vechi. Fortificațiile de la Focșani costă 45 milioane, inclusiv Galați, Buzău etc. *Deutsche Revue* a revenit la proiectul de a-mi publica memoriile. După-amiaza audiențe. Orele 5-7 Kalinderu. Aerul s-a răcit simțitor. În jurul Bucureștiului furtuni, aici mare secetă, care poate dura. În Oltenia și în nordul Moldovei e prea cald.

Miercuri, 1 iunie/20 mai

Vânt foarte rece, acoperit. Barometrul urcă. Înainte de amiază audiențe, R. Mihai. După-amiaza președintele Curții de Casație, care mulțumește pentru fotografia pe care i-am trimis-o. Ora 5 la Palat. Seara citit până la ora 11½.

Joi, 2 iunie/21 mai. Sf. Constantin și Elena

Ziua morții scumpului *papa*. Vânt foarte rece, mohorât. Înainte de amiază nici un ministru. După-amiaza audiențe. Orele 5½-7 inspectat Regimentul 6 Dorobanți la Cotroceni. Recruții, ofițerii etc. Seara citit.

Vineri, 3 iunie/22 mai

Apăsător, acoperit. Barometrul destul de ridicat. Ora 10 în oraș. Consiliu de miniștri până la ora 12½. Discutat creditul de 30.000.000. Orele 1½-4 audiențe. Coutouly îndelung la mine. Ora 4½ plecat cu trăsura la Zorloaia, acolo Regimentul 21 Dorobanți și Școala Militară. Dorobanții pe picior de război, foarte bine. Vizitat tabăra. Școala de la Băneasa. Ora 7½ în Cotroceni. Seara prefectul Poliției, Basset etc.

Sinaia

Sâmbătă, 4 iunie/23 mai. Bucureşti-Sinaia

Aer gros şi apăsător. Ora 9 în grădină cu Knechtel. Ora 11 plecarea din Cotroceni cu trenul special, la gară miniştrii, D. Ghica etc. Ora 12 la Ploieşti. Plouă puternic în munţi. Ora 2 Comarnic, răcoare. Ora 2½ sosirea în Sinaia, vreme minunată, cald, însă a plouat colosal. Mers îndată cu trăsura la castel, apoi vizitat totul cu Stöhr. Cascada care a fost făcută pe râul Peleş lângă castel. Ora 7 cinat. Seara biliard cu Candiano. Noapte rea, Elisabeta dureri la partea inferioară a trunchiului, eu durere de cap, nu am dormit deloc.

Duminică, 5 iunie/24 mai. Sf. Treime

Vreme minunată. Ora 9 la biserică împreună cu Steriadi şi Candiano, o oră, pe jos. Apoi Stöhr la mine. După-amiaza promenadă şi la Stöhr, care pleacă la Bucureşti. Seara biliard. Elisabeta din nou bine.

Luni, 6 iunie/25 mai. Sf. Treime

Vreme mohorâtă. Înainte de amiază scurtă promenadă cu Elisabeta. Ploaie. După-amiaza scris lui Fritz, care vine aici la sfârşitul lunii. Promenadă, întâlnit pe Heidler, plimbat cu el. Seara biliard.

Marţi, 7 iunie/26 mai

Mohorât, deloc frig. Promenadă cu Elisabeta. Ora 11 ploaie torenţială. Peleşul foarte mare, mai ales la cascadă, unde se lucrează. După-amiaza promenadă. Seara biliard.

Miercuri, 8 iunie/27 mai

Vreme minunată, cald. Stöhr venit de la Bucureşti. La cascadă etc. La *lunch* secretarul Scheffer cu mireasa lui şi cu mama rusoaică. După-amiaza promenadă cu Elisabeta. Seara biliard. Frig.

Joi, 9 iunie/28 mai

Vreme frumoasă, foarte cald. Înainte de amiază cu Stöhr la lucrări. După-amiaza audienţă, domnul Arvanezu[355], care a fost destituit de Stătescu de la Curtea de Apel, unde a stat 9 ani. Orele 5-7 promenadă, aer minunat. Seara biliard. Ora 11 în pat.

Vineri, 10 iunie/29 mai

Vreme minunată. Promenadă cu Elisabeta. Apoi Stöhr. După-amiaza scris. Promenadă. Spre seară o furtună puternică. Biliard. Împăratul german grav bolnav.

Sâmbătă, 11 iunie/30 mai

Ploaie torenţială toată ziua, care se întinde şi spre câmpie. Orele 11-1 maiorul Mongin, care îmi prezintă planurile fortificaţiilor din Bucureşti. Rămâne la *lunch*. Stöhr la Bucureşti. Seara biliard.

Duminică, 12 iunie/31 mai

Vreme minunată. Dimineaţa doar +6 °R. Înainte de amiază scris. Promenadă. După-amiaza cu Elisabeta, promenadă.

Luni, 1/13 iunie

Mohorât şi răcoare. Înainte de amiază promenadă cu Elisabeta. Împăratul german mai bine. În Serbia un guvern Ristić. După-amiaza cu Knechtel, promenadă. Seara biliard.

Marţi, 2/14 iunie

Vreme minunată. Promenadă. Ora 12½ venit Kalinderu şi colonelul Bibescu. La *lunch*. După-amiaza decis covoarele. Promenadă. Seara Bibescu şi Kalinderu la masă. Biliard. Stöhr s-a întors de la Bucureşti.

Miercuri, 3/15 iunie

Vreme minunată. Înainte de amiază decis cu Bibescu instalaţiile din grădină. Orele 10½-12½ Kalinderu. După-amiaza prefectul Poliţiei. Seara depeşă conform căreia Botoşaniul e în flăcări. Biliard.

Joi, 4/16 iunie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază Bibescu, instalaţiile din grădină. Telegrafiat primarului din Botoşani, trimis 10.000 franci ca întâiul ajutor. După-amiaza Bibescu la Bucureşti. Seara biliard.

Vineri, 5/17 iunie

Ploaie, frig. Înainte de amiază cu Stöhr. Ora 12 venit toţi miniştrii. Orele 12-1 Brătianu. Toţi la *lunch*. Orele 3-5 Consiliu de miniştri, subscris 30.000 franci pentru Botoşani. Sunt aşteptate subscripţii din toată ţara. Ora 5 toţi miniştrii pleacă la Bucureşti. Mică promenadă. Răcoare. Seara biliard.

Sâmbătă, 6/18 iunie

Răcoare, mohorât. Atârnat tablouri cu Stöhr. După-amiaza ploaie. Promenadă. Seara biliard. Ploaie torenţială.

Duminică, 7/19 iunie

Aproape toată ziua ploaie. Înainte de amiază Stöhr. Scris. După--amiaza acasă. Audienţe. Seara biliard. Doamna Henry von Ryn din St. Gallen, soţia scriitorului.

Luni, 8/20 iunie

Vreme frumoasă, cald. Înainte de amiază promenadă cu Elisabeta. După-amiaza scris. Seara Robescu, venit de la Botoșani.

Marți, 9/21 iunie

Apăsător. Orele 10-11 inspectat Batalionul 3 Vânători, maiorul Lipan. Foarte bine. Ceva ploaie. Cu Stöhr. După-amiaza scris. Seara promenadă. Biliard cu Robescu.

Miercuri, 10/22 iunie

Toată ziua ploaie torențială. Ora 12 venit R. Mihai. Ora 1 *lunch* cu mitropolitul primat Gheorghian. I-am arătat castelul. R. Mihai la mine. Orele 6-7 promenadă. Seara la ora 9 l-am mai primit pe D. Ghica. Vrea să plece la Ialta, spre a o împiedica pe regina Natalia a Serbiei să se întoarcă deocamdată la Belgrad, deoarece regele Milan ar fi nebun și vrea să-și repudieze soția. Mare scandal. Ministrul nostru la Belgrad a fost asaltat de rege, pentru a obține încuviințarea divorțului. În caz contrar, vrea să abdice.

Joi, 11/23 iunie

Vreme minunată. Înainte de amiază promenadă cu Elisabeta. După--amiaza scris. Stöhr la București. Seara promenadă. Vânt din nord. Biliard. Regele Serbiei urmează să meargă la Viena. Încă mai dorește să divorțeze.

Vineri, 12/24 iunie

Vreme minunată. Promenadă cu Elisabeta. Ora 10 primit pe H. Hausmann-Zettler, reprezentant la München. Este invitat la *lunch* și la cină. Audiențe. Ora 12 Sturdza. La *lunch* de asemenea Busch cu soția și domnul și doamna Kremnitz. După-amiaza Basset. Orele 4½-7 promenadă cu Sturdza pe Clopotnița. După cină, el pleacă la Brașov în întâmpinarea lui Fritz. Seara biliard.

Sâmbătă, 13/25 iunie

Ziua de naștere a lui Fritz. Vreme minunată. Promenadă cu Elisabeta. Înainte de amiază scris. La *lunch* o delegație din Botoșani, senatorii Arapu, Ciolac și deputatul Urzică. Ora 3¼ plecarea la Predeal, Fritz și cu Sturdza au ajuns deja la ora 2 în Predeal, cu trăsura. Ora 3¾ în Predeal. Salutare, după 15 minute înapoi spre Sinaia. Elisabeta merge în față, eu împreună cu Fritz, la castel. Ceai. Vizitat totul. Promenadă la pavilionul de vânătoare. Ora 7 cinat. Seara *à trois* în salonul turcesc. Frig.

Duminică, 14/26 iunie

Vreme minunată. La ora 9 dejunat *à trois*. La pavilionul de vânătoare. După-amiaza promenadă cu Fritz, la mănăstire etc. Seara biliard.

Luni, 15/27 iunie

Mohorât, răcoare. Înainte de amiază scurtă promenadă cu Fritz. Pentru *lunch* generalul Anghelescu, generalul Maican, Claude Eprez. Ploaie torențială, complet întuneric până seara. Conversat cu Fritz. Seara biliard.

Marți, 16/28 iunie

Vremea mai bună, foarte frig. Promenadă cu Elisabeta și cu Fritz, apoi Steriadi și Moruzi, care vin la dejun. Dat 5.000 de franci pentru Pinta. După-amiaza promenadă cu Fritz în Sinaia. Vânt rece. Seara conversat.

Miercuri, 17/29 iunie

Vreme mohorâtă, ceva ploaie. Înainte de amiază împreună, conversat, apoi promenadă cu Fritz. Frankfurt am Main îmi trimite 2.000 de mărci pentru Botoșani. După-amiaza cu Fritz la a doua cascadă, pe Clopotnița. Seara biliard.

Joi, 18/30 iunie

Vreme minunată. Înainte de amiază promenadă cu Fritz. Ora 12 Brătianu la mine. Ora 1 toți miniștrii la *lunch*. Ora 3 Consiliu de miniștri, problema comercială. Ora 5 promenadă cu Fritz. Seara biliard, conversat.

Vineri, 1 iulie/19 iunie

Vreme minunată, foarte cald. Promenadă. Venit Kalinderu. După-amiaza cu Fritz și Kalinderu la Bușteni, vizitat noua biserică în construcție. Mers cu trăsura la Azuga. Fabrica de postav, care e aproape gata. Ora 7 înapoi, foarte cald. Seara răcoare. Biliard.

Sâmbătă, 2 iulie/20 iunie

Cald. Înainte de amiază de la ora 11 la 1 Kalinderu, apoi cu Fritz. Ploaie. Orele 5½-7 promenadă.

Duminică, 3 iulie/21 iunie

Cald. Înainte de amiază Filipescu, promenadă cu Fritz și cu el. La masă Cernat, Grădișteanu etc., conversat până la ora 3. Odobescu a intrat în serviciu. Orele 5-7 promenadă cu Fritz. Seară minunată, foarte cald. Regele Serbiei se află încă la Viena, nu vrea să-i permită reginei să ne viziteze aici.

Luni, 4 iulie/22 iunie

Vreme minunată, cald. Ora 10 plecat cu trăsura spre Poiana Țapului, toți împreună pe jos la Urlătoarea, apoi dejunat într-o poiană dincolo de cascadă. Ora 3 pe jos spre podul de piatră de la Caraiman, cascade frumoase, ceva ploaie. La Bușteni, de acolo doamnele cu trăsura. Pe jos cu Fritz, cafea la Montandon. Seara ploaie. Ora 6 în Sinaia. Biliard cu Fritz.

Marți, 5 iulie/23 iunie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază cu Fritz. Stöhr, care pleacă la București. Generalul Maican la masă. Venit pastorul Harder alături de fiica lui Elbinger. Orele 3½-5 L. Catargi la mine, pe care nu l-am mai văzut de 11 ani. Îmi prezintă situația cu minciuni dezonorante, mă roagă să-l destitui pe Brătianu, altfel crede că va fi pericol. În Galați și Brăila mică demonstrație, mi se telegrafiază. Promenadă cu Fritz. Seara biliard cu el. Ora 11½ în pat.

Miercuri, 6 iulie/24 iunie

Vreme minunată, foarte cald. Ora 10½ la Poiana Stânei, pe la cascade, cu toată societatea. Ajuns la ora 12½, dejunat acolo. Ora 2 la Piatra Arsă, foarte liniștit, vedere frumoasă până departe. Elisabeta cu mine și cu pastorul Harder ne întoarcem, ceva ploaie. Fritz cu Scheffer și cu Romalo și Davila merg prin Vârful cu Dor. Ora 7 înapoi. Noi deja la ora 5. Ora 7½ cinat. Seară minunată. Biliard cu Fritz. Coburg ales ca principe al Bulgariei[356].

Joi, 7 iulie/25 iunie

Vreme mohorâtă. Înainte de amiază cu Elisabeta și Fritz, apoi ploaie. La *lunch* Văcărescu, Ghica etc. După-amiaza promenadă cu Fritz. Seara biliard, dansat.

Vineri, 8 iulie/26 iunie

Vreme frumoasă, vânt din nord. Înainte de amiază, la ora 10½, inspectat Batalionul de Vânători. Exersat sub foc. Elisabeta, Fritz și doamnele de față, până la ora 12. După-amiaza plimbare cu trăsura, cu Fritz, până aproape de Comarnic. De la Izvor pe jos înapoi. Seara biliard.

Sâmbătă, 9 iulie/27 iunie

Mohorât și foarte rece. Înainte de amiază promenadă. Coburg acceptă, însă marile puteri nu îl sprijină. După-amiaza cu Fritz spre Sf. Ana. Seara biliard. Venit Theodori. Rece.

Duminică, 10 iulie/28 iunie

Vreme minunată. Înainte de amiază la ora 10½ cu Fritz la D. Ghica, acesta e bolnav și stă în pat. O oră acolo. La *lunch* Busch cu soția și domnul de Gravais cu soția[357], sora lui Bălăceanu. Colonelul Bibescu. Ora 5 promenadă cu Fritz. Seara încă o promenadă, pentru a vedea castelul iluminat electric. Biliard. Coburg primește delegația care merge la el în Ungaria. Turcia pare să fie împotriva alegerii lui. Va accepta coroana doar dacă marile puteri nu sunt împotrivă. Rusia foarte ostilă.

București

Luni, 11 iulie/29 iunie.
Sf. Petru și Pavel. Sinaia-București

Foarte apăsător. Ora 8½ dejunat *à trois* în pavilionul de vânătoare. În grădină cu Bibescu. Ora 12 plecarea din Sinaia cu trenul special, toți împreună, invitat de asemenea pe Busch cu soția, Nacu, Stătescu etc. La salinele din Slănic, prin Buda. Dejunat în vagon. Ora 2¼ sosirea la saline, mare întâmpinare, enorm de cald. Vizitarea salinei și a galeriilor, care sunt iluminate electric, foarte rece, +9 °R. Apoi închisoarea, biserica și cazarma. Horă. Ora 5 și 50 de minute plecarea. La Buda ne despărțim, Elisabeta la Sinaia, eu cu Fritz, cu miniștrii și cu Bibescu la București. Ora 7½ sosirea în Cotroceni, foarte cald. Toți miniștrii prezenți. Ora 8 cinat cu Fritz. Stat pe verandă până la ora 11. Enorm de secetos.

Marți, 12 iulie/30 iunie. Cotroceni

Căldură enormă. Ora 8 dejunat cu Fritz. Promenadă în grădină. Ora 9¾ plecat cu el la Palat, arătat încăperile. Orele 10½-12½ Consiliu de miniștri, discutat și despre audiența lui Lascăr Catargi. Pherekyde merge la Constantinopol. Ora 12½ dejunat cu Fritz. Vizitat Palatul nou, grajdurile etc. Stöhr acolo. În Palat până la ora 5. Mers cu trăsura la Cotroceni. Ora 6 cinat *à deux* pe verandă. Ora 7½ la gară, acolo toți miniștrii. Ora 8 Fritz pleacă spre Umkirch, prin Mehadia, Viena, Ischl. Rămas-bun. Mers cu trăsura la Cotroceni. Seara singur, citit, scris. Căldură enormă. Porumbul este în pericol. Brătianu la țară.

Miercuri, 1/13 iulie. Cotroceni-Sinaia

Căldură enormă, vânt, praf, tare secetos. Ora 7 sculat. Ora 8 dejunat singur. Ora 9½ mers cu trăsura la Palat, discutat cu Steriadi felurite lucruri, văzut noul serviciu de argint. Ora 10½ ministrul de Război. Ora 11 Stătescu, directorul general al Căilor ferate, apoi Stöhr.

Ora 12¾ la Cotroceni. După-amiaza audiențe. Sturdza la mine până la ora 4. Ora 4¾ plecat din gara Târgoviște cu trenul obișnuit, miniștrii la gară. Vânt puternic. În Ploiești 10 minute. Răcoare în Valea Prahovei. Ora 8 și 10 minute sosirea în Sinaia. Elisabeta și doamnele la gară, gardă de onoare. Îndată la castel. Ora 8½ cinat. Seara împreună. Răcoare.

Joi, 2/14 iulie

Vreme minunată, nu atât de cald. Înainte de amiază cu Stöhr la cascadă, unde se amenajează cărări. După-amiaza scris, mai târziu plimbat singur. Elisabeta la Azuga. Seara citit. Foarte rece. Fritz la Viena.

Vineri, 3/15 iulie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază cu Stöhr. După-amiaza scris. Promenadă. Seara cu Elisabeta, biliard.

Sâmbătă, 4/16 iulie

Vreme minunată, foarte cald. Înainte de amiază scris. Cu Stöhr. La *lunch* Goluchowsky etc. După-amiaza citit, plimbat singur. Seara biliard cu Elisabeta. Basset pleacă în concediu în Elveția. Fritz a ajuns în Umkirch. În țară mare secetă.

Duminică, 5/17 iulie

Vreme minunată, foarte cald. Ora 9 la biserică, apoi plimbare cu trăsura, cu Elisabeta. După-amiaza Sturdza. Promenadă la cascadă. Seara biliard cu Șoimănescu.

Luni, 6/18 iulie

Vreme minunată, secetos. Înainte de amiază Young. Ora 12 primit pe Radowitz, ambasadorul german la Constantinopol. Rămâne la *lunch* și la cină, unde sunt invitați și Busch cu soția. Arătat lui Radowitz castelul, apoi promenadă cu el și cu Sturdza până la prima cascadă. Seara se face muzică. Eu biliard.

Marți, 7/19 iulie

Vreme frumoasă. Dimineața cu Stöhr la cascadă. Orele 12-2 furtună, ploaie. Seara promenadă. Biliard.

Miercuri, 8/20 iulie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază la cascadă cu Stöhr. La *lunch* ministrul rus Hitrovo cu soția și fiica. Discutat îndelung cu Hitrovo. Orele 5-7 promenadă.

Joi, 9/21 iulie

Înainte de amiază scris. Elisabeta la Stâna. Ora 12 Kalinderu. Ora 1½ *lunch*. După-amiaza cu Elisabeta, la Stöhr. Promenadă. Seara biliard. Foarte cald.

Vineri, 10/22 iulie

Cald. Orele 10½-12 Kalinderu, apoi venit Brătianu. Rămâne la *lunch*, iar la ora 3 pleacă. Văzut încă pe Kalinderu. Slăniceanu pleacă și el la București. Seara promenadă.

Sâmbătă, 11/23 iulie

Căldură mare. Înainte de amiază Stöhr la mine, pleacă la București. Primit pe Emil Ghica, zice că regele Serbiei rămâne la ideea despărțirii de soția sa. În Serbia finanțele sunt ruinate. Coburg se retrage de la alegerea sa într-un mod stângaci și ridicol. După-amiaza promenadă. Porumbul este aproape pierdut din cauza secetei. Seara biliard.

Duminică, 12/24 iulie

Vreme minunată, vânt din nord. Ora 9 la biserică, plimbare cu trăsura cu Elisabeta, vânt și praf. La *lunch* E. și G. Ghica cu soțiile, episcopul Buzăului etc. După-amiaza scris. Spre seară ceva ploaie, apăsător, mohorât. Biliard.

Luni, 13/25 iulie

Noaptea ceva ploaie. Ora 7 sculat. Început cura cu apă rece. Promenadă pe ploaie, apăsător. Înainte de amiază scris. Prefectul de Prahova. Nimeni la *lunch*. După-amiaza cu Elisabeta. Ora 5½ promenadă. Seara biliard.

Marți, 14/26 iulie

Apăsător și mohorât. Ora 7½ cură, promenadă până la ora 8¾, foarte ud. Înainte de amiază cu Elisabeta și scris. La *lunch* ministrul Spaniei, Gr. Cantacuzino etc. După-amiaza ploaie scurtă. În țară a plouat în câteva districte, însă nu suficient pentru porumb, care stă foarte rău. Ziarele opoziției vorbesc de un atentat împotriva mea. Pastorul Harter a plecat la Elbinger. Seara mică reprezentație de teatru, Scheffer cu soția și Bălăceanu. Biliard.

Miercuri, 15/27 iulie

Vreme minunată, cald. Ora 7 cură, promenadă la prima cascadă. Coburg pare să-și fi comandat iarăși o uniformă bulgară. Ora 11 la D. Ghica, până la ora 12½. Radu Mihai și Nacu la *lunch*. După-amiaza scris. Promenadă. Seara ceva ploaie. Biliard.

Joi, 16/28 iulie

Vreme minunată. Ora 7 baie. Promenadă. Înainte de amiază scris. Nimeni la *lunch*. Ploaie cu furtună. Biliard, scris. Seara promenadă, apăsător. Biliard.

Vineri, 17/29 iulie

Vreme minunată, foarte cald. Ora 7 baie. Promenadă. Înainte de amiază cu Elisabeta, scris. La *lunch* C. Boerescu cu soția etc. După-amiaza Z. Bengescu și Băicoianu, promenadă. Seara biliard. Ceva ploaie în țară.

Sâmbătă, 18/30 iulie

Vreme minunată, foarte cald. Ora 7 cură, promenadă, cu Elisabeta, scris. La *lunch* dr. Cantacuzino cu soția sa, fiica lui Brătianu. După-amiaza ploaie. Promenadă. Seara biliard. Teatru.

Duminică, 19/31 iulie

Vreme minunată. Ora 7 cură. Promenadă. Înainte de amiază Stöhr la mine, care va pleca în străinătate (miercuri). Ora 12 venit Sturdza. La *lunch* Coutouly, D. Ghica împreună cu familia, câțiva domni austrieci, 24 persoane. Pe verandă până la ora 3. Orele 5-7 promenadă cu Sturdza. Seara biliard cu Perticari.

Luni, 1 august/20 iulie. Sf. Ilie

Ora 9 cu Elisabeta la biserică, toate doamnele, Sturdza, Theodori, Greceanu, Steriadi etc., foarte multă lume. Plimbare cu trăsura la Izvor. Ora 11 încă Stöhr, apoi Steriadi, Fălcoianu. Persoane din Germania la *lunch*. După-amiaza discutat cu Sturdza tratatul comercial cu Turcia. Ploaie. Orele 6-7 promenadă. Seara biliard. Toți domnii se întorc la București. Apăsător.

Marți, 2 august/21 iulie

Vreme minunată, foarte cald. Ora 7 cură. Promenadă. Cu Elisabeta, scris. A murit Katkow. La *lunch* și după-amiaza George Cantacuzino cu fiii săi și Esarcu. Orele 6-7 promenadă. Seara biliard. Cald.

Miercuri, 3 august/22 iulie

Vreme minunată, cald. Ora 7 cură. Promenadă. Ora 11 primit pe Lascelles, ministrul plenipotențiar englez. Ora 1 Slavici la masă. Seara promenadă. Biliard. Basset în Elveția și Stöhr la Viena.

Joi, 4 august/23 iulie

Vreme minunată. Ora 7 cură. Promenadă. Înainte de amiază scris. Ora 12 complet întuneric, norii se adună din toate părțile, ploaie care

ține până la ora 2. Din nou complet senin. Nimeni la dejun. Biliard. Orele 5-7 promenadă cu Elisabeta. Seara foarte plăcut. Văzut iluminatul cu lămpi Iablocikov din turnuri, foarte clar, întreaga vale iluminată. Biliard până la ora 10. Scrisoare de la mama, care a fost la Umkirch.

Vineri, 5 august/24 iulie

Noaptea ploaie torențială. Ora 7 sculat, cură, promenadă pe ploaie, care e foarte caldă. Înainte de amiază cu Elisabeta pe verandă, scris. La *lunch* prim-președintele Skina, Willmanns, P. Ghica împreună cu fiicele. Ploaia durează și cade aproape peste tot în țară. Orele 6-7 promenadă cu Elisabeta. Aer bun. Seara biliard.

Sâmbătă, 6 august/25 iulie

Vreme răcoroasă, frumos. Ora 7 sculat, cură, promenadă. Înainte de amiază scris. Ora 12 venit Brătianu, care rămâne până la ora 3. Urechia și pastorul Tartin din St. Petersburg la *lunch*. După-amiaza scris. Promenadă cu Elisabeta, aer bun. Seara biliard.

Duminică, 7 august/26 iulie

Răcoare, frumos. Ora 7 sculat, cură, promenadă. Înainte de amiază Slavici aici, care preia Azilul Sf. Elena. Scris. După-amiaza promenadă cu Elisabeta. Seara la masă prințul von Schönburg și căpitanul de cavalerie contele Klynkoström de la garda de corp, până la ora 10, arătat castelul, invitați la familia Duca.

Luni, 8 august/27 iulie

+7 °R, vreme minunată, baie, promenadă. Cu Knechtel pe terasă. Coburg urmează să plece la Sofia. Stolojanii la *lunch*. După-amiaza scris. Promenadă cu Knechtel. Seara biliard. Mama a plecat.

Marți, 9 august/28 iulie

Vreme minunată, cald. Baie, promenadă. Înainte de amiază cu Elisabeta și scris. Ora 12½ generalul de artilerie von Schönfeldt cu prințul Lobkowitz, comandant de divizie în Cluj. Ora 1 dejun în onoarea ofițerilor austrieci, 20 de persoane, un colonel comandant de brigadă, Schneider, Herz etc. Împreună până la ora 4. Seara promenadă. Biliard. Coburg a plecat. Apăsător.

Miercuri, 10 august/29 iulie

Enorm de cald, barometrul coborât. Baie, cură. Înainte de amiază pus ordine. Ora 12½ Kalinderu. După-amiaza Filipescu, care vine cu soția la masă, la fel prințul Gr. Sturdza, care îmi vorbește despre fortificațiile de la Focșani. Seara fumat cu Gr. Sturdza. Aer cald.

Joi, 11 august/30 iulie

Ceață deasă pe munți. Ploaie torențială, apăsător. Vânt din nord. Barometrul foarte coborât. Baie, promenadă. Orele 9½-10½ Kalinderu. Ora 10 și 55 de minute la Predeal cu trenul special, D. Ghica cu mine, vânt foarte rece și întuneric. În Predeal ajungem în același moment cu trenul de Brașov, cu care a sosit mama împreună cu Koch și Lindheim. Ei urcă îndată în trenul nostru. Ora 12¼ în Sinaia. În gară miniștrii, Busch cu soția, doamne cu buchete etc. Prezentare. Mers cu trăsura la castel. Ora 1 dejunat, prezenți Sturdza, Kalinderu și Aurelian. După-amiaza vizitat castelul. Vânt rece. Seara foarte senin și rece. Ora 6 cinat. Seara cu mama. Coburg a sosit în Vidin.

Vineri, 12 august/31 iulie

Vreme minunată. Dimineața doar +4 °R. Baie, promenadă. Dejunat *à trois* cu mama. Promenadă pe terasă. Nimeni la *lunch*. Vânt rece. Ora 4 ceai în pavilionul de vânătoare. Promenadă. Seara biliard cu Koch și Perticari. Coburg a ajuns în Vidin, a fost bine primit.

Sâmbătă, 1/13 august

Vreme minunată, foarte cald. Baie, promenadă. Conversat cu mama, mică promenadă. Nimeni la *lunch*. După-amiaza scris. Promenadă. Seara biliard.

Duminică, 2/14 august

Vreme minunată, foarte cald. Înainte de amiază cu mama. La *lunch* câteva persoane. După-amiaza plimbare cu trăsura, cu mama, la Izvor. Seara dineu, D. Ghica, Busch cu soția, Mitilineu, Ph. Lippmann cu soția. Orchestra țiganilor din Oradea a cântat în curtea mică, unde s-a dansat. Foarte cald. Privit iluminatul electric de afară. Coburg a depus jurământul în Tîrnovo. Seara liniște.

Luni, 3/15 august

Cald. Baie, promenadă. Înainte de amiază Sturdza. După-amiaza scurtă promenadă cu mama. Seara conversat cu Koch până la ora 11, vorbit mult despre Antoinette.

Marți, 4/16 august

Vreme răcoroasă. Baie, promenadă. Ora 10 ploaie. Venit Brătianu, rămâne până la ora 3. Promenadă cu mama. Seara cu Koch, enorm de cald.

Miercuri, 5/17 august

Vreme minunată, foarte cald. Ora 7 baie, promenadă. Înainte de amiază cu mama. După-amiaza, între orele 3½ și 5½, mers cu mama

la Bușteni, vizitat școala și biserica. Munții cu o lumină minunată. Seara biliard. F. Coburg spre Filipopol.

Joi, 6/18 august. Sărbătoare

Enorm de cald. Ora 7 baie, promenadă. Mai târziu vânt. Înainte de amiază conversat cu mama. Scris. După-amiaza la ora 3 serbarea copiilor organizată de Elisabeta, jucat doamnele, Scheffer și Steriadi. Șarade până la ora 7. *Goûter* pe verandă. De față și Szent-Keresty, fiica lui Florescu. După cină, promenadă cu mama, pentru a vedea iluminatul electric. Seară caldă. Până la ora 10.

Vineri, 7/19 august

Vreme minunată, cald. Baie, promenadă. Înainte de amiază conversat cu mama până la ora 11. Familia Suțu la *lunch*. După-amiaza Koch la mine, se întoarce la Sigmaringen, prin București. Promenadă cu mama. Seara scris.

Sâmbătă, 8/20 august

+7 °R, vânt rece, mai târziu cald. Dejunat *à trois*. La *lunch* generalul Dona și Crutescu. După-amiaza Filipescu. Promenadă cu mama în vale. Seara biliard. Coburg s-a instalat în Filipopol. Puterile sunt ostile.

Duminică, 9/21 august

Vreme frumoasă, înnorat. Ora 9 cu mama. Elisabeta la biserică până la ora 11. Mama și Elisabeta fac o plimbare cu trăsura la Izvor. La *lunch* Lascelles, Coutouly, del Moral, Guillaume etc. După-amiaza citit. Promenadă cu mama până la ora 7. Biliard. Pherekyde s-a întors de la Constantinopol.

Luni, 10/22 august

Vântos, cald. Baie, promenadă. Dejunat cu mama. Ora 12 generalul Fălcoianu. Ora 1 Hitrovo cu soția, colonelul Sabowici, atașat militar rus, pe care Hitrovo mi-l prezintă, generalul Fălcoianu cu soția. După-amiaza scris. Promenadă cu mama. Apăsător. Seara la ora 8 izbucnit furtună, ploaie torențială, care inundă totul, până la ora 9. Noaptea ploaie.

Marți, 11/23 august

Soare, însă mulți nori, deloc frig. Baie, promenadă. Cu mama. Iarăși ploaie torențială. La *lunch* A. Lahovary cu soția, după masă discutat îndelung cu ei. După-amiaza promenadă singur. Seara biliard cu Greceanu și Candiano. A murit Crețianu de la Curtea de Casație.

Miercuri, 12/24 august

Vreme ploioasă, mohorâtă. Baie, promenadă. Ora 10½ inspectat Batalionul 3 Vânători, exerciţiu sub foc până la ora 12. De faţă căpitanul Schneider. După-amiaza venit Azilul Sf. Elena de la Brebu. Promenadă cu mama. Seara biliard.

Joi, 13/25 august

Mohorât, acoperit. Baie, promenadă. Înainte de amiază promenadă cu mama până la ora 12. La *lunch* contele Goluchowsky cu soţia sa, născută Murat, care vine aici pentru întâia oară, de asemenea E. Ghica cu soţia. Conversat până la ora 3. Generalul Greceanu se întoarce la Bucureşti. Ferd. Coburg are mari greutăţi în Sofia, nici o mare putere nu este în favoarea lui. Promenadă. Seara biliard cu Candiano.

Vineri, 14/26 august

Vremea destul de rece. Ora 7 baie, promenadă. Înainte de amiază promenadă la pavilionul de vânătoare cu mama şi Elisabeta. Ora 12 Brătianu, discutat despre manevre. Nereguli la Ministerul de Război. Ora 1 toţi miniştrii la *lunch*, 22 persoane. Orele 2½-4 Consiliu de miniştri. Pherekyde, care s-a întors de la Constantinopol, aproape a încheiat tratatul comercial. Turcii se mişcă foarte încet. Sultanul îmi trimite doi cai. Ora 6 cu mama. Seara biliard. F. Coburg pare să nu fi făcut o impresie bună la Sofia. Nimeni nu crede că el va rămâne multă vreme. Împăratul şi împărăteasa Germaniei sunt bolnavi, kronprinţul încă nu e bine.

Sâmbătă, 15/27 august

Vreme minunată, răcoare. Sf. Maria. Ora 9 la biserică, enorm de plin, cor, până la ora 10. Sinaia este ticsită, peste 4.000 de oameni. Mama şi Elisabeta fac o plimbare cu trăsura. Orele 11-1 Anghelescu şi Fălcoianu pentru manevrele de la Slatina. La *lunch* mulţi ofiţeri. După-amiaza citit. Orele 5-7 plimbare cu trăsura, cu mama, în Sinaia şi la mănăstire. Seara biliard până la ora 10½. Seară rece.

Duminică, 16/28 august

Doar +5 °R. Baie, promenadă. Vreme minunată. Înainte de amiază cu mama, scris. Ora 12½ mitropolitul primat Gheorghian la mine. La *lunch* mitropolitul, Skina şi Rosetti de la Curtea de Casaţie etc. După-amiaza plimbare cu trăsura, cu mama. Seara biliard cu Candiano şi Robescu.

Luni, 17/29 august

Doar +5 °R. Vreme minunată. Baie, promenadă. Promenadă cu mama şi Knechtel. Nimeni la *lunch*. După-amiaza scris. Promenadă cu mama. Seara biliard cu Robescu.

Marți, 18/30 august

Foarte rece. Promenadă până la ora 9. Conversat cu mama până la ora 11½. După-amiaza ceai în pavilionul de vânătoare. Promenadă. Stöhr este în Aussee și Graz pentru cură. Seara biliard.

Miercuri, 19/31 august

Doar +3 °R. Vreme minunată. Baie, promenadă. Înainte de amiază cu mama, scris. Ora 12½ primit pe adjutantul sultanului Abdul Hamid și pe ministrul plenipotențiar al Turciei, care îmi aduc 2 cai arabi de la sultan. Ora 1 *lunch*, invitat și Filipescu, doamna M. Cantacuzino. După masă îmi sunt prezentați caii. Eu îi decorez pe Terfik-Bey și pe grăjdarul sultanului, care pleacă la București. Seara promenadă cu trăsura și pe jos, cu mama. Biliard.

Joi, 1 septembrie/20 august

Vreme minunată, cald. Baie, promenadă. Cu mama. Scris sultanului. După-amiaza citit. Promenadă. Seara reprezentație de teatru, invitate câteva doamne. Joacă Scheffer, Steriadi, Theodori și Davila. Împreună până la ora 11. Noapte senină cu lună.

Vineri, 2 septembrie/21 august

Vreme minunată, foarte cald. Înainte de amiază cu mama, scris. Ora 12 Aurelian la mine, în problema podului peste Dunăre, care mai trebuie amânată. La *lunch* doamna Pia Brătianu cu fiica ei. Moruzi. După-amiaza conversat cu el. Coco Sturdza de asemenea aici. Steriadi la București. Ceai cu doamna Brătianu, apoi promenadă cu mama. Seara biliard. Lună plină. Seară minunată.

Sâmbătă, 3 septembrie/22 august

Vreme minunată. Baie, promenadă, foarte cald. Înainte de amiază cu mama, scris. După-amiaza, între orele 2¾ și 4½, plimbare cu trăsura spre Bușteni, cu mama, enorm de cald. Seara încă o scurtă promenadă. Biliard.

Duminică, 4 septembrie/23 august

Vreme minunată, foarte cald. Ora 9 cu Elisabeta la biserică, cor. Mama se odihnește. Plimbare cu trăsura. Orele 11-12 cu mama. Ora 1 primit pe Krupp (tânărul), îmi aduce ordinul tatălui său. 24 persoane la *lunch*, între care directorii generali ai fabricii Krupp, Jensen și Berthles, care îmi aduc modelul unui tun. Eu îi dau lui Krupp Crucea de comandor al Coroanei. Seara încă o promenadă cu mama pe terasă. Venit Kalinderu.

Luni, 5 septembrie/24 august

Vreme minunată, cald. Baie, promenadă. Înainte de amiază cu mama. Orele 11-1 Kalinderu. După-amiaza Fălcoianu și maiorul Pawlov, care a venit de la Magdeburg. Orele 4-5 Kalinderu. Promenadă cu mama. Seara biliard.

Marți, 6 septembrie/25 august

Vreme minunată, fierbinte. Baie, promenadă. Înainte de amiază cu mama, apoi scris. Doamna Ion Ghica la *lunch*. Orele 4½-6½ plimbat cu mama, cam apăsător, aer de furtună. Seara biliard. Ora 10½ în pat. Nori.

Miercuri, 7 septembrie/26 august

Vreme minunată. Baie, promenadă. Foarte apăsător. Înainte de amiază mama. Scris. Nori. Ora 4½ plimbare cu trăsura, cu mama. Seara biliard. Secetă enormă.

Joi, 8 septembrie/27 august

Vreme minunată, enorm de cald. Baie, promenadă. Cu mama. Scris. După-amiaza promenadă. Biliard.

Vineri, 9 septembrie/28 august

Vreme minunată, enorm de cald. Baie, promenadă. Cu mama, care e puțin răcită. Scris. La *lunch* preotul Marschall de la biserica votivă din Viena, i-am arătat castelul. Ora 5 promenadă cu mama. Seara venit Sturdza și Barozzi. Enorm de multă lume în Sinaia.

Sâmbătă, 10 septembrie/29 august

Enorm de cald. Barometrul coboară. Baie, promenadă. Ora 10 Sturdza, este nevoie de un transplant pentru însănătoșirea împăratului. După-amiaza lucrat cu Sturdza. Promenadă cu mama, enorm de apăsător. Seara biliard.

Duminică, 11 septembrie/30 august

Vreme mohorâtă, noaptea ceva ploaie. Foarte apăsător. Ora 9 toți la biserică, liturghie, slujbă pentru morți, Te Deum. Mama foarte impresionată. Trecut în revistă trupele, enorm de mulți oameni, înghesuială. Ora 10½ din nou la castel. Ceva ploaie. Ora 12½ la barăcile Batalionului 3 Vânători, maiorul Lipan, totul frumos decorat. Cursă cu atelaje, foarte bogat aranjate. Banchet pentru 90 de persoane, de față ministrul Busch cu soția, Lascelles cu soția, Goluchowsky, D. Ghica, E. și Gr. Ghica, mulți ofițeri, generalul Budișteanu. Eu țin primul toast, în cinstea aniversării de 10 ani a Griviței, lung.

Generalul Budişteanu mulţumeşte în numele armatei, maiorul Lipan în numele vânătorilor. Văcărescu ţine şi el un toast. Urale, enorm de mulţi oameni. Vreme ameninţătoare, foarte apăsător. Ora 3½ întors cu trăsura la castel. Nenumărate depeşe, răspuns. Elisabeta şi cu mine foarte răciţi. Seara retragere cu torţe. Ploaie. Ora 10 în pat.

Luni, 12 septembrie/31 august

Ploaie şi ceaţă deasă, noi amândoi răciţi. Mama nu se simte nici ea prea bine. Ora 9 dejunat *à trois*. Maiorul Odobescu de serviciu. Înainte de amiază scris. La *lunch* Văcărescu şi C. Manu. După-amiaza o lungă promenadă singur. Toţi suntem răciţi. Seara venit generalul Greceanu, biliard cu el.

Marţi, 1/13 septembrie

Foarte mohorât, ceaţă. Înainte de amiază acasă, cu mama, care s-a întins. Orele 12-1 ministrul de Război Anghelescu. Rămâne la *lunch*. După-amiaza ploaie. La mama. Seara biliard cu Greceanu.

Miercuri, 2/14 septembrie

Apăsător. Suntem încă răciţi cu toţii. Mama rămâne în camera ei. La *lunch* G. Const. Cantacuzino cu soţia şi fiica. După-amiaza biliard cu G.C. Seara la mama. Biliard cu Greceanu.

Joi, 3/15 septembrie

Apăsător, puţin ploios. Înainte de amiază cu mama, care rămâne în cameră. Promenadă. După-amiaza cu Elisabeta, promenadă pe noul drum din spatele pavilionului de vânătoare. Seara după cină la mama până la ora 10.

Vineri, 4/16 septembrie

Vreme minunată, foarte cald. Mama nu se simte încă bine. Înainte de amiază la ea. Multă lume la *lunch* şi după-amiaza. Promenadă. Seara furtună. Stătescu la masă, apoi biliard.

Sâmbătă, 5/17 septembrie

Foarte cald. Baie, promenadă. Înainte de amiază plimbat cu Elisabeta. La mama. Ora 12½ Bibescu G.; a venit din străinătate, a cumpărat multe plante. Mama la masă. După-amiaza scris. Promenadă. Seara conversat cu Bibescu şi Odobescu. Ora 10 în pat, ceva mai rece.

Duminică, 6/18 septembrie

Vreme minunată, complet senin. Baie, promenadă. Înainte de amiază promenadă în jurul castelului. Venit D. Ghica. La *lunch* Mitilineu,

N. Bibescu etc. După-amiaza citit. Cu mama. Promenadă. Seara venit Sturdza, cu el până la ora 10½.

Luni, 7/19 septembrie

Vreme minunată, +5 °R. Baie, promenadă. Înainte de amiază la pavilionul de vânătoare cu mama și Elisabeta. Sturdza la mine, rămâne și după-amiaza. Promenadă. Seara sosit dr. Koch de la Weinburg. Antoinette este foarte anemică și suferindă. Mama, Elisabeta, Koch și cu mine în biblioteca mea până la ora 10.

Marți, 8/20 septembrie

Vreme minunată. Sf. Maria. Ora 9 cu Elisabeta la biserică. Plimbare cu trăsura. Orele 10½-11½ promenadă pe terasă cu mama, Elisabeta și Koch, foarte cald. La *lunch* Sturdza, Cernat, Plagino etc. După-amiaza Plagino și Sturdza la mine, ultimul pleacă la București. Ora 5 promenadă. Seara biliard cu Koch.

Miercuri, 9/21 septembrie

Mohorât și rece, puțină ploaie. Baie, promenadă. Mama răcită. Ora 12 ambii generali Anghelescu pentru manevrele de la Slatina. Multă lume la *lunch*. După-amiaza ploaie torențială, care ține și noaptea. Seara biliard cu Koch.

Joi, 10/22 septembrie

Zăpadă pe munți. Ceva ploaie. Baie, promenadă. Mama rămâne încă în camera ei, însă se simte mai bine. După-amiaza hotărât drumuri cu Knechtel. Vânt rece. Seara biliard.

Vineri, 11/23 septembrie

+6 °R, ceață, frig. Baie, promenadă. Vremea se înseninează. Arhiducele Albrecht are o mare întârziere de tren în Transilvania, îmi telegrafiază să nu îi vin în întâmpinare. Ora 12½ dejunat. Ora 1½ plecat cu trenul special la Predeal, cu maiorul Odobescu. Arhiducele Albrecht a ajuns acolo cu 5 minute înainte de sosirea mea. Întâmpinare cordială, prezentări, generalul de cavalerie Pirot, maiorul Fischer și un medic. Ora 2½ întoarcerea la Sinaia. Elisabeta la gară, vânt foarte rece, Ghica, Goluchowsky etc. Noi mergem cu trăsura direct la castel. Gardă de onoare, se cântă imnul național austriac, defilare. Apoi la mama. Orele 4-6 plimbare pe jos cu arhiducele. Ora 6½ dineu, 30 persoane, muzică. Seara reprezentație de teatru până la ora 11.

Sâmbătă, 12/24 septembrie

Vreme schimbătoare. Baie, promenadă. Ora 9 dejunat pe terasă împreună cu arhiducele. La mama. Orele 10-11 promenadă cu ea.

Ora 1 *lunch*, iar la ora 2½ mers cu trăsura la tabăra de barăci. Vizitat tabăra. Exerciţii ale Batalionului 3 Vânători, apoi manevre sub foc, foarte bine, arhiducele foarte satisfăcut. Ora 4 înapoi. Promenadă cu el până la ora 6, întâlnit pe Hitrovo. Ora 7 dineu, 30 persoane, Busch cu soţia, contele Goluchowsky, Schneider, Mariette Ghica, K. Ghica etc. Seara reprezentaţie de teatru, șarade până la ora 11½. Noapte rece.

Duminică, 13/25 septembrie. Sinaia-București

Ora 7 sculat. Ora 8 dejunat. La mama. Ora 9¼ plecarea la gară, unde ne însoţește Elisabeta. Ora 9½ cu trenul special spre București. Dejunat în vagon, invitat pe contele Goluchowsky. Ora 12¼ în București, întâmpinare oficială, gardă de onoare, mitropolitul, toţi miniștrii în frunte cu Brătianu, generali etc. Prezentări. Mers cu trăsura, cu arhiducele, direct la Arsenal, apoi la Școala Militară. Cotroceni, vizitat casa, grădina și micul mormânt. Apoi la Biserica Domniţa Bălașa, acolo Bibescu și Văcărescu. Mitropolia, vizitat pe mitropolit. Catedrala catolică, acolo arhiepiscopul. Ora 5 la Palat, acolo arătat totul. Ora 6 cină în rotondă, 12 persoane. Ora 7½ la gară, acolo Brătianu, miniștrii, comunitatea austriacă. Ora 8¾ rămas-bun de la unchiul Albrecht, care pleacă la Viena. Mers cu trăsura, cu Brătianu, la Palat, conversat cu el până la ora 7. Seara cu Stöhr, la mine. Ora 11 în pat.

Luni, 14/26 septembrie. București-Sinaia

+3 °R, foarte rece. Ora 6 sculat. Mai pus ordine prin Palat. Ora 7½ la gară. Acolo Brătianu și miniștrii. Ora 8 plecarea, Sturdza și Nacu cu noi. Mai târziu se încălzește. Ora 11¼ sosirea în Sinaia, Elisabeta cu doamnele la gară. Vânt din nord. La castel. Mama se plimbă cu Lindheim și Koch pe terasă. Ora 1 dejunat. Dunca, Maican-Dimitrescu, cei doi miniștri și Kalinderu la *lunch*. După-amiaza Sturdza. La mama. Orele 5-7 Kalinderu. Seara biliard cu Koch și Șoimănescu.

Marţi, 15/27 septembrie

–3 °R, au îngheţat toate florile. Sunt răcit bine. Ora 10 promenadă cu mama. Soare, dar frig. La *lunch* prinţul Uruzov. După-amiaza cu mama. Promenadă singur. Seara biliard. Ploaie.

Miercuri, 16/28 septembrie

Vreme mai bună, mult mai cald. Înainte de amiază cu mama. La *lunch* diferite persoane. După-amiaza Liteanu la mine, are o poziţie foarte bună în Berlin. Mai târziu o mică promenadă singur. Seara multe persoane la masă. Ora 8½ sosit P. Loti (locotenentul de marină

J. Viaud)[358], l-a invitat Elisabeta. Este unul dintre cei mai însemnați scriitori din Franța. Împreună până la ora 11.

Joi, 17/29 septembrie

Vreme minunată, foarte cald. Înainte de amiază promenadă până la mănăstire cu mama, Elisabeta, Koch etc., absolut cald, vânt din sud. Orele 12-1 primit pe contele Tornielli, care rămâne la *lunch*. 26 de persoane, Radu Mihai cu soția, P. Loti (locotenentul Viaud). După-amiaza la mama. Radu Mihai la mine. Seara din nou multe persoane la cină. Biliard cu Koch și Șoimănescu.

Vineri, 18/30 septembrie

Vreme minunată, foarte cald. Înainte de amiază promenadă cu mama, apoi văzut cu Stöhr noul drum. Ora 12½ Sturdza, care vine la *lunch* cu soția sa, prințesa Ipsilanti, Filipescu, doamna Văcărescu etc., 30 de persoane. După-amiaza Sturdza, care îmi relatează, din însărcinarea lui Kalnoky, întrevederea acestuia cu Bismarck. Totul pare liniștit, ne sunt foarte recunoscători pentru politica noastră clară. Leopold a plecat la Baden pentru a-l prezenta împăratului pe Carlo, care a devenit locotenent în Regimentul 1 Ulani de Gardă. Ziua de naștere a împărătesei, căreia i-am telegrafiat. Primit o scrisoare foarte cordială de la arhiducele Albrecht din Viena. Seara 33 de persoane la cină. Bălăceanu cu fiul și cu ginerele său Romalo. După aceea se fac tablouri. Biliard cu Koch și Șoimănescu. Rămas apoi până la ora 12. Ultima seară cu mama, mult timp la ea.

Sâmbătă, 1 octombrie/19 septembrie. Plecarea mamei

Vreme minunată, foarte cald. Înainte de amiază plimbare pe jos cu mama până la pavilionul de vânătoare, cu noi Elisabeta, Koch, Loti. Orele 12-1 Brătianu, care rămâne la *lunch*. După-amiaza cu mama. Ora 5 plecarea de la castel, ora 5½ de la gară, unde au venit toți miniștrii, Coutouly, Lascelles, ministrul american, multe doamne etc. Ora 6 în Predeal. Munții acoperiți cu zăpadă. Despărțire tristă. Mama merge la Pesta și ajunge marți dimineața în Baden-Baden. Ora 7½ înapoi în Sinaia, furtună puternică și ploaie, apoi clar de lună. Ora 7½ cinat, 20 de persoane. Seara cu Kalinderu. Biliard. Noaptea ploaie.

Duminică, 2 octombrie/20 septembrie

Ploaie torențială, întuneric. Înainte de amiază Stöhr și Steriadi. 26 de persoane la *lunch*, generalul Radovici, Bălăceanu, Linch etc. După-amiaza citit. Promenadă, ploaie. La Stöhr. Văcărescu, Costaforu etc. la masă. Seara biliard. Mama a ajuns la ora 2 în Pesta.

Luni, 3 octombrie/21 septembrie

Întuneric. Înainte de amiază cu Stöhr, jalonat noua clădire (spălătoria), mers pe noile cărări. Soare, vreme minunată. La *lunch* Văcărescu etc., Loti, doamna A. Suțu. După-amiaza Stöhr încă aici, pleacă la București. Sosit rezerviștii Batalionului 3 Vânători. Promenadă, răcoare, dar frumos. Seara biliard. Vânt rece. Acordat lui Loti Crucea de ofițer al ordinului Steaua României.

Marți, 4 octombrie/22 septembrie

Vreme minunată, răcoare. Înainte de amiază promenadă, scris. După-amiaza Loti (lt. Viaud) a plecat la Constantinopol cu Scheffer. Seara multe doamne la cină. Biliard. Mama a ajuns probabil în Baden-Baden.

Miercuri, 5 octombrie/23 septembrie

Vreme minunată, răcoare. Înainte de amiază promenadă până la prima cascadă. Ora 12 ministrul de Război, generalii Cernat și Fălcoianu, discutat manevrele de la Focșani. Continuat discuția după *lunch*. După aceea scris, prea frig pentru promenadă. Seara 26 de persoane la masă, Bălăceanu, Suțu cu soția din Slobozia etc. Căsătoria civilă dintre A. Bălăceanu și Romalo.

Joi, 6 octombrie/24 septembrie

+6 °R, întuneric, vânt rece. Înainte de amiază la pavilionul de vânătoare, unde va fi făcută noua șosea. Scris. După-amiaza promenadă, vânt rece. Ora 6¼ nunta doctorului Romalo cu A. Bălăceanu; Elisabeta merge cu ei la biserica mănăstirii, înainte însă i-a adus aici. Ora 7¼ toată lumea la castel, dineu, unde eu beau în cinstea tinerei perechi, 34 de persoane. Domnișoara Bălăceanu, Romalo, Văcărescu, Suțu etc. După masă se dansează până la ora 11½. Au venit și familia Ghica și ofițeri de la batalion.

Vineri, 7 octombrie/25 septembrie

Ploaie și întuneric, vânt rece, mai târziu senin. Ora 11¼ promenadă. La *lunch* Bălăceanu, Romalo, familia Suțu. După-amiaza promenadă, aer foarte plăcut. Seara cu Elisabeta. După masă biliard. Depeșă de la mama din Baden, care telegrafiază că Leopold și Antoinette au ajuns acolo. Mama pleacă mâine la Sigmaringen, unde se duc și Maria și Carola. Carlo la școala militară din Kassel.

Sâmbătă, 8 octombrie/26 septembrie

Vreme minunată, cald, mai târziu nori. Promenadă, inspectat șoseaua de la Peleș. La *lunch* Sturdza, Bibescu etc. După-amiaza lucrat cu Sturdza; crede că trebuie să se retragă de la Ministerul Cultelor,

deoarece toţi sunt împotriva lui. Bibescu de asemenea la mine. Ora 5 pleacă toţi. Seara biliard. Cald.

Duminică, 9 octombrie/27 septembrie

Noaptea furtună puternică, ploaie torenţială. Înainte de amiază mai bine, cald. Ora 12 Basset la mine, s-a întors din concediu. La *lunch* G. și E. Ghica împreună cu soţiile, Văcărescu cu fiicele etc. După-amiaza acasă, scris. Seara biliard cu Perticari.

Luni, 10 octombrie/28 septembrie

Ceaţă deasă cu ceva ploaie. Barometrul urcă. Înainte de amiază cu Elisabeta. Citit. Ora 12 generalii Anghelescu, Fălcoianu și Dona, discutat manevrele de la Focșani. Ora 1 *lunch*, doamna A.B. Catargi, care are audienţă la mine după masă, pentru procesul cu Callimaki--Catargi. Moruzi o oră la mine, apoi lucrat încă o oră cu generalii. Seara biliard. Vremea rămâne mohorâtă.

Marţi, 11 octombrie/29 septembrie

Furtună, barometrul a coborât foarte mult. Mai târziu soare și ciudat de cald. Orele 9½-12 promenadă. Se începe construcţia noului atelier. La *lunch* Alecsandri cu soţia, care au venit de la București și rămân aici, tânărul Beclar etc. După-amiaza promenadă, vreme minunată și foarte cald. Seara biliard cu Alecsandri. Venit generalul Barozzi și Theodori, de asemenea domnul și doamna Romalo. Ploaie torenţială.

Manevre la Olt

Miercuri, 12 octombrie/30 septembrie. Sinaia-Slatina

Vreme frumoasă, cald. Cu Elisabeta până la ora 9¾. Ora 10 plecarea, Elisabeta cu mine până la gară, de asemenea Alecsandri, toţi ofiţerii Batalionului 3 Vânători. Dejunat pe drum, foarte cald. Ora 1 în Chitila, acolo Brătianu, care călătorește cu mine până la Pitești. La Titu și la Leordeni întâmpinări, autorităţi și multă lume, 10 minute. Ora 5 sosirea în Slatina, ministrul de Război, generali etc., ofiţeri străini, generalul Fraser, colonelul Cerutti, marchizul de Banque, Schneider, colonelul Sabovici, autorităţi. La Biserica Ionașcu, acolo episcopul de Argeș. Te Deum, enorm de cald. Descins la casa farmacistului. Venit generalii pentru discutarea manevrelor. Ora 6½ cinat, 40 de persoane. Bucătăria mea, la fel personalul și trăsura. Până la ora 8½. Nu a fost posibil să facem cerc, stat mult în sufragerie. Seara citit. Barometrul destul de coborât. Toate trupele sunt în Balș, 19.000 de oameni din Corpul 1 de Armată.

Joi, 1/13 octombrie. Slatina

Ora 7 sculat, dejunat. Ora 8 vizitat noul palat administrativ. Vreme frumoasă, foarte cald. Ora 9 la gară, cu trenul special la Balş, acolo încălecat. Au început îndată manevrele Diviziilor 1 şi 2. Sakelarie atacă poziţia puternică de la Teiş, Vlădescu o apără şi se retrage. La Mirila, acolo vorbit cu Chiţu. Câteva atacuri de cavalerie. Ora 2½ încheierea. Plecat călare la Balş, de acolo cu trenul special, la ora 4 în Slatina. Vizitat şcoala. Seara dineu, 30 de persoane, ofiţerii străini, episcopul de Argeş, funcţionari. Seara scris. Ceva ploaie, barometrul coborât. Noaptea ploaie puternică.

Vineri, 2/14 octombrie. Slatina

Vreme rece şi neprietenoasă, vânt din est. Ora 9 vizitat spitalul, apoi plecat cu trăsura la staţia Piatra, acolo încălecat (armăsarul). Continuarea manevrelor, majoritatea pe teren plat. Se termină la ora 1, în Corniş. Întors călare la Slatina, 8 km. Vânt foarte rece. Peste Olt pe un pod din pontoane. Ora 3 la Şcoala de Agricultură din Strehaviţa, acolo o oră. Ora 4 acasă. Citit, scris. Ora 6½ dineu de 60 de persoane. Seara scris. Noaptea ploaie puternică.

Sâmbătă, 3/15 octombrie. Slatina

Ploaie până la ora 10, apoi mai senin, mai târziu cald şi frumos. Ora 10½ pe înălţimile Slatinei dincolo de Olt, privelişte minunată a întregii văi. Manevrele jos în câmpie. Acolo trei sferturi de oră, apoi mers călare pe înălţimea de la Strehaviţa, de unde observat atacul coloanei din aripa dreaptă, care a trecut peste Olt la Colibaşi şi a ocupat toate tranşeele infanteriei şi artileriei, foc puternic. Manevra se încheie la ora 1½. Ora 2½ înapoi. Trupele trec în bivuacuri, mărşăluiesc în parte prin Slatina. Scris până la ora 6½. Dineu militar pentru 60 de persoane, toast. Seara retragere cu torţe şi ovaţii ale populaţiei. Ploaie, frig. Oraşul iluminat.

Duminică, 4/16 octombrie. Slatina-Bucureşti

Vreme minunată. Ora 9 la Biserica Ionaşcu, liturghie. Ora 10½ înapoi. Primit pe Radu Mihai. Ora 11 la gară, acolo încălecat. Revista celor 19.000 de militari, pe trei linii, trupa aliniată în coloane. Descălecat, foarte cald, vânt răcoros. Defilarea a durat peste o oră. Enorm de multă lume. Făcut critica manevrelor, care a durat o jumătate de oră. Ora 1 şi 20 de minute plecarea din Slatina, toată lumea la gară. Ora 3 în Piteşti, întâmpinare, la fel în Titu. Ora 5½ sosirea în Bucureşti, miniştrii, şefii de corpuri, gardă de onoare etc., vorbit cu toţi. Ora 6 la palatul din oraş. Ora 7 cinat singur. Seara citit. Ceva mai rece.

București

Luni, 5/17 octombrie. București

Ora 7½ sculat. Vreme frumoasă. Knechtel în seră, unde sunt noii palmieri. Înainte de amiază pus ordine. Theodori, colonelul Bibescu etc. După-amiaza scris Elisabetei la Sinaia. Vremea devine ceva mai mohorâtă. Seara Stöhr. Ploaie torențială cu tunete și fulgere. Ora 10½ în pat, răcit.

Marți, 6/18 octombrie. București

Doar 4 °R, vânt rece din nord, ceva mai senin. Înainte de amiază Bibescu. Ora 10½ Brătianu, apoi Consiliu de miniștri până la ora 12½. După-amiaza audiențe, de asemenea, Văcărescu, care vrea la Viena. Scris. Primit scrisoare de la Elisabeta. Vremea rămâne neprietenoasă, atmosferă de ninsoare. Ora 6 R. Mihai. Seara citit.

Manevre la Focșani

Miercuri, 7/19 octombrie. București-Focșani

Doar +3 °R, vântul mai slab, nori. Ora 8½ dejunat. Scris. Ora 11 plecarea cu trenul special, la gară toți miniștrii etc. Ofițerii străini călătoresc cu mine. Ora 12¼ Ploiești, întâmpinare. Ora 2 Buzău, mare întâmpinare, cerul complet acoperit. Ora 3 Râmnicu Sărat, ploaie puternică și rece. Ora 4 sosirea în Focșani, mare întâmpinare, autoritățile, senatori, deputați, discurs al lui Pruncu, foarte frumos. Mers cu trăsura la biserică, foarte rece. Descins în palatul Diviziei, nou construit. Camera foarte frumoasă, însă rece. Ora 6½ dineu pentru 40 de persoane, cerc, Voinov alături. Ovații. Seara discutat dispunerea trupelor.

Joi, 8/20 octombrie. Focșani

Vreme minunată, dimineața frig. Ora 9 vizitat școli și stabilimente, până la ora 10. Direct la gară, plecat cu trenul la Putna Seacă, acolo încălecat și prin Sacâza, mică luptă de cavalerie. Pe Putna toată infanteria în linie, 11 batalioane și 6 baterii. Pe cal până la ora 3½, cald. La Făurei urcat în tren și ajuns la ora 4½ în Focșani. Scris critica manevrei, care nu a fost destul de bună. Seara la ora 6½ dineu pentru 35 de persoane, lume din Focșani. Ora 8½ ovații ale comercianților, cu facle, muzică și discursuri. Ieșit afară pentru a-i saluta. Noapte rece.

Vineri, 9/21 octombrie. Focşani

Vreme minunată, rece. Ora 9 inspectat administraţia, închisoarea, şcoli. Ora 12 direct la gară, plecat cu toţi generalii şi ofiţerii străini la Făurei, acolo încălecat armăsar. La Putna, unde manevrele încep îndată. Retragere, apărarea satului Precistanu, unde are loc, în încheiere, atacul ambelor brigăzi şi al cavaleriei. O baterie a venit pe calea ferată de la Bucureşti şi este postată în câmp deschis. Manevra se încheie la ora 4½. Călare spre Focşani, 7 km. Ora 5½ acolo, vânt rece. Ora 7 dineu pentru toţi şefii de corpuri, 40 de persoane. Toast în cinstea armatei, ministrul de Război mulţumeşte, cerc până la ora 9. Noapte rece.

Sâmbătă, 10/22 octombrie. Focşani-Sinaia

Vreme frumoasă, deloc frig. Orele 9-10 în oraş, vizitat şcoli etc. Încălecat la clădirea Diviziei, mers pe terenul mare din spatele noii cazărmi, pe care am inspectat-o ieri. Trupele aranjate pe două linii, prima linie cu 11 batalioane a 1.000 de oameni, a doua linie 4 regimente de cavalerie şi 6 baterii. Descălecat în front. Începe un vânt de gheaţă. Defilare, abia se termină aceasta şi începe o furtună cu ploaie puternică şi ninsoare. Ţinut critica în hala de exerciţii, care a durat o jumătate de oră. Plecat călare, pe o ploaie puternică, la canton, 1 km, unde se află trenul. Ora 1 plecarea. Schimbat în vagon, dejunat. Frig. La Râmnic, Buzău şi Ploieşti mari întâmpinări. Rece şi ploios. Ora 6 şi 10 minute sosirea în Sinaia. Ceilalţi au mers de la Ploieşti direct la Bucureşti. Mers cu trăsura direct la castel cu Barozzi şi Candiano. Elisabeta mă întâmpină împreună cu Alecsandri, doamna Z. Sturdza, Slăniceanu, Darvari, Romalo etc. Ora 7 cinat. Seara biliard cu Alecsandri.

Sinaia

Duminică, 11/23 octombrie. Sinaia

Rece, 3 °R, vreme frumoasă. Ora 9½ cu Elisabeta la prima cascadă. După aceea vizitat lucrările cu Knechtel. Ora 1 la *lunch* ofiţerii străini, generalul Fraser, colonelul Cerutti şi de Pange, conversat până la ora 4. Ora 5 pleacă la Bucureşti perechea Romalo şi micuţa Valeria, bolnavă. Seara la ora 9 ajunge Bamberg. Conversat până la ora 10½.

Luni, 12/24 octombrie

–4 °R. Vreme minunată. Ora 9½ promenadă cu Elisabeta, la umbră este încă totul îngheţat. Stöhr la mine. Orele 10-12 Bamberg, orele 12-1

Sturdza. *Lunch*. După-amiaza scurtă promenadă. Văzut încă pe Knechtel. Ora 5 cu Alecsandri. Seara biliard cu Alecsandri. Noapte rece și senină.

Marți, 13/25 octombrie

Vreme minunată, –6 °R. Ora 9 promenadă cu Elisabeta. Totul e înghețat bocnă, foarte frig. Ora 10 Stöhr. Mai târziu încă o promenadă, mai cald. La *lunch* Sturdza, Alecsandri, Bamberg, căpitanul Conda. După-amiaza căpitanul Conda la mine, relatează despre manevrele austriece. Ora 5 ceai, toți împreună. Scris mamei. Seara biliard cu Alecsandri.

Miercuri, 14/26 octombrie

Vreme minunată, foarte cald. Ora 9 promenadă cu Elisabeta, apoi cu Bamberg și Stöhr până la ora 11. Sturdza la mine; se întoarce la București. După-amiaza încă o scurtă promenadă. Orele 5-7 Bamberg. Seara biliard cu Alecsandri.

Joi, 15/27 octombrie

Acoperit, aer de ninsoare. Înainte de amiază promenadă. Orele 11-12 Bamberg. La *lunch* contele Czapsky-Hutten, care rămâne și pentru cină. Kalinderu. După-amiaza promenadă, vânt rece, întuneric. Orele 5-7 Bamberg, vorbit despre istoria sa orientală. La masă Marietta Ghica și cumnata ei Camille Ghica, contele Czapsky etc. După masă biliard cu Alecsandri. Ceilalți, *jeu d'apartés* etc. Împreună până la ora 11.

Vineri, 16/28 octombrie

Ceață, mai târziu ploaie torențială, care ține toată ziua, deloc rece. Promenadă. Orele 11-1 Kalinderu. La masă Lecomte, care rămâne câteva zile, Basset. După-amiaza Bamberg, care pleacă la ora 5 la București, apoi de acolo la Genova. Seara biliard cu Alecsandri, Basset și Candiano.

Sâmbătă, 17/29 octombrie

Vreme frumoasă, foarte plăcut. Cu Elisabeta pe verandă. Înainte de amiază promenadă lungă. La masă prefectul Poliției, care îmi relatează că Fleva a organizat un *comité de résistance*. Presa continuă să fie violentă. În Bulgaria totul este liniștit, însă nu sunt mulțumiți cu F.C. Orele 2½-4 promenadă, foarte cald. Seara scris. La masă Papadopol-Calimah[359]. Biliard cu Alecsandri.

Duminică, 18/30 octombrie

Vreme minunată, foarte cald. Înainte de amiază cu Elisabeta, scris. Orele 12-1 ministrul de Război, discutat despre Schuhmann și

fortificații. La *lunch* Sion, căruia îi dau Crucea de ofițer al Stelei, C. Papadopol etc. După-amiaza promenadă singur. Seara biliard cu Alecsandri, Candiano și Basset. Venit Theodori.

Luni, 19/31 octombrie

Vreme minunată, cald. Orele 9-11 promenadă cu Elisabeta până la prima cascadă. Orele 11-1 Basset. După-amiaza plimbat iarăși, aer plăcut. Seara scris. Biliard cu Alecsandri. Împăratul german este bolnav. Kronprințul este pe Riviera, pare să-i meargă mai bine. Bamberg a ajuns în Genova. În București s-a format o lungă listă a rezistenței cu Fleva.

Marți, 1 noiembrie/20 octombrie

Vreme minunată, cald, ceva vânt. Ora 9 promenadă cu Elisabeta, apoi inspectat lucrările. Orele 12-1 Gr. Sturdza, care se și întoarce îndată la București. La *lunch* prințul D. Sturdza, fiul cel mai în vârstă al principelui Mihail Sturdza. După masă cu dânsul la pavilionul de vânătoare. El pleacă după ceai, de asemenea doamna Slăniceanu etc. Orele 6-7 Lecomte. Seara biliard cu Alecsandri.

Miercuri, 2 noiembrie/21 octombrie

Vreme minunată, cald. Ora 9½ promenadă cu Elisabeta în Sinaia. După-amiaza promenadă, scris. Seara biliard.

Joi, 3 noiembrie/22 octombrie

Vreme minunată. Înainte de amiază promenadă cu Elisabeta, scris. La *lunch* câteva persoane. După-amiaza promenadă. Seara biliard cu Alecsandri. Ferdinand în Tübingen.

Vineri, 4 noiembrie/23 octombrie

Ceață deasă. Promenadă. Ora 12 venit Grant Duff, pe care noi îl cunoaștem de la Londra din 1874. Rămâne până la ora 5, conversat cu el mult despre Anglia, Gladstone și cataramele sale irlandeze. La *lunch* Heidler de Egeregg, care a fost mutat la Viena. Scris. Seara biliard cu Alecsandri, Lecomte și Candiano.

Sâmbătă, 5 noiembrie/24 octombrie

Ceață, umed. Promenadă în pădure. Orele 12-1 Brătianu. La *lunch* de asemenea Plagino, care se întoarce la Roma. După-amiaza stat îndelung de vorbă cu Brătianu, dificultăți din cauza împrumutului și din cauza comenzilor făcute de maiorul Schuhmann, care sunt mult prea scumpe. Ora 5 Brătianu și Plagino pleacă la București. Seara biliard *à quatre*.

Duminică, 6 noiembrie/25 octombrie

Mohorât. Înainte de amiază promenadă. După-amiaza ploaie torențială, deloc rece. Scris. Young aici. Seara biliard.

Luni, 7 noiembrie/26 octombrie. Sf. Dumitru

Mohorât, +9 °R. Promenadă. Scris lui Leopold. După-amiaza ploaie. Theodori din nou la București. Seara biliard *à quatre*, Alecsandri, Lecomte și Robescu. Depeșe de la D. Ghica, D. Sturdza și D. Lecca.

Marți, 8 noiembrie/27 octombrie

Vreme minunată, cald. Ora 9¼ promenadă cu Elisabeta spre Sinaia, apoi la pavilionul de vânătoare. Ora 12¾ primit pe ministrul plenipotențiar turc, care îmi aduce o scrisoare de la sultan. Îmi răspunde la scrisoarea mea în privința cailor. Știrile despre starea kronprințului sunt foarte neliniștitoare, medici germani merg la San Remo. Seara biliard.

Miercuri, 9 noiembrie/28 octombrie

Vreme frumoasă, cald. Înainte de amiază Stöhr, care a venit de la București. Jos pe șantier. Ora 12 venit toți cei 12 miniștri, Consiliu de miniștri până la ora 1½, convenția comercială etc. Rămân la dejun și se pleacă la ora 4. Brătianu e foarte răcit și se plânge din cauza sănătății. Orele 5-7 Stöhr la mine. Seara biliard *à quatre* până la ora 10½. Ceață.

Joi, 10 noiembrie/29 octombrie

Ceață, ploaie, +10 °R. Înainte de amiază Stöhr, cu el la șantier. La *lunch* Kremnitz cu soția, discutat despre starea kronprințului german, care e foarte gravă. Ora 4½ la Stöhr, care pleacă la București. Seara biliard *à quatre*.

Vineri, 11 noiembrie/30 octombrie

Vreme frumoasă, deloc frig. Știrile despre starea sănătății kronprințului sună dezolant, primesc o scrisoare de la Leopold din Baden, care l-a văzut pe prințul Wilhelm de Prusia aflat în drum spre San Remo. La Berlin toți sunt foarte îngrijorați. Promenadă. După-amiaza scris. Seara biliard.

Sâmbătă, 12 noiembrie/31 octombrie

Vreme destul de bună, rece. Ora 9¼ promenadă cu Elisabeta. După-amiaza promenadă, scris. Seara venit Sturdza. Biliard *à quatre*.

Duminică, 1/13 noiembrie

Vreme mohorâtă. Promenadă, frig. Cu Sturdza. La *lunch* Bibescu și Theodori, care rămân. După-amiaza promenadă cu Knechtel și Sturdza. Seara biliard. Ceva ninsoare.

Luni, 2/14 noiembrie

Vreme senină și rece. Înainte de amiază Knechtel și Bibescu pentru plante. La masă diferite persoane. După-amiaza promenadă, vânt foarte rece, senin. Orele 5-7 cu Sturdza și Alecsandri. Seara biliard *à quatre*.

Marți, 3/15 noiembrie

Vreme minunată, deloc frig. Aniversarea nunții noastre. Montat noua bancă monumentală cu Lecomte. Ora 11½ Sturdza ne felicită în numele Consiliului de miniștri, cu un buchet. La *lunch* toasturi ale lui Sturdza și Alecsandri. După-amiaza hotărât lucrările cu Knechtel, prelungirea drumurilor de la Peleș. Orele 6-7 Sturdza, care se întoarce la București. Seara biliard cu Alecsandri. Tablou al doamnelor, Lecomte le aranjează.

Miercuri, 4/16 noiembrie

Mohorât și ploios. Din păcate s-a constatat că boala kronprințului este canceroasă; el rămâne deocamdată la San Remo. Împăratul și împărăteasa Rusiei merg la Berlin. Rămas acasă, scris, toată ziua viscol cu zăpadă, totul alb. Ora 5 colonelul Bibescu la București. Seara biliard *à quatre*. Ninge.

Joi, 5/17 noiembrie

–6 °R, senin, vânt rece. Orele 10-12 promenadă. Venit generalul Anghelescu, pentru a-și lua rămas-bun la ieșirea din funcția de ministru de Război. Brătianu preia interimatul. Venit Kalinderu. *Lunch*. După-amiaza promenadă. Orele 5-7 Kalinderu. Foarte frig, –7 °R. Seara biliard *à quatre*.

Vineri, 6/18 noiembrie

–12 °R, senin. Înainte de amiază promenadă, cald la soare. Orele 11½-1 Kalinderu, care pleacă seara din nou la București. Liteanu telegrafiază că starea kronprințului este fără speranță. Poate să mai dureze săptămâni sau luni. După-amiaza promenadă, vânt foarte rece. Seara biliard *à quatre*. –7 °R.

Sâmbătă, 7/19 noiembrie

–8 °R. Vreme minunată, mai târziu cald, însă vânt puternic. Promenadă. Telegrafiat prințului Wilhelm de Prusia pentru a-i exprima lui și împăratului compasiunea noastră. Liteanu îmi scrie că nu mai e nici

o speranță pentru kronprinț, deoarece cancerul e foarte avansat. După--amiaza scris. Seara biliard *à quatre*. –5 °R. Vânt. Vremea se încălzește.

Duminică, 8/20 noiembrie

Vreme minunată, deloc frig, la soare foarte cald. Orele 10½-12 promenadă în Valea Peleșului. Invitat la *lunch* toți ofițerii Batalionului 3 Vânători, decorat pe căpitani. După-amiaza pe verandă cu Elisabeta, cald, vântos. Stöhr la mine până la ora 5½. Scris lui Fritz. Seara biliard *à quatre*.

Luni, 9/21 noiembrie

Ceață deasă, +9 °R. Înainte de amiază inspectat cu Lecomte și Stöhr toate construcțiile, până la ora 1. Ploaie. După-amiaza scris. Trimis prințului moșenitor al Italiei Cordonul Stelei României. Seara biliard. Ploaie torențială.

București

Marți, 10/22 noiembrie. Sinaia-București

Ceva ploaie, apoi complet senin și foarte cald, soare. Între orele 10 și 12½ inspectat toate lucrările cu Stöhr. Ora 1 plecarea din Sinaia, cu Alecsandri, Lecomte etc. În munți nu e zăpadă. Vânt, deloc rece. Dejunat în vagon. Oprit doar în Buda și în Chitila. Ora 4½ sosirea în Gara de Nord, gardă de onoare, toți miniștrii, Sinodul, generali etc., peste 100 de persoane, doamne, care îi dau buchete Elisabetei. Cerc o jumătate de oră. Ora 5½ la Palat. Ora 7 cinat *à deux*. Seara citit. Primit un buletin de la dr. Kraus din San Remo, care prezintă drept acceptabilă starea kronprințului. Leopold și Antoinette au plecat spre Cannes. La Paris, Grévy demisionează. Ora 11 în pat. Seara încă Stöhr.

Miercuri, 11/23 noiembrie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază, între orele 10½ și 1, Consiliu de miniștri, stabilit discursul Tronului. Încheiat tratatul cu Turcia pentru comerț. Hotărât tratatul cu Austro-Ungaria privind granița, va fi semnat în câteva zile. Starea kronprințului neschimbată, pericolul rămâne. După-amiaza diferite persoane. Ora 5 audiențe. Seara Alecsandri la masă, cu el în bibliotecă. La Paris criză mare, Grévy demisionează, nu se poate forma nici un guvern. Scrisoare de la Leopold, care e la Cannes, de unde îl va vizita pe kronprinț la San Remo. Împăratul Germaniei răcit din nou. Opoziția ține întâlniri, presa e foarte vehementă.

Joi, 12/24 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază R. Mihai și Nacu. La *lunch* Z. Sturdza. Orele 2-4 plimbare cu trăsura cu Elisabeta și la Cotroceni. Orele 5-7 audiențe. Seara singur. Biliard cu Elisabeta.

Vineri, 13/25 noiembrie

Vreme frumoasă, cald. Înainte de amiază Aurelian, apoi Sturdza. Alecsandri la *lunch*. Vizitat noul palat. După-amiaza scris. Orele 5-6 Vernescu, solicită un guvern care să organizeze alegerile, crede că sunt mari nemulțumiri etc. Seara cu Elisabeta, scris.

Sâmbătă, 14/26 noiembrie

Mohorât, ploaie. Înainte de amiază Pherekyde și Stătescu. Tratatul comercial cu Turcia a fost semnat. După-amiaza acasă. Ora 5 Carp, care crede că situația a devenit gravă și dificilă. Ora 6½ Brătianu, care e încă puțin bolnav. Seara citit, scris. Vremea mai senină.

Duminică, 15/27 noiembrie. Deschiderea Camerelor

Vreme frumoasă, deloc frig. Înainte de amiază Stöhr. Ora 11¾ mers cu trăsura la Mitropolie, în ținută de gală. Mulți oameni pe străzi. Mă întâmpină Biroul și miniștrii. Citit discursul Tronului, care găsește o primire simpatică. Ora 12½ înapoi la Palat. După-amiaza audiențe. Orele 5-6 primit împreună cu Elisabeta pe contele și contesa Goluchowsky. Seara citit.

Luni, 16/28 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază Gheorghian, care îmi prezintă un raport despre Ministerul Domeniilor. După-amiaza mitropolitul primat. Orele 2-3 promenadă. Elisabeta dă după-amiaza un ceai cu muzică, invitate 50 de persoane. Seara singur, scris până la ora 11. Camerele și-au ales birourile.

Marți, 17/29 noiembrie

Vreme minunată. Înainte de amiază președintele Camerei, generalul Lecca. Nici un ministru. După-amiaza promenadă între orele 2 și 4. Audiențe. Elisabeta seara la teatru.

Miercuri, 18/30 noiembrie

Ceață. Înainte de amiază Knechtel. Ora 10½ Consiliu de miniștri. După-amiaza audiențe. Orele 2½-4 promenadă în Cișmigiu. Ora 4¼ Busch a venit la Elisabeta, are misiunea de a-mi prezenta hârtiile falsificate pe care i le-a dat țarul lui Bismarck. Sunt scrisori ale lui F.C. către Maria, note verbale ale lui von Reuss către F.C. Toate sunt apocrife, eu îi scriu Mariei despre aceasta[360]. Ora 5 audiențe. Seara

scris. Elisabeta la teatru. La Paris, președintele ține un Consiliu de miniștri, la care Grévy nu mai vrea de fapt să demisioneze. Frig, ceață. Ora 11½ în pat. Scris Mariei.

Joi, 1 decembrie / 19 noiembrie

Ceață deasă, +4 °R. Înainte de amiază Aurelian și Nacu. După-amiaza Melchisedec, audiențe, scris. Ora 5 lume. Ora 8½ cu Elisabeta la Baia Eforiei, reprezentație a lui Coquelin, piesă de Molière, până la ora 11, foarte bine, plin.

Vineri, 2 decembrie / 20 noiembrie

Cețos, rece. Înainte de amiază R. Mihai. Mai târziu colonelul Bibescu. După-amiaza audiențe, promenadă. Seara iarăși audiențe, scris. Orele 8½ I. Murat, socrul lui Goluchowsky, pe care nu l-am mai văzut de 22 de ani.

Sâmbătă, 3 decembrie / 21 noiembrie

Cețos. Înainte de amiază miniștrii. La Paris, Sadi Carnot ales președinte al republicii. După-amiaza promenadă. Audiențe. Elisabeta ceai, 80 de persoane. Seara citit. Elisabeta la teatru.

Duminică, 4 decembrie / 22 noiembrie

Vreme minunată. Ora 10 la capela episcopală. Plimbare cu trăsura. Făcut o vizită lui I. Murat la legația Austriei, acolo 20 de minute. Orele 1½-7 audiențe. Seara scris. Elisabeta la teatru.

Luni, 5 decembrie / 23 noiembrie

Vreme minunată, cald. Înainte de amiază miniștrii. Ora 12½ I. Murat la *lunch*, conversat până la ora 3. Promenadă, ceață. Scandal la Cameră, Fleva, Vernescu etc. Anghelescu l-a provocat la duel pe Fleva. Ora 5 audiențe. Seara scris. Vești războinice, rușii concentrează trupe la graniță. Elisabeta la teatru.

Marți, 6 decembrie / 24 noiembrie

Cald, mohorât. Înainte de amiază Câmpineanu, care e gata. Brătianu, care crede că vor trebui dizolvate Camerele înainte de termen, din cauza scandalurilor. După-amiaza promenadă. Din nou scandal la Cameră: opoziția foarte agresivă. Orele 5-7 Basset. Seara ploaie. Elisabeta la teatru.

Miercuri, 7 decembrie / 25 noiembrie

Ploios, cald. Ora 10½ Consiliu de miniștri, a fost semnat tratatul pentru reglementarea frontierei cu Austria. Ziarele oficiale din Berlin și Viena vorbesc despre concentrări de trupe rusești în Polonia,

amenințare foarte serioasă. După-amiaza promenadă. Orele 5-6 Sir Lascelles. Orele 6-7 Coutouly, care deplânge situația din Franța. Prefectul Poliției Moruzi l-a provocat pe Fleva la duel, acesta a refuzat însă să se bată. Opoziția din Cameră este foarte îndrăzneață.

Joi, 8 decembrie/26 noiembrie

Vreme minunată, cald. Ora 10½ Aurelian, apoi Nacu. Aniversarea Ordinului Sf. Gheorghe, telegrafiat marilor duci Nicolae și Mihail, seara primesc răspunsurile. După-amiaza promenadă. Audiențe. Seara scris. La Paris nu s-a format încă nici un guvern.

Vineri, 9 decembrie/27 noiembrie

Vreme frumoasă, mai târziu ceață. Înainte de amiază Sturdza. Ora 3 promenadă. Ora 4½ Busch la Elisabeta, căreia i-a comunicat că scrisorile lui F.C. către Maria sunt absolut false. Seara citit.

Sâmbătă, 10 decembrie/28 noiembrie. Aniversarea Plevnei

Ceață deasă, frig umed. Totul este împodobit cu steaguri. Ora 11 pe Dealul Spirii, acolo Te Deum în mica biserică, prezenți toți ofițerii garnizoanei. După aceea defilarea trupelor, câte un pluton din fiecare unitate, cu drapelul. Deja la ora 11¾ înapoi la Palat. Din cauza bolii de ochi au putut fi deplasate doar puține trupe. După-amiaza lungă promenadă cu Candiano. Ora 6½ dineu de gală cu 100 de tacâmuri pentru ofițerii superiori. Elisabeta de față, toasturi, Cernat răspunde. Eu închin și în cinstea marelui duce Nicolae, care îmi telegrafiază de la Moscova că grenadierii de acolo au băut în cinstea mea. Elisabeta merge la teatru. Eu îi telegrafiez marelui duce Nicolae, pentru a le mulțumi lui și grenadierilor, care s-au aflat sub comanda mea. Ora 11½ în pat.

Duminică, 11 decembrie/29 noiembrie

Ceață, frig umed. Înainte de amiază Stöhr la mine. După-amiaza audiențe între orele 1½ și 3½. Orele 5-6 Esarcu, care îmi face un raport asupra Atheneului, la care s-a construit acoperișul, o cupolă enormă. Seara citit.

Luni, 12 decembrie/30 noiembrie

Mohorât. Înainte de amiază Gheorghian și Sturdza. După-amiaza audiențe. Promenadă. Ploaie puternică, m-a udat. Orele 5-7 Kalinderu. Seara citit.

Marți, 1/13 decembrie

Ninsoare viscolită, frig umed. Ora 10¾ Brătianu, ora 11 primirea adresei Senatului, venit mulți senatori. Cerc. Ora 12 primirea adresei Camerei, cerc o jumătate de oră. Orele 1-2 Stöhr, apoi acordat audiență lui Hobe-Pașa, până la ora 8¼. Elisabeta ceai între orele 4½ și 6¼,

80 de persoane. Ora 7 cină, prințul I. Murat, contele și contesa Goluchowsky, Hobe-Pașa cu soția, Kalinderu, domnul și doamna Filipescu, 19 persoane în total. După aceea în apartamentul meu până la ora 10. I. Murat se întoarce la Paris, familia Hobe la Constantinopol. Discutat îndelung cu Goluchowsky despre concentrările de trupe rusești și despre Bulgaria, i-am spus că Rusia a devenit nerăbdătoare din cauza fiascoului din Bulgaria și că împăratul e implicat personal.

Miercuri, 2/14 decembrie

–7 °R, senin. Înainte de începerea Consiliului venit Pherekyde, care îmi comunică o depeșă de la Viena, conform căreia cei de acolo sunt foarte îngrijorați din cauza concentrărilor de trupe. Orele 10½-12 Consiliu de miniștri. După-amiaza promenadă. Ora 5 audiențe. Seara scris.

Joi, 3/15 decembrie

–8 °R, vreme minunată. Înainte de amiază depeșă din Berlin, prin care ni se atrage atenția asupra concentrărilor rusești, care pot deveni grave. Noi vrem să luăm măsuri de pregătire, în Viena însă sunt încă optimiști. Orele 10½-12 Brătianu, discutat măsuri militare. După-amiaza lungă promenadă, aer foarte plăcut. Ora 5 Văcărescu. Ora 6 Fălcoianu, pentru planurile de mobilizare. După-amiaza din nou știri grave din San Remo. Seara scris mamei.

Vineri, 4/16 decembrie

–4 °R, vreme minunată. Ora 10½ R. Mihai. Camera e liniștită. După-amiaza promenadă. Seara audiențe. Știrile sunt încă războinice.

Sâmbătă, 5/17 decembrie

Ceață deasă. Ora 10½ Pherekyde, apoi Stătescu. Interpelare în Cameră despre presă și violența ei. După-amiaza audiențe, promenadă. A murit la Iași doamna Rosnovanu. Seara cu Elisabeta.

Duminică, 6/18 decembrie. Sf. Nicolae

Mohorât, deloc frig. Ora 10 cu Elisabeta la Biserica Sf. Nicolae, foarte plin, oficiază episcopul de Argeș. Ora 11 înapoi. Ploaie. R. Mihai la mine. După-amiaza audiențe. Ora 5 A. Pascal[361]. Seara biliard cu Elisabeta.

Luni, 7/19 decembrie

Mohorât și foarte întunecat, ploaie. Înainte de amiază Stöhr, apoi miniștrii. Sturdza l-a văzut pe Busch, care consideră că situația e gravă. Rusia continuă să concentreze trupe în Polonia. După-amiaza nimeni. Seara Kalinderu între orele 5 și 7. Biliard cu Elisabeta. Kronprințul pare să se simtă ceva mai bine.

Marți, 8/20 decembrie

Mohorât, ceață. Înainte de amiază Câmpineanu, care e foarte suferind și confuz. Ora 11½ generalul Fălcoianu pentru pregătirea planului de mobilizare, artilerie, cai etc. Ora 1½ Coutouly îmi aduce notificarea lui S. Carnot ca președinte al republicii. Orele 3-4½ promenadă. Orele 5-6½ contele Goluchowsky, care îmi transmite din partea lui Kalnoky că Austria face pregătiri de război.

Miercuri, 9/21 decembrie

Ploaie, vânt, rece. Ora 10½ Consiliu de miniștri, hotărât să se înainteze Camerei un proiect de 15.000.000 pentru înarmare și apărare. După-amiaza acasă. Orele 5-7 audiențe. Seara scris.

Joi, 10/22 decembrie

Vreme frumoasă. Înainte de amiază miniștrii. Opoziția e mereu agresivă; e sprijinită de Rusia. În Bulgaria sunt pe punctul de a-l sacrifica pe Coburg. După-amiaza audiențe, promenadă. Orele 5-7 audiențe. Seara Stöhr.

Vineri, 11/23 decembrie

Mohorât, ploios. Înainte de amiază R. Mihai, Camerele votează 16 milioane pentru armată. Sunt perspective de război. Societatea de Navigație cu Aburi pe Dunăre își retrage tot materialul la Orșova. După-amiaza scris. Ora 5 generalul Manu, ora 6 Maiorescu, care se plânge împotriva lui Brătianu, pe care îl califică drept intrigant. Vede situația internă foarte întunecată, din cauza imoralității unor agenți guvernamentali. Seara cu Elisabeta.

Sâmbătă, 12/24 decembrie

Ploaie, frig, neprietenos. Înainte de amiază Pherekyde. Rusia nu are intenția de a ocupa militar Bulgaria. După-amiaza audiențe, scris. Ora 5 profesorul Xenopol. Seara citit.

Duminică, 13/25 decembrie. Crăciunul catolic

Mohorât, foarte întunecat. Ora 10 la capela episcopală, trei liturghii, până la ora 11¼. După-amiaza audiențe de la orele 1 la 4 și de la 4 la 6. Lecomte la mine până la ora 7. Seara Stöhr, care merge la Sinaia.

Luni, 14/26 decembrie

Mohorât, întunecat, ceva ninsoare. Înainte de amiază miniștrii. Opoziția e extrem de iritată și e pregătită de cele mai mari excese. După-amiaza scris. Seara Kalinderu. –6 °R, frig.

Marți, 15/27 decembrie

–4 °R, vreme frumoasă. Înainte de amiază Brătianu la mine; este foarte nervos, crede că opoziția pregătește un atentat. Este suspicios față de Austria, i-a spus lui Goluchowsky că nu vede nici o măsură care ar putea evita o pătrundere a rușilor aici etc. După-amiaza Kalinderu la mine, este foarte supărat din cauza unui articol infam din *L'Indépendance Roumaine*, care îl atacă; el l-a provocat la duel pe G. Lahovary, sper ca acest laș să refuze. Orele 3-4 promenadă. Orele 5-7 Fălcoianu, problema mobilizării. Seara scris până la ora 11.

Miercuri, 16/28 decembrie

Dezgheț. Venit Stöhr de la Sinaia. Orele 10½-12 Consiliu de miniștri, hotărât dizolvarea Camerei pentru sâmbătă. Tratatul cu Austro-Ungaria privind frontiera a fost votată de Cameră. După-amiaza ploaie torențială, care ține până la ora 9. Ora 7 mare dineu parlamentar, birourile Camerelor, Kogălniceanu, Carp, Maiorescu, Gianni, mitropoliții, Cozadini etc., 70 de persoane, mâncat din serviciul de argint, cerc până la ora 9¼, condus prin noul palat. Stöhr până la ora 10.

Joi, 17/29 decembrie. Ziua de naștere a Elisabetei

Noaptea furtună colosală, dimineața 10 °R, vântul încetează. Ora 9 dejunat. Cadouri. Venit Azilul Elena, cântat, Elisabeta, doamnele etc., până la ora 11. Consiliul de miniștri, Brătianu cu buchet, Sturdza discurs. După-amiaza reprezentație de teatru cu copii, la care merge Elisabeta. Eu promenadă. Seara cu Elisabeta. Lansat Crucea „Elisabeta" în Palatul nou. Seara scris depeșe.

Vineri, 18/30 decembrie

Mohorât, –2 °R. Uraganul a acoperit drumurile cu zăpadă. Vești mult mai bune despre kronprinț din San Remo. Ora 10½ R. Mihai. Ora 11½ mitropolitul Moldovei. După-amiaza primit o delegație a Camerei, cu M. Germani în frunte. Orele 2½-4 promenadă, ninsoare viscolită. Ora 5 Xenopol îmi citește din *Istoria* sa a românilor. Ora 6 Brătianu și Sturdza, hotărât pentru mâine dizolvarea Camerei. Seara scris depeșe. Ora 11 în pat.

Sâmbătă, 19/31 decembrie

Toată noaptea viscol puternic. Liniile de cale ferată întrerupte. –6 °R. Ora 11 Pherekyde. Convenția privind frontiera cu Austria a fost votată. După-amiaza nici o audiență. Elisabeta dă un ceai mare. Trimis depeșe tuturor suveranilor etc. Orele 5-6½ căpitanul Schneider, discutat despre un eventual război rusesc, armata română în nordul Moldovei. Camera a fost dizolvată, Senatul închis. Alegeri la sfârșitul lui ianuarie. A patra legislatură era aproape de sfârșit. Ninge întreaga zi. Ora 10½ în pat.

Ministère

1/13 Janvier 1881.

J. Bratiano /m/ Président du Conseil et Ministre des Finances.

4 Nov. 83. [B. Boerescu] /m/ Ministre des Affaires étrangères.

A. Teriakiu /m/ Ministre de l'Intérieur

4 Janv. 83. [G. Slaniceanu] /m/ Ministre de la Guerre

Colonel Dabija /m/ Ministre des travaux publiques.

D. Giani /m/ Ministre de la Justice.

B. Conta /m/ Ministre des Cultes et de l'Instruction publiques.

10/22 Avril 1881.

Démètre Bratiano /m/ Président du Conseil et Ministre des affaires étrangères

Eug. Statesco /m/ Ministre de l'Intérieur

General Slaniceanu /m/ Ministre de la Guerre

Démètre Sturdza /m/ Ministre de Finances.

M. Pherekidy /m/ Ministre de la Justice

1/13 déc. 84 [Colonel Dabija] /m/ Ministre des travaux publiques

V. Alexandrescu-Urechia /m/ Ministre des Cultes et l'instruction publique

Ministère reformé 9/21 Juin 81.

Jean Bratiano: Présidence, Finances et ad interim Guerre

[C. Rosetti] Ministre de l'Intérieur

65. E. Statesco: " " des Affaires étrang.

les autres Ministres restent

Guverne

1881

1/13 ianuarie 1881

I. Brătianu : președinte al Consiliului și ministru de Finanțe.
B. Boerescu : ministru al Afacerilor Străine (mort noiembrie 1883).
A. Teriachiu : ministru de Interne.
G. Slăniceanu : ministru de Război (mort ianuarie 1885).
Colonel Dabija : ministru al Lucrărilor Publice.
D. Gianni : ministru al Justiției.
B. Conta : ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice.

10/22 aprilie 1881

Dumitru Brătianu : președinte al Consiliului și ministru al Afacerilor Străine.
Eugeniu Stătescu : ministru de Interne.
General Slăniceanu : ministru de Război.
Dimitrie Sturdza : ministru de Finanțe.
M. Pherekyde : ministru al Justiției.
Colonel Dabija : ministru al Lucrărilor Publice (mort 1/13 decembrie 1884).
V. Alexandrescu-Urechia : ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice.

Guvernul remaniat, 9/21 iunie 1881

Ion Brătianu : președinte, Finanțe și ad interim la Război.
C. Rosetti : ministru de Interne (mort aprilie 1885).
E. Stătescu : ministru al Afacerilor Străine.
Ceilalți miniștri rămân în funcție.

2/14 decembrie 1881

Chițu: Finanțe.
I. Brătianu definitiv la Război.

1882

6 februarie/25 ianuarie 1882

I. Brătianu: Interne.
G. Lecca: Finanțe (mort septembrie 1885).
G. Chițu: Justiție.
General G. Anghelescu: Război.

August 1882

Urechia și generalul Anghelescu înlocuiți.
Brătianu la Război.
Chițu: Interne.
Stătescu: Justiție.
D. Sturdza: Afaceri Străine.
Aurelian: Culte.

1883

1/13 aprilie 1883

I. Câmpineanu: ministru al Domeniilor, Industriilor și Agriculturii.

15/27 noiembrie 1883

Voinov (Focșani): ministrul Justiției.

1884

23 iunie/5 iulie 1884

General Fălcoianu: ministru de Război (demisionat ianuarie 1886).
Brătianu: Interne și ad interim Lucrări Publice.
Chițu: Instrucțiune Publică.

1885

2/14 februarie 1885

A. Stolojan: Domenii (demisionat noiembrie 1886).
R. Mihai: Lucrări Publice.
C. Nacu: Justiție.
Câmpineanu: Afaceri Străine.
Sturdza: Instrucțiune Publică.

17/29 decembrie 1885

Stătescu în locul lui Nacu la Justiție.
Nacu: Finanțe.
Pherekyde în locul lui Câmpineanu la Afaceri Străine.

1886

5 martie/21 februarie 1886

A. Anghelescu, comandantul Corpului 3 de Armată: Război (se retrage la 5/17 noiembrie 1887).

1887

11 mai/29 aprilie 1887

I. Brătianu păstrează președinția, fără portofoliu.
R. Mihai: Interne.
Aurelian: Lucrări Publice.
Gheorghian: Domenii.

1888

3 aprilie/22 martie 1888

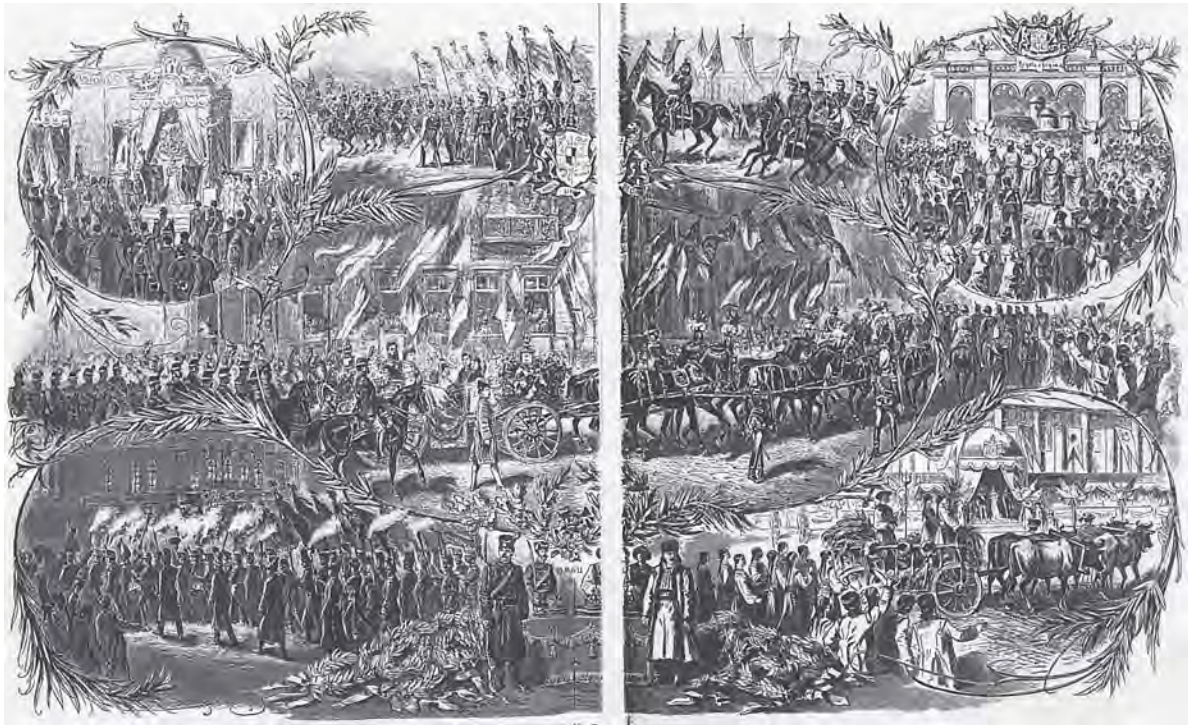
Guvernul I. Brătianu se retrage, Th. Rosetti formează Cabinetul.
Th. Rosetti: președinte și Interne.
P. Carp: Afaceri Străine și Domenii.
T. Maiorescu: Culte.

M. Ghermani: Finanțe.
Prințul A. Știrbei: Lucrări Publice.
General Barozzi: Război.
A. Marghiloman: Justiție.

Ilustrații

Portretele regelui Carol I și reginei Elisabeta. Gravură după fotografii, publicată în săptămânalul ilustrat *Über Land und Meer*, Stuttgart, vol. 46, nr. 38, octombrie 1881, p. 745.

Compoziție grafică purtând titlul *Festivitățile încoronării regelui și reginei României la București*, după un desen original de F. Kaiser, publicată în săptămânalul ilustrat *Über Land und Meer*, Stuttgart, vol. 46, nr. 43, noiembrie 1881, pp. 848-849.

Friedrich de Hohenzollern (fratele mai tânăr al lui Carol I) și soția sa, Luise von Thurn und Taxis. Gravură nesemnată (realizată probabil după o fotografie), publicată în săptămânalul *Illustrirte Zeitung*, Leipzig, nr. 1862, 8 martie 1879, p. 178.

Birjă în București. Gravură nesemnată, publicată în săptămânalul ilustrat *Über Land und Meer*, Stuttgart, vol. 51, nr. 26, 1884, p. 524, ca ilustrație la articolul „Straßenbilder aus Bukarest” („Imagini stradale din București”) de Johann Kraner.

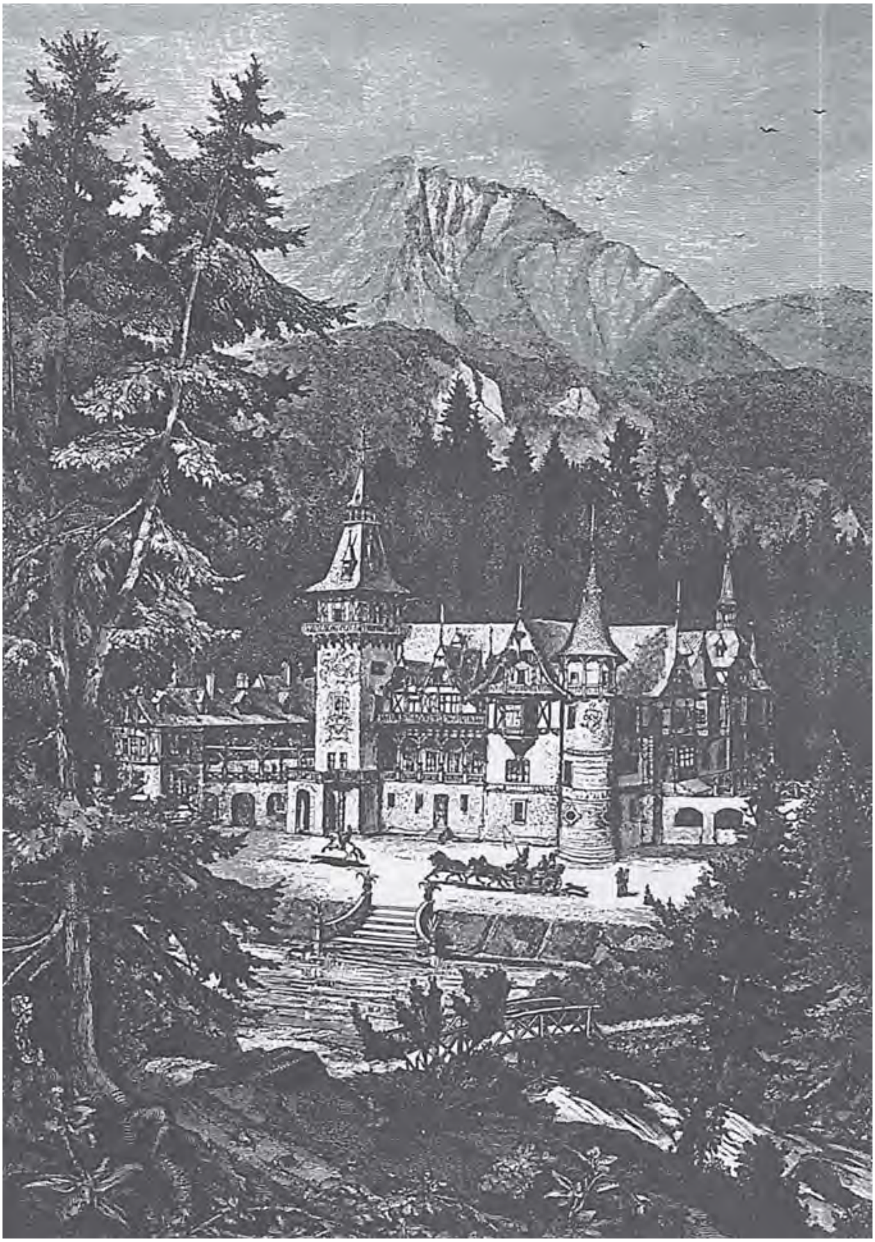
Sacagiu în București. Gravură nesemnată, publicată în săptămânalul ilustrat *Über Land und Meer*, Stuttgart, vol. 51, nr. 26, 1884, p. 524, ca ilustrație la articolul „Straßenbilder aus Bukarest” („Imagini stradale din București”) de Johann Kraner.

Vânzător de piftie. Gravură semnată *L.B.*, publicată în săptămânalul ilustrat *Über Land und Meer*, Stuttgart, vol. 51, nr. 22, 1884, p. 444, ca ilustrație la articolul „Straßenbilder aus Bukarest” („Imagini stradale din București”), de Johann Kraner.

Vânzător de smântână. Gravură nesemnată, publicată în săptămânalul ilustrat *Über Land und Meer*, Stuttgart, vol. 51, nr. 22, 1884, p. 444, ca ilustrație la articolul „Straßenbilder aus Bukarest" („Imagini stradale din București") de Johann Kraner.

Castelul Peleș din Sinaia. Gravură după un desen original de L. Skell, publicată în săptămânalul ilustrat *Über Land und Meer*, Stuttgart, vol. 51, nr. 18, 1884, p. 360.

Note

1. **William Arthur White** (1824-1891) fusese numit, încă din 1878, reprezentant interimar al Marii Britanii la București. După audiența de prezentare din 17/29 mai 1878, Carol I scria despre el că „nu lasă impresia de a fi englez, având, de altfel, origini pe jumătate poloneze. I s-a dus vestea de om politic foarte inteligent și întotdeauna bine orientat; a stat mult timp în Belgrad și este bun cunoscător al problemelor orientale” (*Aus dem Leben König Karls von Rumänien. Aufzeichnungen eines Augenzeugen*, vol. IV, Stuttgart, 1900, p. 54). În februarie 1880 a devenit ministru plenipotențiar al Marii Britanii la București (*ibidem*, p. 294), post pe care l-a ocupat până în octombrie 1886, când a fost numit ambasador la Constantinopol. În 1884 a devenit membru de onoare al Academiei Române. A fost în relații foarte bune cu Ion C. Brătianu, a cărui fiică, memorialista Sabina Cantacuzino, scria despre el: „Era un colos, cu părul și barba albe, un *selfmademan*, căci, fiu natural al prințului Czartoryski, moștenise de la tatăl său teama de ruși, dar avusese multă greutate să-și facă drumul în diplomație. Ba mai luase și de soție pe o femeie foarte frumoasă și plăcută, dar cu o purtare compromisă și dintr-o situațiune echivocă. Numai via lui inteligență și munca intensă l-au impus la Foreign Office” (Sabina Cantacuzino, *Din viața familiei Ion C. Brătianu*, vol. I, ediție îngrijită de Elisabeta Simion, Editura Albatros, București, 1993, p. 95). Eugene Schuyler, reprezentant diplomatic al SUA la București, scria despre el, în august 1880, că „posedă o mare abilitate și un impresionant bagaj de cunoștințe. Bun cunoscător al Rusiei, al țărilor slavone și Turciei. Este onest și direct, având o mare influență asupra celor din jur” (*Relații româno-americane 1859-1901. Documente diplomatice și consulare*, ediție îngrijită de Keith Hitchins și Miodrag Milin, București, 2001, p. 82).
2. **Rudolf Maria Bernhard, conte de Stillfried** (1804-1822), istoric și scriitor german. Din 1843 a deținut funcția de maestru de ceremonii al regelui Prusiei, apoi al împăratului Germaniei. A fost, de asemenea, director al Arhivei Casei Regale a Prusiei și membru în Consiliul General al Ordinelor din Prusia. Ca istoric, a publicat mai cu seamă lucrări

despre trecutul casei de Hohenzollern (*Alterthümer und Kunstdenkmale des Hauses Hohenzollern*, 1838; *Monumenta Zollerana*, 1840-1842 etc.), dar și o carte despre nobilimea din Silezia (*Beiträge zur Geschichte des schlesischen Adels*, 1864). S-a aflat în relații apropiate cu tatăl regelui Carol I, principele Karl Anton de Hohenzollern-Sigmaringen, căruia pare să-i fi inspirat ideea cedării către regele Prusiei a drepturilor de suveranitate asupra principatului de la Sigmaringen.

3. Carol I și soția sa Elisabeta nu au avut alți copii în afara unicei lor fiice, Maria, care a murit în 1874, la vârsta de trei ani și jumătate. Problema moștenirii tronului a fost rezolvată prin desemnarea fratelui mai vârstnic al regelui Carol, prințul Leopold de Hohenzollern, și a copiilor acestuia ca succesori legitimi.
4. **Ion C. Brătianu** (1821-1891), om politic liberal, fost ministru în diferite cabinete, apoi prim-ministru al guvernului României între anii 1876 și 1888. Pentru biografia sa, mai ales pentru partea politică, există multe lucrări, între care amintesc: N. Bănescu, *Dumitru și Ion Brătianu*, București, 1936; Frederic Damé, *I.C. Brătianu*, ed. a II-a, București, 1936; C. Răutu, *Ion C. Brătianu*, Turnu-Severin, 1940; Grigore Tăușan, *Ion C. Brătianu*, București, f.a.; Ion I. Brătianu, *Contribuția lui Ion C. Brătianu la revoluția pașoptistă din Țara Românească și cugetările sale despre această revoluție*, Éditions Laumond, Paris, 1983.
5. **Petre S. Aurelian** (1833-1909), om politic liberal. Va fi numit ministru în guvernul Brătianu în 1882.
6. **Ion Bălăceanu** (1828-1914), om politic, diplomat și fost ministru, era în acel moment ministru plenipotențiar al României la Viena (funcție deținută din 1878 până în 1882). Pentru activitatea sa diplomatică, vezi: Dumitru Vitcu, *Diplomații Unirii*, Editura Academiei, București, 1979, pp. 187-210; Constantin Bălăceanu-Stolnici, *Cele trei săgeți. Destine la confluența cu istoria: saga Bălăcenilor*, Editura Eminescu, București, 1990 (capitolul „Un diplomat iscusit și un neobosit călător", pp. 369-336); de asemenea, Ion Bălăceanu, *Amintiri politice și diplomatice 1848-1903*, ediție îngrijită de Georgeta Filitti, Editura Cavallioti, București, 2002.
7. **Vasile Boerescu** (1830-1883), jurist, profesor, publicist și om politic, a fost ministru în diferite cabinete. În acel moment deținea portofoliul Afacerilor Externe (din iulie 1879 până în aprilie 1881). Apostol Stan, *Vasile Boerescu (1830-1883)*, Editura Științifică, București, 1974.
8. **Giuseppe Tornielli**, ministru plenipotențiar al Italiei la București din decembrie 1879. Înainte de a fi numit în postul de la București, Tornielli a fost secretar general al Ministerului Afacerilor Străine al Italiei. Sabina Cantacuzino, care l-a cunoscut în România, îi caracteriza pe el și pe soția lui astfel: „…contele Tornielli, unul din cei mai de seamă diplomați ai Italiei, tipul unui portret al lui Tiziano, pe atât de tăcut, potolit și cumpătat în vorbă, pe cât soția lui rusă, născută Rostopchine, era de vorbăreață, amabilă și agitată. Avea chiar o pasiune

pentru dans, cam ridicolă cu talia, situaţiunea şi vârsta ei. La cotilioane se punea la rând cu fetele cele mai tinere şi dănțuitorii nu ştiau cum s-o ocolească, deşi era o dănțuitoare perfectă, căci avea aerul unui mic satelit care s-ar fi întors în jurul unei planete impozante. De altfel, era bună, serviabilă şi, fie din pricina multelor serate şi baluri, unde petrecuse bine la Bucureşti, fie că se ataşase într-adevăr de noi, a rămas una din rarele ambasadorițe ajunse la apogeul carierei lor care au răsfățat pe români oriunde i-ar fi întâlnit” (Sabina Cantacuzino, *op. cit.*, p. 96).

9. Tratatul de pace de la Berlin din 1878 lăsase deschisă chestiunea frontierei dintre Grecia şi Turcia, stabilind totuşi, în articolul XXIV, că problema trebuia rezolvată prin negocieri directe între cele două state, marile puteri urmând să intervină în scopul medierii doar dacă cele două nu ajungeau la un acord. Grecia revendica Macedonia, Tesalia şi Epirul, aflate sub administrație otomană şi despre care susținea că ar fi fost locuite de o populație în majoritate greacă. Pentru a le obține, guvernul grec a recurs nu doar la tratative, ci şi la amenințarea cu un război împotriva Porții. Nu doar guvernul otoman se opunea acestei cedări teritoriale, ci şi albanezii. Formal, teritoriul Albaniei făcea parte din Imperiul Otoman, însă albanezii aveau o structură politico-militară proprie, Liga de la Prizren, care fusese înființată în iunie 1878. Mulți albanezi din Ligă erau de acord cu cedarea Tesaliei către Grecia, nu însă şi a Epirului, pe care îl considerau teritoriu albanez şi pe care erau dispuşi să îl apere cu armele. În cele din urmă, marile puteri au decis, în mai 1881, ca Tesalia şi o mică regiune din sudul Epirului, Arta, să fie cedate Greciei, soluție care va fi consfințită prin Tratatul greco-turc din iulie 1881. Încă din aprilie 1881, ca urmare a presiunilor internaționale, guvernul otoman intervenise militar împotriva albanezilor, desființând Liga de la Prizren (Barbara Jelavich, *Istoria Balcanilor*, vol. I, *Secolele al XVIII-lea şi al XIX-lea*, traducere de Mihai-Eugen Avădanei, Institutul European, Iaşi, 2000, pp. 317-324; de asemenea, Nicolae Ciachir, *Istoria popoarelor din sud-estul Europei în epoca modernă*, Editura Oskar Print, Bucureşti, 1998, pp. 343-349). Discuția dintre Carol I şi ambasadorul Tornielli nu era întâmplătoare, deorece Italia era interesată să-şi extindă influența în zona albaneză, din motive strategice legate de spațiul adriatic, la fel cum era şi Austro-Ungaria. Concurența la Adriatica a celor două puteri va fi atenuată de intrarea Italiei în Tripla Alianță (1882), însă nu va dispărea cu totul (Hans Christian Löhr, *Die Albanische Frage. Konferenzdiplomatie und Nationalstaatsbildung im Vorfeld des Ersten Weltkrieges, unter besonderer Berücksichtigung der deutschen Außenpolitik*, teză de doctorat, Bonn, 1992, pp. 34-37).

10. **Elisabeta** (1843-1916), născută prințesă de Wied, soția regelui Carol I. Din bogata literatură biografică dedicată reginei, amintim: B. Diederich, *Königin Elisabeth von Rumänien (Carmen Sylva). Ein Lebensbild*, Leipzig, 1898; E. Wolbe, *Carmen Sylva. Der Lebensweg einer einsamen*

Königin, Leipzig, 1933; Hildegard Emille Schmidt, *Die Förderung von Kultur und Bildung in Rumänien durch die Königin Elisabeth geb. Prinzessin zu Wied (Carmen Sylva, 1843-1916)*, Neuwied, 1983; H.E. Schmidt, *Elisabeth, Königin von Rumänien, Prinzessin zu Wied, Carmen Sylva. Ihr Beitrag zur rumänischen Musikkultur von 1880 bis 1916 im Kulturaustausch zwischen Rumänien und Westeuropa*, Dissertation, Bonn, 1991; Annemarie Podlipny-Hehn, *Carmen Sylva*, Solness Verlag, Temeswar, 2001; Gabriel Badea-Păun, *Carmen Sylva. Uimitoarea regină Elisabeta a României 1843-1916*, traducere din franceză de Irina-Margareta Nistor, Editura Humanitas, București, 2003.

11. **Radu Mihai** (1840-1894), prefect al Poliției capitalei din 1878, apoi, din 1885, ministru în guvernul Brătianu. A fost unul dintre oamenii aflați în apropierea imediată a lui Ion C. Brătianu. Unii, în special din tabăra conservatoare, l-au considerat corupt (Titu Maiorescu, *Istoria politică a României sub domnia lui Carol I*, ediție îngrijită de Stelian Neagoe, Editura Humanitas, București, 1994, p. 189). Alții îl credeau cinstit, așa cum încearcă să demonstreze Sabina Cantacuzino: „...bietul Radu Mihai, atât de calomniat de inamicii Partidului Liberal, a murit sărac, deși ocaziunile de a se îmbogăți nu i-ar fi lipsit în împrejurările în care și-a exercitat funcțiunea de prefect de Poliție" (Sabina Cantacuzino, *op. cit.*, p. 114). În epocă circula zvonul că Radu Mihai ar fi fost fiul natural al lui Mihail Kogălniceanu, zvon preluat și de memorialistul Constantin Argetoianu: „Printre credincioșii (lui M. Kogălniceanu) zilelor negre rămăsese Radu Mihai, faimos prefect de Poliție. Lumea îl da drept fiul lui natural și, de fapt, îi semăna mult. Îi moștenise și duhul" (Constantin Argetoianu, *Pentru cei de mâine. Amintiri din vremea celor de ieri*, vol. I, ediție îngrijită de Stelian Neagoe, Editura Humanitas, București, 1991, p. 176). Cercetări genealogice mai noi nu confirmă această filiație, ci, dimpotrivă, consideră că e vorba de „o tradiție orală neverificabilă" – Mihai Sorin Rădulescu, *Elita liberală românească (1866-1900)*, Editura ALL Educational, București, 1998, p. 89.
12. **Lascăr Catargi** (1823-1899), om politic de orientare conservatoare, originar din Moldova, a fost de mai multe ori prim-ministru. Carol I face referire aici la alegerea, pe 1 ianuarie 1881/20 decembrie 1880, a lui Lascăr Catargi ca președinte al Partidului Conservator, după ce fostul lider al partidului, Manolache Costache Epureanu, murise în septembrie 1880. Afirmația potrivit căreia tinerii conservatori nu sprijină noua formulă de conducere a partidului nu este cu totul exactă. Titu Maiorescu și Theodor Rosetti, din gruparea junimistă, au intrat în Comitetul Central al partidului, nu însă și Petre P. Carp, un alt junimist (Ion Bulei, *Sistemul politic al României moderne. Partidul Conservator*, Editura Politică, București, 1987, pp. 22-26). Opinia lui Carol, formulată îndată după întrevederea cu prefectul Poliției Radu Mihai, era probabil influențată de raportul pe care acesta i-l prezentase și care nu putea fi favorabil conservatorilor.

13. **Gheorghe Slăniceanu** (1835-1885) era în acel moment ministru de Război, funcție pe care a deținut-o din aprilie 1880 până în iunie 1881. Militar de carieră, a participat la războiul din 1877-1878. În noiembrie 1877 a condus acțiunea militară de cucerire a Rahovei, în care armata română a înregistrat pierderi mari. Din această cauză, Slăniceanu, pe atunci colonel, a fost înlocuit din funcție (Titu Maiorescu, *op. cit.*, p. 100). A dobândit gradul de general în 1880.
14. **Contele Wesdehlen**, ministru plenipotențiar al Germaniei la București din februarie 1880. Eugene Schuyler, reprezentant diplomatic al SUA la București, îl caracteriza drept „foarte experimentat și prudent" (*Relații româno-americane*..., *op. cit.*, p. 82).
15. **Ion Kalinderu** (1840-1913), jurist (cu doctorat în drept luat la Paris), consilier la Curtea de Casație. La 11/23 mai 1878 fusese însărcinat cu misiunea de a trata la Berlin condițiile răscumpărării de către statul român a Societății Căilor Ferate. Tratativele cu bancherii germani au fost destul de anevoioase și erau încă în desfășurare la data acestei însemnări. Kalinderu va fi numit mai târziu administrator al Domeniilor Coroanei (vezi *infra*). În 1893 avea să fie ales membru al Academiei Române.
16. **Mihail Mitilineu** (n. 1836), diplomat de carieră, a fost secretar general în Ministerul Afacerilor Străine între anii 1871 și 1879. În momentul însemnării, Mitilineu deținea postul de ministru plenipotențiar al României în Belgia, pe care îl va schimba în decembrie 1882 cu cel de ministru plenipotențiar la Belgrad.
17. **Vasile Conta** (1845-1882), jurist și filosof, a fost ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice în guvernul Ion C. Brătianu în perioada iulie 1880-aprilie 1881. Din punct de vedere politic, făcea parte din gruparea liberalilor moderați din Iași. Ion C. Brătianu l-a atras în guvernul pe care îl conducea pentru a-i lărgi acestuia baza politică și pentru a încerca, prin intermediul lui Conta, să reformeze sistemul de învățământ din România (Florin Cântec, *Memorie și uitare în cultura română. Cazul Vasile Conta*, Editura Timpul, Iași, 2003, pp. 152-162).
18. Între anii 1879 și 1883, primar al Bucureștiului a fost liberalul **Dimitrie Cariagdi** (1815-1894). Soția sa pare să fi fost Anica D. Cariagdi, care apare înmormântată în cimitirul Bellu (cu data morții în 1880) în același loc unde va fi înmormântat, în 1894, și Dimitrie.
19. **Alexandru Teriachiu** (1829-1893), fruntaș liberal originar din Moldova, ministru de Interne în guvernul Ion C. Brătianu în perioada iulie 1880-aprilie 1881.
20. **I. Procopie Dumitrescu** era în acel moment deputat, ales în 1879 la colegiul II Ilfov.
21. Prințul **Leon A. Uruzov** a fost desemnat ministru plenipotențiar al Rusiei la București încă din februarie 1879 (*Aus dem Leben König*

Karls..., vol. IV, p. 170), însă avea să-şi ia postul în primire abia pe 29 decembrie 1880/10 ianuarie 1881. În acest interval, conducerea legaţiei Rusiei a fost girată de consulul general Iacobson, în calitate de însărcinat cu afaceri. La scurta caracterizare din jurnal, regele avea să mai adauge, în memoriile sale: „Noul ministru plenipotenţiar rus este un om de lume şi bine educat; soţia sa este fiica proaspăt numitului ministru de Finanţe Abasa" (*Aus dem Leben König Karls*..., vol. IV, p. 376). Memorialista Sabina Cantacuzino avea să scrie despre el că este „un om civilizat şi cam şters, foarte bogat, de relaţiuni plăcute, cu o soţie nervoasă şi fantască până la exces" (Sabina Cantacuzino, *op. cit.*, p. 102). Uruzov a rămas în postul de la Bucureşti până în 1886. În jurnalul regelui Carol I el apare de cele mai multe ori neînsoţit; doar o singură dată e menţionat împreună cu soţia (vezi însemnarea din 4/16 ianuarie 1883), care trăia la Paris. Diplomatul german Bernhard von Bülow a cunoscut-o la Paris, prin 1883, şi a lăsat următoarea însemnare despre ea: „Prinţesa Monia Uruzov s-a stabilit la Paris pentru educaţia copiilor. Mama ei, fiica unui moşier rus putred de bogat, şambelanul Malzov, a fost ani îndelungaţi prietena intimă a împărătesei Maria Alexandrovna. Soţul ei, prinţul Uruzov, a fost guvernator al uneia dintre cele 89 de gubernii ruseşti. Era certată cu părinţii ei. Soţul ei, un admirator entuziast al lui Lev Nicolaevici Tolstoi, a considerat, după ce a citit *Sonata Kreuzer*, că e de datoria lui să înceteze să mai întreţină relaţii intime cu soţia. Monia Uruzov era foarte originală, cam excentrică, ceea ce nu e neobişnuit la rusoaice. Dar era o idealistă în adevăratul sens al cuvântului. Deasupra convenţiilor şi intereselor materiale punea întotdeauna ideile, unele utopice, în care credea. Avea o educaţie solidă. Îl ştia pe Shakespeare la fel de bine ca pe Molière şi pe Puşkin. Era o desfătare să vorbeşti cu ea despre literatură. Nu era frumoasă şi nici elegantă, nu era nici măcar îngrijită, aşa încât nici nu putea fi vorba de a-i face curte. A avut asupra mea o influenţă favorabilă, care m-a făcut să mă abţin de la lucrurile superficiale şi frivole şi să mă îndrept întotdeauna spre adevăratele surse ale fericirii, şi anume spre spirit şi sentimente" (Bernhard von Bülow, *Denkwürdigkeiten*, vol. IV, Ullstein, Berlin, 1931, pp. 532-533).

22. **Dimitrius Razis**, ministru plenipotenţiar al Greciei la Bucureşti.

23. **Romulus Magheru** (1847-1897), adjutant regal, fiul generalului Gheorghe Magheru. Era căsătorit cu Ana, fiica scriitorului şi omului politic Ion Ghica (Paul Cernovodeanu, Marian Ştefan, *Pe urmele Magherilor. Cronica unei familii*, Editura Sport-Turism, Bucureşti, 1983, *passim*).

24. **Alexandru Iacobson**, consul general rus şi, din februarie 1879, însărcinat cu afaceri la Bucureşti (vezi şi nota 21). Era fiul lui Arnold Iacobson, de origine danez, ofiţer în armata rusă, trecut în 1834 în cea a Ţării Româneşti. Născut la Brăila, unde a făcut şi studiile liceale, Alexandru Iacobson a intrat în armata rusă, apoi în

diplomaţia ţarului. Era căsătorit, din 1863, cu Eliza Pencovici din Bucureşti (Alexandru V. Perietzianu-Buzău, „Un danez şi un francez în armata munteană şi urmaşii lor", *Arhiva genealogică*, II [3-4], 1995, pp. 78-79).

25. **Nicolae Dabija** (1837-1884), militar de carieră, participant la luptele de la Plevna din 1877, numit general în 1880. A fost ministru de Război, apoi al Lucrărilor Publice în guvernul Ion C. Brătianu.

26. În noiembrie şi decembrie 1880, Comisia Europeană a Dunării (CED), care cuprindea reprezentanţi ai puterilor europene şi supraveghea navigaţia pe Dunăre între Galaţi şi vărsarea în Marea Neagră (Comisia, înfiinţată la 1856, avea sediul la Galaţi), a discutat problema controlului navigaţiei pe Dunăre între Porţile de Fier şi Galaţi. Austro-Ungaria urmărea să preia controlul navigaţiei pe această porţiune a fluviului, motiv pentru care a propus înfiinţarea unei Comisii Mixte, a cărei preşedinţie urma să-i revină. Ca preşedintă a Comisiei Mixte, Austro-Ungaria urma să aibă dreptul la două voturi. S-au opus acestei idei România şi Bulgaria, care erau state riverane şi care doreau înfiinţarea unei comisii din care să facă parte doar riveranii (Bulgaria, România şi Serbia). Serbia a acceptat însă de la început propunerile guvernului de la Viena. În decembrie 1880 s-a încheiat sesiunea din acel an a CED, fără a se ajunge la o decizie, însă tratativele aveau să reînceapă în primăvara anului 1881 (Şerban Rădulescu-Zoner, *Dunărea, Marea Neagră şi Puterile Centrale 1878-1898*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1982, pp. 108-112).

27. **Dimitrie Gianni** (1838-1902), avocat cu studii gimnaziale la Berlin şi universitare la Paris; om politic liberal, ministru al Justiţiei în cabinetul Ion C. Brătianu între iulie 1880 şi aprilie 1881.

28. **Martin Stöhr** (1819-1896), sculptor german originar din Windheim, în Bavaria. Încă din 1867 a fost angajat de Carol I al României, al cărui consilier artistic a devenit. Între altele, a realizat decoraţiunile plastice ale Castelului Peleş şi ale Palatului regal din Bucureşti.

29. **Teodor Văcărescu** (1842-1913), militar (absolvent al Şcolii Militare din Berlin), participant la războiul din 1877-1878. A avut şi o carieră diplomatică între 1871 şi 1891. Autor al lucrării în două volume *Luptele românilor în rezbelul din 1877-1878*, apărută în anii 1886-1887 – *Cf.* B. Mangâru (ed.), *Discursurile generalului Th. Văcărescu 1868-1906*, Tipografia Carol Göbl, Bucureşti, 1915. Pentru lucrările sale istorice, vezi *Enciclopedia istoriografiei româneşti*, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1978, pp. 338-339.

30. **Victor Creţeanu** (1832-1897), militar de carieră, a comandat o brigadă de cavalerie în războiul din 1877-1878. Devine adjutantul lui Carol I la sfârşitul războiului. La 6/18 aprilie 1881 va fi numit general (vezi *infra*), apoi va deveni mareşal al curţii.

31. **Ion Ghica** (1817-1891), om politic liberal, scriitor şi diplomat, membru al Academiei Române, ministru şi prim-ministru în repetate rânduri.

Pentru biografia sa, vezi: Gheorghe Adamescu, *Notiță despre viața și activitatea politică și literară a lui Ion Ghica*, Carol Müller, București, 1897 ; Anastasie Iordache, *Ion Ghica. Diplomatul și omul politic*, Editura Majadahonda, București, 1995.

32. **Iorgu Liteanu Vârnav** (n. 1840), diplomat de carieră, în acel moment ministru plenipotențiar al României la Berlin.

33. **Alexandru Cernat** (1828-1893), militar de carieră, general din 1873, comandant-șef al armatei române de la sud de Dunăre în timpul războiului din 1877-1878.

34. **Suleiman Sabit Bey**, ministru plenipotențiar al Turciei la București din decembrie 1878 (G.G. Florescu, „Înființarea reprezentanței diplomatice a României la Constantinopol", în *Reprezentanțele diplomatice ale României*, vol. I, *1859-1917*, Editura Politică, București, 1967, p. 99). După prima audiență privată pe care i-a acordat-o ministrului turc în 1/13 decembrie 1878, Carol I scria că Suleiman Bey i-a „lăsat impresia unui om amabil, care stăpânește formele curtenitoare specifice diplomaților turci, însă fără a ieși în evidență prin însușiri intelectuale speciale" (*Aus dem Leben König Karls*..., vol. IV, p. 149). În capitolul dedicat corpului diplomatic din cartea sa de amintiri, Sabina Cantacuzino vorbește pe larg despre fiica ministrului turc, cu care se împrietenise, tatălui dedicându-i, în schimb, doar câteva cuvinte : printre diplomați, era „unul din cei mai originali", „om civilizat, cu idei moderne", care „fusese crescut în străinătate" (Sabina Cantacuzino, *op. cit.*, p. 96).

35. **Sandro** este diminutivul folosit de Carol I pentru **Alexandru de Battenberg** (1857-1893), principe al Bulgariei în perioada 1879-1986. Familia princiară de Battenberg este o ramură a casei princiare de Hessa-Darmstadt. Tatăl său, prințul Alexandru de Hessa-Darmstadt (1823-1888), a contractat o căsătorie morganatică cu Julie von Hauck, domnișoară de onoare a surorii sale Maria, care era căsătorită cu Alexandru al II-lea, țarul Rusiei. Copiii rezultați din această căsătorie, între care și Alexandru (care va deveni principe al Bulgariei), au pierdut dreptul de a purta titlul de prinți de Hessa, numindu-se prinți de Battenberg. Alexandru de Battenberg se înrudea îndeaproape cu multe case suverane, între care cea a Prusiei, cea a Rusiei, a Marii Britanii, de Baden, de Bavaria etc. Era ofițer în Regimentul de Gardă din Berlin, ceea ce nu l-a împiedicat să participe, cu armata rusă, la campania din sudul Dunării din 1877-1878. A fost ales principe al Bulgariei la 29 aprilie 1879, de către Adunarea Națională de la Tîrnovo, la propunerea Rusiei (E.C. Corti, *Alexander von Battenberg. Sein Kampf mit den Zaren und Bismarck*, Viena, 1920, pp. 25-62).

36. **Dimitrie A. Sturdza** (1833-1914), om politic liberal, membru în mai multe guverne începând din 1866 și prim-ministru de mai multe ori din 1895. Va deveni președinte al Partidului Național Liberal în 1892, după moartea lui Ion C. Brătianu. A făcut studii economice la Berlin. În 1871 a devenit membru al Academiei Române, instituție al cărei

secretar a fost apoi vreme îndelungată. S-a ocupat şi de publicarea de documente istorice, îngrijind mai multe colecţii. În străinătate a fost apreciat mai ales în mediile politice și culturale germane.

37. **William Ewart Gladstone** (1809-1898), lider al Partidului Liberal din Anglia, de patru ori prim-ministru al Marii Britanii, poziţie pe care o deţinea şi în acel moment (1880-1885).

38. **Apostol Mărgărit** (1836-1903), pedagog, originar din Abdela (Grecia). S-a dedicat organizării de școli românești în Peninsula Balcanică. În 1878 este numit de guvernul Ion C. Brătianu inspector al școlilor românești din Macedonia, funcție pe care a deținut-o până la pensionare, în 1902. În perioada inspectoratului său s-au înființat în regiune 104 școli primare și patru secundare. A publicat numeroase broșuri, în română și franceză, despre românii balcanici, ale căror drepturi le-a susţinut în faţa opiniei publice europene. A fost ales membru corespondent al Academiei Române în anul 1889. Finanţarea de către guvernul român a școlilor românești din Macedonia și Epir începuse încă din vremea lui Cuza. Procedeul făcea parte din jocul prin care diferite state încercau să dobândească influenţă culturală – şi, prin aceasta, politică – în Balcani. Austria, care obţinuse prin tratatele de la Karlowitz (1699) și Passarowitz (1718) dreptul de protecţie asupra catolicilor din Imperiul Otoman, trimitea în a doua jumătate a secolului al XIX-lea călugări franciscani și iezuiţi și finanța construirea de școli în zona albaneză. La fel a procedat și guvernul de la Roma, înființând școli în limba italiană. Grecia finanța, la rândul ei, școli în limba elenă, mai ales în Epir, unde acestea au devenit aproape singura cale de învățătură pentru populația din zonă. În sfârșit, Serbia a sprijinit, începând cu anii ’80 ai secolului al XIX-lea, înființarea de școli în limba sârbă în provincia Kosovo (Hans Christian Löhr, *op. cit.*, pp. 34-39).

39. **Dimitrie Ghica** (1816-1897), fiul primului domn pământean al Țării Românești Grigore Ghica (1822-1828), om politic, ministru și prim-ministru în repetate rânduri. În acel moment era președinte al Senatului, funcție pe care a deținut-o în perioadele 1877-1888 și 1895-1897.

40. Fritz e diminutivul folosit de Carol I pentru fratele său mai tânăr, prințul **Friedrich de Hohenzollern** (1843-1904). Ofițer de cavalerie în armata germană, acesta era căsătorit cu Luisa de Thurn und Taxis.

41. **Mihail Kogălniceanu** (1817-1891), istoric, publicist și om politic liberal, ministru în repetate rânduri, membru al Academiei Române. Din 1880 era ministru plenipotenţiar la Paris, după ce deţinuse portofoliul Externelor (1876-1878) și Internelor (1879-1880) în guvernul Ion C. Brătianu (Radu Dragnea, *Mihail Kogălniceanu*, Tipografia Naţională, Cluj, 1921; Dumitru Hâncu, *Kogălniceanu*, Editura Tineretului, București, 1960; Al. Zub, *Mihail Kogălniceanu, 1817-1891: biobibliografie*, Editura Enciclopedică Română, București, 1971; Augustin Z.N. Pop, *Pe urmele lui Kogălniceanu*, Editura Sport-Turism, București, 1979).

42. Soţia lui Ion C. Brătianu era **Caliopi (Pia)**, născută Pleşoianu (1841--1919). Pentru alianţele şi înrudirile familiei Brătianu, vezi Mihai Sorin Rădulescu, *op. cit.*, pp. 29-32; vezi şi arborele genealogic al familiei Brătianu, întocmit de George D. Florescu şi Dan Cernovodeanu, la Ion I. Brătianu, *op. cit.*
43. **Dimitrie Gusti** (1818-1887), scriitor, profesor şi om politic de orientare liberală, originar din Iaşi. Fusese ministru al Cultelor în anii 1867-1868.
44. **George D. Vernescu** (1830-1900), politician şi ziarist, cu doctorat în drept la Paris. În politică a dat dovadă de labilitate partinică: liberal şi ministru (1876-1877) în guvernul Ion C. Brătianu, trece în tabăra conservatoare, pentru a deveni ministru (1888-1889) în guvernarea junimistă, iar apoi revine la liberali în 1891. În acel moment era deputat.
45. **Nicolae Ionescu** (1820-1905), profesor universitar, istoric, ziarist şi om politic de orientare liberală din Iaşi. Membru al Academiei Române din 1867. Fost ministru de Externe (1876-1877) în cabinetul Ion C. Brătianu. Era deputat în momentul însemnării din jurnal.
46. **Grigore M. Sturdza** (1821-1901), fiu al fostului domn al Moldovei Mihail Sturdza. După studii în Franţa şi la Berlin, a servit în armata otomană, apoi în cea a Moldovei. Din vremea lui Cuza şi până la moarte a fost ales în permanenţă deputat ori senator.
47. **Kiriak Ţankov** fusese numit încă din august 1880 agent diplomatic al Bulgariei la Bucureşti. Se înrudea cu prim-ministrul de atunci al Bulgariei, Dragan Ţankov, şi era foarte apreciat de principele Alexandru de Battenberg (*Aus dem Leben König Karls...*, vol. IV, p. 354).
48. Soţia lui Josef Jooris, ministrul rezident al Belgiei la Bucureşti.
49. **Eugene Schuyler** (1840-1890), profesor şi diplomat american. Născut în Ithaca, statul New York, Eugene Schuyler provenea dintr-o familie ai cărei înaintaşi, de origine olandeză, se stabiliseră încă din secolul al XVII-lea dincolo de ocean. A făcut studii de litere şi filosofie la Yale College, unde a şi obţinut un doctorat în 1861, apoi a studiat dreptul la Columbia Law School, pe care a absolvit-o în 1863. După o scurtă carieră de avocat în New York, a solicitat un post în diplomaţie. Drept urmare, în 1867 a fost numit consul la Moscova. Până la venirea sa în România, a mai deţinut câteva posturi diplomatice: consul la Revel, secretar de legaţie la Sankt-Petersburg, consul general la Constantinopol, la Birmingham şi la Roma (ultimul deţinut între 1878 şi 1880). S-a căsătorit la Roma, în 1877, cu Gertrude Wallace King (tatăl ei era preşedinte la Columbia College). În iunie 1880 este numit reprezentant diplomatic în România, pentru ca în iulie 1882 să devină ministru rezident şi consul general al Statelor Unite pentru Grecia, România şi Serbia. A negociat tratatul comercial dintre România şi SUA, semnat

în aprilie 1881. În urma desființării legației americane de la Atena, Schuyler s-a întors în SUA, unde a funcționat ca lector la John Hopkins University și la Cornell University. A revenit în Europa în 1886, stabilindu-se în Italia, unde a murit în 1899. Eugene Schuyler a publicat mai multe lucrări despre cultura și istoria europeană și rusă, între care o biografie în două volume a lui Petru cel Mare. Înainte de a fi numit consul general și însărcinat cu afaceri la București, a fost consul general la Roma (1879-1880). *Cf.* Dumas Malone (ed.), *Dictionary of American Biography*, vol. VIII, Charles Scriber's Sons, New York, 1963, pp. 471-472; autorul articolului din dicționarul citat, E. Wilder Spaudling, aprecia că, „într-o epocă a mediocrității în serviciul extern american, Schuyler a fost o figură extraordinară".

50. **Grigore Suțu** (m. 1892), nepot de frate al fostului domn fanariot din Moldova Mihail Suțu. Era căsătorit cu Irina, născută Hagi-Moscu (m. 1891). Balurile pe care le dădea familia Suțu în palatul din București care îi poartă numele erau celebre în epocă – Constantin Bacalbașa, *Bucureștii de altădată*, vol. I, *1871-1877*, ediție îngrijită de Aristița și Tiberiu Avramescu, Editura Eminescu, București, 1987, pp. 85-86; Constantin Argetoianu, *op. cit.*, pp. 104-106.

51. **Ion Câmpineanu** (1841-1888), om politic de orientare liberală, a deținut diferite portofolii ministeriale între 1877 și 1885. Va fi ales primar al Bucureștiului în 1887. În acel moment era deputat, ales în colegiul I Brăila.

52. **Titu Maiorescu** (1840-1917), profesor universitar, critic literar, jurist și om politic de orientare conservatoare. Doctor în filosofie la Berlin. Fusese ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice (1874-1876) în guvernul conservator condus de Lascăr Catargi, iar în acel moment era deputat. A fost membru fondator al Academiei Române, al cărei vicepreședinte era la data însemnării din jurnal. Pentru activitatea sa politică, vezi: Titu Maiorescu, *op. cit.*; Eugen Lovinescu, „Titu Maiorescu", în *Scrieri*, vol. VII, ediție îngrijită de Eugen Simion, Editura Minerva, București, 1978.

53. **George Ion Manu** (1833-1911), ofițer de carieră, cu studii militare la Potsdam și cu stagiu de locotenent în armata Prusiei. Din 1858 a deținut diferite funcții în armata română, din care s-a retras în 1869 cu gradul de colonel, pentru a intra în politică. A fost deputat conservator (1871-1876) și primar al capitalei (1874-1877). În 1877 a reintrat în serviciul militar activ, a fost înaintat la gradul de general și a luat parte la campania de la sud de Dunăre din 1877-1878. La data însemnării din jurnal era încă activ în armată, de unde se va retrage definitiv în 1883. Membru al protipendadei bucureștene, va fi ministru în repetate rânduri, în diferite guverne conservatoare, până aproape de sfârșitul vieții (Gheorghe Jijie, *George Manu. Monografie*, Editura Elisavaros, București, 2003).

54. Jokey-Clubul din București, înființat în 1875, era o asociație a elitei aristocratice, fără a avea neapărat o coloratură politică. George Manu era membru fondator, ca de altfel și generalul Ioan Emanoil Florescu. Cei doi erau vicepreședinți ai clubului în acel moment, președinte onorific fiind Carol I. Balul anual de la Jokey-Club era unul dintre cele mai selecte din capitală (Mihai Sorin Rădulescu, *op. cit.*, pp. 136-141, capitolul „Jokey-Clubul român").
55. **Ioan Emanoil Florescu** (1819-1893), militar (cu studii de specialitate în Franța) și om politic de orientare conservatoare. Ministru în diferite guverne în timpul domniei lui Cuza, apoi ministru de Război în guvernul conservator condus de Lascăr Catargi (1871-1876) (Radu R. Florescu, *Generalul Ioan Emanoil Florescu, organizator al armatei române*, Editura Militară, București, 2004).
56. **Alexandru Candiano-Popescu** (1841-1901), militar și jurist (cu studii de drept în Italia). A participat la conspirația ofițerilor împotriva lui Alexandru Ioan Cuza, apoi a demisionat din armată. În 1870 a organizat o altă conspirație, de data aceasta împotriva lui Carol I, care nu a reușit. Arestat și judecat, a fost achitat de curtea cu jurați. A luat parte la campania de la sud de Dunăre din 1877-1878, apoi, în 1880, a devenit adjutant al lui Carol I, funcție pe care o deținea în momentul însemnării din jurnal. Va deveni general în 1894.
57. **Ladislaus Hoyos** (1834-1901), conte, ministru plenipotențiar al Austriei la București. A fost numit încă din august 1878, fiind primul diplomat străin acreditat cu acest rang la București (*Aus dem Leben König Karls*..., vol. IV, pp. 98-99). Anterior fusese ministru plenipotențiar la Washington, iar de la București va pleca ambasador la Paris – Fritz Wagner (ed.), *Neue Deutsche Biographie*, vol. IX, Duncker & Humbolt, Berlin, 1972, p. 673.
58. **Milan A. Petronievici** avea, din mai 1879, calitatea de ministru rezident al Serbiei la București.
59. **Nicolae Bibescu** (1820-1888), fost militar, văr cu fostul domn Gheorghe Bibescu, mare maestru de vânătoare al lui Carol I. În acel moment era și senator, ales la colegiul I Gorj.
60. **Nicolae Haralambie** (1835-1908), fost militar, a contribuit la detronarea lui Alexandru Ioan Cuza, apoi a făcut parte din Locotenența Domnească de la 1866. A participat la războiul din 1877-1878, cu gradul de general, apoi s-a retras din armată.
61. **George Cantacuzino** (1845-1898), om politic liberal, un apropiat al lui Ion C. Brătianu. Sabina, fiica lui Brătianu, care avea să-i devină cumnată în 1885, prin căsătoria cu doctorul Constantin Cantacuzino, fratele lui George, ne-a lăsat o descriere a sa: „În 1876, vara, veni la Florica Gheorghe Cantacuzino, fiul lui Constantin Cantacuzino și al dnei Elena, născută Mavrocordat, buni prieteni ai tatii și ai Ruseților. El făcuse studii strălucite la Paris, fusese laureat la licența în

matematici, dar nu luase doctoratul, împiedicat de moartea lui tată-său și de greutățile financiare ale familiei. Aceasta fu întâia lui jertfă, urmată de atâtea altele. Era mic de stat, urât de-l priveai cu sânge rece, dar foarte inteligent, bun și cu suflet de apostol, ca acela al generațiilor precedente. […] Pentru George Cantacuzino tata a avut o iubire părintească. Cu ochiul lui pătrunzător i-a ghicit de la început însușirile deosebite și l-a adoptat cu totul. L-a luat la lucru și l-a făcut, pe rând, director la Regie, la Căile Ferate și secretar general la Ministerul de Finanțe. Așteptările nu i-au fost niciodată amăgite; peste tot s-a distins prin capacitatea lui" (Sabina Cantacuzino, *op. cit.*, pp. 67-68).

62. **Alexandru Știrbei** (1836-1895), fiu al fostului domn Barbu Știrbei, om politic de orientare conservatoare. Era căsătorit cu Maria, născută Ghica Comănești.
63. Este vorba, probabil, de **Constantin Cornescu** (1830-1899), fost magistrat, în acel moment senator, ales în colegiul I Brăila. Octav-Gheorghe Lecca – *Familiile boierești române. Istorie și genealogie (după izvoare autentice)*, ediție îngrijită de Alexandru Condeescu, Editura Libra și Muzeul Literaturii Române, București, 2000, p. 236 – știa despre el că a fost „vânător pasionat" și că „a scris *Manualul Vânătorului*". Familia sa era o ramură a familiei Greceanu.
64. **Nicolae Dimancea** era în acel moment deputat, ales la colegiul III Pitești.
65. Este vorba, probabil, de **Nicolae Manolescu**, despre care știm că era în acel moment senator, ales în colegiul I Dâmbovița.
66. **Wilhelm de Hohenzollern** (1864-1927), fiul cel mai mare al prințului Leopold, fratele mai vârstnic al lui Carol I. Din cauză că nu avea copii, Carol I l-a desemnat pe prințul Wilhelm drept moștenitor prezumtiv al tronului României, ceea ce explică și îngrijorarea sa, a lui Brătianu și a presei românești în legătură cu întâmplarea relatată în jurnal.
67. Principele **Karl Anton de Hohenzollern** (1811-1885), tatăl lui Carol I. În acel moment, Karl Anton era șeful ramurii șvabe și catolice a familiei Hohenzollern (ramură care a purtat, până în 1869, denumirea de Hohenzollern-Sigmaringen). A fost președinte al guvernului Prusiei în anii 1858-1862. De la venirea fiului său în România și până la moarte, Karl Anton a fost un foarte atent sfătuitor al acestuia (K.Th. Zingeler, *Karl Anton Fürst von Hohenzollern. Ein Lebensbild nach seinen hinterlassenen Papieren*, Stuttgart/Leipzig, f.a.).
68. **Constantin I. Brătianu** (1844-1910), militar de carieră și topograf, cu studii de geodezie și cartografie militară în Franța, Belgia și Austria. În 1885 va deveni director al Institutului Geografic al Armatei, iar în 1899, membru corespondent al Academiei Române. Era membru fondator al Societății Române de Geografie. Se înrudea cu Ion C. Brătianu, prim-ministrul din acea perioadă, al cărui tată, Constantin (Dincă), era frate cu Ioan, tatăl locotenent-colonelului Constantin Brătianu (*cf.* arborele genealogic al familiei, realizat de George I. Florescu și Dan Cernovodeanu, la Ion I. Brătianu, *op. cit.*).

69. Această însemnare contrazice opinia lui Constantin Argetoianu, conform căreia Carol I și soția sa Elisabeta nu ar fi frecventat balurile particularilor și cu atât mai puțin pe cel al familiei Suțu. Iată ce nota, eronat, memorialistul: „Regele și Regina nu mergeau la nici un bal, nu călcau în casele oamenilor și nici la Legații. [...] O singură dată era să se coboare Regele Carol până a cinsti cu prezența sa un bal particular: după ani de străduință, Grigore Suțu obținuse această înaltă favoare. Cu câteva zile înaintea balului, Regele a aflat însă că la balurile lui Suțu, canișul casei, o spurcăciune de dulău alb cu părul creț, apărea în mijlocul saloanelor purtând în spinare un coș cu flori și alte obiecte de cotilion. Or, pe cățel îl chema Cărluță, și toată lumea îi da cu Cărluță în sus și cu Cărluță în jos – și atât a fost de ajuns pentru ca Regele să se facă bolnav, să nu mai meargă la bal și să-și jure în barbă că nu-l va mai prinde nimeni să făgăduiască așa ceva" (Constantin Argetoianu, *op. cit.*, p. 117).

70. Cea care a murit este **Elisabeta**, ducesă de Braganza (1860-1881), născută prințesă de Thurn und Taxis. Era căsătorită din 1877 cu ducele Miguel de Braganza (1853-1927), din casa regală a Portugaliei. Elisabeta de Braganza era soră cu Luisa, soția prințului Friedrich de Hohenzollern, fratele lui Carol I.

71. **Theodor Rosetti** (1837-1923), jurist, profesor și om politic de orientare conservatoare, membru al grupării junimiste (se numără printre fondatorii Societății Junimea). Originar din Iași, a studiat dreptul la Viena și la Paris. A fost agent diplomatic al României la Berlin în anii 1872-1873 și ministru în diferite guverne conservatoare. În acel moment era senator.

72. **Emil-André Lecomte de Nouy** (1844-1914), arhitect, elev al lui Viollet-le-Duc. A fost adus din Franța pentru reconstituirea unor monumente istorice, precum biserica episcopală de la Curtea de Argeș și Biserica Trei Ierarhi din Iași.

73. **Emil Costinescu** (1844-1921), gazetar, politician liberal și om de finanțe. Era unul dintre apropiații lui Ion C. Brătianu, fiica acestuia din urmă amintindu-și despre el că „venea la noi ca să lucreze cu tata și mai ales ca să iasă la aer bun și întăritor, căci era veșnic suferind și ipohondru. Bărbat frumos, blând, plăcut, care asemenea luptase dârz cu viața în copilărie și prima tinerețe. [...] Și dânsul a muncit cu devotament în Partidul Liberal; ani de zile a dus pe umeri jurnalul *Românul*" (Sabina Cantacuzino, *op. cit.*, p. 67). În acel moment era deputat, ales la colegiul III București.

74. **George Peter Alexander Healy** (1808-1894), pictor american. Este considerat unul dintre cei mai mari portretiști ai timpului său, cu numărul cel mai mare de personalități care i-au fost modele (Lincoln, Webster, Ludovic-Filip, papa Pius al IX-lea, mareșalul Soult, Gambetta, Guizot, Liszt, regele Carol I, regina Elisabeta a României etc.).

75. **Jules Ducros-Aubert** (n. 1833), diplomat francez. Și-a început cariera diplomatică în 1851 ca atașat de cabinet, apoi a deținut diferite posturi diplomatice, până la cele de ministru plenipotențiar (Lisabona, Roma, Bruxelles, Constantinopol, Buenos Aires, București). În postul de la București a fost numit în februarie 1880, de aici urmând să se pensioneze, în decembrie 1881.

76. **Friedrich Wilhelm de Hohenzollern** (1831-1888), fiu al împăratului Wilhelm I al Germaniei și moștenitor al coroanei imperiale. Avea să devină împărat, sub numele de Friedrich al III-lea, la 9 martie 1888, însă va domni doar trei luni. Era căsătorit, din 1858, cu Victoria, prințesă regală a Marii Britanii. Încă din perioada tinereții, Carol I a fost în relații foarte apropiate cu kronprințul Friedrich Wilhelm, căruia i-a fost ofițer de ordonanță în timpul campaniei din Schleswig-Holstein din 1864.

77. **Sergiu Voinescu**, militar de carieră, a luat parte la campania din sudul Dunării din 1877-1878. În septembrie-noiembrie 1880 a fost trimis în misiune diplomatică în Brazilia și în Statele Unite ale Americii, pentru a notifica guvernelor de acolo dobândirea independenței României. În Brazilia a fost primit de împăratul Don Pedro al II-lea, iar în SUA, de secretarul de stat William M. Evarts și de președintele Rutherford B. Hayes (G. Fotino, „Înființarea reprezentanței diplomatice a României la Washington", în *Reprezentanțele diplomatice ale României*, *op. cit.*, vol. I, pp. 376-379). Eugene Schuyler, reprezentantul diplomatic al Statelor Unite la București, aflase despre Sergiu Voinescu o serie de amănunte biografice, pe care le reda într-un raport diplomatic: „Este ofițer inginer și s-a distins în războiul împotriva turcilor, iar pe lângă toate acestea este înrudit cu ministrul (Nicolae) Kretzulescu și este nepot al prințului (Ion?) Ghica" (*Relații româno-americane*..., *op. cit.*, p. 78).

78. **Wilhelm de Hohenzollern** (1859-1941), prinț de Prusia, fiul kronprințului Friedrich Wilhelm de Hohenzollern și al prințesei Victoria, viitorul împărat Wilhelm al II-lea al Germaniei.

79. Este vorba de nunta lui Wilhelm de Prusia cu prințesa Augusta-Victoria de Schleswig-Holstein-Sonderburg-Augustenburg (1858-1921). Carol I i-a trimis la Berlin, pentru a lua parte la nuntă, pe generalul Gheorghe Slăniceanu și pe Teodor Văcărescu.

80. **Iacob Lahovary** (1846-1907), militar de carieră, cu studii universitare la Paris (licență în matematici), unde a urmat și Școala de Stat-Major. În momentul însemnării din jurnal avea gradul de locotenent-colonel. Mai târziu avea să fie ministru în diferite guverne conservatoare.

81. **Edmond von Herz**, baron austriac de origine evreiască, soțul Mariei Ghica, fiica omului politic liberal Dimitrie Ghica.

82. **Leopold de Hohenzollern** (1835-1905), fratele mai vârstnic al lui Carol I și tatăl viitorului rege Ferdinand al României.

83. Ministrul de Externe al Austro-Ungariei, baronul Haymerle, a expediat la 9 februarie o notă circulară prin care anunța că face o serie de concesii guvernului de la București în privința înființării Comisiei Mixte a Dunării (vezi *supra*, nota 26). Propunerile lui Haymerle au fost considerate neîndestulătoare de către guvernul român (Șerban Rădulescu-Zoner, *op. cit.*, p. 111).
84. **George Bibescu** (1834-1902), fiu al fostului domn regulamentar Gheorghe Bibescu. A făcut studii militare în Franța, unde a și servit câțiva ani în armată, participând la diferite campanii. Era căsătorit cu Valentina, fosta soție a prințului francez Beaufremont, născută contesă de Caraman-Chimay. Refuzul lui Carol I de a participa la balul familiei Bibescu pare să fie cauzat de scandalul divorțului Valentinei de fostul ei soț Beaufremont, divorț care nu a fost recunoscut în Franța, ea fiind acuzată acolo de bigamie (Constantin Argetoianu, *op. cit.*, pp. 114-115). Cu câțiva ani în urmă, presa bucureșteană relata despre un duel petrecut la Paris între George Bibescu și fostul soț al Valentinei, care s-a soldat cu rănirea celui din urmă (Constantin Bacalbașa, *op. cit.*, p. 116).
85. **August Treboniu Laurian** (1810-1881), publicist, profesor, filolog și istoric, transilvănean de origine, cu studii la Sibiu, Cluj, Viena și Hanovra (unde și-a luat doctoratul). Din 1840 a ocupat diferite slujbe didactice și în administrația învățământului la Iași și București. A fost primul decan al Facultății de Litere a Universității din București și membru fondator al Academiei Române. Laurian a fost profesorul cu care a învățat Carol I limba română după venirea în țară.
86. **Cezar Bolliac** (1813-1881), scriitor, gazetar, arheolog amator și politician de orientare liberală. Membru al generației revoluționare de la 1848 din Țara Românească, avea să fie ales, ulterior, deputat în repetate rânduri. La 1866 a fost unul dintre susținătorii lui Cuza, împotrivindu-se aducerii în țară a unui prinț străin.
87. **Iordache Goga** era deputat de Vlașca. L-a salvat pe Ion C. Brătianu, la 2/14 decembrie 1880, îndepărtându-l pe atentatorul Pietraru. Episodul este descris de fiica lui Brătianu: „Într-o seară, mama trebuia de la vie să revină; tata, pentru a merge să o ia de la gară, plecă din Cameră înainte de închiderea ședinței. Camera era foarte prost instalată în vechiul local din Dealul Mitropoliei și mai ales foarte rău luminată. Își luă blana de samur de la vestiar și voi să iasă. Nici un agent, nici măcar un sergent. Deodată un individ ieși din umbră și voi să-l lovească în inimă cu un cuțit. Arma, fiind slabă și blana de postav gros, se rupse. Cu bucata rămasă în mână se aruncă atunci ca să-i străpungă carotida și îi dete mai multe lovituri sub ureche. Tata se lupta cu putere și îl opri să nimerească locul vizat. În acest moment venea tocmai dl Goga, deputat de Vlașca, care, dându-și seama de pericol, lovi pe agresor cu bastonul lui de modă veche, garnisit cu o gheară de aur ținând o ghiulea de fildeș. Pietraru scăpă cuțitul și voi

să fugă, dar îl prinse şi îl predă agenţilor, care la strigătele lui sosiră în fine" (Sabina Cantacuzino, *op. cit.*, p. 119).

88. **Gustav** (1858-1950), prinţ moştenitor al coroanei Suediei, fiul lui Oskar al II-lea, care a fost rege al Suediei între anii 1872 şi 1907. Gustav avea să domnească de la moartea tatălui său până în 1950 (arborele genealogic al casei regale a Suediei la Christian Cannuyer, *Casele regale şi suverane din Europa*, ediţie îngrijită de Nicolae-Şerban Tanaşoca, Editura Gavrilă, Bucureşti, 1996, p. 27). Carol I al României se înrudea îndeaproape cu casa regală a Suediei. Bunica lui Gustav, soţia regelui Oskar I al Suediei, a fost Joséphine de Beauharnais (1807-1876), fiică a lui Eugène de Beauharnais şi a Joséphinei Tascher de la Pagerie, devenită împărăteasă a Franţei prin căsătoria cu Napoleon I. Împăratul francez a adoptat-o pe fiica soţiei sale, dar şi pe o nepoată a acesteia, Stéphanie, fiică a lui Claude de Beauharnais. Stéphanie de Beauharnais, căsătorită cu marele duce Carol de Baden, este bunica după mamă a regelui Carol I. Un unchi al prinţului moştenitor Gustav al Suediei, prinţul August (frate cu regele Oskar al II-lea), era căsătorit cu Theresa de Saxa-Altenburg, a cărei mamă era prinţesa Amelia de Hohenzollern-Sigmaringen (1815-1841), o soră a tatălui regelui Carol I al României.
89. **Victoria** (1862-1930), fiică a lui Friedrich, mare duce de Baden între anii 1856 şi 1907, şi a prinţesei Luise de Prusia (1838-1923, fiica împăratului Wilhelm I al Germaniei şi sora kronprinţului Friedrich Wilhelm).
90. **Ion Grigore Ghica** (1829-1881), general şi diplomat, fiu al domnului Moldovei Grigore Alexandru Ghica. Deţinea, în acel moment, postul de ministru plenipotenţiar al României la Sankt-Petersburg.
91. Ţarul **Alexandru al II-lea** al Rusiei (1818-1881, împărat din 1855).
92. Ţarul **Alexandru al III-lea** al Rusiei (1845-1894), fiul lui Alexandru al II-lea.
93. Regele **Umberto** al Italiei (1844-1900, rege din 1878).
94. **Petre P. Carp** (1837-1918), diplomat şi om politic de orientare conservatoare, originar din Iaşi. A făcut studii gimnaziale la Berlin şi juridice la Universitatea din Bonn. A deţinut în repetate rânduri funcţia de ministru şi prim-ministru. A fondat gruparea Junimea în anul 1863, împreună cu Titu Maiorescu, Iacob Negruzzi, Theodor Rosetti şi alţii.
95. **Zaharia Petrescu** (1841-1901), medic militar, cu doctorat în medicină la Paris (1864). În acel moment deţinea funcţia de medic de divizie. A fost profesor de terapeutică la Facultatea de Medicină din Bucureşti din 1870, iar în 1885 a devenit membru corespondent al Academiei Române. În 1893 avea să fie ridicat la gradul de general de brigadă. În primăvara anului 1889 a fost trimis, ca delegat al României, într-o comisie sanitară europeană care a investigat epidemia de ciumă din zona Astrahanului (*Aus dem Leben König Karls…*, vol. IV, p. 185).

96. **Grigore Brâncoveanu** (1827-1886), fiu al fostului domn Gheorghe Bibescu și al Zoiei, născută Mavrocordat. A fost adoptat de marele ban Grigore Brâncoveanu. Soția sa Raluca descindea dintr-o veche familie din Creta, tatăl ei fiind fostul ambasador al Imperiului Otoman la Londra, Muzurus-Pașa. Grigore Brâncoveanu este tatăl scriitoarei de expresie franceză Anna Brâncoveanu de Noailles. Familia locuia la Paris, unde ținea un salon vizitat de numeroși intelectuali, artiști și oameni politici (*cf.* Anna Brâncoveanu de Noailles, *Cartea vieții mele*, ediție îngrijită de Virgil Bulat, Editura Univers, București, 1986).
97. **Dimitrie Lecca** (1832-1888), militar de carieră și om politic de orientare liberală. Originar din Tecuci, a făcut studii militare la Paris. A fost membru al conjurației care l-a îndepărtat pe Cuza în 1866, apoi a fost ministru în mai multe guverne. În acel moment era deputat, ales la colegiul IV Prahova. Un an mai târziu va deveni președinte al Camerei Deputaților.
98. **Joachim-Napoleon, marchiz de Pepoli** (1825-1881), nepot de fiu al lui Joachim Murat și al soției acestuia, Carolina Bonaparte (sora lui Napoleon I). Marchizul de Pepoli era căsătorit cu prințesa Friederike de Hohenzollern-Sigmaringen (1820-1906), sora tatălui lui Carol I al României.
99. **Heinrich Haymerle** (1828-1881), diplomat și ministru austriac. A intrat în 1850 în diplomație, apoi a îndeplinit diferite misiuni: însărcinat cu afaceri la Copenhaga (din 1868), ministru plenipotențiar la Atena (din 1869) și la Haga (din 1872), ambasador la Roma (din 1877), participant din partea Austriei la Congresul de pace de la Berlin (1878). În octombrie 1879 a devenit ministru de Externe al Austro-Ungariei, calitate pe care o avea la momentul însemnării din jurnal (Alfred von Arneth, *Heinrich von Haymerle*, ed. a II-a, vol. I-II, Viena, 1882).
100. **Josef Jooris**, ministru rezident al Belgiei la București din martie 1880.
101. **Leopold al II-lea** (1835-1909), rege al Belgiei din 1865.
102. **Wilibald Stefan Teutschländer** (1837-1891), paroh al bisericii luterane din București din anul 1865. Era originar din Sighișoara, a studiat la universitățile din Jena și Berlin, iar înainte de a veni la București a fost învățător la școala reală germană din Brașov. A avut preocupări serioase de istorie, publicând lucrări despre trecutul comunităților luterane din România, despre istoria gimnasticii în Transilvania și despre Mihai Viteazul.
103. Marchizul **de l'Aubespine-Sully**, dintr-o veche familie de diplomați francezi, era însărcinat cu afaceri al principatului Monaco la București din februarie 1880.
104. **Louis Basset** (1846-1925), secretar particular al lui Carol I și administrator al curții. Originar din Elveția, a studiat literele la Universitatea din Neuchâtel.

105. **Jean A. Keun**, însărcinat cu afaceri al Olandei la București din februarie 1880.

106. **Ehrenroth**, general rus de origine finlandeză, numit în 1880 ministru de Război în Bulgaria (E.C. Corti, *op. cit.*, p. 83).

107. **Constantin A. Rosetti** (1816-1885), gazetar și om politic liberal de nuanță radicală, membru fondator al Academiei Române. A înființat și condus ziarul *Românul*, principalul organ de presă al Partidului Național Liberal în epocă. În acel moment era președinte al Camerei Deputaților (Marin Bucur, *C.A. Rosetti*, Editura Minerva, București, 1970).

108. **John Stanisforth**, întreprinzător englez; a concesionat în anii '60 ai secolului al XIX-lea amenajarea unor șosele în România și construcția căii ferate Cernavodă-Constanța (pe vremea aceea în Imperiul Otoman) (Paul Cernovodeanu, *Relațiile comerciale româno-engleze în contextul politicii orientale a Marii Britanii. 1803-1878*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1986, p. 397).

109. Arhiducele **Albrecht** (1817-1895), din casa de Habsburg, era nepot de fiu al împăratului Leopold al II-lea al Austriei (1790-1792). A ocupat diferite funcții militare, devenind în 1863 feldmareșal. În 1866 a comandat Armata de Sud a Austriei, care a învins trupele italiene la Custoza. Din același an deținea funcția de inspector general al armatei austriece. Conservator ca orientare politică, a susținut Alianța celor Trei Împărați (Carl von Duncker, *Feldmarschall Erzherzog Albrecht*, Tempsky, Viena, 1897).

110. **Jules Grévy** (1807-1891), om politic francez de orientare republicană de dreapta, președinte al Republicii Franceze în perioada 1879-1887.

111. „Legea străinilor" a fost adoptată mai ales în urma presiunilor Rusiei, care a condiționat recunoașterea proclamării regatului cu aplicarea în România a acestei legi. Legea prevedea, între altele, expulzarea cetățenilor străini care desfășurau activități cu caracter revoluționar pe teritoriul României. Guvernul rus spera, în felul acesta, să fie îndepărtați de la granițele imperiului refugiații socialiști și nihiliști. O primă măsură luată de guvernul român, ca urmare a adoptării acestei legi, a constat în expulzarea la Constantinopol a unui grup de șase nihiliști ruși care își găsiseră refugiu la Iași (vezi și însemnarea lui Carol I din 4/16 aprilie 1881). Legea convenea, de asemenea, Austro-Ungariei, care spera ca efectele ei să se îndrepte și împotriva românilor transilvăneni refugiați în România, care desfășurau aici activități împotriva Austro-Ungariei (Gheorghe Nicolae Căzan, Șerban Rădulescu-Zoner, *România și Tripla Alianță 1878-1914*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1979, pp. 57-58).

112. Baroana **Witzleben** era însoțitoarea reginei Elisabeta. Robert Scheffer, care a cunoscut-o în 1886, când a devenit secretarul reginei, o descrie în felul următor pe baroană: „Respectabila doamnă, descendentă bastardă a prinților von Hessen, avea la curte o situație nedefinită, pentru că

era exclusă de la recepțiile oficiale. Întrucât avusese mari necazuri în viață, fusese adăugată de prințesa von Wied la trusoul reginei, fiica ei, în calitate de damă de companie și de cameristă. După aceea îi fusese acordat titlul de lectoră a Maiestății Sale, deși, având un îngrozitor accent german, nu citea niciodată cu glas tare; mai cumula funcțiile de trezorieră, secretară și cameristă" (Robert Scheffer, *Orient regal. Cinci ani la curtea României*, traducere de Rodica Pânzaru, Editura Saeculum – Editura Vestala, București, 1997, p. 12).

113. **Lätitia Witzleben** (n. 1849), fiica baroanei Witzleben, era pictoriță specializată în portrete.

114. **Franz Josef** (1830-1916), împărat al Austriei din 1848.

115. **Iuliu Theodori** (1834-1919), medic militar cu doctorat în medicină la Berlin. Din 1869 era profesor de patologie și terapie generală la Facultatea de Medicină din București, iar în 1884 avea să devină medic al casei regale.

116. **Alexandru Anghelescu** (1838-1900), militar de carieră, participant în calitate de colonel la războiul din 1877-1878. În anul 1886 va fi numit ministru de Război în guvernul Brătianu, apoi va fi revocat și destituit din armată pentru acte de corupție.

117. **Dumitru Brătianu** (1818-1890), fratele mai vârstnic al lui Ion C. Brătianu, diplomat și om politic liberal. A participat la revoluția de la 1848 din Țara Românească, iar mai târziu a fost ministru în repetate rânduri. În momentul însemnării din jurnal era ministru plenipotențiar al României la Constantinopol (poziție deținută din 1878). Vezi Anastasie Iordache, *Pe urmele lui Dumitru Brătianu*, Editura Sport-Turism, București, 1984.

118. **Olga Mavrogheni**, născută Catargi, soție a diplomatului și omului politic Petru Mavrogheni, era mare doamnă de onoare a reginei Elisabeta. O soră a ei, Maria (căsătorită cu Miloș Obrenovici, 1829-1861, nepot de frate al principelui Miloș I Obrenovici), era mama principelui Serbiei Milan Obrenovici.

119. **Nicolae Dumba** (1830-1900), industriaș și om politic liberal din Austria, de origine română.

120. **Mihail Christodulo Cerkez** (1839-1885), militar de carieră, participant la campania de la sud de Dunăre din 1877-1878, în timpul căreia a fost înaintat la gradul de general.

121. **Ștefan I. Fălcoianu** (1835-1905), militar de carieră, membru al Academiei Române din 1876. În timpul războiului din 1877-1878, colonel fiind, a fost numit șeful Statului-Major al armatei române de operațiune. În 1884 avea să devină ministru (vezi *infra*).

122. **Vasile Alexandrescu Urechia** (1834-1901), istoric, scriitor, gazetar și om politic de orientare liberală. S-a numărat printre membrii fondatori ai Academiei Române. În guvernul condus de Dumitru Brătianu, format

acum, Urechia intră ca ministru al Cultelor (Vistian Goia, *V.A. Urechia*, Editura Minerva, Bucureşti, 1979; Alexandru Iordan, *Bibliografia scrierilor lui V.A. Urechia*, Tipografia Carpaţi, Bucureşti, 1942).

123. **Carol Davila** (1828-1884), medic şi farmacist, născut în Parma, cu studii în Germania şi Franţa (doctorat în medicină la Paris). A venit încă din 1853 în Bucureşti, invitat de domnul Barbu Ştirbei, pentru a organiza serviciul sanitar. A contribuit fundamental la organizarea învăţământului medical din România. A fost profesor de chimie la Universitatea din Bucureşti. În 1860 a fost ridicat la rangul de general. A organizat serviciul românesc de ambulanţe, care s-a distins apoi în timpul războiului din 1877-1878. A contribuit la organizarea Azilului de fete orfane Elena Doamna, de care se ocupa îndeaproape şi regina Elisabeta. Era, de asemenea, unul dintre apropiaţii regelui Carol I. Personalitate complexă, Carol Davila a fost perceput în mod diferit, uneori contradictoriu, de către contemporani. Sabina Cantacuzino, care l-a cunoscut, scria despre el: „Era un om plăcut, deştept, activ, bun organizator, dar ambiţios şi, se zicea, linguşitor. El fusese adus de Ştirbei, dar se avu bine pe rând nu numai cu toţi domnitorii Cuza, Carol, ci şi cu fiecare ministru, lucru foarte rău văzut pe vremurile acelea de lupte politice pasionate, neţinându-se destul socoteală că era străin şi avea un scop special în activitatea lui. Zicea că este fiul natural al lui Liszt şi al contesei d'Agout; semăna mult cu cel dintâi, dar nu e menţionat în nici o biografie a marelui muzicant. El ne spunea că numele îi vine de la un oraş în Spania (Ávila). Era de o violenţă nespusă şi martiriza straşnic, deşi o iubea, pe biata lui nevastă. Când îl apucau nebuniile, răsturna masa cu tot serviciul, spărgând pahare, sticle, trântea uşile de tremura casa" (Sabina Cantacuzino, *op. cit.*, p. 26). Pentru biografia sa: G.Z. Petrescu, *Viaţa şi opera lui Carol Davila 1828-1884*, Cultura Naţională, Bucureşti, 1929; M.Şt. Butoianu, I. Bălănescu, *Carol Davila 1828-1884, viaţa şi faptele sale*, Tipografia Ziarului Universul, Bucureşti, 1930; Elena Perticari Davila, *Din viaţa şi corespondenţa lui Carol Davila*, Fundaţia pentru Litaratură şi Artă regele Carol II, Bucureşti, 1935; G. Barbu, *Carol Davila şi timpul său*, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1958.

124. În 1871, în timp ce se amenaja fundaţia unui pod peste Dâmboviţa în apropierea Mănăstirii Văcăreşti, a fost descoperit un izvor de apă minerală căruia avea să i se dea denumirea de „Apele de la Văcăreşti". Locul a devenit foarte frecventat de bucureşteni în anii care au urmat, după cum relatează Constantin Bacalbaşa: „În scurt timp s-au instalat câteva barăci şi un adăpost acoperit cu scânduri, s-a aşternut nisip pe o distanţă şoseluită şi lumea a început să vie. Mai ales duminicile şi sărbătorile era lume multă, doamnele veneau să flirteze, tinerii tot la fel, dar moda era ca fiecare să poarte în mână o ceşculiţă plină cu apă şi să se plimbe de colo până colo, căci aşa era prescripţia medicală. Duminicile venea să cânte şi o muzică militară, tramvaiele cu imperială

pline de lume se succedau, în frunte vagonul cu muzica și în urmă trei sau patru vagoane cu public. Până la ora 12 dimineața, petrecerea bucureștenilor era la apele de la Văcărești" (Constantin Bacalbașa, *op. cit.*, pp. 120-121; vezi și nota editorilor, p. 121). În momentul însemnării, izvorul nu mai exista; el dispăruse ca urmare a lucrărilor de regularizare a râului Dâmbovița, pe care le amintește de asemenea textul jurnalului.

125. **Nicolae Kretzulescu** (1812-1900), medic, diplomat și om politic. Și-a luat doctoratul în medicină la Paris în 1839, apoi a contribuit substanțial la organizarea învățământului medical din România. A participat la revoluția de la 1848 din Țara Românească, iar mai târziu, în timpul domniei lui Cuza, apoi a lui Carol I, a fost ministru și prim-ministru de mai multe ori. Ca diplomat, a reprezentat România în Germania (1873-1876), Italia (1880-1881), Rusia (1881-1886) și Franța (1891-1893). Din 1871 era membru al Academiei Române (G. Barbu, *Nicolae Kretzulescu*, Editura Științifică, București, 1964).

126. **Sir Charles Augustus Hartley** (1825-1915), englez de origine, inginer hidrotehnist. La cererea guvernului otoman, a asigurat lucrările de apărare de la Kerci în timpul Războiului Crimeii (1853-1856). În 1856 devine inginer-șef al Comisiei Europene a Dunării, sub autoritatea căreia se afla Dunărea de la Galați până la vărsarea în Marea Neagră. În această calitate, s-a ocupat, între altele, de lucrările de navigabilizare a brațului Sulina și de modernizarea portului Sulina. În 1907 avea să fie ales membru de onoare al Academiei Române.

127. Soția lui Lascăr Catargi era Efrosina, născută Ventura.

128. **Mihail Pherekyde** (1842-1928), om politic și jurist cu doctorat în drept la Paris. Ministru de mai multe ori, deputat, senator. A fost unul din liderii Partidului Național Liberal. Soția sa Maria, născută Moraitu (1855-1933), provenea dintr-o familie de mari negustori din București.

129. Prințul **Ferdinand** (1865-1927), viitor rege al României (1914-1927), și prințul **Karl-Anton** (1868-1919), amândoi fiii lui Leopold, fratele regelui Carol I.

130. **Petre Mavrogheni** (1819-1887), om politic și diplomat. A fost ministru în diferite guverne, excelând prin competențe financiare. Avea să fie numit ministru plenipotențiar la Constantinopol (vezi *infra*), apoi la Viena. Joseph Maria von Radowitz, ambasadorul german la Constantinopol, avea să scrie despre Mavrogheni, pe vremea când se afla în postul din capitala Imperiului Otoman, următoarele: „România avea, în persoana lui Mavrogheni, un reprezentant de reală însemnătate. El își făcuse deja un nume în calitate de ministru de Finanțe, unul dintre cei mai buni din țara sa. Distinsa sa soție era foarte apropiată de regină, căreia i-a fost în repetate rânduri maestră a curții" (Joseph Maria von Radowitz, *Aufzeichnungen und Erinnerungen aus dem Leben des Botschafters…*,

vol. II, editor Hajo Holborn, Deutsche Verlags-Anstalt, Stuttgart – Berlin – Leipzig, 1925, p. 218).

131. **Gheorghe I. Lahovary** (1838-1909), inginer, scriitor și geograf. Între 1855 și 1862 a studiat la universitățile din Berlin și Heidelberg și la Școala Politehnică din Karlsruhe. După revenirea în țară, a fost numit director general în Ministerul Lucrărilor Publice, apoi director general al Poștelor și Telegrafului. A întemeiat în 1875, împreună cu Alexandru Cantacuzino, Societatea Geografică Română, al cărei secretar general a fost. Mai târziu avea să fie numit președinte al Înaltei Curți de Conturi (1893), iar în 1901 va deveni membru de onoare al Academiei Române.

132. Ca urmare a neînțelegerilor dintre principele Alexandru al Bulgariei și guvernul liberal de la Sofia, precum și a dezordinilor din țară, primul a luat o serie de măsuri care aveau să fie calificate drept „lovitură de stat”. La 9 mai/27 aprilie 1881, el a emis o proclamație prin care anunța destituirea prim-ministrului liberal Karavelov și însărcinarea generalului rus Ehrenroth (vezi *supra*) cu formarea noului guvern. În plus, principele anunța convocarea Marii Adunări. Aceasta urma să se pronunțe asupra unor propuneri ale principelui, care ar fi dus la consolidarea autorității acestuia. Între altele, principelui Alexandru urmau să i se acorde puteri absolute pe timp de șapte ani (E.C. Corti, *op. cit.*, pp. 109-110).

133. **Juan Pedro de Aladro** va deveni în iunie 1881 însărcinat cu afaceri al Spaniei la București, iar în mai 1883, ministru rezident.

134. **Iorgu Radu** (n. 1852 în Fălticeni), doctor în drept și în științe politice și administrative la Universitatea din Bruxelles. În acel moment era deputat liberal, ales la colegiul III Bacău.

135. **Gheorghe Chițu** (1828-1897), profesor, magistrat și om politic de orientare liberală. A participat la revoluția din 1848, apoi a fost primar al Craiovei, iar după 1866 avea să fie în repetate rânduri deputat și ministru.

136. **Titus Al. Dunka** (1845-1903), militar și inginer. A avut o viață agitată, aproape aventuroasă : membru al legiunii maghiare din Italia în 1861-1862 ; participant la revoluția polonezilor împotriva Rusiei la 1863-1864 ; inginer la lucrările Canalului Suez ; participant, ca membru al Legiunii străine, la războiul franco-german din 1870 ; participant la campania românească la sud de Dunăre în 1877-1878. În 1881 avea să plece din nou în Franța, pentru a participa apoi, în armata franceză, la diferite campanii în Tunisia, Maroc și Sudan.

137. **Gheorghe Duca** (1847-1899), inginer originar din Iași, cu studii la Paris. A lucrat la calea ferată Ploiești-Predeal, iar mai târziu va fi director al Școlii de poduri și șosele (vezi *infra*), director general al căilor ferate etc.

138. **Milan Obrenovici** (1854-1901), din 1868 pincipe, iar din 1882 rege al Serbiei. Era căsătorit cu Natalia Keşco (1859-1941), de origine moldoveană.
139. Soluția propusă de România în chestiunea Dunării, acea mână întinsă Austriei, consta în acceptarea înființării Comisiei Mixte, însă cu respingerea pretenției Austriei de a avea vot preponderent în respectiva comisie (Șerban Rădulescu-Zoner, *op. cit.*, pp. 112-113).
140. Linia ferată Cernavodă-Constanţa, în lungime de 65 km, a fost construită de o companie engleză (Barkley-Stanisforth) în anii 1858-1860, în vremea când Dobrogea făcea parte din Imperiul Otoman. După trecerea Dobrogei în componenţa regatului român, odată cu Congresul de pace de la Berlin din 1878, guvernul de la București a întocmit un proiect de lege pentru răscumpărarea liniei ferate, pe care l-a depus spre aprobarea Camerei la 1 aprilie 1881. După îndelungi discuții și mai multe amânări, Legea răscumpărării va fi adoptată în mai 1882. Calea ferată cu întregul material rulant şi cu amenajările din portul Constanţa vor fi răscumpărate în decembrie acelaşi an, pentru suma de 16.800.000 franci (Dumitru P. Ionescu, „Construirea și răscumpărarea liniei ferate Constanța-Cernavodă", *Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A.D. Xenopol"*, Iași, tom XXV/2, 1988, pp. 205-217).
141. **Alexandru (Coco) Sturdza**, agent diplomatic şi consul general la Sofia din septembrie 1879. Cunoştea foarte bine situația din Balcani, deoarece înainte de numirea în postul de la Sofia fusese agent diplomatic la Belgrad (C.N. Velichi, „Înființarea reprezentanței diplomatice a României la Sofia", în *Reprezentanțele diplomatice ale României*, *op. cit.*, vol. I, pp. 262-263).
142. **Alexandru Creţescu** (1825-1885), jurist şi om politic, doctorat în drept la Paris. Fusese revizor general al școalelor și ministru la Culte și Instrucţiune Publică în 1868-1869.
143. **Barbu Constantinescu** (1839-1891), profesor cu studii de filosofie, teologie și pedagogie la Leipzig. În acel moment era profesor de istorie bisericească și filosofie la Seminarul teologic din București. În 1882 avea să fie numit director de studii la Azilul Elena Doamna.
144. **Nicolae Callimaki-Catargi** (n. 1831), diplomat și om politic. A fost ministru de Externe în anii 1869-1871. Înainte de a fi numit în postul de la Paris a fost ministru plenipotenţiar la Londra.
145. **Eustaţiu Pencovici** (n. 1836), militar de carieră, participant la războiul din 1878-1879 în calitate de șef de stat-major al Corpului 2 de Armată. Din 1879 și până în 1901 a fost, cu intermitențe, reprezentant al României în Comisia Europeană a Dunării.
146. Consolidarea autorității lui Alexandru de Battenberg în Bulgaria începea să nemulțumească Rusia, care își vedea amenințată astfel propria influenţă acolo. Prima reacţie a Rusiei în urma acceptării de către Marea Adunare a condițiilor principelui a fost rechemarea generalului

Ehrenroth, pe care Alexandru de Battenberg îl numise prim-ministru în luna mai (E.C. Corti, *op. cit.*, p. 112).

147. **Lucie Ghica**, domnișoară de onoare a reginei Elisabeta. Lucie era nepoată a lui Grigore Ghica, fost domn al Moldovei între 1849 și 1856. Tatăl ei era Alexandru Ghica, al doilea fecior al fostului domn, iar mama era o descendentă a familiei Rosetti-Rosnovanu. Frații Luciei, Grigore și Jean, erau ofițeri. La sfârșitul anului 1882, Lucie Ghica va fi implicată în „scandalul domnișoarelor" de la curte, despre care Carol I amintește în acest jurnal (vezi *infra*).
148. **Constantin Esarcu** (1836-1898), medic, diplomat și om de cultură, cu doctorat în medicină la Paris. A inițiat și a contribuit la înființarea a numeroase instituții culturale (Ateneul Român, Societatea Filarmonica etc.). A fost agent diplomatic la Roma (1873-1876), iar în 1879 a fost numit ministru plenipotențiar la Atena (funcție deținută până în 1882). În 1884 va deveni membru corespondent al Academiei Române. Va mai ocupa postul de ministru plenipotențiar la Roma între anii 1891 și 1893, după ce, timp de câteva luni, a deținut funcția de ministru de Externe în guvernul Ioan Em. Florescu.
149. **Constantin Boerescu** (1836-1908), frate al lui Vasile Boerescu (vezi *supra*), doctor în drept la Paris. A fost profesor de drept civil la Universitatea din București și deputat în mai multe legislaturi. În anii 1889-1990 avea să fie ministrul Instrucțiunii Publice.
150. Soția lui C.A. Rosetti era **Maria** (1820-1893), fiică a ofițerului britanic Edward Grant și a Mariei Levasseur. Fratele ei, Effingham Grant, fost secretar al consulatului britanic la București până în 1859, era căsătorit din 1850 cu Zoe Racoviță (Elisabeta Ioniță, *Maria Rosetti*, Editura Militară, București, 1979; Paul Cernovodeanu, „Inserții britanice în societatea românească", *Arhiva genealogică*, II [3-4], 1995, pp. 68-70).
151. **August de Saxa-Coburg** (1818-1881) era nepot de frate al regelui Leopold I al Belgiei. Fiul său **Philipp** (1844-1921) era fratele mai vârstnic al viitorului principe al Bulgariei, Ferdinand I (1861-1948). Philipp era căsătorit cu verișoara sa Louise de Saxa-Coburg-Gotha (1858-1924), fiică a regelui Leopold al II-lea al Belgiei. În felul acesta se înrudea prin alianță cu regele Carol I, a cărui soră Maria era căsătorită cu Philipp de Flandra, fratele regelui Leopold al II-lea.
152. Arhiducele **Eugen de Habsburg** (1863-1954), văr al împăratului Franz Josef al Austriei.
153. **Ion Caradjani** (1841-1921), aromân născut în Avella, Macedonia, profesor de limba greacă la Universitatea din Iași, membru al Societății Junimea și membru fondator al Academiei Române.
154. **Gheorghe Filipescu** (1840-1902), fost adjutant al domnitorului Alexandru Ioan Cuza, apoi mareșal al curții lui Carol I în perioada 1866-1874. Între 1874 și 1877 a fost agent diplomatic al României la Sankt-Petersburg.

155. **Albert** (1828-1902), rege al Saxoniei din 1873, era fiu al regelui Johann al Saxoniei (1801-1873). S-a căsătorit în 1853 cu prințesa **Carola de Vasa** (1833-1909), fiică a prințului Gustav de Vasa (1799-1877) și a prințesei Louise, născută de Baden (1811-1854). Louise, mama Carolei, era soră cu Josephina, mama lui Carol I.

156. Soția generalului Alexandru Cernat era **Sevastia**, născută **Budișteanu** (1833-1905). Era soră a generalilor Constantin, Alexandru și Nicolae Budișteanu.

157. Soția lui Nicolae Dabija era **Eugenia**, fiică adoptivă a lui Dimitrie Cozadini.

158. **J.D. Heymann**, artist din Hamburg, a contribuit la decorarea Castelului Peleș.

159. **Constantin Blaremberg** (1838-1886), fost militar în armata rusă, devenit ofițer în armata română. A fost adjutant al domnitorului Cuza. În timpul războiului din 1877-1878 a fost adjutant al principelui Carol I. Constantin Blaremberg era frate cu juristul și omul politic de orientare conservatoare Nicolae Blaremberg. Soția sa era **Maria**, născută **Băleanu**, iar o soră a Mariei era soția lui Gh.Gr. Cantacuzino-Nababul. Totodată, colonelul Blaremberg era socrul omului politic N. Filipescu (Mihai Sorin Rădulescu, *Genealogie românească. Istoric și bibliografie*, Editura Istros, Brăila, 2000, p. 230).

160. **Constantin F. Robescu** (1839-1920), originar din Râmnicu Sărat, a făcut studii în Franța, apoi a fost profesor de științe naturale la Liceul Matei Basarab din București. În 1880 a fost numit director general al Poștelor și Telegrafului. Mai târziu avea să fie ales deputat și va fi primar al Bucureștiului.

161. **Gyula Andrassy** (1823-1990), om politic de origine maghiară, a fost ministru de Externe al Austro-Ungariei în perioada 1871-1879.

162. **Pantazi Ghica** (1829-1882), magistrat, jurnalist și scriitor, fratele lui Ion Ghica (1817-1887).

163. **Nicolae Vlădoianu** (n. 1839), fiu al generalului și omului politic Barbu Vlădoianu. Era militar de carieră, iar în acel moment îndeplinea funcția de adjutant regal. Era căsătorit cu Iza, fiica prințului Dimitrie Ghica. În 1883 avea să fie destituit din postul de adjutant regal, în urma implicării sale în „scandalul domnișoarelor” (vezi *infra*).

164. **Efrosina Grădișteanu**, fiică a lui Emanoil Grădișteanu, președinte al Curții de Conturi, și a Alexandrinei, născută Darvari. După implicarea ei în „scandalul domnișoarelor” (vezi *infra*), Efrosina se va căsători cu Guillaume, secretarul reprezentanței diplomatice a Belgiei la București.

165. Este vorba, probabil, de **Barbu Bellio** (1825-1900), om politic dintr-o familie de origine sud-dunăreană. A ocupat diferite funcții în vremea domnitorului Cuza, inclusiv pe cea de ministru, apoi s-a retras din politica activă odată cu detronarea domnitorului. Invitarea sa la dejunul

cu Andrassy este legată, probabil, de titlul său de baron austriac, titlu ce-i fusese confirmat în 1866.

166. **Maria**, fiică a generalului Ioan Em. Florescu și a soției acestuia Alina (născută Știrbei), era căsătorită cu un baron **Szent-Keresty**.

167. **Marie de Wied** (1841-1910) era soția prințului Wilhelm de Wied, fratele reginei Elisabeta a României. Tatăl Mariei de Wied a fost prințul **Friedrich de Nassau** (1797-1881), din casa regală a Olandei (era frate cu regele Wilhelm al II-lea, care a domnit între 1840 și 1849 și care era fiul regelui Wilhelm I al Olandei), iar mama sa a fost prințesa Luisa, din casa regală a Prusiei.

168. La Weinburg, în nordul Elveției, pe malul Rinului, se afla reședința de vară a familiei princiare de Hohenzollern.

169. **David Kalikana** (1836-1891), rege al Insulelor Sandwich (Hawaii) din 1874.

170. **Apostol Mănescu** (m. 1896), unul dintre apropiații lui Ion C. Brătianu. Fiica celui din urmă scria despre el: „Era foarte bine crescut, fin și hazliu, iubea pe tata cu devotament, dar îi lipsea cu totul partea intelectuală care distingea cercul nostru. Ținea mult la o masă bună, venea în fiecare vineri la prânz și ne dădea la Paște și la Crăciun o cutie de 10 kilograme din cele mai alese bomboane ale lui Capșa. A murit subit" (Sabina Cantacuzino, *op. cit.*, p. 72).

171. **Franz Xaver Zettler** (1841-1916), proprietarul unei galerii de artă și al Institutului de pictură pe sticlă din München.

172. **Louise Pourtalès** (1793-1881), contesă, doamnă de onoare la curtea Prusiei. Era văduva contelui Julius Heinrich Karl Friedrich Pourtalès (1779-1861), care fusese mare maestru de ceremonii la curtea regală a Prusiei.

173. **August Gorjan** (n. 1837), militar de carieră, a fost prefect al Poliției capitalei între anii 1873 și 1875. Mai târziu (1891) avea să devină director general al Poștelor.

174. Prințul **Napoleon-Joseph** (1822-1891), fiul celui mai tânăr dintre frații lui Napoleon I, Jérôme (1784-1860), care a fost rege al Westfaliei în anii 1807-1813. Din 1879, când a murit prințul Napoleon al IV-lea (fiul împăratului Napoleon al III-lea), prințul Napoleon-Joseph era șeful casei Bonaparte. Evitarea de către prințul Napoleon a unei vizite la Sinaia, pe care Carol I o vede ca o sfidare, este legată de atitudinea filogermană a acestuia din urmă în timpul războiului franco-german din 1870-1871.

175. **Ignatius Paoli** (1818-1885), cleric romano-catolic de origine italiană, episcop catolic (1870-1883) în București. În 1883 va deveni arhiepiscop în aceeași eparhie. În vremea pastoratului său a fost construită Catedrala catolică Sf. Iosif din capitală (Raymund Netzhammer, *Reședința episcopală din București. O contribuție la istoria arhidiocezei*, Socec, București, 1923).

176. **Vasile Alecsandri** (1821-1890), poet, diplomat și ministru în repetate rânduri. Era un obișnuit al casei regale și un colaborator literar al reginei Elisabeta. Pentru biografia sa: Elena Rădulescu-Pogoneanu, *Viața lui Alecsandri*, Craiova, 1940; G.C. Nicolescu, *Viața lui Vasile Alecsandri*, ed. a III-a, Editura Eminescu, București, 1975. Pentru activitatea sa diplomatică: N. Corivan, „Vasile Alecsandri. 1821-1890", în *Diplomați iluștri*, vol. I, Editura Politică, București, 1970; Dumitru Vitcu, *op. cit.*, pp. 40-83.
177. **Alexandru Marghiloman** (1854-1925), jurist și om politic, a studiat la Paris, unde a obținut în 1874 un doctorat în drept. În momentul însemnării din jurnal era procuror la Tribunalul Ilfov, iar orientarea sa politică era încă incertă. Câțiva ani mai târziu, după tatonări nereușite făcute în tabăra liberală, avea să se afilieze conservatorilor. În cariera sa politică a fost deputat, ministru în repetate rânduri și prim-ministru. Era unul dintre participanții foarte activi la întrunirile mondene și la cursele de cai (Stelian Neagoe, „Cazul Alexandru Marghiloman", în Alexandru Marghiloman, *Note politice*, vol. I, Editura Scripta, București, 1993, pp. 11-63).
178. **Elena Glogoveanu**, „una dintre distinsele boieroaice craiovene", fiică a lui Dinică Oteteleșanu și soție a lui C. Glogoveanu. Casa Elenei Glogoveanu era, conform unei mărturii de epocă, „un somptuos palat (azi primăria orașului), în a cărui curte puteau să intre peste 60 de carete. Dl și dna Glogoveanu primeau mult și nenumărați oaspeți de seamă onorau cu prezența lor prânzurile oferite cu atâta voie bună de către gazde" – Olga general Gigurtu, „Regele Carol I și boierii olteni", în Al. Tzigara Samurcaș (ed.), *Din viața regelui Carol I*, București, 1930, p. 108.
179. **I.P. Vercescu** (n. 1840), originar din Cerneți, Mehedinți, a făcut parte din prima generație de absolvenți ai Școlii de Medicină conduse de Carol Davila. A obținut doctoratul în medicină la Torino. A fost medic militar, iar în momentul însemnării din jurnal era medic primar la Craiova.
180. **Léon Gambetta** (1838-1882), om politic francez de orientare republicană, prim-ministru al Franței în anii 1881-1882.
181. **Nicolae Voinov** (1834-1899), avocat și om politic de orientare liberală, originar din Focșani. A fost deputat și senator în repetate rânduri, iar în 1883 avea să fie numit ministru al Justiției. În momentul însemnării din jurnal era senator, ales de colegiul I Putna.
182. **Eduard, prinț de Wales** (1841-1910), fiu al reginei Victoria a Marii Britanii și moștenitor al tronului. Avea să devină rege în 1901, sub numele de Eduard al VII-lea.
183. **Anton Berindei** (1838-1899), militar de carieră, cu studii la Școala de Artilerie și Geniu de la Metz. În anii 1880-1882 a fost secretar general

al Ministerului de Război. Va deveni ministru de Război în guvernele liberale conduse de P.S. Aurelian și D.A. Sturdza (1896-1899).

184. **Nicolae Cuțarida** (n. 1856), arhitect cu studii la Politehnica din Zürich, pe care le-a încheiat în 1879. În 1882 avea să fie numit inginer al Căilor Ferate.

185. **Alexandru Radovici** (n. 1832), militar de carieră, devenit general de brigadă în 1871. A comandat Corpul 2 de Armată în timpul războiului din 1877-1878.

186. **Dumitru Rosetti-Solești** (1830-1903), jurist și om politic de orientare conservatoare, membru al Societății Junimea, originar din Iași. Era frate cu Elena, soția principelui Alexandru Ioan Cuza. A fost ministru în vremea lui Cuza, apoi deputat și senator în repetate rânduri.

187. **Leopold**, duce de Albany (1853-1884), fiu al reginei Victoria a Marii Britanii. Se va căsători în 1882 cu prințesa Helene de Waldeck și Pyrmont (1861-1922).

188. **Gheorghe Mârzescu** (1834-1911), jurist și om politic de orientare liberală. A obținut licența în drept la Paris în 1858, apoi a fost numit profesor de drept civil la Universitatea din Iași. A fost ministru la Culte în 1869-1870. În acel moment era deputat, ales la colegiul III Iași.

189. **Nicolae Fleva** (1840-1913), jurist și om politic. A studiat dreptul la Neapole, unde a obținut doctoratul. În acel moment era deputat liberal. Avea să devină primar al Bucureștiului în 1884, apoi ministru de Interne (1895-1896) în guvernul D.A. Sturdza. Mai târziu va renunța la Partidul Liberal, în favoarea conservatorilor.

190. Mesajul Tronului din 15/27 noiembrie cuprindea următorul fragment, care a stârnit nemulțumirea Austro-Ungariei: „Îngrijirile ce au deșteptat în țară chestiunea libertății Dunării sunt legitime. Necesitatea de a atrage cât mai mult în porturile noastre, în sus ca și în jos de Galați, vasele de comerț străine și pavilioanele de orice naționalitate este cu atât mai viu simțită, cu cât comerțul nostru întâmpină adesea, la exportul pe fruntariile de uscat, felurite piedici, și cu cât, de la un timp încoace, sub cuvânt de epizootie, el este chiar amenințat de a-și vedea închise cu desăvârșire acele fruntarii în ce privește exportul de vite mari". Expresia „sub cuvânt de epizootie" a fost tradusă, în varianta franceză care le-a fost înmânată diplomaților străini de la București, prin formula *sous prétexte d'épisootie*, formulă care a fost considerată jignitoare de către guvernul de la Viena și de opinia publică austriacă (Titu Maiorescu, *op. cit.*, p. 129).

191. **Elena Bibescu**, născută Costache-Epureanu, soția lui Alexandru Bibescu, fiul fostului domnitor regulamentar Gheorghe Bibescu. A studiat muzica (pianul) la Conservatorul din Viena, timp de doi ani, apoi în particular, cu diferiți maeștri. Locuia cu soțul ei în Paris, unde țineau un salon frecventat de renumiți muzicieni.

192. **Marie Assan**, născută în București, a studiat canto la Conservatorul din Strassburg și la o școală particulară (Duprez) din Paris. A cântat apoi la operele din Nantes, Rouen, Toulouse, Bordeaux, Anvers etc. A devenit profesoară la Conservatorul din București.
193. **Gheorghe Adrian** (1820-1889), militar de carieră. Originar din Transilvania, unde a participat la mișcarea națională românească de la 1848, el a trecut apoi în Țara Românească, unde a intrat în serviciul militar. A fost ministru de Război în anii 1867-1868. Era membru de onoare al Academiei Române.
194. Între România și Vatican nu existau la acea dată relații oficiale, diplomatice, acestea fiind inaugurate abia în anul 1920. În perioada domniei lui Carol I, Vaticanul a refuzat constant relațiile diplomatice cu România, din cauza acceptării de către Carol I a paragrafului din Constituția României care îl obliga pe suveran să-și boteze eventualul urmaș direct la tron în religia ortodoxă. Obiceiul lui Carol I de a-l vizita pe episcopul romano-catolic aproape în fiecare duminică, după încheierea serviciului religios din capela palatului episcopal, avea rolul de a suplini, într-un mod neoficial, lipsa relațiilor oficiale cu Vaticanul (Raymund Netzhammer, *Bischof in Rumänien. Im Spannungsfeld zwischen Staat und Vatikan*, vol. I, ediție îngrijită de Nikolaus Netzhammer și Krista Zach, Verlag Südostdeutsches Kulturwerk, München, 1995, pp. 13-14).
195. **Alfonso al XII-lea** (1857-1885), rege al Spaniei. Era căsătorit, din 1879, cu prințesa Maria-Cristina de Austria.
196. Incendiul a avut loc la Circul Kremsler, „o baracă învelită cu pânză instalată pe Bulevardul Elisabeta, cam pe unde e azi instalat cinematograful Clasic. A fost un sinistru tragic, fiindcă cea mai mare parte din caii de rasă și bine dresați au pierit în flăcări” (Constantin Bacalbașa, *op. cit.*, p. 279).
197. **Albert** (1848-1922), prinţ moştenitor de Monaco, va deveni duce în 1889, după moartea tatălui său Charles al III-lea. Prințul Albert era căsătorit cu prințesa Mary Hamilton, o verișoară a regelui Carol I (mama lui Mary, prințesa Maria de Baden, căsătorită cu ducele William Douglas Hamilton, era soră cu mama lui Carol I, prințesa Josephine).
198. **Alexandru Marcovici** (1835-1886), medic cu studii la Paris, unde și-a luat și doctoratul în medicină în 1864. Reîntors în țară, a funcționat ca medic al Poliției sanitare din România, apoi ca medic primar la spitalele Colțea și Eforie. Era totodată medic al Palatului. A fost în repetate rânduri deputat și senator.
199. **Nicolae Kalinderu** (1835-1902), medic, doctor în medicină la Paris, frate al lui Ioan Kalinderu. Medic primar la Spitalul Eforiei și la Spitalul Brâncovenesc. Mai târziu va deveni profesor la Facultatea de Medicină din București și membru corespondent al Academiei Române.
200. **Wilhelm Kremnitz** (1843-1897), medic german stabilit în 1875 la București, ca medic primar la Spitalul Brâncovenesc. A devenit medic al regelui Carol I.

201. **Elena Oteteleşanu**, născută Filipescu, văduvă a lui Iancu Oteteleşanu (1795-1876), ţinea în acea vreme un salon foarte apreciat şi cât se poate de select. Despre acest salon, Constantin Argetoianu avea să scrie: „Casa cea mai simandicoasă din vremea copilăriei mele, salonul în care nu se aduna decât cuconetul de pe cea mai înaltă treaptă şi în care parveniţii nu pătrundeau erau casa şi salonul mătuşei mele Elena Oteteleşanu, născută Filipescu. De când rămăsese văduvă, coana Elena nu mai da baluri, după cum încetase şi petrecerile din minunatul parc de la Măgurele, dar toată iarna primea duminica seara, în cerc restrâns şi plicticos. [...] În salonul Elenei Oteteleşanu mai circula tava cu dulceaţă, şi către sfârşitul sindrofiei se servea un ceai cu pesmeţi uscaţi şi câteva prăjituri mărunte de la Capşa. În afară de cele câteva prietene intime, persoanele *admise* nu se arătau decât de două-trei ori pe sezon, căci plictiseala era mare, dar pentru nimic în lume n-ar fi lipsit de la această datorie, căci o şedinţă la *Madame Otetéléchano* clasa pe cineva în societatea bucureşteană" (Constantin Argetoianu, *op. cit.*, pp. 128-129).
202. **Arthur Verona** (n. în Brăila, 1868-1946), pictor. A studiat la Şcoala Politehnică din Viena, apoi la Şcoala de Belle-Arte din München.
203. **Maria Grădişteanu** (1856-1933), fiica fostului ministru şi deputat Constantin Grădişteanu, s-a căsătorit cu **Scarlat Ghica** (1856-1948), fiu al scriitorului şi omului politic Ion Ghica.
204. **Paul Gottereau** (n. 1843), arhitect de origine franceză, a contribuit la construirea mai multor edificii din Bucureşti: Palatul CEC, Fundaţia Carol I, Palatul Regal, Palatul din Cotroceni etc.
205. **Grigore Cerkez** (1850-1927), inginer şi arhitect, profesor la Şcoala superioară de arhitectură din Bucureşti. A contribuit, între altele, la construirea Palatului princiar din Cotroceni, a clădirii Bursei din Bucureşti şi a proiectat clădirea Institutului de Arhitectură.
206. **Grigore Crăiniceanu** (1852-1935), militar de carieră cu studii de specialitate (geniu) în ţară şi la Bruxelles. A participat la campania din 1877-1878, realizând mai multe lucrări de fortificaţii. Din 1878 era profesor de fortificaţii la şcolile militare din Bucureşti. Era căpitan din 1879. Avea să urce în cariera militară până la gradul de general. Va fi ministru de Război în perioada 1909-1910, în guvernul Ion I.C. Brătianu.
207. **Eracle Arion** (1838-1903), militar de carieră cu studii politehnice şi de artilerie în Franţa. A condus, în 1862, construcţia Pirotehniei (Arsenalului) armatei. În timpul campaniei din 1877-1878 a construit podul de la Corabia, apoi a reprezentat guvernul român la încheierea armistiţiului cu Turcia. Va deveni general în 1883.
208. Prinţul **Obolenski** era şeful comisiei ruse pentru rezolvarea problemei indemnităţilor pe care Rusia le avea de plătit României în urma colaborării militare din 1877-1878 (*Aus dem Leben König Karls*..., vol. IV, p. 160).

209. **Petru Poni** (1841-1925), chimist, a studiat matematica, fizica și chimia la Paris. A fost profesor de chimie minerală la Universitatea din Iași din anul 1878. Avea să fie ales membru al Academiei Române în 1889. Va fi ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice în repetate rânduri.
210. **Grigore Ștefănescu** (1838-1911), geolog și paleontolog, licențiat în științe naturale la Universitatea din Paris. A fost, încă din 1863, profesor de geologie și mineralogie la Universitatea din București. În 1876 a fost ales membru al Academiei Române. Din punct de vedere politic s-a plasat de partea liberalilor, obținând de mai multe ori mandatul de senator.
211. **Vincențiu Babeș** (1821-1907), jurist și om politic originar din Banat. A studiat dreptul la Universitatea din Budapesta, apoi a îndeplinit diferite funcții juridice și administrative în Arad, dar și în administrația centrală din Viena și din Budapesta. A fost ales în repetate rânduri ca reprezentant în dieta de la Budapesta. Începând cu anul 1866, a condus revista românească *Albina*, înființată la Viena, apoi mutată la Pesta. A susținut, în numeroase scrieri, drepturile politice ale românilor din Austro-Ungaria (Vasile Netea, *Lupta românilor din Transilvania pentru libertatea națională, 1848-1881*, Editura Științifică, București, 1974).
212. **Matei Drăghicescu** (1844-1939), geolog și hidrolog originar din Târgoviște. A studiat la Școala de Mine din Paris, apoi a devenit inginer în Serviciul Salinelor Statului din România. Mai târziu va deveni director al Minelor Statului și profesor de hidrologie la Universitatea din București.
213. **Constantin Bosianu** (1815-1882), jurist și om politic originar din București, cu doctorat în drept obținut la Paris. A deținut diferite slujbe în administrație și în sistemul juridic, ajungând ministru în vremea domnitorului Cuza. A fost până în 1872 profesor de drept roman la Universitatea din București. Din 1879 era membru al Academiei Române.
214. În limba rusă, *răzvod* (развод) înseamnă demonstrație sau paradă militară. În amintirile sale, Constantin Bacalbașa descrie o astfel de demonstrație, în contextul anului 1874 : „În fiecare duminică, primăvara, se făcea în Cișmigiu un răzvod. Detașamente din toate armele, ofițeri, generalul Florescu urmat de aghiotanții săi veneau în Cișmigiu și dedeau răzvodului o înfățișare de spectacol militar...” (Constantin Bacalbașa, *op. cit.*, p. 140).
215. **Maria de Würtemberg** (1857-1882), născută prințesă de Waldeck--Pyrmont (fiică a prințului domnitor Georg-Victor de Waldeck-Pyrmont), a fost soția prințului moștenitor Wilhelm de Würtemberg (1848-1921), care va deveni rege de Würtemberg în 1891, la moartea vărului său

Carol. Maria de Würtemberg se înrudea îndeaproape cu regina Elisabeta a României.

216. **Helene de Waldeck-Pyrmont** (1861-1922) era soră cu Maria de Würtemberg. S-a căsătorit în 1882 cu prinţul Leopold de Marea Britanie, duce de Albany (1853-1884), fiu al reginei Victoria.

217. **Camille Barrère** era reprezentantul Franţei în Comisia Europeană a Dunării, cu sediul la Galaţi. Proiectul elaborat de Barrère, la care face referinţă însemnarea din jurnal, conţinea o serie de propuneri destul de asemănătoare cu cele făcute de Austro-Ungaria cu privire la înfiinţarea Comisiei Mixte a Dunării. Conform proiectului, Austro-Ungaria ar fi urmat să facă parte din această comisie (alături de statele riverane România, Serbia și Bulgaria), care și-ar fi exercitat autoritatea asupra Dunării între Porţile de Fier și Galaţi. Mai mult decât atât, Austro-Ungaria urma să deţină președinţia comisiei, cu drept de vot preponderent. Proiectul Barrère avea ceva în plus faţă de propunerile austriece: din Comisia Mixtă urma să facă parte și un delegat din partea Comisiei Europene a Dunării (Iulian Cârţână, Ilie Seftiuc, *Dunărea în istoria poporului român*, Editura Științifică, București, 1972, pp. 81-88).

218. **Zoe Bengescu**, doamnă de onoare a reginei Elisabeta.

219. **Stephen Bartlett Lakeman**, ofiţer și diplomat de origine engleză care a servit în armata otomană sub numele de **Mazar-Pașa**, apoi s-a stabilit în București, unde a jucat un anumit rol politic. În casa lui s-a constituit, la 1875, „coaliţia de la Mazar-Pașa”, o grupare politică ce a stat la baza formării Partidului Liberal.

220. **Jovan Ristić** (1831-1890), istoric și om politic sârb de orientare liberal-radicală. A fost prim-ministru în anii 1873 și 1878-1880, însă în 1882 nu a reușit să formeze guvernul. Avea să devină din nou prim-ministru abia în 1887.

221. **Felix Bamberg** (1920-1893), publicist și scriitor de confesiune iudaică din Germania.

222. **Ion Lahovary** (1848-1915), jurist, diplomat și om politic de orientare conservatoare, cu licenţă în litere și doctorat în drept la Paris. A profesat ca avocat în București. Intrat în politică, a obţinut în 1871 un loc de deputat. Începând din anii ’90 avea să fie ministru în diferite guverne conservatoare.

223. **Adolf** (1817-1905), duce de Nassau între 1839 și 1866 și mare duce de Luxemburg din 1890. Sora sa mai tânără, prinţesa Marie (1825-1902), căsătorită cu prinţul Hermann de Wied (1814-1864), era mama reginei Elisabeta a României, soţia lui Carol I.

224. **Wilhelm de Nassau** (1852-1912), mare duce de Luxemburg din 1905.

225. **Carl Leonhard Becker** (1843-1917), pictor și gravor german.

226. **Grigore Ventura** (1840-1909), jurist, compozitor și critic muzical, originar din Galați. A studiat dreptul la Berlin, unde a trecut examenul de licență. A compus, între altele, *Hora de la Sinaia*.
227. **Maria de Hohenzollern** (1845-1912), soră a regelui Carol I. Era căsătorită cu Philipp, conte de Flandra (1837-1905), fratele regelui Leopold al II-lea al Belgiei.
228. **Henri-Alexis Brialemont** (1821-1903), general belgian specializat în lucrări genistice. A condus construirea mai multor fortificații în Belgia. A fost invitat în România de regele Carol I pentru a proiecta fortificațiile din jurul capitalei.
229. **Emil T. Cazimir** (1841-1918), militar de carieră, originar din Iași. A studiat la Școala aspiranților de ofițeri din Berlin, apoi a devenit ofițer de ordonanță al domnitorului Cuza. Însemnarea din jurnal surprinde momentul în care, având gradul de maior, a devenit adjutant al regelui Carol I. În 1892 avea să se retragă din armată, pentru a face carieră politică. Va fi ales deputat, în mai multe mandate, începând cu 1895.
230. **Friedrich-Wilhelm al II-lea** (1854-1888), din casa de Brabant, era fiul cel mai vârstnic al landgrafului Friedrich-Wilhelm de Hessa-Kassel (1820-1884) și al prințesei Anne de Prusia (1836-1918). Familia pierduse încă din 1866 suveranitatea asupra electoratului Hessa-Kassel, care a fost ocupat de Prusia.
231. **Constantin Racoviță** era deputat, ales în 1879 în colegiul II Tecuci.
232. **C.C. Codrescu** (1840-1891), medic în Bârlad.
233. **Grigore Cantilli** (1839-1906), militar de carieră. A luat parte, în calitate de colonel și comandant al unei brigăzi de infanterie, la luptele de la Plevna și Vidin din 1877. Avea să devină general în 1884.
234. **Constantin Rudeanu** (n. 1839), militar de carieră, participant la războiul din 1877-1878.
235. Este prima însemnare din jurnalul regelui despre incidentul care, în epocă, avea să facă ceva vâlvă, fiind reținut și de alți memorialiști sub denumirea de „scandalul domnișoarelor". Pentru întreaga poveste, vezi și Vasile Docea, „La curtea iubirilor reprimate", *Tribuna*, III (41), 16-31 mai 2004, pp. 12-13.
236. **Johann-Albrecht de Mecklenburg-Schwerin** (1857-1920), fiul mezin al marelui duce Friedrich-Francisc al II-lea de Mecklenburg-Schwerin (1823-1883) (Christian Cannuyer, *op. cit.*, p. 127). Ducele întreprindea o călătorie în jurul lumii, după cum ne informează ambasadorul german de la Constantinopol, Joseph Maria von Radowitz, care avea să-l primească pe Johann-Albrecht de Mecklenburg-Schwerin în capitala Imperiului Otoman în a doua jumătate a lunii noiembrie,

după încheierea vizitei la Sinaia: „În a doua jumătate a lunii noiembrie a avut loc vizita ducelui Johann-Albrecht de Mecklenburg, care a făcut în Constantinopol prima oprire din Orient în cursul călătoriei sale în jurul lumii. L-am condus la sultan pe tânărul, distinsul și inteligentul prinț și am petrecut mult timp împreună cât a stat aici" (Joseph Maria von Radowitz, *op. cit.*, p. 225).

237. **Vasile Obedeanu** (1834-1902), militar și om politic. A activat în armata turcă, de unde a trecut, în 1860, în armata română. A participat la campania din 1877-1878 ca maior. În momentul însemnării din jurnal avea gradul de locotenent-colonel.

238. **Carol-Popp de Szatmary** (1813-1888), pictor, grafician și fotograf, originar din Transilvania.

239. **Joseph Maria von Radowitz** (1839-1912), diplomat german, fost consul general al guvernului din Berlin la București în anii 1870--1871. Din noiembrie 1882 îndeplinea funcția de ambasador al Germaniei la Constantinopol (Joseph Maria von Radowitz, *op. cit.*, pp. 205-206).

240. Conferința de la Londra în problema Dunării, la care urmau să participe inițial Rusia, Austro-Ungaria, Germania, Turcia, Franța și Italia (statele semnatare ale Tratatului de la Berlin din 1878), avea să înceapă la 8 februarie 1883. La cererea României de a fi admisă la conferință, Germania și Austro-Ungaria au considerat că poate participa doar cu vot consultativ. Guvernul român avea să respingă, la 12 februarie 1883, invitația de a participa la conferință doar în această calitate (Iulian Cârțână, Ilie Seftiuc, *op. cit.*, pp. 81-88).

241. **Nicolae Moscu** (1828-1893), om politic de orientare conservatoare, fost deputat și prefect de Ialomița. Soția sa era Profira, fiica lui Barbu Slătineanu.

242. **Gheorghe Kiriazi** (1829-1893), medic de origine greacă (născut în Etolia), cu studii la Montpellier și Paris. Activa ca medic în Muntenia încă din anii '50 ai secolului al XIX-lea. Din 1863 era medic la Azilul Elena Doamna, iar în 1881 a deschis Spitalul Xenocrat din București.

243. **Wilhelm de Wied** (1845-1907), fratele reginei Elisabeta a României, căsătorit cu Maria de Nassau (1841-1910), din casa regală a Olandei.

244. **Constantin Barozzi** (1833-1921), militar de carieră, specializat în geodezie, geniu și fortificații. A fost șef de stat-major al armatei în timpul războiului din 1877-1878. A devenit general în 1883, iar mai târziu va deveni șef al casei militare a regelui.

245. **Don Carlos** (1863-1908) era prințul moștenitor al tronului Portugaliei. Tatăl său, Luis I de Portugalia, era frate cu prințesa Antoinette, soția lui Leopold de Hohenzollern (fratele regelui Carol I).

246. Regele **Albert de Saxonia** (1828-1902) se înrudea cu familia de la Sigmaringen prin soţia sa, Caroline de Vasa (1833-1907), a cărei mamă, din casa de Baden, era soră cu mama regelui Carol I.

247. **Ferdinand** şi **Karl** erau copiii principelui Leopold, fratele lui Carol I. Primul avea să fie declarat moştenitor al tronului României.

248. **Ferdinand Freiligrath** (1810-1876), poet german. De la sfârșitul anilor '40 și până în 1867 a trebuit să trăiască în exil, la Londra, din cauza orientării sale politice liberal-radicale, îndreptată în special împotriva conservatorismului curţii regale din Berlin (Karl A. Krüger, *Geschichte der deutschen Literatur in Einzelbilder und Umrissen*, ed. a III-a, Verlag von Gustav Engel, Leipzig, f.a., pp. 252-253).

249. **Leon Negruzzi** (1840-1890), fiu al lui Costache Negruzzi, jurist și scriitor. A făcut studii, pe care nu le-a terminat, la Berlin și Viena, apoi a deținut diferite funcții în România, în justiție și administrație. A fost membru al Societății Junimea.

250. **Emanoil Morțun** (n. 1821), jurist și om politic liberal, deputat în repetate rânduri.

251. **Vasile Negel** (n. 1854), medic și profesor de anatomie patologică la Universitatea din Iași.

252. **Dimitrie Brândză** (1846-1895), medic și botanist, cu studii și doctorat la Paris. A fost profesor la Universitatea din Iași, apoi, din 1874, la Universitatea din Bucureşti.

253. Spaţiu gol în manuscris.

254. **Dimitrie Cantemir** (1848-1896), medic, originar din Roznov, cu doctorat în medicină la Universitatea din Torino. Era medic primar al spitalului din Piatra-Neamţ. Mai târziu avea să devină deputat, apoi senator liberal.

255. Este vorba de discursul ţinut de senatorul Petre Grădișteanu la Iași în data de 5/17 iunie, cu ocazia dezvelirii monumentului lui Ștefan cel Mare. În acel discurs, Grădișteanu s-a arătat îngrijorat de soarta românilor care trăiau în afara graniţelor regatului, în Bucovina și în Transilvania, ceea ce a provocat nemulţumirea Austro-Ungariei. În literatura de specialitate, consecinţele incidentului au fost interpretate diferit. Una dintre interpretări favorizează ideea că „incidentul Grădișteanu" a dus la o amânare cu câteva luni a tratativelor privind aderarea României la Tripla Alianţă (Gheoghe Nicolae Căzan, Șerban Rădulescu-Zoner, *op. cit.*, pp. 97-98). Alta consideră că incidentul cu pricina și altele asemănătoare ar fi fost folosite de către guvernul de la Viena ca pretexte pentru a spori presiunile asupra României ca aceasta să-și orienteze politica externă în concordanţă cu cea dusă de Puterile Centrale (Teodor Pavel, *Între Berlin şi Sankt-Petersburg*, vol. I, *Românii în relaţiile germano-ruse din secolul al XIX-lea*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2000, p. 224).

256. **Androcle Fotino** (1834-1907), medic militar cu studii la Atena și Paris. În timpul războiului din 1877-1878 a fost șef al ambulanței Marelui Cartier General, apoi director al spitalelor militare din București. În 1883 a fost înaintat la gradul de medic inspector general de brigadă.
257. Două cuvinte indescifrabile.
258. Familia Albany era constituită din ducele **Leopold de Albany** (1853-1884) și soția sa, **Helene** (1861-1922), născută prințesă de Waldeck și Pyrmont. Ducele Leopold de Albany era fiu al reginei Victoria a Marii Britanii, prin urmare era frate cu prințesa Victoria (1840-1901), soția kronprințului german Friedrich Wilhelm (1831-1888, împărat în 1888 sub numele de Friedrich al III-lea).
259. **Alfred, duce de Edinburgh** (1844-1900), alt fiu al reginei Victoria, căsătorit cu marea ducesă Maria de Rusia (1853-1920).
260. Prințul **Friedrich Karl** (1828-1885) din casa regală a Prusiei era fiu al prințului Karl (1801-1883) și nepot al fostului rege al Prusiei Friedrich-Wilhelm al III-lea (1770-1840). Prin urmare, tatăl său era frate al împăratului german în funcție în acel moment, Wilhelm I.
261. Principesa **Helene de Waldeck și Pyrmont** (1831-1888), născută prințesă de Nassau, soție a principelui Georg-Victor de Waldeck și Pyrmont (1831-1893). **Pauline** (1855-1925) era fiica lor, la fel și Helene de Albany.
262. Marele duce **Mihail** (1832-1909), frate al fostului țar Alexandru al II-lea al Rusiei.
263. Această discuție din 10/22 august 1883 a reprezentat un moment decisiv în intrarea României în alianța Puterilor Centrale.
264. Prințul **Georg** (1832-1904) era fratele regelui Albert al Saxoniei. Era căsătorit cu Marie-Anne (1843-1884), fiică a reginei Maria a II-a da Gloria a Portugaliei (1819-1853) și a soțului acesteia, regele consort Ferdinand (1816-1885), din casa de Saxa-Coburg-Gotha. Ferdinand era, de asemenea, tatăl regelui din acel moment al Portugaliei, Luis I (1838-1889).
265. Prințul **Henri al VII-lea de Reuss-Köstritz** (1825-1906), ambasador al Germaniei la Viena. Era căsătorit, din 1876, cu prințesa Maria (1849-1922), din casa de Saxa-Weimar-Eisenach.
266. Regele Carol I a continuat la Viena discuțiile privind intrarea României în alianța Puterilor Centrale, așa cum reiese din jurnal. Problemele politice au fost discutate cu prim-ministrul Kalnoky, iar cele militare cu arhiducele Albrecht.
267. Întâlnirea dintre Bismarck și Brătianu de la Gastein a fost și ea decisivă pentru intrarea României în alianța Puterilor Centrale.
268. **Grigore Ipătescu** (1836-1895), militar de carieră, participant, ca general de brigadă, la campania din 1877-1878, unde a comandat prima coloană de atac împotriva redutei Grivița.

269. **Constantin Olănescu** (1845-1928), inginer și om politic de orientare conservatoare, cu studii la Paris. În acel moment era inginer la Societatea Căilor Ferate. Mai târziu, în anii '90, avea să fie ministru în diferite guverne conservatoare.
270. **Theresa de Bavaria** (1850-1925), fiică a prințului Leopold de Bavaria (1821-1912), care avea să devină regent în 1886, după moartea regelui Ludwig al II-lea.
271. **Vasile D. Păun** (1850-1908), profesor de română și latină la Liceul Sf. Sava din București. În 1883 a fost ales ca profesor de română și istorie națională al prințului Ferdinand, moștenitorul tronului României, fiind trimis în acest scop în Germania.
272. **Vasile Gheorghian** (1844-1901), jurist și om politic de orientare liberală, frate al mitropolitului Iosif Gheorghian. A studiat dreptul la Iași și la Neapole. A fost prefect de Iași, apoi ministru. În acel moment era deputat, ales la colegiul III Fălticeni (*Cimitirul Eternitatea Iași*, Muzeul Literaturii Române, Iași, 1995, p. 105).
273. **George Panu** (1848-1910), literat, gazetar și politician, cu studii universitare la Iași și la Paris. În politică a avut un traseu sinuos: și-a început cariera politică la conservatorii junimiști, a trecut la liberali, și-a creat apoi propria formațiune politică radicală, după care a reintrat în rândurile Partidului Conservator. În acel moment, Panu era deputat, ales la Iași din partea Partidului Liberal. Însemnarea din jurnal se referă la atitudinea lui Panu împotriva apropierii politice externe a României de Germania și Austro-Ungaria, atitudine exprimată, între altele, printr-o interpelare în Camera Deputaților pe data de 22 noiembrie/4 decembrie 1883, la care a răspuns însuși prim-ministrul Ion C. Brătianu (Corneliu Mateescu, *G. Panu și radicalismul românesc la sfârșitul secolului al XIX-lea*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1987, pp. 51-52).
274. Probabil **Ion Docan** (1825-1896), om politic de orientare liberală, originar din Iași. A fost deputat, senator și ministru în repetate rânduri.
275. **Paul Petrini** (1847-1924), medic originar din București, cu doctorat în medicină la Paris. A fost profesor de anatomie la Universitatea din București și medic la Așezământul Brâncovenesc.
276. Parlamentul a aprobat, de fapt, suma de 15.000 franci.
277. **Constantin Poenaru** (1842-1912), militar de carieră născut în București. A participat, ca locotenent-colonel, la campania din 1877-1878. A devenit colonel în 1880, iar în 1891 avea să fie înaintat la gradul de general de brigadă. Va deveni profesor la Școala Militară de Război, iar mai târziu ministru de Război (în guvernul Lascăr Catargi, până în 1895) și șef al Marelui Stat-Major al armatei (1899-1900).
278. **Ștefan Hepites** (1851-1922), inginer, profesor și meteorolog, originar din Brăila. A studiat la București și la Bruxelles, unde a obținut doctoratul în științe fizice și matematice. Din 1878 a funcționat ca inginer al portului Brăila, apoi al celui din Galați. S-a specializat în

meteorologie, vizitând mai multe observatoare din Europa. În 1884 a înființat la București Institutul Meteorologic. Va deveni membru al Academiei Române în anul 1902.

279. **Grigore Tocilescu** (1850-1909), jurist, istoric și arheolog, cu studii la București, Praga (doctorat) și Viena. Din 1881 era profesor de istorie antică și epigrafie la Universitatea din București și director al muzeului național de antichități. În perioada 1881-1885 a funcționat ca secretar general în Ministerul Instrucțiunii Publice, iar din 1885 până în 1890, ca inspector general al învățământului. Din 1877 era membru corespondent al Academiei Române; avea să devină membru titular în 1890. Datorită preocupărilor sale de geografie, atestate și de această însemnare, avea să ajungă unul dintre redactorii *Marelui Dicționar Geografic al României*, publicat în 5 volume în perioada 1898-1902.

280. **Othon Sachelarie** (n. 1837), colonel de cavalerie, a participat la campania din 1877-1878, comandând o brigadă la Plevna.

281. Pentru ziua următoare, luni, 19/31 martie 1884, nu a fost făcută nici o însemnare, jurnalul continuând cu ziua de marți, 1 aprilie/20 martie.

282. Discursul rostit cu acel prilej de Carol I a fost publicat în *Analele Academiei Române. Dezbateri*, seria a II-a, tomul VI (1883-1884), pp. 68-69. Un an mai târziu, când proiectul enciclopediei a fost acceptat de Academie și cu realizarea lui a fost însărcinat B.P. Hasdeu, Carol I s-a oferit să suporte cheltuielile de tipărire din caseta sa particulară. Vezi Vasile Docea, „Carol I și Academia Română”, *Anuarul Institutului de Istorie „A.D. Xenopol”*, Iași, tom XXXIII, 1996, p. 212.

283. **Gheorghe Sion** (1822-1892), scriitor și traducător, născut la Hârșova, Vaslui. A participat la mișcarea revoluționară din Iași din 1848. Membru al Academiei Române din 1868.

284. **Friedrich de Anhalt** (1856-1918), fiu al principelui Friedrich de Anhalt (1831-1904) și al prințesei Antoinette, năcută Sachsen-Altenburg (1838-1908). Se înrudea îndeaproape cu casa regală a Prusiei (casa imperială a Germaniei).

285. Principele Bulgariei, Alexandru de Battenberg, se îndrăgostise încă din 1883 de prințesa Victoria (1866-1929), fiica kronprințului german Friedrich Wilhelm și a soției acestuia, prințesa Victoria (fiică a reginei Victoria a Marii Britanii). La început, iubirea celor doi a fost puternic încurajată de mama prințesei. Împotriva unei eventuale căsătorii între cei doi s-au pronunțat încă de la început atât împăratul Wilhelm I al Germaniei, cât și cancelarul Bismarck. Împăratul și cancelarul credeau că, din cauza relațiilor proaste dintre principele Bulgariei și țarul Rusiei, acesta din urmă va percepe căsătoria cu o prințesă din casa imperială germană drept un afront personal, ceea ce putea duce la declanșarea războiului. Planuri de căsătorie între cei doi s-au făcut până după plecarea lui Alexandru de Battenberg din Bulgaria, în 1887. În cele din urmă, Alexandru de Battenberg (devenit între timp conte de

Hartenau și ofițer în armata austriacă) se va căsători în 1889 cu Johanna Loisinger, iar prințesa Victoria de Prusia se va căsători în 1890 cu prințul Adolf de Schaumburg-Lippe (E.C. Corti, *op. cit.*, pp. 137-138, 209-211, 291).

286. Prințul **Cantacuzino**, general rus, a fost numit ministru de Război al Bulgariei în februarie 1884.

287. **Alexandru N. Vitzu** (1853-1902), naturalist și profesor, originar din Săvinești, Neamț. A studiat medicina la Iași și la Paris, unde a obținut doctoratul în științe. Din 1822 era profesor de fiziologie, zoologie și anatomie la Universitatea din București. În acel moment era membru în Consiliul General al Instrucțiunii, din partea învățământului superior. În 1897 avea să devină membru corespondent al Academiei Române.

288. Ceea ce vrea să spună aici autorul jurnalului este că, din acel moment, în Olanda nu mai exista ereditate pe linie masculină în familia regală de Nassau-Orania. După moartea prințului Alexandre (1851-1884), fiul regelui Wilhelm al III-lea (1817-1890), moștenitoare a tronului avea să devină fiica regelui, prințesa Wilhelmine (1880-1962), care va urca pe tron în 1890.

289. Probabil **Dimitrie Cornea** (1816-1884), om politic și publicist, originar din Iași. A fost ministru în diferite cabinete, în anii '60-'70 ai secolului al XIX-lea.

290. Deoarece mai mulți lideri liberali (Rosetti, Kogălniceanu, Dimitrie Brătianu) și-au retras sprijinul față de gruparea lui Ion C. Brătianu, acesta din urmă a încercat să lărgească sprijinul politic față de guvernul pe care îl conducea, prin atragerea grupării conservatoare junimiste. Așa cum reiese din jurnalul lui Carol I, regele însuși agrea o astfel de soluție. Au avut loc mai multe întâlniri între Ion C. Brătianu și liderii junimiști Petre P. Carp și Titu Maiorescu, însă proiectata alianță nu a avut succes. Prima întâlnire s-a petrecut chiar în 14/26 iunie 1884, fapt consemnat și de Titu Maiorescu: „La 14 iunie 1884 dis-de-dimineață, într-o odaie a Hotelului Broft, unde trăsese Carp chemat din străinătate, se încinge între Ion Brătianu, Carp și autorul scrierii de față o lungă dezbatere. Ministrul-prezident o începe prin declararea că partidul său nu mai poate rămâne în starea în care se află, arată motivele dezbinării de C.A. Rosetti și propune reconstituirea guvernului cu junimiștii. Noi răspundem că, în principiu, după proclamarea Regatului prin liberali și față de necesitatea preschimbării vechilor partide, nu vedem o greutate absolută în conlucrarea cu un partid liberal reformat, dar că prima condiție este adoptarea și punerea în lucrare a programului de reorganizare internă, indicat de noi în Contraadresa de la 3 decembrie 1881. Brătianu primește. Carp adaugă îndată a doua condiție, cea mai urgentă în împrejurările de atunci: reforma Băncii Naționale pe temeiul etalonului de aur, pentru stârpirea agiului, care amenința finanțele statului. Brătianu răspunde că aici trebuie să se consulte cu amicii săi. Mai cerem în sfârșit încetarea

«satrapiilor» din districte şi, odată cu intrarea lui Theodor Rosetti în minister, dacă ar primi o prealabilă înţelegere şi asupra celorlalţi colegi, iar când Brătianu ne vorbeşte de Radu Mihai (pe atunci prefect al Poliţiei), noi îl declarăm inacceptabil [...]. La sfârşitul convorbirii, autorul scrierii de faţă îi exprimă impresia că încercarea sa nu va izbuti" (Titu Maiorescu, *op. cit.*, p. 144).

291. Probabil **Avram Halfon** (1800-1884), mare bancher, originar din Adrianopol, dar stabilit la București, unde a fost multă vreme consul al Turciei. A contribuit la contractarea primelor două împrumuturi externe ale statului român (Oppenheimer și Stern) imediat după venirea lui Carol I în România.

292. **Fany Seculici**, numită și **Bucura Dumbravă** (1868-1926), poetă, născută la Bratislava. Era una din protejatele reginei Elisabeta.

293. Probabil **Petru Rășcanu** (1846-1913), profesor și istoric, care a studiat la Iași, iar în anii 1881-1882 la Paris. Mai târziu, în perioada 1895-1912, va funcţiona la Catedra de istorie antică de la Universitatea din Iași.

294. **Carl Joseph von Hefele** (1809-1893), episcop de Rottenburg, teolog și istoric al Bisericii.

295. Încă de la sfârșitul secolului al XVIII-lea, în Marea Britanie și în Hanovra domnea aceeași dinastie, la început chiar aceeași persoană. Abia în 1837, odată cu urcarea pe tronul Marii Britanii a reginei Victoria, s-a produs o separaţie: regatul Hanovrei i-a revenit fratelui acesteia, Ernst-August, duce de Cumberland. Fiul lui, George al V-lea, a trebuit să plece în exil în 1866, când regatul Hanovrei a fost anexat de Prusia. În 1884, Ernst-August al II-lea, fiul lui George al V-lea, a moștenit drepturile suverane asupra unei părţi din fostul regat de Hanovra, ducatul Braunschweig, și și-a anunţat intenţia de a-l lua efectiv în stăpânire. Cancelarul german Bismarck s-a opus însă revenirii familiei de Cumberland în Hanovra. El va reuși să obţină, în iulie 1885, o hotărâre a Consiliului Federal al Imperiului German conform căreia ducatul Braunschweig urma să fie administrat de comisari ai Prusiei (Birgit Pollmann, *Niedersachsen in Geschichte und Gegenwart*, Niedersächsische Landeszentrale für politische Bildung, Hannover, 1979).

296. **Valerian Ursianu** (1845-1915), jurist și profesor, originar din Râmnicu-Vâlcea. A studiat la București, la Roma, unde a obţinut titlul de doctor, apoi la Paris și Berlin. În 1880 a devenit profesor de drept internaţional la Universitatea din Iași, iar în 1883 la cea din București. Mai târziu avea să fie deputat și senator liberal.

297. Carol a făcut mai multe însemnări în jurnal despre criza financiară și problema agiului, ceea ce reprezintă o dovadă că întreaga chestiune îl interesa în mod deosebit. În România funcţiona, încă din 1867, sistemul monetar bimetalist, bazat pe monede de aur și de argint. Raportul dintre cele două fusese stabilit oficial, prin lege, la 1 g Au = 14,38 g Ag.

Pe piață însă existau diferențe față de acest raport oficial, diferențe cauzate de scăderea continuă a valorii argintului în comparație cu aurul. Termenul „agiu" semnifică tocmai suma plătită în plus, peste raportul de valoare aur-argint fixat prin lege, de către cineva care cumpăra aur în schimbul argintului. În anii '80 ai secolului al XIX-lea, agiul avea să ajungă până la 25%. Creșterea agiului provoca neplăcute crize financiare, deoarece statul trebuia să achiziționeze aur pe piață pentru a plăti datoriile externe. Industriașii, bancherii și exportatorii, dimpotrivă, erau avantajați de existența agiului (Costin C. Kirițescu, *Sistemul bănesc al leului și precursorii lui*, vol. I, Editura Enciclopedică, București, 1997, pp. 205-210).

298. Prințul **August de Württemberg** (1813-1885), membru al casei regale a Württembergului.

299. **Ștefan Capșa** (1821-1885), mamoș și ginecolog cu studii universitare la Viena, unde a obținut doctoratul în 1849. A fost profesor la Facultatea de Medicină din București și, din 1866 până la moarte, director general al Serviciului Sanitar.

300. **Mihail Polizu-Micșunești** (1846-1916), diplomat și artist, studii în Germania.

301. **Mișa Anastasievici** (1803-1885), comerciant și milionar sârb cu întinse proprietăți în România, unde s-a stabilit definitiv în 1868, după asasinarea principelui sârb Mihail Obrenovici. Era cunoscut sub apelativul „căpitanul Mișa", și nu cunoaștem motivul pentru care Carol I îl numește în jurnalul său „maior". O fiică a lui era căsătorită cu omul politic sârb Garașanin.

302. Ion Bălăceanu era convins, așa cum reiese din memoriile lui, că rechemarea sa din postul de la Paris a fost urmarea unor intrigi, de care nu era străină regina Elisabeta. Aceasta ar fi dorit să-l vadă în acel post pe Vasile Alecsandri, ceea ce s-a și întâmplat. Tot Bălăceanu relatează destul de diferit primirea sa la rege: „Îndată după întoarcerea de la Paris, m-am prezentat Regelui, care a lăsat să se înțeleagă că-i pare rău de cele întâmplate, dar cu aerul că se spală pe mâini. Mi-au scăpat atunci unele violențe de limbaj pe care orice om de inimă le va înțelege și pe care Regele le-a ascultat răbdător. A crezut că mă potolește anunțându-mă că în dimineața aceea chiar Brătianu îi propusese să ceară pentru mine Camerelor o recompensă națională de 30.000 de franci pe an, în afară de pensie, ceea ce el – Regele – încuviințase. Această ofertă m-a scos din minți; i-am spus Majestății Sale că omul care în împrejurările de față ar fi acceptat această propunere ar fi fost de disprețuit, la fel ca cei care i-o ofereau, și, fără să mai aștept să-și ia rămas-bun de la mine, m-am retras" (Ion Bălăceanu, *op. cit.*, p. 253).

303. **Moses Gaster** (1856-1939), filolog și folclorist, cu studii universitare în Germania (doctoratul în litere la Universitatea din Halle). A predat o vreme, în calitate de lector, la Universitatea din București. În toamna

anului 1885 avea să fie expulzat din România (vezi *infra*). Se va stabili la Londra, unde își va continua activitatea științifică.

304. **Petre Ștefan Vasiliu Năsturel** (n. 1854), militar de carieră, artilerist, cu studii militare la Fontainebleau.

305. E vorba, probabil, de institutorul **Vasile Dimitrescu**, autor, între altele, al unei cărți despre *Geografia județului Mehedinți*, publicată în 1883.

306. Este vorba, de fapt, despre *Etymologicum magnum Romaniae*.

307. Prințul **Carol de Suedia** (1861-1951), după titulatura oficială duce de Vestrogothie, era fiu al regelui în funcție al Suediei, Oskar al II-lea (1829-1907), și al soției acestuia, regina Sophie, născută prințesă de Nassau (1836-1913), prin care familia regală suedeză se înrudea îndeaproape cu regina Elisabeta a României.

308. **Dumitru Moruzi** (n. 1847), militar de carieră, descendent al principelui fanariot Alexandru Moruzi.

309. E vorba, probabil, de **Neculai Burghelea** (n. 1831), originar din Iași și membru al Societății Junimea. Mite Kremnitz, care l-a însoțit în audiența la rege, era în bune relații cu membrii acestei societăți culturale.

310. **Arnold L. Montandon** (1852-1922), francez la origine, cu studii universitare de științe ale naturii. A fost adus de Carol I, în 1877, pentru a administra domeniul de la Bușteni. Din 1884 era administrator al domeniului de la Sinaia. În 1905 avea să devină membru corespondent al Academiei Române.

311. **Friedrich al II-lea de Baden** (1862-1928), pe atunci prinț moștenitor al regatului al cărui conducător era tatăl său, Friedrich I (1826-1907), avea să se căsătorească, în același an, cu prințesa Hilda de Nassau (1864-1925), din ramura care va domni din 1890 în Luxemburg.

312. **Matei Vlădescu** (1835-1901), militar de carieră. Mai târziu avea să devină, pentru scurt timp, ministru de Război, apoi șef al Casei militare a regelui.

313. **Mihail Obedenaru** (1839-1885), medic și diplomat, cu studii la Paris, unde a obținut doctoratul în medicină în 1866. A intrat în diplomație în 1874, ocupând funcțiile de secretar de legație la Roma și Constantinopol, apoi ministru plenipotențiar la Atena. Din 1871 era membru corespondent al Academiei Române.

314. **Spiru C. Haret** (1851-1912), profesor și om politic de orientare liberală, originar din Iași. A obținut doctoratul în matematici la Paris în 1878, apoi a devenit profesor la Universitatea din București. În 1883-1884 a fost inspector general al învățământului, iar între 1885 și 1888 va fi secretar general la Ministerul Instrucțiunii Publice. Mai târziu, începând cu anii ’90, va fi ministru al Instrucțiunii în mai multe rânduri, în guverne liberale. Membru al Academiei Române din 1892.

315. **Alexandru Lahovary** (1841-1897), om politic de orientare conservatoare, doctor în drept la Paris (1865). A fost unul dintre cei mai importanţi lideri conservatori, deţinând posturi ministeriale în diferite guverne conservatoare. Soția sa era Simona, născută Ghermani.

316. **Ioan Argetoianu** (1841-1928), militar de carieră, originar din Craiova, cu studii la Școala Politehnică și la Școala de Aplicaţii de la Metz (Franța). A luat parte la campania de la sud de Dunăre din 1877-1878. În momentul însemnării din jurnal era colonel. Va deveni general de brigadă în 1894. Va ieși la pensie în 1901 și se va înscrie în Partidul Conservator. Va fi deputat și senator în repetate rânduri și va deține funcţia de ministru de Război în 1912.

317. **Eugeniu Alcaz** (1808-1892), militar şi industriaş, originar din Iaşi. A studiat la Școala Politehnică din Metz (Franța). A fost aghiotant al principelui Mihail Sturdza, apoi al principelui Grigore Ghica. Sub Cuza a fost ministru, prefect de Poliţie la Iaşi, deputat și senator. Din anii '60 se ocupă de investiţii în industrie, în special în producţia de postav (deținea, între altele, o fabrică la Buhuși).

318. **Friedrich de Waldeck și Pyrmont** (1865-1946), prinţ moștenitor, fiul lui Georg Victor (1831-1893), principele titular de Waldeck şi Pyrmont, și al soției acestuia Helene (1831-1888), născută prințesă de Nassau. Helene era soră cu prințesa Maria, mama reginei Elisabeta a României. „Unchiul Adolf" la care face referință însemnarea din jurnal era ducele Adolf de Nassau (1817-1905), frate cu prințesele Helene şi Maria. El va deveni, din 1890, mare duce de Luxemburg.

319. În micul oraş Kronberg, lângă Frankfurt am Main, se afla o renumită colonie de artiști plastici, înființată încă de la mijlocul secolului al XIX-lea. Tot acolo funcţiona și o școală de pictură (A. Wiederspahn, H. Bode, *Die Kronberger Malerkolonie: ein Beitrag zur Frankfurter Kunstgeschichte des 19. Jahrhunderts*, ed. a III-a, Verlag Waldemar Kramer, Frankfurt am Main, 1982).

320. **Heinrich Ludwig Christian Dietrich Winter** (1843-1911), pictor german, a făcut mai multe călătorii de documentare în Ungaria, Transilvania și România (1868, 1874, 1884). Multe dintre lucrările sale au teme legate de aceste zone.

321. **Adolf Schreyer** (1828-1899), pictor german, autorul unui mare număr de lucrări cu tematică românească. A realizat acele lucrări în urma șederii sale în Valahia, în anii 1854-1855, când a însoțit trupele austriece de ocupaţie din timpul Războiului Crimeii.

322. **Nikolas de Nassau** (1832-1905), frate cu ducele Adolf de Nassau și cu prințesele Helene și Maria (mama reginei Elisabeta a României). În 1868 s-a căsătorit morganatic cu Natalia Alexandrovna Pușkin, numită contesă de Merenberg.

323. **Helen** (1846-1923) era o fiică a reginei Victoria a Marii Britanii. Helen era căsătorită, din 1866, cu prințul Christian de Schleswig-Holstein--Sonderburg-Augustenburg (1831-1917).

324. **Marie von Bunsen** (n. 1860 la Londra, m. 1941 la Berlin), scriitoare și artistă plastică.

325. **Grigore Sturdza** și **Dimitrie Sturdza** erau fiii fostului domn regulamentar al Moldovei Mihail Sturdza.

326. **Ștefan C. Șendrea** (1842-1907), jurist și om politic de orientare liberală. Doctor în drept, a fost profesor la Universitatea din Iași. A fost ales în repetate rânduri deputat și senator, iar în anii 1896-1897 va deveni chiar ministru al Justiției.

327. Este vorba de pictorul **Gheorghe Tăttărescu** (1818-1894), care a realizat pictura interioară a bisericii Mitropoliei din Iași.

328. **A.D. Xenopol** (1847-1920), istoric originar din Iași, din 1883 profesor la Universitatea ieșeană, mai târziu rector al aceleiași universități și membru al Academiei Române.

329. **Auguste Emile Picot** (1844-1918), filolog și diplomat francez. A fost secretar al lui Carol I în anii 1866-1868, apoi consul al Franței la Timișoara (1869-1872). Era membru de onoare al Academiei Române din 1879. A publicat multe lucrări despre limba, istoria, literatura și folclorul românilor.

330. **John Walker Fearn** (1832-1899), jurist și diplomat american. A fost profesor la Universitatea Louisiana din New Orleans. În perioada 1885-1889 a fost ministru rezident și consul general al Statelor Unite la Atena, București și Belgrad. Câteva rapoarte ale sale au fost publicate în *Relații româno-americane...*, *op. cit.*, pp. 172-178.

331. Între evreii expulzați de guvernul român în 1885 se numărau și câteva personalități culturale, cărora nu li s-a recunoscut cetățenia română: Moses Gaster (doctor în filologie și autor al unor lucrări despre literatura română), E. Schwartzfeld (doctor în drept și redactor al ziarului evreiesc în limba română *Fraternitatea*), J. Schein (colaborator la *Bukarester Freie Presse*), M. Aziel (redactor-șef al ziarului idiș *Hajoetz*), B. Brociner și I. Bettelheim (ziariști la *Bukarester Tageblatt*), M. Rosenfeld și I.H. Fior (ziariști la *Vocea Dreptății* din Botoșani). Expulzarea s-a făcut prin invocarea Legii din 6/18 aprilie 1881, cunoscută sub denumirea de „Legea asupra străinilor". Între anii 1880 și 1904 au fost expulzați din România, în baza acelei legi, 1.340 de evrei (Carol Iancu, *Evreii din România, 1866-1919. De la excludere la emancipare*, traducere de C. Litman, Editura Hasefer, București, 1996, pp. 231-232).

332. **Ioan Georgescu** (1855-1898), sculptor cu studii la București, în atelierul lui Storck, și la Paris, în atelierul lui Delaplanche. A fost premiat la Salonul de la Paris din 1880 pentru lucrarea *Rugăciunea unui copil*. A realizat busturi ale unor personalități ale epocii: I.C. Brătianu, C.A. Rosetti, Carol Davila etc.

333. **Leopold de Anhalt** (1855-1886), fiul cel mai mare al principelui titular Friedrich I de Anhalt (1831-1904).

334. **Nicolae Cucu-Starostescu** (n. 1851), inginer cu studii la Școala de Poduri și Șosele din București. Până în 1887 a activat ca inginer la Primăria orașului București, ajungând director la Serviciul Lucrărilor Orașului. A devenit în acel an director al Societății Române de Construcții, pentru ca în 1893 să revină la serviciul tehnic al Primăriei.

335. **Grigore I. Ghica** (1847-1911), diplomat, cu studii la Paris. A intrat în diplomație în 1874, ca secretar al agenției diplomatice române de la Constantinopol. Mai târziu va deveni ministru plenipotențiar al României la Berlin (1888), apoi la Paris (1896).

336. **Elena Teodorini** (1857-1925), pianistă și cântăreață de operă originară din Craiova, cu studii la Conservatorul din Milano. Mai târziu (1900), după o carieră muzicală internațională, avea să devină profesoară de canto.

337. **Alexandru Orescu** (1817-1894), arhitect cu studii la Berlin, Paris și München. Din 1864 a fost profesor de geometrie descriptivă la Universitatea din București. Între 1885 și 1894 a fost rector al aceleiași universități. A fost senator în repetate rânduri.

338. *Die Coconași*, în original.

339. **I.A. (Zizin) Cantacuzino** (1829-1897), om politic, diplomat și traducător, cu studii la Geneva și Paris. A fost ministru în mai multe rânduri, agent diplomatic la Belgrad în perioada 1870-1872, director general al teatrelor din România între 1872 și 1878. A tradus din lucrările lui Schopenhauer.

340. **Elena Văcărescu** (1864-1947), scriitoare, fiica diplomatului și omului politic Ioan Văcărescu.

341. **Grigore Manolescu** (1857-1893), artist dramatic originar din București, foarte renumit în epocă.

342. Principele **Alexander de Hessa**, tatăl lui Alexandru de Battenberg (Sandro).

343. **Ludwig de Battenberg** (1854-1921), fratele mai vârstnic al lui Alexandru de Battenberg, principele Bulgariei.

344. **Elena Cuza**, născută Rosetti (1825-1909), soția fostului domnitor Alexandru Ioan Cuza. A înființat, în 1862, Azilul de copii de la Cotroceni, pe care Carol I îl amintește frecvent în jurnalul său. După moartea fostului domnitor, în 1873, Elena Cuza trăia retrasă la moșia de la Ruginoasa și în casa de la Piatra-Neamț.

345. Baronul **Nicolae Giers** (1820-1895), diplomat rus de origine suedeză, fost consul general al Rusiei la București. În acel moment era ministru de Externe al Rusiei. Fiica sa era căsătorită cu diplomatul George Rosetti--Solești (1853-1916), viitor ministru plenipotențiar la Sankt-Petersburg.

346. Baronul **Nicolae Kaulbars**, general rus, trimisul țarului în Bulgaria după detronarea lui Alexandru de Battenberg.

347. E vorba de **Livia Maiorescu**, fiica lui Titu Maiorescu. Livia era domnişoară de onoare a reginei Elisabeta. Însemnările din jurnalul regelui Carol I ulterioare acestui moment confirmă faptul că ar fi existat o legătură amoroasă între ea şi muzicianul Lubicz.

348. **Iosif Gheorghian** (1929-1909), cleric născut în Botoşani, cu studii la Iaşi şi Paris. A devenit episcop de Huşi în 1865, apoi episcop al Dunării de Jos în 1879. În 1886 a fost ales mitropolit primat al României. S-a remarcat şi printr-o importantă activitate de traducător de literatură religioasă.

349. **Robert Scheffer**, alsacian de origine, a fost secretarul şi bibliotecarul reginei Elisabeta între 1886 şi 1891. După ieşirea din această funcţie a publicat o carte de amintiri, *Misère royale*, în 1898, lucrare care s-a tradus şi în limba română în 1902, sub titlul *Orient regal. Cinci ani la curtea României*. Robert Scheffer descrie acolo prima sa primire la rege: „Am fost introdus la Maiestatea Sa de un aghiotant. La extremitatea unui cabinet de lucru de dimensiuni vaste, cu aspect medieval datorită vitraliilor şi lambriurilor sculptate, tapisat cu cărţi pe toată lungimea, stătea în picioare în faţa unui pupitru de scris un general mic de stat, micşorat şi mai mult de înălţimea pereţilor. Figura îi era plăpândă, profilul acvilin şi scobit; chipul îi era lungit de o barbă castanie. Îmi ieşi în întâmpinare cu pas vioi. Mă înclinai în faţa Maiestăţii Sale. Privirea pătrunzătoare mă scrută; ochii, de un albastru luminos, şedeau de altfel rareori locului, pupilele neliniştite se mutau de pe un obiect pe altul. Un zâmbet maliţios, dar care nu excludea bunătatea, rătăcea pe buzele lui, dezvăluind fildeşul îngălbenit al unor dinţi inegali. Înfăţişarea lui mi-o aminti, în mod destul de ireverenţios, pe aceea a fostului meu profesor de latină; aşa că respectul scăzu un pic… Regele fu cât se poate de afabil şi, având în vedere faptul că eram foarte tânăr, pot să zic că se purta patern. Ca şi la regină, primii sfaturi înţelepte şi instrucţiuni, iar apoi, conversaţia căpătând un caracter mai larg, veni vorba din nou de Rusia, unde locuisem mai înainte. La Moscova îl întâlnisem de mai multe ori pe Katkov, celebrul panslavist şi director la *Novoie Vremia*, ale cărui păreri aveau autoritate. Mă achitai de misiunea pe care mi-o încredinţase atunci când fusese cazul, şi anume să-i raportez regelui Carol care erau părerile actuale şi sincere ale ţarului în privinţa regatului României şi principatelor danubiene. Făcând asta, mă îndepărtam la drept vorbind de sfatul strict pe care îl primisem, să nu mă ocup de politică. Dar, o singură dată, nu era mare lucru… Iar la urma urmei, regelui nici nu i se păru deplasată comunicarea mea. Spectrul rusesc nu-l mai înspăimânta după războiul din 1877 şi, zicându-mi că ultimul război costase Imperiul Rus cinci miliarde, părea convins că acesta va şovăi îndelung înainte de a se arunca într-o nouă aventură. Îşi aduse aminte cu mai multă voie bună de aşezările de pe malurile Rinului, pe care le vizitase adesea, Alt-Breisach între altele, şi care erau vecine

cu orașul meu natal. Menajându-mi susceptibilitățile de alsacian, trecu repede peste chestiunea ținuturilor anexate și, deși era un Hohenzollern (din ramura catolică), afirma cu oarecare mândrie că în linie maternă coboară din Murat și din Beauharnais. Ca să încheie întrevederea și ca să pot să-mi depun cărțile de vizită oficiale acolo unde trebuia, îmi acordă un titlu : secretar al poruncilor și bibliotecar al Maiestății Sale" (Robert Scheffer, *op. cit.*, pp. 15-16).

350. Probabil Kremnitz.

351. E vorba de **August-Wilhelm** (1887-1949), al patrulea fiu al prințului moștenitor al Germaniei, Wilhelm (viitorul împărat Wilhelm al II-lea).

352. **Agenor Goluchowsky** (1849-1921), om politic și diplomat austriac. A fost ministru plenipotențiar al Austro-Ungariei la București în anii 1887-1894, apoi ministru de Externe al Austro-Ungariei (1895-1906).

353. Din anul 1884, Gheorghe Panu a dus o campanie aprigă, în ziarul său *Lupta*, împotriva constituirii Domeniilor Coroanei. În continuarea acelei campanii, Panu a publicat la 1 aprilie 1887 un articol calomnios la adresa regelui Carol I, intitulat „Omul periculos". Ca urmare, împotriva lui Panu s-a declanșat un proces, la Tribunalul Ilfov, în care acesta a fost acuzat de lezmajestate. Procesul a stârnit vâlvă în epocă, nu în ultimul rând datorită avocaților lui Panu, printre care se numărau Nicolae Fleva, Nicolae Blaremberg și Ioan Lahovari. A primit totuși o condamnare de doi ani închisoare și o amendă de 500 lei, condamnare ce a devenit definitivă la sfârșitul lunii aprilie 1887, odată cu respingerea recursului declarat de cel condamnat. Panu a fugit din țară pentru a scăpa de executarea pedepsei. După câteva luni petrecute la Paris și alegerea sa, în lipsă, ca deputat, Gheorghe Panu avea să revină în țară, în februarie 1888. Va fi arestat, apoi eliberat după câteva zile, ca urmare a grațierii sale de către rege (Corneliu Mateescu, *op. cit.*, pp. 70-76).

354. **Nicolae Grigorescu** (1838-1907), pictor foarte cunoscut în epocă. Face parte dintre întemeietorii școlii românești de pictură. Carol I îl aprecia în mod deosebit, deoarece a luat parte la campania de la sud de Dunăre din 1877-1878, prilej cu care a realizat mai multe lucrări artistice.

355. **B.D. Arvanezu**, jurist, unul dintre fondatorii Partidului Național Liberal la 1875.

356. **Ferdinand de Saxa-Coburg-Gotha-Kohari** (1861-1948) a devenit în 1887, prin alegere, principe al Bulgariei. În 1908 avea să se încoroneze rege al Bulgariei, calitate din care va abdica în 1918 (din cauza poziționării sale de partea Puterilor Centrale în timpul primului război mondial) în favoarea fiului său Boris.

357. **Valdemar de Gravais**, din Odesa, era căsătorit cu Frosa, una dintre surorile diplomatului Ion Bălăceanu (Dumitru Vitcu, *op. cit.*, p. 187).

358. **Pierre Loti** (1850-1923), ofițer de marină francez și romancier. Avea să colaboreze literar și editorial cu regina Elisabeta.

359. **Alexandru Papadopol-Calimah** (1833-1898), istoric și om politic, membru al Academiei Române din 1876. A fost ministru în repetate rânduri.

360. „F.C." este Ferdinand de Coburg, noul principe al Bulgariei. Falsurile trimise de Bismarck regelui Carol I au fost concepute de serviciile secrete franceze (un rol important a jucat agentul Foucault de Mondian), în colaborare cu agentul de presă al Rusiei în Franța, Katakazi, care au făcut în așa fel încât ele să intre în posesia țarului Alexandru al III-lea cu ocazia vizitei acestuia la Copenhaga, în toamna anului 1887. Pretinsele scrisori ale lui Ferdinand de Coburg către prințesa de Flandra, sora regelui Carol I, urmau să demonstreze țarului Rusiei, care era un adversar al candidaturii lui Ferdinand de Coburg la tronul Bulgariei, că acea candidatură era sprijinită de Germania. De acel sprijin ar fi știut, conform actelor falsificate, și prințul de Reuss, ambasadorul Germaniei la Viena (*cf.* Hans Roger Madol, *Ferdinand von Bulgarien. Der Traum von Byzanz*, Berlin, 1931, p. 45; Joachim von Königslöw, *Ferdinand von Bulgarien. Vom Beginn der Thronkandidatur bis zur Anerkennung durch die Großmächte 1886 bis 1896*, Verlag R. Oldenburgh, München, 1970, pp. 73-74). Bismarck a dezmințit în repetate rânduri ideea susținută de actele false, iar trimiterea actelor la București, pentru a fi văzute de regele Carol I, este o confirmare a poziției sale. Un profit din lansarea acelei false corespondențe avea să-i revină Franței, care dorea alianța cu Rusia și care reușea astfel să inducă suspiciuni în relațiile ruso-germane. Principele Ferdinand de Coburg era convins că un rol important în această intrigă a jucat Hitrovo, ministrul plenipotențiar al Rusiei la București, despre care mai știa că s-ar fi opus din răsputeri venirii sale în Bulgaria (informația apare într-o scrisoare a principelui Ferdinand către ducele Ernst de Coburg din 12 decembrie 1887, publicată de Joachim von Königslöw, *op. cit.*, pp. 198-199).

361. **Aristide Pascal** (1827-1900), jurist cu studii la Paris, profesor de drept civil la Universitatea din București. A fost deputat și senator în repetate rânduri.

Indice de nume

C

D

E

L

M

N

O

P

R

S

Ş

T

Cuprins

Lista ilustrațiilor